རྒྱུད་བླ་དར་ཊཱིཀམཛད་པ་པོ། རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

༄༅། །ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་སྡེའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རྣམ་པར་
བཤད་པ་བཞུགས་སོ། །

མཛད་པ་པོ། རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།
སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་།

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་དེབ་སྤྱིའི་ཨང་།
SJRB-0050

དེབ་གསལ་རྩོམ་སྒྲིག་པའི་པར་གཞི་རང་སོར་བཞག་ཡོད།སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་གིས་གློག་རྡུལ་འཕྲུལ་དེབ་ཏུ་བཟོས།སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོས་འགྲེམས་སྤེལ་བྱས།
༢༠༡༧ ཟླ་བཞི་པར་རྩོམ་སྒྲིག་བྱས།
༢༠༢༠ ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༡༢ ལ་བསྐྱར་སྒྲིག་བྱས།

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་དྲ་བྱང་།
www.serajeyrigzodchenmo.org

ཡིག་འབྲེལ་དྲ་བྱང་།
serajeyrigzodchenmo@gmail.com

བསྐྱར་སྒྲིག་པ། རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་པ།

པར་སྐྲུན་གྱི་བདག་དབང་བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་པར་སྐྲུན་ལྷན་ཚོགས་ལ་ཡོད།

༄༅། །ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་སྡེའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རྣམ་པར་
བཤད་པ་བཞུགས་སོ། །

མཛད་པ་པོ། རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།
བོད་རྒྱལ་ལོ། ༢༡༤༠ ཕྱི་ལོ།༢༠༡༣

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་སྡེའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པར་བྱེད་

པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཤད་པ་བཞུགས་སོ། །

THEGPA CHENPÖ NGE DÖN GYI DO DEÏ GONGPA DRELPAR JEPÄI TÄNCHÖ KYI NAMPAR SHÄPA ZHUGS SO

Gyaltsab Je’s Commentary on Maitreya’s Uttaratantra

དཔར་ཐེངས་དང་པོ་དེབ་གྲངས་ ༣༠༠༠ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༣

First Edition: 2013 (3000 copies)

Published by:
Sera IMI House
House 88 , Sera Jey Monastery Bylakuppe, Distt. Mysore
Karnataka 571104, India
E-mail: mail: seraimihouse@gmail.com

ཕྱག་དེབ་འདིའི་དཔར་སྐྲུན་ཆེད་ཞལ་འདེབས་གང་བྱུང་བ་རྣམས་ཕུད་པའི་འགྲོ་གྲོན་ཇི་ཙམ་སོང་བའི་མ་གནས་ལ་རིན་གོང་བརྩིས་ཏེ་སློབ་གཉེར་བ་རྣམས་ལ་འབུལ་བ་ཡིན་གྱི། ཁེ་ཚོང་གི་ཆེད་གཏན་ནས་མིན་པར་དགོངས་འཇགས་ཞུ།
This text is not being published for profit. It is being distributed to all who seek the Dharma at minimal cost to cover what printing expenses were not donated.

i

དཀར་ཆགགླེང་བརྗོད།..iii བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔའི་མཛད་པ་པོ་རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་གྱི་ངོས་འཛིན།.................. vi བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔའི་བཀའ་བབ་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར།............viii ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀའི་མཛད་པ་པོ་རྒྱལ་ཚབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དར་མ་རིན་ཆེན་གྱི་ཐུན་མོང་བའི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས།..xiv ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀ...1 བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྐབས། ....361 ཡོན་ཏན་གྱི་སྐབས། ....412 འཕྲིན་ལས་ཀྱི་སྐབས། ....434 ཕན་ཡོན་གྱི་སྐབས། ....489 ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀའི་ས་བཅད། ....514 དཔར་བྱང་སྨོན་ཚིག..630 ཞུ་བསྒྲིགས་སྐོར་གྱི་གསལ་བཤད། ....632 ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ། 636

ii

བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་དཔར་སྐྲུན་ལྷན་ཚོགས།

གླེང་བརྗོད།

༄༅། །བཅོམ་ལྡན་འདས་རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་ཚབ་མི་ཕམ་མགོན་པོའི་ཞབས་པད་དྲི་མ་མེད་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །
དེ་ཡང་ཇི་སྐད་དུ་ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྗེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་
པོས་རྟོགས་བརྗོད་མདུན་ལེགས་མར།

བླང་དོར་གནས་ལ་ཀུན་ནས་འཐོམས་པའི་མུན། །
ཡང་དག་ཐོས་པའི་སྒྲོན་མེས་མ་བསལ་བར། །
ལམ་མི་ཤེས་ན་ཐར་པའི་གྲོང་མཆོག་ཏུ། །
འཇུག་པར་འགྱུར་བ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་ཞིག་དགོས། །
དེ་ཉིད་ཕྱིར་ན་མི་ཕམ་ཆོས་རྗེ་དང། །
འཛམ་གླིང་རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་ཞེས་གྲགས་པའི། །
གཞུང་ལ་ཕྱོགས་རེ་བ་དང་རགས་པ་རེས། །
ཚིམ་པར་མ་བྱས་ཀུན་ལ་ཞིབ་ཏུ་སྦྱངས། །
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྡུག་བསྔལ་གསུམ་གྱིས་མནར་བའི་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོབ་བྱ་ཐར་པའི་གྲོང་མཆོག་ཏུ་འཇུག་པ་ལ་ཐོག་མར་གྲོང་མཆོག་དེར་བགྲོད་པའི་ལམ་ལ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱིས་བསླབ་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་གཞུང་ལུགས་ཕྱོགས་རེ་བ་དང་རགས་པ་རེ་ལ་སྦྱངས་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཚིམ་པར། དང་པོ་འཕགས་བོད་མཁས་གྲུབ་ལོ་པཎ་དག་གི་གཞུང་ལ་ཐོས་པ་རྒྱ་ཆེར་བཙལ་ནས་བསམ་བྱའི་དོན་ལ་མ་ནོར་བར་བརྟགས་ཏེ་ལམ་

iii

གླེང་བརྗ།

ཡང་དག་ལ་ངེས་པ་རྙེད་པར་བྱས། དེ་ནས་མི་ཕྱེད་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་དབེན་པར་བསྟེན་ཏེ་སྔར་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ལམ་དེ་ཉིད་ལ་སྒོམ་བྱུང་གི་མྱོང་བ་ཐོན་པར་བྱང་། དེ་ནས་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་པ་གོང་མཐོར་གཏོང་བ་ནི། འཛམ་གླིང་སྟེང་གི་ལུས་ཅན་ཀུན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་སེལ་ཐབས་ཀྱི་སྨན་གཅིག་པུར་མངོན་པའི་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་གཟུགས་བརྙན་ཙམ་དུ་འགྱུར་ལ་ཉེ་བའི་སྐབས་འདིར་བསྟན་པ་འཛིན་ཚུལ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཞིག་དང་། ཡང་སྒོས་རང་ཅག་ལས་དང་པོ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདེན་འཛིན་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྩ་བར་ངོས་བཟུང་ནས་རྒྱུ་དེའི་འགལ་ཟླར་གྱུར་པའི་ལམ་བདེན་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བས་རྒྱུ་དེ་ཉིད་སྤོང་ནུས་སུ་བསམ་པ་ནི། སྟོན་པ་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུར་བསྒྲུབས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཚུལ་སྤྱི་ནོར་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོས་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བཀའ་བསྩལ་པ།
ཁྱད་པར་དུ་ཡང་ཉེ་ཆར་སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ཟླ་ ༧ ཚེས་ ༡༤ ཉིན་རྒྱུད་སྨད་གྲ་ཚང་དུ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱག་ཆེན་གྱི་བཀའ་ཆོས་སྩལ་སྐབས་ཆོས་མཐའ་དག་བདེན་པས་སྟོང་པའི་གནས་ལུགས་ཆོས་དབྱིངས་ལ་ངོ་བོ་དབྱེར་མ་མཆིས་མོད་ཀྱི། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་ལ་དམིགས་ནས་དེའི་ཆོས་ཉིད་ལ་སྒོམ་པ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཕྱོགས་གང་ནས་བལྟས་ནའང་ཕན་ཡོན་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པར་བཀའ་ཁྲིད་གནང་བས་ན། དེའི་དགོངས་གཞི་ནི་མི་ཕམ་མགོན་པོ་རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་གྱིས་མཛད་པའི་རྒྱུད་བླ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་དོན་རྣམས་དང་འབྲེལ་བར་གསལ་བའི་གནས་ཚུལ་མཐོང་ནས། སེ་ར་བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་གླིང་གི་དགེ་འདུན་ཐུན་མོང་གིས་བསྟན་བཅོས་དེའི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་འགྲེལ་བྱེད་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྒྱུད་བླ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་གཞིར་བཅོལ་བའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་དར་ཊཱིཀ་ཅེས་གྲགས་པ་རྣམ་བཤད་རྒྱལ་ཚབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དར་མ་རིན་ཆེན་གྱིས་གདུལ་བྱར་ཐུགས་རྗེས་གཟིགས་ཏེ་མཛད་པ་ཤིན་ཏུ་རྩ་ཆེ་བའི་གཞུང་འདི་ཉིད། གདན་ས་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱིས་མཚོན་པའི་གཞུང་ཆེན་དོན་གཉེར་བ་རྣམས་ལ་མེད་ཐབས་མེད་པའི་འགྲེལ་པ་ཞིག་ཏུ་ཤེས་པས། སྒོ་མང་དཔེ་མཛོད་ཁང་དང་འབྲེལ་བ་བྱས་ཏེ་སྔར་སྤྱི་ལོ་ ༢༠༠༤ ལོར་སྒོ་མང་གྲ་ཚང་གི་ཕར་

iv

བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་དཔར་སྐྲུན་ལྷན་ཚོགས།ཕྱིན་འཛིན་གྲ་གཅིག་གིས་གློག་ཀླད་དུ་བཅུག་པའི་ཡིག་ཆ་ཐོབ་ནས། ཡིག་ཆ་དེ་ཉིད་ལ་དཔེ་ཆ་གཞན་སྣ་ཚོགས་དང་བསྡུར་ཏེ་ཞུ་དག་བྱས། དེ་བཞིན་དུ་གོང་དུ་སྒོ་མང་དཔེ་མཛོད་ནས་དཔར་པའི་མཆན་རྟགས་ཡོད་ཅོག་གི་ས་བཅད་ལ་གཞིར་བཞག་ཏེ་ས་བཅད་ཅུང་ཟད་གཟིགས་བདེ་རུ་བཏང་བ་དང་། གཞུང་དངོས་ལ་ས་བཅད་གསལ་བའི་མཆན་རྟགས་ཡིག་ཆུང་གསར་དུ་བཅུག་པ་སོགས་བགྱིས་པ། དཔར་སྐྲུན་གྱི་ཆེད་མཐུན་འགྱུར་རོགས་རམ་བཙལ་ཡང་དུས་ཡུན་ཐུང་བས་ཕྲན་བུ་ཙམ་རྙེད་པ་དེའི་ལྷག་པོ་རྣམས་བདག་ཅག་གིས་འགྲོ་སོང་བཏང་ནས་དེབ་གཟུགས་སུ་གྲངས་ ༣༠༠༠ ཐམ་པ་དཔར་དུ་བསྐྲུན་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་སྟོན་ཟླའི་དཔལ་ལ་འཁུ་བ་གང་ཞིག་བསགས་པ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་སྡོམ་པའི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས། ༸གོང་ས་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མཆོག་དང་། སེར་བྱེས་མཁན་ཟུར་བཀའ་འགྱུར་བ་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་མཆོག་དང་། དེའི་སྲས་ཀྱི་མཐུ་བོར་གྱུར་པ་སེར་བྱེས་མཁན་ཟུར་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་མཆོག་དང་། རྒྱུད་སྨད་མཁན་ཟུར་རིན་པོ་ཆེ་ཨོ་རྒྱན་ཚེ་བརྟན་མཆོག་གི་ཡང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་བསྟན་འཛིན་ཡེ་ཤེས་བསོད་ནམས་མཆོག་དང་། སྐྱབས་རྗེ་བླ་མ་བཟོད་པ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ལ་སོགས་པ་བླང་དོར་གྱི་གནས་ལེགས་པར་སྟོན་པའི་དྲང་སྲོང་གང་ན་བཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐུ་ཚེ་བསྐལ་བརྒྱར་བརྟན་ཅིང་། མཛད་འཕྲིན་ཕྱོགས་ཀུན་ཏུ་རྒྱས་པ་དང་། བདག་ཅག་རྣམས་དང་མཚུངས་པར་རྒྱལ་ཁབ་འདྲ་མིན་ཁག་ནས་ཕེབས་པའི་སློབ་གཉེར་བ་རྣམས་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་རབ་ཏུ་གནས་ཏེ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་མཆོག་ལ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་མཐར་ཕྱིན་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་དེབ་འདིའི་དཔར་སྐྲུན་འགྲོ་གྲོན་ལ་ཞལ་འདེབས་གནང་མཁན་གྱི་སྦྱིན་བདག་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་མཐུན་གྱི་བྱ་བ་མཐའ་དག་ཡིད་ལ་གང་བསམ་ལྟར་འགྲུབ་པ་དང་། འབྲེལ་ཐོགས་ཉེ་འབྲེལ་ལྟོས་བཅས་རྣམས་ས་ལམ་གྱི་བགྲོད་པ་མཐར་ཕྱིན་ནས་རྣམ་མཁྱེན་རྒྱལ་བའི་གོ་འཕང་ལ་མྱུར་དུ་རེག་པར་གྱུར་ཅིག ། །།

v

མཛད་པ་པོ་རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་གྱི་ངོས་།

༄༅། །༸བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔའི་མཛད་པ་པོ་རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་གྱི་ངོས་

འཛིན་བཞུགས་སོ། །

༄༅། །དུས་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་བ་སྲས་བཅས་མ་ལུས་པས་སྔགས་པའི་བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔར་གྲགས་པའི་མཛད་མཁན་བྱམས་པ་མགོན་པོ་ཞེས་པ་གང་ཟག་ཇི་འདྲ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་ཞུ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། །འཕགས་བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་གྲགས་ཅན་རོ་གཅིག་ཏུ་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་མཛམ་གླིང་འདིར་མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུའི་མཛད་པ་སྟོན་པའི་དུས་ལ་བབས་ཏེ་དགའ་ལྡན་ནས་འཕོ་བའི་མཛད་པ་སྟོན་པར་ཉེ་བ་ན། །ཉིད་ཀྱི་ཅོད་པཎ་གང་གི་དབུར་གསོར་ནས་དགའ་ལྡན་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་དབང་བསྐུར་ཞིང་། མ་འོངས་པར་རྣམ་འདྲེན་ལྔ་པ་སངས་རྒྱས་བྱམས་པ་མགོན་པོའི་ངོ་བོར་མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུའི་མཛད་པ་བསྟན་པར་འགྱུར་བ་དེ་ཡིན། དེ་ཡང་བྱམས་པ་ལུང་བསྟན་གྱི་མདོ་དང་རྩེ་མཐུན་ལ་བྱམས་སྨོན་ལས་བྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །
གདན་གསུམ་གྲྭ་ཚང་དྲུག་བཀྲིས་ལྷུན་དང་བཅས་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡིག་ཆ་ཁག་དང་དེ་བཞིན་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཁག་གི་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་བྱམས་གཞུང་དང་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་སྐབས་ས་བཅུའི་དབང་ཕྱུག་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སངས་རྒྱས་དངོས་ཡིན་པའི་བྱམས་པ་ཞེས་ལུགས་སུ་འདོད་པ་གཉིས་ཡོད་རུང་ཐམས་ཅད་མཁས་པའི་བཞེད་པ་ཡིན་པས་གང་ནས་འདོད་ཀྱང་སྤུ་རིགས་ལེགས་པར་འབྱེད་པའི་ལུང་རིགས་ལས་དྲངས་པའི་མན་ངག་གི་ལམ་ནས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པས་གང་ནས་ཁས་ལེན་ཡང་ཆོག་ཏུ་བཟུང་བར་བྱའོ། བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔ་ལ་བོད་དང་རྒྱ་ནག་ཏུ་ངོས་འཛིན་གནང་སྟངས་ཕྲན་བུ་མི་མཐུན་པ་ཡོད་པ་མཁས་པའི་མྱང་ཞིབ་ལས་ཐོན་པ་ནི་དཔྱད་པའི་གནས་སོ། འོན་ཀྱང་མདོ་

vi

བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་དཔར་སྐྲུན་ལྷན་ཚོགས།སྡེ་རྒྱན་གི་རྒྱ་གཞུང་གི་འགྲེལ་མཛད་ལ་དབྱིག་གཉེན་དང་ཐོགས་མེད་གཉིས་སུ་གྲགས་ཀྱང་། བོད་རྣམས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་དང་རྒྱ་ནག་པ་རྣམས་ཀྱི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་འགྲེལ་པར་བཞེད་དོ།།

vii

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་།

༄༅། །བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔའི་བཀའ་བབ་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་བཞུགས་སོ། །

༄༅། །ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ནི་ཡུམ་བྲམ་ཟེ་མོ་གསལ་བའི་ངང་ཚུལ་ལམ་མོ་གསལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་འཁྲུངས། ཡུམ་འདི་ནི་སྔོན་རྒྱལ་པོ་གཽ་ཊ་འཕེལ་བྱེད་ཀྱི་དུས་སུ་དགེ་སློང་སྡེ་སྣོད་གསུམ་པ་བ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་ཞལ་མཐོང་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེས་དགེ་སློང་གཞན་ཞིག་དང་འགལ་བརྟག་བྱེད་པའི་ཚེ་ཁྱོད་ནི་བུད་མེད་ཀྱི་རིགས་པ་ཅན་ནོ་ཞེས་སྨད་པས་ན། འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱིས་ལུས་འདིས་ཁྱོད་བུད་མེད་དུ་སྐྱེ། འོན་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་ངས་རྗེས་སུ་འཛིན་ནམ། ཞེས་གསུངས་པ་ཞིག་ཡིན། བྲམ་ཟེ་མོ་འདི་རྒྱལ་པོ་སངས་རྒྱས་ཕྱོགས་ཀྱི་དུས་ཙམ་ན་བྱུང་ཞིང་། ཆུང་ངུ་ནས་སྐྱེ་བ་དྲན་པ། སྡེ་སྣོད་དུ་མ་མཐོང་ཞིང་ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་ཁོང་དུ་ཆུད། སྤྱན་རས་གཟིགས་རྟག་ཏུ་མཆོད་པ། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ་སྨོན་ལམ་གྱི་མཐུ་གྲུབ་པ་ཞིག་སྟེ། བསྟན་པ་ལ་དགྲ་བྱུང་བ་མ་བཟོད་ཅིང་དེ་སྤེལ་ནུས་པ་གཞན་ཡང་མེད། བདག་ཀྱང་བུད་མེད་དུ་སོང་བས་མི་ནུས་ན། བུ་ཞིག་བསྐྱེད་ལ་དར་བར་གཞུག་གོ་སྙམ་སྟེ་རྒྱལ་རིགས་དང་འདུས་པས་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་འདི་ཉིད་འཁྲུངས། འཁྲུངས་མ་ཐག་ཏུ་ལྕེ་རྩེར་གྷི་ཧང་གིས་ཨ་ཡིག་འབྲི་བ་སོགས་བློ་རྣོ་བའི་ཆོ་ག་བྱས་ཤིང་། ཆེར་སྐྱེས་པ་ན་རིག་གནས་བཅོ་བརྒྱད་ཡུམ་རང་གིས་ལེགས་པར་བསླབ་བྱང་བར་འགྱུར་བའི་དུས་ཤིག་ན། བུ་དེས་ཕའི་ལས་དང་རིགས་ཀྱི་ཆོས་གང་ཡིན་ཞེས་ཞུས་པས་ཡུམ་གྱིས་རིགས་དང་ཁྱིམ་སྐྱོང་བའི་ཕྱིར་བསྐྱེད་པ་མིན་གྱི། བསྟན་པ་ཉམས་པ་མ་བཟོད་ནས་ཡིན་པས་ད་ཁྱོད་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་

viii

བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་དཔར་སྐྲུན་ལྷན་ཚོགས།

དར་བར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་བསྐུལ་བ་ལྟར་མཁན་པོ་ཨརྷཏ་ཞེས་པའི་དྲུང་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་མཁན་སློབ་དགེ་འདུན་བཅས་པའི་ཞབས་འབྲིང་ལོ་གཅིག་མཛད།
དེ་ནས་བསྙེན་པར་ཛོགས་ནས་ལོ་ལྔའི་བར་ཀློག་པ་ཐོས་བསམ་གྱི་འཁོར་ལོ་ལ་བརྩོན་ཏེ། ལོ་རེ་རེར་ཚིགས་བཅད་འབུམ་ཕྲག་རེའི་ཚིག་དོན་ཐམས་ཅད་བྱང་ཞིང་ཆུབ་པར་མཛད། དེ་ལྟར་ཐུན་མོང་གི་སྡེ་སྣོད་གསུམ་དང་ཐེག་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་ཕལ་ཆེར་རྟོགས་སླ་ཡང་། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་སྦས་དོན་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་བར་དགོངས་ནས་ལྷག་པའི་ལྷ་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ་སྙམ་སྟེ། སློབ་དཔོན་ཨརྷཏ་ལ་སྒྱུ་འཕྲུལ་དྲ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་ཞུས་པས་མེ་ཏོག་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་ལ་ཕོག་དེ་ནས་རི་བོ་བྱ་རྐང་ཅན་གྱི་བྲག་ཕུག་ཅིག་ཏུ་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་བསྒྲུབ་ཏེ་ལོ་གསུམ་ལ་ལྟས་ཅི་ཡང་མ་བྱུང་པས་ཐུགས་སྐྱོ་སྟེ་ཕྱིར་ཐོན་པས། བྲག་གི་ངོས་ལ་བྱའི་ཚང་བཅས་པར་བྱ་ཕྱི་ནང་རྒྱུ་བའི་གཤོག་པ་རེག་པས་བྲག་ཟད་པ་གཟིགས་ནས་ངའི་བརྩོན་འགྲུས་ཆུང་ངོ་སྙམ་ནས་སླར་སྡོག་སྟེ་ལོ་གསུམ་སྔར་བཞིན་བསྒྲུབས། ཡང་ལྟས་མ་བྱུང་ནས་ཕྱིར་ཐོན་པའི་ལམ་བར་ཆུ་ཐིགས་ཀྱིས་བྲག་ཟད་པ་གཟིགས་ནས་ཡང་སྔར་བཞིན་ལོ་གསུམ་བསྒྲུབས་པ་ལས། རྟགས་མ་བྱུང་བས་སྔར་བཞིན་བྱས་པའི་ལམ་བར་མི་རྒན་པོ་ཞིག་གིས་རས་བལ་འཇམ་པོས་ལྕགས་ཕྱིས་བཞིན་ཁོ་བོས་ཁབ་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་དེ། སྔར་ཁབ་འདི་དག་བྱུང་ངོ་ཞེས་ཞུས་པས། བྱ་བ་ཕལ་པ་འདི་ལྟ་བུ་ལ་དཀའ་ངལ་གྱིས་འདི་ལྟར་གྲུབ་ན། ཁོ་བོས་དོན་ཆེན་པོ་ལ་བརྩོན་འགྲུས་ཆུང་ངོ་སྙམ་ནས་སྔར་བཞིན་ལོ་གསུམ་བསྒྲུབས། དེ་ལྟར་ལོ་བཅུ་གཉིས་སོང་ཡང་ལྟས་མ་བྱུང་བས་ཐུགས་ཤིན་ཏུ་སྐྱོ་སྟེ་ཐོན་ནས་ཕྱིན་པས་ཁྱི་མོ་རོ་སྟོད་མི་ལ་ཟུག །སྨད་འབུས་གང་བ་ཞིག་གཟིགས་ནས་སྙིང་རྗེ་ལྷག་པར་སྐྱེས་ཏེ། འབུ་འདི་དག་མ་བསལ་ན་ཁྱི་འདི་འཆི་ལ་བསལ་ནས་བོར་ན་འབུ་འཆི་བས། རང་གི་ལུས་ཀྱི་ཤ་བཅད་ནས་འབུ་འདི་དག་གསོ་བར་བྱའོ་དགོངས་ཏེ། གྲོང་ཁྱེར་ཨ་ཙན་ཏར་ཕེབས་ཏེ་གསེར་གྱི་སྤུ་གྲི་གཡར་ཏེ། །རང་ལུས་ཤ་བཅད། ལག་པས་བླངས་ནས་འབུ་རྣམས་ཤི་བར་དགོངས་ཏེ་སྤྱན་བཙུམ་སྟེ་ལྗགས་ཀྱིས་བླངས་པ་ན་ཁྱི་མོ་མེད་པར་རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་མཚན་དཔེ་གསལ་བ་མཇལ་ནས། ཀྱེ་མ་ཡབ་གཅིག་བདག་གི་

ix

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་།

སྐྱབས། །ངལ་བརྒྱས་འབད་ཀྱང་འབྲས་མ་མཆིས། ཅིའི་ཕྱིར་ཆར་སྤྲིན་རྒྱ་མཚོའི་དཔུང་། །གདུང་བས་བསྲེགས་ཏེ་སྐོམ་མ་འབབ། ཅེས་ངས་དེ་ཙམ་བསྒྲུབས་ཀྱང་ཞལ་མི་སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་རེ་ཆུང་ཞེས་ཞུས་ཏེ་སྤྱན་ཆབ་བསིལ་བས་རྗེ་བཙུན་གྱིས། ལྷ་ཡིས་རྒྱལ་པོས་ཆར་ཕབ་ཀྱང་ཞེས་སོགས་གསུངས་ཏེ། ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པས་མཐོང་བ་མིན་གྱི་ང་རྟག་ཏུ་ཁྱོད་ཀྱི་དྲུང་དུ་གནས་བཞིན་པ་ཡིན། སྔར་རིག་སྔགས་བཟླས་པའི་ནུས་པ་དང་ད་ལྟ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་རང་ཤ་བཅད་པས་སྡིག་སྒྲིབ་དག་སྟེ་མཐོང་བ་ཡིན་གསུངས། ཡིད་ཆེས་པའི་ཕྱིར་ང་ཕྲག་པར་འཁུར་ལ་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་སྟོན་ཅིག་གསུངས་པ་ལྟར། བསྟན་པས་གཞན་སུས་ཀྱང་མ་མཐོང་། ཆང་འཚོང་མ་ཞིག་གི་ཁྱི་རོ་ཞིག་འཁུར་བར་མཐོང་། དེ་ལའང་ཕྱིས་ལོངས་སྤྱོད་ཟད་མི་ཤེས་པ་བྱུང་བ་དང་། ཡང་དབུལ་པོ་ཁུར་སྐྱེལ་བས་འཚོ་བ་ཞིག་གིས་ཞབས་མགོ་ཙམ་མཐོང་བས་ཀྱང་ཏིང་ངེ་འཛིན་བརྙེས། ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ། སློབ་དཔོན་གྱིས་ཆོས་རྒྱུན་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ། ཁྱེད་ཅི་འདོད་གསུངས་པ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དར་བར་འདོད་ཞུས་པས། འོ་ན་ངའི་གོས་ཀྱི་མཐར་འཇུས་ཤིག་གསུངས་པ་ལྟར་འཇུས་ནས་དགའ་ལྡན་དུ་སླེབས། དེར་མི་ལོ་ལྔ་བཅུར་བཞུགས་ཤིང་། དེའང་མི་ལོ་ཕྱེད་ལ་ལོ་རེ་བརྩིས་པས་མི་ལོ་ཉེར་ལྔ་ཡིན་ཞེས་བཤད་པའང་མཆིས། དེར་རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་ལས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་གསན་ཏེ་ཚིག་དོན་ཐམས་ཅད་ཐུགས་སུ་ཆུད། བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔ་གསན་པ་ན་དོན་ཚན་རེ་རེ་གསན་པ་ཙམ་གྱིས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྒོ་མི་འདྲ་བ་རེ་རེ་ཐོབ་ཅིང་མི་བརྗེད་པའི་གཟུངས་དང་། ཐོག་པ་མེད་པའི་སྤོབས་པ་བརྙེས་སླར་ཡང་མིའི་ཡུལ་དུ་བྱོན། མ་ག་རྡའི་ཡུལ་ཕྱོགས་གཅིག་བེ་ལུ་བ་ན་ཞེས་པའི་ནགས་སུ་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་ཏེ་བཞུགས་ནས་སློབ་མ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཅན་མང་དུ་ཐོས་པ་ཐོག་མར་བརྒྱད་དང་དེ་ནས་རིམ་གྱིས་འཕེལ་ཏེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྟན་པ་ཆེས་ཆེར་རྒྱས་ཤིང་སློབ་མ་དེ་རྣམས་ཀྱང་མངོན་ཤེས་དང་རྫུ་འཕྲུལ་སོགས་ལ་མངའ་བརྙེས་པ་དང་། །མདོ་སྡེ་རྒྱ་མཚོའི་ཕ་རོལ་ཏུ་སོན་པ་ཤ་སྟག་བྱུང་སྟེ། གནས་དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་མྱུ་གུའི་དགོན་ཞེས་གྲགས། །དེར་བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔ་ཡི་གེར་བཀོད། བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔ་ནི། མངོན་རྟོགས་རྒྱན། མདོ་སྡེ་རྒྱན། །དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད། ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་རྣམ་འབྱེད། རྒྱུད་བླ་མ་

x

བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་དཔར་སྐྲུན་ལྷན་ཚོགས།བཅས་ལྔའོ། །སློབ་དཔོན་རང་ཉིད་ཀྱིས། ཐེག་པ་ཐུན་མོང་གི་སྡོམ། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡོམ་ཐེག་བསྡུས་ཏེ་སྡོམ་རྣམ་གཉིས་དང་། ས་སྡེ་ལྔ་སོགས་མཛད། ས་སྡེ་ལྔ་ནི། སའི་དངོས་གཞི། གཞི་བསྡུ་བ། རྣམ་གྲངས་བསྡུ་བ། རྣམ་པར་བཤད་པའི་སྒོ་བསྡུ་བ། རྣམ་པར་གཏན་ལ་བབ་པ་བསྡུ་བ་བཅས་སོ། དེ་ནས་ནུབ་ཕྱོགས་དང་ཉེ་བར་གྲོང་ཁྱེར་ས་ག་རི་ཞེས་པར་རྒྱལ་པོ་ཟབ་མོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྦྱིན་བདག་བྱས་ཏེ་ཕྱོགས་བཞིའི་དགེ་སློང་ཐམས་ཅད་འདུས། དེར་སློན་དཔོན་གྱི་ཆོས་མང་དུ་བསྟན་པས་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་སད་ཅིང་ཡུམ་གྱི་དོན་ལ་མཁས་པ་སྟོང་ཕྲག་བརྒལ་བ་བྱུང་ནས། སྔོན་ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྟན་པ་ལ་དགྲ་བྱུང་བས་རིམ་པར་ཉམས་པའི་དབང་གིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཕྱོགས་འཛིན་པའི་དགེ་སློང་མདོ་སྡེ་འདོན་པ་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་དོན་ཤེས་པ་ཡེ་ནས་མེད་པ་ལས། སློབ་དཔོན་འདི་ཉིད་ཐོག་མར་བྱོན་ཅིང་སློབ་མཆོག་བརྒྱད་སོགས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་པས་ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྟན་པ་སླར་ཡང་དར་ཞེས་ཕྱོགས་ཀུན་ཏུ་གྲགས། དེའི་ཚེ་རྒྱལ་པོ་ཟབ་མོའི་ཕྱོགས་ཀྱིས་ཤེར་ཕྱིན་ཁ་ཏོན་རྒྱུན་མར་མཛད་ཅིང་། དེས་བསམས་པ་སློབ་དཔོན་འདི་ནི་འཕགས་པ་ཡིན་ཞིང་གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱང་ཤེས་ཟེར་བ་བདེན་ན་བདག་གིས་ཀྱང་འདིའི་ཡོན་ཏན་བསྔགས་པར་བྱ་ཡི་གལ་ཏེ་མི་བདེན་ན་སྐྱེ་བོ་རྣམས་བསླུ་བར་བྱེད་པས་སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་སུ་དམའ་དབབ་པར་བྱའོ་ཞེས་བློན་པོ་དང་། བྲམ་ཟེ་སོགས་སྐྱེ་བོ་ལྔ་བརྒྱ་ཙམ་བགྲོས། ཕོ་བྲང་གི་ཁྱམས་སུ་སྐྱེ་བོ་མང་པོའི་དབུས་སུ་སློབ་དཔོན་འཁོར་བཅས་སྤྱན་དྲངས། བསོད་སྙོམ་དང་ན་བཟའ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དག་ཕུལ་ཏེ། ཁྱིམ་གྱི་ནང་དུ་མ་ཧེ་ནག་པོ་ལ་ས་དཀར་གྱིས་བྱུགས་པ་སྦས། གསེར་གྱི་བུམ་པ་ཞིག་གི་ནང་དུ་མི་གཙང་བ་སྣ་ཚོགས་བླུགས་པ་སྦྲང་རྩིས་བཀང་སྟེ་རས་ཀྱིས་གཡོགས་པ་ལག་ཏུ་ཐོགས་ནས། ཁྱིམ་འདི་ན་ཅི་ཡོད། ལག་ཏུ་ཐོགས་པ་འདི་ཅི་ཡིན་དྲིས་པས། ཇི་བཞིན་དུ་གསུངས། འདི་ཙམ་ནི་ལྐོག་གྱུར་ཤེས་པ་ཆུང་ངུ་ལའང་འབྱུང་ན། སེམས་ཤེས་སམ་མི་ཤེས་སྙམ་ནས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་ཚིག་ལ་དྲི་བ་གསུམ་དང་དོན་ལ་དྲི་བ་གསུམ་སྟེ་དྲུག་པོ་ཡིད་ཀྱིས་དྲིས་པས་ཇི་ལྟར་བ་བཞིན་ལན་མཛད་ནས་རང་བཞིན་གསུམ་བསྟན་པ་སོགས། དེ་དང་མཐུན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆུང་ངུ་རེ་ཡང་མཛད། དེ་ལ་ཚིག་གི་དྲི་བ་གསུམ་ནི། བྱང་ཆུབ་

xi

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་།
སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་བ་མིང་གང་གི་ཚིག་བླ་དྭགས་ཡིན་དྲིས་པ་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ཞེས་ལན་བཏབ་པ་འདི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་མ་ཡིན་ནམ། བྱ་ཤིན་ཏུ་ལུས་ཆེ་བ་དཔག་ཚད་ལྔ་བརྒྱ་ཡོད་པ་ཞེས་དཔེར་བྱས་པའི་ལུས་ཆེ་བ་འདི་དོན་གང་དང་སྦྱོར། རི་དང་ནགས་ཚལ་གྱི་མཚན་མ་མ་མཐོང་ན། རྒྱ་མཚོ་དང་ཐག་ཉེ་འོ་ཞེས་པ་ལ། མཚན་མ་མ་མཐོང་བའི་ས་མཚམས་གང་ལ་བྱེད་ཅེས་པ་གསུམ་ཡིན་པ་ལས། དེའི་ལན་དང་པོ་ནི། ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དགོངས་པ་དང་། གཉིས་པ་དགེ་བའི་ལས་སྟོབས་ཆེ་བ་དང་། གསུམ་པ་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་སྐྱེས་པའི་དུས་སོ་ཞེས་དང་། དོན་ལ་དྲི་བ་གསུམ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ནི་རྣམ་ཤེས་རྫས་སུ་ཡོད་དམ་མེད། ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུང་པས་གང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་དམ། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་མི་བྱེད་པར་བཤད་པའི་མི་བྱེད་མཁན་དང་། མི་བྱེད་རྒྱུའི་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཡིན་ཞེས་པ་ལ་ལན་ནི། དང་པོ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རྫས་སུ་ཡོད་ཀྱང་། དོན་དམ་པའི་རིག་ཤེས་ཀྱི་ངོར་མེད་ཅེས་པ་དང་། གཉིས་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་ལ་དགོངས་པས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ལ་སླར་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་མེད་གཉིས་སུ་འབྱེད། གསུམ་པར་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བྱེད་མཁན་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བློ་དང་། དེས་བྱེད་ཚུལ་སྔར་ཡོད་ཕྱིས་མེད་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཀར་འགོག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལན་བཏབ།
དེར་རྒྱལ་པོ་སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་དད་པ་ལྷག་པར་འཕེལ་ནས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་གཞི་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་དང་། དེ་རེ་རེར་ཡང་དགེ་སློང་བརྒྱ་བརྒྱ་དང་། དགེ་བསྙེན་སོགས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འཚོ་བར་མཛད། གནས་དེར་གཅུང་དབྱིག་གཉེན་ཡང་ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྟན་པར་བཅུག །དེའི་ཚེ་ལྷོ་ཕྱོགས་ཡུལ་ཀྲི་ཝཱར་རྭ་ཛ་བྲམ་པཱ་སུ་ན་ཞེས་པས། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཅེས་བྱ་བས་མགོན་པོ་བྱམས་པ་ལས་ལུང་བླངས་ཏེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སླར་ཆེས་དར་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་ཐོས་ནས། འཁོར་ལྔ་བརྒྱ་ཙམ་དང་བཅས་དབུས་སུ་འོངས་ནས། གནས་ཆེན་བརྒྱད་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་རྣམས་མཆོད། སློབ་དཔོན་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་འབྱོན་པར་ཞུས་པས། དེར་སློབ་དཔོན་འཁོར་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་དང་བྲམ་ཟེ་བཅས་ལྷན་དུ་ཕེབས་པར་བཙམས་པ་ན་བྲམ་ཟེ་མ་ནད་ཀྱིས་མནར་བའི་ཕོ་ཉ་

xii

བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་དཔར་སྐྲུན་ལྷན་ཚོགས།བྱུང་ནས། དེ་མྱུར་དུ་སླེབས་འདོད་པ་ན་སློབ་དཔོན་གྱི་ཡུལ་དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་ཟླ་བ་གསུམ་གྱི་ལམ་ཐག་ཡོད་ཀྱང་། ཉི་མ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱི་དྲོར་སློབ་དཔོན་འཁོར་བཅས་ལྷོ་ཕྱོགས་དེར་བྱོན་པ་དང་། དེ་བཞིན་ནུབ་ཕྱོགས་ཨོ་རྒྱན་གྱི་ཡུལ་ནས། ཚོང་དཔོན་རྟ་ན་རའི་ཏས་སྤྱན་དྲངས་པའི་ཚེ་ཡང་། ས་ཐག་རིང་པོ་ཉིན་གཅིག་གིས་བགྲོད་ལ། གྲི་ཎཱ་རྭ་ཛ་དང་ཨོ་རྒྱན་ཞེས་པའི་ཡུལ་གཉིས་ཀར་ཡུན་རིང་བཞུགས་ཤིང་ཆོས་བསྟན་པས་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཐེག་ཆེན་དར་བར་མཛད་ཅིང་། ཡུལ་དེ་གཉིས་ལ་མཆོད་རྟེན་བརྒྱ་ཕྲག་རེ་རེ་དང་ལྷ་ཁང་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་རྩ་ལྔ་བཞེངས། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་གཞི་རེ་རེ་བཙུག །དེ་བཞིན་དུ་མ་ག་རྡར་ཡང་མཆོད་རྟེན་བརྒྱད། ཆོས་གཞི་ཉེར་ལྔ་ཚུག །ལན་ཅིག་རྒྱ་གར་མཐའ་འཁོབ་གྲོང་ཁྱེར་ཨ་ཡོ་རྔྻ་དང་ཉེ་བའི་རྒྱལ་ཕྲན་ཞིག་ལ་ཆོས་བསྟན་ནས་
བཞུགས་སྐབས། དེ་དང་ཉེ་བར་གར་ལོག་གི་གྲོང་ཞིག་ཡོད་པས། དེས་དམག་དྲངས་ཏེ་སློབ་དཔོན་ལ་མདའ་མཚོན་སྣ་ཚོགས་འཕངས་ཀྱང་། ཐམས་ཅད་རྡུལ་ལྟར་སོང་ནས་ཅི་ཡང་མི་གནོད་ཅིང་མཚོན་ཆ་ཡང་དུམ་བུ་བརྒྱར་ཆག །དེ་ཐམས་ཅད་ལྷག་པར་དད་དེ་ཕྱག་བྱས་ནས་སོང་། སྐུ་ཚེའི་མཇུག་ཙམ་ལ་ནཱ་ལེན་དྲའི་མཁན་པོ་མཛད་དེ་ལོ་བཅུ་གཉིས་སུ་ནཱ་ལེན་དྲ་བསྐྱངས་ཏེ་བསྟན་པའི་བདག་པོ་མཛད།། །།

xiii

རྒྱལ་ཚབ་ཐམས་ཅད་ མཁྱེན་པ་དར་མ་རིན་ཆེན་གྱི་ཐུན་མོང་བའི་།

༄༅། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀའི་མཛད་པ་པོ་རྒྱལ་ཚབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དར་མ་རིན་ཆེན་གྱི་ཐུན་མོང་བའི་ལོ་རྒྱུས་
མདོར་བསྡུས་བཞུགས་སོ། །

༄༅། །རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཤར་ཙོང་ཁ་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་སྲས་ཀྱི་ཐུ་བོ་རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན་ནི་གཙང་མྱང་སྟོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་ཕོ་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་ ༡༣༦༤ ལ་སྐུ་བསྟམས། གནས་རྙིང་པ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲུང་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་། དཀའ་བཞི་པ་རིན་རྡོར་སོགས་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་དམ་ཆོས་མང་དུ་གསན། ས་སྐྱའི་རེད་མདའ་བས་གཙོས་མཁན་ཆེན་དུ་མ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཀུན་ལ་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་མཛད། ས་སྐྱ་དང་། གསང་ཕུ། རྩེད་ཐང་བཅས་སུ་དཀའ་བཅུའི་གྲྭ་སྐོར་གནང་།
རོང་སྟོན་ཤཱཀྱ་རྒྱལ་མཚན་དང་མཁན་ཆེན་གཡག་པ་སོགས་ས་སྐྱའི་མཁན་ཆེན་རྣམས་དང་རྩོད་གླེང་ལེགས་པར་མཛད་དེ་མཁས་པའི་གྲགས་པ་ཐོབ་ནས་དཀའ་བཅུ་པའི་མཚན་རྟགས་བཞེས། དེ་ནས་མི་རིང་བར་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་སློབ་མ་གཙོ་བོར་གྱུར་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་ང་དྲུག་ཏུ་ཕེབས་སྐབས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་སྐུ་གཤེགས། ལོ་དེར་རྗེ་ཉིད་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲིར་བཞུགས། དེ་ནས་བཟུང་རྒྱལ་ཚབ་ཅེས་པའི་མཚན་ཐོབ། གདན་ས་ལོ་བཅུ་གཅིག་འཛིན། འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་ཁོ་ན་མཛད། དེ་ནས་མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་གདན་སར་བཀོད་དེ་ཟུར་བཞུགས་མཛད། དགུང་ལོ་རེ་དགུ་པ་ཆུ་བྱི་ ༡༤༣༢ ལོའི་ཟླ་བ་ལྔ་པར་རྩེ་པོ་ཏྭ་ལར་སྐུ་གཤེགས།།

༄༅། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀ་བཞུགས་སོ། །

༄༅། །ཐུབ་པའི་གསུང་རབ་རིན་ཆེན་སྒྲོན། །བསྲེགས་བཅད་བདར་བའི་གསེར་བཞིན་དུ། །དྲི་མེད་རིགས་པས་གསལ་མཛད་པ། །རྗེ་བཙུན་བླ་མ་རྣམས་ལ་འདུད། །གསུང་རབ་དགོངས་པ་འགྲེལ་པའི་སྐྱེས་བུ་མཆོག །བློ་གྲོས་སྟོབས་ཀྱིས་

ཉེས་ཀུན་དྲུངས་ཕྱུང་ནས། །བཟང་པོའི་སྤངས་རྟོགས་ཡོན་ཏན་རབ་རྫོགས་ཤིང༌། །གྲགས་པའི་འོད་ཟེར་ས་གསུམ་ལྷམ་མེར་གསལ། །ཐུགས་རྗེའི་དཔལ་གྱིས་

འགྲོ་ཀུན་བུ་བཞིན་གཟིགས། །བཤེས་གཉེན་བཟང་པོའི་ཞབས་ལ་སྤྱི་བོས་འདུད། །ལྷ་
མིའི་འདྲེན་མཆོག་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་ཡི། །རྒྱལ་ཚབ་དབང་བསྐུར་རྒྱལ་སྲས་མི་ཕམ་
དང་། །རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་མཁྱེན་རབ་གཅིག་བསྡུས་པ། །རྒྱལ་སྲས་འཇམ་པའི་དབྱངས་
ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །དྲང་བ་དང་ནི་ངེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ཡི། །དགོངས་པ་རྫོགས་
པར་འགྲེལ་པར་རྒྱལ་བས་ལུང་བསྟན་པ། །ཐོགས་མེད་ཅེས་ནི་ས་གསུམ་འདི་ན་རབ་གྲགས་པས། །གཞུང་མཆོག་ཚིག་དོན་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་རྣམ་ཕྱེ་ཡང༌། །རང་གཞན་གྲུབ་མཐའ་འབྱེད་པའི་མཐུ་མེད་པར། །གཟུ་ལུམ་རང་དགར་འཇུག་པའི་སྤྱི་རྟོལ་

གྱིས། །གཞན་སྡེའི་ལུགས་ལ་ཐུབ་པའི་དགོངས་པ་ཞེས། །ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་ལུགས་འདི་ཉམས་པར་བྱས། །གསུང་རབ་དགོངས་པ་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་པར་དཀའ། །དམ་ཆོས་ལོག་པར་འཆད་པའི་ཉེས་པ་ལྕི། །བཤེས་གཉེན་བཟང་པོའང་རྙེད་པར་རབ་དཀའ་ན། །དཔྱོད་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་བག་ཡོད་བྱོས། །ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་དམ་ཆོས་

2

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།
བདུད་རྩིའི་རོ། །གང་ཞིག་མྱངས་པས་འཆི་མེད་གནས་སྟེར་བ། །འཁོར་ལོ་བར་མཐའི་གསུང་གི་གཅེས་པའི་དོན། །རྗེ་བཙུན་བླ་མའི་གསུང་བཞིན་བཤད་པར་བྱ། །དེ་ལ་འདིར་འོ་སྐོལ་གྱིས་ཤིན་ཏུ་རྙེད་པར་དཀའ་བ་དང༌། རྙེད་ན་དོན་ཤིན་ཏུ་
ཆེ་བའི་དལ་འབྱོར་ཐོབ་པའི་དུས་འདིར་འཇིག་རྟེན་པའི་རྒན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་

ལས་ཁྱད་ཞུགས་པའི་འཇིག་རྟེན་ཕྱི་མ་ཕན་ཆད་ཀྱི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་
སྐྱེས་བུའི་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་གྱི་གཞི་ལེགས་པར་མ་ཚུགས་པར་ཚེ་འདི་
ཙམ་གྱི་རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་སོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་འབད་པ་ནི་འབྲས་བུ་མེད་པའི་སྦུན་
པ་འཕྱར་བ་དང་འདྲ་ཞིང༌། དུད་འགྲོའི་ཀུན་སྤྱོད་ལས་མ་འདས་པར་ཤེས་པར་བྱས་ལ་དལ་འབྱོར་ལ་སྙིང་པོ་ལེགས་པར་ལེན་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་དུས་གསུམ་
གྱི་འཕགས་པ་རྣམས་གཤེགས་ཤིང་རྗེས་སུ་གཤེགས་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ཚད་མར་གྱུར་བའི་སྐྱེས་བུ་རྣམས་ཀྱིས་ལུང་དང་རིགས་པའི་
ཚོགས་རྒྱ་ཆེན་པོས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ལུགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཞུགས་ནས་དེ་དག་གི་
དོན་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱས་ཏེ། བསླབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཚུལ་
བཞིན་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལས་རྒྱལ་བ་དགྱེས་པའི་ཐབས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བ་གཞན་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱས་ནས། དེ་ཡང་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཅེས་བྱ་བ་སྔོན་རྒྱལ་བ་དུ་མ་ལ་ལྷག་པར་བྱ་བ་བྱས་ཤིང༌། དགེ་བའི་རྩ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པ། ད་ལྟར་ཡང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མགོན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་
བ་བློ་གྲོས་ཀྱི་མཐུ་གཞན་ལས་ཁྱད་ཞུགས་པ། ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱི་བསྟན་པའི་ཁུར་བཞེས་པའི་སྨོན་ལམ་ལེགས་པར་གྲུབ་ཅིང༌། དྲང་ངེས་ཀྱི་

3

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀམདོ་སྡེའི་དགོངས་པ་རྫོགས་པར་འགྲེལ་པར་ལུང་བསྟན་པ་དེས། ཕྱི་རབས་ཀྱི་

གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྡེ་སྣོད་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་བལྟ་བ་ལ་མགྲོན་པོ་ཕྱོགས་བསླད་པ་1བཞིན་དུ་གྱུར་ཏེ། ཚིག་སྔ་ཕྱིའི་འབྲེལ་ཡང་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་དཀའ་ན་དོན་མཆོག་ཏུ་ཟབ་པ་ལྟ་ཅི་སྨོས་པར་གཟིགས་ཤིང༌། རང་ཉིད་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསང་བའི་གནས་ཐམས་ཅད་ལ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་བར་མཁྱེན་ནས་ཐུབ་པའི་གསུང་གིས་གསང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ལྐོག་ཏུ་མ་གྱུར་བའི་སྤྱན་མངའ་བ་རྒྱལ་ཚབ་དམ་པ་དེ་མཉེས་པར་བྱས་ན་ཅི་འདོད་པའི་དོན་འགྲུབ་བོ་སྙམ་དུ་དགོངས་ནས་བསྒྲུབ་པ་ལ་ཞུགས་པས་ཞལ་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་རྫུ་

འཕྲུལ་ལ་བརྟེན་ནས་དགའ་ལྡན་དུ་བྱོན་ཏེ་ཆོས་གསན་པས་གསུང་རབ་མཐའ་དག་གི་དགོངས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་རྟོགས་པར་གྱུར་ཏེ། འཛམ་བུ་གླིང་པའི་ཕྱི་
རབས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཆེད་དུ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེས་ཀྱང་
གནང་སྟེ། དེ་ཡང་རྣམ་འབྱེད་རྣམ་པ་གཉིས་དང༌། རྒྱན་རྣམ་པ་གཉིས་དང༌། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཏེ་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་ལྔའོ། །
དེ་ལ་སྤྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་གསུང་རབ་ལས་དྲང་དོན་དང་ངེས་དོན་
འབྱེད་པའི་ཚུལ་གཉིས་གསུངས་ཏེ། འཕགས་པ་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་དང༌། ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ་ལས་གསུངས་པ་སོགས་དང༌། དོན་ཟབ་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པར་སྟོན་པ་ངེས་པའི་དོན་དང༌། གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་ལ་

1 བློ་གླིང་༽སླེབས་པ་

4

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

སོགས་པ་ཚིག་དང་ཡི་གེ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་སྟོན་པ་དྲང་བའི་དོན་དུ་བསྟན་ལ་མདོ་སྡེ་
ཕྱི་མས་ནི་ཀུན་བརྟགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་དང༌། གཞན་དབང་དང་

ཡོངས་གྲུབ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་བསྟན་ནས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་སྟོན་པ་དང༌། ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྟོན་པ་དྲང་དོན་དང༌། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང་མ་གྲུབ་

པའི་ས་ཚིགས་གསལ་བར་ཕྱེ་ནས་སྟོན་པ་ངེས་པའི་དོན་དུ་གསུངས་སོ། །མདོ་སྔ་མའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་དྲང་དོན་དང་ངེས་དོན་འབྱེད་པའི་
ཤིང་རྟའི་སྲོལ་ལེགས་པར་ཕྱེ་བས་མདོ་གཉིས་པ་དྲང་བའི་དོན་དུ་འབད་པ་མེད་པར་གྲུབ་པར་མཛད་དོ། །
དེ་ལ་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ནི། རྣམ་འབྱེད་རྣམ་པ་གཉིས་དང༌། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མདོ་སྡེའི་རྒྱན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་ནས་མདོ་སྡེ་ཕྱི་མའི་དྲང་ངེས་
འབྱེད་པའི་ལུགས་ལ་བརྟེན་ཏེ། །གཙོ་བོར་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་

2ཤིང་རྟའི་སྲོལ་
ལེགས་པར་ཕྱེ་ཞིང༌། ཐེག་པ་ཆུང་ངུའི་སྡེ་སྣོད་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡང་འགྲེལ་པར་
མཛད་དོ། །དེ་ལ་ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ལས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྣང་བའི་གཞན་དབང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་འཁོར་བ་འགྲུབ་པའི་གཞི་ཆོས་དང༌། གང་ལ་དམིགས་ནས་གོམས་པས་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་རྟེན་གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་ཀྱིས་

སྟོང་པ་ཆོས་ཉིད་དུ་བསྟན་ལ། དབུས་དང་མཐའ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ལས་ནི་གཉིས་སྣང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་གཞིར་བྱས་ནས་མཚན་ཉིད་གསུམ་དུ་ཕྱེ་སྟེ། ཐེག་པ་ཐུན་

2 ཤེས་རིག་༽བརྟེན་ཏོ། གཙོ་བོར་རྣམ་པར་རིག་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་

5

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀམོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གཞི་དང་ལམ་དང་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་བཞག་པར་མཛད་དོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས་ནི། གཉིས་སྣང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་མ་བཀག་པར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་སད་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ནས་བཟུང་སྟེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རང་ཉིད་རྟོགས་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་ཁྱད་པར་དུ་འགྲོ་བའི་ཚུལ་དང༌། གདུལ་བྱ་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཐབས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་ཤིང༌། གཞུང་གསུམ་པོ་དེ་དག་གིས་ནི་གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་ལ་ལྟོས་པའི་དོན་དམ་པ་ཙམ་ཞིག་བསྟན་གྱི། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་དོན་དམ་པ་
གསལ་བར་མ་མཛད་དོ། །
བསྟན་བཅོས་གསུམ་པོ་དེ་དག་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་དུ་དྲང་ངེས་འབྱེད་པའི་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་སློབ་དཔོན་གྱིས་ས་སྡེ་ལྔ་སྡོམ་
རྣམ་པ་གཉིས་ལ་སོགས་པར་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་ལེགས་པར་ཕྱེ་ཞིང༌། ཐེག་པ་དམན་པའི་སྡེ་སྣོད་ཁ་ཅིག་ཏུ་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་སངས་རྒྱས་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་ཚོགས་ལམ་དུ་བསྐལ་པ་བརྒྱ་དང༌། བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་ཚོགས་བསགས་ནས་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་ཡན་ཆད་སྟན་ཅིག་ལ་བགྲོད་པའི་ཚུལ་གསུངས་པ་ཡང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སར་གསུངས་སོ། །མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་
དུ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་མཐར་ཐུག་པ་ཡང་དང་ཡང་དུ་གསུང་མོད་ཀྱི། གཏན་ལ་

དབབ་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི། རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་ངོ་བོ་
ངེས་པ་དང༌། གྲངས་ངེས་པ་དང༌། གོ་རིམ་ངེས་པ་མདོ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་གྱི་

སྦས་དོན་ཁོང་ན་གནས་པ་གསལ་བར་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་

6

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

མའི་བསྟན་བཅོས་ལས་ནི་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་ཚུལ་ལ་གོམས་པས་རྒྱུད་སྨིན་

པར་བྱས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་དུས་ཕྱིས་བསྟན་པར་བྱ་ཞིང༌། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་དབང་པོ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བ་རྣམས་ལ་དང་པོ་ཉིད་ནས་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཉན་ཐོས་
ཀྱི་བྱང་ཆུབ་དང༌། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ལ་ཡང་ངེས་པར་རྟོགས་
དགོས་པའི་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པས་སྟོང་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་མདོ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་དང༌། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་མདོས་ཁྱད་པར་མེད་པར་གསལ་བར་སྟོན་ལ། དེ་ཉིད་བསྟན་བཅོས་འདིར་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་སློབ་དཔོན་གྱིས་དགོངས་པ་ཇི་
ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གསལ་བར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །
ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་སུ། གང་ཡང་དག་པའི་སྐྱོན་མེད་པ་
ལ་ཞུགས་པ་དེ་དག་ལ་ནི་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་མཐུ་མེད་དེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཅེ་ན། དེ་དག་གིས་འཁོར་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཚམས་བཅད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་འཆད་པ་ན་རྒྱལ་བའི་སྲས་པོ་སེངྒེ་བཟང་པོས་འགྲེལ་ཆེན་དུ། སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་དང༌། སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ལ་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་སྨྲ་བ་དང༌། ཐེག་པ་སྣ་ཚོགས་སུ་སྨྲ་བ་ཞེས་དེ་གཉིས་ཀྱི་འཆད་ཚུལ་སོ་སོར་མཛད་པའི་དགོངས་པ་ཡང་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་དུ་སྨྲ་བའི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཆེད་དུ་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་སྟོན་པའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་ཕྱེ་བར་བཞེད་པ་ཡིན་གྱི། སློབ་དཔོན་རང་ཉིད་རྣམ་རིག་པར་
སྟོན་པར་མི་བསམ་སྟེ། བསྟན་བཅོས་འདིའི་འགྲེལ་པར་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་

7

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀབསྒྲུབས་ཤིང༌། སྟོང་ཉིད་ཕྲ་མོ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དང་ཤིན་ཏུ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ལས་ལོགས་སུ་བསམ་པར་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ཕྱིར་རོ། །
ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་བསྟན་བཅོས་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པ་འཆད་པ་ལ་དོན་བཞི་སྟེ། མཚན་གྱི་དོན་དང༌། འགྱུར་གྱི་ཕྱག་དང༌། གཞུང་གི་དོན་དང༌། མཇུག་
གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་(མཚན་གྱི་དོན་)ལ་གཉིས། མཚན་བསྒྱུར་བ་དང༌། མཚན་བཤད་པའོ། །
དང་པོ་(མཚན་བསྒྱུར་བ་བཤད་པ་)ནི། རྒྱ་གར་སྐད་དུ། །མཧཱ་ཡཱ་ནཱ་ཨུཏྟ་ར་ཏནྟྲ་ཤཱསྟྲ། བོད་སྐད་དུ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་བསྟན་བཅོས། བསྟན་བཅོས་འདིའི་མཚན་རྒྱ་གར་སྐད་དུ། མཧཱ་ཞེས་པ་ནི་བོད་སྐད་དུ་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་དང༌། ཡ་ན་ནི་ཐེག་པ་དང༌། ཨ་ནུད་ཏ་རའམ་ཨུཏྟ་ར་ནི་བླ་མ་དང་ཏནྟྲ་ནི་རྒྱུད་དང་ཤཱསྟྲ་ནི་བསྟན་བཅོས་སོ། །གཉིས་པ་(མཚན་བཤད་པ་)ནི། ཐེག་པ་འདིས་བགྲོད་པར་བྱེད་པ་རྒྱུའི་ཐེག་པ་དང༌། འདིར་བགྲོད་པར་བྱ་བ་འབྲས་བུའི་ཐེག་པའོ། །དེ་ཉིད་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་སྣོད་ལ་དམིགས་པས་དམིགས་པ་ཆེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆེན་པོ་བདུན་དང་ལྡན་པས་ཆེན་པོའ། །རྒྱུད་ནི་རྒྱུན་ཆགས་པས་ཏེ། ོ དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་སེམས་སྦྱོང་བྱེད་སྟོན་པའི་གཙུག་ལག་སྟེ། བླ་མ་ནི་ཕྱི་མའི་དོན་ཡིན་པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཙུག་ལག་ཕྱི་མ་ཡིན་ལ། དེའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་ནི། ཤཱསྟྲ་ཞེས་པ་ལ་ཤཱ་ས་འཆོས་པ་ལ་འཇུག་ཅིང་ཏྲ་ཡ་སྐྱོབ་པ་ལ་འཇུག་པ་ནི་ཡི་གེ་བསྣན་པའི་ངེས་ཚིག་གི་བཤད་པ་ཡིན་ལ། དོན་བསྡུས་ན། ཉོན་མོངས་པའི་དགྲ་འཆོས་ཤིང་ངན་སོང་དང་

8

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

སྲིད་པ་ཙམ་གྱི་འཇིགས་པ་ལས་སྐྱོབ་པའོ། །
གཉིས་པ་(འགྱུར་གྱི་ཕྱག་)ནི། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་པ་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་འདོད་དོན་དུ་མ་འགྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་ལོ་ཙྪ་བས་བཀོད་པའོ། །ལམ་གྱི་རིམ་པ་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། སྐྱབས་
འགྲོ་སྟོན་པ་ཡིན་པས་འཆད་པ་སོགས་ཀུན་གྱི་ཚེ་དོན་དེ་ཉིད་དྲན་པར་བྱའོ། །
གསུམ་པ་(གཞུང་གི་དོན་)ལ་གཉིས། བཤད་པ་ཉེ་བར་དགོད་པ་དང༌། བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་(བཤད་པ་ཉེ་བར་དགོད་པ་)ལ་གཉིས། ལུས་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང༌། ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(ལུས་རྣམ་པར་བཞག་པ་) ལ་གསུམ། ལུས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང༌། མདོ་ལས་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་དང༌། གོ་རིམ་ངེས་
པའོ། །དང་པོ་(ལུས་ཀྱི་རང་བཞིན་)ལ་གཉིས། སྤྱིའི་དོན་དང༌། ཡན་ལག་གི་དོན་ཏོ། །དང་པོ་(སྤྱིའི་དོན་)ལ་གསུམ། རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་གནས་བདུན་གྱི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། གྲངས་
ངེས་པ་དང༌། དོགས་པ་བཅད་པའོ། །དང་པོ་(རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་གནས་བདུན་གྱི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་)ནི། འདི་དག་ཀྱང་དོན་དམ་དང་ཀུན་རྫོབ་པ་གཉིས་གཉིས་ཀྱིས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དོན་དམ་པའི་སངས་རྒྱས་ནི། སྤངས་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་རང་བཞིན་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང༌། ཀུན་རྫོབ་
པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུའོ། །དོན་དམ་པའི་ཆོས་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བའི་
རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་པ་དང༌། ལམ་གྱི་བདེན་པ་གཉིས་དང༌། ཀུན་རྫོབ་པ་ནི་གསུང་རབ་ཀྱི་
ཚོགས་སོ། །དོན་དམ་པའི་དགེ་འདུན་ནི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རིག་པ་དང་

9

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀརྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང༌། ཀུན་རྫོབ་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་འཕགས་པའི་ཚོགས་སོ། །དོན་དམ་པའི་ཁམས་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་རང་བཞིན་གྱི་གྲུབ་པས་

སྟོང་པ་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང༌། ཀུན་རྫོབ་པ་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྟེང་ན་ཡོད་པའི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་སྐྱེ་རུང་གི་ནུས་པའི་ཆའོ། །དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་ཀུན་རྫོབ་པ་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་སྟེ། བདག་
ཉིད་ཀྱི་ནི་འབྱོར་པའི་གནས། །དམ་པའི་དོན་གྱི་སྐུ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་སོགས་འཆད་པར་
འགྱུར་རོ། །འོ་ན་སངས་རྒྱས་དང༌ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། གཉིས་ཀ་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་དང་མཚུངས་མོད་ཀྱི། རང་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་འགྱུར་དང་གཞན་རྒྱུད་ལ་
གྲུབ་ཟིན་གྱི་རྣམ་གཞག་ཐ་དད་པ་ཙམ་མོ། །ཡོན་ཏན་དོན་དམ་པ་ནི། སྟོབས་སོགས་བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་དང༌། ཀུན་རྫོབ་པ་ནི་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཡོན་ཏན་སུམ་
ཅུ་རྩ་གཉིས་སོ། །འཕྲིན་ལས་དོན་དམ་པ་ནི། བྱ་བ་སྒྲུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་དང༌། ཀུན་རྫོབ་པ་ནི་གསུང་རབ་ཀྱི་ཚོགས་སོ། །
གཉིས་པ་(གྲངས་ངེས་པ་)ནི། བདུན་པོ་ལས་གྲངས་མང་བ་མི་དགོས་པ་དང༌། དེ་ལས་ཉུང་བས་མི་འདུ་སྟེ། 3འདིར་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་འདི་ཙམ་གྱིས་རྫོགས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །འདིར་བླ་མ་ལོ་ཙྪ་བ་ཆེན་པོས། མི་གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་འཁོར་ལོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང༌། དཀོན་མཆོག་གི་འཁོར་ལོའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བཤད་པའི་ཚུལ་རྣམ་པ་གཉིས་མཛད་པའི་སྔ་མ་ནི། འོག་ནས་གོ་རིམ་སྟོན་པའི་ཚིག་གི་སྒྲས་ཟིན་ལ་བརྟེན་ནས་བཤད་པ་མཛད་པ་ཡིན་ཡང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་གྱི་

3 ཤེས་རིག་༽དེ་ལས་ཉུང་བས་མི་ནུས་ཏེ། བློ་གླིང་དང་སྒོ་མང་༽དེ་ལས་ཉུང་བས་འདུ་མི་ནུས་ཏེ།

10

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

གཙོ་བོ་ནི། འཆད་ཚུལ་ཕྱི་མ་ལྟར་འཐད་པར་སེམས་སོ། །དེ་ལ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་མཐར་ཐུག་པ་ནི། རང་གི་ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ། དོན་གཉིས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལ་དེ་ཙམ་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུ་མཚན་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །འབྲས་བུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་དེ་སྒྲུབ་པའི་རྒྱུ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ངེས་ཏེ། ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྐྱེན་ནོ། །
དང་པོ་ནི། ཁམས་ཏེ་དེ་ལ་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི། ཁམས་རང་བཞིན་གྱི་རྣམ་པར་དག་པར་མ་གྱུར་ན། གློ་བུར་གྱི་དྲི་མས་རྣམ་པར་དག་པ་མི་འཐད་
པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ལ་ཉེར་ལེན་དུ་བཏགས་པར་ཟད་
ཀྱི། བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །བསྒྲུབ་པ་ལས་གྱུར་བའི་རིགས་ནི། བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་ཡང་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྐྱེན་ནི། གཞན་རྒྱུད་ལ་གྲུབ་ཟིན་པའི་བྱང་ཆུབ་དང་ཡོན་ཏན་དང་འཕྲིན་ལས་ཏེ། གང་ཟག་གཞན་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལེགས་པར་བསྐོར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་
རྒྱུད་ཀྱི་དྲི་མ་ཟད་པར་སྦྱོང་ནུས་པས་ཕྱིའི་རྐྱེན་དེ་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་དེ་སྦྱོང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་རགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་རྒྱུ་འབྲས་དེ་ཙམ་ཞིག་བསྟན་པར་ཟད་
ཀྱི། གསལ་བའི་དབྱེ་བ་དེ་ཙམ་དུ་ཟད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ནང་གི་རྐྱེན་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སོགས་ནི། ཁམས་སྦྱོང་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བསྟན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པར་
འགྱུར་བས་དེ་ནི་ཁམས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡང་རང་རྒྱུད་ལ་མཐར་ཐུག་པའི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་འབྱུང་བ་ནི། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་བསྒོམ་པ་

11

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀལས་ཡིན་ལ། ལྟ་བ་ཡང་རྒྱུ་གཉིས་དང་རྐྱེན་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་སྟེ། རྒྱུ་གཉིས་ནི་རང་གི་ཁམས་དང་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །རྐྱེན་གཉིས་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྔ་མའི་བྱང་ཆུབ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་དང༌། གཞན་གྱི་

སྒྲའོ། །གཞན་གྱི་སྒྲ་ཡང་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །
གསུམ་པ་(དོགས་པ་བཅད་པ་)ནི། ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་འབའ་ཞིག་བསྟན་པས་ཆོག་མོད། དཀོན་མཆོག་གསུམ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་སྙམ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། རིགས་ཅན་གསུམ་ག་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཆེད་དུ་དེ་གསུམ་ལ་ལྟོས་པའི་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་ཀྱི་མིང་ཐ་དད་པས་བསྟན་ཏེ། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་འགྲོའི་ཡུལ་དུ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་དང༌། རྟེན་འབྲེལ་རྟོགས་པས་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཟད་པ་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་འགྲོའི་ཡུལ་དུ་དོན་དུ་གཉེར་བ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་དང༌། སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་ཚེ་གཞན་གྱི་སྒྲ་ལ་བརྟེན་ནས་སྡུག་བསྔལ་ཟད་པ་ཐོབ་པའི་སློབ་མ་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་འགྲོའི་ཡུལ་དུ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་
རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཆེད་དུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་སུ་རྣམ་པར་བཞག་གོ །རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་འབྲས་བུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་འདིར་བཤད་ན།
ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བསྟན་བཅོས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཉན་ཐོས་
དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱང་ཉིང་དགོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེ་ན།
སྐྱོན་མེད་དེ། འདིར་བསྟན་པའི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་མཐར་ཐུག་པ་ནི་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་གིས་བསྡུས་པ་དེ་ཡིན་ལ་དེ་ཐོབ་པའི་ཉེ་རྒྱུའི་དབང་

12

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

དུ་བྱས་པའི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ནི། ས་བརྒྱད་པར་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་བཏགས་པ་བ་དང༌། ས་དགུ་པར་ཆོས་དཀོན་མཆོག་དང༌། ས་བཅུ་པར་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་བསྟན་ལ། རིང་བའི་རྒྱུ་ནི་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་ཀྱི་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་སོགས་སོ། །རྒྱུའི་4སྐྱབས་འགྲོའི་ཡུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་འདིར་བསྟན་པའི་
དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཐེག་པ་དམན་པའི་སྐྱབས་ཡིན་ཡང་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་འགྲོའི་
ཡུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་
ནི་འདིར་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པས་སྐྱོན་མེད་ལ། ཆོས་དང་དགེ་འདུན་མིང་མཐུན་པ་ཙམ་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་རིམ་གྱིས་བཀྲི་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །དོན་
བསྡུས་ན་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་དཀོན་མཆོག་ནི་ས་དང་པོ་ཡན་ཆད་ཀྱི་དབང་

དུ་བྱས་ཤིང༌། ས་དང་པོ་ནས་བཅུ་པའི་བར་གྱི་དཀོན་མཆོག་ནི་མཐར་ཐུག་པའི་
དཀོན་མཆོག་གསུམ་སྒྲུབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་དེ། འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །
༈ གཉིས་པ་(ཡན་ལག་གི་དོན་)ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་(རྩ་བ་) ལ། ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། གྲངས་བདུན་དུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་(ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་)ནི། སངས་རྒྱས་ཆོས་ཚོགས་ཁམས་དང་བྱང་ཆུབ་དང༌། །ཡོན་ཏན་སངས་རྒྱས་འཕྲིན་ལས་ཐ་མ་སྟེ། །སྐུ་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་
སངས་རྒྱས་དང་འགོག་པ་དང་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་དང༌། ཐེག་
པ་ཆེན་པོའི་འཕགས་པའི་ཚོགས་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱིས་ནི་གནས་

4 བློ་གླིང་དང་སྒོ་མང་༽རྒྱུ་

13

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀསྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བུ་བསྟན་ལ། དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང༌། སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྟེང་ན་ཡོད་པའི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡོན་ཏན་སྐྱེ་རུང་གི་ནུས་པས་བསྡུས་པའི་ཁམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་དང་གནས་གྱུར་མཐར་ཕྱིན་པའི་སྤངས་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་བྱང་ཆུབ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་བྲལ་བ་དང་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་ཡོན་ཏན་དང༌། ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་དོན་བདུན་གྱི་ཐ་མ་སྟེ་བཞི་པོ་ནི་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་
གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །ཡང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གཞན་རྒྱུད་ལ་གྲུབ་ཟིན་པ་དང༌། བྱང་ཆུབ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་རང་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡང་

འོག་ནས་གོ་རིམ་གྱི་ཆ་བཤད་པ་ལ་བརྟེན་ན་ཅུང་ཟད་སྦྱར་དུ་རུང་བ་ཙམ་མོ། །གཉི་ག་ལྟར་ཡང་ཁམས་རྒྱུའི་གནས་སྐབས་འབའ་ཞིག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི།

མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུར་བྱེད་པ་ནི་བསྟན་བཅོས་སུ་ཇི་ལྟར་བཤད་པའི་ཚུལ་མ་ཤེས་པའི་བབ་ཅོལ་ཡིན་ཏེ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །སྟེ་ལྷག་མ་དང་བཅས་པ་སྟེ་གྲངས་བདུན་དུ་འདུས་པ་འདྲེན་པར་བྱེད་པའོ། །
གཉིས་པ་(གྲངས་བདུན་དུ་བསྟན་པ་)ནི། བསྟན་བཅོས་ཀུན་གྱི་ལུས་ནི་མདོར་བསྡུ་
ན། །རྡོ་རྗེ་ཡི་ནི་གནས་བདུན་འདི་དག་གོ །བསྟན་བཅོས་འདིའི་བརྗོད་བྱ་འོག་ནས་འཆད་པ་ཀུན་གྱི་ལུས་ནི་མདོར་བསྡུས་ན་རྟོགས་པའི་དོན་རྣམ་པ་བདུན་དུ་འདུས་ལ་
རྗོད་བྱེད་བསྟན་བཅོས་ཀུན་གྱི་ལུས་ནི་མདོར་བསྡུས་ན་རྟོགས་པའི་དོན་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུ་
ཡི་ནི་གནས་བདུན་པོ་འདི་དག་ཏུ་འདུས་པར་རིག་པར་བྱ་བ་དག་གོ །ཡང་ན་གཟུངས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལ་སོགས་པ་འདིར་གནས་བདུན་

14

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

ལུང་དང་སྦྱར་བའི་ལུང་དེ་དག་གི་དོན་བསྡུས་ན་བདུན་པོ་དེ་དག་ཏུ་འདུས་པའི་དོན་ཏོ། །
གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ)ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུ་དང་དེའི་གནས་ཀྱི་སྒྲ་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། སྒྲ་འཇུག་པའི་གཞི་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་(རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུ་དང་དེའི་གནས་ཀྱི་སྒྲ་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་)ལ་གསུམ། བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པ་དང༌། དོན་བསྡུ་བའོ། །
དང་པོ་(བསྟན་པ་)ནི། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཀྱིས་རྟོགས་པའི་དོན་རྣམ་པ་བདུན་ནི་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུ་དང༌། དེ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ཡི་གེའི་ཚོགས་ནི་དེའི་གནས་ཏེ་གོ་བར་བྱེད་པ་དང་གསལ་བར་བྱེད་པ་དང༌། སྟོན་པར་བྱེད་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྡོ་རྗེའི་གནས་སོ། །
གཉིས་པ་(བཤད་པ་)ནི། དེ་ལ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་དོན་རྣམ་པ་བདུན་ནི་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུར་རིག་པར་བྱ་སྟེ་སྒྲ་རྟོག་གིས་རྟོགས་ཚུལ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་

བརྗོད་དུ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སོ་སོ་རང་

གིས་རིག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་རྐྱང་པ་མ་ཡིན་གྱི་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་བཅས་པའོ། །རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་དོན་བདུན་ག་དོན་དམ་པའི་བདེན་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །སོ་སོ་རང་གི་རིག་པ་ནི་འཕགས་པའི་དོན་དམ་འཇལ་བའི་མཉམ་གཞག་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གཞན་ཡང་སོ་སོ་རང་གི་རིག་

15

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀཔར་བྱ་བའོ། །རང་མཚན་སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་པ་དང་དོན་དམ་བདེན་པ་སྒྲས་བརྗོད་དུ་མེད་པ་གཉིས་མི་འདྲ་སྟེ། སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་རང་མཚན་གྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་ཀྱང་གཉིས་སུ་སྣང་བའི་ཚུལ་གྱིས་དེའི་རྟོགས་ཚུལ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ལ། ཆོས་ཉིད་སྒྲ་རྟོག་གིས་ཇི་ལྟར་བརྗོད་ཅིང་ཡིད་ལ་བྱས་ཀྱང་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་རྟོགས་པ་ལྟར་མི་ནུས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་སྒྲ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་
པའི་ཡུལ་དུ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བྱ་མི་ནུས་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་དོན་དམ་བདེན་པ་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པ་ཚངས་
པར་སྤྱོད་པ་ཁས་བླངས་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ལུགས་ངན་པ་ཡིན་པས་དོར་བར་བྱའོ། །
གཏན་ཚིགས་སྔ་མ་བསྒྲུབ་པ་ནི། དེར་ཐལ། ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པས་རྟོགས་ཚུལ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཕིགས་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་པའི་སྒོམ་བྱུང་གིས་ཕིགས་པར་དཀའ་བ་གོ་ནུས་པར་དགོངས་ནས་དངོས་སུ་མ་སྤྲོས་སོ། །ཤེས་རབ་དེ་གསུམ་གྱིས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་རྟོགས་
པར་བྱེད་པའི་ཚེ་གཉིས་སྣང་དང་བཅས་པ་ལས་མ་འདས་ལ་རྟོགས་ཚུལ་རྫོགས་པ་ན་ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག་པའི་ཚུལ་དུ་རྟོགས་པའོ། །དོན་རྣམ་པ་བདུན་པོ་དེ་བརྗོད་པའི་ཡི་གེ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་ཆོས་ཅན། རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་གནས་ཞེས་བརྗོད་དེ། དོན་དེ་དག་ཐོག་མར་ཐོས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྟོགས་པ་དང༌། དོན་དེ་ཐོབ་ཅིང་མངོན་དུ་བྱེད་
པའི་གཞི་ཡིན་པས་དོན་དེའི་རྟེན་དུ་གྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་ཐལ། དོན་རྣམ་པ་བདུན་པོ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་གོ་འཕང་དེ་ཐོབ་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ལམ་བརྗོད་བྱར་

16

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

སྟོན་པར་བྱེད་པ་ནའི་ཕྱིར། སྔ་མ་ཁ་ཅིག་གིས་འདིར་དོན་དེ་དག་བརྗོད་པར་བཤད་པ་དང༌། གོང་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པར་བཤད་པའི་འགལ་སྤོང་དུ་བྱས་ནས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་སྒྲས་བརྗོད་དུ་མེད་ཀྱང་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ལམ་བརྗོད་བྱར་བྱེད་པ་ལ་འཆད་པ་ནི5་མི་འཚམ་སྟེ། དོན་དམ་བདེན་པ་དང་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་སྒྲས་བརྗོད་ནུས་མི་ནུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཅུད་ཟད་ཀྱང་མི་རྙེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེས་ན་དོན་རྣམ་པ་བདུན་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་དོན་རྣམ་པ་བདུན་གྱི་རྟེན་དུ་
འགྱུར་བའི་དོན་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། ཐོག་མར་དོན་དེ་དག་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱར་
བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་སྐྱེ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇིག་རྟེན་ལས་
འདས་པའི་ལམ་སྐྱེ་ཞིང་ལམ་དེ་དག་བརྗོད་བྱར་ཡང་བྱེད་པའི་དོན་ཏོ། །གསུམ་པ་(དོན་བསྡུ་བ་)ནི། དོན་རྣམ་པ་བདུན་དང་དེ་སྟོན་པའི་ཡི་གེ་དག་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུ་དང་དེའི་གནས་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ། སྔར་གོང་དུ་བཤད་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྟོགས་ཚུལ་རྫོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་

ཕིགས་པར་དཀའ་བའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། དོན་དེ་དག་བརྗོད་བྱར་བྱས་ནས་གསལ་བར་བྱེད་པའི་རྟེན་གྱི་དོན་གྱིས་སོ། །
གཉིས་པ་(སྒྲ་འཇུག་པའི་གཞི་ངོས་བཟུང་བ་)ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་ (དྲི་བ་)ནི། དེ་ལ་དོན་ནི་གང་ཡིན་ཡི་གེ་ནི་གང་ཡིན་ཞེ་ན། གཉིས་པ་(ལན་)ནི། སྔར་བཤད་པའི་རྟོགས་པའི་དོན་རྣམ་པ་བདུན་ནི་དོན་ཞེས་བརྗོད་དེ་ཞེས་པ་ནས་འདི་ནི་དོན་ཅེས་བྱའོ་ཞེས་པའོ། །མིང་ཚིག་བསྡུས་པའི་ཡི་གེ་གང་དག་གིས་རྟོགས་པའི་

5 སྒོ་མང་༽འཆད་པ་ལ་ནི་

17

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀདོན་རྣམ་པར་བདུན་པོ་འདི་དག་བརྗོད་བྱར་སྟོན་པར་བྱེད་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡུལ་དུ་

གསལ་བར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་དེ་ནི་འདིར་ཡི་གེ་ཞེས་བྱའོ། །མིང་ཚིག་ཡི་གེ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་ཡ་གྱལ་གྱི་ཡི་གེ་འབའ་ཞིག་མ་ཡིན་གྱི་དོན་རྣམ་པ་བདུན་སྟོན་
པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་འདིར་ཡི་གེ་ཞེས་བྱའོ། །གསུམ་པ་(རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ལུང་དང་སྦྱར་བ)ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། ལུང་དང་སྦྱར་བ་དངོས་སོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། རྡོ་རྗེའི་གནས་བསྟན་པ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(ལུང་དང་སྦྱར་བ་དངོས་)ལ་གཉིས། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལུང་དང་སྦྱར་བ་དང༌། ལྷག་མ་བཞི་ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་(དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལུང་དང་སྦྱར་བ་)ནི། ཀུན་དགའ་བོ་དོན་དམ་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་བློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་
དང་བྲལ་བ་ནི་མིག་གི་ཤེས་པ་སོགས་ལ་བསྟན་དུ་མེད་པ་སྟེ་དེ་ནི་མིག་གིས་བལྟ་བར་མི་ནུས་སོ། །དེ་ཡང་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པས་རྟོགས་པར་མི་ནུས་པའོ། །ཀུན་དགའ་བོ་དོན་དམ་པའི་ཆོས་ནི་སྒྲ་རྟོག་གིས་རྟོགས་ཚུལ་རྫོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་

བརྗོད་དུ་མེད་པ་སྟེ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ནི་རྣ་བས་མཉན་པར་མི་ནུས་སོ། །ཀུན་དགའ་བོ་དོན་དམ་པའི་དགེ་འདུན་ནི་འདུས་མ་བྱས་པ་རང་བཞིན་གྱི་སྟོང་པ་སྟེ་དོན་དམ་པ་སྟེ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དེ་ནི་ལུས་ཀྱིས་དངོས་སུ་ཕྱག་འཚལ་བ་དང་སེམས་ཀྱིས་

མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟོད་པ་བྱེད་པའི་བསྙེན་བཀུར་བྱ་བར་མི་
ནུས་སོ། །ཞེས་རྡོ་རྗེའི་ཞེས་སོ། །འཇིག་རྟེན་ན་སངས་རྒྱས་བལྟ་བར་བྱ་བ་དང༌། ཆོས་མཉན་པར་བྱ་བ་དང༌། དགེ་འདུན་བསྙེན་བཀུར་བའི་ཞིང་དུ་གྲགས་ཤིང༌། དེ་

18

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

ལྟར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་གཅད་བྱ་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སོ་སོར་
བཤད་ཀྱི་གསུམ་ག་ཡང་དོན་དམ་པར་བལྟ་བྱ་སོགས་སུ་མ་གྲུབ་པར་འདྲའོ། །དཀོན་
མཆོག་གསུམ་གྱི་དོན་དམ་པའི་གནས་ལུགས་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་ཀུན་རྫོབ་པ་ཡང་
འཕེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ནི་འདུས་མ་བྱས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འཕགས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་འདུས་མ་བྱས་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་བཞག་སྟེ། དེ་ཐབས་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་གིས་ཟིན་པའི་དབང་གིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང༌། ཐེག་པ་དམན་པའི་དགེ་འདུན་དང་ཆོས་དཀོན་མཆོག་ཀྱང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་པར་བཞག་དགོས་པས་སོ། །འགྲེལ་པ་འདིར་ཉན་རང་ལ་བདག་མེད་ཕྲ་མོ་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་(ལྷག་མ་བཞི་ལུང་དང་སྦྱར་བ་)ལ་གཉིས། ཁམས་ལུང་དང་སྦྱར་བ་དང༌།
བྱང་ཆུབ་སོགས་གསུམ་ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་(ཁམས་ལུང་དང་སྦྱར་བ་)ལ་གསུམ། རྟག་ཏུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉག་གཅིག་གི་ཡུལ་དུ་བསྟན་པ་དང༌། དེ་ལས་གཞན་
གྱི་གཏན་དུ་བའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་དང༌། དོན་དམ་པའི་རང་བཞིན་ངོས་གཟུང་བའོ། །དང་པོ་(རྟག་ཏུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉག་གཅིག་གི་ཡུལ་དུ་བསྟན་པ་)ནི། ཤཱ་རིའི་བུ་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་དོན་འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡུལ་ཏེ་བདེན་པའི་
སྤྲོས་པ་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས། བདེན་པའི་སྤྲོས་པ་འགའ་ཡང་མ་མཐོང་ཞིང་གཉིས་སྣང་གི་སྤྲོས་པ་ཡང་ནུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་

པའོ། །དེ་ཉིད་གསལ་བར་འཆད་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ལོ། །ཞེས་

19

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀབྱ་བའོ། །
གཉིས་པ་(དེ་ལས་གཞན་གྱི་གཏན་དུ་བའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་)ནི། ཤཱ་རིའི་བུ་དོན་འདི་ནི་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲུབ་པས་ཕྱིས་རང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྟོགས་པར་
འགྱུར་བའམ། རང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མི་རྟོགས་ཀྱང༌། དད་པས་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་ལ་ལྟོས་པའམ། མི་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་གཉིས་ཀྱི་རིམ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་རེ་ཤིག་ཅེས་སོ། །ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བ་ལྟར་
ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྫོགས་པར་སྒོམ་པའི་ནུས་པ་དང་བྲལ་བས་ན་རང་གི་ཤེས་རབ་
ཀྱིས་སྦྱོར་དངོས་མཇུག་གསུམ་མམ། ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་
ཡང་དག་པར་ཤེས་པའམ། བལྟ་བའམ། བརྟག་པར་མི་ནུས་ན། བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་
བོ་དག་གིས་ལྟ་ཅི་སྨོས་ཏེ་ཞེས་སོ། །ཁ་ཅིག་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྦྱོར་བ་མི་འཐད་དེ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་བལྟ་མི་ནུས་ན་སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་ལྟ་ཅི་སྨོས་ཞེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །
ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐོས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་འཆད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལུང་ལ་
བརྟེན་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་པས་རང་གི་ཤེས་རབ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ནི་རང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དོན་མ་རྟོགས་པར་གསལ་ལོ། །དེས་ན་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་
རྒྱས་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་
མོད་ཀྱི། དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ནས་བསྟན་པ་ལྟར་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་སྤྲོས་པ་གཅོད་པའི་རིགས་པའི་ཚོགས་མཐའ་ཡས་པའི་སྒོ་ནས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་མི་བྱེད་ཅིང༌། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གང་ཟག་དབང་པོ་རྣོན་པོ་ལྟར་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་རང་

20

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

སྟོབས་ཀྱི་ཤེས་རབ་གོང་ནས་གོང་དུ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་མི་
ནུས་པས་རང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བལྟ་བ་སོགས་མི་ནུས་པའི་དོན་ཏོ། །འོ་ན་ཉན་ཐོས་
དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་རྟོགས་མི་ནུས་སམ་སྙམ་
ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་དད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་སྒོ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་

རྟོགས་པ་ནི་མ་གཏོགས་སོ། །ཤཱ་རིའི་བུ་དོན་དམ་པ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དད་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཀྱི་བདག་

མེད་རྟོགས་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བ་ལ་ལྟོས་ན་དབང་པོ་རྟུལ་བའི་དོན་ཡིན་གྱི། ཉན་

རང་གིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་རྟོགས་པ་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཚད་མའི་
སྐྱེས་བུར་ཡིད་ཆེས་པ་ཙམ་ལ་རྟོགས་པར་འདོད་པ་དཔྱད་མི་བཟོད་དེ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཚད་མས་མ་རྟོགས་ན་དད་པས་རྟོགས་པར་འགལ་ལ། ཚད་མས་རྟོགས་ན་ནི། སྤྱིར་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དད་པ་ཙམ་གྱི་དོན་དུ་བཤད་མི་དགོས་སོ། །བསྟན་བཅོས་
འདི་རྩ་འགྲེལ་དུ་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་དང༌། ཉན་རང་འཕགས་པ་ལ་ཡང་ཆོས་
ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་བསྒྲུབ་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་(དོན་དམ་པའི་རང་བཞིན་ངོས་གཟུང་བ་)ནི། ཤཱ་རིའི་བུ་དོན་དམ་པ་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ནི་དྲི་མས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་ན་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཚིག་བླ་དྭགས་སོ། །ཤཱ་རིའི་བུ་སེམས་ཅན་གྱི་
ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་དྲི་མ་ཅི་རིགས་པ་སྤངས་ཤིང༌། ཅུང་ཟད་དང་བཅས་པའི་གནས་སྐབས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་ཚིག་བླ་དྭགས་སོ། །ཤཱ་རིའི་བུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་དྲི་མ་མཐའ་དག་གིས་དབེན་པ་ན་

21

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀཆོས་ཀྱི་སྐུའི་ཚིག་བླ་དྭགས་སོ། །ཞེས་རྡོ་རྗེའི་ཞེས་སོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་གཅིག་བུ་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་གནས་སྐབས་ན་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཞེས་བསྙད་ལ། དྲི་མ་མཐའ་དག་གིས་དབེན་པ་ན་ཆོས་ཀྱི་སྐུའོ། །
དེ་བཞིན་ཉིད་ཆོས་ཅན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོར་ཐལ། དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་གནས་སྐབས་ན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་
ཡིན་པར་ཐལ། དྲི་མས་དབེན་པ་ན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅེས་སྨྲ་བ་ནི་རིགས་པ་མི་ཤེས་པའི་རྣམ་འགྱུར་རོ། །ཚིག་བླ་དྭགས་ནི། སྒྲ་རྣམ་གྲངས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། དོན་
རྣམ་གྲངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གླང་པོ་ལ་ལག་ལྡན་གྱི་སྒྲ་ཡོད་ཀྱང༌། ལག་ལྡན་ལ་གླང་
པོས་མ་ཁྱབ་པ་བཞིན་ནོ། །དོན་སྔ་མ་གཉིས་ཕན་ཚུན་དུ་ཁྱབ་ཀྱང་ཕྱི་མ་ལ་སྔ་མ་གཉིས་ཀྱིས་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྔ་མ་གཉིས་ནི་རྒྱུའི་གནས་སྐབས་དང༌། སེམས་ཅན་འབའ་
ཞིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་རྩ་འགྲེལ་ཀུན་གྱིས་བསྟན་གྱི། དྲི་མ་མཐའ་དག་གིས་
དབེན་པའི་བྱང་ཆུབ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོར་སྟོན་པའི་ཚིག་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོའི་ཚིག་གསུམ་པོ་འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཉིད་དྲི་མ་མཐའ་དག་གིས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་མིང་ཐོབ་པར་བསྟན་པ་ནི། མ་
དག་མ་དག་དག་པ་དང༌། །ཞེས་སོགས་ལས་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་གདོད་མ་ནས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡོད་པར་འདོད་པ་ནི། མུ་སྟེགས་དབང་ཕྱུག་པ་རྟག་པ་རང་བྱུང་གི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཁས་ལེན་པ་དང་མིང་མི་མཐུན་པ་ཙམ་དུ་ཟད་དོ། །ཡང་ཁ་ཅིག སྣོད་ཐམས་ཅད་གཞལ་ཡས་ཁང་དང༌། བཅུད་ཐམས་ཅད་རྡོ་རྗེ་འཆང་དུ་གདོད་མ་ནས་རྫོགས་ཟིན་པ་ནི་དམ་པའི་ཆོས་

22

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

རྫོགས་པ་ཆེན་པོའ། །ཞེས་འདོད་པ་ཡང་དབང་ཕྱུག་རང་བྱུང་གི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་ལས་སྐྱེས་པའི་མི་རྟག་པར་འདོད་པ་དང་མིང་མི་མཐུན་པ་ཙམ་དུ་ཤེས་པར་བྱས་ལ་དཔྱོད་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་
འབྲང་བར་བྱ་ཡི། ཚིག་ལ་འཆེལ་བར་མི་བྱའོ། །གཉིས་པ་(བྱང་ཆུབ་སོགས་གསུམ་ལུང་དང་སྦྱར་བ་)ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཅེས་བགྱི་བ་འདི་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་ལ་
གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་ཀྱང་ཟད་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ཀྱི་ཚིག་བླ་
དྭགས་སོ། །གློ་བུར་དྲི་བྲལ་གྱི་མྱང་འདས་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ལ་ཡང་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ཞེས་བགྱི་བ་འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་ཚིག་
བླ་དྭགས་སོ་ཞེས་རྡོ་རྗེའི་ཞེས་སོ། །ཡོན་ཏན་ལུང་དང་སྦྱར་བ་ནི་ཤཱ་རིའི་བུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བསྟན་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་ཡོན་ཏན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། གངྒཱའི་
ཀླུང་གི་བྱེ་མ་ལས་འདས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་སྟོབས་སོགས་ཀྱི་ཡོན་
ཏན་དག་དང་ནོར་བུའི་འོད་དང་མདོག་ལྟར་རིགས་སོ་སོར་དབྱེར་མེད་པ་དང་ངོ་བོས་བྱས་པའི་མི་འདྲ་བའི་སྒོ་ནས་རྣམ་པར་དབྱེར་མེད་པའི་ཆོས་དང་ལྡན་པ་བྲལ་བ་དང་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཡོན་ཏན་ནོ། །དེ་ཉིད་བཤད་པ་ནི། ཡོན་ཏན་དེ་དག་གཅིག་ཡོད་པར་
ཅིག་ཤོས་ཀྱང་མ་བྲལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཅན་ནོ་ཞེས་རྡོ་རྗེའི་ཞེས་སོ། །འཕྲིན་
ལས་ལུང་དང་སྦྱར་བ་ནི། འཇམ་དཔལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་འབད་རྩོལ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བས་གཞན་དོན་མཛད་པའི་ལས་བྱ་བ་བྱེད་པ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་ལ་

23

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀའདིའོ་ཞེས་རྟོགས་པར་མི་མཛད།
ཁྱད་པར་ཞིབ་ཏུ་ཕྱེ་ནས་འདིའོ་ཞེས་རྣམ་པར་རྟོག་པར་མི་མཛད་མོད་ཀྱི། དེ་
ལྟ་ན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེའི་གདུལ་བྱའི་དུས་ལས་མི་འདའ་བར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་ཅིང་མ་ཚང་བ་མེད་པ་འདི་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་གྱི་མཛད་པ་འདི་ནི་ངོ་བོ་ལ་མི་རྟོག་ཁྱད་པར་ལ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་བཞིན་དུ་རྒྱུན་མི་འཆད་ཅིང་ལྷུན་
གྱིས་གྲུབ་པར་འཇུག་གོ་ཞེས་རྡོ་རྗེའི་ཞེས་སོ། །གནས་གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་འོག་ཏུ་རྒྱས་པར་འཆད་དོ། །
གཉིས་པ་དོན་བསྡུ་བ་ནི། སྔར་གོང་དུ་བཤད་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་མདོར་བསྡུས་ནས་རྡོ་རྗེའི་གནས་བདུན་པོ་འདི་ནི་སྔར་དྲངས་པ་དང་འོག་ནས་འབྱུང་བའི་གསུང་རབ་དང༌། དེ་དག་གི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པའི་བསྟན་བཅོས་འདིའི་རྒྱས་བཤད་མཐའ་དག་གི་ལུས་སུ་རིགས་པར་བྱའོ། །ཇི་ལྟར་མདོར་བསྡུས་པས་ལུས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཞེ་ན། བསྟན་པ་གསུང་རབ་དང་དེའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་འདི་ཡིན་ལ།
དེའི་སྒོ་ནི་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱི་སྒོ་ཡིན་ལ། དེ་དོན་རྣམ་
པ་བདུན་དུ་བསྡུས་པའི་དོན་གྱིས་ན་སྟེ་དེར་བསྡུས་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་ན་ལུས་

སོ། །ལུས་རྣམ་པར་བཞག་པ་དངོས་ནི། ཚིགས་བཅད་གཅིག་པོ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཡང་ལུང་དང་སྦྱར་བ་དང་གོ་རིམ་ངེས་པ་གཉིས་ཀྱང་དེར་བསྡུས་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་པར་སེམས་སོ། །
གཉིས་པ་(མདོ་ལས་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་)ལ་གསུམ། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པ་དང༌། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་(རྩ་བ་)ནི། འདི་དག་རང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་འབྲེལ་བ། །གོ་རིམ་ཇི་

24

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

བཞིན་གཟུངས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་མདོར། །གླེང་གཞི་ལས་ནི་གནས་གསུམ་རིག་བྱ་
སྟེ། །བཞི་ནི་བློ་ལྡན་རྒྱལ་ཆོས་དབྱེ་བ་ལས། །ཅི་དོན་ཚན་བདུན་དུ་བསྡུས་པའི་བསྟན་བཅོས་འདི་རང་དགར་རམ། འོན་ཏེ་གཞན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཡིན་སྙམ་དུ་
དོགས་པ་ལ། རང་བཟོའི་ཉེས་པ་སྤང་བ་ནི། རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་དོན་བདུན་པོ་འདི་དག་
འཕགས་པ་གཟུངས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོས་ཞུས་པའི་མདོར་གསུངས་སོ། །ཇི་ལྟར་
གསུངས་ན། སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་སྟོན་པས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བསྟན་པ་དང་གང་གི་6སྒྲས་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཕན་ཚུན་མ་བྲལ་བ་དང་རྣམ་པར་མ་ཆད་པའི་གོ་རིམ་དང༌། དེ་ཡང་སྔར་རྩ་ཚིག་ཏུ་བསྟན་པའི་གོ་རིམ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བསྟན་ཏོ། །མདོའི་ཚིག་གང་གིས་གནས་གང་བསྟན་ཞེ་ན། གླེང་བཞིའི་ལེའུ་ལས་ནི་7འབྲས་བུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་
གྱི་གནས་གསུམ་བསྟན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། སྟེ་ནི་ལྷག་མ་འདྲེན་པའོ། །ལྷག་མ་གནས་བཞི་ནི་བློ་ལྡན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཁམས་སྦྱོང་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་དྲུག་ཅུའི་
དབྱེ་བ་བསྟན་པ་ལས་ཁམས་བསྟན་ལ་རྒྱལ་བ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱད་ཅུའི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་ལས་བྱང་ཆུབ་ལ་སོགས་པ་ལྷག་མ་
གསུམ་བསྟན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །
གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ལ་གཉིས། འབྲས་བུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་དང༌། ལྷག་མ་བཞི་ཇི་ལྟར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་(འབྲས་བུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། ཚིག་དོན་ཙམ་བཤད་པ་དང༌། ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །
6 བློ་གླིང་དང་སྒོ་མང་༽གིས་
7 སྒོ་མང་༽གང་གི་གནས་གང་བསྟན་ཞེ་ན། གླེང་གཞིའི་ལེའུ་ལས་ནི་

25

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀདང་པོ་(ཚིག་དོན་ཙམ་བཤད་པ་)ནི། རྡོ་རྗེའི་གནས་བདུན་པོ་འདི་དག་ལས་རང་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་རང་གི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་དང༌། མ་བྲལ་བ་དང་བར་མ་ཆད་པར་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ནི་སྔར་བསྟན་པའི་གོ་རིམ་ཇི་ལྟ་བ་འཕགས་པ་
གཟུངས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོས་ཞུས་པའི་མདོར་གླེང་གཞིའི་ལེའུ་ལས་གནས་དང་
པོ་གསུམ་བསྟན་པར་རིག་པར་བྱ་ལ། དེའི་འོག་ཏུ་གནས་ལྷག་མ་བཞི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་ལས་སོ། །
གཉིས་པ་(ལུང་དང་སྦྱར་བ་)ལ་གཉིས། རང་གི་ངོ་བོ་བསྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ལུང་དང་སྦྱར་བ་དང༌། ཡོན་ཏན་ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་(རང་གི་ངོ་བོ་བསྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ལུང་དང་སྦྱར་བ་)ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང༌། ཞར་ལ་རྒྱུ་རྐྱེན་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(མདོར་བསྟན་པ་)ནི། མདོ་དེ་ལས། ཇི་སྐད་དུ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དམིགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་བདེན་པའི་སྤྲོས་བྲལ་དུ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་མངོན་པར་ཏེ་མངོན་སུམ་དུ་རྫོགས་པར་ཏེ་མ་ལུས་པར་སངས་རྒྱས་པ་སྟེ་
སྒྲིབ་པ་མཐའ་དག་ཟད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གདུལ་བྱ་
རིགས་ཅན་གང་དག་ལ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལེགས་པར་བསྐོར་བ་དེའི་ཕྱིར་སློབ་མའི་
ཚོགས་ཤིན་ཏུ་དུལ་བ་མཐའ་ཡས་པ་མངའ་བ་ཞེས་མདོ་ལས་གང་གསུངས་པ་སྟེ། རྩ་བའི་ཚིག་འདི་གསུམ་གྱིས་ནི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་པའི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཡང་བསྟན་ལ། དེ་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཉེ་བའི་རྒྱུ་དག་པ་ས་གསུམ་ལ་གོ་རིམ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ས་བརྒྱད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ཏུ་བཏགས་པ་དང༌། ས་དགུ་པ་དང་བཅུ་པ་ལ་ཆོས་དཀོན་མཆོག་དང་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་

26

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

སྟེ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་འགྲུབ་པ་རྣམ་པར་བཞག་པར་རིག་པར་
བྱའོ། །རྩ་ཚིག་གསུམ་པོ་འདིས་ཉེ་རྒྱུ་འབའ་ཞིག་བསྟན་པར་འཆད་པ་མི་རིགས་ཏེ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་བསྟན་པར་བཤད་པ་དང་
འགལ་བའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་རྒྱུའི་གནས་སྐབས་འབའ་ཞིག་ཏུ་བསྟན་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཉིས་པ་(ཞར་ལ་རྒྱུ་རྐྱེན་ངོས་བཟུང་བ་)ནི། ཁམས་ལ་སོགས་པའི་ལྷག་མ་གནས་བཞིས་ནི་འབྲས་བུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་འབྱུང་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་དང་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་འགྲུབ་པ་བསྟན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །འདིར་ཞར་བྱུང་ཙམ་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་གྱི་སྐབས་སུ་བབ་པ་འོག་ཏུ་སྟོན་ཏོ། །
གསུམ་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ཉེ་རྒྱུ་དག་པ་ས་གསུམ་ལ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་རིམ་གྱིས་འགྲུབ་པའི་ཚུལ་དང༌། དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ཁྱད་པར་དུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(ཉེ་རྒྱུ་དག་པ་ས་གསུམ་ལ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་རིམ་གྱིས་འགྲུབ་པའི་ཚུལ་)ནི། དེ་ལ་རང་གི་ཐོབ་བྱ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྙིང་པོ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་དྲུང་མཆོག་ཏུ་གཤེགས་
པ་དེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བརྒྱད་པ་ལ་གནས་པ་ན་དབང་བཅུ་ཐོབ་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་སྒྱུར་བ་ཐོབ་པར་གྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་རང་གི་ཐོབ་བྱ་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་འབྱུང་བ་ལ་ས་བརྒྱད་པའི་སྐབས་སུ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་སྒྱུར་བ་ཐོབ་པ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བཀོད་པའོ། །མ་འོངས་པ་ན་རང་ཉིད་མངོན་པར་རྫོགས་པ་སངས་རྒྱས་པ་དེ་རང་གི་

27

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀསྲས་འཕགས་པ་བཞིའི་བཞེད་དོན་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལེགས་པར་བསྐོར་
བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ་གང་གི་ཕྱིར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་དགུ་པ་ལ་གནས་པ་ན་རང་ཉིད་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་ཐོབ་པས་བླ་ན་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྨྲ་བ་ཉིད་དང་ལྡན་པས་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་རིགས་དང་མོས་པ་སྣ་ཚོགས་པའི་བསམ་པའི་ཚུལ་ལེགས་པར་ཤེས་
པ་དང་ས་དགུ་པ་ཐོབ་ན་དབང་པོ་རྣོ་འབྲིང་རྟུལ་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་མི་མངའ་བས་
དད་པ་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་མཆོག་གི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང༌། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་རིགས་འདྲ་སྔ་མས་ཕྱི་མ་མཚམས་
སྦྱོར་བ་འཇོམས་པ་ལ་མཁས་པར་གྱུར་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་

འཁོར་ལོ་ལེགས་པར་བསྐོར་བ་དེ་རང་གིས་ཐོབ་པ་ན་སློབ་མའི་ཚོགས་ཤིན་ཏུ་དུལ་བ་མཐའ་ཡས་པ་མངའ་བ་ཞེས་བྱ་བ་མཐར་ཐུག་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ་གང་གི་ཕྱིར་ན་རང་གིས་ས་བཅུ་པ་ཐོབ་པ་དེའི་ཚེ་ས་བཅུ་པ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བླ་ན་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་དབང་བསྐུར་བ་ཐོབ་མ་ཐག་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་
ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་ཅིང་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་མཛད་པ་ལྷུན་གྱིས་

གྲུབ་པ་དང་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་དོན་འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་(དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ཁྱད་པར་དུ་བཤད་པ་)ནི། སློབ་མའི་ཚོགས་ཤིན་ཏུ་དུལ་བ་མཐའ་ཡས་པ་མངའ་བ་དེ་ཡང་མདོའི་ཚིག་དེའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་ཆེན་པོ་དང་ཐབས་གཅིག་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚོགས་གཞལ་དུ་མེད་པ་དང་ཐབས་གཅིག་གོ །ཞེས་བྱ་བའི་བར་གྱི་མདོའི་གཞུང་འདིས་

28

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

བསྟན་ཏེ་ཤིན་ཏུ་དུལ་བ་ཉིད་ཁྱད་པར་དུ་བཤད་པ་ནི་དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གོ་རིམ་ཇི་ལྟ་བར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་

ཆུབ་བསྒྲུབ་པ་ལ་ལས་རུང་དུ་གྱུར་ཅིང་ནུས་པ་མཐུ་ཅན་ཐོབ་པས8་ཤིན་ཏུ་དུལ་བའི་ཕྱིར་ན་དེ་ལྟ་བུའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་དག་དང་ཐབས་ཅིག་ཏུ་བཞུགས་སོ། །འདིས་སློབ་མའི་ཚོགས་དུལ་བ་མཐའ་ཡས་པ་མངའ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་ལ། མངའ་བ་ཞེས་གསུངས་པས་མཐར་ཐུག་པའི་འབྲས་བུ་ཡང་བསྟན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་(ཡོན་ཏན་ལུང་དང་སྦྱར་བ་)ལ་གཉིས། རྒྱ་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་ལུང་དང་སྦྱར་བ་དང༌། ཟབ་པའི་ཡོན་ཏན་ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་(རྒྱ་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་ལུང་དང་སྦྱར་བ་) ནི། དེ་ནས་ཉན་ཐོས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡོན་ཏན་བསྔགས་པ་བསྟན་པའི་རྗེས་ཐོགས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་ནི། མདོ་ལས་དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་
འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སྒྲིབ་པ་

མེད་པའི་སྒོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་རབ་ཏུ་སྟོན་ཏེ། དེའི་ཚེ་བཅོམ་ལྡན་
འདས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་ལོ་བཅུ་དྲུག་བཞེས་ནས་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་རྒྱས་པར་མཁྱེན་ཅིང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདུས་པ་ཆེན་པོ

9་དེ་ཡང་
གཟིགས་ཤིང་མཁྱེན་ཏེ། ཞེས་བྱ་བ་ནས། འདི་སྙམ་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་སྒོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་

གྲངས་བསྟན་པར་བྱའོ་སྙམ་དུ་དགོངས་སོ། །དེ་ནས་དེའི་ཚེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་འཕྲུལ་
8 སྒོ་མང་༽ཐོབ་པའི་
9 སྒོ་མང་༽ བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་འདུས་པ་ཆེན་པོ་

29

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀབ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པར་སྟོན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་སོ། །སྙོམས་པར་ཞུགས་མ་ཐག་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་འདོད་པའི་ཁམས་དང་
གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་བར་སྣང་ལ་འཁོར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཁྱམས། སངས་རྒྱས་
ཀྱི་གནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བས་མངོན་པར་གྲུབ་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསམ་པས་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ། ཕྱོགས་བཅུའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་

སྣང་བར་བྱེད་པ། སེམས་ཅན་ཚད་མེད་པའི་བསམ་པ་ཚིམས་པར་བྱེད་པ། ལྷའི་གཞལ་མེད་ཁང་མཐའ་དག་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། བཻཌཱུརྱ་དཀར་པོའི་
གཞི་ཅན། འཛམ་བུ་གསེར་གྱི་རྩིག་ངོགས་དང༌། རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་རྟ་བབས་
དང་སྒོ་ཁང་དང་ཁ་ཁྱེར་དང་སྟེགས་བུ་དང་ཁང་པ་བརྩེགས་པ་དང་ལྡན་པ། མུ་ཏིག་གི་དོ་ཤལ་དཔྱངས་ཤིང་གདུགས་དང་བ་དན་དང་རྒྱལ་མཚན་བསྒྲེང་བ། ལྷའི་དར་
གྱི་ལྡ་ལྡི་དཔྱངས་པ། དེ་ལ་སོགས་ཏེ་བསྔགས་པ་དཔག་ཏུ་མེད་ཅིང་ཐུག་པ་མེད་པ་ཅན། སྟོང་གསུམ་གྱི་ཚད་དང་མཉམ་པ་ཞིག་བྱུང་ངོ༌། །དེ་ཡང་ཙཎྡན་སྦྲུལ་གྱི་སྙིང་
པོས་བྱུགས་པ། དུས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་དྲི་དང་ལྡན་པ། ཨ་ཀ་རུ་དམ་པའི་སྙིང་
པོས་བདུགས་པ། ཀླུའི་མུ་ཏིག་དང་རིན་པོ་ཆེའི་ཏོག་གིས་སྤྲས་པ། མེ་ཏོག་སིལ་མ་བཀྲམ་པ། རིན་པོ་ཆེའི་ཤིང་དང་མཁའ་རྟེན་གྱིས་མཛེས་པར་བྱས་ཏེ། འཁོར་གྱི་

ཁྱམས་དེ་ན་ཕྱོགས་བཅུའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱན་གྱི་བཀོད་པ་
མཛེས་པ་ཇི་སྙེད་པ་ཐམས་ཅད་སྣང་ངོ༌། །དེར་སེངྒེའི་ཁྲི་བྱེ་བ་ཕྲག་ཁྲིག་བྱུང་བ་དང༌།
གླིང་བཞི་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་སའི་སྟེང་ན་འཁོར་གྱི་ཁྱམས་ལ་ཐུག་པའི་བར་རིན་པོ་
ཆེའི་ཐེམ་སྐས་རྒྱན་སྣ་ཚོགས་དང་ལྡན་པ་བཞི་སྟོང་བྱུང་ཞིང༌། དེ་བཞིན་དུ་གླིང་བཞི་

30

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་བྱུང་བར་གྱུར་ཏོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་བསྡུས་པ་ནི། བསམ་གྱིས་

མི་ཁྱབ་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཁྱུ་མཆོག་ལ་བརྟེན་ནས་རིན་པོ་ཆེ་བཀོད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཁྱམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་གྲུབ་པའོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་

དགོངས་ཤིང་མཁྱེན་བཞིན་དུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ལས་བཞེངས་པར་གྱུར་ཏེ་བཞེངས་མ་ཐག་ཏུ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རྣམ་པ་དྲུག་ཏུ་གཡོས་ཤིང་སྣང་བ་ཆེན་པོ་ཡང་བྱུང་
བར་གྱུར་ཏོ། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་བསྐོར་ཞིང་ཉན་ཐོས་
ཀྱིས་མདུན་དུ་བདར་ཏེ། ལྷ་དང་ཀླུ་ལ་སོགས་པས་མངོན་པར་བསྟོད་ཅིང་ཞེས་བྱ་བ་ནས། བྱ་རྒོད་ཀྱི་ཕུང་པོའི་རི་ལ་མི་སྣང་བར་གྱུར་ཅིང༌། འཁོར་གྱི་ཁྱམས་སུ་

གཤེགས་པར་གྱུར་པ་དང༌། འདོད་ལྷ་རིགས་དྲུག་གི་ལྷས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ལྷའི་མེ་ཏོག་དང༌། སྤོས་དང༌། ན་བཟའ་དང༌། རིན་པོ་ཆེའི་སྤྲིན་དང་། རྒྱན་དང༌། མུ་ཏིག་གི་དོ་ཤལ་གྱི་ཆར་མངོན་པར་ཕབ་ནས་ཚིགས་སུ་བཅད་པས་བསྟོད་དེ། ཞམ་འབྲིང་དུ་

འབྲངས་པས་རིན་པོ་ཆེའི་ཁྱམས་སུ་བྱོན་ནས་གདན་ཇི་ལྟར་བཤམས་པ་ལ་བཞུགས་སོ། །གླིང་བཞི་པ་འདི་ཇི་ལྟ་བར་གླིང་བཞི་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་དེ་བཞིན་
དུ་བཞུགས་སོ། །དེ་ནས་ཡང་དེའི་ཚེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེའི་ཚེ་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྒྲིབ་པ་

མེད་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལ་སངས་རྒྱས་རྣམ་པར་རོལ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་སོ། །ཞུགས་མ་ཐག་ཏུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བ་སྤུའི་ཁུང་བུ་ཐམས་ཅད་ནས།
སྤུའི་ཁུང་བུ་རེ་རེ་ནས་ཀྱང་འོད་ཟེར་གངྒཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་བྱུང་སྟེ། ཤར་ལ་སོགས་པ་ཕྱོགས་བཅུར་སྣང་བར་བྱས་ནས། ངན་སོང་གི་སྡུག་བསྔལ་རྒྱུན་བཅད་དེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་ཡང་རབ་ཏུ་ཞིའོ། །ཕན་ཚུན་བྱམས་པའི་

31

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀསེམས་ཐོབ་བོ། །འོད་དེ་ལས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བསྐུལ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་མང་པོ་བྱུང་ནས། ཞིང་ཐམས་ཅད་དུ་གོ་བར་བྱས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བསྐུལ་ཞིང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་བཏགས། བདུད་ཐམས་ཅད་སྤ་བཀོངས་ནས་སླར་ལོག་སྟེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་དབུའི་གཙུག་ཏོར་དུ་ནུབ་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་
ནས་ཕྱོགས་བཅུ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བཅུ་རེ་རེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་འཁོར་དཔག་ཏུ་མེད་པས་བསྐོར་ཏེ་འོངས་ནས། ལྷ་རྫས་ཀྱི་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་
མཆོད་པའི་ཆར་ལ་སོགས་པ་ཕབ་སྟེ། ལན་ཁྲི་ཁྲིར་བསྐོར་ནས་ཚིགས་སུ་བཅད་
པས་མངོན་པར་བསྟོད་དེ། སོ་སོའི་སྟན་ལ་འཁོད་དོ། །ཞེས་བྱ་བའི་བར་བསྡུས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འཁོར་བསྡུས་པ་དང༌། ལྷ་རྫས་ཀྱི་མཆོད་པ་སྣ་ཚོགས་བསྒྲུབ་
པ་དང་། བསྟོད་པའི་སྤྲིན་གྱིས་ཆར་ཕབ་པས། སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་གི་ཡོན་
ཏན་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་རྣམ་པར་བཞག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །
ཆོས་དཀོན་མཆོག་གི་ཡོན་ཏན་ནི། དེའི་རྗེས་ལ་དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱིས་འཁོར་འདུས་པ་ཆེན་པོ་དེ་མཁྱེན་ནས་སྨིན་མཚམས་ཀྱི་མཛོད་སྤུ་ནས་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོབས་ཉེ་བར་སྟོན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་འོད་ཟེར་ཕྱུང་སྟེ། ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པའི་འཁོར་ལ་ལན་བདུན་དུ་བསྐོར་བ་བྱས་ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚོགས་དེའི་སྤྱི་བོར་མི་སྣང་བར་གྱུར་ཏོ། །དེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མེ་ཏོག་
དཔལ་གྱི་སྙིང་པོ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་བསྒྱུར་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་རེག་མ་ཐག་ཏུ། དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱན་བཀོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་སོ། །ཞུགས་མ་ཐག་ཏུ་རིན་པོ་ཆེའི་ཁྱམས་ཀྱི་དབུས་སུ་བཅོས་ལྡན་འདས་ཀྱི་

32

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

གདན་སེངྒེའི་ཁྲི་འཕང་དུ་ཤིང་ཏ་ལ་བྱེ་བ་ཕྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་ཙམ་དུ་མཐོ་བ། རིན་པོ་
ཆེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྤྲས་པ། རས་བཅོས་བུ་སྣ་ཚོགས་བཏིང་པ། བླ་རེ་ཡིད་དུ་འོང་
བ་བྲེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མེ་ཏོག་དཔལ་གྱི་སྙིང་པོས་དེ་ལྟ་
བུའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གདན་སེངྒེའི་ཁྲི་བསྐལ་པར་བསྔགས་པ་མཐའ་ཡས་པ་

ཞེས་བྱ་བ་སྤྲུལ་ཏེ། ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་ལངས་ནས་ཐལ་མོ་སྦྱར་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཚིགས་སུ་བཅད་པས་མངོན་པར་བསྟོད་ནས། སེངྒེའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་པའི་བར་བསྡུས་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་གདན་གྱི་བཀོད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་འོད་བཀྱེ་བའོ། །དེ་ནས་
བཅོམ་ལྡན་འདས་སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྙེས་ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་ཞུགས་པས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཞེས་བྱ་བས་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་མིང་

བསྒྲགས་པ་སྔོན་དུ་བཏང་ནས། ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་བསྒྲགས་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་བཀོད་པ་ལ་དམིགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཟབ་མོ་ཐམས་

ཅད་དང༌། སྟོབས་བཅུ་དང༌། མི་འཇིགས་པ་བཞི་ཡོངས་སུ་བསྒྲུབ་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་སུ་གྱུར་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་སེངྒེའི་ཁྲི་དེ་ལ་བཞུགས་སོ། །ཞེས་བྱ་བའི་བར་གྱིས་ཆོས་དཀོན་མཆོག་གི་ཡོན་ཏན་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་རྣམ་
པར་བཞག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །
དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་གི་ཡོན་ཏན་ནི། དེའི་རྗེས་ལ་དེ་ནས་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་མཐུས་བྱང་ཆུབ་དཔའ་རིན་ཆེན་སྲོག་ཤིང་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱན་བཀོད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པས་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པའི་འཁོར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་

33

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀརྒྱན་གྱིས་བརྒྱན་པར་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་དང༌། ཞེས་བྱ་བ་ནས། བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བར་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་མཐུས་བདུད་ཀྱི་
ལས་དང་བྲལ་བར་ལུང་བསྟན་པའི་བར་གྱིས་ནི་ཕན་ཚུན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་མཐུ་བསྟན་པ་དང༌། དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
གཟུངས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་འཁོར་དེར་འདུས་ཤིང་འཁོད་པ་དེས་
བཅོས་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏེ། བཅོས་ལྡན་འདས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་

སྤྱོད་ཡུལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་དང༌། བསྟན་པ་ནི་བསམ་
གྱིས་མི་ཁྱབ་བོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་རིགས་ཀྱི་བུའམ་རིགས་ཀྱི་བུ་

མོ་གང་དག་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང༌།
བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ནི། རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་ཆོས་འདི་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱ་བའི་བར་གྱིས་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེའི་ཡོན་ཏན་གྱི་

བསྔགས་པ་སྣ་ཚོགས་བསྟན་པས་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་གི་ཡོན་ཏན་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་བསྟན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །
གཉིས་པ་(ཟབ་པའི་ཡོན་ཏན་ལུང་དང་སྦྱར་བ་)ལ་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་གི་ཡོན་
ཏན་ནི། དེའི་རྗེས་ལ་ཡང་དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
འདུས་པ་ཆེན་པོ་དེ་གཟིགས་ཏེ། ཨེ་མའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདི་དག་ནི་ཆོས་དོན་དུ་གཉེར་བ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཛོད་འཛིན་པའོ་ཞེས་པར་མཁྱེན་
ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཟུངས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འོད་
ཟེར་གྱི་དབང་བསྐུར་བས་བླ་ན་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་སྲས་ཀྱི་ཐུ་བོ་དེ་ལ་དེ་

34

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

བཞིན་གཤེགས་པའི་གསང་པའི་གནས་ཐམས་ཅད་ལ་མི་འཇིགས་པ་དང༌། ཐོགས་པ་མེད་པའི་སྤོབས་པ་མཆོག་ཉེ་བར་བསྒྲུབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུངས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་

རྒྱལ་པོས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡང་དག་པའི་ཡོན་ཏན་དོན་དམ་པའི་བསྟོད་པ་བསྟན་པ་དང་བསྟོད་པ་ནི། ཀུན་ཏུ་སྣང་བ་ཀུན་ནས་འོད་ཟེར་ཅན། །དོན་དམ་མ་ལུས་སྟོན་པ་ཀུན་ནས་སྤྱན། །རང་བྱུང་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་མཁས། །བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་
ཡོན་ཏན་ཀུན་དང་ལྡན། །སྐྱེས་བུ་ཁྱུ་མཆོག་གིས་ནི་འོད་ཟེར་ཕྱུང་། །ཞལ་ཡང་རྣམ་པར་སྦྱོར་ཞིང་འོད་འཛད་པ། །འདྲེན་པ་དེས་ནི་བདག་གི་ལུས་ལ་ཡང༌། །ལན་བརྒྱ་བསྐོར་བ་བྱས་ནས་སྤྱི་བོར་ཞི། །མི་ཡི་འདྲེན་པའི་འོད་ཀྱིས་རེག་པས་ན། །གང་དག་
བདག་གི་སྔོན་ཐོབ་དྲན་པ་དང༌། །བློ་གྲོས་སྤོབས་པ་སྣང་བ་དེ་བཞིན་གཟུངས། །རྣམ་པ་སྟོང་དུ་ཁྱད་པར་འཕགས་པར་གྱུར། །གཞན་ཡང་སངས་རྒྱས་མཁྱེན་པ་མཐའ་ཡས་དང༌། །སྤོབས་པ་བདག་གི་ལུས་ལ་རབ་ཏུ་ཞུགས། །སངས་རྒྱས་མཐུ་ཆེན་བསྙེན་པར་དཀའ་བ་ལ། །ཉམ་ཆུང་བདག་གིས་མཉེས་པར་བྱེད་མི་ནུས། །སངས་རྒྱས་གཞན་ཡང་འགྲོ་ཀུན་ཕན་སླད་དུ། །སངས་རྒྱས་ལ་ནི་ཞུ་བ་ཞུ་བར་འཚལ། །རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་ཡུལ་དང༌། །འཇིག་རྟེན་རྣམ་འདྲེན་དག་གི་འབྱུང་བ་དང༌། །སྣང་དང་ངེས་འབྱུང་རྣམ་པར་འཕྲུལ་བ་དང༌། །དབང་བསྐུར་ཡེ་ཤེས་སོ་སོར་ཞུ་བར་འཚལ། །ཞེས་བྱ་བ་ནས། ཇི་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་

མཁྱེན་འཇུག་དང༌། །ཇི་ལྟར་ཡུན་རིང་ནས་ནི་བསླབ་པ་དང༌། །ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་

རྒྱལ་པོར་རབ་བསླབས་པ། །འདྲེན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་བཤད་དུ་གསོལ། །ཞེས་
བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་དོ། །

35

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀཆོས་དཀོན་མཆོག་གི་ཡོན་ཏན་ནི། དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཟུངས་
ཀྱི་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡུལ་ནི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་ཅིང༌། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་
པོའི་ཆོས་མཆོག་གི་གཏམ་གྱི་དངོས་པོ་ཉེ་བར་བཀོད་པའི་སྒོ་ནས་ཆོས་དཀོན་
མཆོག་གི་ཡོན་ཏན་བསྟན་ཏོ། །
དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་གི་ཡོན་ཏན་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་མཆོག་དེ་
རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་རྟོགས་པ་པོ་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་གིས་ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བུ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་དམ་པ་ཐོབ་པ་བསྟན་པས་བསྟན་ཏོ། །ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་ནི།
ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་ཐོབ་པའོ། །དེ་དག་ཀྱང་མདོ་ལས། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཅི་ལས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བདུད་དང་ཕྱིར་རྒོལ་བ་བཅོམ་ཞིང་ཐེ་ཚོམ་དང་བྲལ་ནས། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལྟར་གོ་རིམ་ཇི་ལྟ་བར་དཀོན་
མཆོག་གསུམ་པོ་དེ་རྣམས་ཉིད་ཀྱི་

10བླ་ན་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་
རྣམ་པར་བཞག་པ་གླེང་གཞིའི་ལེའུ་ཡི་མཐའ་ཉིད་དུ་བསྟན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །གཉིས་པ་(ལྷག་མ་བཞི་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། ཁམས་མདོའི་ཚིག་གང་གིས་བསྟན་པ་དང༌། བྱང་ཆུབ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་མདོའི་ཚིག་གང་གིས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་(ཁམས་མདོའི་ཚིག་གང་གིས་བསྟན་པ་)ལ་གསུམ། ཡོངས་སྦྱོང་གི་ཆོས་དྲུག་ཅུས་ཁམས་བསྟན་པ་དང༌། དེ་བསྒྲུབ་པ་དང༌། ཡོངས་སྦྱོང་གི་ཆོས་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་(ཡོངས་སྦྱོང་གི་ཆོས་དྲུག་ཅུས་ཁམས་བསྟན་པ་)ནི། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཡོན་

10 སྒོ་མང་༽དེ་རྣམ་ཉིད་ཀྱི

36

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

ཏན་བསྟན་པ་དེ་ནས་གཟུངས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོས་ཞུས་པའི་མདོའི་གླེང་གཞིའི་
རྗེས་སུ་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་དྲུག་ཅུ་ཡང་ཡིན་ལ། ཁམས་སྦྱོང་བྱེད་ཀྱང་ཡིན་པས་ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་དྲུག་ཅུའི་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་བསྟན་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཁམས་ཀུན་རྫོབ་པས་བསྡུས་པ་
དང༌། དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་གསལ་བར་བསྟན་པར་མཛད་དོ། །གཉིས་པ་(དེ་བསྒྲུབ་པ་)ལ་གཉིས། དེ་བསྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་དང༌། ལུང་དང་
སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་(དེ་བསྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་)ནི། གལ་ཏེ་ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་དྲུག་ཅུ་བསྟན་མོད། ཁམས་བསྟན་པར་ཇི་ལྟར་འགྲུབ་སྟེ་ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་དྲུག་ཅུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཡང་ཁམས་ཡོད་པར་སྒྲུབ་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ལ་འགལ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །ཞེ་ན། ཁམས་སྦྱོང་བྱེད་དྲུག་ཅུ་བསྟན་པས་སྦྱང་བར་བྱ་བའི་ཁམས་ཡོད་པར་འགྲུབ་སྟེ། དྲི་མ་མཐའ་དག་གིས་ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱ་བའི་དོན་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་

དང༌། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་
ཉིད11་དྲི་མ་སྦྱང་རུང་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་རུང་གི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་ན་
སྦྱང་བྱ་དེ་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་འཐད་ལ་སྦྱང་བྱ་མེད་ན་སྦྱོང་བྱེད་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་གློ་
བུར་གྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་གིས་དབེན་པའི་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གདོད་མ་ནས་ཡོད་པར་ཁས་བླངས་ནས་ཡང་སྦྱོང་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཁས་ལེན་པ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་ཤེས་
རྒྱུད་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བ་ཡང་ཡིན་ལ་མ་བྲལ་བ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕན་ཚུན་

11 ཤེས་རིག་དང་བློ་གླིང་༽དེ་ཉིད་

37

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀསྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་དངོས་འགལ་ལ་གཞི་མཐུན་ཁས་ལེན་པའི་མུན་སྤྲུལ་གྱི་ཚིག་གོ། །ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་དྲི་མ་མེད་ཀྱང་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་
དང་བཅས་པའོ། །ཞེས་སྨྲ་བ་ཡང་རིགས་པ་མི་ཤེས་པའི་རྣམ་འགྱུར་དུ་གསལ་ཏེ། ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་དང་བདེན་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་ཇི་ལྟར་ཞེན་པའི་
འཛིན་སྟངས་དང་མཐུན་པར་སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ལ་མ་ཞུགས་པ་ལ་བྱེད་ན། དེ་
ལྟར་རིགས་མོད་ཀྱི། ངོ་བོ་ལ་དྲི་མ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་སྐྱོན་དང་བཅས་པ་སྟེ། སེམས་
ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཆོས་ཅན། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སུ་ཐལ།
རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གང་ཞིག །གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་
མཐའ་དག་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཕྱི་མ་ཁས་བླངས། ཡང་ཁ་ཅིག དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་རྟག་དངོས་སུ་ཁས་བླངས་ནས། དེ་ཀུན་རྫོབ་མཐའ་དག་གིས་སྟོང་པ་ནི་གཞན་སྟོང་ཟབ་མོའ། །ཞེས་སྨྲ་བ་ནི། མུན་སྤྲུལ་གོྱི་ཚིག་འབའ་ཞིག་སྟེ། གཞན་སྟོང་གི་དོན་དེ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་པས་སྟོང་པའི་དོན་ཡིན་
ནམ། འོན་ཏེ་ཀུན་རྫོབ་ཡོད་པས་སྟོང་པའི་དོན་ཡིན། ཕྱི་མ་ལྟར་ན། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་བརྟན་གཡོ་མཐའ་དག་ལ་ཁྱབ་པར་ཡོད་པར་ཁས་བླངས་པ་དང་འགལ་ཏེ། དོན་དམ་བདེན་པ་ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་དང༌། དོན་དམ་བདེན་པ་ཀུན་རྫོབ་ཡོད་པས་སྟོང་པ་ཇི་ལྟར་མི་འགལ་བ་སོམས་ཤིག །དང་པོ་ལྟར་ན། ཁྱོད་
ཀྱིས་གཞན་སྟོང་ཟབ་མོ་བསྟན་རུང་གི་གདུལ་བྱ་དེ། དབང་པོ་ཡང་རབ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པ་ཉམས་ཏེ། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་རྟག་དངོས་དེ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་
སྙམ་དུ་དོགས་ནས་དེའི་དོགས་པ་བཅད་དགོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་

38

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

དམ་པའི་བདེན་པའི་གནས་ལུགས་ལ་ཀུན་རྫོབ་མ་ཞུགས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེའི་དོན་བུམ་པ་དང་སྣམ་བུ་ལ་སོགས་བའི་ཀུན་རྫོབ་པ་རྟག་དངོས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་དེ་དག་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པའི་དོན་ནམ། དེ་དག་དོན་དམ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། ཉན་ཐོས་མདོ་སྡེ་བ་སོགས་ཀྱིས་

ཀྱང་གཞན་སྟོང་ཟབ་མོའི་དོན་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་ཐལ། བུམ་སྣམ་སོགས་མི་རྟག་པར་ཚད་མས་ལེགས་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ན་དབུ་མ་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། བུམ་སྣམ་སོགས་ཀུན་རྫོབ་པ་བདེན་པར་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་ཀུན་རྫོབ་རང་སྟོང་གི་དོན་ཡིན་གྱི། དེ་ལ་གཞན་སྟོང་ཞེས་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གཞན་སྨྲས་བས་ཅི་ཞིག་བྱ། ཀུན་རྫོབ་གང་དུ་ཡང་བཟུང་དུ་མི་རུང་ཞིང༌། བུམ་པ་བུམ་པས་སྟོང་པ་རང་སྟོང་གི་དོན་དུ་འདོད་པ་ནི། ཀུན་རྫོབ་མཐའ་དག་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པ་ཆད་པའི་ལྟ་བ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་སྐུར་བ་བཏབ་པས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་ཡང་སྐུར་བ་འདེབས་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ལྟར་ན། བུམ་སྣམ་སོགས་ཀུན་རྫོབ་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མ་ཡིན་པ་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པས། དེ་དག་ཀྱང་གནས་
ལུགས་ཀྱི་དོན་མཐར་ཐུག་པ་ཐུགས་སུ་ཆུད་པའི་དབུ་མ་པ་ཆེན་པོར་ཐལ་བར་
འགྱུར་རོ། །དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་བསྒོམས་པས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི།

རྟོག་གེའི་ཐོས་བསམ་གྱིས་བརྟག་དཔྱད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བྱར་མེད་དོ། ཞེས་སྨྲ་བ་ནི།
དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་བསྒོམས་པས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་མོད་ཀྱི།

ཕྱི་མ་ནི་འུ་ཐུག་པའི་གཏམ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་དོན་དམ་བདེན་པ་བསྟན་དགོས་ཀྱི་

39

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀགདུལ་བྱ་ལ་འདི་ལྟ་བུའོ་ཞེས་ཀྱང་བསྟན་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་རྨོངས་པའི་ལོག་རྟོག་ཡིན་པས་དོགས་པའི་གནས་ཆུང་མོད་ཀྱི། ཚོགས་ཀྱི་བསགས་རྒྱབ་

ཤིན་ཏུ་ཆུང་བ་དུ་མ་འདི་ལ་འཇུག་པར་སྣང་བས་བར་བར་དུ་དགག་པ་བཤད་པར་བྱའོ། །
གཉིས་པ་(ལུང་དང་སྦྱར་བ་)ལ་གསུམ། ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པར་
བསྟན་པ་དང༌། གཟུངས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོའི་མདོ་དང་སྦྱར་བ་དང༌། མདོ་གཞན་
དང་སྦྱར་བར་བྱའོ། །དང་པོ་(ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པར་བསྟན་པ་)ནི། སེམས་ཅན་གྱིས་

སེམས་དང་དེའི་གནས་ལུགས་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་སྔར་དྲི་མས་མ་དག་པ་གཉེན་པོ་སྒོམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དྲི་མ་རིམ་གྱིས་སྦྱོང་བར་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་

དབང་འདི་ཉེ་བར་གཟུང་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བཅུ་པོ་དག་ལ་ཡང་མཐོང་སྤང་དང་སྒོམ་སྤང་རིམ་གྱིས་སྦྱོང་བའི་ཚུལ་གསེར་ས་ལེ་སྦྲམ་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་
བ་དཔེར་བརྗོད་པ་མཛད་པའོ། །གཉིས་པ་(གཟུངས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོའི་མདོ་དང་སྦྱར་བ་)ལ་གསུམ། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། དཔེ་བཤད་པ་དང༌། དོན་ལ་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། འཕགས་པ་
གཟུངས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོས་ཞུས་པའི་མདོ་དེ་ཉིད་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
འཕྲིན་ལས་བསྟན་པའི་རྗེས་ཐོགས་ཉིད་དུ་རྡོ་དྲེག་སོགས་ཀྱིས་མ་དག་པའི་ནོར་བུ་
བཻཌཱུརྱ་དཔེར་མཛད་དོ། །གཉིས་པ་(དཔེ་བཤད་པ་)ནི། རིགས་ཀྱི་བུ་དཔེར་ན་འདི་ལྟ་སྟེ། ནོར་བུ་མཁན་མཁས་པ་ནོར་བུ་སྦྱོང་བའི་ཚུལ་ལེགས་པར་ཤེས་པ་དེས་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེའི་རིགས་ནས་འཇིམ་རྡུལ་སོགས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་མ་དག་པའི་ནོར་བུ་རིན་པོ་

40

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

ཆེ་བླངས་ཏེ། དང་པོར་མ་དག་པ་རགས་པ་སེལ་བའི་ཆེད་དུ་ལན་ཚྭའི་ཆུ་རྣོན་པོ་རྒྱ་ཚྭའི་ཆུས་སྦངས་ནས་སྐྲ་ལས་བྱས་པའི་རེ་བའི12་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བས་སྦྱོང་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ཙམ་གྱིས་ནོར་བུ་སྦྱོང་བའི་བརྩོན་པ་འདོར་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་འོག་ཏུ་
ཟས་ཀྱི་ཁུ་བ་རྣོན་པོ་ཉ་ཁུས་སྦངས་ནས་བལ་གྱི་ལྭ་བ་སྣམ་བུ་སྲབ་མོའི་ཡོངས་སུ་
སྦྱོང་བས་སྦྱོང་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ཙམ་གྱིས་བརྩོན་པ་འདོར་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་འོག་ཏུ་སྨན་ཆེན་པོའི་ཁུ་བ་དངུལ་ཆུས་སྦངས་ནས་རས་སྲབ་མོའི་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བས་སྦྱོང་བར་བྱེད་དོ། །ཡོངས་སུ་བྱང་སྟེ་དྲི་མ་དང་བྲལ་བ་ནི་བཻཌཱུརྱའི་རིགས་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱའོ། །
གསུམ་པ་(དོན་ལ་སྦྱར་བ་)ནི། རིགས་ཀྱི་བུ་དཔེ་ལ་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་རིམ་པ་གསུམ་བྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡང་དྲི་མས་ཡོངས་སུ་མ་དག་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་མཁྱེན་ནས་གདུལ་བྱ་བཀྲི་བའི་རིམ་པ་གསུམ་མཛད་དེ། ཐོག་
མར་སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུའི་བསམ་པ་ཚེ་འདིར་རིང་དུ་མི་གནས་པའི་འཆི་བ་མི་རྟག་པ་དང་ངན་འགྲོའི་ཉེས་དམིགས་བསམས་ནས་འཇིག་རྟེན་ཕྱི་མའི་མངོན་མཐོ་དོན་གཉེར་གྱི་བསམ་པ་ལེགས་པར་སྐྱེས་པ་ལ། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་གང་ཡིན་ཡང་དང་པོར་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པའི་ཁྱད་ཆོས་
སྐད་ཅིག་གིས་སྐྱེ་འགག་བྱེད་པའི་མི་རྟག་པ་དང་ལས་ཉོན་གྱིས་འདུས་བྱས་པའི་
སྡུག་བསྔལ་བ་དང་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་གང་ཟག་རྫས་ཡོད་བཀག་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་དང་འཁོར་བ་མི་གཙང་བའི་དོང་དུ་ལྷུང་བའི་མི་གཙང་བ་བཞི་པོ་བསྟན་

12 བློ་གླིང་༽ར་བའི་

41

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀནས་འཁོར་བ་ལ་མེའི་དོང་དུ་ཆུད་པ་ལྟ་བུར་ཡིད་འབྱུང་བའི་གཏམ་གྱིས་འཁོར་བ་ལ་
ཡིད་འོང་དུ་མཐོང་ནས་སྲེད་ཅིང་དགའ་བའི་སེམས་ཅན་འཁོར་བ་ལ་སྐྱོ་བ་སྐྱེད་པར་མཛད་དེ། འཁོར་བའི་གཉེན་པོ་འཕགས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་

བདག་མེད་ཕྲ་མོ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་དང་མ་ཆུད་པ་ཀུན་གྱི་ཐུན་མོང་དུ་ཉམས་སུ་བླང་
བར་བྱ་བའི་ལམ་བསླབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་གསུམ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་མཛུད་པར་མཛད་དོ། །འདིར་བསྟན་པའི་བདག་མེད་ནི་རགས་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་གང་ཟག་འཕགས་པའི་ལམ་དུ་བགྲོད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུད་སྨིན་བྱེད་ཀྱི་

ལམ་ཡིན་གྱི། སྲིད་པའི་རྩ་བ་དངོས་སུ་གཅོད་པའི་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་གང་ཟག་དང་
ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཕྲ་མོ་ནི། རིམ་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྟོན་པར་འགྱུར་
རོ། །བཞི་བརྒྱ་བར་ཡང་རིམ་པ་དང་པོ་འདི་རྒྱུད་སྨིན་བྱེད་ཀྱི་ལམ་དུ་གསུངས་

སོ། །བཞི་བརྒྱ་བར། བསོད་ནམས་མིན་པ་དང་པོར་བཟློག །བར་དུ་བདག་ནི་བཟློག་པ་དང༌། །ཕྱི་གནས་ལྟ་ཞིག་ཀུན་ལྡོག་པ། །གང་གིས་ཤེས་ཏེ་མཁས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི། དང་པོས་ངན་འགྲོ་ཟློག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུའི་ལམ་བསྟན་ལ་ཕྱི་
མ་གཉིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་འདིར་བསྟན་པའི་སྔ་མ་གཉིས་དང་དོན་འདྲའོ། །དེ་ཙམ་
གྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བརྩོན་པ་འདོར་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་འོག་ཏུ་རིགས་ཅན་གསུམ་ག་ལ་ལྟ་བ་དང་སྤྱོད་པ་དང་ཐོབ་བྱའི་ཡུལ་གསུམ་དང༌། ངོ་བོ་རྒྱུ་འབྲས་གསུམ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང༌།
མཚན་མ་མེད་པ་དང༌། སྨོན་པ་མེད་པའི་གཏམ་གྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཚུལ་དེའི་གནས་ལུགས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་རྟོགས་པར་མཛད་དོ། །འདིས་ནི་གང་ཟག་

42

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་དང༌། ཕུང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་
བདག་མེད་ཕྲ་མོ་གཉིས་བསྟན་ཏེ། འདི་མ་རྟོགས་པར་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་གྲོལ་བ་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་མི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉན་ཐོས་
དང་རང་སངས་རྒྱས་ལ་བདག་མེད་ཕྲ་མོ་གཉིས་རྟོགས་པ་ཡོད་པ་བསྟན་བཅོས་འདིས་བསྟན་པ་ནི་ད་དུང་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །དམན་པའི་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ་པ་ཚུན་ཆད་ལ་བཀྲི་བའི་རིམ་པ་དང་པོ་གཉིས་སྟོན་གྱི། དེ་ནས་ནི་རིམ་པ་གསུམ་པ་
ཡང་སྟོན་ཏེ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ཉན་རང་འཕགས་པ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པ་འོས་མེད་ཀྱི་ལུགས་

སུ་བྱས་ནས། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་མེད་ལ་རྩོད་པ་སྐད་བྱེད་པ་ནི་
མཐའ་མ་ཆོད་པ་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་མ་
རྟོགས་པར་དུ་གང་ཟག་གི་བདག་རྫོགས་པར་མི་ཁེགས་ལ་དེ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་དེས་ཕུང་པོ་བདེན་མེད་དུ་མ་རྟོགས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ལྟར་ན། དགག་གཞི་གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་ལ་རྫས་ཡོད་དང་བཏགས་ཡོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཕྲ་རགས་དང༌།

དགག་བྱའི་ཆོས་རང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་ཕྲ་རགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མི་
འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་བཀྲི་ཚུལ་གྱི་རིམ་པ་འདི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བའི་གང་ཟག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ན། བདག་མེད་གཉིས་བསྟན་པའི་རྗེས་ལ་བཀྲི་ཚུལ་གྱི་རིམ་
པ་གསུམ་པ་མི་འཐད་དེ། ཐབས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བསྟན་པའི་རྗེས་ལ་གནས་ལུགས་ཟབ་མོའི་དོན་སྟོན་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱིར་དང༌། རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བའི་རིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡང་ཕར་ཕྱིན་དང་པོ་ལྔ་ཐོབ་པའི་རྗེས་སུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་

43

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀཕྱིན་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང༌། རིམ་པ་གསུམ་པའི་འཁོར་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་གཏམ་ཡང༌། བདག་མེད་ཕྲ་མོ་སྟོན་པའི་གཏམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རིམ་པ་གཉིས་པ་དགག་བྱ་རགས་པ་བཀག་པའི་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ་ཞེ་ན།
དོགས་པ་དེ་ལྟར་སྐྱེ་བ་ཤིན་ཏུ་རིགས་མོད་ཀྱི། འདི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ། སློབ་
དཔོན་ཞི་བ་འཚོས་དབུ་མ་རྒྱན་དུ་དབང་རྣོན་ལམ་ལ་འཇུག་པའི་རིམ་པ་དང༌། དབང་རྟུལ་ལམ་ལ་འཇུག་པའི་རིམ་པ་གཉིས་གསུངས་པ་ལྟར། འདིར་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
རིགས་ཅན་དབང་པོ་རྣོན་པོའི་ལམ་ལ་འཇུག་པའི་རིམ་པ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་ཅིག་ཤོས་དོན་གྱི་ཤུགས་ཀྱིས་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ཅི་ཞིག་གྲུབ་པ་ཡིན་ཞེ་ན།
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་དབང་པོ་རྣོན་པོ་ནི། ཐོག་མར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་དོན་དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་དགོས་པ་དང་ཐོབ་ནུས་པ་གཉིས་ཚད་མས་ལེགས་པར་གྲུབ་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་
དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྙམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་དམ་བཅའ་འཇོག་པ་ཡིན་
གྱི། རྒྱུ་མཚན་ཡང་དག་མ་མཐོང་བར་དམ་འཆའ་བ་དབང་པོ་རྟུལ་བོའི་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལྷག་བསམ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་བཅས་པའི་བསྐྱེད་ཚུལ་ལེགས་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལས་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་
ཐོབ་དགོས་པར་རྟོགས་ལ། སྟོང་ཉིད་འཁོར་དང་བཅས་པ་རྟོགས་པ་ལས་ནི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་ནུས་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །དོན་འདི་ལ་དཔགས་ནས་དབང་པོ་རྣོན་པོ་ཐར་པ་ཙམ་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་སྐྱེ་བ་ལ་ཡང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བ་དགོས་

44

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

པ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དབང་པོ་རྟུལ་བོས་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་
དེའི་རྗེས་སུ་སྟོང་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱེད་པ་རིམ་པ་གསུམ་པས་བསྟན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །རིམ་པ་གསུམ་པར་སྟོང་ཉིད་བསྟན་ཡང་ཐབས་ཀྱི་ཆས་13ཁྱད་པར་དུ་
བྱས་ནས་སྟོན་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཙམ་གྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གདུལ་བྱ་ཁྲིད་པའི་བརྩོན་པ་འདོར་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་འོག་ཏུ་སེམས་ཅན་གཞན་
རྣམས་ལྟོས་མེད་དུ་དོར་ནས་ཐར་པ་རང་ཉིད་འབའ་ཞིག་གིས་དོན་དུ་གཉེར་བའི་རང་དོན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་བསམ་པ་སྐྱེ་བའི་གོ་སྐབས་བཅོམ་པ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལས་
ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་གཏམ་སོགས་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པས་ཟིན་པའི་ལས་བྱ་བྱེད་ཀྱི་འཁོར་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་
ཡོངས་སུ་དག་པའི་གཏམ་གྱིས་ཁམས་སྣ་ཚོགས་པ་དང་རིགས་སྣ་ཚོགས་པ་དང༌། ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་དང༌། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་དང༌། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
བྱང་ཆུབ་ལ་མོས་པའི་མོས་པ་སྣ་ཚོགས་པས་རང་བཞིན་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཅན་གྱི་

སེམས་ཅན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡུལ་ཐབས་ཆ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་ཟིན་པའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་འཛུད་པར་མཛད་དོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཞུགས་པར་གྱུར་ཅིང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་ན་ནི་བླ་ན་མེད་པའི་ཡོན་གནས་ཞེས་བརྗོད་དོ། །རང་བཞིན་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཅན་ཞེས་པས་རིགས་ཅན་གསུམ་ག་བསྟན་ཏེ། ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་རིམ་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་རང་རང་གི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་བར་དུ་
ཁྲིད་ནས། དེ་ནས་རིམ་པ་གསུམ་པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་འཁྲིད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་

13 སྒོ་མང་༽ཐབས་ཀྱི་ཆོས་

45

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀནོ། །འདིར་བསྟན་པའི་རིམ་པ་དང༌། དོན་ཟབ་དགོངས་པ་ངེས་འགྲེལ་དུ་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་དུ་གསུངས་པ་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་ཅིང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་མདོ་དགོངས་འགྲེལ་དུ་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་པའི་མཚན་གཞིར་འདོད་པ་ནི་ཕྱོགས་ཙམ་ཡང་མ་རྟོགས་པའི་མུ་ཅོར་དུ་སྨྲ་བ་ཡིན་ཏེ། དེར་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཀྱིས་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་
ཆོས་ཐམས་ཅད་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཁ་ཅིག་ཏུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་

ཁྱད་པར་མེད་པར་གསུངས་ལ། མདོ་གཞན་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་

ཁྱད་པར་མེད་པར་གསུངས་པ་དེ་དག་ལས་དྲང་བའི་དོན་ནི་གང༌། ངེས་པའི་དོན་ནི་གང་ཡིན་ཞེས་ཞུས་པའི་ལན་དུ། ཀུན་བརྟགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་

དང༌། གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སོ་སོར་ཕྱེ་
ནས་སྟོན་པས་གསུངས་པ་ན་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཀྱིས་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་དོན་
ཞུས་པ་ནི། སྔ་མ་གཉིས་ཀ་དྲང་བའི་དོན་དང༌། ལེགས་པར་རྣམ་པར་ཕྱེ་ནས་གསུངས་པ་འདི་ནི་ངེས་པའི་དོན་དུ་བདག་གིས་གོའ། །ཞེས་ ོ སྟོན་པ་ལ་ཞུས་པ་ཡིན་པས། འདི་ནི་ངེས་པའི་དོན་ཞེས་པའི་མཚན་གཞིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་མདོ་ལ་སོགས་པ་འོང་བའི་དོན་མེད་དེ། སྔར་བཤད་མ་ཐག་པའི་སྟོན་པས་ལན་བཀའ་སྩལ་བ་དེ་ཉིད་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། །མདོ་དགོངས་འགྲེལ་དུ་ཀུན་བརྟགས་བདེན་པས་སྟོང་པ་དང༌། གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་གསུངས་པ་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་མདོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པས་སྟོང་པའི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་དང༌། དྲི་མ་གློ་བུར་བར་བསྟན་པའི་མདོ་སྡེ་གཉིས་ངེས་པའི་དོན་དུ་

46

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

ཁྱད་པར་མེད་པར་འདོད་པ་དང༌། མདོ་དེར་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་བསྟན་ནས་སྙིང་པོའི་མདོའི་དགོངས་འགྲེལ་འདིར་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་མདོ་དང་དགོངས་འགྲེལ་དུ། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་རྟག་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་དེའི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་བསྟན་བཅོས་འདི་རྩ་འགྲེལ་གྱིས་འགྲེལ་པར་འདོད་ཅིང༌།
འགྲེལ་པ་འདིར་ཆོས་དཀོན་མཆོག་གིས་བསྡུས་པའི་མཐོང་སྒོམ་གྱི་ལམ་རྣམ་པར་

མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལས་ཤེས་པར་བྱ་བར་གསུངས་པའི་ཤེར་
ཕྱིན་གྱི་མདོས་ཀུན་རྫོབ་རང་སྟོང་ཙམ་ཞིག་བསྟན་གྱི། དོན་དམ་གཞན་སྟོང་མ་
བསྟན་ཏོ། །ཞེས་སྨྲ་བ་ནི་སེམས་རྣལ་དུ་མི་གནས་པའི་གཏམ་མོ། །འདིར་རིམ་པ་གསུམ་བསྟན་པ་ནི། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་གང་ཟག་གཅིག་ཀྱང་རིམ་གྱིས་བཀྲི་བའི་རིམ་པ་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། དགོངས་འགྲེལ་དུ་འཁོར་ལོ་རིམ་
པ་གསུམ་གསུངས་པའི་གདུལ་བྱ་སོ་སོ་ཐ་དད་པའོ། །དེར་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་པའི་མཚན་གཞིར་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མདོ་འཛིན་པར་འདོད་པ་
ཡང༌། མདོ་དགོངས་འགྲེལ་ལས་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་དང༌། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོས་ཇི་ལྟར་
བསྟན་པའི་ཚུལ་ཞིབ་ཏུ་མ་རྟོགས་པར་གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་པ་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་
གྱུར་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །
གསུམ་པ་(མདོ་གཞན་དང་སྦྱར་བར་བྱ་བ་)ནི། ཡོངས་སུ་དག་པའི་རིགས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
འབྱུང་རུང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པ་འདི་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས་མདོ་སྡེ་

47

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀགཞན་ལས་ཇི་ལྟར་རྡོའི་ཕྱེ་མ་ལ་ནང་ན་གསེར་ས་ལེ་སྦྲམ་ནི་ཡོད་ཀྱང་བསྒྲིབས་ནས་

མི་མཐོང་བ་སྒྲིབ་བྱེད་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བས་དེ་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་
འཇིག་རྟེན་ལ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་

ཡོད་ཀྱང་བདེན་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་བསྒྲིབས་ནས་མངོན་སུམ་དུ་མི་མཐོང་
ཞིང༌། བདེན་འཛིན་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་ས་བོན་སྤངས་པའི་ཚེ། མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ལ།
དྲི་མ་མཐའ་དག་ཟད་པ་ན་དྲི་མ་མཐའ་དག་ཟད་པའི་བྲལ་བ་དེ་ཉིད་ལ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་དག་པར་རྫོགས་
པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་སེམས་ཅན་ལ་ཁྱད་
པར་མེད་པར་ཡོད་པ་ལ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡོད་པ་ཞེས་བཏགས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཆོས་སྐུ་སེམས་ཅན་གྱི་
རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་དོན་དུ་འཆད་པ་ནི་མདོ་འདིའི་དཔེ་དོན་སྦྱར་བ་ལ་མིག་བཙུམ་པར་གསལ་ཏེ། གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
རྒྱུད་ལ་ཡོད་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་

པ་མངོན་སུམ་དུ་མི་མཐོང་བའི་འགལ་རྐྱེན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་དཔེ་དོན་ཇི་ལྟར་
འགྲིགས་པ་སོམས་ཤིག །སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཆོས་སྐུ་
ཡོད་ཀྱང་སེམས་ཅན་རང་གི་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མས་བསྒྲིབས་ནས་མ་མཐོང་བའོ་ཞེ་ན།
འོ་ན་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་བློ་བུར་རྣམ་དག་དེ་གང་ཟག་སུ་ཞིག་གི་དྲི་མ་
རྣམ་པར་དག་པའི་བྲལ་བ་ཡིན། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཡིན་པ་མི་འཐད་དེ། དྲི་མ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་སྤངས་པའི་དུས་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བྲལ་བ་དེ་རང་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་

48

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

ཕྱིར་རོ། །གང་ཟག་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་དྲི་མ་རང་རྒྱུད་ལ་མེད་པའི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།
འགོག་བདེན་ཐོབ་པ་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར།
བུམ་པས་དབེན་པའི་གཞིར་བུམ་པ་མེད་པ་བཞིན་དུ་འདོད་པ་ནི་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་སོ། །
གསུམ་པ་(ཡོངས་སྦྱོང་གི་ཆོས་ངོས་བཟུང་བ་)ནི། དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཁམས་ཡོངས་
སུ་དག་པར་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་རྣམ་པ་དྲུག་ཅུ་པོ་དེ་དག་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱད་པ་སྤྱོད་པ་ན་མཛེས་པར་བྱེད་པ། ཚུལ་
ཁྲིམས་དང༌། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང༌། ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་གསུམ་དང༌། གཟུངས་ཏེ་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱན་རྣམ་པ་བཞི་དང་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྣང་བ་ཐོང་ཅིང༌།
གཏི་མུག་གི་མུན་པ་དང་བྲལ་བས་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བྱེད་པ། དྲན་པ་
དང༌། བློ་གྲོས་དང༌། རྟོགས་པ་དང༌། ཆོས་དང༌། ཤེས་པ་དང༌། བདེན་པ་དང་། མངོན་པར་ཤེས་པ་དང༌། སྒྲུབ་པའི་སྣང་བ་སྟེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྣང་བ་རྣམ་པ་བརྒྱད་དང༌། ལྟ་བ་སྣ་ཚོགས་པ་དང༌། ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་དང༌། ང་དང་ང་ཡིར་འཛིན་པ་དང༌། སྒྲིབ་པ་ལྔ་དང༌། སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་ཡུལ་ལ་ཆགས་པ་དང༌། ང་རྒྱལ་བདུན་དང༌། འཕགས་པའི་ལམ་ལས་ཉམས་པ་དང༌། རང་དབང་མེད་པ་དང༌། ཁོང་ཁྲོ་བ་དང་སྡིག་

པའི་ལས་དང༌། འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་མེད་པ་དང༌། རྟེན་འབྲེལ་ཟབ་མོ་མ་རྟོགས་པ་དང༌། ལྟ་བའི་བག་ཆགས་མ་སྤངས་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཁུར་དང་མ་བྲལ་བ་དང༌།

གཡོ་དང་ང་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་དང༌། མཐོ་རིས་དང་ཐར་པ་ལས་ཉམས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་

49

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀདཔའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་དང༌། གཏི་མུག་གི་གཉིད་སད་པར་བྱེད་པ་དང༌། མོས་པ་དམན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་སྦྱོར་བ་དང༌། ཆོས་མ་ཡིན་པ་འདོད་པ་ཆོས་འདོད་པ་ལ་སྦྱོར་བ་དང༌། འཚོ་བ་མ་དག་པ་དེ་དག་པ་ལ་འགོད་པ་དང༌། ལྟ་བ་ངན་པ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ལ་འགོད་པ་དང༌། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་འགོད་པ་དང༌། ལོག་པའི་ཆོས་ལ་གནས་པ་ཡང་དག་པའི་ཆོས་ལ་འགོད་པ་དང༌། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་གི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་ལྡན་པ་དེ་དྲུག་ལ་སྦྱོར་བ་རྣམ་པ་དྲུག་དང༌། ཐབས་མི་མཁས་པ་ཐབས་མཁས་པ་ལ་སྦྱོར་བ་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་ལ་སྦྱོར་བ་དང༌། དམིགས་པ་ཅན་དམིགས་པ་མེད་པ་ལ་སྦྱོར་བ་དང༌། མ་དུལ་བ་དུལ་བ་ལ་སྦྱོར་བ་དང༌། བྱས་པ་མི་གཟོ་བ་བྱས་པ་གཟོ་བ་ལ་སྦྱོར་བ་དང༌། ཆུ་བོ་བཞིར་ལྷུང་བ་དེ་ལས་ཐར་པ་ལ་སྦྱོར་བ་དང༌། བཀའ་བློ་མི་བདེ་བ་བཀའ་བློ་བདེ་བ་ལ་སྦྱོར་བ་དང༌། ཞེན་པ་མངའ་བ་ཞེན་པ་མེད་པ་ལ་སྦྱོར་བ་དང༌། འཕགས་པའི་ནོར་མེད་པ་ནོར་ལ་སྦྱོར་བ་དང༌། ནད་པ་ནད་མེད་པ་ལ་སྦྱོར་བ་དང༌། ཤེས་པའི་སྣང་བ་དང་བྲལ་བ་སྣང་བ་ལ་སྦྱོར་བ་དང༌། ཁམས་གསུམ་མི་ཤེས་པ་ཤེས་པ་ལ་སྦྱོར་བ་དང༌། གཡོན་ཕྱོགས་ཀྱི་ལམ་ལ་ཞུགས་

པ་ལམ་གཡས་པ་ལ་སྦྱོར་བ་དང༌། ལུས་དང་སྲོག་ལ་ཆགས་པ་དེ་ལ་མ་ཆགས་པ་ལ་སྦྱོར་བ་དང༌། དཀོན་མཆོག་དང་བྲལ་བ་དཀོན་མཆོག་གི་རིགས་མི་གཅོད་པ་ལ་སྦྱོར་བ་དང༌། ཆོས་ལས་ཉམས་པ་ཆོས་འཛིན་པ་ལ་སྦྱོར་བ་དང༌། རྗེས་སུ་དྲན་པ་དྲུག་དང་བྲལ་བ་དེ་དྲུག་ལ་སྦྱོར་བ་དང༌། ཉོན་མོངས་པས་སྒྲིབས་པ་ཉོན་མོངས་པ་
མེད་པ་ལ་སྦྱོར་བ་དང༌། མི་དགེ་བའི་ཆོས་དང་ལྡན་པ་དགེ་བའི་ཆོས་ལ་སྦྱོར་བའི་

50

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལས་རྣམ་པ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་(བྱང་ཆུབ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་མདོའི་ཚིག་གང་གིས་བསྟན་པ་)ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་
བྱང་ཆུབ་གང་གིས་བསྟན་པ་ནི། ཡོངས་སྦྱོང་གི་ཆོས་དྲུག་ཅུ་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་ཁམས་དེ་བསྟན་པའི་རྗེས་ཐོགས་སུ་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་གློ་བུར་གྱི་

དྲི་མ་མཐའ་དག་སྤངས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་གསལ་བར་མཛད་དོ། །གང་གིས་ནི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་ཐུགས་རྗེ་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་བསྟན་པས་སོ། །ཐུགས་རྗེ་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་གང་ཞེ་ན། རྩ་བ་མེད་པ་དང་གནས་མེད་པ་དང༌། ཞི་བ་དང་ཉེ་བར་ཞི་བ་དང༌། རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་དང༌། བླང་བ་དང་དོར་བ་མེད་པ་དང༌།
མཚན་མ་མེད་པ་དང༌། དམིགས་པ་མེད་པ་དང༌། དུས་གསུམ་མཉམ་པ་ཉིད་དང༌། ལུས་མེད་པ་དང་འདུས་མ་བྱས་པ་དང༌། དབྱེར་མེད་པ་དང་གནས་མེད་པ་དང༌། ལུས་དང་སེམས་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་དང༌། གཟུང་དུ་མེད་པ་དང་གཞི་མེད་པ་དང༌། སྟོང་པ་ཉིད་དང༌། ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པ་དང༌། ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གྱི་གནས་དང༌། རྣམ་

པ་ལ་འཇུག་པས་རྣམ་པ་མེད་པ་ལ་འཇུག་པ་དང༌། ཟག་པ་མེད་པ་དང་ཉེ་བར་ལེན་པ་མེད་པ་དང༌། དག་པ་དང་དྲི་མ་མེད་པ་དང་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་ཆོས་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ཐོབ་ནས་དེ་མ་ཐོབ་པ་དང༌། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་གནས་
ལུགས་ཀྱི་དོན་མ་རྟོགས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས། རྒྱལ་བའི་ཐུགས་རྗེ་
ཆེན་པོ་བཅུ་དྲུག་ལ་འཇུག་པའོ། །གཉིས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གང་གིས་
བསྟན་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་དེ་བསྟན་པའི་རྗེས་ཐོགས་སུ་འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་སྟོབས་བཅུ་དང་མི་འཇིགས་པ་བཞི་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་

51

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀབརྒྱད་བསྟན་པ་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གསལ་བར་མཛད་དོ། །གསུམ་པ་
འཕྲིན་ལས་གང་གིས་བསྟན་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དེ་བསྟན་པའི་རྗེས་ལ་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་འཕྲིན་ལས་བླ་ན་མེད་པ་སྟོབས་ལ་སོགས་པ་རང་རང་གི་རྗེས་ལ་སྟོབས་བཅུའི་འཕྲིན་ལས་སྟོབས་བཅུ་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྟན་པ་རྣམ་པ་བཅུ་དང༌། མི་འཇིགས་པ་བཞིའི་འཕྲིན་ལས་བག་ཚ་བ་མེད་པར་བསྟན་པ་རྣམ་པ་བཞི་དང༌། མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་འབྲས་
བུ་དང་ལྡན་པར་བསྟན་པ་རྣམ་པ་བཅོ་བརྒྱད་བསྟན་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་
རྣམ་པ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་གསལ་བར་མཛད་དོ། །
གསུམ་པ་དོན་བསྡུ་བ་ནི། སངས་རྒྱས་ལས་ཆོས་ཆོས་ལས་འཕགས་པའི་ཚོགས། །ཚོགས་ལས་སྙིང་པོ་ཡེ་ཤེས་ཁམས་ཐོབ་མཐར། །ཡེ་ཤེས་དེ་ཐོབ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཐོབ14་སོགས། །སེམས་ཅན་ཀུན་དོན་བྱེད་ཆོས་རྣམས་དང་ལྡན། །སྔར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་རྡོ་རྗེའི་གནས་བདུན་པོ་འདི་དག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་ནི་འཕགས་པ་གཟུངས་ཀྱི་དབང་

ཕྱུག་རྒྱལ་པོས་ཞུས་པའི་མདོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །
གསུམ་པ་གོ་རིམ་ངེས་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། རྟོགས་པར་བྱ་བའི་དོན་རྣམ་པ་བདུན་པོ་འདི་དག་གི་འགྲེལ་པ་གཅིག་གི་རྗེས་སུ་གཉིས་པ་ངེས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་གོ་རིམ་
ངེས་པ་གང་ཞེ་ན། ལན་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་ལས་འཕགས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལེགས་

14 པེ་ཅིན་དང་སྣར་ཐང་བསྟན་འགྱུར་༽སྟོབས་

52

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

པར་བསྐོར་བ་འབྱུང་ལ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལེགས་པར་བསྐོར་བ་ལས་འཕགས་པའི་
ཚོགས་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་དང༌། འཕགས་པའི་ཚོགས་མཐའ་ཡས་པ་གདུལ་བྱར་མངའ་བ་འབྱུང་ངོ༌། །རང་ཉིད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་ཆོས་ཀྱི་

འཁོར་ལོ་ལེགས་པར་བསྐོར་བ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཕགས་པའི་ཚོགས་
མཐའ་ཡས་པ་འབྱུང་བ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །འཕགས་པའི་
ཚོགས་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་འབྱུང་སྟེ། དེའི་དོན་ནི། མཐར་ཐུག་པའི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང༌། ཉེ་རྒྱུའི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་རང་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་བྱ་དང༌། རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བའི་འབྲས་བུ་འཕགས་པའི་
ཚོགས་དོན་དུ་གཉེར་བྱར་བྱས་པ་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་
དྲི་མ་སྦྱོང་འདོད་འབྱུང་ལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དྲི་མ་ཅི་རིགས་པས་དག་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་འབྱུང་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཇི་སྲིད་ཀྱི་བར་དུ་འབྱུང་ཞེ་ན། དྲི་མ་མཐའ་དག་ཟད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཁམས་ཐོབ་པའི་མཐར་ཐོབ་པར་བྱ་བ་དེ་མ་ཐོབ་ཚུན་ཆད་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང༌། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་འཇུག་རུང་དང༌།
རིགས་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་ནས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཞེས་མི་བྱའོ། །འདིས་ནི་ཤེས་པ་ཆུང་ངུ་གང་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་མདོས་བསྟན་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཞེས་པའི་དོན་དེ་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་ཡོད་པར་འདོད་པ་ཟུར་ཕྱིན་

53

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀཔར་བཀག་པར་ཤེས་བྱའོ། །སྔར་བཤད་པའི་བཤད་ཚུལ་གཉིས་པ་ལྟར་ན། རྒྱུའི་སྐྱབས་འགྲོའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་བའི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱུང་བ་ལས་རང་གི་ཁམས་སྦྱོང་བ་འབྱུང་ལ་དེ་སྦྱངས་པ་ལས་བྱང་ཆུབ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཡང་གོ་རིམ་སྟོན་པའི་ཚིགས་བཅད་འདི་ལ་ཅུང་ཟད་འགྲིག་ཀྱང་གཏན་

15ལ་དབབ་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་བྱང་ཆུབ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་རྐྱེན་དུ་བྱེད་པ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཁམས་ཀྱི་དྲི་མ་སྦྱོང་བར་བྱེད་པའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་བཤད་
པ་ནི་ཁམས་ཀྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་སྦྱངས་པ་ལས་དྲི་མ་མཐའ་དག་ཟད་པའི་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཐོབ་པ་ནི་ཐོབ་བྱའི་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཅེས་བྱའོ། །བྱང་ཆུབ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་སྟོབས་དང་མི་འཇིགས་པ་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་སོགས་
ཀྱི་ཆོས་རྣམས་དང་ལྡན་པ་སྟེ་ཡོན་ཏན་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་བསྟན་ཏོ། །ཡོན་ཏན་དེ་མངའ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་དོན་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་རྒྱུན་མི་
ཆད་པ་གཉིས་ཀྱིས་བྱེད་པ་ནི་འཕྲིན་ལས་ཏེ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་སུ་བསྟན་
ཏོ། །བསྟན་བཅོས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྐབས་ཉེ་བར་
དགོད་པ་དང་བཅས་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །འདི་དྲི་བའི་སྐབས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་དང་དོན་མི་
གཅིག་སྟེ། དེ་ནི་གོ་རིམ་དྲིས་པ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གསུམ་གའི་མཇུག་སྡུད་པ་ཡིན་ནོ། །
༈ གཉིས་པ་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། རྟོགས་པར་བྱ་བའི་དོན་
རྣམ་པ་བདུན་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང༌། དེ་ལ་མོས་པའི་ཕན་ཡོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་

15 ཤེས་རིག་དང་སྒོ་མང་༽བསྟན་

54

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

(རྟོགས་པར་བྱ་བའི་དོན་རྣམ་པ་བདུན་གཏན་ལ་དབབ་པ་)ལ་གཉིས། འབྲས་བུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་བཤད་པ་དང༌། དེ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་རྣམ་པར་བཞག་པའོ། །དང་པོ་(འབྲས་བུ་དཀོན་
མཆོག་གསུམ་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌། སྐྱབས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་དང༌།
དཀོན་མཆོག་གི་མིང་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(དངོས་ཀྱི་དོན་)ལ་གཉིས། སྤྱིའི་མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། སོ་སོའི་དོན་བཤད་པའོ། །
དང་པོ་(སྤྱིའི་མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། ད་ནི་ལུས་རྣམ་པར་བཞག་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཡན་ལག་གི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ་དེའི་ནང་
ནས་ཀྱང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་བཤད་པར་བྱའོ། །སེམས་ཅན་གང་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོ་འཕྲུལ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་འདུན་པར་བྱས་པས་རྟུལ་བ་དེ་དག་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོའ། །སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་སྟེ། དཀོན་མཆོག་གཞན་གཉིས་
ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་དང་བའི་དད་པའི་
རྒྱུ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་(སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་དང༌། ཆོས་དཀོན་མཆོག་དང༌། དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་བཤད་པ་)ལ་བཞི། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པ་དང༌། བསྟན་བཤད་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་དེ་སྐྱབས་སུ་འགྱུར་བའི་རིམ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་དང་པོ་ཉིད་ཡིན་པས་ན་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ནི།

55

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀགཉིས་པ་(བསྟན་པ་)ནི། རང་གི་དོན་དང་གཞན་གྱི་དོན་གཉིས་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་
དུ་ཕྱེ་བའི་གྲངས་འཛིན་པ་ཡིན་ཡང༌། དེ་ཉིད་ལ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང༌།
འདུས་བྱས་པའི་ཡོན་ཏན་གཉིས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་ལ། དང་པོ་ལ། རང་བཞིན་རྣམ་དག་དང༌། གློ་བུར་རྣམ་དག་གི་ཆ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནས།16 གང་ཞིག་ཐོག་མ་དབུས་མཐའ་མེད་ཞི་སངས་རྒྱས་ཉིད་རང་རྣམ་སངས་རྒྱས། །སངས་རྒྱས་ནས་ནི་མ་རྟོགས་རྟོགས་ཕྱིར་འཇིག་མེད་རྟག་པའི་ལམ་སྟོན་པ། །མཁྱེན་བརྩེའི་རལ་གྲི་རྡོ་རྗེ་མཆོག་བསྣམས་སྡུག་བསྔལ་མྱུ་གུ་གཅོད་མཛད་ཅིང༌། །སྣ་ཚོགས་ལྟ་ཐིབས་ཀྱིས་བསྐོར་ཐེ་
ཚོམ་རྩིག་པ་འཇིག་མཛད་དེ་ལ་འདུད། །རིམ་པ་བཞིན་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །སངས་རྒྱས་གང་ཞིག་ས་གསུམ་ན་ཟླ་མེད་པའི་གཅིག་པུ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་འདུད་དོ། །ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་ཇི་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་ན། རང་བཞིན་རྣམ་དག་ནི་ཐོག་མ་དང་དབུས་དང་མཐའ་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་ཅིང་སྤྲོས་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དང༌། གློ་བུར་རྣམ་དག་ནི། གཉེན་པོས་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་
མཐའ་དག་ཞི་བ་སྟེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཕྲིན་ལས་འཇུག་པ་ལ་རྩོལ་བ་ཉེ་བར་ཞི་བ་ཐོབ་པའོ། །འདུས་བྱས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཡོན་ཏན་ཇི་ལྟ་བ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི།
སངས་རྒྱས་ཉིད་རང་རྣམ་པར་སངས་རྒྱས་པ་བདེན་པའི་སྤྲོས་པ་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་བདེན་པའི་སྤྲོས་པ་འགའ་ཡང་མ་མཐོང་ཞིང༌། དོན་དམ་བདེན་པ་ལ་ལྟོས་ནས་གཉིས་སུ་སྣང་བ་ནུབ་པའི་ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག་གི་ཚུལ་དུ་ཐུགས་སུ་ཆུད་པའོ། །ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། དེ་ལྟར་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་མངོན་སུམ་དུ་

16 སྒོ་མང་༽དང་པོ་ནི།

56

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

གཟིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སངས་རྒྱས་པའོ། །སངས་རྒྱས་ནས་ནི་ཅི་ཞིག་བྱེད་ཅེ་ན།
བརྩེ་བའི་ཐུགས་རྗེ་ནི། ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་མ་རྟོགས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་ལམ་སྟོན་པར་མཛད་
པའོ། །ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་ནི། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དོན་གྱིས་ན་འཇིགས་པ་
མེད་པ་དང་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པས་རྟག་པའི་ལམ་སྟོན་པའོ། །སླར་མི་ལྡོག་པ་རྟག་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། རྟག་དངོས་སུ་འདོད་པ་བབ་ཅོལ་ལོ། །ནུས་པའི་ཁྱད་པར་ནི། མཁྱེན་བརྩེའི་
རལ་གྲི་མཆོག་བསྣམས་པས་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་མིང་གཟུགས་
ཀྱིས་བསྡུས་པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་མྱུ་གུ་གཅོད་པར་མཛད་པ་དང༌། མཁྱེན་བརྩེའི་རྡོ་
རྗེ་མཆོག་བསྣམས་པས་སྣ་ཚོགས་པའི་ལྟ་བའི་ནགས་འཐིབས་པོས་བསྐོར་བའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྩིག་པ་འཇིག་པར་མཛད་པའི་ནུས་པ་མངའ་བའོ། །ཐེ་
ཚོམ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནི་ཀུན་བརྟགས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །
གསུམ་པ་(བཤད་པ་)ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་(དྲི་བ་)ནི། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་འདིས་ཅི་བསྟན་ཅེ་ན། 17གཉིས་པ་(ལན་)ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང་འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་(རྩ་བ་)ནི། སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་གི་ཡོན་ཏན་གཉིས་སུ་འདུས་ཏེ། རང་དོན་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང༌། གཞན་དོན་གཟུགས་ཀྱི་སྐུའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དབྱིངས་

དང༌། རིག་པའོ། །དང་པོ་ལ། འདུས་མ་བྱས་ཤིང་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ། །རང་བཞིན་གྱིས་

རྣམ་པར་དག་པ་འདུས་མ་བྱས་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དང༌། གློ་བུར་རྣམ་དག་འབད་རྩོལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང༌། རིག་པ། །གཞན་གྱི་རྐྱེན་གྱིས་

17 བློ་གླིང་དང་སྒོ་མང་༽ཅི་ཞིག་བསྟན་ཅེ་ན།

57

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀརྟོགས་མིན་པ། །ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་གཞན་གྱི་རྐྱེན་གྱིས་རྟོགས་པ་མིན་པ་
སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བའོ། །གཉིས་པ། མཁྱེན་དང་བརྩེ་དང་ནུས་པར་ལྡན། །དོན་གཉིས་ལྡན་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད། །གཞན་དོན་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་ལ། ཇི་
སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་བརྩེ་བ་དང་མཁྱེན་བརྩེ་གཉིས་ཀྱི་ནུས་པར་ལྡན་པ་

དོན་གཉིས་ལྡན་པའི་སྐུ་ནི་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ཉིད་དོ། །གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ནི་རྩ་ཚིག་འདིས་ནི་མདོར་བསྡུས་ན་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་བརྗོད་དོ། །ཡོན་ཏན་བརྒྱད་གང་ཞེ་ན་ཆོས་ཀྱི་སྐུས་བསྡུས་
པ་འདུས་མ་བྱས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་དང་འབད་རྩོལ་ཉེ་བར་ཞི་བས་གཞན་དོན་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་གློ་བུར་རྣམ་དག་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་ལྷུན་
གྱིས་གྲུབ་པ་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། གཞན་དོན་འབད་མེད་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་འཇུག་པའི་འགལ་རྐྱེན་ཕྲ་བ་ནི། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་
ནང་ནས་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ཞེས་པ། ལུས་ངག་གི་ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་ཀུན་སློང་གི་རྩོལ་བ་ཕྲ་མོ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ཉེ་བར་ཞི་བ་ན། སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་ཅིང༌། གཞན་དོན་འབད་མེད་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟ་བ་རྟོགས་པ་གཞན་གྱི་

སྒྲའི་རྐྱེན་གྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པ་དང༌། གཟུགས་ཀྱི་སྐུས་བསྡུས་པ་དེ་
གསུམ་རྟོགས་པ་ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་མཁྱེན་བརྩེ་གཉིས་ཀྱི་ནུས་པ་དང་སྤྱི་གཉིས་བགྲངས་པ་རང་གི་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་
དང༌། གཞན་གྱི་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའོ། །དེ་ནི་གྲངས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཙམ་བསྟན་པ་
ཡིན་གྱི། རྒྱས་པར་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །

58

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

བཞི་པ་(བསྟན་བཤད་སྦྱར་བ་)ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་(རྩ་བ་)་ནི།
ཐོག་མ་དབུས་མཐའ་མེད་པ་ཡི། །རང་བཞིན་ཡིན་ཕྱིར་འདུས་མ་བྱས། །ཞི་བ་ཆོས་
ཀྱི་སྐུ་ཅན་ཕྱིར། །ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་ཅེས་བྱ་བར་བརྗོད། །སོ་སོ་རང་གིས་རྟོགས་བྱའི་
ཕྱིར། །གཞན་གྱི་རྐྱེན་གྱིས་རྟོགས་མིན་པ། །དེ་ལྟར་རྣམ་གསུམ་རྟོགས་ཕྱིར་
མཁྱེན། །ལམ་སྟོན་ཕྱིར་ན་ཐུགས་བརྩེ་བ། །ནུས་པ་ཡེ་ཤེས་ཐུགས་རྗེ་ཡིས། །སྡུག་བསྔལ་ཉོན་མོངས་སྤོང་ཕྱིར་རོ། །དང་པོ་གསུམ་གྱིས་རང་དོན་ཏེ། །ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་

གཞན་དོན་ཡིན། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆ་ནི། སྐྱེ་
གནས་འཇིག་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཐོག་མ་དང་དབུས་དང་མཐའ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདུས་མ་བྱས་པ་ཞེས་བརྗོད་ལ། འབད་རྩོལ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བ་ཆོས་ཀྱི་སྐུས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་དོན་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་ཅེས་
བྱ་བར་བརྗོད་དོ། །མཉམ་གཞག་སོ་སོ་རང་གིས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྒྲ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཞན་གྱི་རྐྱེན་གྱིས་རྟོགས་མིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་རང་བཞིན་རྣམ་
དག་དང༌། གློ་བུར་རྣམ་དག་དང༌། ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པ་གསུམ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མཁྱེན་པས་ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པར་མི་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེས། ཇི་ལྟ་བ་ཡང་མཁྱེན་མོད་ཀྱི། འདིར་ནི་ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པ་འབའ་ཞིག་གི་ལྡོག་པ་
ནས་མ་བཞག་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟ་བ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རྗེས་སུ་ཞུགས་པར་གཟིགས་པའི་ཆ་ནས་རྣམ་པར་བཞག་གོ །སངས་རྒྱས་ཀྱི་

ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཡང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། དེ་ཡང་ཤེས་

59

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀབྱ་ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་བསྟན་པས། ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པ་ཞེས་བྱའོ། །བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཡུལ་དེ་དག་མ་རྟོགས་པ་རྣམས་ལ་དེ་རྟོགས་
པའི་ལམ་སྟོན་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་ན་ཐུགས་བརྩེ་བ་མངའ་བ་དང་ནུས་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡེ་ཤེས་དང་ཐུགས་རྗེ་ཡིས་གཞན་གྱི་འབྲས་བུ་སྡུག་བསྔལ་དང་ཉོན་
མོངས་སྤོང་བར་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དང་པོ་གསུམ་གྱིས་རང་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་
པ་བསྟན་ཏེ། ཕྱི་མ་གསུམ་གྱིས་གཞན་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ལ་གཉིས། སོ་སོར་བཤད་པ་དང༌། བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པའོ།།དང་པོ་(སོ་སོར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌། ཤེས་བྱེད་ལུང་དང་སྦྱར་
བའོ། །དང་པོ་(དངོས་ཀྱི་དོན་)ལ་གཉིས། རང་དོན་ཆོས་སྐུ་བཤད་པ་དང༌། གཞན་དོན་གཟུགས་སྐུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(རང་དོན་ཆོས་སྐུ་བཤད་པ་)ལ་བཞི། རང་བཞིན་རྣམ་དག་དང༌། གློ་བུར་རྣམ་དག་དང༌། ཇི་ལྟ་བ་རིགས་པ་དང༌། འབད་རྩོལ་མེད་ཀྱང་འཕྲིན་ལས་འཇུག་པ་མི་འགལ་བའོ། །
དང་པོ་(རང་བཞིན་རྣམ་དག་)ནི། འདུས་མ་བྱས་ནི་འདུས་བྱས་ལས་ལྡོག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་འདུས་བྱས་ནི་གང་ལ་ཐོག་མར་སྐྱེ་བ་ཡང་རབ་ཏུ་ཤེས་ཤིང་བར་དུ་གནས་པ་དང་མཐར་འཇིག་པར་ཡང་རབ་ཏུ་ཤེས་པ་ནི་འདུས་བྱས་ཞེས་རབ་ཏུ་བརྗོད་ལ། སྐྱེ་འཇིག་གནས་གསུམ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་བདེན་པས་བསྡུས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཐོག་མ་དང་དབུས་དང་མཐའ་མེད་པ་འདུས་མ་བྱས་པ་ཆོས་ཀྱི་

སྐུ་ཡང་དག་པའི་མཐས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བར་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཆོས་ཀྱི་སྐུས་ཞེས་པ། རྩ་བའི་
འགྱུར་ལྟར་ན། སྤངས་པའི་ཁྱད་ཆོས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འབད་རྩོལ་ཉེ་བར་ཞི་ནས་

60

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།
ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བས་གཞན་དོན་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་འཇུག་པའོ། །འགྲེལ་པའི་འགྱུར་ལྟར་ན། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ནི་འདུས་མ་བྱས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ནི་འདུས་མ་བྱས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་གོ་སྐབས་རྙེད་ཅིང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱང་དེ་ལ་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་སྒོ་ནས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་པས། མངོན་སུམ་དུ་བྱ་རྒྱུ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་བསྟན་པའོ། །
གཉིས་པ་(གློ་བུར་རྣམ་དག་)ནི། འབད་རྩོལ་དང་གཟུང་འཛིན་གྱི་སྤྲོས་པ་དང་བདེན་
འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཕྱིར་
གཞན་དོན་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའོ། །ལྷུན་གྲུབ་གཞན་དོན་གྱི་སྐུས་བསྡུས་མོད་ཀྱི། དེ་
འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་སྤངས་པ་ཕུན་ཚོགས་འདིར་བཤད་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་(ཇི་ལྟ་བ་རིགས་པ་)ནི། རང་འབྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དོན་དམ་པའི་བདེན་
པ་གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྒྲ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
གཞན་གྱི་རྐྱེན་གྱིས་རྟོགས་ཚུལ་རྫོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་
པའོ། །ཨོ་ཏ་ཡ་ནི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང༌། སྐྱེ་བ་གཉིས་ལ་འཇུག་ཀྱང་འདིར་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་འཇུག་པར་འདོད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ལ་ནི་འཇུག་པ་མ་ཡིན་པས།
གཞན་གྱི་རྐྱེན་གྱིས་རྟོགས་མིན་པ། །ཞེས་བྱའི། གཞན་གྱི་རྐྱེན་གྱིས་སྐྱེ་མིན་
པ། །ཞེས་མི་འདོན་ནོ། །
བཞི་པ་(འབད་རྩོལ་མེད་ཀྱང་འཕྲིན་ལས་འཇུག་པ་མི་འགལ་བ་)ནི། ཆོས་སྟོན་པའི་འབད་རྩོལ་མེད་ན་འཕྲིན་ལས་མཐའ་ཡས་པ་འཇུག་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་

61

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀཉིད་ལ་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཚུལ་དུ་གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་
འདུས་མ་བྱས་ཤིང་ཆོས་སྟོན་པའི་ཀུན་སློང་གི་འབད་པ་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཡང་འཇུག་པ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ལས་ཀྱང་སྔོན་གྱི་སྨོན་ལམ་དང་ཐུགས་རྗེ་མཐར་ཕྱིན་པའི་རྒྱུ་
ལས་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་ཀྱི་

མཐར་ཐུག་པར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་ཅིང་སླར་ལྡོག་པ་མེད་པས་ཐོགས་པ་མེད་ཅིང་དུས་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་རབ་ཏུ་འཇུག་གོ །གཟུགས་སྐུ་གདུལ་བྱའི་གཞན་སྣང་འབའ་ཞིག་གིས་བསྡུས་པར་འདོད་པ་ནི། ལུང་དང་རིགས་པའི་ཚོགས་དུ་མ་དང་འགལ་ཞིང༌། དེ་ལྟ་ན། སངས་རྒྱས་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཆོས་སྐུ་ཡང་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཡང་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བས་ཚོགས་གསོག་པའི་བརྩོན་པ་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་(གཞན་དོན་གཟུགས་སྐུ་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། ཐུགས་རྗེ་དང༌། མཁྱེན་བརྩེ་གཉིས་ཀྱི་ནུས་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་བཤད་པ་)ནི། སྔ་མ་གསུམ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་སྟོན་པ་ན། དང་པོ་
གཉིས་ཡུལ་དུ་འཆད་པ་ནི། དེ་ལྟར་ངོ་མཚར་གྱི་ཆོས་ཤིན་ཏུ་རྨད་དུ་བྱུང་ཞིང་རྒྱ་ཆེ་
བ་དང་ཟབ་མོ་བསམ་དུ་མེད་པའི་ཡུལ་སངས་རྒྱས་ཉིད་དེ་སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་ཚེ་སློབ་དཔོན་གཞན་ལས་མ་ཐོས་པར་རང་ཉིད་སློབ་དཔོན་མེད་པར་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་སྒྲས་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་རང་
བཞིན་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ་ཆོས་གསུམ་པོ་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་པའི་ཕྱིར་བླ་ན་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །

62

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

གཉིས་པ་(ཐུགས་རྗེ་བཤད་པ་)ནི། ཆོས་གསུམ་པོ་དེ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་

རྗེས་སུ་རྟོགས་པ་ལ་རྟོགས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་དམུས་ལོང་དུ་གྱུར་བ་གདུལ་བྱ་གཞན་དག་ཀྱང་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཏུ་ཆོས་གསུམ་པོ་དེ་རྗེས་སུ་རྟོགས་པའི་ལམ་སྟོན་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་ཐུགས་རྗེ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །བསྟན་པར་བྱ་བ་
ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་ནི། འཇིགས་པ་མེད་པའི་ལམ་ནི་ས་ཐོབ་གྱུར་མ་ཐག་ཏུ་18འཇིགས་པ་ལྔ་དང་བྲལ། ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། ས་དང་པོ་ཡན་ཆད་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་ལས་དང་པོ་ཡན་ཆད་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་

སེམས་མི་ཉམས་ཤིང༌། བདེན་འཛིན་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་ས་བོན་ཟད་པས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་
པའི་ཕྱིར་རོ། །སྔོན་མུ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱི་ལྟ་བ་ལ་གོམས་པ་ཁ་ཅིག །བསྟན་བཅོས་འདི་
རྩ་འགྲེལ་དུ། རྟག་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་བྱུང་བའི་དོན་ཐམས་ཅད་རྟག་དངོས་ལ་འཆད་པ་ནི། རྟག་པའི་ལམ་སྟོན་པ། ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར་ཇི་ལྟར་བཤད་ལྟོས་ཤིག །གསུམ་པ་(མཁྱེན་བརྩེ་གཉིས་ཀྱི་ནུས་པ་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། ནུས་པའི་དཔེ་བསྟན་པ་དང༌། སྤང་བྱ་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(ནུས་པའི་དཔེ་བསྟན་པ་)ནི། རལ་གྲི་དང་རྡོ་རྗེའི་དཔེས་ནི་གོ་རིམ་ཇི་ལྟ་བར་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་ཡེ་ཤེས་དང་ཐུགས་རྗེ་འདི་གཉིས་ཉིད་གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་དང་ཉོན་མོངས་
པའི་རྩ་བ་འཇོམས་པའི་ནུས་པར་བསྟན་ཏོ། །འདིར་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་རྒྱུ་འབྲས་ཙམ་འཇོམས་པའི་ནུས་པ་དང་ལྡན་པར་བསྟན་པ་ནི། རེ་ཤིག་ཉོན་སྒྲིབ་ཟད་པར་

སྤངས་པ་ཙམ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་དག་ཀྱང་རྗེས་སུ་བཟུང་

18 སྒོ་མང་༽ས་ཐོབ་པར་གྱུར་མ་ཐུག་ཏུ་

63

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀབར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་རིགས་ངེས་པ་ཉོན་སྒྲིབ་ཟད་པར་སྤངས་པའི་
སངས་རྒྱས་རང་གི་རྩ་བའི་སྟོན་པ་དང༌། རྒྱུའི་སྐྱབས་འགྲོའི་ཡུལ་དུ་ཁས་ལེན་པར་བྱེད་ཀྱི། ཤེས་སྒྲིབ་ཟད་པར་སྤངས་པའི་སྟོན་པའི་ཁྱད་པར་རེ་ཞིག་སྐྱབས་གནས་སུ་
དོན་དུ་མི་གཉེར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲས་བུའི་སྐྱབས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྤང་བྱ་དེ་
ཙམ་ཞིག་འཇོམས་པའི་ནུས་པ་དང་ལྡན་པར་རིགས་ཅན་གསུམ་ག་ལ་བསྟན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་ངེས་པ་ནི། ཤེས་སྒྲིབ་ཟད་པར་སྤངས་པ་རང་

རྒྱུད་ལ་ཐོབ་བྱ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཕྱིར་དང༌། ཉན་རང་གནས་སྐབས་རིགས་ངེས་པ་རེ་ཤིག་སངས་རྒྱས་རང་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་བྱར་དོན་དུ་མི་གཉེར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཉན་ཐོས་
དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུའི་སྐྱབས་གནས་སུ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་སྤངས་པའི་ཡོན་
ཏན་དེ་ཙམ་དང་ལྡན་པར་བསྟན་གྱི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་ལ་ལྟོས་ནས་ནི། གོང་དུ་བསྟན་པའི་སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །མཁྱེན་པ་དང་བརྩེ་བས་བདག་པོའི་རྐྱེན་བྱས་ནས་ཆོས་བསྟན་པས་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྡུག་ཀུན་འཇོམས་ནུས་པ་ཡིན་གྱི།

དངོས་ཀྱི་གཉེན་པོར་ནི་མི་བཟུང་ངོ༌། །
གཉིས་པ་(སྤང་བྱ་ངོས་བཟུང་བ་)ནི། དེ་ལ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྩ་བ་ནི་མདོར་ན་གང་ཅི་ཡང་རུང་སྲིད་པ་གསུམ་པོ་རྣམས་སུ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་མིང་དང་
གཟུགས་ཞེས་འབྱུང་བས་དང་པོ་མིང་དང་གཟུགས་མངོན་པར་གྲུབ་པའོ། །གཟུགས་མེད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་ན་གཟུགས་ཀྱི་ས་བོན་ཙམ་མོ། །བཤེས་སྤྲིང་དུ། སྐྱེ་
འདི་སྡུག་བསྔལ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཡང་སྲིད་ཕྱི་མར་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ནས་རྒ་ཤིའི་བར་ཀུན་གྱི་རྩ་བར་གྱུར་བ་དེ་བསྟན་པ་ཡིན་

64

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

ནོ། །ཉོན་མོངས་པའི་རྩ་བ་ནི་གང་ཅི་ཡང་རུང་བ་དང་ང་ཡི་བ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་

གྲུབ་པར་ཞེན་པའི་འཇིག་ཚོགས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་གྱི་མཐོང་

སྤང་གིས་བསྡུས་པའི་མཐར་འཛིན་གྱི་ལྟ་བ་དང༌། ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་པ་དང༌། ཚུལ་
ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་གྱི་ལྟ་བ་དང༌། ལོག་པར་ལྟ་བ་དང་ཐེ་ཚོམ་
མོ། །སྐྱབས་གནས་ལ་སྐྱབས་གནས་ཡང་དག་ཡིན་མིན་གྱི་ཐེ་ཚོམ་མཐོང་ལམ་ཐོབ་མ་ཐག་ཟད་པར་སྤངས་པས་རང་གི་སྐྱབས་གནས་དང་མི་ཕྱེད19་ཅིང༌། སྟོན་པའི་བསྟན་པ་ལས་གཞན་གྱིས་བཀྲི་བར་མི་ནུས་པས་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་མཐོང་
ལམ་ཐོབ་པ་ནས་འཇོག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །བདེན་བཞི་དང་དཀོན་མཆོག་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་ཐེ་ཚོམ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡང་མཐོང་སྤང་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འཇིག་ལྟ་དང་མཐར་ལྟ་ལ་རིགས་ཅན་གསུམ་གའི་ལམ་
གྱི་སྒོམ་སྤང་ཀྱང་ཡོད་མོད་ཀྱི། འདིར་མཐོང་སྤང་ཙམ་བསྟན་པ་ནི་ཐར་པ་ལ་འཇུག་
པའི་གེགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཀུན་སྦྱོར་གསུམ་འཇོམས་པའི་ནུས་པ་དང་ལྡན་པར་བསྟན་པས་སྒོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་འཇོམས་པའི་ནུས་པ་དང་ལྡན་པར་ཡང་ཤུགས་ཀྱིས་གོ་
བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །
གསུམ་པ་(དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་བཤད་པ་)ནི། དེ་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྐྱེན་ཅན་མིང་
དང་གཟུགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་སྡུག་བསྔལ་ནི་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ལ་
འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་དང་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་
འབྲས་བུ་དང༌། འདི་ཐོག་མར་གྲུབ་ནས་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ནས་རྒ་ཤིའི་བར་རིམ་གྱིས་

19 སྒོ་མང་༽རང་གིས་སྐྱབས་གནས་དང་མི་བྱེད་

65

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀམངོན་པར་འགྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ན་དེ་དག་གི་མྱུ་གུ་ལྟ་བུར་ཤེས་པར་བྱ་ལ། དེ་གཅོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་ཐུགས་རྗེ་གཉིས་
ཀྱི་ནུས་པ་རལ་གྲིའི་དཔེས་བསྟན་ཏོ། །ལྟ་བ་དང་ཐེ་ཚོམ་གྱིས་བསྡུས་པ་མཐོང་བས་
སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པས་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་དང་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པས་ནུས་པ་གཞོམ་པར་དཀའ་བས་ཕིགས་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་ན་ནགས་འཐིབས་པོས་བསྐོར་བའི་རྩིག་
པ་དང་འདྲ་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་བསྟན་པ་གདུལ་བྱས་ཉམས་སུ་བླངས་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤང་བྱ་དེ་འཇིག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་ཐུགས་རྗེ་དག་གི་ནུས་པ་རྡོ་རྗེའི་དཔེ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །
གཉིས་པ་(ཤེས་བྱེད་ལུང་དང་སྦྱར་བ་)ལ་གཉིས། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང༌། སོ་སོར་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་(སྤྱིར་བསྟན་པ་)ནི། དེ་ལྟར་ཇི་སྐད་བསྟན་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡོན་ཏན་རང་བཞིན་དང༌། སྤངས་པ་དང༌། ཇི་ལྟ་བ་རིག་པ་དང༌། ཇི་སྙེད་པ་རིག་པ་དང༌། བརྩེ་བ་དང༌། ནུས་པ་དྲུག་པོ་འདི་རྣམས་གོ་རིམ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱས་པར་

ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(སོ་སོར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། རང་དོན་ཆོས་སྐུའི་ཤེས་བྱེད་དང༌། གཞན་དོན་གཟུགས་སྐུའི་ཤེས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་(རང་དོན་ཆོས་སྐུའི་ཤེས་བྱེད་)ལ་གསུམ། རང་བཞིན་རྣམ་དག་དང༌། གློ་བུར་རྣམ་དག་དང༌། ཇི་ལྟ་བ་རིག་པའི་ཤེས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་(རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཤེས་བྱེད་)ནི། མདོ་དེ་ལས་ཇི་སྐད་དུ་འཇམ་དཔལ་
གྱིས། བཅོམ་ལྡན་འདས་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་མ་མཆིས་པ་ཞེས་བགྱི་ན་སྐྱེ་བ་དང་

66

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

འགག་པ་མ་མཆིས་པ་ཞེས་བགྱི་བ་དེ་ཆོས་གང་གི་ཚིག་བླ་དྭགས་ལགས་ཞེས་ཞུས་པ་དང༌། དེའི་ལན་དུ་སྟོན་པས་འཇམ་དཔལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་

དོན་དམ་པའི་བདེན་པས་བསྡུས་པ་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་འགག་པ་མེད་པ་བྱ་བ་འདི་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚིག་བླ་དྭགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། འདིས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་དུ་མའི་ནང་ནས་རེ་ཤིག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ནི་འདུས་མ་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་དོ་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་(གློ་བུར་རྣམ་དག་གི་ཤེས་བྱེད་)ནི། གང་ཡང་དེའི་རྗེས་ཐོགས་ཉིད་ལ་མདོ་
དེ་ལས། བཻཌཱུརྱའི་ས་གཞི་དེ་ལ་དྲི་མ་མེད་པའི་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་སྣང་བ་

དེ་གཡོ་བར་མི་བྱེད་སེམས་པར་མི་བྱེད་པ་ནས་རྣམ་པར་རིག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་བར་དུ་གསུངས་པའི་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་གྱི་དཔེ་ཐོག་མར་བྱས་ཏེ་ཇི་
སྲིད་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་སྐབས་ནས་སྟོན་པར་འགྱུར་པའི་དཔེ་དགུས་འབད་རྩོལ་ཉེ་བར་
ཞི་བས་གཞན་དོན་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་འདི་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་
པ། འཇམ་དཔལ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་གྱི་དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱང་སྐུ་གསུམ་གྱི་

རྩོམ་པ་དང་བྲལ་བ་ནི། འབད་རྩོལ་གྱིས་ཀུན་ནས་བསླངས་ནས་སྐུ་གཡོ་བར་མི་
མཛད། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཐུགས་ཀྱིས་ཡུལ་ལ་སེམས་པར་མི་མཛད། རྟོག་པས་ 20ཀུན་ནས་བསླངས་ནས་གསུང་སྤྲོ་བར་མི་མཛད། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་

20 སྒོ་མང་༽རྟོགས་པས་

67

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀབྲལ་བ་ནི། ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་ལ་རྟོག་པར་མི་མཛད། ཁྱད་པར་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པར་མི་
མཛད་ཅིང༌། དུས་གསུམ་གྱི་ཡུལ་ལ་རྟོག་པ་འཇུག་པར་མི་མཛད་པ་ནི། འདས་པའི་
ངོ་བོ་ལ་རྟོག་པ་མེད་པ་ཁྱད་པར་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ། ད་ལྟར་བ་ལ་རྟོག་པ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སེམས་པ་མེད་པ་མ་འོངས་པའི་ཡུལ་ལ་འདུན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མེད་པ། སྡུག་ཀུན་གྱི་རྒྱུ་འབྲས་འཆད་པ་ནི། ལས་དང་ཉོན་མོངས་
པའི་གདུང་བ་ཞི་བས་བསིལ་བར་གྱུར་བ་སྡུག་བསྔལ་ཐོག་མར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་མཐར་འགག་པ་མེད་པ་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དང༌།
དབང་ཤེས་ལྔས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བལྟར་མེད་པ་ནས། རེག་ཏུ་མེད་པའི་བར་རོ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རང་དགའ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དཔག་པར་བྱ་བ་

མ་ཡིན་པ་ནི། མཚན་མ་མེད་པ། མཚན་ཉིད་བདེན་པ་བ་དང་བྲལ་བ་ནི། ཤེས་པའི་ངོ་བོར་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་རྣམ་པར་རིག་པ་མེད་པ། ཤེས་བྱའི་ངོ་བོར་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་རྣམ་པར་རིག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ། ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལ་སོགས་པ་ནི་འབད་རྩོལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཚིག་གིས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའོ། །འདིས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རང་གི་མཛད་པ་དག་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་འབད་རྩོལ་གྱི་སྤྲོས་པ་
ཐམས་ཅད་ཞི་བའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འཕྲིན་ལས་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཉིད་
བསྟན་ཏོ། །
གསུམ་པ་(ཇི་ལྟ་བ་རིག་པའི་ཤེས་བྱེད་)ནི། དེའི་འོག་ཏུ་མདོའི་གཞུང་ལྷག་མ་ལ་དཔེ་བསྟན་པས་ནི་ཇི་ལྟ་བ་རིག་པ་བསྟན་ཏོ། །འགྱུར་འདི་ལྟར་ན་དེ་ལྟར་འཆད་དགོས་ཀྱི།

རྩ་ཚིག་འདི་ལ་སྦྱོར་ན། དཔེ་བསྟན་པའི་ལྷག་མའི་གཞུང་གིས་ཞེས་བཤད་དོ། །ཆོས་

68

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།
ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་གཞན་གྱི་རྐྱེན་གྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པ་
མཉམ་གཞག་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པ་ཉིད་བསྟན་ཏོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་སྒོ་གང་ལ་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་མ་སྟོངས་བར་དུ་མཉམ་པར་བཞག །ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་གནས་སུ་གྱུར་བའོ། །
གཉིས་པ་(གཞན་དོན་གཟུགས་སྐུའི་ཤེས་བྱེད་)ལ་གསུམ། ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང༌། ཐུགས་རྗེ་དང༌། ནུས་པའི་ཤེས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་(ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་བྱེད་)ལ་གཉིས། ལུང་དགོད་པ་དང༌། དེའི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(ལུང་དགོད་པ་)ནི། གང་ཡང་སྔར་བཤད་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བྱང་ཆུབ་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་བསྟན་ནས་མཐར། ཇི་སྐད་དུ། འཇམ་དཔལ་དེ་ལ་དམིགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་དུ་མངོན་པར་
རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་ནས་ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཡང་དྲི་མས་མ་དག་པ་དྲི་མ་དང་མ་བྲལ་བ། སྐྱོན་དང་བཅས་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་དེ་ཉིད་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཡོད་པར་གཟིགས་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་དྲི་མ་དེ་དག་སྦྱོང་བར་བཞེད་པ། རྣམ་པར་བརྩོན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་རབ་ཏུ་འཇུག་གོ །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ནི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་མིང་ཡིན་ལ་དཔེ་ཁ་ཅིག་ཏུ་རྣམ་པར་བརྩེ་བ་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་ངོ༌། །
གཉིས་པ་(དེའི་དོན་བཤད་པ་)ནི། འདིས་ནི་ཞེས་སོ། །དེ་ལ་ཆོས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། གོ་

69

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀརིམ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བསྟན་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་

དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུའོ། །མངོན་པར་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཁྱེན་
ནས་སོ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ངེས་པ་རིགས་ཅན་གསུམ་དང་། འོག་མ་དང་གཉིས་ཀར་དུ་མ་ངེས་པ་དང་གནས་སྐབས་རིགས་ཆད་པ་ལོག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་ཕུང་པོར་གནས་པ་རྣམས་ལའོ། །སངས་རྒྱས་མི་རུང་བ་གཏན་རིགས་ཆད་པ་མི་འདོད་པ་ནི། འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
སངས་རྒྱས་རང་གི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་དྲི་མ་དང་བཅས་མ་བཅས་ཀྱི་ཁྱད་

པར་ཡོད་ཀྱང༌། རང་བཞིན་གྱིས་དག་པར་ཁྱད་པར་མེད་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའ། །གཟིགས་ནས་ཞེས་ ོ བྱ་བ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཡོད་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་སྒྲིབ་

པ་མེད་པས་གཟིགས་ནས་སོ། །ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་འཆད་པ་སེམས་ཅན་གང་ལ་དྲི་མ་གང་གིས་མ་དག་པ་ནི། བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་
བོ་རྣམས་ཀྱི་ནི་བདེན་འཛིན་དང་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ས་བོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་
མ་སྤངས་ཤིང༌། མངོན་གྱུར་དང་བཅས་པས་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པས་མ་དག་

པའོ། །ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་
པས་ཀྱང་ཉོན་སྒྲིབ་ཟད་པར་སྤངས་ཀྱང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་དྲི་མ་དང་མ་བྲལ་
བའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ནི་སྒྲིབ་པ་དེ་གཉི་གའི་གང་ཡང་རུང་བའི་ལྷག་མས་སྐྱོན་དང་བཅས་པའོ། །ས་བརྒྱད་པ་མན་ཆད་དུ་སྒྲིབ་པ་

70

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

གཉིས་ཀའི་སྐྱོན་དང་བཅས་ལ། དེ་ཡན་ཆད་དུ་ཉོན་སྒྲིབ་ཟད་པར་སྤངས་ཀྱང་ཤེས་
སྒྲིབ་དང་བཅས་པའོ། །རྣམ་པར་བརྩོན་པ་ནི་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་སྤྱོང་བའི་
ཐབས་ཀྱི་སྒོ་སྣ་ཚོགས་པ་བསྒྲུབ་པ་ལ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་
རབ་ཏུ་འཇུག་པ་ནི། མཉམ་པ་ཉིད་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་སྦྱོང་བར་མཛད་པ་དང༌། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རང་གི་གོ་འཕང་བརྙེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པས་ན། སངས་རྒྱས་རང་གི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པ་ཐོབ་པར་དགོངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཉིས་པ་ཐུགས་རྗེ་ནི། རྩ་འགྲེལ་དེ་དག་གིས་སྤེལ་མར་བཤད་ལ། སོ་སོར་
ཕྱེ་ན་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཞེས་པ་རྩ་འགྲེལ་གྱིས་ཐུགས་རྗེ་བསྟན་ཏོ། །གསུམ་པ་
(ནུས་པའི་ཤེས་བྱེད་)ནི། དེའི་འོག་ཏུ་བླ་ན་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་ཐུགས་རྗེ་རབ་ཏུ་ཞུགས་པ་ལས་མཚུངས་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་
མངོན་པར་སྒྲུབ་པའི་སྦྱོར་བ་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཇིག་རྟེན་འདིར་རྒྱུན་
མི་འཆད་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་དེ་གཉིས་ཀྱིས་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་ནུས་པར་
རིག་པར་བྱའོ། །ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་མེད་ན་མྱང་འདས་ཐོབ་པའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་སྙོམས་པར་ཞུགས་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བར་མི་མཛད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །
གཉིས་པ་(བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། དོན་དྲུག་ལ་དོན་གཉིས་ཀྱི་སྐུར་དབྱེ་བ་
དང༌། ཕྱི་མ་གསུམ་ལ་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་(དོན་དྲུག་ལ་དོན་གཉིས་ཀྱི་སྐུར་དབྱེ་བ་)ནི། དེ་ལ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(ཕྱི་མ་གསུམ་ལ་དབྱེ་བ་)ནི། ཡང་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ནི་སྤངས་རྟོགས་སླར་

71

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀལྡོག་པ་མེད་པའི་མཆོག་ཏུ་རྟག་པ་དང་འབད་རྩོལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་གནས་གཞན་དོན་
གྱི་ལྡོག་པ་ནས་མ་བསྟན་པར་ཐོག་མར་རང་ཉིད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་གནས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱིས་བསྟན་པས་ན་རང་གི་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་བསྟན་
ལ། ཐུགས་རྗེ་དང་ནུས་པ་དག་གིས་ནི་གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་རྒྱུད་ལ་བླ་
ན་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཆེན་པོ་རབ་ཏུ་འཇུག་པའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་བསྟན་པས་
ན་གཞན་གྱི་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་བསྟན་ཏོ། །དོན་གཉིས་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས། གདུལ་
བྱ་ལ་དངོས་སུ་མི་སྣང་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་ནི་རང་གི་དོན་དངབ། གདུལ་བྱ་ལ་དངོས་སུ་སྣང་བའི་གཟུགས་སྐུ་རྣམ་པ་གཉིས་གཞན་དོན་དུ་བཞག་པ་ནི། གདུལ་བྱ་ལ་དངོས་སུ་སྣང་ནས་གཞན་དོན་སྒྲུབ་མི་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཕྱེ་བ་ཡིན་ལ།
ཐུགས་རྗེ་དང་ནུས་པ་གཞན་དོན་དུ་བཞག་པ་ནི། གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་གདུལ་བྱ་ལ་དངོས་
སུ་སྣང་ནས་ཆོས་སྟོན་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ལག་རྗེས་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རྣམ་
པར་བཞག་པའོ། །ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་གཞན་དོན་དུ་བསྡུས་པ་ནི་ཐུགས་རྗེ་འཇུག་པའི་རྒྱུའི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། དྲི་མས་མ་དག་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་གཟིགས་པའི་ལྡོག་པས་རྣམ་པར་བཞག་ལ། ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པ་ནི། གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་ལྡོག་པས་རྣམ་པར་བཞག་གི ། ཇི་སྙེད་པ་གཟིགས་པའི་ཆ་ནས་རྣམ་པར་མ་བཞག་པས་སོ། །
གཉིས་པ་ཆོས་དཀོན་མཆོག་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ཅེས་ཏེ། ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་བརྙེས་པ་དེ་ལས་འགོག་ལམ་

72

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

མཐར་ཐུག་པའི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་འབྱུང་བའི་དོན་ཡིན་གྱི། དུས་ཀྱི་རིམ་པ་སྟོན་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། ཁ་གདངས་ནས་ཉལ་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །གནས་སྐབས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་

ན། སངས་རྒྱས་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བས་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་འགོག་ལམ་
འབྱུང་སྟེ། འདིར་ནི་གཉིས་ཀ་སྟོན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་(དོན་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པ་དང༌། བསྟན་བཤད་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་(བསྟན་པ་)ནི། གང་ཞིག་འཕགས་པ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་

བསྟེན་པར་བྱ་བས་ན་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་དེ་ལ་འདུད་དོ། །ཉི་མ་ལམ་བདེན་འབའ་
ཞིག་གི་ཁྱད་པར་དུ་བཤད་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་དོ། །ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་ཇི་ལྟ་བུ་
དང༌ལྡན་ཞེ་ན། འགོག་པ་དང་ལམ་གྱི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་སྟེ།
འགོག་པའི་བདེན་པ་ལ། གང་ཞིག་མེད་མིན་ཡོད་མིན་ཡོད་མེད་མ་ཡིན་ཡོད་མེད་ལས་གཞན་དུའང༌། །བརྟག་པར་མི་ནུས་ངེས་ཚིག་དང་བྲལ་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་ཞི་བ། །རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆ་བཤད་པ་དང༌། གློ་བུར་རྣམ་དག་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་སྣང་དང་བཅས་པའི་ཤེས་པས་རང་གིས་རྟོགས་བྱ་མ་ཡིན་པ་དང༌། གཞན་གྱིས་རྟོགས་བྱ་མ་ཡིན་པ་དང༌། གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་

རྟོགས་པར་བྱའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་གང་ཡང་མེད་པ་དང་ཡོད་པ་དང་ཡོད་མེད་གཉི་ག་དང་དེ་ལས་གཞན་དུའང་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་

རྟག་པར་མི་ནུས་པས་སྤྲོས་པའི་མཐའ་བཞི་དང་བྲལ་བའོ། །འགྲེལ་པའི་འགྱུར་ལྟར་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱི། རྩ་ཚིག་ཏུ་དགག་སྒྲ་དང་པོ་གསུམ་
དངོས་སུ་སྦྱར་ནས་བསྒྱུར་བ་ནི་འགྲེལ་པའི་འགྱུར་ལས་མི་བདེའོ། །རྩ་བའི་འགྱུར་

73

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀལྟར་བཤད་ན། མེད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མིན་པ་དང༌། ཡོད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་

གྲུབ་པ་མིན་པ་དང༌། ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བཤད་ཀྱི། དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན། དོན་དམ་པར་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན།
ཞེས་སོགས་སྤྲོས་པའི་མཐའ་བཞི་དང་བྲལ་བར་འཆད་པ་ནི་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་དངོས་འགལ་གྱི་གནོད་པ་ལས་ལེགས་པར་བརྒལ་ནས་མུ་ཅོར་སྨྲ་བ་
ཡིན་ནོ། །ཁོ་བོ་ཅག་རང་ལུགས་ལ་ཆོས་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དང༌། བདེན་པས་སྟོང་པ་གཉིས་ལ། ཁས་མི་ལེན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །ཞེ་ན། འོ་ན་གཉིས་ཀ་ཁས་ལེན་པ་ཇི་ལྟར་དགག །ཆོས་བདེན་སྟོང་ཡོངས་སུ་བཅད་ན་བདེན་གྲུབ་རྣམ་བཅད་ལ་ཁེགས་པས་གཉིས་ཀའི་གཞི་མཐུན་ཁས་ལེན་པ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ཆོས་བདེན་གྲུབ་རྣམ་བཅད་ལ་ཁེགས་པས་བདེན་སྟོང་ཡོངས་སུ་གཅོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དངོས་འགལ་
གྱི་ཡ་གྱལ་གང་ཡང་ཁས་མི་ལེན་པ་ཡང་ཤིན་ཏུ་འགལ་ལོ། །ཁོ་བོ་ཅག་ལ་ཁས་ལེན་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཡང་མེད་པས་དེ་དག་གིས་མི་གནོད་དོ་ཞེ་ན། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱང་ཁས་

མི་ལེན་པས་རྒུད་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་གྱི། མངོན་པར་མཐོང་བ་ནི་མ་ཡིན་
ནོ། །བསྟན་བཅོས་འདིའི་དོན་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་ཚུལ་བསྟན་པར་མཛད་པ་ནི་རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ཀ་དང་མི་འགྲིག་སྟེ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། བརྗོད་བྱེད་
ཀྱི་སྒྲ་དང༌། ཡུལ་མི་སོ་སོའི་སྐད་དང༌། འདིའི་དོན་གྱིས་ན་འདི་ཞེས་པའི་ངེས་ཚིག་
ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་ཚུལ་རྫོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པ་དང་བྲལ་བས་གཞན་ལ་
བརྟེན་ནས་རྟོགས་བྱ་མ་ཡིན་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཉམ་

གཞག་སོ་སོ་རང་གིས་གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་དག་གིས་

74

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

ངོ་བོ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒོ་ནས་འགོག་བདེན་གྱི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆ་བསྟན་
ཏོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྩ་བ་མེད་པ་དང༌། གཞི་མེད་པའོ། །སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྩ་བ་

ལས་དང༌། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་གྱི་གཞི་
བདེན་པར་ཞེན་པ་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཀུན་བརྟགས་དང་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ས་བོན་ཅི་རིགས་པ་གཉེན་པོས་བཅོམ་པའི་སྒོ་ནས་ཞི་བ་གློ་བུར་རྣམ་དག་གི་འགོག་པའོ། །
གཉིས་པ་ལམ་བདེན་ལ། དྲི་མེད་ཡེ་ཤེས་འོད་ཟེར་སྣང་ལྡན་དམིགས་པ་ཀུན་ལ་ཆགས་པ་དང༌། །སྡང་དང་རབ་རིབ་རྣམ་པར་འཇོམས་མཛད་དམ་ཆོས་ཉི་མ་དེ་ལ་འདུད། །དག་པ་དང༌། གསལ་བ་དང༌། གཉེན་པོའ། །དང་པོ་ནི། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཉིད་སྒྲིབ་པའི་ས་བོན་ཅི་རིགས་པའི་དྲི་མ་མེད་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འོད་ཟེར་གྱི་
སྣང་བ་དང་ལྡན་པའོ། །མཉམ་གཞག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་ལམ་བདེན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། གཟུགས་ལ་
སོགས་པའི་ཡུལ་གྱི་དམིགས་པ་ཀུན་ལ་སྡུག་པར་སྒྲོ་བཏགས་ནས་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་ཡིད་འོང་དུ་མཐོང་བའི་ཆགས་པ་དང་མི་སྡུག་པར་སྒྲོ་བཏགས་ནས་རྒྱབ་
ཀྱིས་ཕྱོགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྡང་བ་དང་རྨོངས་པའི་རབ་རིབ་རྣམ་པར་འཇོམས་པར་མཛད་པའི་དམ་ཆོས་ཉི་མ་དེ་ལ་འདུད་དོ། །འདིས་དངོས་སུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་འགོག་ལམ་བསྟན་ལ། མིང་མཐུན་པ་ཙམ་གྱིས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་ལ་
དོན་དུ་གཉེར་བྱའི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་ཀྱང་འདིར་སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་ཡང་འདི་

75

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀདག་ལ་བརྟེན་ནས་གོ་བར་བྱའོ། །
གཉིས་པ་(བཤད་པ་)ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་(དྲི་བ་)ནི། ཚིགས་
བཅད་འདིས་ཅི་བསྟན་ཅེ་ན། གཉིས་པ་(ལན་)ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་(རྩ་བ་)ནི། བསམ་མེད་གཉིས་མེད་རྟོག་མེད་པ། །དག་གསལ་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཉིད་ཀྱིས། །གང་ཞིག་གང་གིས་ཆགས་བྲལ་བ། །བདེན་གཉིས་མཚན་ཉིད་ཅན་དེ་ཆོས། །འགོག་པའི་བདེན་པ་དེ་ཉིད་མཐའ་བཞི་པོ་གང་དུ་ཡང་བསམ་པ་མེད་པ་དང༌། རྩ་བ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་གཉིས་ཅི་རིགས་པ་མེད་པ་དང༌། གཞི་བདེན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་མེད་པ་དང༌། དག་པ་དང་གསལ་བ་དང༌། གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཉིད་ཀྱིས་གང་

ཞིག་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་ངོ་བོ་འགོག་པའི་བདེན་པ་དང༌། གང་གིས་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་སྟེ། བདེན་བཞི་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་གི་བདེན་པ་གཉིས་ལས། རྣམ་བྱང་གི་བདེན་པ་ནི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་དེ་ཆོས་དཀོན་མཆོག་གོ །
གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ནི། འདིས་ནི་མདོར་བསྡུས་ན་སྤྱི་གཉིས་བགྲངས་པས་
ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ཅེས་སོ། །དག་པ་ནི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་སྒྲིབ་པ་དང་མ་འདྲེས་པའོ། །མངོན་
པར་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་རིག་པའོ། །གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཉིད་ནི་ནུས་པའོ། །སྔ་མ་གསུམ་ནི་གོ་བར་ཟད་དོ། །གཉིས་པ་(བསྟན་བཤད་སྦྱར་བ་)ལ་གཉིས།21 སྤྱིར་བཤད་པ་དང༌། སོ་སོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(སྤྱིར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་(རྩ་བ་)ནི། ཆགས་བྲལ་ཉིད་ནི་འགོག་པ་དང༌། །ལམ་གྱི་བདེན་པ་

21 མཇུག་གི་གསལ་བཤད་ལྟར་འདིར་གཉིས་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་བསྡུར་སའི་དཔེ་རྣམས་ལ་དངོས་སུ་ཡོད་ཀྱང་གསུམ་པ་ལ་དགོངས་པར་སྣང་།

76

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

དག་གིས་བསྡུས། །གོ་རིམ་ཇི་བཞིན་དེ་དག་ཀྱང༌། །ཡོན་ཏན་གསུམ་གསུམ་གྱིས་

རིག་བྱ། །བྱ་བ་བྱེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཆགས་བྲལ་ཉིད་ནི་འགོག་པ་དང་ལམ་གྱི་

བདེན་པ་དག་གིས་བསྡུས་ལ་སྔར་གསུམ་ཚན་གཉིས་བཤད་པའི་གོ་རིམ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དེ་དག་ཀྱང་ཡོན་ཏན་གསུམ་དང༌། གསུམ་གྱིས་རིག་པར་བྱའོ། །
གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ནི། སྔར་བཤད་པའི་གོ་རིམ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡོན་ཏན་དྲུག་པོ་དེ་རྣམས་ཉིད་ལས་མཐའ་བཞིར་བསམ་དུ་མེད་པ་དང་ལས་ཉོན་གཉིས་སུ་མེད་པ་དང་བདེན་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་སྟེ། ཡོན་ཏན་དང་པོ་གསུམ་
གྱིས་ནི་འགོག་པའི་བདེན་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་གང་ཡིན་པ་བྱ་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་བ་བསྡུས་པར་རིག་པར་བྱ་ལ་དྲི་མས་དག་པ་དང་དེ་ཁོ་ན་མངོན་པར་གསལ་བ་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཉིད་དེ་ཡོན་ཏན་ལྷག་མ་
གསུམ་གྱིས་ནི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་གཉེན་པོ་གང་གིས་འདོད་ཆགས་
དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་བསྡུས་པའོ། །གང་ཞེས་པ་ནས། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །
གཉིས་པ་(སོ་སོར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་(རྩ་བ་)་ནི།
བརྟག་མིན་ཕྱིར་དང་བརྗོད་མིན་ཕྱིར། །འཕགས་པས་མཁྱེན་ཕྱིར་བསམ་མེད་ཉིད། །ཞི་ཉིད་གཉིས་མེད་རྟོག་མེད་དེ། །དག་སོགས་གསུམ་ནི་ཉི་བཞིན་ནོ། །མཐའ་བཞིར་རྟག་པར་བྱ་བ་མིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། སྒྲ་རྟོག་གི་རྟོགས་ཚུལ་རྫོགས་པར་བརྗོད་བྱ་མིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། འཕགས་པས་མཉམ་གཞག་སོ་སོ་རང་གིས་མཁྱེན་པའི་ཕྱིར་བསམ་མེད་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ལས་ཉོན་གཉིས་ཞི་བ་ཉིད་ཀྱིས་གཉིས་སུ་མེད་པ་དང་

77

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀབདེན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་མེད་པ་དང་དག་པ་དང་གསལ་བ་དང་གཉེན་པོ་སོགས་
གསུམ་ནི་ཉི་མ་བཞིན་ནོ། །
གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ལ་གཉིས། འགོག་པའི་བདེན་པ་བཤད་པ་དང༌། ལམ་གྱི་
བདེན་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(འགོག་པའི་བདེན་པ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆ་བཤད་པ་དང༌། གློ་བུར་རྣམ་དག་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང༌། སོ་སོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(སྤྱིར་བསྟན་པ་)ནི།
མདོར་བསྡུས་ན་འགོག་པའི་བདེན་པ་ནི་རྒྱུ་མཚན་གསུམ་གྱིས་བསམ་དུ་མེད་པ་ཉིད་དུ་རིག་22པར་བྱའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་རང་གིས་སྒྲ་རྟོག་གིས་མངོན་
སུམ་དུ་མི་རྟོགས་པ་ནི། གསུམ་པོ་གང་དག་གི་ཞེ་ན། དངོས་པོར་མེད་པ་སོགས་རྣམ་པ་བཞི་ག་ལྟར་ན་ཡང་རང་བཞིན་གྱི་གྲུབ་པར་རྟོགས་མི་ནུས་པས་རྟོག་གེའི་ཡུལ་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། གཉིས་པ་གཞན་གྱི་སྒྲ་རྟོག་གི་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་བྱ་མ་ཡིན་པ་ནི། བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དང༌། ཡུལ་མི་སོ་སོའི་སྐད་དང༌། ཡིད་ཀྱི་བརྗོད་པ་དང༌།
ངག་གི་ཡུལ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་འགགས་པས་ན་འགོག་བདེན་ཞེས་ངེས་ཚིག་དང་ངག་གི་བརྡ་དང་མིང་གི་ཐ་སྙད་རྟོགས་པས་མངོན་པར་བརྗོད་པ་དག་གིས་རྟོགས་ཚུལ་རྫོགས་པའི་ཚུལ་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། གསུམ་པ་གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ནི། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་
པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །
གཉིས་པ་(སོ་སོར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། དགག་བྱ་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་ངོས་བཟུང་བ་

22 སྒོ་མང་༽རིགས་

78

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

དང༌། འགོག་བདེན་གྱི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(དགག་བྱ་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་ངོས་བཟུང་བ་)ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་(དྲི་བ་)ནི། དེ་ལ་འགོག་པའི་བདེན་པ་ཞེས་པ་ནས་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(ལན་)ལ་གཉིས། ལུང་དང་སྦྱར་བ་དང༌། ལུང་གི་དོན་བཤད་པའོ། །
དང་པོ་(ལུང་དང་སྦྱར་བ་)ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཇི་སྐད་དུ་གསུངས་པ་བཞིན་
ཏེ། ཤཱ་རིའི་བུ་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་ཟད་པའི་འགོག་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ཆོས་
ཀྱི་སྐུ་སྟེ། གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཆོས་ཅན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཆོས་སོ་ཞེའོ། །གཉིས་པ་(ལུང་གི་དོན་བཤད་པ་)ནི། དེ་ལ་གཉིས་ནི་ལས་དང་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཉིད་ལ་བརྗོད་ལ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་བདེན་པར་ཞེན་པ་ལ་བརྗོད་དོ། །
གཉིས་པ་(འགོག་བདེན་གྱི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་
དང༌། ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་(ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་)ལ་གཉིས། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་
པ་རང་བཞིན་གྱིས་འགོག་པ་དང་གློ་བུར་དྲི་མས་དབེན་པ་གློ་བུར་དྲི་བྲལ་གྱི་འགོག་
བདེན་དུ་བསྟན་པ་དང༌། དངོས་པོའི་ཞིག་པ་འགོག་བདེན་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་(རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་རང་བཞིན་གྱིས་འགོག་པ་དང་གློ་བུར་དྲི་མས་དབེན་པ་གློ་བུར་དྲི་བྲལ་གྱི་འགོག་བདེན་དུ་བསྟན་པ་)ནི། ལས་ཉོན་དང་རྣམ་རྟོག་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་འགགས་པར་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་ཟད་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་
གིས་སོ་སོར་རིག་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་ལས་ཉོན་གཉིས་

79

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྡུག་བསྔལ་གཏན་འབྱུང་བ་མེད་པ་ས་བོན་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་འགོག་པའི་བདེན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་རྟོག་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་འགོག་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་
པ་ཡིན་ལ་གློ་བུར་དྲི་བྲལ་གྱི་འགོག་པ་ཐོབ་པ་ནི། དེ་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པ་ལ་
ལྟོས་པ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་(དངོས་པོའི་ཞིག་པ་འགོག་བདེན་ཡིན་པ་དགག་པ་)ནི། སྔར་སྐྱེས་པའི་སྡུག་ཀུན་
གྱི་ཆོས་འགའ་ཞིག་ཞིག་པའི་ཕྱིར་དེའི་ཞིག་པ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྡུག་
བསྔལ་འགོག་པའི་བདེན་པར་མ་བསྟན་ཏེ། དེ་མི་གསུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། འདུས་བྱས་སྐྱེས་ནས་ཞིག་པར་འགྱུར་བ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས་ལམ་བསྒོམ་པ་
ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འབད་པ་མེད་པར་གྲོལ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །བློ་གྲོས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་འགོག་བདེན་དང་དངོས་པོའི་ཞིག་པ་
གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལེགས་པར་ཕྱེ་བར་བྱའོ། །གཉིས་པ་(ལུང་དང་སྦྱར་བ་)ལ་གཉིས། དོན་སྔ་མ་ལུང་དང་སྦྱར་ནས་འཁོར་བ་ལྡོག་པའི་རིམ་པ་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། དོན་ཕྱི་མ་ལུང་དང་སྦྱར་ནས་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོར་བསྟན་པའོ། །
དང་པོ་(དོན་སྔ་མ་ལུང་དང་སྦྱར་ནས་འཁོར་བ་ལྡོག་པའི་རིམ་པ་ངོས་བཟུང་བ་)ནི། འཕགས་པ་
དཔལ་འཕྲེང་གི་མདོ་ལས། ཇི་སྐད་དུ། འཇམ་དཔལ་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་འགག་པ་མེད་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་ནི་གཉིས་སྣང་དང་བཅས་པའི་སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མི་འཇུག་གོ །དགེ་མི་དགེའི་བག་ཆགས་དུ་མ་བསགས་པས་ན་སེམས་

80

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

དང༌། རྟེན་དུ་གྱུར་བས་ཡིད་དང༌། བརྟེན་པར་གྱུར་བས་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ། །ཡང་ན་རྣམ་གྲངས་སུ་བཤད་དེ། ཚོགས་དྲུག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཀུན་གཞི་ཞལ་གྱིས་

བཞེས་པ་དག་དོན་གཞན་དུ་འཆད་ཀྱང༌། འདིར་ནི་དེའི་རྣམ་བཞག་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་མཛད་དེ། འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །གང་ལ་སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མི་འཇུག་པ་དེ་ལ་ནི། བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་གང་གིས་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པར་འགྱུར་བའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་འཇུག་པའི་གནས་འགའ་ཡང་མེད་དོ། །གནས་ལུགས་གཟིགས་པའི་ངོར་བདེན་འཛིན་ལྟ་ཞོག་གཉིས་སྣང་འཇུག་པའི་གོ་སྐབས་ཀྱང་མེད་པའོ། །རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་
བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་རབ་ཏུ་སྦྱོར་བ་དེ་ནི་བདེན་པར་འཛིན་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་
གྱི་མ་རིག་པ་ཀུན་ནས་སློང་བར་མི་བྱེད་དོ། །མ་རིག་པ་ཀུན་ནས་ལྡང་བ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། རྒ་ཤིའི་བར་གྱི་སྲིད་པའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀུན་ནས་ལྡང་བར་མི་བྱེད་དོ། །དེ་ནི་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མར་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་གྱིས་མི་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་(དོན་ཕྱི་མ་ལུང་དང་སྦྱར་ནས་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོར་བསྟན་པ་)ནི། ཇི་སྐད་དུ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་འཇིག་པ་ནི་སྡུག་བསྔལ་འགོག་པ་མ་ལགས་སོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་སྔར་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་ཟད་པའི་སྡུག་བསྔལ་འགོག་པ་ཞེས་བགྱི་བ་ནི་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུར་བསྟན་པ་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་ཁྱད་པར་ནི། དང་པོ་
ནས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་མ་མྱོང་བས་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཅན་རྐྱེན་གཞན་གྱིས་

81

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀམ་བྱས་པ་རང་ཉིད་མ་སྐྱེས་པ་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་ནས་མ་བྱུང་བ་གཞན་གྱིས་ཟད་པ་

མེད་པ་རང་ཉིད་ཟད་པ་དང་བྲལ་བ་སྐྱེ་བ་མེད་པས་རྟག་པ་རྒ་བ་མེད་པས་བརྟན་པ་ན་བ་མེད་པས་ཞི་བ། འཆི་བ་མེད་པས་མི་འཇིག་པ་23རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་
པ་གཉེན་པོ་བསྒོམ་པ་མཐར་ཕྱིན་པས་ཉོན་མོངས་པའི་སྦུབས་ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ་
བ། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མི་འདྲ་བའི་རྣམ་པར་དབྱེར་མེད་པ་བསམ་
གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་གངྒཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་ལས་འདས་པ་དང་ལྡན་
པའི་ཡོན་ཏན་གཉེན་པོས་ཐོབ་པའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་
ཀྱི་སྐུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་འདི་ཉིད་ཉོན་མོངས་པའི་སྦུབས་ལས་མ་གྲོལ་བ་ནི། དྲི་
མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཞེས་བགྱིའོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་བཞིན་ཏེ་ཐམས་ཅད་ཅེས་སོ། །རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་
དྲི་མས་དག་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང༌། དྲི་མ་དང་བཅས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་
པོར་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། དེ་བཞིན་ཉིད་དྲི་མས་དག་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོར་སྟོན་པ་མདོ་འདི་དག་གི24་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ཉིད་དྲི་མ་དང་བཅས་པ་སེམས་ཅན་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དང༌། དེ་བཞིན་ཉིད་དྲི་མ་མཐའ་དག་གིས་དག་པ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་དྲི་མ་དང་བཅས་བྲལ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དང༌། སེམས་ཅན་ལ་ཡོད་པ་དེ་སངས་རྒྱས་ལ་ཡོད་པ་དང༌། སངས་རྒྱས་ལ་ཡོད་པ་དེ་སེམས་ཅན་ལ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ནི། རང་ཉིད་ཤིན་ཏུ་བླུན་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །
23 བློ་གླིང་དང་སྒོ་མང་༽མི་འཇིགས་པ་
24 བློ་གླིང་དང་སྒོ་མང་༽གིས་

82

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

གཉིས་པ་(གློ་བུར་རྣམ་དག་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་(མདོར་བསྟན་པ་)ནི། སྡུག་བསྔལ་འགོག་པའི་མིང་ཅན་ཞེས་སོ། །དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཆོས་སྐུ་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ན་
མཐོང་སྒོམ་གྱི་ལམ་དེ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུར་བསྟན་པ་མི་རིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཐོག་མ་
མེད་པ་ནས་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། ཉི་མ་དང་ཆོས་མཐུན་སྦྱར་བ་དང༌།
སྤང་བྱ་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། དེ་འཇོམས་བྱེད་གཉེན་པོ་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་(ཉི་མ་དང་ཆོས་མཐུན་སྦྱར་བ་)ནི། ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྣམ་པར་དག་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པས་ནི་
བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་དྲི་མས་བསླད་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཉི་མས་གཟུགས་གསལ་བར་བྱེད་པར་ཆོས་མཐུན་པས་ནི་ལམ་བདེན་གྱིས་ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསལ་བའི་དབྱེ་
བ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་སྣང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱིས་མུན་པ་

འཇོམས་པས་མུན་པའི་གཉེན་པོར་ཆོས་མཐུན་པས་ནི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་མཐོང་བའི་གེགས་སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་གཉེན་པོར་གྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག བདེན་འཛིན་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་བྱེད་པ་ནི་
སྐབས་འདིར་ཁས་ལེན་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན། ཁམས་བསྟན་པའི་དགོངས་པ་སྟོན་པའི་གཞུང་གི་རྩོད་ལན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འགྲིགས་པའི25་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་(སྤང་བྱ་ངོས་བཟུང་བ་)ལ་གཉིས། འཁོར་བར་འཇུག་པའི་རིམ་པ་བསྟན་

25 སྐུ་འབུམ་དང་ཤེས་རིག་༽མི་འགྲིག་པའི་

83

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀཔ་དང༌། འཁོར་བའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་(འཁོར་བར་འཇུག་པའི་རིམ་པ་བསྟན་པ་)ལ། མདོར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ (མདོར་བསྟན་པ་)ནི། ཐར་པ་ཐོབ་པའི་གེགས་ཀྱང་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་བདེན་འཛིན་གྱི་བློ་དམིགས་པ་གང་ལ་དམིགས་ནས་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱི་ཡུལ་

འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་བ་བདེན་གྲུབ་དང༌། གང་ལ་དམིགས་ནས་སྐྱེ་བའི་གཞི་གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་བདེན་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བག་ཆགས་འཇོག་བྱེད་དུ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་བག་ལ་ཉལ་ས་བོན་དང་ཀུན་ནས་ལྡང་བ་མངོན་གྱུར་དང་ལྡན་པ་ལས་འདོད་ཆགས་སྐྱེ་བའོ། །དུག་གསུམ་གྱི་སྐྱེ་ཚུལ་ནི། བག་ལ་ཉལ་ལས་ནི་ཡང་དག་པ་
མ་ཡིན་པ་སྡུག་པ་སོགས་དེའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་བྱིས་པ་རྣམས་ལ་

འདོད་ཆགས་བསྐྱེད་པས་ན་སྡུག་པའི་རྣམ་པར་རམ། ཞེ་སྡང་བསྐྱེད་པས་ཁོང་ཁྲོ་བའི་རྣམ་པར་རམ། གཏི་མུག་བསྐྱེད་པས་མ་རིག་པའི་རྣམ་པས་སྒྲོ་འདོགས་པའི་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་དུ་བག་ལ་ཉལ་དེ་འགྱུར་རོ། །
གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ནི། འདོད་ཆགས་སོགས་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་བདེན་འཛིན་ས་བོན་དང་བཅས་པའམ། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་སྡུག་པ་སོགས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་དེ་ཡང་ཡུལ་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་པ་ནི་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་བདེན་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་སེམས་ཡོངས་སུ་ལེན་ཏོ། །སེམས་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པར་གནས་པ་དེ་དག་ལ། འདོད་ཆགས་སོགས་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་གཞི་དེ་ལས་སྒོ་གསུམ་
གྱིས་བསྡུས་པའི་བསོད་ནམས་དང༌། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་དང༌། མི་གཡོ་བའི་

84

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

ལས་ཀྱང་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དོ། །ལས་ལས་ཀྱང་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མར་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་སྐྱེ་བ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་(དོན་བསྡུ་བ་)ནི་གོང་དུ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་ན་བྱིས་པ་བདེན་འཛིན་གྱི་བག་ལ་ཉལ་དང་ལྡན་པ་

བདེན་པར་གྲུབ་པའི་མཚན་མར་འཛིན་པ་ཅན། ཞེས་པ་ནས། སྐྱེ་བ་ཀུན་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་(འཁོར་བའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་)ནི། གང་ཞིག་མ་སྤངས་ན་འཁོར་བར་
འཇུག་ཅིང༌། གང་ཞིག་སྤངས་པ་ལས་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་འཁོར་བའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་དང་སྐྱེ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དྲི་
མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཁམས་གཅིག་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ཤེས་པ་ལས་འཁོར་བར་རབ་ཏུ་འཇུག་གོ །འདིས་ཅི་བསྟན་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་
ཁམས་དེ་མ་ཤེས་པས་འཁོར་བར་འཁོར་བར་བསྟན་པས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ལ་དེ་ཤེས་དགོས་པར་དོན་གྱིས་བསྟན་ཏོ། །གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་
པ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་གསལ་བར་བསྟན་ཅིང༌། དེ་དྲི་མ་དང་བཅས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོར་ཡང་བསྟན་ལ། དེ་ལ་རྨོངས་ཤིང་དེ་མ་ཤེས་པ་འཁོར་བའི་རྩ་བར་བསྟན་པ་ན། བདེན་འཛིན་འཁོར་བའི་རྩ་བ་དང༌། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ལ་འཁོར་བའི་
རྩ་བ་སྤང་མི་དགོས་སམ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་མེད་ལ། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་འཁོར་བ་ལས་མ་གྲོལ་བའི་དོགས་པ་ཡང་མེད་པས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་སྤོང་བ་ཡང་ཚེར་མ་

85

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀའདོན་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤོང་བ་མ་ཡིན་གྱི། ཞེན་སྟངས་རིགས་པས་སུན་ཕྱུང་བའི་སྒོ་
ནས26་སྤོང་བ་ཡིན་པས་སྲིད་པ་ལས་གྲོལ་བ་ལ་བདེན་སྟོང་རྟོགས་དགོས་པ་དང༌། ཉན་རང་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བདག་མེད་གཉིས་ཀ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་
འགྲེལ་པ་འདིས་ལེགས་པར་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་པ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་ད་དུང་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡང་གང་ཟག་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་འཛིན་པ་ཙམ་གྱིས་མཚན་ཉིད་རྫོགས་པར་མི་བཞེད་ཀྱི། ཕུང་པོ་བདེན་འཛིན་ཆོས་
ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་པ་ལྟར། གང་ཟག་བདེན་འཛིན་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དུ་བཞེད་དེ། དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་གི་སྐབས་སུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་(དེ་འཇོམས་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་ངོས་བཟུང་བ་)ལ་གསུམ། བདེན་སྟོང་སྤྲོས་བྲལ་དང་པོར་རྟོག་པའི་27སྐབས་དང༌། བརྟགས་པ་ལས་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་བའི་དོན་དང༌། བསལ་བཞག་མེད་པའི་གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གེགས་ཀྱི་གཉེན་པོར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་(བདེན་སྟོང་སྤྲོས་བྲལ་དང་པོར་རྟོག་པའི་སྐབས་)ནི། དེ་ཡང་ཅི་ལྟར་གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱིས་ཡོངས་

སུ་བཙལ་བ་ན། གང་ལ་དམིགས་ནས་སྐྱེ་བ་བདེན་འཛིན་དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནམ་དམིགས་པ་གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས། བདེན་གྲུབ་འགའ་ཡང་མི་མཐོང་བ་དེ་ལྟར་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་ལ་སོགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ལྟ་བར་བྱའོ། །གཉིས་པ་(བརྟགས་པ་ལས་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་བའི་དོན་)ནི། གང་གི་ཚེ་བདེན་འཛིན་གྱི་ 26 སྒོ་མང་༽རིག་པས་སུན་བྱུང་བའི་སྒོ་ནས་
27 སྐུ་འབུམ་དང་སྒོ་མང་༽རྟོགས་པའི་

86

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

རྒྱུ་མཚན་ནམ་དམིགས་པ་བདེན་གྲུབ་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་མ་དམིགས་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། གཉིས་སྣང་གི་སྤྲོས་པ་ཡང་མི་མཐོང་བ་དེའི་ཚེ་ཡང་དག་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་གང་ཟག་དང་ཕུང་པོས་བསྡུས་པའི་ཆོས་དེ་དག་ཐམས་ཅང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་
པར་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཉམ་པར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ། །
གསུམ་པ་(བསལ་བཞག་མེད་པའི་གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གེགས་ཀྱི་གཉེན་

པོར་བསྟན་པ་)ནི། གང་ཞིག་དེ་ལྟར་བདེན་འཛིན་གྱིས་གཟུང་བ་ལྟར་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་
གྱིས་དམིགས་པ་བདེན་གྲུབ་ཤེས་བྱ་ལ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང༌། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་སུ་ཡོད་པ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གྱུར་བ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དེ་གཉི་ག་བདེན་གྲུབ་སྔར་ཡོད་
གསར་དུ་བསལ་བ་མེད་པ་དང༌། བདེན་སྟོང་སྔར་མེད་གསར་དུ་བཞག་པ་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་
པར་བྱང་ཆུབ་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐུའོ། །ཇི་ལྟར་གཉེན་པོར་འགྱུར་ཞེ་ན། གང་ཞིག་སྐྱེས་
པས་ཅིག་ཤོས་སྤང་བྱ་གཏན་བྲལ་བ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་གྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་ནི། དེ་ཁོ་ན་མཐོང་བའི་གེགས་ཀྱི་རྣམ་པ་འདི་མཐའ་དག་གི་གཉེན་པོར་རིག་པར་བྱའོ། །འོག་ནས་བསལ་བཞག་མེད་པར་བཤད་པའི་དོན་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །
གསུམ་པ་(ལུང་དང་སྦྱར་བ་)ནི། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཐོབ་པའི་རྒྱུ་ཞེས་སོ། །འདིར་བསལ་
བཞག་མེད་པའི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དང༌། ཆོས་སྐུ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་གནས་ལུགས་

87

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀཀྱི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐོང་སྒོམ་གྱི་ལམ་རྒྱས་པར་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་
རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བར་གསུངས་པས། ཐུབ་པའི་གསུང་རབ་འཆད་པའི་ཟོལ་གྱིས་མུ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱི་བདག་ཏུ་སྨྲ་བ་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ།
ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མདོ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་ལས་ནི། ཀུན་རྫོབ་
རང་སྟོང་ཙམ་ཞིག་བསྟན་གྱི། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མཐར་ཐུག་པ་མ་བསྟན་ལ།
དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མཐར་ཐུག་པ་ནི། འཁོར་ལོ་ཐ་མས་བསྟན་ཅིང༌། དེའི་དགོངས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མ་རྩ་འགྲེལ་གྱིས་འགྲེལ་པར་བྱེད་པ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་འགྲེལ་པ་འདི་དག་བལྟ་བའི་སྐལ་བ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་ཁྱོད་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་མཐར་
ཐུག་པར་ཁས་བླངས་ནས། དེའི་དགོངས་པ་བསྟན་བཅོས་འདི་རྩ་འགྲེལ་གྱིས་འགྲེལ་
པར་འདོད་པ་ནི། སེམས་རྣལ་དུ་མི་གནས་པ་སྟེ། མདོ་སྡེ་དེར་ནི་ཞི་བ་བགྲོད་པ་གཅིག་པུ་བའི་ཉན་ཐོས་འཚང་རྒྱ་བ་མི་སྲིད་པ་སྒྲས་ཟིན་ལ་བསྟན་ནས། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་བསྟན་ལ། བསྟན་བཅོས་འདིར་ནི་དམ་ཆོས་པདྨ་དཀར་པོའི་མདོ་ཤེས་བྱེད་དུ་མཛད་ནས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་བསྟན་བཅོས་འདིས་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་ཚུལ་ཙམ་བསྟན་པར་འཆད་པ་ཡང༌། དགོངས་པ་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་བཤད་པ་28ལ་གསུམ། མཚམས་སྦྱར་

28 མཇུག་གི་གསལ་བཤད་ལྟར་ས་བཅད་འདིའི་གོང་དུ་སྔར་ཤོག་གྲངས་༧༧་འཆད་པར་འགྱུར་བར་གསུངས་པའི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་བཤད་པ་ཞེས་པའི་ས་བཅད་ཀྱི་ཚིག་འབྱུང་དགོས་པར་སྣང་ཡང་བསྡུར་སའི་དཔེ་རྣམས་ལ་རྙེད་རྒྱུ་མེད་པས་འདིར་སྒོ་མང་དཔར་མའི་ས་བཅད་ལྟར་བཀོད་པའོ།

88

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

བ་དང༌། དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌། ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་འདིར་དངོས་སུ་
མ་སྨོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཞེས་སོ། །ས་དང་པོ་ཐོབ་ནས་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་ཕྱིར་ལྡོག་པ་མི་སྲིད་པ་
དང༌། རང་ཉིད་འབའ་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་བློ་མི་སྐྱེ་བས། སྦྱོར་བའི་སྒོ་ནས་ལྟ་ཞོག བསམ་པའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ཚོགས་ཞེས་བྱའོ། །
གཉིས་པ་(དངོས་ཀྱི་དོན་)ལ་གསུམ། བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པ་དང༌། བསྟན་བཤད་སྦྱར་ཏེ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(བསྟན་པ་)ནི། སེམས་དེ་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བས་ན་ཉོན་མོངས་ངོ་བོ་མེད་གཟིགས་པས། །གང་དག་འགྲོ་ཀུན་བདག་མེད་མཐའ་ཞི་ཡང་དག་རྟོགས་ནས་ཐམས་ཅད་ལ། །རྗོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྗེས་ཞུགས་གཟིགས་པ་སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་བློ་མངའ་བ། །སེམས་ཅན་རྣམ་དག་མཐའ་ཡས་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་གཟིགས་མངའ་དེ་ལ་འདུད། །དོན་བརྒྱད་དེ་ཇི་ལྟ་བ་རིག་པ་དང༌། ཇི་སྙེད་པ་རིག་པ་དང་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པ་དང༌། ཆགས་པའི་སྒྲིབ་པ་ལས་གྲོལ་བ་
དང༌། ཐོགས་པའི་སྒྲིབ་པ་ལས་གྲོལ་བ་དང༌། དམན་པའི་སྒྲིབ་པ་ལས་གྲོལ་བ་དང༌།
སྤྱི་གཉིས་བགྲངས་བས་རིག་པ་དང༌། རྣམ་པར་གྲོལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་ངོ་བོ་དང༌། རྒྱུའོ། །དང་པོ་ནི། གང་དག་ཡོན་ཏན་འདི་དག་དང་ལྡན་པ་དེ་ལ་འདུད། ཅེས་སྦྱོར། ཡོན་ཏན་ནི་སྐད་ཅིག་ཀྱང་མི་སྡོད་པར་འགྲོ་བས་ན་ཕུང་པོ་དང་གང་ཟག་གི་འགྲོ་བ་ཀུན་བདག་མེད་པའི་མཐའ་རང་བཞིན་གྱིས་ཞི་བ་བདེན་སྟོང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་

89

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་པའོ། །ཇི་ལྟ་བ་གཟིགས་པའི་རྒྱུ་ནི།29 སེམས་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བས་ན་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་
ཕྱིར་དང༌། ཉོན་མོངས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་མེད་པར་གཟིགས་པས་སོ། །སྔ་མ་ཕྱི་མའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱེད་པ་ལྟར་སྣང་ཡང་སྒྲུབ་བྱེད་སོ་སོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཕྱི་མ་དྲི་མ་གློ་བུར་བ་གཟིགས་པའི་དོན་ཏོ། །གཉིས་པ་ནི། ཇི་ལྟ་བ་གཟིགས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རང་
བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་རྗེས་སུ་ཞུགས་པར་གཟིགས་པ་ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་
སོ། །གསུམ་པ་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པ་ནི། དེ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེའི་འོག་མ་གསུམ་ནི། ཆགས་ཐོགས་དང་དམན་པའི་སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་བློ་མངའ་བའོ། །དམན་བའི་སྒྲིབ་པ་ལས་གྲོལ་བ་འོག་མའི་དོན་དུ་བཤད་ཀྱང་འགལ་བ་
མེད་དོ། །སེམས་ཅན་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་

གཟིགས་པ་མངའ་བ་དང༌། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་མཐའ་ཡས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་
ཡོད་པར་གཟིགས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཟིགས་པ་མངའ་བ་དེ་ལ་འདུད་དོ། །སྤངས་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་ཡེ་ཤེས་གཉིས་དང་ལྡན་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་བས་
ཡོན་ཏན་དོན་དམ་པ་དང་ལྡན་པར་བསྟན་ལ། དེས་དམན་པའི་སྒྲིབ་པ་ལས་གྲོལ་བར་

བསྟན་ཏོ། །དེ་དག་ཀྱང་རིག་པ་དང་གྲོལ་བའི་ཡོན་ཏན་གཉིས་སུ་འདུས་པའོ། །བསྡུས་ཏེ་བཤད་ན། ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་རིག་པ་གཉིས་ཡིན་ལ། སོ་སོ་རང་གི་རིག་པ་དང༌། ཆགས་ཐོགས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ལས་གྲོལ་བ་དེའི་ཁྱད་པར་དུ་བཤད་པ་དེ་ཙམ་དུ་

29 བློ་གླིང་དང་སྒོ་མང་༽གཟིགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི།

90

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

ཡང་འདུས་སོ། །
གཉིས་པ་(བཤད་པ་)ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་(དྲི་བ་)ནི། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་འདིས་ཅི་བསྟན་ཅེ་ན། གཉིས་པ་(ལན་)ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་(རྩ་བ་)ནི། ཇི་ལྟ་ཇི་སྙེད་ནང་གི་ནི། །ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་དག་པའི་ཕྱིར། །བློ་ལྡན་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ཚོགས། །བླ་མེད་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་ཉིད། །ཇི་ལྟ་བ་ 30གཟིགས་པ་དང༌། ཇི་སྙེད་པ་གཟིགས་པ་ནང་གི་ནི་སྟེ་དེ་གཉིས་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་པ་དག་པའི་ཕྱིར་དེས་གྲོལ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པར་ཡང་བསྟན་པས་བློ་ལྡན་འཕགས་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ཚོགས་ནི་བླ་ན་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དོ། །
གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ནི། འདིས་ནི་མདོར་བསྡུས་ན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཡོད་པ་དང་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་སྟེ་རྒྱུ་མཚན་གཉིས་ཀྱིས་ཞེས་སོ། །ཡོན་ཏན་གཞན་རྣམས་ཀྱང་དེ་གཉིས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་བསྟན་པའོ། །གསུམ་པ་(བསྟན་བཤད་སྦྱར་ཏེ་བཤད་པ་) ལ་གསུམ། ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་གཟིགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང༌། སོ་སོ་རང་གི་རིག་པ་དང་ཆགས་ཐོགས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ལས་གྲོལ་པའི་ཡོན་ཏན་དང༌། དམན་པའི་སྒྲིབ་པ་

ལས་གྲོལ་བའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །དང་པོ་(ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་གཟིགས་པའི་ཡོན་ཏན་)ལ་གཉིས། ཇི་ལྟ་བ་རིག་པ་དང༌། ཇི་སྙིད་པ་རིག་པའོ། །དང་པོ་(ཇི་ལྟ་བ་རིག་པ་)ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང་འགྲེལ་པའོ། །
དང་པོ་(རྩ་བ་)ནི། འགྲོ་བ་ཞི་བའི་ཆོས་ཉིད་དུ། །རྟོགས་ཕྱིར་ཇི་ལྟ་ཉིད་དེ་

30 ཤེས་རིག་དང་བློ་གླིང་༽ཇི་བཞིན་

91

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀཡང༌། །རང་བཞིན་གྱིས་ནི་ཡོངས་དག་ཕྱིར། །ཉོན་མོངས་གདོད་ནས་ཟད་ཕྱིར་རོ། །གང་ཟག་དང་ཕུང་པོས་བསྡུས་པའི་འགྲོ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཞི་བའི་ཆོས་ཉིད་དུ་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཇི་ལྟ་བ་ཉིད་གཟིགས་
པའོ། །ཇི་ལྟ་བ་གཟིགས་པ་དེ་ཡང་རྒྱུ་གཉིས་ལས་སྐྱེས་ཏེ། སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་

ནི་ཡོངས་སུ་དག་པར་གཟིགས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཉོན་མོངས་གདོད་ནས་ཟད་པ་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཟད་ཅིང་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ལ་གསུམ། ཇི་ལྟ་བ་རིག་པའི་ངོ་བོ་དང༌། རྒྱུ་དང༌། སྒྲུབ་བྱེད་དོ། །དང་པོ་(ཇི་ལྟ་བ་རིག་པའི་ངོ་བོ་)ནི། དེ་ལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཡོད་པ་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པ་ཉིད་ནི་འགྲོ་བ་ཞེས་པའི་སྒྲས་བསྟན་པའི་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་དང་གང་ཟག་ཅེས་བྱ་བའི་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་བདག་
མེད་པའི་མཐའ་ཤེས་བྱ་མཐར་ཐུག་པའི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་ཇི་ལྟ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཇི་བཞིན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལས་ཇི་ལྟ་བ་རྟོགས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟ་བར་
བསྟན་པ་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྫོགས་པར་རྟོགས་པ་གང་ཟག་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པ་ལ་ལྟོས་པར་གསལ་བར་བསྟན་པས་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་བཞེད་པ་སློབ་
དཔོན་ཆེན་པོ་ཟླ་བ་གྲགས་པས་བཀྲལ་བ་ལྟར་འགྲེལ་པ་འདིས་བསྟན་པ་ཡང་ཆེས་གསལ་ལོ། །
གཉིས་པ་(རྒྱུ་)ནི། གཏན་དུ་གཟོད་31ནས་ཞི་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གང་ཟག་དང་

31 ཤེས་རིག་༽བཟད་ བློ་གླིང་༽ཟད་ སྒོ་མང་༽བཟོད་

92

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

ཆོས་སྔར་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲུབ་པར་སྐབས་སུ་དེས་དབེན་པའི་འཇིག་པ་མེད་པའི་ཚུལ་དུ་དང་པོ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པས་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པ་དེ་ཡང་མདོར་བསྡུ་ན་རྒྱུ་གཉིས་ལས་སྐྱེ་སྟེ། རྒྱུ་གཉིས་པོ་གང་ཞེ་ན། སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང༌། དེའི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་
པ་གདོད་མ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་ཟད་ཅིང་འགགས་པར་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་

པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་དོན་དམ་པར་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་མ་བསླད་པ་རང་

བཞིན་འོད་གསལ་གྱི་དོན་ཏོ། །དེ་ཡང་གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་

པར་འཛིན་པའི་བློའི་མུན་པ་དེའི་འཛིན་སྟངས་དང་མཐུན་པར་སེམས་ཀྱི་སྟེང་ན་མེད་པའི་དོན་ཏེ། དེ་ཡོད་ན་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་དྲི་མ་སྦྱང་དུ་མི་རུང་བའི་
ཕྱིར་རོ། །ཉོན་མོངས་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པར་དྲི་མ་གློ་བུར་བའི་དོན་ཏེ། འདིར་དེ་ལྟར་བཤད་ཅིང༌། གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པས32་ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟ་བའི་དོན་དུ་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་ན་འདུས་བྱས་བདེན་པར་མེད་པ་ཆད་སྟོང་དང༌། བེམ་སྟོང་དང༌། ཉི་ཚེའི་སྟོང་པ་ཞེས་སྨད་པའི་གནས་སུ་བྱས་ནས་འདིར་བསྟན་པ་ནི་དེ་ལས་གཞན་པའི་རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྡན་གྱི་སྟོང་པ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དངོས་པོ་བསྟན་པར་འདོད་
པ་ནི། རྩ་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་བའི་ལོག་ལྟ་ཆེན་པོ་ཡིན་པས།
མཆིལ་མའི་ཐལ་བ་བཞིན་རྒྱང་རིང་དུ་དོར་བར་བྱའོ། །རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྡན་གྱི་སྟོང་
པའི་དོན་དེ་ལྟར་མིན་པ་ཡང་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །
གསུམ་པ་(སྒྲུབ་བྱེད་)ལ་གཉིས། ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་རྟོགས་དཀའ་བར་

32 སྐུ་འབུམ་དང་ཤེས་རིག་༽བདག་མེད་པ་

93

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀབསྟན་པ་དང༌། ཤེས་བྱེད་ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་(ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་རྟོགས་དཀའ་བར་བསྟན་པ་)ནི། སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་གང་ཡིན་པ་དང༌། སེམས་དེའི་
ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་འདི་གཉིས་ནི། ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པ་མཆོག་ཏུ་སྟེ་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་སེམས་དག་ལས་སེམས་དགེ་བའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པ་དང༌། སེམས་ཉོན་མོངས་པས་བསླད་པ་ན། བསླད་བྱའི་སེམས་ཕྱི་མ་འབྲས་བུ་དང༌། སློད་བྱེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་རྒྱུ་ཡིན་པས། བསླད་བྱ་སློད་བྱེད་གཉིས་རང་བཞིན་
གྱིས་མ་གྲུབ་ན། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་བྱ་བྱེད་བཞག་པར་དཀའ་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་

དེ་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་འགྱུར་དགོས་པས་གཅིག་རྒྱུ་བས་དེའི་དུས་ན་གཉིས་པ་མཚམས་སྦྱོར་བ་མེད་པའི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་བྱ་བྱེད་མི་འཐད་པས་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་
དཀའོ། །དེའི་དོན་བསྡུས་ན། ཆད་པའི་ལྟ་བར་འགྱུར་དོགས་ནས་རང་ལུགས་ལ་རྒྱུ་འབྲས་ཁས་བླངས་པ་ན། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་འཇོག་མི་ཤེས་ཤིང༌། མཚན་འཛིན་
གྱི་དམིགས་གཏད་མཐའ་དག་མི་ཁེགས་ལ། ཆོས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་མཚན་འཛིན་གྱི་དམིགས་གཏད་ཁེགས་པའི་ལུགས་སུ་བྱས་ནས་རང་བཞིན་
གྱིས་སྟོང་པ་རང་ལུགས་ལ་ཁས་བླངས་ན། རྒྱུ་འབྲས་རང་ལུགས་ལ་བཞག་ས་མེད་པར་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཐགས་མཁན་གྱི་རྐང་པ་བཞིན་དུ་འགྱུར་བས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དང༌། རྒྱུ་འབྲས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་

བདེན་པ་གཉིས་ཀ་རང་ལུགས་ལ་ཚད་མའི་ལམ་ནས་དྲངས་ནས་ལེགས་པར་འཇོག་ཤེས་པ་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཀྱང་རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་མཐར་

94

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

ཐུག་པ་ཡིན་ལ། འདི་མ་རྟོགས་པར་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་བྱེད་པ་སྐད་བྱས་
ཀྱང༌། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ནས་བཤད་པའི་ལོག་རྟོག་བཅུ་དྲུག་ལས་མ་འདས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འོག་ནས་ཀྱང་བར་བར་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་ཞིང༌། རྒྱས་པར་ཤེས་པར་འདོད་ན། དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་
ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པའི་ངོ་བོ། སྡེ་སྣོད་གསུམ་དང་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པ་ལ་འཁྲུལ་བ་དང་བྲལ་བར་33ཐུགས་རྗེ་དང་སྨོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་ཐ་
མལ་བའི་སྐུའི་བཀོད་པ་བཟུང་ནས་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་རྒྱས་པར་མཛད་པ། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱི།

དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་དང༌། དབུ་མ་འཇུག་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ཆེན་མོ་མཛད་པ་དང༌། དྲང་བ་དང་ངེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེའི་དྲང་ངེས་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་བསྟན་
བཅོས་ཟུར་བ་མཛད་པ་དང༌། སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ལྷག་མཐོང་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆེ་ཆུང་མཛད་པ་སོགས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་(ཤེས་བྱེད་ལུང་དང་སྦྱར་བ་)ནི། དེའི་ཕྱིར་ན་ལྷ་མོ་དཔལ་འཕྲེང་གིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དགེ་བའི་སེམས་ནི་སྐད་ཅིག་མ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་དག་གིས་ཉོན་མོངས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །མི་དགེ་བའི་སེམས་ནི་སྐད་ཅིག་མ་སྟེ། སེམས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དག་གིས་ཉོན་མོངས་པ་མ་ལགས་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་སོ། །དོན་ནི་34དགེ་བའི་སེམས་ནི་ཆོས་ཅན། ཉོན་མོངས་པ་དག་གིས་རང་བཞིན་

33 སྐུ་འབུམ་དང་ཤེས་རིག་༽དང་བྲལ་བ་
34 དགེ་བའི་སེམས་ནི། ཞེས་པ་ནས། དོན་ནི། ཞེས་པའི་བར་གྱི་ཚིག་རྣམས་ཤེས་རིག་དཔར་ཁང་དང་བློ་གླིང་དཔར་མར་མ་བཞུགས་པར་མངོན།

95

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀགྱིས་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་པར་མི་འགྱུར་བ་སྟེ། ཉོན་མོངས་ཀྱིས་བསླད་པར་མི་འགྱུར་
བར་ཐལ། སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགག་བྱ་ལ་ཁྱད་པར་མ་སྦྱར་ན། སེམས་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་བསླད་པ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་བས། དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་

སྦྱར་རོ། །ཉོན་མོངས་ཀྱི་བསླད་པ་མི་སྲིད་ན། འོག་ནས་དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་
བསྟན་པ་དང་འགལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་མི་དགེ་བའི་སེམས་ནི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སེམས་དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དག་གིས་རང་བཞིན་གྱིས་ཉོན་མོངས་པ་མ་ལགས་
པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཡང་སྦྱར་རོ། །ཁྱབ་པ་ལ་ལྡོག་ན་གནོད་པ་ཅན་
གྱི་ཚད་མ་བསྟན་པ་ནི། བསླད་བྱ་སློད་བྱེད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་དེ་གཉིས་ཕྲད་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་དུས་མཉམ་དུ་འགྱུར་བས་མ་ཕྲད་པ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉོན་མོངས་པས་ནི་སེམས་ལ་མི་རེག་ལ། སེམས་ཉོན་མོངས་པ་ལ་རེག་པ་ཡང་མ་ལགས་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས། འདི་ལ་ཅི་ལྟར་རེག་པའི་ཆོས་ཅན་མ་ལགས་པའི་སེམས་བདེན་འཛིན་གྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་བའི་མུན་པས་ཉོན་མོངས་པར་འགྱུར་ཏེ་མ་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོ། །འདི་ནི་35རྩ་ཤེས་ནས་བཤད་པའི་ཕྲད་པ་རྟག་པའི་རིགས་པ་དང་དོན་གཅིག་གོ །སེམས་ཉོན་མོངས་པས་བསླད་པ་མི་སྲིད་པར་འདོད་མི་རིགས་པ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ནི་མཆིས་ལ། ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་པར་འགྱུར་བའི་སེམས་ནི་མཆིས་སོ། །ཞེས་པའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་བསླད་བྱ་སློད་བྱེད་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་ཅིང༌། ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་དེ་ལྟ་ལགས་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང༌། རང་
བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་སེམས་ཀྱི་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་པའི་དོན་ནི་རྟོགས་པར་

35 ཤེས་རིག་དང་བློ་གླིང་༽མ་འགྱུར་རོ། འདི་ནི་

96

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

དཀའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(ཇི་སྙེད་པ་རིག་པ་)ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་(རྩ་བ་)་ནི། ཤེས་བྱ་མཐར་ཐུག་རྟོགས་པའི་བློས། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཆོས་ཉིད་ནི། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པར། །མཐོང་ཕྱིར་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་ཉིད། །ཤེས་བྱ་མཐར་ཐུག་ཇི་ལྟ་བ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བློས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་
གྱིས་སྟོང་པ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་གཟིགས་པ་ཉིད་དོ། །ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཇི་ལྟ་བ་གཟིགས་པས་ཇི་སྙེད་པ་གཟིགས་ཤིང༌། ཇི་སྙེད་པ་གཟིགས་པ་དེས་ཇི་ལྟ་བ་གཟིགས་ཀྱང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པས། མཉམ་གཞག་ཏུ་ཇི་ལྟ་བ་གཟིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞེས་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ནི། དེ་ལ་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་ཉིད་གཟིགས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་
ཀྱིས་བཤད་ཟིན་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་བྱའི་དངོས་པོ་མཐའ་དག་གི་དེ་ཁོ་ན་མཐར་ཐུག་པར་མཉམ་གཞག་ཏུ་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཐ་ན་དུད་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་སུ་གྱུར་བ་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡོད་པ་ཉིད་མཐོང་བ་ལས་རིག་པར་བྱའོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ངེས་པ་མེད་དེ། དཔེར་ན། སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་པའི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཚན་ཉེར་གཅིག་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་

97

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀཀྱང༌། དེའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་བཞིན་ནོ། །འདུལ་བ་ལུང་ལས་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་ཁ་ཅིག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ཟིན་གྱི།
གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་བལྟ་བའི་ཕྱིར་འགྲོ་བར་བྱའོ། །ཞེས་སྨྲ་བར་གསུངས་པ་བཞིན་
ནོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མཐོང་བ་དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་དང་པོ་ཉིད་ལ་སྐྱེ་སྟེ། དེར་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་སྔར་མ་རྟོགས་མངོན་སུམ་དུ་གསར་
དུ་རྟོགས་པས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཤེས་བྱ་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་དོན་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ས་དང་པོའི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གིས་བསྡུས་པ་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ཡང༌། ས་དང་པོ་ནི་བསྐལ་པ་དུ་མའི་ཡུན་གྱིས་རྫོགས་དགོས་
པས36་སྒོམ་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པ་ཡང་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཆོས་དབྱིངས་ཀུན་

ཏུ་འགྲོ་བའི་དོན་ཏུ་རྟོགས་པ་ནི་ས་དང་པོ་རྫོགས་པའི་བར་ལ་བཞག་གོ །གཉིས་པ་(སོ་སོ་རང་གི་རིག་པ་དང་ཆགས་ཐོགས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ལས་གྲོལ་བའི་ཡོན་ཏན་)ལ་གཉིས།
རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་(རྩ་བ་)ལ་གཉིས། སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པ་དང༌། ཆགས་པ་དང་ཐོགས་པའི་སྒྲིབ་པ་ལས་གྲོལ་བའོ། །དང་པོ་(སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པ་)ནི། དེ་
ལྟར་རྟོགས་པ་གང་ཡིན་དེ། །སོ་སོ་རང་ཤེས་མཐོང་བ་ཉིད། །དེ་ལྟར་ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་སོ་
སོ་རང་གིས་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་བ་ཉིད་དོ། །གཉིས་པ་(ཆགས་པ་དང་ཐོགས་པའི་
སྒྲིབ་པ་ལས་གྲོལ་བ་)ནི། དྲི་མེད་དབྱིངས་ལ་ཆགས་མེད་དང༌། །ཐོགས་མེད་ཕྱིར་དེ་དག་པ་ཡིན། །རང་བཞིན་གྱིས་དྲི་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཆགས་པ་

36 བློ་གླིང་དང་སྒོ་མང་༽དགོས་པ་

98

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

མེད་པ་དང་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆགས་ཐོགས་ཀྱི་

སྒྲིབ་པ་དག་པ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ལ་གཉིས། སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པ་དང༌། ཆགས་ཐོགས་
ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ལས་གྲོལ་བའོ། །དང་པོ་(སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པ་)ནི། དེ་ལྟར་ཞེས་པ་ནས་དེ་ནི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཞན་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སོ་སོ་རང་གི་འཇིག་རྟེན་
ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་བར་འདོད་དོ། །གཉིས་པ་(ཆགས་ཐོགས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་
ལས་གྲོལ་བ་)ནི། དེ་ཡང་མདོར་བསྡུ་ན་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་ཅིག་ཤོས་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པ་དང༌། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཉི་ཚེ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཞེས་སོ། །དེ་ལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཡོད་པ་གཟིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་

རྣམ་པར་དག་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཕྱིར་ནི་བདེན་འཛིན་གྱི་ཆགས་པ་མེད་པ་ཡིན་ལ་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་གཟིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་བྱའི་དངོས་པོ་མཐའ་མེད་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཕྱིར་ན་ཐོགས་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་(དམན་པའི་སྒྲིབ་པ་ལས་གྲོལ་བའི་ཡོན་ཏན་)ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་(རྩ་བ་)ནི། ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་དག་པས་ན། །སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་བླ་མེད་ཕྱིར། །འཕགས་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ནི། །ལུས་ཅན་ཀུན་གྱི་སྐྱབས་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟ་བ་དང༌། ཇི་སྙེད་པ་དང༌། ནང་གི་ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་དག་པས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བླ་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་དང་ཉེ་བར་གྱུར་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ནི་ལུས་ཅན་ཀུན་གྱི་སྐྱབས་ཡིན་པས་དམན་པའི་སྒྲིབ་པ་

99

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀལས་གྲོལ་བའོ། །ཡང་ན་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ས་བརྒྱད་པ་37ཡན་ཆད་ལ་སྦྱར་ནས། ས་བདུན་པ་མན་ཆད་ལས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པས་དམན་པའི་སྒྲིབ་པ་ལས་གྲོལ་བའོ། །འགྲེལ་པའི་འགྱུར་ལྟར་ན། དག་པ་ས་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་པ་དག་
པས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བླ་ན་མེད་པ་དང་ཉེ་བར་གྱུར་བའི་ཕྱིར་འཕགས་པ་
ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་དག་པ་ས་ལ་གནས་པ་ནི་ལུས་ཅན་ཀུན་གྱི་སྐྱབས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །
གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ནི། དེ་ལྟར་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཐོང་བ་དེ་ནི། བླ་ན་མེད་
པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་པ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཉེ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པས་དེ་དང་ཉེ་བར་གནས་པར་གྱུར་བའི་ཕྱིར་རམ། སྔར་བཤད་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་དང་ལྡན་པས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་གྱུར་བ་ནི། དེ་ལས་གཞན་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་

སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་དང་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ལས་བླ་ན་མེད་པ་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་ནས་ཉོན་སྒྲིབ་ཟད་པར་སྤངས་པས་ཉེས་པ་དང་བཅས་པའི་
རང་དོན་ཡིད་བྱེད་སྐྱེ་བའི་གོ་སྐབས་བཅོམ་པས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ས་ཞེས་བྱའོ། །བསྟན་བཅོས་གཞན་དུ་སྒྲིབ་གཉིས་ཅིག་ཅར་སྤོང་བ་དང༌། ཅིག་ཅར་དགྲ་

37 བློ་གླིང་དང་སྒོ་མང་༽དངོས་སུ་བསྟན་པས་བརྒྱད་པ་

100

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

བཅོམ་པ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་འགྱུར་བར་བཤད་པ་དང་ལུགས་གཅིག་ཏུ་མི་བཟུང་ངོ༌། །ཡང་ན་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་གཟིགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་སོགས་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་དོན་དུ་བཤད་
པར་བྱའོ། །
གསུམ་པ་(ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་འདིར་དངོས་སུ་མ་སྨོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་)ལ་གཉིས།
མདོར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(མདོར་བསྟན་པ་)ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་འདུན་གྱི་རྗེས་ཐོགས་སུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ནི་
སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མ་སྨོས་ཏེ། དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་རང་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་བྱར་བྱས་ནས་མཆོད་པར་འོས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དགག་སྒྲ་མེད་པ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་བསྙེག་གོ །དྲག་ཤུལ་ཅན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔས་ཉན་ཐོས་ལ་བསྙེན་བཀུར་བྱ་བར་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། རང་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་བྱར་མི་བྱེད་ཀྱང༌། སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་གུས་པ་དང་བཅས་པར་རིགས་པའི38་ཕྱིར་རོ། །
གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། ཉན་ཐོས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་འདུན་གྱི་ཁྱད་པར་དང༌། ཁྱད་པར་དེ་འཐད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་(ཉན་ཐོས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་འདུན་གྱི་ཁྱད་པར་)ནི། སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་

ཤེས་པ་ནི་ནམ་ཡང་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་

38 བློ་གླིང་དང་སྒོ་མང་༽རིག་པའི་

101

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀདཔའི་ཟླ་བ་ཚེས་པ་དོར་ནས་སྐར་མའི་གཟུགས་ལྟར་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་ལ་ཡང་ཕྱག་བྱེད་པ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ཉན་ཐོས་ནི། གཞན་ལ་ཕན་པར་བྱེད་པའི་བསམ་པ་རྣམ་པར་མ་དག་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་ཡང་དཔེ་ཁ་ཅིག་ཏུ་དགག་སྒྲ་མི་འབྱུང་བས། དེའི་ལྟར་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་སྦྱར་བར་བྱའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཁྱད་པར་ནི། རྟེན་གྱི་ཁྱད་པར་དང༌། ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་དང༌། བྱེད་ལས་ཀྱི་ཁྱད་

པར་དང༌། འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་རྒྱུ་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དང༌། ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་
ལམ་གྱི་རིམ་པས་བསྡུས་པ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་སྙིང་རྗེའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཅན་
ནོ། །གསུམ་པ་ནི། གཞལ་དུ་མེད་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་མ་རིག་པའི་མུན་པ་དང་བྲལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྣང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་གནས་ལ། བཞི་པ་ནི། བླ་ན་མེད་
པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཟླ་བ་ཉ་བ་ཐོབ་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ལམ་དུ་ཞུགས་པའོ། །ཉན་ཐོས་སྐར་མ་དང་འདྲ་བ་ལ་སྤངས་རྟོགས་དམན་པ་ནི། སྤངས་པ་ཉི་ཚེ་བ་དང༌། ཉི་ཚེ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ། བྱེད་ལས་དམན་པ་ནི། སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་འདོད་མེད་པར་རང་གི་རྒྱུད་སྡུག་ཀུན་ཉེ་བར་ཞི་བ་ཙམ་གྱི་ཚུལ་དུ་སྣང་བར་ཉེ་བར་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་(ཁྱད་པར་དེ་འཐད་པའི་རྒྱུ་མཚན་)ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལྷག་པའི་བསམ་

102

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

པ་རྣམ་པར་དག་པ་རང་རྒྱུད་ལ་ཡང་དག་པར་བསྟེན་པའི39་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ཉིད་
ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པའི་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔས་ཀྱང་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་ཡང་ཟིལ་གྱིས་གནོན་ན། དེ་ལས་གཞན་
པའི་ཡོན་ཏན་ཚེ་དང༌། སེམས་དང༌། ཡོ་བྱད་དང༌། ལས་དང༌། སྐྱེ་བ་དང༌། རྫུ་འཕྲུལ་དང༌། མོས་པ་དང༌། སྨོན་ལམ་དང༌། ཆོས་དང༌། ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་བའི་དབང་བཅུ་ལ་སོགས་པས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ་ལྟ་ཅི་སྨོས། ཡང་ན། དོན་དམ་པའི་སེམས་དང་པོ་
བསྐྱེད་པའི་ས་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཀྱང་ཟིལ་གྱིས་གནོན་ན།
དེ་ལས་གཞན་པའི་ཡོན་ཏན་དབང་བཅུ་ལ་སོགས་པ་ཐོབ་པས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ་ལྟ་
ཅི་སྨོས་ཞེས་བཤད་དོ། །འོ་ན་ཉན་ཐོས་འཕགས་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པར་འདོད་པ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། ས་དང་པོ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉན་རང་
ཟིལ་གྱིས་གནོན་བྱེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནི། ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སོ། །ཟིལ་གྱིས་

མནན་བྱར་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་སྡུད་པ་ནི། བུ་གཅིག་པ་མི་གཙང་བའི་དོང་དུ་ལྷུང་བའི་མ་ལ་བརྩེ་བ་ཡོད་པ་ལྟར། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་ན་སྙམ་པ་ཡོད་ཀྱང་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་བ་རང་གིས་ཁུར་དུ་བླངས་པའི་རྗེས་སུ་བརྩེ་བ་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གཞན་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་རྣམ་པར་དག་པའི་མཐར་
ཕྱིན་པར་གྱུར་བ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་ཟིལ་གྱིས་གནོན་ནོ། །
གསུམ་པ་(ལུང་དང་སྦྱར་བ་)ནི། རང་དོན་ཙམ་ལྷུར་ལེན་པའི་ཉན་ཐོས་དམན་པར་

39 བློ་གླིང་དང་སྒོ་མང་༽བསྟན་པའི་

103

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀབསྟན་པ་ནི། འོག་ནས་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་གང་ཞིག་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཉེ་བར་ཞི་བ་ཙམ་གྱི་ཆེད་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྲུང་བས་

བདག་དོན་བྱེད་པས་རྣམ་རྒྱས་ཤིང་སྟེ། ཐོབ་བྱ་དམན་པའོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་

བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྔར་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་བརྩེ་བ་བྲལ་བ་ནི40་ཆེད་དུ་བྱ་བ་དམན་པའོ། རྐང་པ་གསུམ་པ་ནི་གོ་བར་ཟད་དོ། །འཕགས་པ་དེ་ནི་རང་ཉིད་འབའ་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཡིད་བྱེད་སྤོང་བའི་སེམས་པ་མེད་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་མི་བརྗོད་དོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཆོག་ཏུ་བསྟན་པ་ལ། ཀུན་སློང་གི་ཁྱད་པར་ནི། གང་ཞིག་གཞན་ལ་མཆོག་ཏུ་སྙིང་རྗེ་བསྐྱེད་ནས་ནི། སྦྱོར་བའི་ཁྱད་པར་བདག་དོན་འབའ་ཞིག་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཡིད་བྱེད་སྡོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་བླང་བ་བྱས་ཏེ། བྱེད་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མེ་རླུང་དང་ཆུ་དང་ས་
བཞིན་གཞན་སེམས་ཅན་མཐའ་དག་ཉེ་བར་འཚོ་བར་བྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ནི་ཁྲིམས་ལྡན་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་གཞན་ནི་དེའི་གཟུགས་བརྙན་ཡིན་
ཞེས་བཤད་དོ། །
གཉིས་པ་སྐྱབས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་ལ་གཉིས། སྤྱིའི་དོན་དང༌། ཡན་ལག་གི་
དོན་ནོ། །དང་པོ་(སྤྱིའི་དོན་)ལ་གསུམ། གང་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའི་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བ་དང༌།
དེ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་ཚུལ་དང༌། ཤེས་བྱེད་དགོད་པའོ། །དང་པོ་(གང་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའི་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བ་)ནི། འདིར་སྐྱབས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མཛད་པ་ནི། སྤྱིར་གསུང་རབ་ལས་

སྐྱབས་གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་དགོངས་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་དབང་དུ་བྱས་

40 ཤེས་རིག་༽བརྩེ་བྲལ་བ་ནི་

104

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།
ཀྱི། གོང་དུ་སྨོས་པའི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་འབའ་ཞིག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་སྐྱབས་ནི་གཉིས་ཏེ། འབྲས་བུ་སྐྱབས་སུ་བཞག་པ་དང༌། རྒྱུ་སྐྱབས་སུ་བཞག་པའོ། །དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་ལ་ནི། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ག་རང་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་བྱར་བྱེད་པས་གསུམ་ག་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་སུ་རྣམ་པར་བཞག་ལ། རང་སངས་རྒྱས་དང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་གཉིས་
ལ་ལྟོས་ནས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཆོས་དཀོན་མཆོག་དང་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་སུ་རྣམ་པར་བཞག་གོ །ཉན་ཐོས་ཀྱིས་ཀྱང་རང་རྒྱུད་ལ་ཆོས་
དཀོན་མཆོག་ཐོབ་བྱར་བྱེད་མོད་ཀྱིབ། གསུམ་དུ་སོ་སོར་ཕྱེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་
པའོ། །གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན།
རིགས་ཅན་གསུམ་ག་ལ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ག་སྐྱབས་སུ་རྣམ་པར་བཞག་
སྟེ། གཞན་རྒྱུད་ལ་གྲུབ་ཟིན་པའི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ལམ་སྟོན་པའི་སྟོན་པ་དང༌། དེས་བསྟན་པའི་ལམ་ཐར་པར་བགྲོད་བྱེད་ཀྱི་ལམ་དང༌། ལམ་དེ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་
པའི་འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་གྲོགས་སུ་བཟུང་ནས་རང་རྒྱུད་ལ་དཀོན་མཆོག་དེ་དང་དེ་ཐོབ་བྱར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཉིས་པ་(དེ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་ཚུལ་)ནི། སྡུག་བསྔལ་དང་སྒྲིབ་པའི་འཇིགས་པ་ཆེན་པོ་ལས་ཐར་པའི་རྟེན་དང་དཔུང་གཉེན་དུ་ཡིད་ཀྱི་

41དམ་འཆའ་ཞིང་ངག་གིས་
ཀྱང་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པའོ། །དེ་ཡང་དཀོན་མཆོག་དེ་དང་དེ་རང་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་བྱའི་དཔུང་གཉེན་དུ་འཛིན་པ་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་འགྲོ་དང༌། གཞན་རྒྱུད་ལ་གྲུབ་ཟིན་

41 སྒོ་མང་༽ཀྱིས་

105

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀའཇིགས་པ་ལས་སྒྲོལ་བའི་དཔུང་གཉེན་དུ་འཛིན་པ་རྒྱུའི་སྐྱབས་འགྲོའོ། །རྒྱུའི་སྐྱབས་འགྲོ་བྱེད་པ་དེས་གསུམ་ག་ལ་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་འགྲོ་བྱེད་པའི་ངེས་པ་མེད་ཀྱང༌། འབྲས་བུའི་སྐྱབས་འགྲོ་བྱེད་པ་དེས་ནི་གསུམ་ག་ལ་རྒྱུའི་སྐྱབས་འགྲོ་བྱེད་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེས་ན་རིགས་ཅན་གསུམ་གས་42རྒྱུའི་སྐྱབས་འགྲོ་དང་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་འགྲོ་གཉིས་ཀ་བྱེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་(ཤེས་བྱེད་དགོད་པ་)ནི། དེ་སྐད་དུ་ཡང་ཁྱིམ་བདག་དྲག་ཤུལ་ཅན་གྱིས་

ཞུས་པ་ལས། ཁྱིམ་བདག་ཇི་ལྟར་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་ཡིན་ཞེ་ན། ཁྱིམ་བདག་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁྱིམ་པ། སངས་
རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་མཚན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་ཀྱིས་བརྒྱན་པ། ཡོངས་སུ་
བསྒྲུབ་པར་བྱའོ། །སྙམ་དུ་སེམས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དེ། དགེ་བའི་རྩ་བ་གང་གིས་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་མཚན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་ཡང་དག་པར་བསྒྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་དག་ཡང་དག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་ཁྱིམ་བདག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་ཡིན་ནོ། །ཁྱིམ་བདག་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁྱིམ་པ་ཆོས་ལ་གུས་པ་དང་བཅས་ཤིང་རི་མོར་བྱེད་པ་དང་བཅས་པ། ཆོས་དོན་དུ་གཉེར་བ། ཆོས་འདོད་པ། ཆོས་ཀྱི་ཀུན་

དགའ་ལ་དགའ་ཞིང་མོས་པ། ཆོས་ལ་གཞོལ་བ། ཆོས་ལ་འབབ་པ། ཆོས་ལ་བབ་པ། ཆོས་སྲུང་བ། ཆོས་སྦེད་ཅིང་གནས་པ། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལ་
གནས་པ། ཆོས་ཀྱི་དབང་དུ་གྱུར་བ། ཆོས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་ཚིམས་པ། ཆོས་ཀྱི་སྟོབས་

42 ཤེས་རིག་༽གསུམ་གིས་

106

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

དང་ལྡན་པ། ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པའི་མཚོན་ཆ་དང་ལྡན་པ། ཆོས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་པ་སྟེ། འདི་
ལྟ་བུའི་ཆོས་དང་ལྡན་པས་བདག་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས། ལྷ་དང་མི་དང་ལྷ་མ་ཡིན་དུ་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་ལ་ཆོས་ཀྱི་བགོ་བཤའ་བྱའོ་སྙམ་དུ་དྲན་པ་རབ་ཏུ་ཐོབ་སྟེ། ཁྱིམ་བདག་དེ་
ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁྱིམ་པ་ཆོས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་ཡིན་ནོ། །ཁྱིམ་བདག་ཇི་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁྱིམ་པ་དགེ་འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་ཡིན་ཞེ་ན། ཁྱིམ་བདག་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁྱིམ་པ་དགེ་འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་ནི། གལ་ཏེ་དགེ་སློང་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའམ། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བའམ། ཕྱིར་མི་འོང་བའམ། དགྲ་བཅོམ་པའམ། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའམ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་
བའམ། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་བའམ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བ་དག་མཐོང་ན། དེ་ལ་
གུས་པ་དང་བཅས་ཤིང་ཞེ་ས་དང་བཅས་ལ་ལྡང་བར་བརྩོན་པའམ། བཀའ་བློ་བདེ་ཞིང་མཐུན་པར་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་དག་པར་སོང་བ་དང༌། ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་དེ་དག་ལ་བསྙེན་བཀུར་བྱས་པས། འདི་ལྟར་བདག་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་

ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཆོས་བསྟན་ཏེ་སྙམ་དུ་དྲན་པར་རབ་ཏུ་འཐོབ་སྟེ། དེ་དེ་དག་ལ་གུས་པ་དང་བཅས་ཤིང་ཞེ་ས་དང་བཅས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་དག་ལ་མི་དགའ་བར་ནི་མི་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་ཁྱིམ་བདག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁྱིམ་པ་དགེ་འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཉན་ཐོས་སོགས་ལ་གུས་པ་དང་བཅས་པ་ནི་རང་ཉིད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་གུས་པ་

107

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀདང་བཅས་པར་བསྡུ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་ཡན་ལག་དང་བཅས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །རྒྱུའི་སྐྱབས་ལ་ལྟོས་ཏེ་ནི་གསུམ་ག་ཡང་མཚུངས་པར་སྐྱབས་ཡིན་ཏེ། མདོ་འདི་ཉིད་ལས་འདི་སྐད་དུ། ཁྱིམ་བདག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁྱིམ་པ་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་ན། སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་ཡིན་ནོ། །བཞི་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མི་འདོར་བ་དང༌། དམ་བཅས་པ་མི་འཇིག་པ་
དང༌། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡོངས་སུ་མི་འདོར་བ་དང༌། ཐེག་པ་གཞན་ལ་མི་བརྟེན་པ་སྟེ། ཁྱིམ་བདག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་ན་སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་ཡིན་ནོ། །ཁྱིམ་བདག་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་ན་ཆོས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་ཡིན་ནོ། །བཞི་གང་ཞེ་ན། ཆོས་སྨྲ་བའི་གང་ཟག་ལ་བསྙེན་བཀུར་བྱས་ཏེ་ཆོས་ཉན་པ་དང༌། དེའི་དོན་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སོ་སོར་རྟོག་པ་དང༌། ཇི་ལྟར་ཐོས་ཤིང་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་གཞན་ལ་སྟོན་པ་དང༌། ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་ལས་
བྱུང་བའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྔོ་བ་སྟེ། ཞེས་བྱ་བའི་དོན་གསུངས་པ་དང༌། ཡང་དགེ་འདུན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ཁྱིམ་བདག་གཞན་ཡང་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁྱིམ་པ་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་ན་དགེ་འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་ཡིན་ནོ། །བཞི་གང་ཞེ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྐྱོན་མེད་ལ་ཞུགས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་

ལ་འགོད་པ་དང༌། ཟང་ཟིང་གིས་སྡུད་པ་ཆོས་ཀྱིས་སྡུད་པ་ལ་སྦྱོར་བ་དང་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་དགེ་འདུན་ལ་བརྟེན་གྱི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་ལ་
མ་ཡིན་པ་དང༌། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཚོལ་གྱི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་
བའི་དོན་གསུངས་པ་དང༌། ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གཟུགས་མཐོང་ནས་སངས་

108

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

རྒྱས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་དང༌། ཆོས་ཐོས་ནས་ཆོས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་ཐོབ་པ་དང༌། ཉན་ཐོས་
ཀྱི་དགེ་འདུན་མཐོང་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དྲན་པར་ཞེས་བྱ་བ་དང༌། ཡང་སངས་
རྒྱས་དང་འགྲོགས་པར་སྨོན་པས་སངས་རྒྱས་ལ་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པ་དང༌། ཆོས་བསྲུང་བའི་ཕྱིར་ཆོས་ལ་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པ་དང༌། སྦྱིན་པ་དེ་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྔོ་བ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཕྱི་རོལ་པ་རྣམས་ནི། འཁོར་བའི་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་ལ་ཐར་པར་མིང་བཏགས་ནས་དེ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བས། སྐྱབས་དང་སྐྱབས་འགྲོ་རྣལ་མ་མེད་ལ། རང་གི་ལུགས་ལ་ནི་ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་
གྱིས་ཡིད་འབྱུང་བས་ཀུན་ནས་བསླངས་ནས་ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ནི། ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པས་ཟིན་པ་ཡིན་ལ། དེས་ཀུན་ནས་བསླངས་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྲུང་བ་

ཡང༌། ངེས་འབྱུང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པས་དེ་དག་ཀྱང་ཆོས་འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་བ་ལ་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱས་ལ། བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་ཐོས་བསམ་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཐོག་མར་སྐྱབས་འགྲོ་ཡིད་འཁུལ་ནུས་པ་འདུག་མི་འདུག་བརྟག་
པར་བྱ་ལ། སྐྱབས་འགྲོ་འདི་ལ་གོ་བ་ལེགས་པར་ཆགས་ན་གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་མ་ལུས་པ་སྐྱབས་འགྲོ་ཡུལ་དང་བཅས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །ཁ་ཅིག ཉམས་ལེན་དེ་ཙམ་མི་བྱེད་པའི་ཁེངས་སྐྱུང་དུ་བྱས་ནས། སྐྱབས་འགྲོ་རེ་ཙམ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཅེས་ཟེར་བ་ནི། ཅི་ཡང་མི་ཤེས་པའི་བླུན་པོ་འབའ་
ཞིག་གི་གཏམ་མོ། །
གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ལ་གཉིས། ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱབས་རྣམ་པར་བཞག་

109

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀཔ་དང༌། དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་རྣམ་པར་བཞག་པའོ། །དང་པོ་(ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱབས་རྣམ་པར་བཞག་པ་)ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་(དྲི་བ་)ནི། དེ་ལ་དགོངས་པའི་དོན་གང་གིས་གདུལ་བྱ་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྐྱབས་གསུམ་

རྣམ་པར་བཞག་པ་མཛད་ཅེ་ན། གང་ཟག་དྲུག་གི་དབང་དུ་མཛད་ནས་སྐྱབས་གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་པ་འདི་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་གྱི།

གདུལ་བྱ་ཐེག་པ་གསུམ་ལ་རིམ་གྱིས་གཞུག་པའི་ཆེད་དུ་གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི། ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་(ལན་)ལ་གསུམ། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པ་དང༌། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་(རྩ་བ་)ནི། སྟོན་པ་བསྟན་པ་བསླབ་དོན་གྱིས། །ཐེག་པ་གསུམ་དང་བྱེད་གསུམ་
ལ། །མོས་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་བྱས་ནས། །སྐྱབས་གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་པ་
ཡིན། །རྐང་པ་དང་པོས་དགོས་པ་དང༌། རྐང་པ་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱིས་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་
གདུལ་བྱ་སྟོན་ཏོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ག་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་སུ་འཛིན་ཡང༌། མཐར་ཐུག་པའི་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་གྱི་ཚོགས་མངའ་བ་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ཏུ་བསྡུས་ནས། དཀོན་མཆོག་གསུམ་རིགས་ཅན་གསུམ་
གྱི་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་སོ་སོར་ཕྱེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྟོན་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རང་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་བྱར་བྱེད་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་དང་བསྟན་པ་དམ་པའི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་རྟེན་འབྲེལ་ཟབ་མོའི་དོན་རྟོགས་པས་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཟད་པ་རང་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་སུ་དོན་དུ་གཉེར་བ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་དང༌། སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་ཚེ་གཞན་གྱི་སྒྲའི་

110

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པ་སློབ་མ་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འབྲས་བུ་

རང་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་སུ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་
སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་སུ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཀྱི་དོན་གྱིས་ཐེག་པ་གསུམ་
གའི་43གང་ཟག་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་གསུམ་རྣམ་པར་
བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །སྟོན་པ་དང༌། བསྟན་པ་དང་སློབ་མ་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པས་བསྡུས་པའི་གྲུབ་ཟིན་གྱི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཐེག་པ་
གསུམ་པའི་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱུའི་སྐྱབས་སུ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཀྱི་དོན་གྱིས་དང༌།

ལམ་དུ་མ་ཞུགས་ཀྱང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སོ་སོར་མཆོད་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་གསུམ་ལ་མོས་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རྒྱུའི་སྐྱབས་གསུམ་རྣམ་
པར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །དོན་བསྡུས་ན། རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་རང་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་བྱའི་
དབང་དུ་བྱས་ནས་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་ལ། གྲུབ་ཟིན་གྱི་དཀོན་
མཆོག་གསུམ་རིགས་ཅན་གསུམ་ག་ལ་ལྟོས་ནས་རྒྱུའི་སྐྱབས་དང༌། ལམ་དུ་མ་ཞུགས་ཀྱང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སོ་སོར་བྱ་བ་བྱེད་པ་ལ་མོས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་སྐྱབས་གསུམ་སོ་སོར་རྒྱུའི་སྐྱབས་སུ་རྣམ་པར་བཞག་གོ །གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ནི། སྟོན་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་ནས་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཉིད་རང་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་བྱར་དོན་དུ་གཉེར་བར་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་བའི་གང་ཟག་དང༌། རིགས་ཅན་གསུམ་གའི་གང་ཟག་སངས་རྒྱས་ལ་མཆོག་ཏུ་བྱ་བ་བྱེད་པ་དང༌། ལམ་དུ་མ་ཞུགས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ལ་ཕྱག་དང་

43 ཤེས་རིག་དང་བློ་གླིང་༽དོན་གྱིས་ཐེག་པ་གསུམ་པའི་ སྒོ་མང་༽དོན་གྱི་ཐེག་པ་གསུམ་གའི་

111

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀམཆོད་པ་ལ་སོགས་པ་མཆོག་ཏུ་བྱ་བ་བྱེད་པར་མོས་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་

སངས་རྒྱས་ནི་སྐྱབས་ཡིན་ཏེ། རྐང་གཉིས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་
སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་སྐྱབས་སུ་བསྟན་ཅིང་རྣམ་པར་བཞག་གོ །འདི་ནི་རིགས་པས་འཐད་པ་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྒྲུབ་བྱེད་བཀོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྐང་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་མཆོག་མཐར་ཐུག་པ་སངས་རྒྱས་འབའ་
ཞིག་དང༌། སྐྱབས་གནས་སུ་གྲགས་པས་སོ། །གཞན་དུ་ན་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་སྐྱབས་སུ་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་གཞན་དུ་མ་བཀོད་པས་ཆོག་པའི་ཕྱིར་དང༌། རང་གི་སྟོན་པ་གཞན་གྱི་སྟོན་པ་ལས་མཆོག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོན་པའི་
བསྟན་པ་དམ་པའི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་གི་ཡོན་ཏན་བསྟན་ནས་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་གང་ཟག་རང་ཉིད་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཟབ་མོ་འཁོར་བ་ལུགས་འབྱུང་ལུགས་ཟློག་དང་རྟེན་
འབྲེལ་སྤྲོས་པའི་མཐའ་དང་བྲལ་བ་རྗེས་སུ་རྟོགས་ནས་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཉེ་བར་ཞི་བ་རང་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཞུགས་པ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་བའི་གང་ཟག་
དང༌། ལམ་དུ་ཞུགས་པ་དང་མ་ཞུགས་ཀྱང་ཆོས་ལ་བཀུར་སྟི་དང༌། རྒྱུའི་སྐྱབས་ལ་སོགས་པ་མཆོག་ཏུ་བྱ་བ་བྱེད་པར་མོས་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཆོས་དཀོན་
མཆོག་ནི་སྐྱབས་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཞེས་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་ཆོས་དཀོན་མཆོག་སྐྱབས་སུ་བསྟན་ཅིང་རྣམ་པར་བཞག་གོ །སྤང་བྱའི་ས་བོན་དང་བྲལ་བ་སླར་མི་ལྡོག་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྤངས་པ་
སྐྱབས་སུ་རིགས་ཀྱི། སླར་ལྡོག་པའི་ཆོས་ཅན་འཇིག་རྟེན་པའི་ཆགས་བྲལ་ཆོས་
དཀོན་མཆོག་ཏུ་མི་འཆད་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །སྟོན་པའི་བསྟན་པ་ལ་

112

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

ལེགས་པར་ཞུགས་པའི་སློབ་མ་དགྲ་བཅོམ་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་ནས་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་གཞན་ལས་ཐོས་པའི་སྒྲའི་རྗེས་སུ་ཞུགས་ནས་རང་རྒྱུད་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་བྱར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཞུགས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་བའི་གང་ཟག་དང༌། རིགས་
ཅན་གསུམ་གས་གྲུབ་ཟིན་གྱི་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་རྒྱུའི་སྐྱབས་སུ་བྱེད་པ་དང༌། ལམ་དུ་མ་ཞུགས་ཀྱང་འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་ལ་བསྙེན་བཀུར་བ་དང༌། ལམ་སྒྲུབ་པའི་གྲོགས་སུ་འཛིན་པ་སོགས་མཆོག་ཏུ་བྱ་བ་བྱེད་པར་མོས་པ་རྣམས་ཀྱི་བསོད་
ནམས་ཀྱི་ཞིང་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་ནི་སྐྱབས་ཡིན་ཏེ་ཚོགས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་སྐྱབས་སུ་བསྟན་
ཅིང་རྣམ་པར་བཞག་གོ །འཕགས་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་ན་སྐྱབས་གནས་ཡང་དག་ལ། ཡང་དག་ཡིན་མིན་གྱི་ཐེ་ཚོམ་གྱི་ས་བོན་སྤངས་པས་སྐྱབས་གནས་དང་མི་ཕྱེད་པས་
ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ཏུ་རྣམ་པར་བཞག་གི ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཚེ་འཕོས་ནས་སྟོན་པ་གཞན་གྱི་ཁ་ཕྱིར་འབྲང་བ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་
ཟག་དང་དགེ་འདུན་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་དགེ་འདུན་ལ་བཞིའི་གྲངས་ཚད་དགོས་པས་ཚོགས་ཞེས་སྨོས་སོ། །སྐྱབས་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཡིན་པས་ཐེག་
པ་དམན་པའི་འཕགས་པའི་ཚོགས་ཀྱང་འདིར་བསྟན་ཏོ། །ལོག་པའི་བཤེས་གཉེན་
གྱིས་བསླུས་པ་ཁ་ཅིག །ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་དང་ཉན་ཐོས་དགྲ་ཅོམ་པས། འཕགས་པ་དང་དགྲ་བཅོམ་པའི་གོ་མི་ཆོད་དོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ནི། སྟོན་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དང་པོར་ཡུལ་ཝཱ་ར་ཎ་སེར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་
ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་ཡང་གྲོལ་བ་མཚན་ཉིད་པ་ལ་

113

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀབཀོད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །ཞེས་སྟོན་པ་དང་བསྟན་པ་མཐའ་དག་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པའི་ལོག་ལྟ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བོ་སྲོག་ཆགས་ཁྲི་ཁྲག་དུ་མ་བསད་པ་ལས་
ཀྱང་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཆེས་ཆེ་བས། བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་གནས་འདི་ལ་
ཤིན་ཏུ་གཟབ་པར་བྱའོ། །
གསུམ་པ་(དོན་བསྡུ་བ་)ནི། དེ་ལྟར་འདིས་ནི་མདོར་བསྡུས་ན་དགོས་པའི་དོན་
རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་གདུལ་བྱ་གང་ཟག་དྲུག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱིས་སྐྱབས་གསུམ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་རྣམ་པར་བཞག་པ་འདི་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་ཏེ་
ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱབས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་གནས་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཉན་ཐོས་
ཀྱི་ཐེག་པ་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བར་དུ་ཐེག་པ་ལ་རིམ་གྱིས་གཞུག་པའི་དོན་དུ་ཡིན་ནོ། །ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱབས་དང་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་དོན་ནི་འདི་ལྟར། ཉན་ཐོས་
དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཐེག་པ་དམན་པའི་དགྲ་བཅོམ་
པའི་འབྲས་བུ་ཙམ་ཞིག་རང་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་བྱར་བྱེད་ཀྱི། དེ་ལས་གོང་དུ་བགྲོད་མི་
འདོད་ཅིང་བགྲོད་མི་དགོས་པར་འདོད་པ་གདུལ་བྱའི་བསམ་པའི་ངོར་བགྲོད་པ་མཐར་ཐུག་ཀྱང་དངོས་པོ་ལ་བགྲོད་པ་མཐར་ཐུག་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐྱབས་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་དོན་ཏེ། དངོས་པོ་ལ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་ཀྱང་བསམ་ངོར་བདེན་པར་
གྲུབ་པ་ལ་ཀུན་རྫོབ་པའི་བདེན་པ་ཞེས་སྒྲ་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །དངོས་པོ་ལ་བགྲོད་པ་མཐར་ཐུག་པའི་སྐྱབས་ནི། དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་དོན་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱབས་
རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི། ཉན་རང་རིགས་ངེས་པ་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུའི་བར་དུ་
ཁྲིད་ནས། མཐར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་གཞུག་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །འགྲེལ་པའི་སྐབས་

114

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

འདི་དག་གིས་ཀྱང༌། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲུབ་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །གཉིས་པ་(དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་རྣམ་པར་བཞག་པ་)ལ་གཉིས། སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པའི་སྐྱབས་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་མ་ཡིན་པར་བསྒྲུབ་པ་དང༌། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉག་ཅིག་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་སུ་བསྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་(སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པའི་སྐྱབས་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་མ་ཡིན་པར་བསྒྲུབ་པ་)ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ (རྩ་བ་)ནི། སྤང་ཕྱིར་བསླུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཕྱིར། །མེད་ཕྱིར་འཇིགས་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། །ཆོས་རྣམ་44གཉིས་དང་འཕགས་པའི་ཚོགས། །གཏན་གྱི་སྐྱབས་མཆོག་མ་
ཡིན་ནོ། །ཆོས་དང་དགེ་འདུན་གཉིས་ལས། ཆོས་ལ་ལུང་གི་ཆོས་དང་རྟོགས་པའི་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་ལུང་གི་ཆོས་མིང་ཚིག་ཡི་གེའི་ཚོགས་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་པའི་གཏན་གྱི་སྐྱབས་མཆོག་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་ཤིང་མཐར་ཐུག་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ན། གཟིངས་ལྟར་རང་ཉིད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་ཐབས་སུ་མི་དགོས་པས་སྤང་ཞིང་དོར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། རང་ཉིད་
ཀྱི་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་མ་ཡིན་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། སངས་རྒྱས་ཐོབ་ནས་གསུང་གི་
ཚོགས་དགོས་པ་མེད་པའི་དོན་མིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པའི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་བདེན་སྟོང་སྤྲོས་བྲལ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སྔ་མ་ལ་རྟགས་ནི། རང་ཉིད་དྲི་མ་མཐའ་དག་གིས་དག་པ་མེད་ཀྱང་རང་གི་ངོར་དྲི་མ་མཐའ་དག་གིས་དབེན་པར་སྣང་བ་དང༌། རང་ཉིད་དྲི་མའི་བསླད་པ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ་མེད་ཀྱང༌། རང་གི་ངོ་བོ་ལ་དྲི་མའི་བསླད་པ་མེད་པར་སྣང་བའི་འདྲིད་

44 སྡེ་དགེ་དང་ཅོ་ནེ་བསྟན་འགྱུར་༽རྣམས་

115

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀཔའི་ཆོས་ཅན་བསླུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིའི་དོན་ཁ་ཅིག་གིས། བདེན་སྟོང་རྫུན་པ་བསླུ་བའི་དོན་དུ་བྱས་ནས་འདུས་བྱས་ཡིན་ན། དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་འདོད་ཅིང༌། རྒྱུ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་

ལམ་བདེན་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་མ་ཡིན་པ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་ཀྱང་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་མ་ཡིན་པ་དང༌། ཁ་ཅིག སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་སངས་རྒྱས་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ནི། མུ་སྟེགས་སྤྱོད་པ་བས། ཐུབ་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱོན་ཟད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ངག་སྨྲ་བའི་ཕྱིར་དང༌། བློ་དང་ལྡན་པ་དང༌། ལག་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སྨྲ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་བཙུགས་པར་ཟད་ལ། ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་མཆོག་གི་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་ཉེས་
པ་ཀུན་ཟད་དང༌། ཡོན་ཏན་ཀུན་ལྡན་གྱི་སངས་རྒྱས་སུ་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ། རིགས་པའི་
ཚོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབད་པ་དུ་མས་སྤྲོ་བར་མཛད་པ། ཁྱོད་ནི་དེ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པ་མ་ཁེགས་ནས་སྦྱངས་པས། ཝ་སྐྱེས་རྒྱལ་པོར་བསྐོས་པ་ལྟར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་

པ་འཛིན་པའི་ཚུལ་དུ་བཅོས་ནས། དེ་ཉིད་འཇིག་པར་བྱེད་པའི་ཆོམ་རྐུན་དུ་ཤེས་པར་བྱས་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཆིལ་མའི་

ཐལ་བ་བཞིན་དུ་དོར་བར་བྱའོ། །འདི་དག་གིས་ནི། གདུལ་བྱའི་གཞན་སྣང་ཙམ་ཡིན་
གྱི་སངས་རྒྱས་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་གཟུགས་སྐུ་མེད་པ་དང༌། ཡང་སངས་
རྒྱས་རང་སྣང་ལ་ཡེ་ཤེས་མེད་པར་འདོད་པ་སོགས་ཀྱང་བཀག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པའི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་བདེན་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་ཡིན་པ་བཀག་པ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་དང༌། ཐེག་པ་དམན་

116

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

པའི་ལམ་བདེན་སོགས་ཀྱང་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པར་བྱའོ། །ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷག་མ་མེད་པའི་མྱང་འདས་སྡུག་ཀུན་ཉེ་བར་ཞི་བ་དེ་ཆོས་ཅན། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སྔ་མ་ལ་རྟགས་ནི། ཉོན་མོངས་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་ཙམ་མེད་པ་ཙམ་གྱིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཕྱིར་ཙམ་ནི་ལྷག་མ་འགོག་པ་སྟེ། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་

འཇིགས་པ་མི་ཟད་པ་དོན་གྱིས་འཕེན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེའི་དོན་རྒྱས་པར་འགྲེལ་
པར་འཆད་དེ། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སྔ་མ་ལ་རྟགས་ནི། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་འཇིགས་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། སྔ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་འདི་གྲུབ་མོད་ཀྱི།

ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱིས་འཇིགས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་དེ་ཟད་པ་དོན་དུ་
གཉེར་བ་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་ལོགས་སུ་སྨོས་སོ། །དེ་ལྟར་ལུང་དང་རྟོགས་པའི་ཆོས་རྣམ་པ་གཉིས་དང་སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་པའི་འཕགས་པའི་ཚོགས་གཏན་གྱི་སྐྱབས་མཆོག་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །ལུང་གི་ཆོས་དོན་དམ་
པའི་སྐྱབས་ཡིན་པའི་དོགས་པ་མེད་མོད་ཀྱི། མཐའ་དཔྱད་ནས་ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པའི་ཡན་
ལག་ཏུ་སྨྲོས་པ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ལ་གཉིས། ལུང་གི་ཆོས་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་དང༌། རྟོགས་པའི་ཆོས་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་(ལུང་གི་ཆོས་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་)ནི། ཆོས་ནི་ཞེས་སོ། །སངས་རྒྱས་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་གསུང་གི་ཚོགས་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་ཡིན་མོད་ཀྱི། འདི་ནི་
གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཉན་ཤེས་དང་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པའི་རྣམ་རིག་ལ་སྣང་བའི་ལུང་གི་ཆོས་ཙམ་དང༌། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྣང་བ་

117

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀགདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་དེ་དག་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་མ་ཡིན་པར་
བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ལམ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་
གྱི་དམིགས་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་པ་ན་རང་ཉིད་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་ཚིག་གི་འཁར་བ་ལ་བརྟེན་མི་དགོས་པས། དོན་ཤེས་པས་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀུན། །གཟིངས་དང་འདྲ་བ་ཉིད་དུ་རིག །ཅེས་གཟིངས་ལྟ་བུ་ཞེས་བཤད་དོ། །
གཉིས་པ་(རྟོགས་པའི་ཆོས་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་)ནི། རྟོགས་པའི་ཆོས་
ནི། ཞེས་ཏེ། གང་གིས་རྟོགས་པ་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང༌། གང་རྟོགས་པ་འགོག་པའི་
བདེན་པ་ཞེས་བྱ་བས་སོ། །འགོག་བདེན་མངོན་པར་རྫོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་བསྟན་
གྱི། ཡུལ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ངོ་བོར་སྟོན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པའི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ལམ་ནི་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པའི་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་རྟོགས་ལ་ཞེས་པས་སྤྱིར་བསྟན་ནས།

བསླུ་བའི་དོན་དང༌། མི་རྟོག་པའི་ཚུལ་འོག་མས་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཕྱེ་ནས་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི།

འདུས་བྱས་ཙམ་ལ་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དོགས་པའི་གནས་མེད་དོ། །འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་བཤད་མ་ཐག་པའི་ལམ་གྱི་བདེན་
པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་ཚུལ་དང་སྣང་ཚུལ་མི་མཐུན་པས་རྫུན་པ་སྔར་རྩ་བར་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་བསླུ་བའི་ཆོས་ཅན། གང་རྫུན་པ་བསླུ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཚུལ་དུ་སྔར་
བཤད་པ་དེ་ནི་བགྲོད་པ་མཐར་ཐུག་པའི་སྐྱབས་སུ་མི་བདེན་པ། གང་བགྲོད་པ་མཐར་ཐུག་པའི་སྐྱབས་སུ་མི་བདེན་པ་དེ་ནི་སྔར་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་ཀྱང་བགྲོད་པ་མཐར་

118

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

ཐུག་པའི་ཚེ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་དངོས་པོ་ཡིན་པས་མི་རྟག་པ་གང་དེ་འདྲའི་ཚུལ་
གྱི་མི་རྟག་པ་དེ་ནི་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་མ་ཡིན་ནོ། །འདུས་བྱས་ཙམ་ལ་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་བསྟན་པར་འདོད་པ་ནི། འདི་དག་གིས་ཅི་བྱེད་པ་མ་ཤེས་པའི་དོན་ཏེ། གཞུང་འོག་མ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །ལམ་དེས་རྟོགས་པའི་འགོག་པ་ཐོབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་དེའི་ནང་ནས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྒྱུད་
ཀྱི་ལྷག་མེད་ཀྱི་མྱང་འདས་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་མ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་ཙམ་མེད་པ་ཙམ་གྱིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཕྱིར། མར་མེ་རྒྱུན་ཆད་པ་
བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་ཚོགས་ལ་དམིགས་པའི་སྣང་བ་རྣམས་ནུབ་ནས་ཞི་བའི་བདེ་བ་འབའ་ཞིག་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པའོ། །ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་བུའི་སྡུག་ཀུན་ཙམ་གཉེན་པོས་བཅོམ་པའི་སྒོ་ནས་མེད་པའི་བྲལ་བ་ནི་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་སམ། སྐྱབས་གཏན་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བར་འོས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱབས་ཙམ་ཡིན་ཡང༌། དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་མ་ཡིན་པའི་དོན་ཏོ། །ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་ཞེས་པ་ལ།
ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་ལུགས་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་གཞན་དེ་དག་གིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལྷག་མེད་ཀྱི་
མྱང་འདས་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་མ་ཡིན་པར་གྲུབ་ཀྱང༌། ཉན་ཐོས་པ་ཁ་ཅིག་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་སུ་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་དགག་པའི་ཆེད་དུ། རང་ལུགས་ལ་མར་མེ་ཤི་བ་བཞིན་སོང་བའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མྱང་འདས་མ་གྲུབ་ཀྱང༌། ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་དག་གིས་
བརྟགས་པའི་ལུགས་ཁས་བླངས་ནས། ལོག་རྟོག་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པ་ནི། འདིའི་དོན་མ་ཡིན་གྱི། འདི་ནི་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ལས། ཚུལ་གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་པ་དགོངས་པས་བསྡུས་ལ། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པའི་

119

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀཚུལ་ཡིན་གྱི། དངོས་པོ་ལ་མི་གནས་པ་ཉན་ཐོས་པའི་གྲུབ་མཐས་བཞག་པའི་ལུགས་
སྟོན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །མར་མེ་ཤི་བའི་དཔེ། བེམ་རིག་ཀུན་རྒྱུན་ཆད་པ་ལ་འཆད་མི་དགོས་ཀྱི། སྔར་ཉོན་མོངས་པས་བསྐྱེད་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཡོད་པ་མར་མེ་ཤི་བ་བཞིན་
སོང་བ་དང༌། སེམས་ཅན་གྱི་ཚོགས་ལ་གཟིགས་པའི་སྣང་བ་མར་མེ་ཤི་བ་བཞིན་དུ་ནུབ་ནས་ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་འབའ་ཞིག་ལ་མཉམ་བར་བཞག་པ་ལ་ངེས་པར་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདི་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ལ་ཞུགས་ཀྱང༌། རིགས་
མ་ངེས་པ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྒྱུར་བ་པའི་ཉན་ཐོས་དང༌། སྔར་རིགས་ངེས་པ་ཡིན་ཡང་ལྷག་མ་མེད་པའི་མྱང་འདས་ཐོབ་ནས། སྔར་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་

ཡིད་སུན་པ་དབུགས་ལེགས་པར་ཕྱུང་བ་དག་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་

བསྐུལ་ནས་དེ་ལས་སད་དེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་བཀྲི་བའི་ཆེད་དུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལྷག་

མེད་མྱང་འདས་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱབས་སུ་བསྒྲུབ་པ་དང༌། དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་མ་ཡིན་པར་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་ལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་

ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་རྣམ་གཞག་རང་ལུགས་ལ་ཡང་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། །འོག་ནས་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་པར་མྱང་འདས་མི་ཐོབ་པར་བཤད་པ་ནི། ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་དང༌། ཤེས་
སྒྲིབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་མྱ་ངན་མ་ལུས་
པ་དང་བྲལ་བའི་དོན་ཡིན་པས། ཉན་ཐོས་ལ་མྱང་འདས་མཚན་ཉིད་པ་མེད་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱར་མི་རུང་ངོ༌། །མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བ་ཁ་ཅིག་ཀྱང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཀྱི་གནས་སྐབས་

120

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

ན། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རིགས་འདྲ་མི་འཆད་པར་བཞེད་དོ། །རྩ་འགྲེལ་འདི་དག་གི་དོན་མ་རྟོགས་པས་45རང་ལུགས་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལྷག་མེད་མྱང་
འདས་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་མ་ཡིན་པར་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་གི་སྒོ་ནས་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་གཞག་ལེགས་པར་མ་ཤེས་པར་མི་འདོད་པ་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་དུ་བྱེད་པ་དང༌། འགྲེལ་པའི་ཙམ་གྱི་སྒྲས་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་འཇིགས་པ་མ་ཟད་པ་འཕངས་པ་མི་
ཤེས་པར་བེམ་རིག་རྒྱུན་ཆད་ནས་མེད་པ་སོགས་རྟགས་སུ་བྱེད་པ་ནི་དོན་མ་རྟོགས་པའི་རྣམ་འགྱུར་དུ་གསལ་ལོ། །འཕགས་པའི་ཚོགས་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་མ་ཡིན་པར་བསྒྲུབ་པ་ནི། །དགེ་འདུན་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་འདིར་ཐེག་པ་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་ཐེག་དམན་འཕགས་པ་དང་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་ཚོགས་ཀྱི་ཚིག་བླ་དྭགས་སོ། །དེ་ཡང་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་མ་ཡིན་ཏེ། རྟག་ཏུ་སྒྲིབ་པའི་འཇིགས་པ་དང་བཅས་
པའི་ཕྱིར་དང༌། རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བ། སོང་ནས་འཇིགས་པ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཚོལ་བ་འཇིགས་པ་ཟད་པ་དེའི་ཐབས་སློབ་པ་ལམ་སྒྲུབ་པའི་བྱ་བ་དང་བཅས་པས་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་བཞི། འཇིགས་པ་དང་བཅས་པ་དང༌། སྐྱབས་སུ་སོང་བ་དང༌། ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཚོལ་བ་དང༌། སློབ་པའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་ལ་ཞུགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་འཇིགས་པ་དང་བཅས་ཞེ་ན། གང་གི་ཕྱིར་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་སྲིད་པ་ཟད་པ་རྣམས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། རྟག་ཏུ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ལ་

45 སྒོ་མང་༽མ་རྟོགས་པར་

121

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་རྨོངས་པ་མི་ཟད་པར་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱིས་འཇིགས་པའི་
འདུ་ཤེས་ཉེ་བར་གནས་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་ཞེས་སོ། །དེས་ན་དགྲ་བཅོམ་པ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་ནི་སྐྱབས་ཚོལ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་དམྱལ་བ་ན་གནས་པའི་སེམས་ཅན་སྐྱབས་མེད་པ་འཇིགས་པ་དེ་དང་དེས་འཇིགས་པ་དེ་དག །དེ་དང་དེ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཚོལ་བ་དེ་བཞིན་དུ། དགྲ་བཅོམ་པ་ལ་ཡང་འཇིགས་པ་དེ་ཡོད་དེ། གང་གི་ཕྱིར་དགྲ་བཅོམ་པ་དེ་དག་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་འཇིགས་
པས་འཇིགས་ཏེ་གྲུབ་ཟིན་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ནོ། གསུམ་པ་ནི། གང་ཞིག་དེ་ལྟར་འཇིགས་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ནི། རང་རྒྱུད་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་འཇིགས་པ་ཟད་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་གདོན་མི་ཟ་
བར་འཇིགས་པ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཚོལ་ལ། ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཚོལ་བའི་ཕྱིར་ན་འཇིགས་པའི་གཞི་སྒོ་གསུམ་གྱི་གནས་ངན་ལེན་གྱི་བག་ཆགས་ཕྲ་མོ་སྤང་པའི་
46དབང་དུ་བྱས་ནས་སློབ་པ་ལམ་སྒྲུབ་པའི་བྱ་བ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་རོ། །བཞི་པ་ནི། སློབ་པའི་ཕྱིར་ནི་སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱི་འཇིགས་པ་མེད་པའི་ཁྱུ་མཆོག་གི་གནས་ཐོབ་པར་བྱ་པའི་ཕྱིར་ཞུགས་པར་གྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུའོ། །རང་ཉིད་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ལུགས་འཐད་པར་མཐོང་ནས། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་འདོད་ན་མ་གཏོགས་འགྲེལ་པ་འདིས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲུབས་མ་བསྒྲུབས་སུ་ཞིག་ཐེ་ཚོམ་ཟ། བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྒྱུར་བ་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་དམ་པའི་ཆོས་པདྨ་

46 སྒོ་མང་༽ སྤངས་པའི་

122

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

དཀར་པོའི་མདོ་ལས་ཀྱང་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་བསྟན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས་ཐམས་ཅད་མི་འགྲིགས་པ47་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་བཤད་མ་ཐག་པའི་
འཕགས་པའི་ཚོགས་དེ་ཡང་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་དེའི་རྒྱུའི་ཡན་ལག་གི་སྐྱབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཏན་གྱི་སྐྱབས་མ་ཡིན་ནོ། །སྤྱིའི་དོན་བསྡུ་བ་ནི། དེ་ལྟར་སྐྱབས་
གཉིས་པོ་འདི་དག་ནི་མཐར་ཐུག་པའི་དུས་ན་སྐྱབས་མ་ཡིན་པར་བརྗོད་དོ། མཐར་ཐུག་གི་ཆོས་སྐུ་མ་ཡིན་པར་བསྒྲུབ་པ་ནི། ཤེས་འདོད་མེད་པའི་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་(ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་སུ་སྒྲུབ་པ་)ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་(རྩ་བ་)ནི། དམ་པའི་དོན་དུ་འགྲོ་བ་ཡི། །སྐྱབས་ནི་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་ཡིན། །ཐུབ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཅན་ཕྱིར། །ཚོགས་ཀྱང་དེ་ཡི་
མཐར་ཐུག་ཕྱིར། །འགྲོ་བ་ཡི་ཆོས་ཅན། དམ་པའི་དོན་དུ་སྟེ་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་ནི་སངས་རྒྱས་ཉག་ཅིག་ཡིན་ཏེ། ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་འཇིགས་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་བརྙེས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་འགྱེལ་བ་
འགྱེལ་བ་ལ་བརྟེན་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་འཇིགས་པ་མེད་པའི་གོ་འཕང་བརྙེས་པས་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་སུ་རིགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ས་བཅུ་རྒྱུན་གྱི་ཐ་

མ་མན་ཆད་ཐེག་པ་གསུམ་པོའི་འཕགས་པའི་ཚོགས་ཀྱང་ཆོས་སྐུ་དེའི་མཐར་ཐུག་པ་ཅན་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་དག་གི་རྒྱུའི་སྐྱབས་དང༌། དེ་ལྟ་བུའི་གོ་འཕང་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་སུ་བྱེད་པར་བསྟན་

47 སྐུ་འབུམ་དང་ཤེས་རིག་༽མི་འགྲིག་པ་

123

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀཔས། ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྐྱབས་མཛད་པའི་རྒྱུ་མཚན་
བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན། ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ནི། རང་ཉིད་འཇིགས་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་ཅིང༌། འཇིགས་པ་ཐམས་ཅད་མ་ཟད་པ་རྣམས་ལ། ཉེ་རིང་མེད་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་མངའ་བ། ཕན་ལན་དང༌། གྲགས་པ་སོགས་ལ་མི་ལྟ་བར་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱབས་མཛད་པས་ན་གཏན་གྱི་སྐྱབས་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ནི། འདིས་ནི་སྔར་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་
འགག་པ་མེད་པ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཐུབ་པ་ནི། རྣམ་པར་བྱང་བའི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལས་གང་གིས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང༌། གང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་བརྙེས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་དང༌། སྔར་བཤད་པའི་ཐེག་པ་གསུམ་པའི་ཚོགས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་རྣམ་པར་དག་
པའི་མཐར་ཐུག་པ་ཐོབ་པས་མཐར་ཕྱིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ན། སེམས་ཅན་སྐྱོབ་པ་མེད་ཅིང་སྐྱབས་མེད་པའི་འཇིག་རྟེན་ན་འཁོར་བ་མ་སྟོངས་བར་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པས། ཕྱི་མའི་མཐའི་མུ་དང་མཉམ་པ་འཆི་བ་མེད་པས་མི་ཟད་པའི་སྐྱབས་རྒྱུན་ཆད་པ་མི་སྲིད་པས་རྟག་པའི་སྐྱབས་རྒ་བ་མེད་པས་གཡུང་དྲུང་གི་སྐྱབས་མི་སླུ་བས་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་ནི་གཅིག་ཉིད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཞེས་སོ། །
གསུམ་པ་དཀོན་མཆོག་གི་མིང་དོན་བཤད་པ་ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་
པའོ། །དང་པོ་(རྩ་བ་)ནི། འབྱུང་བ་དཀོན་ཕྱིར་དྲི་མེད་ཕྱིར། །མཐུ་ལྡན་ཕྱིར་དང་འཇིག་རྟེན་གྱི། །རྒྱན་གྱུར་ཕྱིར་དང་མཆོག་ཉིད་ཕྱིར། །འགྱུར་བ་མེད་ཕྱིར་དཀོན་མཆོག་ཉིད། རཏྣ་ཞེས་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང༌། ཡི་གེ་བསྣན་པའི་ངེས་ཚིག་གིས་དཀོན་མཆོག་ལ་

124

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

ཡང་འཇུག་པས་ཆོས་མཐུན་རྣམ་པ་དྲུག་གིས་ཆོས་མཐུན་ཏེ། རིན་པོ་ཆེ་ལྟར་འབྱུང་བ་དཀོན་པའི་ཕྱིར་དཀོན་པ་དང༌། རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་དྲི་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་
འདོད་དོན་མི་སྒྲུབ་པའི་ཉེས་པ་མེད་པ་དང༌། ནུས་མཐུ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཡོན་ཏན་ཆེ་བ་དང༌། འཇིག་རྟེན་གྱི་རྒྱན་དུ་གྱུར་བའི་ཕྱིར་ཕན་འདོགས་ཆེ་བ་དང༌། ཡོན་ཏན་
དེ་དག་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་མཆོག་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་
བསྟོད་སྨད་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མི་འབྱིན་པར་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དཀོན་མཆོག་
ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །
གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ནི། མདོར་བསྡུ་ན་ཞེས་སོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། རིན་པོ་ཆེ་དང་འབྱུང་བ་དཀོན་པར་ཆོས་མཐུན་པས་ནི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་བསྐལ་པ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་མང་པོར་ཡང་དགེ་བའི་རྩ་བ་མ་བསྐྲུན་པ་རྣམས་དང་ཕྲད་པ་མི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་ནི་འབྱུང་བ་དཀོན་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་མཆོག་དང༌། ཤིན་ཏུ་རྙེད་
པར་དཀའ་བས་རྙེད་པའི་དུས་སུ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་འབད་པ་ཆེན་པོས་མི་བཏང་བར་སྐྱབས་འགྲོ་བྱ་བར་བསྟན་ཏོ། །ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ལེགས་པར་ཡོངས་
སུ་སྦྱངས་པས་རྡུལ་སོགས་ཀྱི་དྲི་མ་མེད་པ་དང་འདྲ་བར། དྲི་མ་མེད་པར་ཆོས་
མཐུན་པས་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱོབ་མི་ནུས་པ་དང་བསླུ་བའི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་ནི་སྐྱོབ་མི་ནུས་པའི་ཉེས་པ་མེད་པ་དང་སྐྱབས་སུ་འདི་ཉིད་རིགས་
ཀྱི་འཇིག་རྟེན་པའི་ལྷ་ལ་སོགས་པ་སྐྱབས་སུ་མི་རིགས་པར་བསྟན་ཏོ། །ཡིད་བཞིན་
གྱི་ནོར་བུ་ཟས་གོས་སོགས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་སྟེར་བ་དང་འདྲ་བར་མཐུ་དང་ལྡན་པར་
ཆོས་མཐུན་པས་ནི་མངོན་པར་ཤེས་པ་དྲུག་ལ་སོགས་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་མཐུ་བསམ་

125

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀགྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་ནི་སྐྱབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་དང་
སྐྱབས་མཛད་པར་བསྟན་ཏོ། །ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུས་འཇིག་རྟེན་ན་འདོད་པའི་དོན་
དུ་མ་སྟེར་བ་དང་འདྲ་བར་འཇིག་རྟེན་གྱི་རྒྱན་དུ་གྱུར་བར་ཆོས་མཐུན་པས་ནི་འགྲོ་
བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་དོན་གཉེར་གྱི་བསམ་པ་དགེ་བའི་རྒྱུ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་ནི་ཕན་འདོགས་ཆེ་བ་དང་སྐྱབས་བཅོལ་བའི་དགོས་པ་འགྲུབ་པར་བསྟན་ཏོ། །ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་བཅོས་མ་ལས་མཆོག་ཉིད་
དུ་གྱུར་བ་དང་འདྲ་བར་ཆོས་མཐུན་པས་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་ལྷ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་སྣང་གི་སྐྱབས་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང༌། ཟླ་མེད་པ་དང་སྐྱབས་མཆོག་ཏུ་བསྟན་ཏོ། །ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་
བསྟོད་སྨད་སོགས་ཀྱིས་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་མི་བརྟེན་པ་དང་འདྲ་བར་བསྟོད་པ་དང་
སྨད་པ་ལ་སོགས་པས་སྐྱབས་མི་མཛད་པ་ལ་སོགས་པར་རྣམ་པར་མི་འགྱུར་བར་ཆོས་མཐུན་པས་ནི། རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་འདུས་མ་བྱས་པའི་རང་བཞིན་དོན་དམ་པའི་
བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡན་ཆད་
ཀྱིས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་འབྲས་བུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །
༈ གཉིས་པ་དེ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་གཉིས། སྤྱིའི་རྣམ་
པར་བཞག་པ་དང༌། སོ་སོའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་(སྤྱིའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་)་ལ་གསུམ། སྤྱིའི་མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་དོན་དང༌། རྒྱུ་རྐྱེན་
སོ་སོར་རྣམ་པར་བཞག་པའོ། །དང་པོ་(སྤྱིའི་མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། འབྲས་བུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་བསྟན་པའི་རྗེས་ཐོགས་ལ། གང་ཡོད་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་ལེགས་ཚོགས་

126

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

ཐམས་ཅད་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་རྣམ་པར་དག་པ་སྐྱེ་བའི་གནས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཡིན་ལ་དེ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་རྐྱེན་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཚིགས་
སུ་བཅད་པ།

གཉིས་པ་(བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་དོན་)ལ་གཉིས། བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པའོ། །དང་པོ་(བསྟན་པ་)ནི། དྲི་བཅས་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་དྲི་མ་མེད། །དྲི་མེད་སངས་རྒྱས་ཡོན་ཏན་རྒྱལ་བའི་མཛད། །གང་ལས་དཀོན་མཆོག་དགེ་བ་གསུམ་འབྱུང་བ། །དོན་དམ་གཟིགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ཉིད་དོ། །དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཉེ་བར་ལེན་པའི་གནས་དང༌། ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྐྱེན་དྲི་མ་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་དང༌། དྲི་མ་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང༌། རྒྱལ་བའི་མཛད་པས་བསྡུས་པ་རྒྱུ་རྐྱེན་གང་
ལས་ཐོབ་བྱ་དཀོན་མཆོག་དགེ་བ་གསུམ་འབྱུང་བ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །དགེ་བ་ནི་བཟང་པོའ། །དེ་གང་གི་ཡུལ་ཡིན་ན། མ་ལུས་པར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ནི། དོན་དམ་གཟིགས་པ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ཉིད་དོ། །
གཉིས་པ་(བཤད་པ་)ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་(དྲི་བ་)ནི། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་འདིས་ཅི་ཞིག་གསལ་བར་བྱས་ཞེ་ན། གཉིས་པ་(ལན་)ལ་གཉིས། བསམ་
གྱིས་མི་ཁྱབ་ཅིང་སངས་རྒྱས་ཉག་ཅིག་གི་ཡུལ་དུ་བསྟན་པ་དང༌། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དོ། །དང་པོ་(བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་ཅིང་སངས་རྒྱས་ཉག་ཅིག་གི་ཡུལ་དུ་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །
དང་པོ་(རྩ་བ་)ནི། དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་འདི་ཡི་རིགས། །ཐམས་ཅད་གཟིགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ། །དེ་ཡང་རྣམ་བཞི་གོ་རིམ་བཞིན། །རྒྱུ་བཞི་ཡིས་ནི་

127

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀབསམ་མི་ཁྱབ། །འབྲས་བུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་འདིའི་རིགས་རྒྱུ་རྐྱེན་མ་ལུས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཐམས་ཅད་གཟིགས་པ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་

ཡུལ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་རྣམ་པ་བཞི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་འོག་ནས་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་བཞི་ཡིས་ནི་གཞན་གྱིས་མངོན་སུམ་གྱིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བསམ་གྱིས་མི་

ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་གི་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ལོ། །ཚིགས་སུ་
བཅད་པ་སྔ་མས་རྒྱུ་རྐྱེན་བཞི་ངོས་བཟུང་ནས་གང་གི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་བསྟན་ལ། འདིས་དེའི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་མཚན་བསྟན་ཏོ། །
གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ནི། དེ་ལ་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་སྦུབས་ལས་མ་གྲོལ་བའི་ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་དོན་དམ་པའི་
བདེན་པ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཞེས་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དག་པ་གཉིས་ལྡན་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་མདོ་དང་དེའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་

བསྟན་བཅོས་འདི་རྩ་འགྲེལ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་དངོས་མིང་གིས་བསྟན་པ་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཡང་མེད་པས་མཐར་ཐུག་གི་ཆོས་སྐུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོར་བྱེད་པ་ནི། རང་དགར་རྣམ་གཞག་བྱེད་ན་མ་གཏོགས་བསྟན་བཅོས་འདི་རྩ་འགྲེལ་གྱི་ལུགས་སུ་མི་བྱའོ། །མདོ་གཞན་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་དྲི་མས་རྣམ་པར་དག་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐུར་གསུངས་པ་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱེད་པ་ནི། རང་ཉིད་
རིགས་པ་མི་ཤེས་པའི་རྣམ་འགྱུར་དུ་གོ་བར་བྱེད་པའོ། །དྲི་མ་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ཉིད་དྲི་མ་མཐའ་དག་ཟད་ནས་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་སར་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་བའི་མཚན་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་

128

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

ཞེས་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་འགལ་ཏེ། དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དྲི་མ་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། རིགས་པ་ཞིབ་ཏུ་མ་རྟོགས་པའི་བབ་ཅོལ་ཡིན་ཏེ། དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་གནས་མ་ལུས་པར་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་མ་སྨྲས་སམ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། སེམས་ཅན་
སངས་རྒྱས་སུ་ཐལ། སེམས་ཅན་དྲི་མ་མཐའ་དག་ཟད་པ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་བཞིན་ཉིད་དྲི་མ་དང་བཅས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་དང༌། དེ་བཞིན་ཉིད་དྲི་མ་མཐའ་དག་གིས་དབེན་པ་ཆོས་སྐུར་ཁས་བླངས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཆོས་སྐུར་ཁས་བླངས་མི་དགོས་པ་བཞིན་དུ། དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དྲི་མ་མཐའ་དག་ཟད་པ་ཆོས་སྐུར་ཁས་བླངས་པ་ལ་འགལ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དྲི་མ་མཐའ་དག་གིས་དབེན་པར་འགྱུར་བ་མི་སྲིད་ན། སེམས་ཅན་སངས་རྒྱས་པ་མི་སྲིད་པ་དང༌། སྣམ་བུ་དཀར་པོ་དམར་པོར་འགྱུར་བ་མི་སྲིད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས། འདི་ནི་ཚོགས་རྒྱུན་ལེགས་པར་འཇོག་མི་ཤེས་ཤིང༌། མཐར་རྟག་དངོས་ཁས་ལེན་པ་ལ་ཐུག་པར་འགྱུར་བའི་གཞན་དེའི་ལུགས་སོ། །དྲི་མ་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནི། དྲི་མ་དང་
བཅས་པའི་སེམས་དྲི་མ་མེད་པའི་སེམས་སུ་གནས་གྱུར་བའི་མཚན་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པ་འཇིག་རྟེན་ལས་
འདས་པ་སྟོབས་བཅུ་ལ་སོགས་པ་བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཡོན་ཏན་

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་གང་དག་ཡིན་པའོ། །རྒྱལ་བའི་མཛད་པ་ནི་སྟོབས་བཅུ་ལ་

129

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀསོགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་སོ་སོ་
48རང་གི་བླ་ན་མེད་པའི་འཕྲིན་
ལས་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་ཏེ། འཕྲིན་ལས་གང་ཞིག་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་གནས་པས་མེད་པར་མ་གྱུར་ཅིང་རྒྱུན་བརྟན་པས་ཆད་པ་མེད་ལ་བར་མ་ཆད་དུ་འཇུག་པས་རྒྱུན་མི་ཆད་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ལུང་བསྟན་པའི་གཏམ་རྒྱུན་མི་འཆད་པའོ། །དེ་ནི་མཚོན་པ་ཙམ་མོ། །གནས་བཞི་པོ་འདི་དག་ཀྱང་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་)ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་ (དྲི་བ་)ནི། བཞི་པོ་རྒྱུ་མཚན་གང་དག་གིས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་ཅེ་ན། གཉིས་པ་(ལན་)ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་(རྩ་བ་)ནི། དག་དང་ཉོན་མོངས་དང་ལྡན་ཕྱིར། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་མེད་དག་ཕྱིར། །རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མེད་ཆོས་ཕྱིར། །ལྷུན་གྲུབ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཕྱིར།49 །སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་

དག་པ་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་དང༌། ཉོན་མོངས་
དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་གཞི་མཐུན་དུ་འདུས་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་ཅིང་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་དང༌། དྲི་མ་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་སྔར་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་ལ། གློ་བུར་དྲི་མས་དག་པའི་ཕྱིར་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་དང༌། དྲི་མ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་ནི་དྲི་མ་མེད་པ་ཡང་ཡིན་ལ་གཅིག་ཏུ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་རྒྱུད་ལ་ཡང་ཆོས་ཉིད་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་དང༌། རྒྱལ་བའི་མཛད་པ་ནི་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་མཛད་པ་མཛད་པའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཕྱིར་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་ཅིང་རྟོགས་པར་དཀའོ། །
48 སྒོ་མང་༽སོ་སོར་
49 སྣར་ཐང་བསྟན་འགྱུར་༽། ལྷུན་གྲུབ་རྣམ་པར་མི་རྟོགས་ཕྱིར།

130

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ལ་བཞི་ཡོད་པའི་དང་པོ་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་
ཉིད་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌། ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །
དང་པོ་(དངོས་ཀྱི་དོན་)ནི། དེ་ལ་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་སེམས་ཅན་
གྱི་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ནི། ཅིག་ཅར་དུས་གཅིག་ཏུ་རང་བཞིན་རྣམ་པར་
དག་པ་ཡང་ཡིན་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པས་བསླད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གནས་འདི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་སྟེ་དོན་ནི་སེམས་ཉོན་མོངས་པས་བསླད་ན། བསླད་བྱ་སློད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་ཁས་ལེན་དགོས་ལ་དེ་ལྟ་ན། དེ་རང་
བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཤིན་ཏུ་བཞག་དཀའ་བས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་

པ་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པ་དང༌། བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་འཐད་པས་50གཞི་མཐུན་དུ་ཁས་ལེན་པའི་བདེན་གཉིས་རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། །སེམས་ཅན་གྱི

51་

སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་རྟོགས་དཀའ་བ་དང༌། དྲི་བཅས་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་
དཀའ་བ་དོན་འདྲའོ། །དེ་ཡང་སྟོང་ཉིད་སྤྲོས་བྲལ་ཟབ་མོའི་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་མོས་པ་
རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཡང་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་རང་སྟོབས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྟོགས་
པར་མ་གྱུར་བའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་འདོད་པ་ནི་ལུང་གི་དོན་དང་འགལ་ལོ། །
གཉིས་པ་(ལུང་དང་སྦྱར་བ)ནི། དཔལ་འཕྲེང་གི་མདོ་ལས། གང་གི་ཕྱིར། ལྷ་མོ་ཆོས་འདི་གཉིས་ནི་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་སྟེ། གཉིས་པོ་གང་ཞེ་ན། སེམས་རང་བཞིན་
གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པ་རང་གི་

50 སྐུ་འབུམ་དང་ཤེས་རིག་༽འཐད་པ་
51 སྒོ་མང་༽གྱིས་

131

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀཚད་མས་གྲུབ་པ་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་དང༌། སེམས་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་པ་ཉིད་རྟོགས་པར་དཀའ་བའོ། །ཞེས་སོ། །ཕྱི་མ་52རྐྱང་པ་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་མ་ཡིན་
གྱི། སྔ་མ་དང་གཉིས་ཚོགས་རྟོགས་པར་དཀའ་ལ། སྔ་མ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་འཇོག་ཤེས་པ་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ནི། གཉིས་ཚོགས་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་དང་དོན་འདྲའོ། །རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་རྣམ་གཞག་ལེགས་པར་འཇོག་
ཤེས་ན། ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཁས་མ་བླངས་པར་བྱ་ས་མེད་ལ། དེ་མི་ཤེས་ན། བདེན་གྲུབ་ཁེགས་པར་རློམ་པ་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི་བདེན་གཉིས་ལ་མཁས་པའི་གྲངས་སུ་མི་འགྲོ་བས། མཚན་འཛིན་གྱི་དམིགས་གཏད་རྡུལ་ཙམ་ཡང་བྱ་ས་མེད་པ་དང༌། བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཁས་མི་ལེན་པ་མེད་ཀྱི་

53གཉིས་ཚོགས་ལ་མཁས་པར་
བྱའོ། །ལྷ་མོ་ཆོས་འདི་གཉིས་ཞེས་སོ། །ལྷ་མོ་ལྷག་མ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ནི་བདེན་གཉིས་ཟུང་འཇུག་ཁས་བླངས་པས་ཆོག་པའི་ཆོས་འདི་གཉིས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་དད་པས་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་སྒོ་ནས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་དྲི་མ་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་

དོན་དང༌། ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་(དངོས་ཀྱི་དོན་)ནི། དེ་ལ་དྲི་མ་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་སྔར་དྲི་མས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་མ་གྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པས་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་དོན་གཉེར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བློ་ཡིན་ན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དགེ་
52 ཤེས་རིག་དང་བློ་གླིང་༽དཀའ་བའོ། །ཕྱི་མ་
53 སྐུ་འབུམ་དང་ཤེས་རིག་༽ཁས་མི་ལེན་ཀ་མེད་ཀྱི་ བློ་གླིང་༽ཁས་མི་ལེན་དཀའ་མེད་ཀྱི་

132

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།
བར་འགྱུར་གྱི། ཉོན་མོངས་སུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་གཞན་
དག་ལ་ཡང་རང་རང་གི་འཛིན་སྟངས་ལ་དཔྱད་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །སེམས་ཉོན་མོངས་པས་བསླད་པ་ནི། ཉོན་མོངས་ཀྱིས་སེམས་ལ་དམིགས་ནུས་ཤིང༌། གཙོ་བོ་
ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་འཁོར་དུ་སེམས་བྱུང་ཉོན་མོངས་ཅན་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཉོན་མོངས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་མ་དམིགས་ན་དྲི་བཅས་སུ་འགལ་ལོ་
ཞེ་ན། སེམས་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་བསླད་པ་ན་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དེ་ཉིད་
སྒྲིབ་བྱེད་མེད་ན་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་རིགས་པ་ལ། དྲི་མ་དེའི་སྐྱོན་གྱིས་བློ་
བསྒྲིབས་ནས་མ་མཐོང་བས། དེ་བཞིན་ཉིད་དྲི་མ་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱའོ། །འོ་ན་དྲི་མ་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱང༌། དྲི་བཅས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་དྲི་མ་མེད་
ན་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་རིགས་པ་ལ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་བློ་
ལ་ཡོད་པའི་དྲི་མས་བསྒྲིབས་ནས་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། །སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མ་མཐོང་བ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རང་རྒྱུད་ལ་སྒྲིབ་པ་ཡོད་
པར་ཟད་ཀྱི། དེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དྲི་བཅས་སུ་འཕེན་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་དང༌།
སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གནས་ལུགས་སེམས་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པ། སེམས་
ཅན་གྱི་སེམས་དང་དེའི་གནས་ལུགས་གཉི་ག་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་དྲི་མས་བསྒྲིབས་

པས། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཀྱང་དྲི་བཅས་སུ་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་དྲི་མའི་
འཛིན་སྟངས་སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་ཞུགས་

ཤིང༌། ལོག་པར་ཞུགས་པས་སྔར་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་མ་གྱུར་བ་ཞེས་བྱའི། དྲི་མ་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་དོན་དུ་མི་བཟུང་ངོ༌། །ཕྱིས་

133

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀགློ་བུར་གྱི་དྲི་མས་རྣམ་པར་དག་པར་གྱུར་བའི་ཕྱིར་གཉིས་ཚོགས་ཀྱི་གནས་འདི་
རྟོགས་པར་དཀའ་ཞིང་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་བོ། །
གཉིས་པ་(ལུང་དང་སྦྱར་བ་)ནི། གང་གི་ཕྱིར་སེམས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་
གསལ་བ་སྟེ། དེ་ནི་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་
སོ། །དེ་གོམས་པར་བྱས་པ་དེས་ན་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་དང་ལྡན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་

བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཕྱེད་སྔ་མ་སྔར་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་མ་གྱུར་བ་དང༌། ཕྱེད་ཕྱི་མ་ཕྱིས་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མས་དག་པའི་ཤེས་བྱེད་དོ། །
གསུམ་པ་དྲི་མ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ལ་གསུམ་གྱི་དམ་

བཅའ་དང༌། བསྒྲུབ་བྱེད་དང༌། ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་(དམ་བཅའ་)ནི། དེ་ལ་དྲི་མ་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དག་ནི། དྲི་མ་མེད་པ་ཡང་ཡིན་ལ། གཅིག་ཏུ་ཀུན་
ནས་ཉོན་མོངས་པ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་ས་ལ་ཡང༌། རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་རྣམ་པར་དབྱེར་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་སྔ་ཕྱི་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་གནས་འདི་བསམ་གྱིས་

མི་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ནི་དྲི་མ་མཐའ་དག་གིས་དབེན་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད། དྲི་མ་མེད་པ་ཡང་ཡིན་ལ། དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེར་མེད་པ་རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་དོན་ཏེ། སྔོ་སེར་བཞིན་དུ་དབྱེར་མེད་པའོ། །གཉིས་པ་(བསྒྲུབ་བྱེད་)ནི། རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན། གང་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐའ་དག་སྐྱེ་རུང་དང༌། མཐའ་དག་གི་ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་
པ་རྗེས་སུ་མ་ཞུགས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་རིས་ན་འགའ་ཡང་མེད་

134

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

དོ། །འོན་ཀྱང་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་འདུ་ཤེས་
ཀྱི་འཛིན་པས་བཅིངས་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་རང་གི་རྒྱུད་
ལ་མི་མངོན་ནོ། །འདུ་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་པ་དང་བྲལ་བ་ལས་ནི། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོགས་པ་མེད་པར་རབ་ཏུ་འབྱུང་ངོ༌། །འདི་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
མཐའ་དག་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་རུང་དང༌། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཞེས་པ་དྲི་
མ་མཐའ་དག་གིས་དག་པ་སངས་རྒྱས་དང་། དྲི་མ་དང་བཅས་པ་སེམས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཉིད་དུ་བཞག་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཡོད་པ་ལ་བདེན་འཛིན་གྱིས་བསྒྲིབས་ནས་མངོན་སུམ་དུ་མ་མཐོང་བ་དང༌། དེ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་
བ་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་བ་རྟོགས་པར་དཀའ་བར་བསྟན་ཏེ། འདི་དང་
སྔ་མ་ཡང་བདེན་གཉིས་རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་དོན་དུ་འདྲའོ། །གསུམ་པ་(ལུང་དང་སྦྱར་བ་)ལ་གཉིས། དཔེ་དང༌། དོན་ནོ། །དང་པོ་(དཔེ་)ལ། སྒྲིབ་

བྱའི་དཔེ་ནི། ཀྱཻ་རྒྱལ་བའི་སྲས་ཞེས་པ་ནས། འདི་ལྟ་སྟེ། ཁོར་ཡུག་ཆེན་པོའི་ཚད་དང༌། གསེར་གྱི་ས་གཞིས་བསྡུས་པའི་ས་ཆེན་པོའི་ཚད་དང༌། སྟོང་གཉིས་དང༌། སྟོང་
དང༌། གླིང་བཞི་པ་དང༌། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་དང༌། འཛམ་བུའི་གླིང་དང༌། ཤར་གྱི་ལུས་

འཕགས་པོའི་གླིང་དང༌། ནུབ་ཀྱི་བ་ལང་སྤྱོད་དང༌། བྱང་གི་སྒྲ་མི་སྙན་དང༌། རི་རབ་
དང༌། ས་ལ་སྤྱོད་པའི་ལྷའི་གཞལ་ཡས་ཁང་དང༌། འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་ལྷའི་གཞལ་ཡས་ཁང་དང༌། གཟུགས་ན་སྤྱོད་པའི་ལྷའི་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ཚད་དུ་ནི། ཁོར་ཡུག་ཆེན་པོའི་ཚད་ནས་གཟུགས་ན་སྤྱོད་པའི་ལྷའི་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ཚད་དུ་བྲིས་

སོ། །དར་ཡུག་ཆེན་པོ་དེ་ཡང་ཞེས་སོ། །སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་ནི། དར་ཡུག་ཆེན་པོ་དེ་

135

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀཡང་ཞེས་སོ། །སྒྲིབ་བྱེད་སེལ་བའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་དཔེ་ནི། དེ་ནས་
མཁས་པ་ཞེས་སོ། མཁས་པ་སོགས་ལྔ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ། ཇི་ལྟ་བ་རིག་པ་དང༌། ཇི་སྙེད་པ་རིག་པ་དང༌། དབང་པོ་གསལ་བ་དང༌། དྲན་པ་དང་ལྡན་པའི་ཤེས་རབ་དང༌། རྟོགས་དཔྱོད་དང་ལྡན་པའི་དཔེའོ། །གདུལ་བྱ་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་བསམ་པ་སྐྱེས་པའི་དཔེ་ནི་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ། ཞེས་སོ། སྦྱོར་བ་ལ་ཞུགས་པའི་དཔེ་ནི། དེ་བརྩོན་པ་ཆེན་པོའི་ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་དོན་ལ་སྦྱར་བ་ལ། སྒྲིབ་བྱ་ནི། ཀྱཻ་རྒྱལ་བའི་སྲས་དག་དེ་བཞིན་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་ཟབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཚད་མེད་པའི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཡེ་ཤེས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་འཚོ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་རུང་དང༌། གང་ལ་དམིགས་ནས་བསྒོམས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
སྐྱེས་པའི་དམིགས་པ་དང༌། དྲི་མས་རྣམ་པར་དག་པ་སངས་རྒྱས་སུ་བཞག་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་མ་ཚང་བ་མེད་པར་རྗེས་སུ་ཞུགས་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་དེ་དག་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་འདྲ་བར་ཚད་མེད་དོ། །དཔེ་དོན་འདི་དག་གི་དོན་ཅུང་ཟད་བཤད་ན། སྟོང་གསུམ་དར་ཡུག་ཆེན་མོའི་54བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་དཔེ་མཛད་པ་ནི། ཕྱི་རབས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་མི་ཤེས་པ་ཁ་ཅིག སྤངས་རྟོགས་
ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གདོད་མ་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་དག་གི་ལོག་རྟོག་དགག་པའི་ཆེད་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པ་དཔེར་མཛད་པ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་

54 སྒོ་མང་༽ཆེན་པོའི་

136

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

རོ། །དེ་ལོག་པར་རྟོག་པ་ཡིན་པ་མ་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཆོས་སྐུ་
སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་དོན་འདི་དཔྱད་པར་བྱ་སྟེ། སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་
དེ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་གིས་དབེན་
པའི་དོན་ནམ། འོན་ཏེ། དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཆོས་སྐུ་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་རང་གི་
སེམས་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པའམ། དོན་གཞན་གྱི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པའམ། འབྲེལ་
བ་མེད་པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པ་ཡིན། དེ་ཡང་དངོས་པོར་ཁས་བླངས་པས་རྟག་པའམ། འོན་ཏེ་མི་རྟག་པ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། སེམས་ཅན་དེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་སུ་ཐལ་བ་ལྡོག་ཏུ་མེད་དོ། །སངས་རྒྱས་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པར་ངོ་མ་ཤེས་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་དང་སེམས་ཅན་སུ་ཡིན་ངོ་མི་ཤེས་པའི་རྨོངས་པ་མི་ཤེས་པ། མི་གསལ་བའི་སྐྱེས་བུ་དེ། སངས་རྒྱས་སོ་ཞེས་སྨྲ་བ་དེ་ལས་སངས་རྒྱས་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པའི་ཚིག་ཅི་ཞིག་ཡོད། གཉིས་པ་ལྟར་ན། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་
དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཆོས་སྐུ་དེ། ཁྱད་པར་གྱི་གཞིར་གཟུང་ནས། དེ་སེམས་ཅན་
གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་དེས་བསྒྲིབས་སམ་མ་བསྒྲིབས། དང་པོ་ལྟར་ན། དག་པ་
གཉིས་ལྡན་གྱི་ཆོས་སྐུར་འགལ་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་རྒྱུད་
དག་པ་གཉིས་ལྡན་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ཡོད་ལ། སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་རྒྱུད་དྲི་མས་ལེགས་པར་བསླད་པ་ཡང་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །གཞན་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་
དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཆོས་སྐུ་དེའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་ན་ནི། དྲི་མ་དང་
བཅས་པ་ཡང་ཡིན་ལ། གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ་རང་གི་གནས་ལུགས་
སུ་ཡོད་པ་ཡང་ཡིན་པ་དེ་ལས་མི་རིགས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཚུལ་

137

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀདུ་ཡོད་པ་ནི། ཅུང་ཟད་ཀྱང་དཔྱད་མི་བཟོད་དོ། །གསུམ་པ་ལྟར་ན། དོན་གཞན་དུས་མཉམ་པ་རྒྱུ་འབྲས་སུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། སེམས་ཅན་དང་སངས་རྒྱས་ཚོགས་པ་གཅིག་ཏུ་ཁས་ལེན་དགོས་ན་དེ་ཡང་མི་རིགས་པ་ཁོ་ནའོ། །བཞི་པ་ལྟར་ན། དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཆོས་སྐུ་སེམས་ཅན་དང་འབྲེལ་བ་མེད་བཞིན་དུ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་
དེའི་རྒྱུད་ལ་རང་ཆས་སུ་གནས་པའོ། །ཞེས་སྨྲ་བ་ནི་རིགས་པ་མཐའ་དག་དང་འགལ་བའོ། །མི་རྟག་པ་ནི་རེ་ཞིག་བཞག་ལ། རྟག་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་ན་ཡུལ་དང་དུས་དང་རང་བཞིན་རེས་འགའ་བའི་དངོས་པོ་ཡིན་ན། མི་རྟག་པར་ཐལ་བ་ལྡོག་ཏུ་མེད་ལ། ཡུལ་དུས་རེས་འགའ་བ་མ་ཡིན་ན་ལྷ་སྦྱིན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་བཞིན55་སེམས་ཅན་རེ་རེ་བའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་
པ་དེ་ཉིད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་ཁས་བླངས་ཤིང༌། ཡུལ་དུས་རེས་འགའ་བར་མི་རུང་བའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་སྔ་དུས་ན་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ཕྱི་དུས་ན་ཡོད་པ་དང༌། ཕྱི་དུས་ན་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་སྔ་དུས་ན་ཡོད་པ་དང༌། གཉིད་ལོག་པའི་དུས་ཀྱི་དེ་ཉིད་སད་པའི་དུས་ཀྱི་དེ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་སོགས། ཉལ་བ་དང་མ་ཉལ་བའི་གནས་སྐབས་ཐ་དད་པ་ཡང་བཞག་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དགག་བྱ་བཅད་པ་ལ་མི་ལྟོས་ཤིང་རྟག་དངོས་སྔོ་སེར་མཐོང་བ་ལྟར་དུ་མཐོང་བར་ཁས་ལེན་པ་ནི། ཆོས་འདི་ལས་ཕྱི་རོལཏུ་གྱུར་བ་འབའ་ཞིག་གི་རྟག་པ་ཁས་ལེན་པའི་ལུགས་ཡིན་ཏེ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བས་དོན་བྱེད་ནུས་པའི་རྟག་པ་ཁས་ལེན་པ་ཡང་དགག་བྱ་བཅད་པ་ལ་ལྟོས་པ་ཁས་

55 ཤེས་རིག་དང་བློ་གླིང་༽ཐལ་བ་

138

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

ལེན་པ་ཡིན་གྱི། བསྒྲུབ་པ་རང་དབང་བའི་རྟག་པ་ཁས་ལེན་པའི་རང་སྡེ་མཁས་པ་སུ་ཡང་མི་སྲིད་དོ། །དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་རྟག་དངོས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བཞིན་པའི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་ཆ་དེ་དང༌། མཉམ་གཞག་ལས་ལངས་པའི་དུས་ཀྱི་དོན་དམ་
པའི་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་མ་མཐོང་བའི་དུས་ཀྱི་ཆ་གཉིས་གཅིག་གམ་ཐ་དད། དང་པོ་ལྟར་ན་སྔར་མཉམ་པར་བཞག་དུས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་། དེ་ལས་ལངས་བའི་ཚེ་མངོན་སུམ་དུ་མ་མཐོང་བའི་དུས་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་ལྷ་སྦྱིན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བཞིན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་
ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བཞིན་པའི་དོམ་དམ་བདེན་པ་དེ་དང་ད་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་

མངོན་སུམ་དུ་མ་མཐོང་བའི་དོན་དམ་བདེན་པ་དེ་གཉིས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཡུལ་དུས་རེས་འགའ་བར་མི་རུང་བའི་དངོས་པོ་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །སྒྲིབ་བྱེད་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐའ་དག་
སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དེ་ལྟ་
མོད་ཀྱི། གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་པས་བཅིངས་པའི་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མི་ཤེས་པ་ནི་སྤྱིར་བསྟན་
པའོ། །དཔེ་དང་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་རབ་ཏུ་མི་ཤེས་ཤིང་མངོན་སུམ་ཚད་མས་ཉམས་སུ་མི་མྱོང་མངོན་དུ་མི་བྱེད་དོ། །སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དེ་སེལ་བྱེད་
ནི། དེས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆགས་པ་མེད་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་སེམས་ཅན་གྱི་གནས་ཐམས་

ཅད་ལ་རྣམ་པར་གཟིགས་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་

139

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀཉིད་ཀྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་བསལ་བའི་ཆེད་དུ་སློབ་དཔོན་གྱི་འདུ་ཤེས་སུ་གྱུར་ཏེ། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་གང་ཞིག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ནས་གོམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་བ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པ་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པར་བཏགས་པ་ཚིག་འདི་ཉིད་ཀྱིས་གསལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་ཀྱེ་མ་མ་ལ་སེམས་ཅན་འདི་དག་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མི་ཤེས་པ་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་དག་སྟེ་གང་ཡང་ངས་སེམས་ཅན་འདི་དག་ལ་འཕགས་པའི་ལམ་ཉེ་བར་བསྟན་པས་བདེན་འཛིན་གྱི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་བྱས་

པའི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་འཆིང་བ་མཐའ་དག་བསལ་བར་བྱ་སྟེ། ཇི་ལྟར་རང་ཉིད་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟོབས་གཉེན་པོ་བསྐྱེད་པས་འདུ་ཤེས་ཀྱི་མདུད་པ་

ཆེན་པོ་བདེན་འཛིན་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་བསལ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ་སོར་མངོན་པར་ཤེས་ཤིང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་མཉམ་པ་ཉིད་རྗེས་སུ་ཐོབ་པ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་དེ་དག་ལ་ཡང་ཞེས་པ་ནས་ཉེ་བར་འཚོ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྔར་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་ཉེར་འཚོར་མ་གྱུར་བ་ལམ་བསྒོམ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་སེམས་ཅན་མཐའ་དག་གི་ཉེར་འཚོར་འགྱུར་བ་དང༌། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཡིན་པ་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །སེམས་
ཅན་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་ལམ་བསྒོམ་པ་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན་གྱི། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཆོས་སྐུ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་སངས་རྒྱས་པའོ་ཞེ་ན།

140

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་དང་བཅས་བཞིན་དུ་སེམས་དེའི་གནས་
ལུགས་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་གིས་དག་པའི་རྣམ་གཞག །བླུན་པོ་མིན་པ་གཞན་
སུས་ཤེས།
བཞི་པ་རྒྱལ་བའི་མཛད་པ་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་
དང༌། ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་(དངོས་ཀྱི་དོན་)ནི། དེ་ལ་རྒྱལ་བའི་མཛད་པ་ནི། དུས་ཅིག་ཅར་གདུལ་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་འབད་རྩོལ་མེད་པར་ལྷུན་གྱིས་

གྲུབ་ཅིང་བློ་སྔོན་དུ་བཏང་པའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པར་གནས་བཞིན་དུ་གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་དང༌། དགེ་བའི་རྩ་བ་ཇི་ལྟར་བསགས་པའི་གདུལ་བྱ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་མ་ཚང་བ་མེད་ཅིང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་འཕྲིན་ལས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་གནས་འདི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་སྟེ། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(ལུང་དང་སྦྱར་བ་)ནི། གང་གི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་རྣམས་གཞུག་པའི་དོན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཚད་མེད་པ་ཡིན་ཡང་ཡོན་ཏན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་མདོར་བསྡུས་པ་ཙམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཚད་དང་ལྡན་པར་བསྟན་མོད་ཀྱི།

རིགས་ཀྱི་བུ་འོན་ཀྱང་ཞེས་ཏེ་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཚད་
མེད་པ་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རང་གིས་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་
པ་གཞན་གྱི་སྒྲ་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པས་ཡི་གེས་ཞེས་
སོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཐམས་ཅད་དུ་གནས་པ་ནི་གནས་པ་རྒྱ་ཆེ་བའོ། །སངས་
རྒྱས་ཞེས་པ་འཕྲིན་ལས་ཐུན་མོང་དུ་འཇུག་པ་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་ཅིང་ཀུན་སློང་གི་རྣམ་
རྟོག་མེད་པས་འབད་རྩོལ་དང༌། ཞེས་སོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་

141

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀཚུལ་གྱིས་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་དུ་འཕྲིན་ལས་འཇུག་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་

དབྱིངས་ཀྱི་ཞེས་སོ། །མཇུག་བསྡུ་བ་ནི། ནོར་བུ་བཻཌཱུརྱ་ཞེས་སོ། །འཇིག་རྟེན་དུ་
འཕྲིན་ལས་འཇུག་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་པའི་སྐྱོན་གྱིས་མ་གོས་པ་ནི། ཐམས་ཅད་དུ་ཁ་ན་
མ་ཐོ་བ་མེད་པ་རྒྱུན་མི་འཆད་ཅིང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལེགས་ཚོགས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་དུས་གསུམ་དང་ལས་སོ། །སྐུ་ནམ་མཁའི་རང་བཞིན་སོ་སོར་རྣམ་པར་དབྱེར་མེད་པ་ཡང་མི་འདོར་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་ཀུན་ཏུ་སྟོན་
ཏོ། །གསུང་གཉིས་སུ་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་མི་འདོར་ལ། སྒྲ་ཞེས་སོ། །ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་

དུས་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་བསམ་པ་དང་སྤྱོད་པ་ཇི་
ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་ནི་སེམས་དམིགས་པ་ཞེས་སོ། །
གསུམ་པ་རྒྱུ་རྐྱེན་སོ་སོར་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་(རྩ་བ་)ནི། རྟོགས་བྱ་རྟོགས་པ་དེ་ཡི་ནི། །ཡན་ལག་རྟོགས་པར་བྱེད་ཕྱིར་ཏེ། །གོ་རིམ་ཇི་བཞིན་གནས་གཅིག་སྟེ། །དག་རྒྱུ་གསུམ་ནི་རྐྱེན་ཡིན་ནོ། །རྟོགས་བྱ་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི། མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་

ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ལ། མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་ན་འཁོར་བ་ལས་ཀྱང་མི་གྲོལ་བ་གཏན་ལ་དབབ་པར་བྱ་བ་དང༌། རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཤེས་བྱ་མཐར་ཐུག་པ་ཁམས་
ཀྱི་གནས་གཅིག་པོ་དེ་དྲི་མས་རྣམ་པར་དག་པའི་དག་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་

ཡེ་ཤེས་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་རྒྱུའི་གཙོ་
བོ་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་པ་དང༌།

142

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡིན་པ་ལ་རྒྱུར་བཏགས་
པའོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་པ་བྱང་ཆུབ་དང༌། བྱང་ཆུབ་དེའི་ནི་ཡན་ལག །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང༌། ཡོན་ཏན་དེས་གདུལ་བྱ་རིགས་
ཅན་གསུམ་གྱིས་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་འཕྲིན་ལས་ཏེ་གོ་རིམ་ཇི་
བཞིན་དུ་གནས་གསུམ་ནི་དྲི་མ་དག་བྱེད་ཀྱི་རྐྱེན་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རྒྱུད་བླ་མའི་ཆེད་
དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་གནས་ཡིན་ལ་རྒྱུའི་སྐྱབས་འགྲོའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་བ་གཞན་རྒྱུད་ལ་གྲུབ་ཟིན་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ནི། རྐྱེན་56དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །
གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ལ་གཉིས། རྒྱུ་རྐྱེན་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། རྒྱུ་རྐྱེན་དུ་འགྱུར་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་(རྒྱུ་རྐྱེན་ངོས་བཟུང་བ་)ནི། དོན་གྱི་གནས་བཞི་པོ་འདི་དག་ལས་
ཀྱང་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་པ་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་དང་པོ་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་རྟོགས་57པར་བྱ་བའི་གནས་སུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་རྗེས་སུ་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་པ་ནི་དྲི་མ་མཐའ་དག་ཟད་པའི་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཉིས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱང་ཡིན་ལ་གནས་ཀྱང་ཡིན་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་གནས་སོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་བ་ནི། སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་གཞན་དོན་སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་གི་
གནས་སོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམས་ཉིད་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་གཞན་དག་གིས་དེ་
བཞིན་ཉིད་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་བཞི་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་གནས་སོ། །དེ་ 56 ཤེས་རིག་༽ སྐྱོན་
57 བློ་གླིང་དང་སྒོ་མང་༽རྟོག་

143

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀལྟར་ཞེས་སོ། །གནས་ཕྱི་མ་གསུམ་འབྲས་བུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྐྱེན་
ལ་རིགས་སུ་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི། འཆད་པར་འགྱུར་བའི་རིགས་གཉིས་པོ་ནི་གང་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་(རྒྱུ་རྐྱེན་དུ་འགྱུར་བའི་ཚུལ་)ནི། དེ་ལ་གནས་བཞི་པོ་འདི་དག་ལས་དང་པོ་
ནི། འདི་དག་ལ་དམིགས་ནས་བསྒོམས་པས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལེགས་ཚོགས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ས་བོན་དུ་
བཏགས་ནས་བཞག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་བོན་དངོས་ནི་སོ་སོ་རང་ཉིད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
ཀྱི་དོན་ས་མ་ཐོབ་པའི་སྐབས་དང༌། ས་ཐོབ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ས་བོན་ཡིན་ལ། ས་བོན་དེའི་གནས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་དྲི་མས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་པ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་རྒྱུད་རྟོགས་པར་བྱ་
སྟེ། དེ་ལྟར་གནས་གཅིག་ནི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །འདིས་ནི་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་རྒྱུར་བཞག་པའི་དོན་བསྟན་ནས་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་
ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་གསུམ་རྐྱེན་ཡིན་ཞེ་ན། བསྟན་བཅོས་འདིའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལས་རྒྱུད་གཞན་པའི་གང་ཟག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ། བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་58མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་སྟོབས་བཅུ་ལ་སོགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འཕྲིན་ལས་
སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་མཛད་པ་ནི་སྔར་སངས་རྒྱས་ཟིན་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་

58 སྒོ་མང་༽ བྱང་ཆུབ་ཏུ་

144

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གདམས་ངག་བསྟན་པའི་གཞན་གྱི་སྒྲ་ལ་བརྟེན་ནས་དེའི་དོན་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་དྲི་མས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་ཐོབ་བྱ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་འབྱུང་བས་ཐོབ་བྱ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་འབྱུང་བའི་རྐྱེན་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་པོ་འདི་ནི་རྐྱེན་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་ཕྱིའི་རྐྱེན་གཞན་གྱི་སྒྲ་དང༌། ནང་གི་རྐྱེན་ཚུལ་
བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡང་དགོས་མོད་ཀྱི། དེ་དག་ཀྱང་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་གནས་བཞི་པོ་
དེས། དོན་གྱིས་འཕངས་པར་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ། རྒྱུ་རྐྱེན་དུ་འགྱུར་བའི་ཚུལ་རྣམ་
པར་བཞག་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །སྔར་གོང་དུ་བཤད་པ་འདི་དག་གིས་ནི་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་དོན་བཞི་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། དེ་གང་གི་ཡུལ་ཡིན་པ་དང༌། རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། རྟོགས་ན་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་དུ་འགྱུར་བའི་ཚུལ་
གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཡིན་ནོ། །
༈ གཉིས་པ་སོ་སོར་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས། རྒྱུའི་གནས་སྐབས་ཁམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་བཤད་པ་དང༌། བྱང་ཆུབ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(རྒྱུའི་གནས་སྐབས་ཁམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། དོན་དངོས་དང༌། ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ལ་གཉིས། སྤྱིའི་མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། བྱེ་བྲག་གི་མཚམས་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་(སྤྱིའི་མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། འདི་ཕན་ཆད་ནི་གཞུང་ལྷག་མས་གནས་བཞི་པོ་འདི་དག་ཉིད་ཀྱིས་མཐར་གྱིས་59རྣམ་པར་དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་བསྟན་པར་རིག་པར་

59 སྒོ་མང་༽མཐར་གྱི་

145

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀབྱའོ། །གཉིས་པ་(བྱེ་བྲག་གི་མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། དེ་ལ་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་
ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་མདོ་ལས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དོན་གང་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་པ་དང༌། དགོས་པའི་དོན་གང་གིས་ཡིན་ཞེ་ན་ཞེས་དྲི་བས་མཚམས་སྦྱར་བའོ། །མཚམས་སྦྱར་འདིར་ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཅན་དུ་གསུངས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་རྒྱུའི་གནས་སྐབས་འབའ་ཞིག་ལ་མཛད་པ་ཆེས་གསལ་བས། མཐར་ཐུག་གི་ཆོས་སྐུ་ལ་བྱེད་པ་ནི་རྩ་འགྲེལ་འདི་དག་གི་དོན་མ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འོག་ནས་ཁམས་བསྟན་པའི་དགོས་པ་གང་ཡིན་ཟུར་དུ་དྲི་བའི་ཚུལ་ཡང་བཤད་མོད་ཀྱི། མཚམས་སྦྱར་འདིས་
ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཞེས་པའི་མིང་གི་དོན་གང་ཡིན་པ་དང༌། དེ་སེམས་ཅན་ལ་ཡོད་པར་བཤད་པའི་དགོས་པ་ཡང་དྲིས་སོ། །གཉིས་པ་(དོན་དངོས་)ལ་གསུམ། ཁམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་དོན་
གསུམ་གྱིས་མདོར་བསྟན་པ་དང༌། སྒྲུབ་བྱེད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། སེམས་ཅན་
ལ་ཁམས་ཡོད་པར་བཤད་པའི་དགོས་པ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་(ཁམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་དོན་གསུམ་གྱིས་མདོར་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། སྤྱིའི་དོན་དང༌། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་(སྤྱིའི་དོན་)ལ་གསུམ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་མདོས་ཇི་ལྟར་བསྟན་པའི་ཚུལ་དང༌། མདོ་སྡེ་
གཞན་གྱི་དགོས་པ་བཤད་པའོ། །
དང་པོ་(དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ངོས་བཟུང་བ་)ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་

146

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

ནི། འབྲས་བུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འབྲས་བུ་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཤད་པ་དང༌། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་སྒོ་ནས་བཤད་པ་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
རྒྱུའི་ངོས་ནས་བཤད་པའོ། །འཆད་བྱེད་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན་གྱི།

དེ་བཞིན་ཉིད་ཙམ་དང་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྐུ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་མཚན་གཞིར་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བསྟན་བཅོས་འདི་རྩ་འགྲེལ་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་གནས་སྐབས་དང་རྒྱུའི་གནས་སྐབས་འབའ་ཞིག་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཚན་གཞི་གསུམ་ངོས་བཟུང་ན། ཁམས་རྣམ་པར་སྦྱོང་བྱེད་ཀྱི་ལམ་

བསྒོམས་པས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་

སྐུའི་འཕྲིན་ལས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་འཕྲོ་ཞིང་ཁྱབ་པ་སྟེ། སེམས་ཅན་གྱི་ཤེས་རྒྱུད་འབའ་ཞིག་གི་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཆོས་སུ་ལྡན་པའི་ཆོས་སྐུའི་འཕྲིན་ལས་འཇུག་
རུང་དེ་ཉིད་ཡོད་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཅན་དུ་བཤད་དེ། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ལས། དེ་ལྟར་མཛད་པ་རྒྱ་ཆེའི་ཕྱིར། །སངས་རྒྱས་ཁྱབ་པར་ངེས་པར་བརྗོད། །ཅེས་བཤད་པ་དང་དོན་འདྲའོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་དྲི་མས་རང་བཞིན་གྱིས་དབེན་པ་ནི། སེམས་ཅན་དང་སངས་རྒྱས་གཉིས་གའི་རང་བཞིན་ཡིན་མོད་ཀྱི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་དེ་
ཉིད་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་ཚེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་
ཡིན་ལ། དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་གྱུར་བའི་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དྲི་
མ་རང་བཞིན་གྱིས་དབེན་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཅན་དུ་གསུངས་པ་དང༌། སྐུ་

147

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀགསུམ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུའི་གནས་སྐབས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་ནས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཅན་དུ་གསུངས་སོ། །རིགས་ལ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་ཀྱང་ཡོད་མོད་ཀྱི། རིགས་ཡོད་པ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་སྙིང་པོ་ཅན་དུ་འཆད་པའི་ཚེ། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་རྒྱུའི་ངོས་ནས་བཤད་ལ། དེ་བཞིན་ཉིད་ཡོད་པ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱེད་པའི་ཚེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ངོས་ནས་བཤད་པར་
བྱའོ། །དེས་ན་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་སྐུའི་འཕྲིན་ལས་འཇུག་རུང་གི་ནུས་པ་
དང༌། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང༌། སྐུ་གསུམ་དུ་
གནས་འགྱུར་རུང་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་གསུམ་
ག་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་མདོ་ལ་སོགས་པ་དང་བསྟན་བཅོས་འདི་རྩ་འགྲེལ་གྱིས་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དེ་ཡིན་
པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དགོས་པ་ལམ་གྱི་རིམ་པར་ཇི་ལྟར་
སྒྲིག་པའི་ཚུལ་ནི། ཕན་ཡོན་གྱི་སྐབས་སུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་དག་གི་དོན་མ་
རྟོགས་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ལ་འབྲས་བུའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་དང༌། རང་བཞིན་གྱི་དང༌། རྒྱུའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་ནས་མཐར་ཐུག་གི་ཆོས་སྐུ་ཡང་འདིར་བཤད་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོར་འདོད་པ་རྨོངས་པ་ངོ་མཚར་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་གཞག་ཡིན་གྱི། བསྟན་བཅོས་འདི་རྩ་
འགྲེལ་གྱི་དོན་མིན་པ་ནི། མིག་ལེགས་པར་ཕྱེ་ལ་ལྟོས་ཤིག །མངོན་མཐོས་བསྡུས་
པའི་འཕྲིན་ལས་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཞུགས་ཟིན་པས་ལྷ་དང་མིའི་གོ་འཕང་

148

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

ཐོབ་མ་མྱོང་བའི་སེམས་ཅན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་ལེགས་པས་བསྡུས་པའི་འཕྲིན་ལས་འཇུག་རུང་གིས་ཁྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་(དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་མདོས་ཇི་ལྟར་བསྟན་པའི་ཚུལ་)ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་མདོ་ལས། རིགས་ཀྱི་བུ་དག་ཇི་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སྤྲུལ་པས་པདྨ་ཁ་དོག་ངན་པའི་ནང་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་སྐྱིལ་མོ་ཀྲུང་བཅས་ཤིང་འཁོད་དེ་འོད་ཟེར་འབུམ་དག་འགྱེད་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སྤྲུལ་པ་དཔེར་མཛད་ནས། ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་གྱུར་བའི་
སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་ནང་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཉིད་མི་གཡོ་ཞིང༌། སྲིད་པའི་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མ་གོས་པ་དག་མཐོང་ནས་དཔེ་དགུས་བདེ་བར་
གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ནི། བསྟན་བཅོས་འདིར་སྒྲིབ་བྱའི་དཔེ་
དགུ་དང་དོན་དགུ་དང༌། སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་དགུ་དང་དོན་དགུས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་
ཕབ་པ་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་མདོའི་སྒྲས་ཟིན་ལ་གསལ་བོར་མེད་ཀྱང༌། འཕགས་པ་དཔལ་འཕྲེང་གི་མདོ་ལས་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་རྣམ་གཞག་རྣམ་པ་བཅུའི་སྒོ་ནས་བསྟན་བཅོས་འདིར་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དོན་པོ་ནི་འདི་ཡིན་པར་བཟུང་ཞིག །ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་
ལས་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་

པས་སྟོང་པ་སྤྲོས་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་དེ་ཉིད་རྩལ་དུ་བཏོན་ནས་སྒྲས་ཟིན་ལ་རྒྱས་པར་གསུངས་ལ། དེ་དང་དོན་མཚུངས་པར་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་དེ་བཞིན་

149

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀགཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་མདོ་འདིར། སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་

པས་སྟོང་པས་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་དང༌། དེ་ལ་སྒྲིབ་པའི་དྲི་མ་གློ་བུར་བར་རྩལ་དུ་བཏོན་ནས་གསུངས་ཤིང༌། དེའི་དགོངས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་འགྲེལ་པའི་བསྟན་བཅོས་འདིར། དྲི་མ་གློ་བུར་བར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ། ཉོན་མོངས་གདོད་ནས་ཟད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་རྟོག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་

པས་དབེན་པའི་སྒོ་ནས་བཤད་ལ། དྲི་མ་གློ་བུར་བར་བསྒྲུབ་པ་འདི་ཡང་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་

མདོ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། སེམས་བདེན་སྟོང་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། དེ་དང་དོན་མཚུངས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་མདོ་ཡང་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་དང་འདྲ་བར་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་མཐར་ཐུག་པར་ཤེས་པར་
བྱའོ། །ཁ་ཅིག་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་རྟག་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་མདོ་ཁ་ཅིག་དྲང་དོན་དུ་བསྟན་པའི་མདོའི་མཚན་གཞི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་མདོར་བྱེད་པ་ནི། དགོངས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་མདོ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་དྲང་བའི་དོན་དུ་བྱེད་ན། འོག་ནས་ཁམས་བསྟན་པའི་དགོས་པ་སྟོན་པའི་རྩོད་ལན་འབྲེལ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང༌། རྣམ་གཞག་རྣམ་པ་བཅུས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཁ་ཅིག དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་མདོས་རྟག་དངོས་བསྟན་ལ། དེ་ཉིད་ངེས་དོན་དུ་བྱེད་པ་ནི། གཞན་སྡེས་བཏགས་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་ལ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་མིང་བཏགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་འདྲ་སྟོན་པའི་མདོ་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས་དྲང་

150

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

དོན་དུ་བསྒྲུབ་པ་དང་ཡང་འགལ་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས། ཐེག་བསྡུས་སུ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ཚོགས་དྲུག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོར་བྱས་ནས་དེ་སྙིང་པོའི་མདོ་དང༌། བསྟན་བཅོས་འདི་རྩ་འགྲེལ་གྱི་དོན་དུ་བྱེད་པ་ནི་མ་
བརྟགས་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ་དེ་འདྲའི་ཀུན་གཞི་བསྟན་བཅོས་འདི་རྩ་འགྲེལ་དུ་བཤད་པ་ཟུར་ཙམ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། བསྟན་བཅོས་འདི་རང་ལུགས་ལ་ཀུན་གཞི་ཁས་མི་ལེན་ཅིང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་ལེན་པའི་ལུགས་ཡིན་ཏེ་འཆད་པར་འགྱུར་
རོ། །དེ་རང་ལུགས་ལ་ཁས་ལེན་ན་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་ཡང་ཁས་ལེན་དགོས་ན། སྔར་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲུབ་པ་དང༌། འོག་ནས། དམ་ཆོས་པདྨ་དཀར་ལ་སོགས། །ཆོས་ཀྱི་དེ་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིས། །ཞེས་སོགས་དང་ཤིན་ཏུ་
འགལ་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱན་སྟུག་པོ་བཀོད་པ་ལས། །ས་རྣམས་སྣ་ཚོགས་ཀུན་གཞི་སྟེ། །བདེ་བཤེགས་སྙིང་པོ་དགེ་བའང་དེ། །སྙིང་པོ་དེ་ལ་ཀུན་གཞིའི་སྒྲས། །དེ་བཞིན་གཤེགས་རྣམས་སྟོན་པར་མཛད། །སྙིང་པོ་ཀུན་གཞིར་བསྒྲགས་པ་ཡང༌། །བློ་ཞན་རྣམས་ཀྱིས60་མི་ཤེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྒྲས་ཟིན་ལ། །སྙིང་པོ་ཀུན་གཞིའི་
དགོངས་གཞིར་སྟོན་པ་ལྟར་སྣང་ཡང༌། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་རྟག་དངོས་དང༌། ཚོགས་དྲུག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཀུན་གཞི་ཕན་ཚུན་གཅིག་གཅིག་གི་དགོངས་གཞིར་སྟོན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་སྟོན་པ་ཡང་མ་ཡིན་གྱི། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན་དེ་འདྲའི་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་སྟོན་པའི་མདོ་སྡེ་སྒྲ་ཇི་

60 སྒོ་མང་༽ བློ་ཞེན་རྣམས་ཀྱིས་

151

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀབཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་ལ། དགོངས་གཞི་སྟོང་པ་ཉིད་དང༌། མཚན་མ་མེད་པ་དང༌། སྨོན་པ་མེད་པས་བསྡུས་པའི་སྤྲོས་བྲལ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པར་ལང་གཤེགས་ལས་བཤད་ཅིང༌། དེ་འདྲའི་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དོན་གང་ལ་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པའི་དགོངས་གཞི་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ལ་དགོངས་ནས་ཚོགས་དྲུག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཀུན་གཞི་ཡང་ཡོད་དེ་ཞེས་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པ་ལ། བློ་ཞན་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་མི་ཤེས་པར་དེ་འདྲའི་ཀུན་གཞི་
དང་སྙིང་པོ་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་སྡེ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་འཛིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དེ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་གཞི་རྣམ་གྲངས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན། མདོ་ལས་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཞེས་པ་དང༌། ཀུན་གཞི་ཞེས་མིང་མཚུངས་པ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་གཅིག་ཏུ་བཟུང་བར་མི་བྱའོ། །དོན་དེ་དག་ལ་དགོངས་ནས་ལང་གཤེགས་ལས། བློ་གྲོས་ཆེན་པོ། སྟོང་པ་ཉིད་དང༌། མི་སྐྱེ་བ་དང༌། མི་གཉིས་པ་དང༌། རང་བཞིན་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མདོ་སྡེའི་ནང་དུ་ཆུད་པ་
འདི། ཞེས་གསུངས་སོ། །
གསུམ་པ་(མདོ་སྡེ་གཞན་གྱི་དགོས་པ་བཤད་པ་)ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་མདོ་ནི་ངེས་པའི་དོན་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་གསུངས་ན། ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་རྣམ་པར་དག་པས་ཐོག་མ་
ནས་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་མཚན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་དང་ལྡན་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་ནང་ན་མཆིས་པར་བརྗོད་དེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆེ་རིན་
ཐང་ཆེན་པོ་གོས་དྲི་མ་ཅན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དཀྲིས་པ་ལྟར་ཕུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་

152

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

མཆེད་ཀྱི་གོས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་དཀྲིས་པ། འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་དང་གཏི་མུག་
གིས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ། ཡོངས་སུ་རྟོག་པའི་རྟོག་པས་དྲི་མ་ཅན་དུ་གྱུར་པ། རྟག་པ་
བརྟན་པ་ཐེར་ཟུག་པར་ནི་བརྗོད་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོར་སྨྲ་བ་འདི་ནི། མུ་སྟེགས་ཀྱི་བདག་ཏུ་སྨྲ་བ་དང་ཇི་ལྟར་འདྲ་བ་མ་ལགས། བཅོམ་
ལྡན་འདས་མུ་སྟེགས་བྱེད་རྣམས་ཀྱང་རྟག་པ་བྱེད་པ་པོ། 61།ཡོན་ཏན་མེད་པ། ཁྱབ་པ། མི་འཇིག་པའོ། །ཞེས་བདག་ཏུ་སྨྲ་བ་སྟོན་པར་བགྱིད་དོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་

བཀའ་སྩལ་པ། བློ་གྲོས་ཆེན་པོ། ངའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་བསྟན་པ་ནི། མུ་སྟེགས་ཅན་གྱི་བདག་ཏུ་སྨྲ་བ་དང་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི། སྟོང་པ་ཉིད་དང༌། ཡང་དག་པའི་མཐའ་དང༌། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང༌། མ་སྐྱེས་པ་དང༌། མཚན་མ་མེད་པ་དང༌། སྨོན་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚིག་གི་དོན་རྣམས་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་བསྟན་པ་བྱས་ནས་བྱིས་པ་རྣམས་བདག་མེད་པས་
འཇིགས་པར་འགྱུར་བའི་གནས་རྣམ་པར་སྤང་བའི་དོན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་བོའི་སྒོ་བསྟན་པས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་གནས་སྣང་བ་མེད་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་སྟོན་ཏེ། བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་མ་འོངས་པ་དང༌། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པར་མི་བྱའོ། །བློ་གྲོས་
ཆེན་པོ་དཔེར་ན་རྫ་མཁན་ནི་འཇིམ་པའི་རྡུལ་གྱི་ཕུང་པོ་ཆེན་པོ་གཅིག་ལ། ལག་པ་
དང༌། བཟོ་དང༌། ལག་བཟུངས་དང༌། ཆུ་དང༌། སྲད་བུ་དང༌། ནན་ཏན་དང༌ལྡན་པ་ལས་

61 བློ་གླིང་དང་སྒོ་མང་༽ རྟག་པར་བྱེད་པ་པོ།

153

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀསྣོད་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་བྱེད་དེ། བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་དུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་ལོག་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་བསྟན་པའམ། བདག་མེད་པ་བསྟན་པས་ཀྱང་རུང་སྟེ། རྫ་མཁན་བཞིན་དུ་ཚིག་དང་ཡི་གེའི་རྣམ་གྲངས་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་
ཀྱིས་སྟོན་ཏོ། །དེ་ལྟར་དེའི་ཕྱིར་བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་བསྟན་པས། མུ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱི་བདག་ཏུ་སྨྲ་བ་བསྟན་པ་དང་མི་འདྲའོ། །བློ་གྲོས་ཆེན་
པོ་དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མུ་སྟེགས་བྱེད་བདག་ཏུ་སྨྲ་བ་ལ་མངོན་
པར་ཞེན་པ་རྣམས་དྲང་བའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་བསྟན་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་སྟོན་ཏེ། ཡང་དག་པའི་བདག་ཏུ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ལྟ་བར་ལྷུང་བའི་སེམས་ཅན་དག་རྣམ་པར་ཐར་པ་གསུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ལ་གནས་པའི་
བསམ་པ་དང་ལྡན་ཞིང་མྱུར་དུ་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཞེས་གསུངས་པ་ཇི་ལྟར་དྲང་ཞེ་ན། དེ་ནི་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་མིན་པའི་དྲང་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་གཞན་
འདིར་དྲང་དོན་དུ་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་པར་བགྱིད་དོ། །ཞེས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་ཕྱི་

རབས་ཀྱི་གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་ཐེ་ཚོམ་ཡོད་པ་ལྟར་བཅོས་ནས། རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་
དབྱངས་ཀྱིས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་རྟག་དངོས་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་རིན་ཐང་
མེད་པ་གོས་དྲི་མ་ཅན་གྱིས་གཏུམས་པ་ལྟར་མཚན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་ཀྱིས་བརྒྱན་

154

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

པ། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི

62་གོས་ཀྱིས་གཏུམས་པ། དུག་
གསུམ་གྱི་ཟིལ་གྱིས་ནོན་པ། རྟོག་པའི་དྲི་མས་སྦགས་པ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
ལུས་ཀྱི་ནང་ན་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དེ། སྒྲ་ཇི་བཞིན་ཡིན་ན། གང་ཟག་གི་བདག་
ཁས་ལེན་པ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པར་འགྱུར་ལ། དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་ན་དགོངས་གཞི་དང་དགོས་པ་དང་སྒྲས་ཟིན་ལ་གནོད་བྱེད་ཇི་ལྟར་ལགས་ཞེས་ཞུས་པའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་དྲང་དོན་དུ་སྒྲུབ་པའི་ལན་བཀའ་སྩལ་ཏེ། དགོངས་
གཞི་སྟོང་པ་ཉིད་སོགས་ལ་དགོངས་ལ། དགོས་པ་མདོ་དེ་ཉན་རུང་གི་གདུལ་བྱ་ 63བདག་མེད་པས་འཇིགས་པའི་བྱིས་པ་རིམ་གྱིས་དྲང་བ་དང༌། མུ་སྟེགས་བྱེད་གང་
ཟག་གི་བདག་ཏུ་སྨྲ་བ་ལ་ཞེན་པ་རྣམས་དང་སྔོན་དེའི་ལྟ་བ་ལ་གོམས་པར་བྱས་པ་རྣམས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རིམ་གྱིས་དྲང་བའི་ཕྱིར་ཏུ་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། སྒྲ་

ཇི་བཞིན་པ་ལྟར་ཁས་བླངས་ན་མུ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱི་བདག་ཁས་ལེན་པ་དང་ཁྱད་པར་
མེད་པར་བསྟན་པས་གང་ཟག་གི་བདག་ལ་རིགས་པའི་གནོད་བྱེད་ཇི་ཙམ་ཡོད་པ་དེ་དེའི་ཡང་གནོད་བྱེད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དཔལ་ལྡན་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་འགྲེལ་ཆེན་
དྲི་མེད་འོད་དུ་རྟག་དངོས་འགོག་པའི་རིགས་པ་རྒྱས་པར་གསུངས་པས་དེ་དང་བསྟན་བཅོས་འདི་གཉིས་ཀའི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་རྟག་དངོས་སུ་འདོད་པ་ཡང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྨྲ་བ་ཆེན་པོར་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྣམ་འགྲེལ་དུ། ཚད་མ་རྟག་པ་ཉིད་ཡོད་མིན། །ཞེས་བཤད་པས། ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་རྟག་པ་བཀག་པ་ཡིན་ཞེས་སྨྲ་བ་ཡང་ཟེར་རྒྱུས་ཕོངས་པར་གསལ་ཏེ། མུ་སྟེགས་དབང་
62 སྒོ་མང་༽ཀྱིས་
63 སྒོ་མང་༽ཉན་རང་གི་གདུལ་བྱ་

155

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀཕྱུག་པས་དབང་ཕྱུག་རྟག་དངོས་ཀྱིས་ཚད་མར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་
ཡང༌། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དང༌། ཚོགས་དྲུག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང༌། གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་གསུངས་པས། བསྟན་

བཅོས་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་དྲང་དོན་དུ་ལེགས་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་འགྱུར་བས་མདོ་སྡེ་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་མདོ་ངེས་དོན་དུ་ཁྱད་པར་མེད་པར་འདོད་
པ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་
རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་གེགས་ཆེན་པོར་ཤེས་པར་བྱའོ། །
གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་(རྩ་བ་
)ནི། རྫོགས་སངས་སྐུ་ནི་འཕྲོ་ཕྱིར་དང༌། །དེ་གཞིན་ཉིད་དབྱེར་མེད་ཕྱིར་དང༌། རིགས་ཡོད་ཕྱིར་ན་ལུས་ཅན་ཀུན། །རྟག་ཏུ་སངས་རྒྱས་སྙིང་པོ་ཅན། །སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་སེམས་ཅན་ཚོགས་ཞུགས་ཕྱིར། །རང་བཞིན་དྲི་མེད་དེ་ནི་གཉིས་མེད་དེ། །སངས་རྒྱས་རིགས་ལ་དེ་འབྲས་ཉེར་བརྟགས་ཕྱིར། །འགྲོ་ཀུན་སངས་རྒྱས་སྙིང་པོ་ཅན་དུ་གསུངས། །ལུས་ཅན་ཏེ་སེམས་ཅན་ཀུན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་མདོ་ལས། རྟག་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྙིང་པོ་ཅན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི་རྫོགས་
པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་འཕྲིན་ལས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་འཕྲོ་བའི་
ཕྱིར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འཕྲིན་ལས་འཇུག་རུང་དུ་གནས་པ་དང༌། དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་སེམས་ཅན་གཉིས་གའི་རང་བཞིན་དུ་དབྱེར་མེད་པའི་ཕྱིར་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་སེམས་ཅན་ཐམས་

156

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

ཅད་ལ་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཅན་དང༌། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཆོས་སྐུར་གནས་འགྱུར་རུང་གི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་དང་གཟུགས་སྐུར་གནས་འགྱུར་རུང་གི་ཡང་དག་པར་བླངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རིགས་སྙིང་པོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་དེ་ལ་དགོངས་ནས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཅན་དུ་གསུངས་སོ། །དེས་ན་སྙིང་པོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འཕྲིན་ལས་འཇུག་རུང་དང༌། རང་བཞིན་དང་རྒྱུའི་གནས་
སྐབས་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་སོ། །རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་
དང་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ཁྱད་པར་
ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། དོན་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་མེད་ཀྱང་རྣམ་གཞག་ཐ་དད་པ་ཙམ་དུ་ཟད་དེ། ཆོས་སྐུར་གནས་འགྱུར་རུང་རྒྱུའི་སྐབས་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རང་བཞིན་དང་རང་བཞིན་ཁྱད་པར་མེད་པར་སྟོན་པའི་ཆ་ནས་སོ་སོར་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ནི། མདོར་བསྡུ་ན་དོན་གང་ཡོད་པ་དང་དགོས་པའི་དོན་
རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་མདོ་ལས། སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ནི་རྟག་ཏུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཅན་ནོ། །ཞེས་སོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་འཕྲིན་ལས་འཕྲོ་བའི་འཕྲིན་ལས་64འཇུག་རུང་གི་དོན་དང༌། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མེད་པའི་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་དོན་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་ཡོད་
པའི་དོན་གྱིས་སོ། །དོན་གྱི་གནས་གསུམ་པོ་འདི་དག་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་

64 བློ་གླིང་དང་སྒོ་མང་༽འགྲོ་བའི་འཕྲིན་ལས་

157

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀསྙིང་པོའི་མདོའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ། འོག་ནས་རང་བཞིན་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་ཕྱིར་
ཁམས། །སངས་རྒྱས་སོགས་དང་ཆོས་མཚུངས་སོ། །ཞེས་སོགས་དཔེ་དགུའི་སྐབས་སུ་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །རྣམ་གཞག་རྣམ་པ་བཅུས་ཁམས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་འདི་དག་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་མདོའི་སྒྲས་ཟིན་ལ་མེད་ཀྱང་མཚན་ཉིད་ལ་ལེགས་པར་དཔྱད་ན་དོན་ཐོབ་ལ་ཡོད་པ་མན་ངག་གིས་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ལ། སྒྲས་ཟིན་ལ་ནི་དཔེ་དགུས་བསྒྲུབ་པ་ཉིད་གསལ་བར་བསྟན་ཏོ། །གཉིས་པ་སྒྲུབ་བྱེད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་བཞི། ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་

པར་དག་པ་རྣམ་གཞག་བཅུས་བསྒྲུབ་པ་དང༌། གློ་བུར་གྱི

65་དྲི་མས་བསྒྲིབས་པ་དཔེ་
དགུས་བསྒྲུབ་པ་དང༌། ཁམས་རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དང༌། ཁམས་ཀྱི་རང་བཞིན་
ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་(ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་རྣམ་གཞག་བཅུས་བསྒྲུབ་པ་)ལ་གསུམ། སྡོམ་གྱིས་མདོར་བསྟན་པ་དང༌། སོ་སོའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། དོན་
བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་(སྡོམ་གྱིས་མདོར་བསྟན་པ་)ལ་གསུམ། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། རྩ་བ་དང༌། དོན་ཚན་སོ་སོར་བཅད་པའོ། །
དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། དོན་གྱི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(རྩ་བ་)སྡོམ་དུ་བསྡུས་པ་
ནི།66 ངོ་བོ་རྒྱུ་འབྲས་ལས་ལྡན་འཇུག་པ་དང༌། །གནས་སྐབས་དེ་བཞིན་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་དོན། །རྟག་ཏུ་མི་འགྱུར་ཡོན་ཏན་དབྱེར་མེད་ནི། །དོན་དམ་དབྱིངས་ཀྱི་དགོངས་
དོན་ཡིན་ཞེས་བྱ། །ངོ་བོ་ནི་བཤད་མ་ཐག་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། གང་གི་སྒོ་ནས་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བ་དང་བཅས་པ་ཡང་ངོ་བོའི་ཁོངས་སུ་

65 བློ་གླིང་དང་སྒོ་མང་༽གྱིས་
66 ཤེས་རིག་དང་བློ་གླིང་༽དང་པོ་ནི། སྡོམ་དུ་བསྡུས་པ་ནི། གཉིས་པ་ནི།

158

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

བསྡུ་བར་བྱའོ། །རྒྱུ་ནི་མོས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་དོན་གསུམ་པོ་རྣམ་པར་དག་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་དང༌། སྦྱོང་བར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པས67་དོན་གསུམ་པོ་ལ་ལྟོས་པའི་རྒྱུར་རྣམ་པར་གཞག་གི ། དོན་གསུམ་པོ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུར་ནི་མི་བཟུང་ངོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་དྲི་མས་རྣམ་པར་དག་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་དང༌། རིགས་རྣམ་པར་སྦྱོང་བར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་སྟེ། དེ་དག་སྦྱངས་པ་ལས་ཆོས་སྐུ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲས་བུ་ནི་མོས་པ་ལ་སོགས་པས་ཁམས་རྣམ་པར་སྦྱངས་པས་འབྲས་བུ་གཙང་བའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པའོ། །ཁམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྟོན་པ་སྐབས་སུ་བབ་
པ་མ་ཡིན་ནམ། མོས་པ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུར་བཤད་པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། མོས་པ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་བཞི་པོ་ཉིད་ཁམས་ཀྱི་ཡང་འབྲས་བུར་འགྱུར་ཏེ། ཁམས་
རྣམ་པར་དག་པ་ལས་འབྲས་བུ་བཞི་ཐོབ་པ་མོས་པ་ལ་སོགས་པས་སྦྱངས་པ་ལ་ངེས་པར་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྲིད་པའི་སྐྱོན་མཐོང་ནས་ཡིད་འབྱུང་བ་དང༌། མྱང་
འདས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་མཐོང་ནས་དོན་གཉེར་སྐྱེ་བ་སོགས་ཀྱང་རིགས་ཡོད་པའི་ལས་
སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ལྡན་པ་ནི་མོས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུའི་ཡོན་ཏན་བཞི་དང་ལྡན་པ་དང༌། མངོན་པར་ཤེས་པ་སོགས་འབྲས་བུའི་ཡོན་ཏན་བདུན་དང་ལྡན་པའོ། །འཇུག་པའི་རབ་དབྱེ་ནི། མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡོད་པ་སོགས་ངོ་བོའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་གནས་སྐབས་དང་དེ་བཞིན་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་དོན་དང་རྟག་ཏུ་མི་འགྱུར་བ་དང༌། ཡོན་ཏན་དབྱེར་མེད་ནི་འཇུག་པའི་རབ་དབྱེ་གཏན་ལ་འབེབས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་ཐ་དད་མ་ཡིན་པར་གནས་སྐབས་ཙམ་ཐ་དད་པ་དང༌། དེའི་རྒྱུ་

67 བློ་གླིང་དང་སྒོ་མང་༽སྤྱོད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པས་

159

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀམཚན་རང་བཞིན་གཅིག་ཉིད་གནས་སྐབས་ཀུན་ཏུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང༌། གནས་སྐབས་ཐ་དད་པ་གསུམ་དུ་གྲུབ་ན་གཅིག་ཉིད་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་འགལ་ལོ་སྙམ་ན། གནས་སྐབས་གསུམ་གར་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་ཆ་འགྱུར་བ་མེད་པས་མི་
འགལ་བ་དང༌། ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་གི་གནས་སྐབས་ནི་མི་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་མཚན། འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་བའི་དུས་ན་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གྲོལ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་
གསུམ་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་མེད་པའི་དོན་ནོ། །དོན་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཉན་རང་གི་རྣམ་གྲོལ་མཐར་ཐུག་པ་མེད་པའོ། །བཅུ་པོ་དེ་ནི། དོན་དམ་པའི་དབྱིངས་མདོ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཞེས་གསུངས་པའི་
ཁམས་ཀྱི་དགོངས་པའི་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་དེ་ལ་
བརྟེན་ནས་ཁམས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པའོ། །གསུམ་པ་(དོན་ཚན་སོ་སོར་བཅད་པ་)ནི། མདོར་བསྡུ་ན་དོན་རྣམ་པ་བཅུ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཡེ་ཤེས་དམ་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་

བའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་རྣམ་པར་བཞག་པར་རིག་པར་བྱའོ། 68།དོན་རྣམ་པ་བཅུ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(སོ་སོའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་བཞི། ངོ་བོ་དང་རྒྱུའི་དོན་བཤད་པ་དང༌། འབྲས་བུ་དང་ལས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་དང༌།
ལྡན་པའི་དོན་བཤད་པ་དང༌། འཇུག་པའི་རབ་དབྱེ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(ངོ་བོ་དང་རྒྱུའི་དོན་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། མདོར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། དེ་ལ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(མདོར་བསྟན་པ་)ལ་

68 སྒོ་མང་༽རིགས་པར་བྱའོ།

160

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

གཉིས། ངོ་བོའི་དོན་དང༌། རྒྱུའི་དོན་ཏོ། །
དང་པོ་(ངོ་བོའི་དོན་)ལ་གཉིས། རིན་ཆེན་ནམ་མཁའ་ཆུ་དག་བཞིན། །རྟག་ཏུ་རང་བཞིན་ཉོན་མོངས་མེད། །དཔེ་དང་དོན་ནོ། །དང་པོ་(དཔེ་)ནི། རང་གི་མཚན་ཉིད་ལས་བརྩམས་ནས་གསུམ་པོ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་རིན་ཆེན་དང༌།
ནམ་མཁའ་དང་། ཆུ་དང་ཆོས་མཚུངས་པ་དང༌། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དེ་གསུམ་དག་པ་བཞིན་ནོ། །དོན་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་དང༌།
དེ་བཞིན་ཉིད་ནམ་མཁའ་དང༌། རིགས་ཆུ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པའོ། །གང་གི་འཕྲིན་ལས་འཕྲོ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་བཤད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེའི་འཕྲིན་ལས་
འཇུག་རུང་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་
དང་ཆོས་མཐུན་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཉིད་ཁམས་སུ་སྟོན་བཞེད་པ་ཡིན་ན།
རྫོགས་སངས་སྐུ་ནི་འཕྲོ་ཕྱིར་དང༌། །ཞེས་འཕྲོ་བ་ཞེས་སྨོས་པ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་རྟག་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་དང༌། ཉོན་མོངས་རང་
བཞིན་གྱིས་མེད་པའོ། །
གཉིས་པ་(རྒྱུའི་དོན་)ནི། ཆོས་མོས་ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་དང་། །ཏིང་འཛིན་སྙིང་བརྩེ་ལས་བྱུང་བ། །ས་བོན་དང་མ་དང་མངལ་དང༌། མ་མ་དང་ཆོས་མཐུན་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་ལྷག་པར་མོས་པ་དང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་དང༌།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྒོ་མཐའ་ཡས་པ་དང༌། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལས་དེ་བཞིན་ཉིད་དྲི་མ་མཐའ་དག་གིས་རྣམ་པར་དག་པ་དང༌། རིགས་ཡོངས་སུ་སྦྱངས་

161

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀཔས་གནས་གྱུར་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་བྱུང་བའོ། །
གསུམ་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ངོ་བོའི་དོན་བཤད་པ་དང༌། རྒྱུའི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(ངོ་བོའི་དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་(དྲི་བ་) ནི། དེ་ལ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(ལན་)ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་(རྩ་བ་)ནི། མཐུ་དང་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་དང༌། །བརླན་པའི་ངོ་བོའི་རང་བཞིན་ཕྱིར། །འདི་དག་ནོར་བུ་རིན་ཆེན་མཁའ། །ཆུ་ཡི་ཡོན་ཏན་ཆོས་མཐུན་ཉིད། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་བསམ་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པའི་མཐུ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་
དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཆོས་སྐུའི་འཕྲིན་ལས་འཇུག་རུང་གི་སེམས་ཅན་ཡང་དེ་ཐོབ་པའི་མཐུ་དང་ལྡན་པ་དང༌། དེ་བཞིན་ཉིད་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་རྣམ་པ་འཆར་བ་ལས་གཞན་དུ་མི་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང༌། ཡང་དག་པར་བླངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རིགས་ས་བོན་འཇོག་པའི་ཚེ་སེམས་ཅན་ལ་སྙིང་བརྩེ་བས་བརླན་པའི་ངོ་བོའི་རང་བཞིན་གྱི་ཕྱིར་གསུམ་པོ་འདི་དག་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་དང་ནམ་
མཁའ་དང་ཆུའི་ཡོན་ཏན་དང་ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་རང་བཞིན་
གྱིས་རྣམ་པར་དག་པར་ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་དོ། །
གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ནི། གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་འདིར་སྔར་རྫོགས་སངས་སྐུ་ནི་ཞེས་པར་བསྟན་ཟིན་པ་ཉིད་དེ་མདོར་བསྟན་པ་ནི། གསུམ་པོ་འདི་དག་ལ་ཞེས་སོ། །རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ནི། དེ་ལ་རེ་ཞིག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་ནི། གང་བསམ་པའི་དོན་འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་

162

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

པའི་ལེགས་ཚོགས་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པ་ཞེས་སོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ནི་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་ཡང་ཡིན་མོད་ཀྱི། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་

ཐོགས་པའི་རེག་བྱ་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་ལས་གཞན་དུ་བཞག་ཏུ་མེད་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱང་བདེན་བའི་སྤྲོས་པ་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཞེས་སོ། །རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་ཀྱི་སྟེང་ན་ཡོད་པའི་ཡང་དག་པར་བླངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་ལ་ནི་ཆུ་བརླན་པའི་ངོ་བོར་གནས་པ་དང་འདྲ་བར་སེམས་ཅན་ལ་སྙིང་བརྩེ་བས་བརླན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཞེས་སོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་ཅན་རེ་རེ་ལ་དམིགས་ནས་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་བརྩེ་བ་སྐྱེ་མ་མྱོང་བའི་སེམས་ཅན་སུ་ཡང་མེད་པས་བརྩེ་བ་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་དུ་ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྔར་ནས་སོང་ཟིན་ལ་བརྩེ་བ་སྐྱེ་བ་པོར་ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱུར་ཟིན་པས་སེམས་ཅན་རེ་རེ་ནས་རང་གི་གཉེན་བྱས་པའི་དུས་སུ་སྐྱེས་པའི་བརྩེ་བ་དེ་འགལ་རྐྱེན་ཞེ་སྡང་སོགས་ཀྱིས་མ་བཅོམ་

ཤིང༌། མཐུན་རྐྱེན་གོམས་པ་དང་མ་བྲལ་ན་དུས་གཅིག་ཏུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ནས་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བློར་འགྱུར་པས་སྙིང་རྗེ་
ཆེན་པོར་འགྱུར་བ་ཡིན་ན་ཡང་མཐུན་རྐྱེན་མ་ཚང་ཞིང་འགལ་རྐྱེན་གྱིས་བཅོམ་

པས་བརྩེ་བ་ཙམ་ཡིན་ཡང༌། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཞེས་ནི་མི་བྱའོ། །བརྩེ་བ་དེས་ཀྱང་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་རྒྱུ་ཙམ་ཞིག་བྱེད་དུ་ཆུག་ཀྱང་འདིར་ནི་དམ་པའི་ཆོས་ཐོས་པའི་རྐྱེན་
གྱིས་བཞག་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ས་བོན་ལ་ཡང་དག་པར་བླངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རིགས་ཤེས་བྱ་ལ། དེ་ཙམ་དུ་ཟད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྙིང་རྗེ་

163

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་ཡང་དེར་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ནི་འདིར་ཐམས་ཅད་
ཀྱང་རྟག་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཤིན་ཏུ་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་ཉོན་མོངས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་ཅིང༌། དེའི་འཛིན་སྟངས་གནས་ལུགས་དང་མཐུན་པར་མ་ཞུགས་པ་དང༌། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་(རྒྱུའི་དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་(དྲི་བ་)ནི། དེ་ལ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(ལན་)ལ་གཉིས། སྤྱིར་བཤད་པ་དང༌། སྒྲིབ་པའི་གཉེན་པོ་རྒྱུའི་རང་བཞིན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(སྤྱིར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་(རྩ་བ་)ལ་གཉིས། སྒྲིབ་བཅས་ཀྱི་གང་ཟག་སྒྲིབ་པ་དང་བཅས་པ་བཤད་
པ་དང༌། གཉེན་པོའི་རྒྱུའི་རང་བཞིན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(སྒྲིབ་བཅས་ཀྱི་གང་ཟག་སྒྲིབ་པ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་)ནི། ཆོས་ལ་ཁོང་ཁྲོ་བདག་ལྟ་དང༌། །འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་

འཇིགས་དང༌། །སེམས་ཅན་དོན་ལ་ལྟོས་མེད་ཉིད། །འདོད་ཆེན་མུ་སྟེགས་ཉན་ཐོས་དང༌། །རང་བྱུང་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིབ་རྣམ་བཞི། །ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་ཁོང་ཁྲོ་ཞིང་ཞེ་
སྡང་བ་འདོད་ཆེན་པ་དང༌། གང་ཟག་གི་བདག་ལྟ་ཅན་མུ་སྟེགས་པ་དང༌། རང་ཉིད་གཅིག་པུའི་ཆེད་དུ་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་འཇིགས་ནས་སེམས་ཅན་འདོར་འདོད་པ་ཉན་ཐོས་དང་སེམས་ཅན་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་བ་བདག་གིས་བྱའོ། །སྙམ་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་ཉིད། རང་བྱུང་རྣམས་ཀྱི་ཐམས་ཅད་

མཁྱེན་པ་ཐོབ་པ་ལ་སྒྲིབ་པ་རྣམ་པ་བཞིའོ། །རྟེན་གྱི་གང་ཟག་གི་སྒོ་ནས་སོ་སོར་ཕྱེ་
བ་ཡིན་གྱི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་བགྲོད་པར་བྱེད་པ་ཀུན་གྱིས་འདི་དག་སྤང་བར་
བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྲིད་པའི་མཐར་ལྷུང་བ་དང༌། ཞི་བའི་མཐར་ལྷུང་བ་དང༌། མཐའ་

164

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

གཉི་ག་དང་བྲལ་བ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་ནས་མི་གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་སྒྲུབ་བྱེད་
ཀྱི་ལམ་གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་(གཉེན་པོའི་རྒྱུའི་རང་བཞིན་བཤད་པ་)ནི། དག་རྒྱུ་ལྷག་པར་མོས་པ་ལ། །སོགས་པའི་ཆོས་ནི་རྣམ་བཞི་ཉིད། །ཁམས་ཀྱི་དྲི་མ་དག་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་ལྷག་པར་མོས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུའི་ཆོས་ནི་རྣམ་པ་བཞི་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(མདོར་བསྟན་པ་)ནི། མདོར་བསྡུ་ན་སེམས་ཅན་གྱི་ཚོགས་ན། སེམས་ཅན་རྣམ་པ་འདི་གསུམ་ཡོད་དེ། སྲིད་པ་འདོད་པ་སྲིད་པའི་མཐར་ལྷུང་ཞིང་ཐར་པ་མི་འདོད་པ་དང69་སྲིད་པ་དང་བྲལ་བ་འདོད་པ་ཞི་བའི་མཐར་ལྷུང་བ་དང༌། དེ་གཉི་ག་མངོན་པར་མི་འདོད་པ་སྲིད་ཞི་གཉི་གའི་མཐར་མ་ལྷུང་པའོ། །གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། སྒྲིབ་པ་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་བཤད་པ་དང༌། དེ་ལ་ཡོད་པའི་སྒྲིབ་པ་བཤད་པའོ། ། དང་པོ་(སྒྲིབ་པ་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་བཤད་པ་) ལ་གཉིས། སོ་སོར་བཤད་པ་དང༌། དེ་ཐམས་ཅད་ཕུང་པོ་གསུམ་དུ་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་(སོ་སོར་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། སྲིད་པའི་མཐར་ལྷུང་བ་དང༌། ཞི་བའི་མཐར་ལྷུང་བ་དང༌། སྲིད་ཞི་གཉི་གའི་མཐར་མ་ལྷུང་བའོ། །
དང་པོ་(སྲིད་པའི་མཐར་ལྷུང་བ་)ནི། དེ་ལ་སྲིད་པ་འདོད་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཐར་པའི་ལམ་དང་ཞེ་འགྲས་པ་ཐར་པ་མེད་དོ། །ཞེས་སྐུར་བ་འདེབས་པ་དང༌། ཡོད་པར་ཤེས་ཀྱང་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པ་ལོག་སྲེད་ཅན་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་

69 སྒོ་མང་༽ཐར་མི་འདོད་པ་དང་

165

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀམི་འདའ་བའི་རིགས་ཀྱི་སེམས་ཅན་རིགས་ཆད་ཅེས་གྲགས་པ་འཁོར་བ་ཉིད་འདོད་
ཀྱི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་དོན་དུ་གཉེར་བ་མ་ཡིན་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དང༌། །དེ་ནི་རེ་ཤིག་འཁོར་བ་མཐའ་དག་གིས་ཡིད་འབྱུང་བ་དང༌། ཐར་པ་དོན་གཉེར་བསྐྱེད་མི་ནུས་པ་ཡིན་གྱི། རིགས་གཏན་ཆད་དུ་བཤད་པ་དགོངས་པ་ཅན་དུ་འོག་ནས་བསྒྲུབ་པས་སོ། །དེར་ངེས་པར་ལྷུང་བ་ཆོས་འདི་པ་ཉིད་དེ། དེ་དག་ལས་ཁ་ཅིག་ཚུལ་
ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པའི་སྣོད་རུང་ཙམ་ཡིན་ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་པ་ཙམ་
ཡང་རེ་ཤིག་བསྟན་དུ་མི་རུང་ཞིང་ཐེག་པ་དམན་པའི་སྡེ་སྣོད་ལ་ཞེན་ནས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་བཀའ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྐུར་བ་འདེབས་པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་སྡང་བ་སྟེ། གང་གི་དབང་དུ་མཛད་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འདི་སྐད་
ཅེས་ང་ནི་དེ་དག་གི་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ལ་དེ་དག་ཀྱང་ངའི་ཉན་ཐོས་མ་ཡིན་ནོ། །ཤཱ་རིའི་བུ་དེ་དག་ནི། མ་རིག་པའི་མུན་པ་མཐུག་པོས་བཀབ་པས་མུན་པ་བས་ཀྱང་ཆེས་མུན་པ་འབྲས་བུ་སྡུག་བསྔལ་མི་ཟད་པས་བརྒྱུད་མར་མནར་བར་འགྱུར་བས་མུན་པ་ནས་མུན་པ་ཆེན་པོར་འགྲོ་བ་མུན་པ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའོ་ཞེས་ང་སྨྲའོ་ཞེས་གསུངས་པའོ། །
གཉིས་པ་(ཞི་བའི་མཐར་ལྷུང་བ་)ལ་གཉིས། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང༌། སོ་སོར་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་(སྤྱིར་བསྟན་པ་)ནི། དེ་ལ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(སོ་སོར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ཐབས་མ་ཡིན་པ་ལ་ཞུགས་པ་དང༌། ཐབས་ལ་ཞུགས་པའོ། །དང་པོ་(ཐབས་མ་ཡིན་པ་ལ་ཞུགས་པ་)ནི། དེ་ལ་ཞེས་ཏེ་གང་ཟག་དང་པོ་ནི། ལྟ་བ་དང་སྤྱོད་པ་གཉིས་གའི་སྒོ་ནས་ཆོས་འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་བ་ཙ་ར་ཀ་དང༌། ཀུན་

166

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

ཏུ་རྒྱུ་དང༌། གཅེར་བུ་བ་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག་ཚེ་སྔ་ཕྱིས་བསྡུས་པའི་མངོན་མཐོ་ལ་ཡང་སྐུར་བ་འདེབས་པ་དང༌། མངོན་མཐོ་ཁས་ལེན་ཀྱང་ཐར་པ་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པ་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་རྟག་ཆད་དུ་སྨྲ་བ་རྣམ་པ་དུ་མའི་མུ་སྟེགས་པ་མང་པོ་དང༌། གང་ཟག་གཉིས་པ་ནི། ཕྱི་རོལ་པ་དེ་དང་མཐུན་པར་སྤྱོད་པ་ཆོས་འདི་པ་ཉིད་ལ་དད་པ་ཡོད་ཀྱང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་ཉེས་པར་གཟུང་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པ་སྟེ་དེ་
དག་ཀྱང་གང་ཞེ་ན་འདི་ལྟ་སྟེ་དོན་དམ་པ་ལ་མི་མོས་པ་གཞན་སྡེས་བཏགས་པ་ལྟར་ཕུང་པོའི་ཚོགས་པ་དང་རྒྱུན་གང་ལ་ཡང་བཏགས་པ་མ་ཡིན་པར་རྫས་སུ་ཡོད་པའི་གང་ཟག་ཏུ་ལྟ་བ་གང་ཟག་གི་བདག་གྲུབ་མཐའ་ཁས་ལེན་པའི་གནས་མ་བུ་བའི་སྡེ་བ་ཁ་ཅིག་ལྟ་བུ་སྟེ། སྔར་གོང་དུ་བཤད་པའི་ཆོས་འདི་པ་དང་གང་ཟག་གི་བདག་ཁས་ལེན་པར་འདྲ་ཡང་སྔ་མ་ཐར་པ་ལ་དོན་གཉེར་མེད་ཅིང༌། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་སྡང་བ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་འདི་ཐར་པ་ཙམ་ལ་དོན་གཉེར་ཡོད་ཅིང༌། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་སྐུར་བ་མི་འདེབས་པ་ཁ་ཅིག་གོ ། གནས་མ་བུ་བའི་སྡེ་བ་ལ་ཡང༌། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པ་དང་མི་འདེབས་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་ལ། ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་སོགས་ལ་ཡང་གཉིས་སུ་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ལུང་དང་སྦྱར་བ་ནི། གང་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་མོས་པ་མེད་པ་ནི་མུ་སྟེགས་པ་
དག་དང་ཁྱད་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་སྟེ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་པ་ཙམ་ཡང་རེ་ཤིག་རྣ་བར་མི་འོང་བར་ཁྱད་པར་མེད་པ་ལ་དགོངས་པའོ། །ཁ་ཅིག ཚད་མ་སྡེ་བདུན་གྱི་དགོངས་པར་བྱས་ནས་ཡོད་པ་ཙམ་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པར་

167

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀ

70འདོད་པ་ནི། ལྟ་བ་ངན་པ་འདི་དག་གི་བག་ཆགས་འཇོག་པས་ཕུང་ཁྲོལ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པ་སྟེ། འདི་ལྟར། དེ་སྐད་སྨྲ་བ་དེ་ནི། མཁས་པ་ལ་གྲགས་པའི་རྟག་པ་འཇིག་པ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་རྣམ་གཞག་ལེགས་པར་མི་ཤེས་ཤིང༌། དེ་ལ་མི་མོས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་རྣམ་པར་

བཅད་ཙམ་གྱི་མེད་པར་དགག་པ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྟོགས་བྱ་
ཚད་མས་གྲུབ་པའི་རྣམ་གཞག་ལ་ཡང་བདག་མེད་པའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་སྐུར་བ་འདེབས་པར་འགྱུར་བས། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཀུན་བརྟགས་ལ་བག་ཆགས་མཐུག་པོ་འཇོག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གང་ཟག་གསུམ་པ་ནི། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་
མཐར་ཐུག་པ་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་བཞིན་དུ་ཁོང་དུ་ཆུད་དོ་སྙམ་པའི་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བ་སྟོང་ཉིད་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པ་སྟེ། འདི་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བ་གང་དག་དེའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་ལ་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བར་འགྱུར་བའོ། །རྣམ་པར་ཐར་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པའི་སྒོའམ་ཐབས་ནི། སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་ན། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ཡང་བདེན་པར་ཞེན་པ་རེ་ཤིག་གསོར་མི་རུང་བའི་ལྟ་བ་ཅན་དུ་བཤད་པ་སྟེ། དེ་ནི་གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པ་གནས་ལུགས་
ཀྱི་དོན་མཐར་ཐུག་པ་དང༌། དེ་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བ་ལ་མཛད་པར་མངོན་ཞིང༌། དེ་ལྟར་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་བཞེད་དོ། །གཞན་དུ་ན་འོག་ནས་ཕུང་པོ་གསུམ་དུ་བསྡུས་པ་གང་གི་ཡང་ནང་དུ་མ་འདུས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །རང་གི་

70 སྒོ་མང་༽མི་རྟག་པས་ཁྱད་པར་

168

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་ཚད་དུ་བྱས་ནས་དེ་ཚད་མས་ཁེགས་པའི་རྣམ་གཞག་འཇོག་ཤེས་པ་ལ་ནི་བཀག་པ་བདེན་འཛིན་གྱི་ཉེས་པ་འདི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། བཅད་བྱ་རྣམ་པར་བཅད་བྱས་ན། །རྣམ་དཔྱོད་ལ་ནི་བརྟེན་ཡོད་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྟོང་ཉིད་ཕྲ་མོ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལ་ནི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཚེ། བཀག་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་

པར་ཞེན་པའི་གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དགག་བྱ་རགས་པ་ཙམ་བཀག་པའི་སྟོང་ཉིད་ཁས་ལེན་པ་ལ་བཀག་པ་བདེན་གྲུབ་ལ་གྲུབ་མཐའ་འཆའ་བའི་ཉེས་པ་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་སྟོང་ཉིད་རགས་པ་ལ་བདེན་ཞེན་དྲག་པོ་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་དུ་གསོར་མི་རུང་ཡིན་གྱི། གཞན་དུ་ནི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་བ་ནི་དབུ་
མ་པའི་སྟོང་ཉིད་ཕྲ་མོ་རྟོགས་པའི་རྒྱུད་སྨིན་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཐབས་
མ་ཡིན་པ་ལ་ཞུགས་པའི་དོན་ནི། སྤྱོད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཡོད་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་མཐར་ཐུག་པའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སྟོང་པ་ཉིད་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ལ་ཞེན་ནས་གྲུབ་མཐའ་འཆའ་བའི་ཆ་ནས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་གྱི།

སེམས་ཙམ་པའི་ལྟ་བ་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་གེགས་བྱེད་དུ་འདོད་པ་ནི་ས་དང་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་མི་མཁས་པའི་ལོག་ལྟ་ཆེན་པོར་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག ལུང་དང་སྦྱར་བ་ནི། གང་གི་དབང་དུ་མཛད་ནས་འོད་སྲུང་གིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། འོད་སྲུང་གང་ཟག་ཏུ་ལྟ་བ་རི་རབ་ཙམ་ནི་བླའི། མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའོ། །གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་དེ་ལྟ་བ་མཐར་ཐུག་དང༌། གང་ཟག་གི་བདག་སྟོང་ཉིད་མཐར་ཐུག་ཏུ་ཁས་མི་ལེན་ལ་

169

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀགཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པ་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་མཐར་ཐུག་ཏུ་ཞལ་
གྱིས་བཞེས་པས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཀུན་བརྟགས་དང་བཅས་པས་སྤང་དཀའ་བའི་
དོན་ནོ། 71།འགྲེལ་པ་འདི་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་ལུགས་སྟོན་པར་འཆད་པ་ནི་
འཐད་པར་མི་སེམས་ཏེ། ལུང་འདི་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་སེམས་ཙམ་པའི་རིགས་ཅན་ཁ་ཅིག་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཆེད་དུ། རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་ཕྱེ་ནས་རྒྱས་པར་སྟོན་པར་བྱེད་པ་བྱང་སར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་

གྲུབ་པའི་ཆོས་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་ཞལ་གྱི་བཞེས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྨྲ་བ་ལ་གནོད་བྱེད་དུ་དྲངས་ལ། འདིར་ནི་སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པ་ལ་གནོད་བྱེད་དུ་དྲངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་ནི་ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་ཡང་བསྡུས་མོད་ཀྱི་དེ་འབའ་ཞིག་ཏུ་
ཟད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བ་སྐབས་འདི་གང་དུ་ཡང་མ་བསྟན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །
གཉིས་པ་(ཐབས་ལ་ཞུགས་པ་)ནི། དེ་ལ་ཐབས་ལ་ཞུགས་པ་ལ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་
ཏེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་མཐུན་པ་གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་
ཕྲ་མོ་ཁོང་དུ་ཆུད་ཅིང༌། མཐོང་ལམ་ཐོབ་ནས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡང་དག་པ་ངེས་པ་ཉིད་དུ་ཞུགས་པ་དང༌། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཚུལ་དེ་དང་འདྲ་བར་རང་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་མཐུན་པའོ། །འདིས་ཀྱང་ཉན་རང་གཉི་ག་ལ་བདག་མེད་གཉིས་ཕྲ་མོ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ཡོད་པར་བསྟན་ཏེ། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་མ་རྟོགས་པར་དངོས་
པོ་བདེན་གྲུབ་དང་སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ལྟ་བའི་སྒོ་ནས་ཐབས་མ་

71 སྒོ་མང་༽རྟོགས་དཀའ་བའི་དོན་ནོ།

170

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

ཡིན་པ་ལ་ཞུགས་པར་གོང་དུ་བསྟན་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཐབས་དང་ཐབས་མ་ཡིན་པ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་ཐབས་སྤྱོད་པ་དང་སྤྱོད་པའི་རྟེན་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་
ཀྱིས་འབྱེད་ན་ནི། ཉན་རང་གཉིས་ཀྱང་ཐབས་མ་ཡིན་པ་ལ་ཞུགས་པར་སྡུད་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་གང་ཐོབ་པར་བྱེད་ཀྱང་ལྟ་བའི་སྒོ་ནས་ཐབས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་ནི། སྟོང་ཉིད་ཕྲ་མོ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལས་གཞན་
མེད་ལ། དེ་ཉན་རང་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་ཡོད་ཀྱང་ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་ཙམ་ལ་ངེས་པ་མེད་པ་ནི། སྔར་བསྟན་ཅིང་འོག་ཏུ་ཡང་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་(སྲིད་ཞི་གཉིས་ཀའི་མཐར་མ་ལྟུང་བ་)ནི། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྲིད་པར་
སྐྱེ་བ་དང༌། སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ཙམ་ཆད་པ་ལས་ཐོབ་པའི་མྱང་འདས་དེ་གཉི་ག་ཡང་མངོན་པར་མི་འདོད་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་གནས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྡེ་སྣོད་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ལ་གཙོ་བོ་དང་ཕལ་བ་གཉིས་ལས་ཕྱི་མར་ནི་རྣལ་འབྱོར་
སྤྱོད་པ་བ་རྣམས་ཀྱང་འགྱུར་ལ། སྔ་མ་ནི་མཆོག་ཏུ་དབང་པོ་རྣོན་པོའི་སེམས་ཅན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལྟ་སྤྱོད་གཉི་ག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་ཉམས་སུ་ལེན་པ་སྟེ། གང་དག་འདོད་ཆེན་པ་བཞིན་དུ་ཞེས་ཏེ། འོན་ཀྱང་འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་མཉམ་པ་ཉིད་ཐོབ་པའི་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་སྟེ། དེ་དག་ནི་བསམ་པ་རྣམ་པར་དག་པ་མི་གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་བསམ་པ་ཅན་སྦྱོར་བ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་སྙིང་རྗེ་དང་སྨོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ལེན་
པའི་འཁོར་བ་ལ་བརྟེན་པའི་སྦྱོར་བ་ཅན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་དང༌སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་བ་དེ་བདག་གིས་བྱའོ་སྙམ་པའི་ལྷག་

171

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀཔའི་བསམ་པ་བརྟན་པོས་རབ་ཏུ་གནས་པ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་སྐྱེ་བའི་གཞི་དང༌། རྩ་བ་ཡོངས་སུ་དག་པར་གྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་སྲིད་པའི་མཐའ་དང་ཞི་བའི་མཐའ་གཉིས་ཀ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ལམ་རྫོགས་པར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་དབུ་མ་པ་ཆེན་
པོ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་(དེ་ཐམས་ཅད་ཕུང་པོ་གསུམ་དུ་བསྡུ་བ་)ནི། དེ་ལ་སེམས་ཅན་གང་དག་ཅེས་
ཏེ། གོ་བར་ཟད་དོ། །གཉིས་པ་(དེ་ལ་ཡོད་པའི་སྒྲིབ་པ་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པ་དང༌། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་(བསྟན་པ་)ནི། དེ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་གནས་པའི་སེམས་ཅན་སྒྲིབ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པ་དེ་མ་གཏོགས་པར་ཞེས་པ་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་
ཐབས་ཀྱི་ཆ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མི་རྟོགས་པ་དང་རེ་ཞིག་
མངོན་དུ་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་བའི་སྒྲིབ་པ་འདི་བཞི་ཡང་དག་པར་གནས་སོ། །འདིས་ཀྱང་ཉན་རང་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་འོག་ནས་ནམ་མཁའ་མཛོད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་བསྒོམ་པ་མ་ཡིན་
པར་བསྟན་པས་ཤེས་སོ། །
གཉིས་པ་(བཤད་པ་)ནི། བཞི་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། གང་གི་གཉེན་པོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་མོས་པ་སྒོམ་པ་ནི། འདོད་ཆེན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་སྡང་བ་དེའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ལ་གང་གི་
གཉེན་པོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བསྒོམ་པ་
ནི། གཞན་མུ་སྟེགས་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཆོས་རྣམས་ལ་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་དེའི་གཉེན་

172

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

པོ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་གཉེན་པོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནམ་མཁའ་མཛོད་ལ་སོགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒོམ་པ་ནི། འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་འཇིགས་པ་ཉན་
ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་འཁོར་བ་ལ་སྡུག་བསྔལ་བར་རབ་ཏུ་འདུ་ཤེས་
ཤིང་སེམས་ཅན་རྣམས་ལྟོས་མེད་དུ་འདོར་བ་དེའི་གཉེན་པོ་དང༌། གང་གི་གཉེན་པོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་བསྒོམ་པ་ནི། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་སེམས་ཅན་རྣམས་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་བ་དེ་བདག་གིས་
བྱའོ། །སྙམ་པའི་ཁུར་མི་འཛིན་པས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་ཤིང་
སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་མི་ལྟོས་པ་ཉིད་དོ། །སྒྲིབ་པ་རེ་དང་གཉེན་པོ་རེ་སྦྱར་ཏེ་བཤད་
པའོ། །
གསུམ་པ་(དོན་བསྡུ་བ་)ནི། གང་གི་གཉེན་པོར་ཞེས་སོ། དོན་བསྡུས་ན72་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་རྒྱུ་འབྲས་ལ་མོས་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྔོན་དུ་བཏང་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་བསྒོམས་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དེ། ཐེག་པ་ཆེན་
པོའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་
བསྒོམ་པ་ནི་གཉེན་པོའི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའོ། །
གཉིས་པ་སྒྲིབ་པའི་གཉེན་པོ་རྒྱུའི་རང་བཞིན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། རྩ་བའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། གཙང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྣམ་པར་དག་པ་བཞི་འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་བཞི་པོ་འདི་དག་དང་ལྡན་པ་ནི་ས་དང་པོ་ལ་སོགས་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་སུ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་སྲས་

72 བློ་གླིང་དང་སྒོ་མང་༽དོན་བསྡུ་ན་

173

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀསུ་འགྱུར་རོ། །ཇི་ལྟར་ཞེ་ན།
གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ནི། ཐེག་མཆོག་ལ་མོས་ས་བོན་ཤེས་རབ་ནི། །སངས་རྒྱས་ཆོས་བསྐྱེད་མ་དང་བསམ་གཏན་གྱི། །བདེ་བའི་མངལ་གནས་སྙིང་རྗེའི་མ་མ་
ཅན། །གང་ཡིན་དེ་དག་ཐུབ་པའི་རྗེས་སྐྱེས་སྲས། །ཐེག་པ་མཆོག་གི་རྒྱུ་འབྲས་ལ་མོས་པ་ནི་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོའི་སྲས་བསྐྱེད་པའི་ས་བོན་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ།
ཐབས་ཀྱི་ཆ་རྒྱ་ཆེན་པོས་བརྒྱན་པའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ནི་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཆོས་བསྐྱེད་པའི་མ་དང་འདྲ་བ་དང༌། མ་ནི་ཤེས་རབ་ཕ་ནི་ཐབས། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ནི་ཐེག་པ་གསུམ་གའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཐུན་མོང་
བའི་རྒྱུ་ཡིན་པས་མ་ལྟ་བུ་དང༌། ཐབས་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པས་ཕ་ལྟ་བུར་རྣམ་པར་བཞག་གོ །ནམ་མཁའ་མཛོད་ལ་སོགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་

བསྡུས་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་བདེ་བའི་མངལ་ན་གནས་པ་དང༌། སྙིང་རྗེའི་མ་མ་ཅན་ཏེ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་གལ་ཆེ་བའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་ལེགས་པར་བསྐྱངས་པའི་སྐྱེས་བུ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཐུབ་པའི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་སྲས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདིར་བསྟན་པའི་མོས་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་རྒྱུ་འབྲས་ལ་དང་བའི་དད་པ་དང༌། འདོད་པའི་དད་པ་དང༌། ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་ལས་ཕྱི་མ་ཡིན་ཏེ། དད་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །དད་པ་འདུན་པའི་རྟེན་བྱེད་
པའི་ལས་ཅན་ཡིན་པས་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་རྒྱུ་བྱས་པའི་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་འདྲེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུ་
ལ་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་འདྲེན་པར་བྱེད་ཅིང༌། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་

174

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཉམས་སུ་བླངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྔར་བཤད་
པའི་སྒྲིབ་པ་དེ་བཞི་འཇོམས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །
གཉིས་པ་འབྲས་བུ་དང་ལས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་ལ་གསུམ། །མཚམས་སྦྱར་བ་
དང༌། མདོར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། དེ་ལ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(མདོར་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། འབྲས་བུ་བསྟན་པ་དང༌། བྱེད་ལས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་(འབྲས་བུ་བསྟན་པ་)ནི། གཙང་བདག་བདེ་དང་རྟག་ཉིད་ཀྱི། །ཡོན་ཏན་
ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་འབྲས། །གཙང་བ་དང༌། བདག་དམ་པ་དང༌། བདེ་བ་དང༌། རྟག་པ་ཉིད་
ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་མཐར་ཐུག་པ་ནི། འབྲས་བུའོ། །རྒྱས་པར་འོག་ཏུ་
འཆད་དོ། །
གཉིས་པ་(བྱེད་ལས་བསྟན་པ་)ནི། སྡུག་བསྔལ་ཡིད་འབྱུང་ཞི་ཐོབ་པར། །འདུན་དང་སྨོན་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །རིགས་དང་ལྡན་པའི་བྱེད་ལས་དང73་ཆེ་བ་ནི། འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་བརྣག་མི་བཟོད་པ་ཁོང་དུ་ཆུད་ནས་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཡིད་འབྱུང་ཞིང་ཞི་བ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པར་འདུན་པ་དང༌། ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག་སྙམ་དུ་སྨོན་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །དེ་འདྲའི་བློ་སྐྱེ་བ་ན་རིགས་ཡོད་པའི་བྱེད་ལས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་འོག་ཏུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་སྒོ་ནས་སྒྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། འབྲས་བུའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་
དང༌། ལས་ཀྱི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(འབྲས་བུའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་
གཉིས། དྲི་བ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་(དྲི་བ་)ནི། དེ་ལ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(ལན་)ལ་

73 སྒོ་མང་༽དད་

175

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀགསུམ། གཉེན་པོ་བཞིས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུའི་མཚན་ཉིད་སྤྱིར་བཤད་པ་དང༌། འབྲས་བུ་བཞིའི་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་བཤད་པ་དང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་སྙིང་རྗེ་ཆོས་སྐུའི་རྩ་བར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ (གཉེན་པོ་བཞིས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུའི་མཚན་ཉིད་སྤྱིར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་(རྩ་བ་)ནི། འདི་དག་འབྲས་ནི་མདོར་བསྡུ་ན། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་ཕྱིན་ཅི་
ལོག །རྣམ་པ་བཞི་ལས་བཟློག་པ་ཡི། །གཉེན་པོས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཉིད། །ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་མོས་པ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་གི་འབྲས་བུ་ནི་མདོར་བསྡུ་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྣམ་པ་བཞི་ལས་ལྡོག་པའི་གཉེན་པོ་བཞིས་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཉིད་འབྲས་བུ་བཞིར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(མདོར་བསྟན་པ་)ནི། །མོས་པ་ལ་སོགས་པ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་དེ་གཉེན་པོས་སྤངས་པའི་འབྲས་བུ་བཤད་པ་དང༌། །རྒྱུ་འབྲས་སྦྱར་ཏེ་བཤད་པ་དང༌། གང་ཟག་གསུམ་གྱིས་ཆོས་སྐུ་ཐོབ་པའི་
གེགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་དེ་གཉེན་པོས་སྤངས་པའི་འབྲས་བུ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌། ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་(དངོས་ཀྱི་དོན་)ལ་གསུམ།
ཀུན་རྫོབ་པའི་སྡོད་ལུགས་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང༌། དོན་དམ་པའི་སྡོད་ལུགས་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང༌། དེ་སྤངས་པའི་འབྲས་བུའི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་(ཀུན་རྫོབ་པའི་སྡོད་ལུགས་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་)ནི། དེ་ལ་གང་ཞིག་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་ཞེས་པ་ནས། རྣམ་པ་བཞི་ཞེས་བརྗོད་ལ་ཞེས་སོ། །འདི་

176

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

དག་ནི་གྲུབ་མཐས་བློ་མ་སྒྱུར་བ་རྣམས་74ལ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྟེ། སྡུག་
བསྔལ་གྱི་བདེན་པའི་ཀུན་རྫོབ་པའི་གནས་ལུགས་ལ་ཡང་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྣམ་པ་བཞིའོ། །
གཉིས་པ་(དོན་དམ་པའི་སྡོད་ལུགས་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་)ནི། འདི་ལས་ལྡོག་པས་ནི་ཞེས་པ་ནས། འདི་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྣམ་པ་བཞི་ལས་ལྡོག་པའོ། །དེ་ཡང་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་འདིར་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འདོད་དོ། །ཞེས་སོ། །ཕུང་པོ་མི་རྟག་སོགས་སུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ནི་ཕུང་པོ་རྟག་པ་སོགས་སུ་འཛིན་པའི་བློ་དང་དམིགས་ཡུལ་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་འཛིན་སྟངས་དངོས་སུ་འགལ་ཞིང༌། སྔ་མའི་འཛིན་སྟངས་ཕུང་པོ་ཀུན་རྫོབ་པའི་གནས་ཚོད་དང་མཐུན་པར་ཞུགས་པས་རྟག་སོགས་སུ་འཛིན་པའི་དངོས་ཀྱི་གཉེན་
པོ་ཡིན་ལ། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བཞག་པ་ནི་ཕུང་པོ་མི་རྟག་པ་
སོགས་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ལ་བཞེད་པ་ཡིན་གྱི། ཕུང་པོ་མི་རྟག་པར་
འཛིན་པ་སོགས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གཞན་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བའི་ལོག་ཤེས་སུ་འདོད་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པའི་ཆད་པར་ལྟ་བ་སྟེ། ཕུང་པོ་མི་རྟག་པར་ཡང་གཟུང་དུ་མི་རུང་སྟེ་དེ་ལྟར་འཛིན་པ་ཐར་པའི་གེགས་བྱེད་དུ་འདོད་པ་ནི། ཆོས་གང་ཡང་ཡོད་མེད་དང་ཡིན་མིན་གང་དུ་ཡང་གཟུང་དུ་མི་རུང་བར་འདོད་པ་རྒྱ་ནག་གི་མཁན་པོ་ཧྭ་ཤང་གི་ལུགས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེའི་ལྟར་ན། ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་དང་མ་ལོག་པའི་རྣམ་དབྱེ་གང་ཡང་བྱར་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །བདག་མེད་བདེན་པར་འཛིན་པ་

74 སྒོ་མང་༽ བློ་མ་བསྒྱུར་བ་རྣམས་

177

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀཡང་རགས་པའི་བདག་མེད་བདེན་པར་འཛིན་པ་ཡིན་གྱི། ཕྲ་བའི་བདག་མེད་ཚད་མས་རྟོགས་ཟིན་མ་བརྗེད་ན་དེ་འདྲའི་བདག་བཀག་པའི་བཀག་པ་བདེན་གྲུབ་ལ་གྲུབ་མཐའ་འཆའ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དགག་བྱ་ཕྲ་མོ་བཀག་པའི་བདག་མེད་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བློ་མངོན་གྱུར་དུ་སྐྱེ་ན་ལྷན་སྐྱེས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། བདེན་པར་ཞེན་པའི་གཞི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་
པ་ཉིད་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་འཁོར་བར་མ་འདྲིས་པའི75་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། བདེན་པར་ཞེན་པའི་གཞི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་འདྲིས་པར་མ་བྱས་ཀྱང༌། རིགས་པའི་དཔྱད་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་དེ་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་ཞེན་སྐྱེ་བ་ལྷན་སྐྱེས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཞན་དུ་ན་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ནས་གསུངས་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྒོམ་སྤང་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དུ་མ་གསུངས་པ་བཞག་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་(དེ་སྤངས་པའི་འབྲས་བུའི་དབྱེ་བ་)ནི། གང་གི་གཉེན་པོར་ཞེས་སོ། །འདི་
དག་གི་དོན་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་(ལུང་དང་སྦྱར་བ་)ལ་གསུམ། རྟག་སོགས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་ལུང་དང་སྦྱར་བ་དང༌། མི་རྟག་སོགས་བཞི་བདེན་པར་ཞེན་པ་ལུང་དང་སྦྱར་བ་དང༌། གཉེན་པོ་ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་(རྟག་སོགས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་ལུང་དང་སྦྱར་བ་)ནི། མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། གཞུང་འདི་ཡང་ཞེས་སོ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་ཏེ། སྟོང་པ་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པར་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་ཀྱང་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བར་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྣམ་པ་བཞིའོ། །

75 སྒོ་མང་༽མ་འདྲེས་པའི་

178

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

གཉིས་པ་(མི་རྟག་སོགས་བཞི་བདེན་པར་ཞེན་པ་ལུང་དང་སྦྱར་བ་)ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་སྟོབས་
ཀྱིས་སྔར་མ་མཐོང་བ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་བདེན་པའི་སྤྲོས་པ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པས་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་བའོ། །སྟོང་ཉིད་ཕྲ་མོ་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་པའི་ཉན་ཐོས་དང་རང་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་མི་རྟག་པ་དང་རགས་པའི་བདག་མེད་སོགས་རྟོགས་པ་
དེ་དག་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པ་དང༌། ཉན་རང་འཕགས་པ་སྟོང་ཉིད་ཕྲ་མོ་མངོན་སུམ་
གྱིས་རྟོགས་ཀྱང༌། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་དབང་པོ་རྣོན་པོ་ལྟར་རང་སྟོབས་
ཀྱིས་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པ་དང༌། མི་རྟག་པ་སོགས་བདེན་པར་འཛིན་པ་ལྷན་སྐྱེས་མངོན་གྱུར་དང་བཅས་པས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་བ་ཡིན་ལ། ཉན་
རང་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བསྒོམ་པ་མེད་
པས། འབྲས་བུ་བདག་དམ་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཐོབ་པའི་གཉེན་པོ་མ་ཚང་བའོ། །གསུམ་པ་(གཉེན་པོ་ལུང་དང་སྦྱར་བ་)ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་དག་སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཐོབ་པས་རྟག་པར་འདུ་ཤེས་པ། ཤེས་སྒྲིབ་

ཀྱིས་བསྡུས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་སྤང་བྱར་འདུ་ཤེས་ཤིང༌། དེའི་གཉེན་པོ་བསྒོམས་པས་བདེ་བར་འདུ་ཤེས་པ། གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་གི་སྤྲོས་
པ་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་ཆོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་དང་རང་བཞིན་མཐར་ཐུག་པར་ཁོང་
དུ་ཆུད་པས་བདག་ཏུ་འདུ་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་སྒོ་གསུམ་གྱི་

བག་ཆགས་སྤང་བྱར་འདུ་ཤེས་པས་གཙང་བར་འདུ་ཤེས་པའི་སེམས་ཅན་ཞེས་

179

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀསོ། །རྟག་པར་འདུ་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གོང་དུ་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཅིའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་རྒྱལ་བའི་སྲས་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་མིང་མཚུངས་ཀྱང་དོན་མི་མཚུངས་པ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་ཞེས་པ་ནས།
ཐུགས་ཀྱི་སྲས་ལགས་སོ་ཞེས་རྒྱས་པར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་རོ། །
གཉིས་པ་རྒྱུ་འབྲས་སྦྱར་ཏེ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། སོ་སོར་བཤད་པ་དང༌། བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་(སོ་སོར་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་(མདོར་བསྟན་པ་)ནི། །དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་བཞི་ནི་མོས་པ་དང༌། ཤེས་རབ་
དང༌། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང༌། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་བཅས་པའི་རྒྱུ་བཞིའི་རིམ་གྱིས་བཤད་མ་ཐག་པའི་འབྲས་བུའི་གོ་རིམ་ལས་ལྡོག་སྟེ་རིག་པར་བྱའོ། །དེའི་དོན་ནི། བཤད་མ་ཐག་པའི་མདོ་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་རྟག་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ། བདེ་བའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
པ། བདག་གི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ། གཙང་བའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ་ཞེས་བཤད་པའི་གོ་རིམ་ལས་ལྡོག་ནས་རྒྱུའི་གོ་རིམ་དང་མཐུན་པར་འོག་ནས་འཆད་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་བཞི། གཙང་བའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་མོས་པའི་རྒྱུ་དང་སྦྱར་ཏེ་བཤད་པ་དང༌། བདག་དམ་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཤེར་ཕྱིན་སྒོམ་པའི་འབྲས་བུར་བསྟན་པ་དང༌། བདེ་བ་དམ་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་
བསམ་གཏན་གྱི་ཕར་ཕྱིན་སྒོམ་པའི་འབྲས་བུར་བསྟན་པ་དང༌། རྟག་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྒོམ་པའི་འབྲས་བུར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་(གཙང་བའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་མོས་པའི་རྒྱུ་དང་སྦྱར་ཏེ་བཤད་པ་)ནི།

180

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

དེ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་སྡང་བ་འཁོར་བ་འབའ་ཞིག་འདོད་པའི་འདོད་ཆེན་པ་རྣམས་ཀྱི་མི་གཙང་བའི་འཁོར་བ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་ལས་ལྡོག་ནས་ཞེས་ཏེ། སྒྲིབ་པ་དང༌། སྒྲིབ་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་དང་སྒྲིབ་པའི་གཉེན་པོ་དང༌། དེ་སྒོམ་པའི་འབྲས་
བུ་བཞི་བཞིའི་སྒོ་ནས་བཤད་པར་རིག་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་(བདག་དམ་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཤེར་ཕྱིན་སྒོམ་པའི་འབྲས་བུར་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས།
དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌། བདག་དམ་པའི་དོན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(དངོས་ཀྱི་དོན་
)ནི། ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དག་ལ་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་

གཞན་མུ་སྟེགས་པ་དག་གིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་ལས་ལྡོག་ནས་གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བསྒོམ་པ་ལས་
ནི་འབྲས་བུ་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་གི་སྤྲོས་པ་མཐའ་དག་གིས་དབེན་པའི་དོན་
དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་བདག་དམ་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཐོབ་པར་ལྟའོ། །གཉིས་པ་(བདག་དམ་པའི་དོན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་)ནི། འདི་ལྟར་མུ་སྟེགས་པ་གཞན་ཐམས་ཅད་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་བདེན་གྲུབ་དང༌། གང་ཟག་བདེན་གྲུབ་དང༌། རང་དབང་དུ་གྲུབ་པ་དེའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་བདག་ཏུ་

ཁས་ལེན་པ་ལ་དེ་དག་གིས་ཇི་ལྟར་བདག་ཏུ་གཟུང་བའི་དངོས་པོ་དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་གཟུང་བ་ལྟར་བདག་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བསླུ་བ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ནི་ཡང་དག་པ་ཇི་
ལྟ་བ་བཞིན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་

181

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀཔ་དམ་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བརྙེས་ལ། ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེས་ཇི་ལྟར་གཟིགས་པའི་བདག་མེད་པ་དེ་ཡང་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཤེས་བྱ་ལ་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་

76མཉམ་གཞག་གིས་ཇི་ལྟར་གཟིགས་
པ་ལྟར་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་སུ་གྱུར་བ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེར་གྲུབ་
པས་མི་སླུ་བ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་

དང་རང་བཞིན་དང་བདག་ཉིད་དུ་འདོད་དོ། །གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་ཉིད་
འདིར་བདག་ཏུ་བྱས་པ་སྟེ་སྒྲུབ་པ་རང་དབང་བའི་རྟག་དངོས་ཀྱི་བདག་ནི་ཤེས་བྱ་ལ་
མི་སྲིད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཇི་སྐད་དུ། མདོ་ལས་གནས་བྱའི་ཆོས་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་བདེན་གྲུབ་འགའ་ལ་ཡང་མི་གནས་པའི་ཚུལ་
གྱིས་བདེན་སྟོང་སྤྲོས་བྲལ་ལ་གནས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདིར་ནི་བདག་དམ་པའི་མཚན་གཞི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཟིགས་པའི་བདག་མེད་ལ་གསལ་བར་བཤད་བཞིན་དུ་བདག་དམ་པའི་མཚན་གཞི་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་དུ་ཟད་པ་མིན་པའི་བསྒྲུབ་པ་རང་དབང་
པའི་རྟག་དངོས་ལ་འདོད་པ་ནི་རང་ཉིད་གཞན་སྡེའི་ལྟ་བ་ལ་གོམས་པ་ཤུགས་ཆེས་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་བདག་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལ་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་
པར་འདོད་པ་བསྟན་བཅོས་འདི་རྩ་འགྲེལ་གྱི་དགག་བྱ་གཙོ་བོར་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྩ་
འགྲེལ་འདི་དག་ལྟ་བའི་ཚེ་ད་དུ་ར་ཟོས་པ་མིན་ན་ནི་མིག་ཕྱེ་ལ་ལེགས་པར་ལྟོས་ཤིག །བསྒྲུབ་པ་རང་དབང་བའི་རྟག་དངོས་ལ་བྱས་སམ། བདག་གཉིས་མེད་པ་ལ་

76 བློ་གླིང་དང་སྒོ་མང་༽ཀྱིས་

182

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

བཤད་པ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་འགྱུར་རོ། །
གསུམ་པ་(བདེ་བ་དམ་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བསམ་གཏན་གྱི་ཕར་ཕྱིན་སྒོམ་པའི་འབྲས་བུར་བསྟན་པ་
)ནི། འཁོར་བའི་ཞེས་པ་ནས་བལྟ་བར་བྱའོ་ཞེས་པའོ། །བདེ་བ་དམ་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ནི། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་སའི་འབྲས་བུ་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ཀྱང་

ཟད་པར་སྤངས་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་བདེ་བའོ། །འདི་ཡང་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཆོས་བཞི་ཡི་སྒོ་ནས་བཤད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །77བཞི་པ་(རྟག་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྒོམ་པའི་འབྲས་བུར་བསྟན་པ་)ནི། །སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་ཞེས་པ་ནས་ཐོབ་པར་བལྟ་བར་
བྱའོ་ཞེས་པ་སྟེ་གོ་བར་ཟད་དོ། །
གསུམ་པ་དོན་བསྡུ་བ་ནི། དེ་ལྟར་ཞེས་པ་ནས་རྣམ་པ་བཞི་འགྲུབ་བོ་ཞེས་པའོ། །རྒྱུ་བཞིས་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བཞི་ཐོབ་པ་རིམ་པ་བཞིན་སྦྱར་ཏེ་བཤད་པའོ། །གཉིས་པ་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་རྒྱུ་བཞི་པོ་འདི་དག་གི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱི་མཐས་ཀླས་པར་

ཁྱབ་པ་དུས་ཕྱི་མའི་མུར་ཐུག་པ་ཞེས་ཆོས་སྐུའི་ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་དང་ཁྱབ་པའི་ཁྱད་
པར་དང་དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གསུམ་མདོ་ལས་བརྗོད་དོ། །ཡང་ན་འདི་དོན་ཚན་བཞིར་
ཕྱེ་ནས་འོག་མ་བཞིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་དམ་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཚན་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་གི་རྟོགས་པའི་རིགས་རྒྱུ་འབྲས་རྣམས་ལས་ལྷག་པར་མོས་པ་བསྒོམས་པས་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ཟད་པར་སྤངས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཤིན་ཏུ་

77 བློ་གླིང་དང་སྒོ་མང་༽སྒོ་ནས་བཤད་པར་བྱའོ།

183

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀགཙང་བའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་བརྙེས་པའི་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་
ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་ཉིད་འགྲུབ་བོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་
བསྒོམས་པས་སེམས་ཅན་དང་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་རང་བཞིན་གྱི་སྟོང་པ་སྤྲོས་པའི་
མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་བདག་མེད་པའི་མཐར་ཐུག་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དང་ནམ་མཁའ་མཛོད་ལ་སོགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒོམས་པས་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་དམ་པ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་གདུལ་བྱ་ཀུན་ལ་

ཁྱབ་པ་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱི་མཐས་ཀླས་པའོ། །དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་སྐུས་གདུལ་བྱ་འོས་སུ་གྱུར་བ་ཐམས་ཅད་ལ་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་ཆོས་སྟོན་པའི་མཛད་པས་ཁྱབ་པ་ཡིན་ཡང་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ལ་ཁྱབ་པའི་ཆ་དེས་
ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ལ་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་ནི་མུ་སྟེགས་བྱེ་བྲག་པ་ལ་སོགས་
པའི་ལུགས་སོ། །སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་བསྒོམས་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དུས་མུ་མཐའ་མེད་པར་སྙིང་རྗེ་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ན་ཕྱི་མའི་མཐའི་མུར་ཐུག་པ་ཡིན་ནོ། །
གསུམ་པ་གང་ཟག་གསུམ་གྱིས་ཆོས་སྐུ་ཐོབ་པའི་གེགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་
པ་ལ་གསུམ། དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌། ལུང་དང་སྦྱར་བ་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
ཆོས་སྐུ་འབའ་ཞིག་ཕར་ཕྱིན་བཞི་ལྡན་དུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་(དངོས་ཀྱི་དོན་)ལ་གསུམ། ཆོས་སྐུ་ཐོབ་པའི་གེགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང༌། གེགས་ཀྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ་དང༌། གང་
ཟག་གསུམ་གྱིས་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ལ་གེགས་བྱེད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་(ཆོས་སྐུ་ཐོབ་པའི་གེགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་)ནི། ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་དེ་བཞིན་

184

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་
ཉེར་ཞི་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་རང་སངས་རྒྱས་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་དང་ཉོན་སྒྲིབ་ཟད་པར་སྤངས་ཤིང་དབང་བཅུ་ཐོབ་པའི་དག་པ་ས་ལ་གནས་
པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་
ཡོན་ཏན་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྣམ་པ་འདི་བཞི་ཐོབ་པའི་གེགས་སུ་གྱུར་བ་ནི་འདི་
བཞི་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་སྲེད་ལེན་ལྟར་
རྐྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་ལས་ལྟར་རྒྱུའི་མཚན་ཉིད་དང་མིང་དང་གཟུགས་ལྟར་འབྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་དང་རྒ་ཤི་ལྟར་འཇིག་བའི་མཚན་ཉིད་དོ། །གཉིས་པ་(གེགས་ཀྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ་)ལ་བཞི་ཡོད་པའི་དང་པོ་ནི། དེ་ལ་རྐྱེན་གྱི་

མཚན་ཉིད་ནི་སྔར་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རིགས་འདྲ་སྔ་ཕྱི་དུ་མ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་གོ་སྐབས་རྙེད་པས་ན་ས་དང༌། རང་གི་ངོ་བོ་ནི་ཤེས་སྒྲིབ་

ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་རིགས་འདྲ་བར་མ་ཆད་དུ་འབྱུང་བ་དེ་ཉིད་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་དེ་ཉིད་ཀྱི་ས་སྟེ་

78བསོད་ནམས་དང་བསོད་
ནམས་མ་ཡིན་པ་དང་མི་གཡོ་བའི་ལས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་གང་
ཟག་དང་ཕུང་པོ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་བཞིན་ནོ། །
གཉིས་པ་ནི། རྒྱུའི་མཚན་ཉིད་ནི་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་སའི་རྐྱེན་ཅན་ཉོན་མོངས་བའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་

སེམས་པས་བསྡུས་པ་གང་ཟག་གསུམ་གྱི་ལུས་ངག་གི་རྣམ་རིག་བསྐྱེད་པའི་ཀུན་

78 བློ་གླིང་དང་སྒོ་མང་༽བག་ཆགས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ་

185

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀསློང་གི་རྩོལ་བ་ཕྲ་མོ་ཉིད་སྔར་བཤད་པའི་འདུ་བྱེད་བཞིན་ནོ། །
གསུམ་པ་འབྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་ནི་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་སའི་ལྷན་
ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་དང་ལྡན་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་ཅན་གང་ལ་ཡང་
ཐོགས་པ་མེད་པར་འཇུག་ཅིང༌། གང་ཟག་གསུམ་པོ་ལས་རྟོགས་པ་དམའ་བ་རྣམས་
ཀྱིས་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་བ་ཡིད་དང་འདྲ་བའི་རང་བཞིན་གྱིས་ལུས་

གྲུབ་པས་ན་གང་ཟག་གི་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་རྣམ་པ་གསུམ་གྲུབ་པ་སྟེ། འདོད་
པ་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང༌། ལྟ་བ་དང༌། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་
པ་དང༌། བདག་ཏུ་སྨྲ་བ་ཉེ་བར་ལེན་པ་བཞིའི་རྐྱེན་དང་ལྡན་པ་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་
ལས་ཀྱི་རྒྱུ་ཅན་གྱི་འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་སས་བསྡུས་པའི་
སྲིད་པ་གསུམ་མངོན་པར་གྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། །
བཞི་པ་འཇིག་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་རྣམ་པ་གསུམ་

མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་རྐྱེན་ཅན་བར་སྲིད་ཀྱི་ལུས་ཞག་བདུན་ཕྲག་གཉིས་སུ་གནས་
པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་བདུན་ཕྲག་དང་པོའི་མཐར་འཆི་བ་བཞིན་དུ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པར་ཡོངས་སུ་བསྒྱུར་བའི་འཆི་འཕོ་བ་སྟེ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་
བའི་རྐྱེན་ཅན་གྱི་རྒ་ཤི་བཞིན་ནོ། །
གསུམ་པ་(གང་ཟག་གསུམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ལ་གེགས་བྱེད་པའི་ཚུལ་)ནི། དེ་ལ་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་བ། མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་མ་

སྤངས་པས་ན། ཉོན་མོངས་པའི་དྲི་མ་དྲི་ང་བའི་བག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཤེས་

186

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།
སྒྲིབ་ཀྱིས་བསྡུས་པ་དེ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་སྒྲིབ་པ་མཐའ་དག་ཟད་པ་གཙང་བའི་ཕ་
རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པ་དེའི་ཚེ་མི་འཐོབ་བོ། །མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་
ཀྱི་ས་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་མཚན་མའི་སྤྲོས་པ་ནི་ཆོས་གང་ལ་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཞེན་པ་མེད་ཀྱང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་བའི་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་ཕྲ་མོ་སྔར་བཤད་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་དེ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་བདག་མེད་གཉིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་བདེན་སྣང་མཐའ་དག་ཀྱང་ལོག་པའི་བདག་གི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཉོན་མོངས་དང་ཤེས་སྒྲིབ་གང་གིས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་མངོན་པར་འདུས་མ་བྱས་པ་དེའི་ཚེ་མི་འཐོབ་བོ། །མ་རིག་པའི་ཞེས་པ་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་འབྲས་བུ་སྡུག་བསྔལ་དང་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་དེ་འགགས་པ་ཤིན་ཏུ་བདེ་བའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དེའི་ཚེ་མི་འཐོབ་བོ། ཇི་སྲིད་དུ་ཞེས་པ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ལ་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཚུལ་གྱིས་མངོན་དུ་མ་བྱས་པ་དེ་སྲིད་དུ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པར་ཡོངས་སུ་བསྒྱུར་
བ་དང་ལྡན་པའི་འཆི་འཕོ་བ་དང་ནི་མི་འབྲལ་བའི་ཕྱིར་སྐྱེ་འཆིའི་སྒོ་ནས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་པ་རྟག་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་མི་འཐོབ་བོ། །རྟག་པའི་དོན་ཚུལ་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ནི། གཞན་སྡེ་འདོད་པའི་རྟག་དངོས་ལ་གོ་བར་འགྱུར་བ་དགག་པའི་ཆེད་དུ་མཛད་དོ། །སློབ་པ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་
རྟེན་གྱི་ཁམས་རེ་རེ་ནས་བགྲངས་པའི་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་ལ་སོགས་པར་དུས་གཅིག་ཏུ་སྤྲུལ་པའི་སྐུའི་བཀོད་པ་བསྟན་ནས་རེ་རེའི་འཁོར་དུ་ཡང་སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་པ་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ལ་བཀོད་པས་ཆོག་པའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་རྣག་སྨིན་པ་

187

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀབཏོལ་བ་ལྟར་རྒྱུད་ལེགས་པར་སྨིན་པ་ཙམ་བྱེད་ནུས་ཀྱང༌། ད་དུང་སློབ་པ་ལམ་གྱི་

གནས་སྐབས་སུ་ཆོས་སྟོན་པའི་ཀུན་སློང་གི་རྩོལ་བ་ཕྲ་མོ་དང་བཅས་པའི་དུས་གཅིག་ཏུ་སྐུའི་བཀོད་པ་དེ་སྙེད་སྟོན་ཅིང་དེའི་འཁོར་གྱི་སེམས་ཅན་དེ་སྙེད་ཀྱི་དོན་
བྱེད་པའི་ཚུལ་སྔར་བཤད་པ་དེ་ནི། ངེས་པར་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པ་ལ་རག་ལས་པས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་
གཉིས་ཀྱི་འཇུག་རིམ་འགགས་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱིས་བསྡུས་
པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་འཇུག་རིམ་ཡང་མ་ལུས་པར་འགགས་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་མ་སྟོངས་ཀྱི་བར་དུ་སླར་མི་བཞེངས་པའི་ཚུལ་དུ་
མཉམ་པར་བཞག་པ་དེའི་ཚེ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཡོན་ཏན་བཞི་ཐོབ་པ་དང༌། ཁྱད་པར་དུ་རྟག་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་གྱི། བསྒྲུབ་པ་རང་དབང་བའི་རྟག་དངོས་ཁས་ལེན་པ་ནི་ཆོས་འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་བའི་ལུགས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྔར་བཤད་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་གྲངས་དེ་ཙམ་ཞིག་སྔ་རོལ་ཏུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སྨིན་པར་མ་བྱས་ན་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་ཀྱང་ཆད་པའི་
མཐར་ལྟུང་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །མདོ་སྡེ་རྒྱན་དང་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་དུ་བཤད་པའི་སེམས་ཅན་སྨིན་པའི་ཚད་ཀྱང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་
ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང༌། ལས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང༌།
སྐྱེ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་གསུམ་དུ་སྡུད་པ་དང་འདྲ་བར་འདི་ཡང་དོན་ཚན་

188

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

གསུམ་དུ་སྡུད་པ་ནི། དེ་ལ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ནི79་ཞེས་པ་ནས་སྐྱེ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་བཞིན་ནོ། །
གཉིས་པ་(ལུང་དང་སྦྱར་བ་)ནི། གཞུང་འདི་ཡང་རྒྱས་པར་དཔལ་འཕྲེང་གི་མདོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དཔེར་ན་ལེན་པའི་རྐྱེན་གྱིས་

ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ལས་ཀྱི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྲིད་པ་གསུམ་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་པ་ནས། ཞེས་རྒྱས་པར་འབྱུང་ངོ་ཞེས་སོ། །ས་གསུམ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལ་སོགས་པར་འཆད་པ་ནི་ཚིག་འོག་མ་ལྟར་ན་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་མ་
ཐོབ་ཚུད་ཆད་དུ་ལུས་གསུམ་གྱི་གོ་སྐབས་རྙེད་པ་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་གནས་
སྐབས་ཀྱི་འབྲས་བུའི་སྐབས་སུ་འབྱུང་བ་ལ་བཤད་ཀྱང་རུང་བ་ཙམ་མོ། །གསུམ་པ་(དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་སྐུ་འབའ་ཞིག་ཕར་ཕྱིན་བཞི་ལྡན་དུ་བསྟན་པ་)ནི། གང་གི་
ཕྱིར་དགྲ་བཅོམ་པ་སོགས་ཀྱི་ལུས་འདི་གསུམ་ལ་སྡུག་ཀུན་སྤངས་ཀྱང་གཙང་བ་
དང་བདག་དང་བདེ་བ་དང་རྟག་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཁོ་ན་ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་འབྲས་བུ་བཞིའི་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌།
འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་(རྩ་བ་)ནི། དེ་ནི་རང་བཞིན་དག་ཕྱིར་དང༌། །བག་ཆགས་སྤང་ཕྱིར་གཙང་བ་ཡིན། །བདག་དང་བདག་མེད་སྤྲོས་པ་དག །ཉེ་བར་ཞི་བས་དམ་པའི་བདག །ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཕུང་པོ་དང༌། །དེ་རྒྱུ་ལོག་ཕྱིར་བདེ་བ་ཉིད། །འཁོར་བ་དང་ནི་མྱ་ངན་འདས། །མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་ཕྱིར་རྟག །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་

79 བློ་གླིང་༽མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་ནི་

189

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། གཙང་བའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་
གྱིས་དག་པའི་ཕྱིར་དང་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་ཟད་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར། དམ་པའི་བདག་གི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ཏེ། མུ་སྟེགས་པས་བཏགས་པའི་གང་ཟག་གིས་བདག་དང་བདག་མེད་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་སྤྲོས་པ་དག་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཤིང་བདག་མེད་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཉིས་སྣང་གི་སྤྲོས་པ་ཡང་སླར་མི་འབྱུང་བའི་ཚུལ་དུ་ཉེ་བར་ཞི་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། བདེ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་
མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་དང༌། ལས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་
གྱི་ཕུང་པོ་དང༌། དེའི་རྒྱུ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང༌། ལས་ཟད་པར་སྤངས་
པའི་ཚུལ་གྱིས་ལོག་པའི་ཕྱིར། རྟག་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བ་དང་ནི་
མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པས་སྲིད་
ཞིའི་མཐའ་དང་བྲལ་བ་མཐར་ཐུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ནི། མདོར་བསྡུ་ན་རྒྱུ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་ན་ཞེས་ཏེ། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང༌། ཁྱད་པར་གྱི་མཚན་ཉིད་གཉེན་
པོས་བཅོམ་པའི་དྲི་མ་མེད་པའི་ཡོངས་སུ་དག་པས་སོ། །རྒྱུ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་

ཞེས་ཏེ། མུ་སྟེགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་ཞེན་པས་འཁོར་བའི་མཐའ་དེར་ལྷུང་བ་
དང་བྲལ་བས་བདག་གི་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་དང༌། ཉན་ཐོས་ཀྱི་བདག་མེད་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱང་ཞི་བའི་མཐའ་དེར་ལྷུང་བ་སྤངས་པས་བདག་མེད་པའི་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་འབྲས་བུའི་སྒོ་ནས་མཐའ་གཉིས་སུ་ལྷུང་བ་དང་བྲལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་ཚུལ་ནི།

190

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

བདག་གི་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བ་ནི་བདག་གཉིས་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ལ། བདག་མེད་པའི་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བ་ནི་བདག་མེད་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་

རྟོགས་པའོ། །བདག་མེད་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཉིས་སྣང་ནུབ་པ་ནི་རྟོགས་ཚུལ་གྱི་སྤྲོས་པ་
དང་བྲལ་བའོ། །རྒྱུ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་བདེ་བའི་ཞེས་ཏེ་སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཀ་ལ་ལྟོས་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཀུན་འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པས་མ་རིག་པའ80་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་མཚམས་སྦྱོར་བའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་མཚམས་སྦྱོར་བ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། སྡུག་བསྔལ་འགོག་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པས་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་འགགས་པ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟག་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
པ་ལ་དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌། ལུང་དང་སྦྱར་བ་དང༌། མཐའ་གཉིས་ལས་གྲོལ་བ་མྱང་
འདས་སུ་ལུང་ལས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱུ་གཉིས་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། སྲིད་ཞིའི་མཐར་ལྷུང་བ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པ་དང༌། དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པ་གཉིས་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་

གིས་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་འཁོར་བའི་མཐར་ལྟུང་བ་དང༌། མཐའ་དེ་བཀག་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་སྙིང་རྗེ་དང་སྨོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ཡང་འགོག་པས་འཁོར་
བར་སྐྱེ་བ་ཙམ་དགག་བྱར་ལྟ་བ་འཁོར་བའི་མཐར་ལྷུང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་མྱང་འདས་ཞི་བའི་མཐའ་དང༌། དེ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཞི་བའི་མཐར་ལྷུང་བའོ། །འཁོར་འདས་གཉིས་སྤང་བྱ་དང་བླང་བྱར་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་ཞིའི་མཐར་ལྷུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་

སྐུ་ནི། དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་འཁོར་བ་མི་རྟག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་གསར་དུ་

80 སྐུ་འབུམ་དང་ཤེས་རིག་༽མ་རིག་པས་

191

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀསྤང་བྱར་རྟོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མི་འབྲིད་པས་ཆད་པའི་མཐར་མ་ལྷུང་བའི་ཕྱིར་དང༌། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་རྟག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་གསར་དུ་མི་སྣོན་པས་རྟག་པའི་མཐར་མ་ལྷུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་ནས་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གནས་སྐབས་སུ་འཁོར་བ་མི་རྟག་པ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་འགོག་
ཀྱང༌། སྙིང་རྗེ་དང་སྨོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་མི་འབྲིད་པས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་
ཆད་པའི་མཐར་མ་ལྷུང་བའི་ཕྱིར་དང༌། འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ཙམ་ཆད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་རྟག་པ་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་བྱར་བྱས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མི་སྣོན་པས་ཆོས་སྐུ་རྟག་པའི་མཐར་མ་ལྷུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ཇི་སྐད་དུ་དཔལ་འཕྲེང་གི་མདོ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་ཞེས་པ་ནས་ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པའོ། །འཁོར་བའི་འདུ་བྱེད་སྔར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་གསར་དུ་མེད་པར་ལྟ་བ་ཆད་ལྟ་དང༌། འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ཙམ་དགག་བྱར་ལྟ་བ་འདིར་བསྟན་པའི་ཆད་ལྟ་ཡིན་གྱི། འདུ་བྱེད་མི་རྟག་པར་ལྟ་བ་ཆད་ལྟར་བྱེད་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ལ་སྐུར་བ་
འདེབས་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་མྱང་འདས་རང་བཞིན་
གྱིས་གྲུབ་པར་ལྟ་བ་རྟག་ལྟ་དང༌། འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ཙམ་ཆད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་མྱང་འདས་དོན་དུ་གཉེར་བྱ་མཐར་ཐུག་པར་ལྟ་བ་འདིར་བསྟན་པའི་རྟག་ལྟ་ཡིན་
གྱི་མྱང་འདས་རྟག་མི་རྟག་གང་དུ་ཡང་བཟུང་དུ་མི་རུང་བས་མྱང་འདས་རྟག་པར་ལྟ་བ་རྟག་ལྟར་འདོད་པ་ནི། མྱང་འདས་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པའི་ལོག་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། མྱང་འདས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཚུལ་

གྱི་སྒོའམ་ཐབས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བར་བསྟན་པ་འདིས་ནི་

192

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

དོན་དམ་པར་འཁོར་བ་ཉིད་དེ་འཁོར་བ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་རང་བཞིན་གྱི་མྱང་འདས་དང༌། དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་མཐའ་
དག་ཟད་པ་ན་མི་གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་དུ་བརྟགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་སྲིད་པ་དང་ཞི་བའི་མཐའ་གཉིས་ཀ་ལྟར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་མི་གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གསུམ་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་
སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཆོས་སྐུའི་རྩ་བར་བསྟན་པ་ལ་གསུམ། །སྔ་འགྲེལ་དང༌། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། རྩ་བས་བསྟན་པའོ། །
དང་པོ་(སྔ་འགྲེལ་)ནི། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱི་
ཁྱད་པར་མེད་པར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཉེ་བ་དང་རིང་བ་དང་བྲལ་བའི་མི་གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་གནས་ཐོབ་པ་ཙམ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་གཉིས་པོ་གང་དག་གིས་ཞེ་ན། འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་ནི་ཁྱད་པར་མེད་པར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཉེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་སོགས་དང་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྲིད་པའི་བག་ལ་ཉལ་མཐའ་
དག་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགྲེལ་པ་འདི་དག་སྔ་མའི་འཕྲོས་སུ་སྦྱར་ན་རུང་མོད་ཀྱི་

ཚིགས་བཅད་འོག་མའི་དོན་བཤད་པ་ཉིད་དུ་སྣང་བས་སྔ་འགྲེལ་དུ་བཤད་དོ། །འཁོར་བའི་མཐར་ལྷུང་བ་འགོག་པ་ལ་དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་མཐར་ལྷུང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་འགོག་ཀྱང༌། འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ཙམ་དགག་བྱར་ལྟ་བའི་མཐར་ལྷུང་

193

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀསྙིང་རྗེ་དང་སྨོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་འགོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་ཅད་ཐམས་
ཅད་ལ་རིང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་སེམས་ཅན་དེ་དག་ཡོངས་སུ་མ་བཏང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་འདི་ནི་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་ལ་མི་གནས་པའི་རང་བཞིན་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་རྗེས་སུ་ཐོབ་པའི་ཐབས་ཏེ། མི་རྟག་སོགས་དང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་སྲིད་པའི་བག་ལ་ཉལ་མཐའ་དག་སྤངས་པས་ན་བདག་ལ་ཕན་པའི་དོན་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་བསམ་པ་ཅན་ཡིན་པས་མྱང་འདས་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་བསམ་པ་མེད་པ་ལོག་སྲེད་ཅན་རེ་ཤིག་ཡོངས་སུ་མྱ་
ངན་ལས་མི་འདའ་བའི་རིགས་ཅན་བཞིན་དུ་འཁོར་བའི་མཐའ་ལ་མི་གནས་ལ་བག་ལ་ཉལ་མཐའ་དག་སྤོང་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་རྙེད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་ཅི་རིགས་སྤངས་ཀྱང་
ཟད་པར་སྤངས་པའི་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་ཀུན་ནས་བསླངས་ནས་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་བླངས་པའི་སྒོ་ནས་སྡུག་བསྔལ་བའི་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་མ་བཏང་བས་ན་གཞན་ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར་འཁོར་བ་ལ་བརྟེན་པའི་སྦྱོར་བ་ཅན་ཡིན་པ་ཞི་བ་བགྲོད་པ་གཅིག་པུ་བའི་རིགས་ཅན་བཞིན་དུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་མཐའ་ལ་མི་གནས་སོ། །གཉིས་པ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། དེ་ལྟར་ན་ཤེས་རབ་དང་སྙིང་རྗེའི་ཆོས་གཉིས་པོ་འདི་ནི་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྩ་བའི་གནས་སུ་བསྟན་པའོ། །81
གསུམ་པ་(རྩ་བས་བསྟན་པ་)ནི། བདག་སྲེད་མ་ལུས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བཅད་

དེ། །སེམས་ཅན་སྲེད་ཕྱིར་བརྩེ་ལྡན་ཞི་ཐོབ་མིན། །དེ་ལྟར་བློ་བརྩེ་བྱང་ཆུབ་ཐབས་

81 ཤེས་རིག་༽བསྟན་པ་ནི། བློ་གླིང་༽བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།

194

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

བརྟེན་ནས། །འཕགས་པ་འཁོར་བའམ་མྱ་ངན་འདའ་མི་འགྱུར། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་བདག་ལ་ཆགས་པའི་སྲེད་པ་མ་ལུས་པ་མི་རྟག་སོགས་དང༌། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བཅད་དེ་འཁོར་བའི་མཐར་མི་གནས་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ནས་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱིས་སྲེད་པའི་ཕྱིར་བརྩེ་
ལྡན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞི་མཐའ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་མིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་སྔར་བཤད་པའི་བློ་དང་བརྩེ་བས་བསྡུས་པ་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཐབས་གོམས་པར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་འཁོར་བའམ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་མཐའ་གཉིས་སུ་ལྟུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་དུ། ཤེས་པས་སྲིད་ལ་མི་གནས་ཤིང༌། སྙིང་རྗེས་ཞི་ལ་མི་གནས་དང༌། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་སྔ་མ་ཁ་ཅིག་གིས་སྲིད་པའི་མཐའ་འགོག་བྱེད་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་འབའ་ཞིག་ལ་འཆད་པ་ནི། ཅུང་ཟད་མ་རྟོགས་པའི་རྣམ་འགྱུར་དུ་གསལ་ཏེ། འཕགས་པ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྡེ་དང༌། སློབ་དཔོན་སེངྒེ་བཟང་པོ་གཉིས་ཀས་འཁོར་བའི་སྐྱོན་མཐོང་བའི་ཤེས་རབ་ལ་བཤད་ལ། འཁོར་བའི་སྐྱོན་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་རྟོགས་པ་ཡིན་གྱི། །དོན་དམ་འཇལ་བའི་ཚད་མས་རྟོགས་པ་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྔར་ཞི་བ་བགྲོད་པ་གཅིག་པུ་བའི་ཉན་ཐོས་བཤད་པ་ཡང་གནས་སྐབས་རིགས་ངེས་པ་ཡིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བ་རྣམས་ཀྱིས་མདོ་སྡེ་དགོངས་
འགྲེལ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་འཆད་པ་ལྟར་མི་བཟུང་ངོ༌། །
གཉིས་པ་ལས་ཀྱི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང༌། ལན་
ནོ། །དང་པོ་(དྲི་བ་)ནི། དེ་ལ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(ལན་)ལ་གཉིས། སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པའི་

195

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀཐལ་འགྱུར་དང་། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་སྒོ་ནས་དེ་བསྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་(སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་)ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །
དང་པོ་(རྩ་བ་)ནི། གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཁམས་མེད་ན། །སྡུག་ལ་སྐྱོ་བར་མི་འགྱུར་ཞིང༌། །མྱ་ངན་འདས་ལ་འདོད་པ་དང༌། །དོན་གཉེར་སྨོན་པའང་མེད་པར་འགྱུར། །གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་ཟག་

པ་མེད་པའི་ས་བོན་མེད་ན་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཉེས་དམིགས་མཐོང་བ་ལ་སྐྱོ་བར་མི་འགྱུར་ཞིང་བདེ་བའི་ཕན་ཡོན་མཐོང་བའི་སྒོ་ནས་མྱང་འདས་ལ་འདོད་པ་དང་དོན་གཉེར་དང་སྨོན་པའང་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་འཕངས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ནི། སེམས་
ཅན་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཡོད་དེ། འཁོར་བས་ཡིད་འབྱུང་བས་སྤོང་འདོད་དང༌།
མྱང་འདས་ཐོབ་འདོད་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཅེས་པའོ། །གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ལ་གཉིས། ཤེས་བྱེད་དགོད་པ་དང༌། ཚིག་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(ཤེས་བྱེད་དགོད་པ་)ནི། ཇི་སྐད་དུ། དཔལ་འཕྲེང་གི་མདོ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་མ་མཆིས་ན་ནི་ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་(ཚིག་དོན་བཤད་པ་)ནི། དེ་ལ་མདོར་བསྡུས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཁམས་

རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་རིགས་ནི་ལོག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཡང་ལས་རྣམ་པ་གཉིས་ཉེ་བར་གནས་པར་བྱེད་དེ་ཞེས་པ་ནས། དེ་ལ་འདུན་པ་ནི་མངོན་པར་འདོད་པའོ་ཞེས་པ་ནི་མྱང་འདས་ལ་ཐོབ་བྱ་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་འཛིན་པའོ། །འདོད་པ་ནི་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་ཐོབ་པ་ལ་ཕྱོགས་པའོ་ཞེས་པ་ནི་ཡོན་ཏན་ཅན་དེ་ཐོབ་པར་འདོད་པའོ། །དོན་དུ་གཉེར་བ་ནི་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་

196

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

ཐོབ་པའི་ཐབས་ཚོལ་བའོ་དེ་ནི་གོ་བར་ཟད་དོ། །སྨོན་པ་ནི་གང་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་ལ་སེམས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐབས་དེ་ལས་མྱང་འདས་འགྲུབ་པར་མཐོང་ནས་མངོན་པར་དགའ་བའོ། །གཉིས་པ་(རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་སྒོ་ནས་དེ་བསྒྲུབ་པ་)ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་
པའོ། །དང་པོ་(རྩ་བ་)ནི། སྲིད་དང་མྱ་ངན་འདས་ལ་དེའི། །སྡུག་བདེའི་སྐྱོན་ཡོན་མཐོང་བ་འདི། །རིགས་ཡོད་ལས་ཡིན་གང་ཕྱིར་དེ། །རིགས་མེད་དག་ལ་མེད་ཕྱིར་རོ། །སྲིད་པ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་དེའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྐྱོན་དང་བདེ་བའི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་འདི་རིགས་ཡོད་པ་ལས་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་སྲིད་ཞིའི་སྐྱོན་ཡོན་མཐོང་བ་དེ་རིགས་མེད་པ་དག་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྔ་མས་རྗེས་འགྲོ་དང་ཕྱི་མས་ལྡོག་པ་བསྟན་པའོ། །གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ལ་གསུམ། རིགས་ཡོད་པར་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་སྒོ་ནས་བསྒྲུབ་པ་དང༌། དེའི་ཡང་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་དང༌། ཐར་པ་

ཐོབ་མི་སྲིད་པའི་གང་ཟག་མདོ་ལས་བཤད་པ་དགོངས་པ་ཅན་དུ་བསྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་(རིགས་ཡོད་པར་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་སྒོ་ནས་བསྒྲུབ་པ་)ནི། དཀར་པོའི་ཆ་ཐར་པ་ཆ་
མཐུན་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་གིས་འཁོར་བ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་ཉེས་དམིགས་བསམ་
པའི་སྒོ་ནས་འཁོར་བ་ལ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཉེས་པ་མཐོང་བ་དང༌། མྱ་ངན་ལས་འདས་
པ་ལ་བདེ་བའི་ཕན་ཡོན་མཐོང་བ་གང་ཡིན་པ་འདིར་ཡང་རྒྱུད་ལ་ཐར་པའི་རིགས་ཡོད་པ་ལས་གྱུར་པ་ཡིན་གྱི་རྒྱུ་མེད་རྐྱེན་མེད་པར་ནི་དེ་འབྱུང་བ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་དང་ཐར་པའི་ཕན་ཡོན་ཐོས་པ་དང༌། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་ཐོས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་ཀྱི་བ་སྤུ་ལྡང་བ་སོགས་བྱུང་ན་རང་རྒྱུད་ལ་ཐར་པ་ཆ་

197

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀམཐུན་གྱི་དགེ་རྩ་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱ་ལ། །ལམ་ལྔར་བྱས་པའི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་དང་མི་གཅིག་སྟེ་འདི་ལ་ལམ་བསྒོམ་པ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསམ་པ་འདི་མེད་པར་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་རྣལ་མ་སྐྱེ་དཀའ་བས་འཁོར་བའི་ཉེས་པ་མཐོང་ནས་ཡིད་འབྱུང་བའི་བག་ཆགས་འཇོག་པ་ལ་འབད་བར་བྱའོ། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་
གྱིས་བརྡ་ལེགས་པར་སྤྲད་ནས་ལན་ཅིག་ཙམ་སྐྱེས་པའི་ཚེ་ཡང་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་དགེ་རྩ་དང་ལྡན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །
གཉིས་པ་(དེའི་ཡང་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་)ནི། དེ་འདྲའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅིའི་ཕྱིར་ཅེ་ན། གལ་ཏེ་སྲོག་གཅོད་ལ་སོགས་པའི་སྡིག་ཏོ་སེལ་བའི་ཚུལ་
གྱིས་འབྱུང་བ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་རྒྱུ་མེད་རྐྱེན་མེད་པར་སྲིད་ཞིའི་སྐྱོན་མཐོང་བ་དེར་འགྱུར་ན་ནི། ལོག་སྲེད་ཅན་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བའི་རིགས་ཅན་རྣམས་ལ་ཡང་དེའི་ཚེ་སྲིད་ཞིའི་སྐྱོན་ཡོན་མཐོང་བ་དེ་ཡོད་པར་འགྱུར་ན་སྟེ་ཡོད་པར་ཐལ་བའོ། ཐལ་བས་འཕངས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ནི། ཇི་སྐད་དུ་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་རྣམ་པར་
དག་པའི་རིགས་དང་པོ་ནས་གནས་པ་སད་པའི་རྐྱེན་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང༌། སྔོན་བསོད་ནམས་བསགས་པ་དང༌། མཐུན་པའི་ཡུལ་ན་གནས་པ་དང༌། བདག་ཉིད་ལེགས་པར་སྨོན་ཞིང་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་གནས་པ་ལ་སོགས་པ་
ཐར་པ་ཐོབ་པའི་རྐྱེན་འཁོར་ལོ་བཞི་ཡང་དག་པར་འབྱོར་བའི་ཚུལ་གྱིས་རིགས་སད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ་རིགས་སད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རིགས་ཡོད་པར་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཐལ་བའི་དམ་བཅའ་ལ་གནོད་པ་བསྟན་པ་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་ལས་གང་ཡང་རུང་བའི་ཆོས་ལ་མོས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་སྲིད་དུ་ནི་སྲིད་ཞི་ལ་

198

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

སྐྱོན་ཡོན་མཐོང་བའི་བློ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་(ཐར་པ་ཐོབ་མི་སྲིད་པའི་གང་ཟག་མདོ་ལས་བཤད་པ་དགོངས་པ་ཅན་དུ་བསྒྲུབ་པ་)ལ་

གཉིས། ལུང་དང་སྦྱར་བ་དང༌། དགོངས་པ་ཅན་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་(ལུང་དང་སྦྱར་བ་)ནི། གནས་སྐབས་རིགས་ཆད་པའི་གང་ཟག་དེ་དག་ལ་ཡང་རིགས་ཡོད་དེ། གང་གི་ཕྱིར་ན། ཡེ་ཤེས་སྣང་བ་རྒྱན་གྱི་མདོ་ལས། ཕྱིས་དེའི་འོག་ཏུ་ནི་དམ་པའི་
ཆོས་ཐོས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐ་ན་ལོག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་རྒྱུད་དུ་གྱུར་བའི་སེམས་
ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་འོད་ཟེར་ལྷག་པའི་བསམ་པ་དག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང༌། རང་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་དང༌། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་དང༌། སེམས་ཅན་ལྷག་པའི་
བསམ་པ་དགེ་བ་དང༌། མོས་པ་ཇི་ལྟ་བ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ལ་རིམ་གྱིས་ཕོག་
པས་དེ་དག་ལ་ཕན་ཐོགས་པར་འགྱུར་ཞིང་མ་འོངས་པའི་རྒྱུ་ཐར་པའི་ལམ་ཡང་དག་པར་བསྐྱེད་པས་ན་ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་(དགོངས་པ་ཅན་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་)ལ་གསུམ། དགོངས་ཏེ་གསུངས་པའི་དགོས་པ་དགོངས་གཞི་དང་བཅས་པ་དང༌། སྒྲས་ཟིན་གྱི་དོན་ལ་གནོད་བྱེད་བསྟན་
པ་དང༌། གནོད་བྱེད་ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་(དགོངས་ཏེ་གསུངས་པའི་དགོས་པ་དགོངས་གཞི་དང་བཅས་པ་)ནི། ཇི་སྐད་དུ། འཕགས་པ་ཡོངས་སུ་མྱང་ངན་ལས་འདས་པ་སོགས་མདོ་སྡེ་དུ་མ་ལས། ལོག་སྲེད་ཅན་གཏན་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། ཐེག་པ་

199

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་སྡང་བ་ཐར་པ་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས82་ཕྱོགས་པ་ནི་ལོག་པ་འཁོར་བ་ལ་
སྲེད་པ་སྟོབས་ཅན་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བ་ཅན་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་སྡང་བ་བྱས་ན་ཐར་པ་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དགོས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་སྡང་བ་ལྡོག་པའི་དོན་དུ་ཡིན་ལ། དགོངས་གཞི་ནི། །དུས་གཞན་ཡུན་རིང་པོ་བསྐལ་པ་གྲངས་ལས་འདས་པར་འཁོར་བར་འཁྱམས་དགོས་ཤིང་ཐར་པ་མི་ཐོབ་པ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་(སྒྲས་ཟིན་གྱི་དོན་ལ་གནོད་བྱེད་བསྟན་པ་)ནི། སེམས་ཅན་འགའ་ཡང་གློ་བུར་
གྱི་དྲི་མས་གཏན་རྣམ་པར་དག་པར་མི་འགྱུར་བ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་མི་སྲིད་པ་ནི་ཡོད་པར་འོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་རིགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཡང་དག་པར་བླངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རིགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདི་དཔྱད་པར་བྱ་སྟེ། སེམས་ཅད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་སྲིད་
ན་སངས་རྒྱས་ཕྱི་མ་ལ་སེམས་ཅན་ཉུང་ཤས་འབའ་ཞིག་གི་དོན་ཙམ་བྱེད་དགོས་པས་གཞན་དོན་ཉི་ཚེ་བར་འགྱུར་ཞིང༌། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་ཚེ་ནི་སེམས་ཅན་གཅིག་གི་ཡང་དོན་མི་བྱེད་པས་གཞན་དོན་རྒྱུན་ཆད་པར་འགྱུར་ཞིང་ཞི་བའི་མཐར་ལྷུང་བར་འགྱུར་རོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་ན་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱིས་བརྙེས་པའི་གོ་འཕང་དེ་ལ་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དགོད་པར་བཞེད་ནས་འཁོར་བ་མ་སྟོངས་བར་དུ་མཛད་པ་

82 བློ་གླིང་དང་སྒོ་མང་༽ཀྱི་

200

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བ་འབྲས་བུ་མེད་པར་འགྱུར་བ་
དང༌། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཉེ་བར་ཞི་བ་ཙམ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་གོ་འཕང83་དེ་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མི་
འགོད་ན། ཆོས་ལ་དཔེ་མཁྱུད་ཡོད་པར་ཐལ་བ་ལ་སོགས་པའི་གནོད་པ་ལྔ་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཉེ་བར་ཞི་བ་
ཐོབ་ནུས་ན། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་ལེགས་པར་གྲུབ་པས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་འབད་མེད་དུ་གྲུབ་ལ་ཐར་པ་ཙམ་ཡང་ཐོབ་མི་སྲིད་པའི་སེམས་ཅན་ཡོད་ན་དེ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་མིན་པའི་དགོངས་པ་ཅན་དུ་སློབ་དཔོན་འཕགས་པས་ལུང་དང་རིགས་པས་བསྒྲུབ་པ་དང་འགལ་བས་ཇི་ལྟར་ཡིན་བརྗོད་དགོས་ཤིང༌། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་སྲིད་ན་འཁོར་བ་ལ་མཐའ་མེད་པར་བཤད་པ་ཡང་མི་འཐད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་གཉིས། གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་པ་དང༌། རང་གི་ལུགས་རྣམ་པར་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱ་བར་ངེས་པ་ལྟ་ཞོག །འཚང་རྒྱ་རུང་ཙམ་དུ་ཡང་སྒྲུབ་མི་ནུས་ཏེ། འབྲས་བུ་སྐྱེ་རུང་བསྒྲུབ་པ་ལ་རྒྱུའི་ཚོགས་པ་ཚང་བ་རྟགས་སུ་དགོད་དགོས་ལ། སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུ་ཚོགས་ཚང་ན་ཐར་ལམ་ལ་མ་ཞུགས་པའི་
སེམས་ཅན་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། རྒྱུ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་འདི་ཚུན་ཆད་དུ་སེམས་ཅན་འཁོར་བར་འཁོར་བ་ཡོད་པ་འདི་ཕན་ཆད་དུ་མེད་

83 བློ་གླིང་དང་སྒོ་མང་༽བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་ཀྱི་རང་ཉིད་ཀྱིས་གོ་འཕང་

201

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀདོ། །ཞེས་པའི་འཁོར་བའི་ཟད་མཐའ་ཡང་མེད་དོ། །མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་དོན་ཡང་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཚང་རྒྱ་བའི་དོན་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡང༌། དམ་བཅའ་རིགས་པས་གྲུབ་པར་མི་མངོན་ཏེ། རྒྱུའི་ཚོགས་པ་ཚང་ན་འབྲས་བུ་སྐྱེ་རུང་གི་ཁྱབ་པ་ངེས་པ་རིགས་པ་སྨྲ་བའི་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི། འབྲས་བུ་སྐྱེ་རུང་ཡིན་ན་རྒྱུའི་ཚོགས་པ་ཚང་བས་ཁྱབ་པ་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རིགས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ནས་ཀྱི་ས་བོན་ལས་ནས་ཀྱི་མྱུ་

གུ་སྐྱེ་རུང་ཡང༌། ཚོགས་པ་ཚང་བར་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང༌། གཞན་ཡང་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་ཏུ་རུང་ངམ་མི་རུང༌། དང་པོ་ལྟར་ན།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུའི་ཚོགས་པ་ཚང་བར་ཐལ་ལོ། འདོད་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་
ཞུགས་སུ་ཐལ་ཞིང༌། ཐལ་བ་སྔ་ཕྱི་གཉི་གའི་རྟགས་དང་ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས་ཤིང་ཐལ་བ་ཕྱི་མའི་ཐལ་ཆོས་ཀྱང་ཁས་བླངས་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལམ་ཞུགས་ཙམ་མ་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། དངོས་སུ་འགལ་ཞིང༌། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཡིན་པ་དང་ཡང་འགལ་ལོ། །ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཚང་རྒྱ་ན་སངས་རྒྱས་པ་སྲིད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་སོ་ཞེས་པ་ཡང་འདོད་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །གཞན་དག་ན་རེ། འཁོར་བ་ལ་ཕྱི་མཐའ་མེད་པའི་ཚུལ་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་ལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཚང་རྒྱ་བ་ཡིན་ཡང༌། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པ་མི་སྲིད་ལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཚང་རྒྱ་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པ་སྲིད་པས་ཁྱབ་པར་འདོད་ན། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཞིག་པ་སྲིད་པར་ཐལ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་འཇིག་པའི་ཕྱིར། ཅེས་པའི་ཐལ་བ་ལ་ཚད་མ་དང་ཁས་བླངས་

202

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།
ཀྱི་གསལ་བ་གང་ཡང་སྟོན་རྒྱུ་མེད་པའི་ཐལ་བ་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། དེ་ཡང་འདོད་ན་ཉེས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཞིག་པ་སྲིད་ན་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མེད་པ་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་ཟེར་ན། 84།ཆེས་ཤིན་ཏུ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མེད་པ་མི་སྲིད་ན་དངོས་པོ་མེད་པ་མི་སྲིད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་ཚུན་ཆད་དུ་དངོས་པོ་ཡོད་ཀྱི། འདི་ཕན་ཆད་དུ་དངོས་པོ་མེད་པར་
ཐལ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཞིག་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཅེ་ན། དེའི་དོན་དེ་ཕན་ཆད་དངོས་པོ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བའི་དོན་ཡིན་ན། འོ་ན་འདི་ཚུན་ཆད་དུ་སྔོན་པོ་ཡོད་ལ། འདི་ཕན་ཆད་དུ་སྔོན་པོ་མེད་པ་སྒྲུབ་ནུས་པར་ཐལ། སྔོན་པོ་ཞིག་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། རྟག་དངོས་སུ་ཐལ། རང་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་ནས་ཞིག་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཞིག་པ་མི་སྲིད་པ་ལ་ཡང་ཐལ་བ་དེར་འགྱུར་རོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པ་སྲིད་པར་ཐལ། འཚང་རྒྱ་བའི་ཕྱིར། ཅེས་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཤི་ཟིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཆི་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཅེས་པའི་ཉེས་པ་བརྗོད་པ་ནི། བློ་གྲོས་ཤིན་ཏུ་རྩིང་

བར་གསལ་བར་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། ཐལ་བ་སྔ་མ་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཟིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཞེས་པ་འདུག་གམ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པ་སྲིད་པར་ཐལ་ཞེས་པ་འདུག་ལེགས་པར་རྟོགས་ཤིག །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཚང་རྒྱ་བ་ཡིན་གྱི། འཚང་རྒྱ་བར་ངེས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྨྲ་བ་ནི་རིགས་པ་མི་ཤེས་པའི་རྣམ་འགྱུར་དུ་གསལ་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི

85་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཚང་
84 བློ་གླིང་དང་སྒོ་མང་༽རོ།
85 བློ་གླིང་དང་སྒོ་མང་༽ཀྱིས་

203

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀརྒྱའོ། །སྙམ་པའི་ངེས་ཤེས་འདི་ཁྱོད་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་འོངས་

སམ་མ་འོངས། དང་པོ་ལྟར་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཚང་རྒྱ་ངེས་སུ་ཐལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཚང་རྒྱ་བར་ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་
མ་གྲུབ་སྟེ། ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་ཀྱང་དོན་ལ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཁྱོད་
ཀྱི

86་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཚང་རྒྱའོ། །སྙམ་པའི་ངེས་ཤེས་འདི་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བའི་ལོག་ཤེས་སུ་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་བློས་འཚང་རྒྱའོ་སྙམ་དུ་ངེས་ལ། དོན་གྱི་

གནས་ཚོད་ལ་འཚང་རྒྱ་བའི་ངེས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འདུག་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ། མེས་དུ་བ་བསྐྱེད་པར་ཚད་མས་གྲུབ་ཀྱང་བསྐྱེད་བར་ངེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན། འགལ་རྐྱེན་གྱི་གེགས་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། མ་ངེས་པ་ནི་ཉིད་ཡིན་ཏེ། །གེགས་བྱེད་པ་དག་སྲིད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བཤད་པས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་འཚང་རྒྱ་བར་ངེས་ན་འཚང་རྒྱ་བ་ལ་འགལ་རྐྱེན་གྱི་གེགས་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་བས་སོ་ཞེ་ན།
དཔེ་དོན་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་སྟེ། དཔེ་དེ་ལ་མེས་དུ་བ་བསྐྱེད་པར་ཚད་མའི་སྟོབས་
ཀྱིས་ངེས་ན། དུ་བ་བསྐྱེད་པར་མ་ངེས་པ་འགལ་ལ། ཚད་མས་མ་ངེས་ན་དམ་བཅའི་དོན་ཚད་མས་མ་གྲུབ་བཞིན་དུ་དམ་འཆའ་བ་ཁོ་བོའི་དམ་བཅའ་གང་བཞག་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་རང་ཉིད་ཤིན་ཏུ་བླུན་པར་སྟོན་པར་ཟད་དོ། །གཞན་ཡང་ཉན་རང་འཕགས་པ་རྣམས་འཚང་རྒྱ་ངེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འཚང་རྒྱ་བ་ལ་འགལ་རྐྱེན་གྱི་གེགས་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས། འདོད་ན་མཐར་ཐུག་པའི་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་87རང་ཉིད་ཀྱང་འདོད་པ་དང་འགལ་ལོ། །རྣམ་ 86 བློ་གླིང་དང་སྒོ་མང་༽ཀྱིས་
87 ཤེས་རིག་༽ངེས་པ་

204

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

འགྲེལ་གྱི་གཞུང་དེའི་དོན་ཡང་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་དེའི་རྣམ་བཤད་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་ཁྱེད་འདོད་པ་ལྟར་ཡིན་ན། བུམ་པ་ཡོད་ངེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བུམ་པ་ཡོད་པ་ལ་འགལ་རྐྱེན་གྱི་གེགས་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་
བསྐྱེད་པ་ལ་འགལ་རྐྱེན་གྱི་གེགས་སྲིད་ཀྱང་དེ་མི་སྐྱེད་པར་བྱེད་མི་ནུས་པ་ལ་
འགལ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད། གཉིས་པ་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཚང་རྒྱའོ་སྙམ་པའི་ཁྱེད་ཀྱི་ངེས་པ་དེ་ཁྱེད་རང་གི་ཚད་མའི་སྟོབས་ལས་འོངས་པ་མ་ཡིན་ན། ཁྱེད་ཀྱིས་

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཚང་རྒྱའོ་ཞེས་དམ་འཆའ་བ་མི་རིགས་པར་ཐལ་བ་དང༌། འཚང་རྒྱའོ་སྙམ་པའི་ཁྱེད་ཀྱི་དཔྱད་ཤེས་དོན་མཐུན་མི་འཇུག་པར་ཐལ། འཚང་རྒྱ་
བ་དེ་ཁྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་མེད་ན། མི་སྣང་མ་
དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་མེད་དོ་ཞེས་སྐུར་བ་གདབ་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་གཞན་ལ་ཡང་རིགས་མཚུངས་པས་ལྐོག་གྱུར་མཐའ་དག་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་ཅི་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་རྟོགས་ལྡན་མཁས་པ་དང༌། རྨོངས་པའི་ཁྱད་པར་ནི་རང་གིས་ཁས་བླངས་པའི་དམ་བཅའི་དོན་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཚུལ་ལེགས་པར་འཇོག་ཤེས་པ་དང་མི་ཤེས་པའི་ཁྱད་པར་རོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཚང་རྒྱ་བ་ཚད་མས་གྲུབ་ནས་འཚང་རྒྱ་བ་ཡོད་ངེས་མ་ཡིན་ན། ཚད་མས་དམིགས་པ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་འཇོག་བྱེད་མ་ཡིན་པར་
འགྱུར་ལ། འཚང་རྒྱ་བར་ཡོད་ངེས་ཡིན་ནས་འཚང་རྒྱ་བར་ངེས་པ་མ་ཡིན་ཞེས་སྨྲ་བ་ལས་མི་རིགས་པ་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ཚོད་ཀྱི་ངོས་ནས་འཚང་རྒྱ་བ་དང་མི་རྒྱ་བར་ཐག་ཆོད་དམ་མི་ཆོད། ཕྱི་མ་ལྟར་ན་ཁས་

205

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀབླངས་འགལ་ལ། དང་པོ་ལྟར་ན། འཚང་མི་རྒྱ་བར་ཐག་ཆོད་ན་ཁས་བླངས་འགལ་ལ། རྒྱ་བར་ཐག་ཆོད་ན་88འཚང་རྒྱ་བར་མ་ངེས་པ་འགལ་ལོ། །སེམས་ཅན་གྱི་གནས་ཚོད་ཀྱི་ངོས་ནས་གང་དུ་ཡང་ཐག་མ་ཆོད་དོ་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་གྱི་གནས་

ཚོད་ཀྱི་ངོས་ནས་གང་དུ་ཡང་ཐག་མ་ཆོད་ན། འཚང་རྒྱ་བར་ཁྱེད་ཀྱིས་ཐག་བཅད་པ་

དེ་འབྲེལ་བ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དྲི་མེད་རིགས་ལམ་འབྱེད་པའི་མཐུ་མེད་ཅིང༌། །གསུང་རབ་གདམས་པར་འཆར་བའི་མན་ངག་མེད། །རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ལོ་ཞེས་སྨྲ་བ། །སངས་རྒྱས་བསྟན་ལ་བཏང་སྙོམས་བྱས་ན་མཛེས། །གཉིས་པ་ནི། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་འཚང་རྒྱ་བར་ཁས་བླངས་ནས་འཚང་རྒྱ་ངེས་སུ་ཁས་མི་ལེན་པ་ནི་རིགས་པ་དང་འགལ་བར་བཤད་ཟིན་ལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཚང་རྒྱ་བར་མི་འགྲུབ་བོ་ཞེས་པ་དེ་ཡང་རིགས་པས་དཔྱད་མི་བཟོད་དེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་མ་ཡིན་ན་ཤེས་བྱ་ལ་བདེན་
པར་གྲུབ་པའི་ཆོས་སྲིད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་དུ་ཚད་མས་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་བཞག་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ཚད་མས་གྲུབ་ན་བདེན་འཛིན་བག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་དྲི་མ་སེམས་ལ་འབྲལ་རུང་གློ་བུར་བར་རིགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲུབ་ལ། གཞན་དུ་ན་མུ་སྟེགས་སྤྱོད་པ་བ་ལྟར། དྲི་མ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་ཞུགས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །དྲི་མ་འབྲལ་རུང་དུ་ཚད་མས་གྲུབ་ཀྱང་དྲི་མ་འཇོམས་པའི་གཉེན་པོ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་རུང་དུ་མ་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་རྣམས་

88 སྒོ་མང་༽འཚང་རྒྱ་བར་ཐག་ཆོད་ན་

206

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།
ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དྲི་མ་དེ་འཇོམས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་རམ། ཐབས་ཡོད་
ཀྱང་ཤེས་པ་སུ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རམ། དེ་ཡོད་ཀྱང་ཐབས་ལ་དོན་གཉེར་དུས་ནམ་ཡང་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རམ། དེ་སྲིད་ཀྱང་ཐབས་ཤེས་པའི་གང་ཟག་གིས་བརྩེ་བས་ཀུན་ནས་བསླངས་ནས་ཐབས་དེ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རམ། བསྟན་ཀྱང་ཐབས་དེ་ལ་ཞུགས་ནས་གོམས་པར་བྱེད་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཡིན་གྲང༌། དང་པོ་མི་རིགས་ཏེ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་དྲི་མ་མཐའ་དག་ཟད་པར་བྱེད་ནུས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མི་རིགས་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་ཐབས་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གོམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་སྟོན་པ་རིགས་པས་ལེགས་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་བསྐུལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་མཐོ་ལ་དོན་གཉེར་མ་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་
མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ངེས་ལེགས་ལ་དོན་གཉེར་རེ་ཤིག་མ་སྐྱེས་ཀྱང་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དང༌། སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་དགོད་པར་བཞེད་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཉམས་པ་མི་
མངའ་བས་རེ་ཤིག་གཅིག་ན་འཁོར་བའི་ཡིད་འབྱུང་དང༌། མྱང་འདས་ལ་དོན་གཉེར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འདི་དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་གི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། སེམས་ཅན་རང་གི་ངོས་ནས་དོན་གཉེར་སྐྱེས་པའི་ཚེ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བུ་གཅིག་པ་ལྟ་བུའི་བརྩེ་བ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བས་ཆོས་སྟོན་པའི་མཛད་པ་མི་འདོར་པའི་ཕྱིར། ལྔ་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། རེ་ཤིག་གི་ཚེ་ན་རིགས་སད་

207

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀབྱེད་ཀྱི་རྐྱེན་ཚང་ནས་རིགས་སད་པར་འགྱུར་བ་བསྟན་བཅོས་འདི་རྩ་འགྲེལ་ལ་སོགས་པས་ལེགས་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འཚང་རྒྱ་བ་མི་སྲིད་པའི་གང་ཟག་མི་སྲིད་པར་ཁས་བླངས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཚང་རྒྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དང༌། འཚང་རྒྱ་ཡང་རྒྱ་ངེས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཁས་བླང་བར་མི་བྱའོ། །འོ་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པ་སྲིད་པར་ཐལ། འཚང་རྒྱ་བའི་ཕྱིར་ཅེ་ན། འདོད་པ་ཁོ་ནའོ། །སངས་རྒྱས་ཟིན་པར་ཐལ་བ་འཕེན་པ་ནི་མི་རིགས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །འོ་ན་སེམས་ཅན་ནམ་ཡང་མེད་པ་སྲིད་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཅེ་ན། ཁྱབ་པ་མེད་དེ། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་པ་ཡོད་ན་ཁྱོད་མེད་པར་འགལ་ལོ། །སེམས་ཅན་མེད་པ་སྲིད་པར་ཐལ་བ་ཡང་འདོད་པ་ཁོ་ན་སྟེ། དངོས་པོ་གཏན་མེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་དོན་བྱ་ཡུལ་གྱི་སེམས་ཅན་
མེད་པ་སྲིད་པར་ཐལ་བ་ཡང་འདོད་པ་སྟེ། སྔར་ལྟར་རོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་དོན་བྱ་ཡུལ་
གྱི་སེམས་ཅན་རྒྱུན་ཆད་པ་སྲིད་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་བྱང་སེམས་ས་བརྒྱད་པ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྒྱུན་ཆད་པ་སྲིད་པར་ཐལ། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡང་སྟོབས་མཚུངས་པས་གསུམ་ག་ཁས་བླངས་སོ། །ཁྱོད་ཀྱི་ཁྱབ་པ་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་སངས་རྒྱས་ཡིན་ན་
སེམས་ཅན་མིན་པས་ཁྱབ་པ་ལ་བསམས་མ་བསམས་ལེགས་པར་རྟོགས་ཤིག །དེ་ཡང་ཞིབ་ཏུ་བརྟགས་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པ་ཡོད་པ་དང༌། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མ་ཕྱེད་པའོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་སངས་རྒྱས་པ་ཡོད་ན་དེ་གང་ལ་ཡོད་ཅིང་དུས་ནམ་གྱི་ཚེ་ཡོད་ཅེ་ན། འོ་ན་ཁྱེད་

208

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།
ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྙམ་པའི་ཐོབ་བྱ་ཡང་དག་
པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དེ་གང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ཅིང་དུས་ནམ་གྱི་ཚེ་ཡོད། རང་ཉིད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་ཚེ་ཡོད་ཅིང༌། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ཀྱི་བྱང་

ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་དེའི་ཐོབ་བྱ་སངས་རྒྱས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུ་འབྲས་དུས་མི་མཉམ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཅིག་ཤོས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་སྨྲས་པ་ལ་མི་རིགས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མ་ཡོད་ན་རྒྱུ་མེད་དུ་འགྱུར་བས་ཐོག་མའི་མཐའ་མེད་ལ་ཐ་མའི་མཐའ་ཡོད་དམ་མེད་ཅེ་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ། འཁོར་བ་སྤྱི་ཙམ་

ལ་ཕྱི་མཐའ་མེད་ལ། འཁོར་བ་བྱེ་བྲག་པ་ལ་ཕྱི་མཐའ་ཡོད་དོ། ཞེས་སྨྲ་བ་ནི་འགལ་ཏེ། དངོས་པོ་ལ་མི་སྲིད་པའི་བུམ་པ་ལ་ཡོད་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འཁོར་བ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གང་ལ་ཡང་ཕྱི་མཐའ་ཡོད་ལ། ལུང་ཁ་ཅིག་ལས། འཁོར་བ་ལ་ཕྱི་མཐའ་མི་མངོན་པར་གསུངས་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཁ་ཅིག །དུས་འདི་ཙམ་ན་ཐར་པ་ཐོབ་ལ་དེ་ཕན་ཆད་དང་ཚུན་ཆད་དུ་མ་བྱུང་ངོ་ཞེས་པའི་དུས་ཀྱི་ངེས་པ་བྱིས་པ་

རྣམས་ཀྱིས་བསམ་པར་མི་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་གྱི། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཐར་པ་ཐོབ་མི་
སྲིད་པའི་སེམས་ཅན་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཁ་ཅིག །འཁོར་བ་ལ་ཕྱི་མཐའ་མེད་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཚང་རྒྱའོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་འགལ་བའི་ཁུར་འབའ་ཞིག་གོ །སྤྲོས་པས་ཆོག་གོ །
གསུམ་པ་(གནོད་བྱེད་ལུང་དང་སྦྱར་བ་)ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། ལུང་དགོད་པའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། སེམས་ཅན་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མས་དག་པར་
འགྱུར་བ་མི་སྲིད་པ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་

209

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀཁྱད་པར་མེད་པར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་ཅིང་གློ་
བུར་གྱི་དྲི་མས་རྣམ་པར་དག་པར་རུང་བ་ཉིད་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་སོ། །
གཉིས་པ་(ལུང་དགོད་པ་)ནི། སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་དང་དེའི་དྲི་མ་ཐོག་མ་མེད་
པར་གྱུར་ཀྱང་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་ཐ་མ་དང་ལྡན་པ་ནི་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་ལ་
གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་གིས་དག་ནས་འཁོར་བ་མ་སྟོངས་བར་དུ་འཇུག་པའི་རྟག་པའི་ཆོས་ཅན་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་ཐོག་མེད་ནས་དྲི་མའི་སྦུབས་
ཀྱིས་ཕྱི་བསྒྲིབས་ནས་མངོན་སུམ་དུ་མི་མཐོང་སྟེ། ཇི་ལྟར་གསེར་གྱི་གཟུགས་ནི་
འཇིམ་པ་སོགས་ཀྱིས་བསྒྲིབས་པ་བཞིན། ཞེས་མདོ་ལས་གསུངས་སོ། །
གསུམ་པ་ལྡན་པའི་དོན་བཤད་པ་ལ་གསུམ། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། མདོར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། དེ་ལ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(མདོར་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། རྒྱུའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་དང༌། འབྲས་བུའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའོ། །
དང་པོ་(རྒྱུའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་)ནི། རྒྱ་མཚོ་ཆེ་བཞིན་དཔག་མེད་པའི། །ཡོན་ཏན་རིན་ཆེན་མི་ཟད་གནས། །རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ལ་རིགས་ཡོད་པའི་ཆ་ནས་རྒྱུའི་ཡོན་ཏན་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་རིན་ཆེན་མི་ཟད་པའི་གནས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྒྱ་མཚོ་ནི། རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་སྣོད་དང་རིན་པོ་ཆེ་དང༌། ཆུ་རྣམས་ཚོགས་པ་ཡིན་པ་ལྟར་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཁམས་ཀྱང་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལྟ་
བུ་ཡོན་ཏན་བཞིའི་གནས་ཏེ། མོས་པ་ནི་སྣོད་ལྟ་བུ་དང༌། ཤེས་རབ་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་

210

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུ་དང༌། སྙིང་རྗེ་ནི་ཆུ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་(འབྲས་བུའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་)ནི། དབྱེར་མེད་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི། །ངོ་བོ་ཉིད་ཕྱིར་མར་མེ་བཞིན། །དབྱེར་མེད་པར་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མར་མེ་བཞིན་དུ་རྫུ་འཕྲུལ་དང༌། ལྷའི་རྣ་བ་དང༌། གཞན་གྱི་སེམས་དང༌། སྔོན་གྱི་གནས་དང༌། འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྔ་དང༌། ཟག་པ་ཟད་པའི་ཡེ་ཤེས་དང༌། ཟག་པ་ཟད་པ་སྟེ་འབྲས་བུའི་ཡོན་ཏན་བདུན་དང་ལྡན་པའོ། །གཉིས་པ་89(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། རྒྱུའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་དང༌། འབྲས་བུའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(རྒྱུའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་བཤད་པ་) གཉིས། དྲི་བ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་(དྲི་བ་)ནི། དེ་ལ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(ལན་)ལ་གཉིས། །རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །
དང་པོ་(རྩ་བ་)ནི། ཆོས་སྐུ་རྒྱལ་བའི་ཡེ་ཤེས་དང༌། །ཐུགས་རྗེའི་ཁམས་ནི་བསྡུས་པའི་ཕྱིར། །སྣོད་དང་རིན་ཆེན་ཆུ་ཡིས་ནི། །རྒྱ་མཚོ་དང་ནི་མཚུངས་པར་བསྟན། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་རྣམ་པར་དག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་མོས་པ་
སྣོད་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་རྒྱལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རིན་ཆེན་དང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཐུགས་རྗེ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཆུ་དང་ཆོས་མཚུངས་པས90་ཡོན་ཏན་བཞིས་ཁམས་ནི་རྒྱུའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པར་

89 མཇུག་གི་གསལ་བཤད་ལྟར་འདིར་གཉིས་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་བསྡུར་སའི་དཔེ་རྣམས་ལ་དངོས་སུ་ཡོད་ཀྱང་གསུམ་པ་ལ་དགོངས་པར་སྣང་།
90 སྐུ་འབུམ་དང་སྒོ་མང་༽མཚུངས་པར་

211

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀབསྡུས་པའི་ཕྱིར་དཔེ་གསུམ་པོ་ཡིས་འདི་རྒྱ་མཚོ་དང་ནི་མཚུངས་པར་བསྟན་ཏོ། །གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ལ་གཉིས། བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པའོ། །དང་པོ་(བསྟན་པ་) ནི། གོ་རིམ་ཇི་ལྟ་བར་མོས་པ་དང༌། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་གཉིས་དང༌། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་གནས་གསུམ་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(བཤད་པ་)ལ་གསུམ།
ཡོན་ཏན་གྱི་དབྱེ་བ་དང༌། སོ་སོར་བཤད་པ་དང༌། དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་(ཡོན་ཏན་གྱི་དབྱེ་བ་)ནི། གནས་གསུམ་གང་ཞེ་ན། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(སོ་སོར་བཤད་པ་)ནི། དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་རྣམ་པར་དག་པའི་རྒྱུ་ནི་ཞེས་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
ཆོས་ལ་མོས་པ་ནི་ཐོག་མའི་རྒྱུ་སྟེ། དེ་རྩ་བར་མ་བྱས་པར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི91་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒོམ་པ་དང༌། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་བསྒོམ་པ་མི་འབྱུང་
བས་སོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་ཏེ། མི་གནས་པའི་མྱང་ངན་ལས་འདས་པ་
ཐོབ་པའི་ཐབས་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ལམ་མོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
ཞེས་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁམས་སྦྱོང་བའི་ཆེད་དུ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་
འཇུག་པའི་རྒྱུའོ། །
གསུམ་པ་(དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་སྦྱར་བ་)ནི། དེ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་མོས་པ་བསྒོམ་པ་ནི་སྣོད་དང་ཆོས་མཐུན་པ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བསྒྲུབ་པར་
བྱེད་པས་ཡོན་ཏན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་འབྲས་བུ་འབྱིན་པའི་ནུས་པ་ཟད་
མི་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཐུགས་རྗེའི་ཆུ་རྣམས་དེར་འདུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཤེས་རབ་དང་ཞེས་ཏེ། འབྲས་བུ་འདི་སྦྱིན་པར་བྱའོ། སྙམ་

91 སྒོ་མང་༽ཐེག་པ་ཆེན་པོས་

212

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། འབྲས་བུ་འབྱིན་པའི་མཐུ་བསམ་གྱིས་མི་
ཁྱབ་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྙིང་རྗེ་བསྒོམ་པ་ནི་ཆུ་དང་ཆོས་མཐུན་པ་སྟེ། ཆུ་བརླན་ཅིང་གཤེར་བ་ལས་མ་འདས་པ་ལྟར། དེ་ནི་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་དོན་གཉེར་གྱིས་མཆོག་ཏུ་
བརླན་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རོ་གཅིག་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་སྐུ་དང༌། རྒྱལ་
བའི་ཡེ་ཤེས་དང་ཐུགས་རྗེའི་ཆོས་གསུམ་པོ་འདི་དག་དག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་དང༌། ཐོབ་
བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་དང༌། ཐུགས་རྗེ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་གསུམ་པོ་འདིས་རྒྱུའི་ཡོན་ཏན་བཞི་པོ་དེ་དང་ཁམས་འབྲེལ་ཞིང་ལྡན་པ་ནི་ལྡན་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །གཉིས་པ་(འབྲས་བུའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང༌། ལན་
ནོ། །དང་པོ་(དྲི་བ་)ནི། དེ་ལ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(ལན་)ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་(རྩ་བ་)ནི། དྲི་མེད་གནས་ལ་མངོན་ཤེས་དང༌། །ཡེ་ཤེས་དྲི་མེད་དེ་ཉིད་དང༌། །རྣམ་དབྱེ་མེད་ཕྱིར་མར་མེ་ཡི། །སྣང་དང་དྲོ་མདོག་ཆོས་མཚུངས་ཅན། །དྲི་མ་མེད་པའི་གནས་ཁམས་ལ་ཞེས་སམ། དྲི་མ་མེད་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་ཀྱི་

གནས་ལ་འབྲས་བུའི་ཡོན་ཏན་མངོན་ཤེས་ལྔ་དང་ཟག་པ་ཟད་པའི་ཡེ་ཤེས་དྲི་མེད་དང་དྲི་མ་མེད་པའི་སྤངས་པ་དེ་ཉིད་དང་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་རྣམ་པར་དབྱེར་མེད་པའི་ཕྱིར་མར་མེ་ཡི་སྣང་བ་དང་དྲོ་བ་དང་མདོག་དང་ཆོས་མཚུངས་པ་ཅན་ནོ། །ཟག་པ་ཟད་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། ཟག་པ་ཟད་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་སྟེ། དྲི་མ་ཟད་པའི་སྤངས་པ་དེ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །དེ་ཉིད་ནི་རྣམ་གྲོལ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་པའི་སྤངས་པ་དེ་ཉིད་དོ། །

213

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀགཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌། ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་
པོ་(དངོས་ཀྱི་དོན་)ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་(མདོར་བསྟན་པ་)ནི། གོ་རིམ་ཇི་ལྟ་བར་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ཡོན་ཏན་གྱི་དབྱེ་བ་དང༌། དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་སྦྱར་བའོ། །
དང་པོ་(ཡོན་ཏན་གྱི་དབྱེ་བ་)ནི། གནས་གསུམ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་སྦྱར་བ་)ནི། དེ་ལ་འབྲས་བུའི་ཡོན་ཏན་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྔ་ནི་མར་མེའི་སྣང་བ་དང་ཆོས་མཚུངས་པ་སྟེ། དེ་དག་ནི་དོན་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་
ཀྱི་མུན་པ་འཇོམས་པ་ཉིད་དུ་ཉེ་བར་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་སྟོན་པ་དང༌། གྲོགས་དང༌། གདུལ་བྱ་རྣམས་ཡུལ་གང་ན་གནས་པ་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་སྣང་བ་དང༌། གཞན་གྱི་སེམས་ཆགས་པ་དང་བྲལ་མ་བྲལ་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་སྣང་
བ་དང༌། རང་བཞིན་གྱིས92་ཚེ་རབས་སྔ་མ་མཐའ་ཡས་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ནས་
གདུལ་བྱ་གང་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་སྣང་བས་སྣང་བ་དང་ཆོས་མཚུངས་པའོ། །ཟག་པ་ཟད་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་དྲོ་བ་དང་ཆོས་མཐུན་པ་སྟེ་དེ་ནི་ཞེས་སོ། །གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་བའི་ཟག་པ་ཟད་པ་སྤངས་པ་ནི་མར་མེའི་མདོག་དང་ཆོས་མཐུན་པ་སྟེ། དེ་ནི་ཞེས་སོ། །དེ་བཤད་པ་ནི་དེ་ལ་དྲི་མ་མེད་པ་ནི་གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་དག་པ་
ནི་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་བདེན་སྣང་འཁྲུལ་བའི་ཆ་དང་བཅས་པའི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོད་གསལ་བ་ནི་སྒྲིབ་བ་དེ་གཉི་ག་གློ་བུར་བ་ཉིད་ཀྱིས་

92 ཤེས་རིག་དང་སྐུ་འབུམ་༽གྱི་

214

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་ཞུགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གསུམ་པ་(དོན་བསྡུ་བ་)ནི། དེ་ལྟར་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྔ་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་སྤངས་པས་བསྡུས་པ་མི་སློབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་བདུན་པོ་འདི་དག་དྲི་མ་
མཐའ་དག་གིས་དབེན་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་ན་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་ཕན་ཚུན་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མེད་པ་ཉིད་དུ་སོ་སོ་
མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་མཉམ་པ་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ནི་ལྡན་པ་ཞེས་བྱའོ། །གཉིས་པ་(ལུང་དང་སྦྱར་བ་)ནི། ལྡན་པའི་དོན་ལས་ཞེས་ཏེ་མདོ་ལས། ཤཱ་རིའི་བུ་དཔེར་ན་ཞེས་སོ། །འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་པའི་དུས་ན་ཡོན་ཏན་འདི་དག་དང་ལྡན་པ་མདོ་འདིས་བསྟན་གྱི། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་མ་བསྟན་ཏོ། །བཞི་པ་འཇུག་
པའི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌། དེའི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་
(དངོས་ཀྱི་དོན་)ལ་གསུམ། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། དེ་ལ་ཞེས་སོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་གཞི་གང་ལ་གནས་པ་དང༌། དབྱེ་བ་དུས་གནས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟེན་གྱི་འཇུག་པ་དང་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་
འཇུག་པ་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་(བསྟན་པ་)ནི། སོ་སོའི་སྐྱེ་འཕགས་རྫོགས་སངས་
ཀྱི། །དེ་བཞིན་ཉིད་དབྱེའི་འཇུག་པ་ལས། །དེ་ཉིད་གཟིགས་པས་སེམས་ཅན་ལ། །རྒྱལ་བའི་སྙིང་པོ་འདི་བསྟན་ཏོ། །སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་འཕགས་པ་གཞན་དང༌། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྟེན་དེ་གསུམ་ལ་གནས་པ་རྟེན་གྱི་འཇུག་པ་དང༌། དེ་
བཞིན་ཉིད་དྲི་མས་མ་དག་པ་དང་ཕྱོགས་གཅིག་དང་བྲལ་བ་དང༌། སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་

ཟད་པའི་དབྱེ་བ་གསུམ་དུ་གནས་པས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་འཇུག་པ་ལས་དེ་ཉིད་

215

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀགཟིགས་པས་སེམས་ཅན་ལ་རྒྱལ་བའི་སྙིང་པོ་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་འདི་བསྟན་ཏོ། །སེམས་ཅན་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་གཞི་སྙིང་པོ་བསྡུས་པ་ནི་
སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་འདི་ཡིན་ཏེ། གང་ལ་དམིགས་ནས་བསྒོམས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་

དེ་ཉིད་དོ། །དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་རྒྱལ་བ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་ཐབས་ཀྱི་སྙིང་པོ་བསྡུས་པ་ཡིན་པས་རྒྱལ་བའི་སྙིང་པོ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །
གཉིས་པ་(བཤད་པ་)93ལ་དྲི་བ་ནི། འདིས་ཅི་བསྟན་ཅེ་ན། ལན་ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་(རྩ་བ་)ནི། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཕྱིན་ཅི་ལོག །བདེན་པ་མཐོང་བ་བཟློག་པ་སྟེ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཇི་ལྟ་བཞིན། །ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་སྤྲོས་མེད་ཉིད། །སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་སྒྲིབ་པའི་ས་བོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་སྤངས་ཤིང་དྲི་མའི་ས་བོན་དང་བཅས་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་བཅས་པ་དང་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པའི་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ལས་ལྡོག་པ་སྟེ་དྲི་མ་ཟད་པར་མ་སྤངས་ཤིང་དྲི་མའི་ས་བོན་ཅི་རིགས་པ་སྤངས་པས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གཟིགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་སྤྲོས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་
བར་གནས་པའོ། །གཙོ་བོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་རྣམས་ཡིན་མོད་ཀྱི།

འཕགས་པ་གཞན་ཡང་རིམ་པ་གཉིས་པའི་ནང་དུ་བསྡུ་བར་བྱའོ། །
93 མཇུག་གི་གསལ་བཤད་ལྟར་འདིར་གཉིས་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་བསྡུར་སའི་དཔེ་རྣམས་ལ་དངོས་སུ་ཡོད་ཀྱང་གསུམ་པ་ལ་དགོངས་པར་སྣང་།

216

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་ལ་འཇུག་པའི་དབྱེ་བ་
རྣམ་པ་གསུམ་ཐ་དད་པར་བསྟན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། གང་ལས་བསྟན་ན་ཤེས་རབ་
ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སོགས་པར་དེ་བཞིན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒོ་ལ་གདམས་པ་ལས་བརྩམས་ཏེའོ། །དེ་
བཞིན་དུ་དོན་དམ་པའི་དབྱེ་བ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལས་གསུངས་པར་བསྒྲུབས་པས་
ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལས་ཀུན་རྫོབ་རང་སྟོང་འབའ་ཞིག་བསྟན་གྱི། དོན་དམ་པའི་བདེན་
པ་གཞན་སྟོང་མ་བསྟན་ཏོ་ཞེས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་འདི་རྩ་འགྲེལ་
སུན་དབྱུང་བར་མི་བྱའོ། །གང་ལ་བསྟན་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལའོ། །གཞི་གང་ལ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པ་
སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ཞེས་པ་ནས། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་སོ། །གསུམ་པོ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། ཞེས་སོ། །དེ་ཉིད་བཤད་པ་ནི། དེ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་བཅས་པ་ནི་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱི་དེ་
བཞིན་ཉིད་དེ། བྱིས་པ་རྣམས་མི་རྟག་པ་སོགས་བཞི་ལ་རྟག་པ་སོགས་སུ་འདུ་ཤེས་པ་དང༌། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པས་སེམས་དང་འདུ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་ཞེན་པའི་དོན་ལ་བཟོད་ཅིང་འདོད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པས་ལྟ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལས་ལྡོག་པས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ནི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྟེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྟེ་ཅི་རིགས་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་དག་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་(དེའི་ཡན་ལག་གི་དོན་)ལ་གཉིས། སྤྱིའི་མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། སོ་སོའི་

217

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀདོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(སྤྱིའི་མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། འདི་ཕན་ཆད་ནི་ཞེས་སོ། གཉིས་པ་ (སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ་)ལ་བཞི། ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པར་གནས་སྐབས་ཙམ་ཐ་དད་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང༌། རང་བཞིན་གཅིག་ཉིད་གནས་སྐབས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བས་དེ་ཉིད་བསྒྲུབ་པ་དང༌། ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བས་བསྒྲུབ་པ་དང༌། ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་དུས་ན་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་དབྱེར་མེད་དུ་ལྡན་
པར་བསྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་(ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པར་གནས་སྐབས་ཙམ་ཐ་དད་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་)ལ་གསུམ། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། དེ་ལ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(བསྟན་པ་)ནི། མ་དག་མ་དག་དག་པ་དང༌། །ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་གོ་རིམ་བཞིན། །སེམས་ཅན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང༌། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །སྒྲིབ་པའི་ས་བོན་ཅུང་ཟད་ཙམ་
ཡང་མ་དག་པ་དང༌། སྒྲིབ་པ་མཐའ་དག་མ་དག་ཅིང་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་ས་བོན་སོགས་
ཅི་རིགས་པ་དག་པ་དང༌། ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་གི་དེ་བཞིན་ཉིད་གསུམ་ལ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་དང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པའི་
རྒྱུད་ཀྱི་ཁམས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་དབྱེ་བ་
སྟོན་པ་ཡིན་པས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་གི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་བཞག་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་སྔ་མ་གཉིས་སོ་སྐྱེ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་པར་བཞག་ཏུ་མི་རུང་སྟེ། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་སྐྱེས་བུར་འཇོག་པ་གཞན་སྡེའི་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བརྗོད་དོ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ལས་ནི་གང་ཟག་གསུམ་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཟག་གསུམ་དུ་གདགས་པའི་གཞིར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟ་ན། ཕུང་པོའི་ཚོགས་

218

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

པ་དང་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་ཏུ་བཏགས་ཀྱང༌། ཕུང་པོའི་ཚོགས་པ་དང་རྒྱུན་དང་དེའི་ཡ་གྱལ་སོགས་གང་ཡང་གང་ཟག་གི་མཚན་གཞིར་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞིབ་ཏུ་བཤད་ན། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྙིང་
པོའི་མདོ་ལས། གཟུགས་སྟོང་པའོ། །སྟོང་པ་ཉིད་གཟུགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོའི་སྡོད་ལུགས་ཇི་ལྟར་ཡོད་ལྟས་པའི་ཚེ། གཟུགས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་ལ། དེའི་རྩི་མ་ཡལ་བའི་ངང་ནས་གཟུགས་སུ་འདོགས་པའི་གཞི་ཇི་ལྟར་ཡིན་ལྟས་པའི་ཚེ་རང་བཞིན་གྱིས་

སྟོང་པའི་ཆོས་ཞིག་ལ་གཟུགས་སུ་ཐ་སྙད་བྱེད་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་འགྱུར་བ་བཞིན་དུ། འདིར་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་ཆོས་ཞིག་ལ་གང་ཟག་གསུམ་དུ་ཐ་སྙད་
བྱས་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་དོན་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །
གསུམ་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་དྲི་བ་ནི། འདིས་ཅི་བསྟན་ཅེ་ན་ལན་ལ་གཉིས།
རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་(རྩ་བ་)ནི། ངོ་བོ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་དོན། །འདི་དྲུག་གིས་ནི་བསྡུས་པ་ཡི། །ཁམས་ནི་གནས་སྐབས་གསུམ་དག་ཏུ། །མིང་གསུམ་གྱིས་

ནི་བསྟན་པ་ཡིན། །ཁམས་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་གནས་སྐབས་གསུམ་དག་ཏུ་སྔ་ཕྱི་རིམ་གྱིས་མིང་གསུམ་གྱིས་ནི་བཏགས་ནས་བསྟན་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །མཚན་གཞིར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །ཁམས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སྔར་བཤད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་དོན་འདི་དྲུག་གིས་ནི་བསྡུས་པ་ཡི་སྟེ། དེ་དག་གིས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དོན་དེ་ཉིད་དེ་དེ་ཡང་མདོར་བསྡུས་ན།

219

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀགནས་སྐབས་གསུམ་དུ་མིང་གསུམ་གྱིས་བཏགས་ནས་བསྟན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ལ་གཉིས། ཚིག་དོན་དང༌། ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ (ཚིག་དོན་)ནི། གནས་སྐབས་ཅན་དབྱེ་བའི་གཞི་ནི་དེ་ལྟར་མིང་གང་ཅི་ཡང་རུང་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང༌། འགག་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཟབ་མོའི་
རྣམ་གྲངས་ཀྱི་སྒོ་དུ་མར་རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཁམས་དེ་བཞིན་ཉིད་
བསྟན་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཅེས་སོ། །གནས་སྐབས་དང་པོ་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཞེས་སྤྱིར་བསྟན་ཡང་དྲི་མའི་ས་བོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱིས་ཁྱད་

པར་དུ་བྱས་པས་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་འབའ་ཞིག་དང་རིམ་པ་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་སྤྱིར་བཤད་ཀྱང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་མདོ་ལས་གསལ་ལ། དེ་ཡང་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། ཉན་

རང་འཕགས་པ་དག་ཀྱང་དེར་བསྡུས་ནས་བཞག་སྟེ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དང༌། འཇུག་པའི་རབ་དབྱེའི་སྐབས་སུ་དེ་ཡང་བསྟན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་(ལུང་དང་སྦྱར་བ་)ནི། ཇི་སྐད་དུ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། ཤཱ་རིའི་བུ་
དྲི་མས་རྣམ་པར་དག་པ་ན་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་བསྙད་པའི་དྲི་མ་94དང་བཅས་པའི་དེ་
བཞིན་ཉིད་དེ་ཉིད་ཉོན་མོངས་པའི་ཞེས་དང༌། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བའི་སོ་
སོ་སྐྱེ་བོའི་རྒྱུད་ལ་གནས་པས་འཁོར་བའི་རྒྱུན་གྱིས་འཁྱེར་ལ་ཞེས་པ་ནས། སོ་སོ་
སྐྱེ་བོའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཤཱ་རིའི་བུ་
ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དེ་ཉིད་འཁོར་བའི་རྒྱུན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ལ་སྐྱོ་བར་གྱུར་བ་ཞེས་པ་ནས།

94 སྐུ་འབུམ་དང་ཤེས་རིག་༽སྙད་པའི་དྲི་མ་

220

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྱད་པ་སྤྱོད་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཆོས་སྐུ་
འཁོར་བར་འཁོར་བ་སོགས་མི་རུང་བས་དྲི་མས་དག་པའི་ཚེ་ཆོས་སྐུར་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ཉིད་ཁྱད་ཆོས་དེ་དག་གིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་བཏགས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་དག་གིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་རིག་ནས་མི་མཐུན་པར་འཛིན་པ་དང༌། སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱོད་པ་
བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གི་གཉེན་པོར་ཆོས་ཕུང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གི་དོན་རིག་ནས་
ཕར་ཕྱིན་བཅུའི་སྤྱོད་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་བསྟན་ཏོ། །ཤཱརིའི་བུ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དེ་ཉིད་
ཅེས་ཏེ། རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་སྤངས་པ་དང༌། འབྲས་བུ་སྡུག་བདེན་སྤངས་པ་དང༌། ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་པ་དང༌། རྒྱུ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན་དག་པ་

ཞེས་པས་རང་དོན་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་སྤངས་པ་དང༌། གཞན་དོན་ཕུན་ཚོགས་ནི་སེམས་ཅན་ཞེས་སོ། །ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་རྟོགས་པ་གཉིས་ནི་ཤེས་བྱའི་ཞེས་པ་གཉིས་དང༌། རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(རང་བཞིན་གཅིག་ཉིད་གནས་སྐབས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་དེ་ཉིད་བསྒྲུབ་པ་)ལ་གསུམ།
མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཞེས་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དེ་ཉིད་གནས་སྐབས་
གསུམ་དུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བས་གནས་སྐབས་ཙམ་ཐ་དད་པ་ཡིན་གྱི། རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་མི་འདྲ་བ་སོ་སོ་ཐ་དད་པ་ཡིན་ན། གནས་སྐབས་གསུམ་དུ་ཁྱད་པར་མེད་པར་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །
གཉིས་པ་(བསྟན་པ་)ནི། ཇི་ལྟར་རྟོག་མེད་བདག་ཉིད་ཅན། །ནམ་མཁའ་ཀུན་ཏུ་

221

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀརྗེས་སོང་ལྟར། །སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དྲི་མེད་དབྱིངས། །དེ་བཞིན་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་ཉིད། །ཇི་ལྟར་སྣོད་སྟོང་པ་མཐའ་དག་ལ་ཁྱབ་པར་བྱའོ་སྙམ་པའི་རྟོག་པ་མེད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ནམ་མཁའ་ཐོགས་པའི་རེག་བྱ་དང་བྲལ་བ་ཀུན་ཏུ་རྗེས་སུ་སོང་བ་ལྟར་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དྲི་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དེ་ཉིད་དེ་
བཞིན་དུ་ཆོས་ཅན་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དྲི་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་ནི་དྲི་མ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། གློ་བུར་དྲི་བྲལ་འབའ་
ཞིག་མིན་ནོ། །ཐོགས་པའི་རེག་བྱ་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་དེ་ཉིད་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་

མཁའ་ཡིན་གྱི། བསྒྲུབ་པ་རང་དབང་བའི་རྣམ་པ་འཆར་རྒྱུ་མེད་ལ་དེ་སྣོད་ཐ་དད་པ་ཀུན་ལ་ཁྱབ་ཀྱང་ཆོས་ཅན་སོ་སོའི་སྒོ་ནས་ཐ་སྙད་མི་འདྲ་བར་བཞག་པ་མ་གཏོགས་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བ་འཆར་རྒྱུ་མེད་པ་བཞིན་དུ། རང་བཞིན་གྱིས་

གྲུབ་པ་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་གྱི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་དེ་ཉིད་ཆོས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རྗེས་སུ་སོང་ཡང་སྔོ་སེར་བཞིན་དུ་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བར་འཆར་རྒྱུ་མེད་པས་རང་བཞིན་གཅིག་ཉིད་གནས་སྐབས་ཀུན་ཏུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང༌། གནས་སྐབས་ཐ་དད་པ་ཙམ་ཞེས་བྱའོ། །
གསུམ་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་དྲི་བ་ནི། འདིས་ཅི་བསྟན་ཅེ་ན། ལན་ལ་གཉིས།
རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་(རྩ་བ་)ནི། དེ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཉེས་པ་དང༌། །ཡོན་ཏན་མཐར་ཐུག་ཁྱབ་པ་སྟེ། །གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་དམན་པ་དང༌། །བར་མ་མཆོག་ལ་ནམ་
མཁའ་བཞིན། །ཁམས་དེ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ཉིད་ཉེས་པ་མ་ལུས་པ་དང་བཅས་པ་དང༌། སྤང་བྱའི་ས་བོན་ཅི་རིགས་པ་སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་བཅས་པ་

222

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

དང༌། ཡོན་ཏན་མཐར་ཐུག་པ་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པ་སྟེ། གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ས་དང༌། ཟངས་

དང༌། གསེར་གྱི་སྣོད་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དམན་པ་དང༌། བར་མ་དང༌། མཆོག་ལ་ནམ་མཁའ་ཁྱབ་པ་བཞིན་དུ་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་ཉིད་དོ། །
གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ལ་གཉིས། །ཚིག་དོན་དང༌། ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ (ཚིག་དོན་)ནི། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་ཞེས་ཏེ། གོ་བར་ཟད་དོ། །གཉིས་པ་(ལུང་དང་སྦྱར་བ་)ནི། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། ཅེས་པ་ནས། ཤཱ་རིའི་བུ་དེའི་ཕྱིར་ན་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་གཞན་
ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཡང་གཞན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་དྲི་མ་དང་བཅས་
པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དྲི་མ་མཐའ་དག་གིས་དག་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐུའོ། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་རང་
བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་ཚེ་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཏེ། འདི་ནི་
དོན་གྱིས་ཏེ་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བ་འཆར་བའི་གཉིས་སུ་མེད་དེ། ཡི་གེ་ཙམ་ཐ་དད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དོན་རྣམ་གྲངས་པར་བྱེད་པ་རིགས་པ་དང་འགལ་བས་ནམ་
མཁའ་ལ་བྱ་རོག་དང་བྱ་རྒོད་འཕུར་བའི་ལམ་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་འཆར་རྒྱུ་མེད་པ་དང༌། སྣོད་ཐ་དད་པའི་ནམ་མཁའ་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་འཆར་རྒྱུ་མེད་ཀྱང༌། བརྗོད་པ་ཐ་དད་པ་ཙམ་ཡོད་པ་ལྟར། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དེ་ཉིད་དྲི་མ་དང་བཅས་
པ་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཞེས་པ་དང༌། དྲི་མ་མཐའ་དག་ཟད་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་པ་
ཙམ་མ་གཏོགས། རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བར་འཆར་བ་མེད་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །
གསུམ་པ་(ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བས་སྒྲུབ་པ་)ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་

223

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀདང༌། དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་ཞེས་ཏེ། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་བཅུ་བཞི་ནི། རྩ་བ་ལྟ་བུའི་ཚིགས་བཅད་ཡིན་ཏེ། མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་ན་འགྱུར་བ་མེད་པ་སྟོན་པའི་རྩ་བ་ལྟ་བུའི་ཚིགས་བཅད་བཅུ་གཉིས་དང༌། མ་དག་པ་དང་དག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་འགྱུར་བ་མེད་པ་སྟོན་པའི་རྩ་བ་ལྟ་བུ་སྐྱེ་འཆི་ན་དང་ཞེས་པའི་ཚིགས་བཅད་གཅིག་དང༌། ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་ལས་བརྩམས་པ་། །གཞན་འགྱུར་མིན་བདག ཅེས་པའི་རྩ་བ་ལྟ་བུའི་ཚིགས་བཅད་གཅིག་རྣམས་སོ། །གསུམ་གའི་མདོར་བསྟན་གྱི་ཚིགས་བཅད་གཅིག་དང༌། དང་པོ་ལ་རྩ་བ་
ལྟ་བུ་བཅུ་གཉིས་དང༌། གཉིས་པ་ལ་རྩ་བ་ལྟ་བུ་གཅིག་དང༌། བཤད་པ་ལྟ་བུ་བཅུ་གཉིས་དང༌། གསུམ་པ་ལ་རྩ་བ་ལྟ་བུ་གཅིག་དང༌། བཤད་པ་ལྟ་བུ་དྲུག་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་མི་འགྱུར་བའི་དོན་ལས་བརྩམས་པའི་ཚིགས་བཅད་ཤོ་ལོ་ཀ་སུམ་ཅུ་རྩ་ལྔའོ། །གཉིས་པ་(དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང༌། སོ་སོར་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་(སྤྱིར་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། དོན་ཚན་སོ་སོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(རྩ་བ་)ནི། ཉེས་པ་གློ་བུར་དང་ལྡན་དང༌། །ཡོན་ཏན་རང་བཞིན་ཉིད་ལྡན་ཕྱིར། །ཇི་ལྟར་སྔར་བཞིན་ཕྱིས་དེ་བཞིན། །འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་དོ། །ཇི་ལྟར་སྔར་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་བཞིན་དུ་ཕྱིས་ཉན་རང་འཕགས་པ་དང་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པའི་གནས་སྐབས་དང༌། ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་གི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་དེ་བཞིན་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་དེ་བཞིན་དུ་གནས་པ་དང༌། ཐ་མའི་གནས་སྐབས་བཞིན་དུ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ན་

ཡང་གནས་པས་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་དོ། །གནས་སྐབས་སྔ་མ་གཉིས་ན་ཉེས་

224

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

པ་དང་བཅས་པ་དང༌། གནས་སྐབས་ཐ་མ་ན་ཉེས་པ་མེད་ཅིང་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པས་སྔར་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཕྱིས་ཀྱང་གནས་པ་མ་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། ཉེས་པ་སེམས་ལ་འབྲལ་རུང་གི་གློ་བུར་བ་དང་ལྡན་པ་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་
དག་སྐྱེ་རུང་དང༌། ཡོན་ཏན་སྐྱེ་བའི་དམིགས་པ་རང་བཞིན་ཉིད་དུ་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་དེ་ཉིད་ཉེས་པས་རྣམ་པ་གཞན་དུ་བྱ་བར་མི་ནུས་ཤིང༌།95 ཡོན་ཏན་གྱིས་ཀྱང་རྣམ་པ་གཞན་དུ་བྱ་བར་མི་ནུས་ཏེ། ཆུ་ཐམས་ཅད་
རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་པ་ལྟར། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་ངང་དུ་རོ་
གཅིག་པའི་དོན་ནོ། །དེས་ན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་རྣམ་

པར་བཅད་ཙམ་ལས་རྣམ་པ་གཞན་དུ་བྱ་བར་མི་ནུས་ཤིང༌། འཕགས་པ་སུའི་མཉམ་གཞག་གིས་གཟིགས་པའི་ཚེ་ན་ཡང་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བར་འཆར་རྒྱུ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་གནས་པ་དེ་ཉིད་ལ་འགྱུར་བ་མེད་པ་ཞེས་བྱའི། བསྒྲུབ་པར་རང་དབང་པའི་རྟག་དངོས་ལ་འདོད་པ་ནི་ཆོས་འདི་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་མ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་(དོན་ཚན་སོ་སོར་བཤད་པ་)ནི། རྩ་བ་ལྟ་བུའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་བཅུ་བཞིའོ། །ཚིགས་སུ་བཅད་པ་བཅུ་བཞི་པས་ནི་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་གནས་སྐབས་ན་འབྲལ་རུང་དང་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་ཡོན་ཏན་མི་འདྲ་བར་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མེད་ཅིང༌། འབྲལ་མི་ཤེས་པ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(སོ་སོར་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་ན་མི་འགྱུར་བ་བཤད་པ་དང༌། མ་དག་པ་དང་དག་པའི་གནས་སྐབས་ན་མི་འགྱུར་བ་བཤད་པ་དང༌། ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་གི་གནས་སྐབས་ན་མི་འགྱུར་བའི་

95 བློ་གླིང་དང་སྒོ་མང་༽ སྐྱེ་བར་མི་ནུས་ཤིང།

225

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀདོན་བཤད་པའོ། །
དང་པོ་(མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་ན་མི་འགྱུར་བ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང༌། ལན་
ནོ། །དང་པོ་(དྲི་བ་)ནི། དེ་ལ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(ལན་)ལ་གཉིས། ཕུང་སོགས་སྐྱེད་བྱེད་ལས་ཉོན་སོགས་ཀྱིས་མི་འགྱུར་བ་དང༌། མེ་དང་ཆོས་མཚུངས་པའི་ཕུང་
སོགས་འཇིག་བྱེད་རྒ་བ་སོགས་ཀྱིས་མི་འགྱུར་བའོ། །དང་པོ་(ཕུང་སོགས་སྐྱེད་བྱེད་ལས་
ཉོན་སོགས་ཀྱིས་མི་འགྱུར་བ་)ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་(རྩ་བ་)ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་(མདོར་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་མ་གོས་པ་དང༌། དེའི་སྐྱེ་འཇིག་གིས་
མ་གོས་པའོ། །
དང་པོ་(ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་མ་གོས་པ་)ནི། ཇི་ལྟར་ནམ་མཁའ་ཀུན་སོང་
བ། །ཕྲ་ཕྱིར་ཉེ་བར་གོས་པ་མེད། །དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ། །གནས་འདི་ཉེ་བར་གོས་པ་མེད། །ཇི་ལྟར་ནམ་མཁའ་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཀུན་ཏུ་ཁྱབ་པར་སོང་བ་
ཡིན་ཡང་ཐོགས་པའི་རེག་བྱ་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་ཡིན་པས་འདུས་མ་བྱས་ཤིང་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་བས་ཕྲ་བའི་ཕྱིར། སྣོད་ཀྱི་འཇིག་
རྟེན་གྱི་ཉེས་པས་96རྡུལ་སོགས་ཀྱིས་ཉེ་བར་གོས་པ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་གནས་འདི་ཁྱབ་པར་ཡོད་ཀྱང་ལས་ཉོན་སོགས་ཀྱིས་རྣམ་པ་གཞན་དུ་བསྒྱུར་བའི་ཚུལ་
གྱིས་ཉེ་བར་གོས་པ་མེད་པའོ། །

96 བློ་གླིང་༽ཉེས་པའི་ སྒོ་མང་༽ཉེ་བའི་

226

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

གཉིས་པ་(དེའི་སྐྱེ་འཇིག་གིས་མ་གོས་པ་)ནི། ཇི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་དུ། །ནམ་མཁའ་ལ་ནི་སྐྱེ་ཞིང་འཇིག །དེ་བཞིན་འདུས་མ་བྱས་དབྱིངས་ལ། །དབང་པོ་རྣམས་ནི་
སྐྱེ་ཞིང་འཇིག །ཇི་ལྟར་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་དུ་ནམ་མཁའ་ལ་ནི་བརྟེན་ཏེ་
རླུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ནས་བརྩམས་ནས་སྐྱེ་ཞིང་དུས་མཐའི་མེ་སོགས་ཀྱིས་འཇིག་པ་
དེ་བཞིན་དུ་འདུས་མ་བྱས་པ་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་དབྱིངས་ལ་དབང་པོ་རྣམས་ནི་
སྐྱེ་ཞིང་འཇིག་ཀྱང་སྐྱེ་འཇིག་གི་ཆོས་ཀྱིས་རྣམ་པ་གཞན་དུ་བསྒྱུར་བར་མི་ནུས་
པའོ། །
གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། འཇིག་པའི་ཆོས་ཀྱིས་མ་གོས་པ་དང༌།
སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཀྱིས་མ་གོས་པའོ། །དང་པོ་(འཇིག་པའི་ཆོས་ཀྱིས་མ་གོས་པ་)ནི། ཇི་ལྟར་ནམ་
མཁའ་མེ་རྣམས་ཀྱིས། །སྔོན་ཆད་ནམ་ཡང་ཚིག་པ་མེད། །དེ་བཞིན་འདི་ནི་འཆི་བ་
དང༌། །ན་དང་རྒ་བའི་མེས་མི་ཚིག །ཇི་ལྟར་ནམ་མཁའ་མེ་རྣམས་ཀྱིས་སྔོན་ཆད་ནམ་
ཡང་ཚིག་པ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་འདི་ནི་འཆི་བ་དང་ན་བ་དང་རྒ་བའི་མེས་མི་ཚིག་ཅིང་ཞིག་པར་བྱར་མེད་དོ། །རྣམས་ནི་མང་པོའི་ཚིག་སྟེ་མེ་གསུམ་མོ། །འཇིག་པའི་ཆོས་ཀྱིས་མ་གོས་པ་བརྗོད་བྱ་ཉུང་བས་ཐོག་
མར་བཤད་པའོ། །
གཉིས་པ་(སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཀྱིས་མ་གོས་པ་)ལ་གསུམ། དཔེ་དང་དོན་དང༌། དཔེ་དོན་སོ་སོར་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་(དཔེ་)ནི། ས་ནི་ཆུ་ལ་ཆུ་རླུང་ལ། །རླུང་ནི་མཁའ་ལ་རབ་ཏུ་གནས། །མཁའ་ནི་རླུང་དང་ཆུ་དག་དང༌། །ས་ཡི་ཁམས་ལ་གནས་མ་ཡིན། །སའི་
དཀྱིལ་འཁོར་ནི་ཆུའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་གནས་ལ་ཆུ་རླུང་ལ་རླུང་ནམ་མཁའ་ལ་རབ་ཏུ་

227

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀགནས་ཀྱང་འདུས་མ་བྱས་པའི་ནམ་མཁའ་ནི་རླུང་དང་ཆུ་དག་དང་སའི་ཁམས་ལ་གནས་པ་མ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །
གཉིས་པ་(དོན་)ནི། དེ་བཞིན་ཕུང་པོ་ཁམས་དབང་རྣམས། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་དག་ལ་གནས། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་ཚུལ་བཞིན་མིན། །ཡིད་ལ་བྱེད་ལ་རྟག་ཏུ་གནས། །ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་ཡིད་བྱེད་ནི། །སེམས་ཀྱི་དག་པ་ལ་རབ་

གནས། །སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཆོས་རྣམས་ནི། །ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་གནས་པ་མེད། །དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་སྨིན་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཕུང་པོ་
དང༌། ཁམས་དང་མིག་གི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་རང་རྒྱུ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་དག་ལ་གནས་ཤིང་ལས་དང་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་ཚུལ་བཞིན་མིན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་རྟག་ཏུ་གནས་ལ་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་བྱེད་ནི་སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་

རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་ལ་རབ་ཏུ་གནས་ཀྱང་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དོན་དམ་པའི་
བདེན་པ་ནི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་པའི་ཚུལ་གྱིས་ལས་ཉོན་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་
རྣམས་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་གནས་པ་མེད་དོ། །དེའི་དོན་ནི་ལས་ཉོན་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་མ་གྲུབ་བརྟགས་པའི་ཚེ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་རྡུལ་ཙམ་ཡང་
མེད་པས་མཐར་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལས་མ་འདས་ལ། རང་
བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཇི་ལྟར་ཡོད་བརྟགས་པ་ན་རང་བཞིན་
གྱིས་སྟོང་པ་དེ་ཉིད་ལས་མ་འདས་ཀྱི། དེ་ལས་གཞན་ཉོན་མོངས་སོགས་སུ་མི་འགྱུར་བའི་དོན་ནོ། །དེས་ན་མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་

228

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

པ་ལས་ཉོན་གྱིས་རྣམ་པ་གཞན་དུ་བསྒྱུར་མི་ནུས་པ་ཡིན་གྱི། དྲི་བཅས་དྲི་མེད་དུ་
གཉེན་པོས་བྱེད་མི་ནུས་པའི་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་དག་གིས་ནི་སེམས་རང་བཞིན་
གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་དང༌། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང༌། བདེན་པར་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ཆོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དེ་
ཉིད་རྩལ་བཏོན་དུ་བྱས་ནས། དྲི་མ་གློ་བུར་བར་ཞར་ལ་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་ལ། འོག་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་མདོས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་དཔེ་དགུས་དྲི་མ་གློ་བུར་བ་ཡིན་པ་རྩལ་བཏོན་དུ་བཤད་ནས་སེམས་བདེན་སྟོང་སྤྲོས་བྲལ་ཞར་ལ་འཆད་པ་ཡིན་ནོ། །
གསུམ་པ་(དཔེ་དོན་སོ་སོར་སྦྱར་བ་)ལ་གཉིས། དངོས་དང༌། དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་
གྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(དངོས་)ནི། ས་དང་འདྲ་བ་ཕུང་པོ་དང༌། །སྐྱེ་མཆེད་ཁམས་རྣམས་ཤེས་པར་བྱ། །ཆུ་ཁམས་དང་འདྲ་ལུས་ཅན་གྱི། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་
ཤེས་བྱ་སྟེ། །ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་ཡིད་བྱེད་ནི། །རླུང་གི་ཁམས་དང་འདྲ་བར་ལྟ། །རང་བཞིན་ནམ་མཁའི་ཁམས་བཞིན་དུ། །དེ་གཞི་ཅན་མིན་གནས་པ་མེད། །རྣམ་སྨིན་
གྱིས་བསྡུས་པའི་ཕུང་པོ་དང་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་རྣམས་སའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་
འདྲ་བར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་
སས་གླིང་བཞི་རི་རབ་སོགས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པ་ལྟར་མ་འོངས་པ་ན་རྣམ་སྨིན་འབྱིན་

པའི་ལས་ཉོན་གྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སའི་རྟེན་བྱེད་པ་དང༌། གཞི་མི་བརྟན་པ་རླུང་ལ་
གནས་པའི་ཆུ་ཁམས་དང་འདྲ་བར་ལུས་ཅན་གྱི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་ཤེས་པར་བྱ་
སྟེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་གཞི་མི་བརྟན་པ་ཚུལ་མིན་ཡིད་

229

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀབྱེད་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་ཞེན་པ་ལྟར་མ་གྲུབ་ཅིང༌། ཇི་ལྟར་ཞེན་པས་སྟོང་པ་ལ་དངོས་སུ་གནས་པའི་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་བྱེད་ནི་ཆུའི་རྟེན་བྱེད་ཅིང་ནམ་མཁའ་ལ་དངོས་སུ་གནས་པ་རླུང་གི་ཁམས་དང་འདྲ་བར་ལྟའོ། །སེམས་ཀྱི་རང་

བཞིན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནམ་མཁའི་ཁམས་བཞིན་དུ་དེ་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་

འཛིན་སྟངས་དང་མཐུན་པའི་གཞི་ཅན་མིན་ཞིང་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་སོགས་ལ་གནས་པ་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་(དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་གྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་
ཀྱི་ཁྱད་པར་དང༌། ལས་ཉོན་གྱི་ཁྱད་པར་དང༌། དེ་དག་གི་རྟེན་གྱི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་
པོ་(ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་)ནི། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་ཡིད་བྱེད་ནི། །སེམས་ཀྱི་རང་

བཞིན་ལ་གནས་ཏེ། །ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་རབ་
ཏུ་ཕྱེ། །ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་བྱེད་ནི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་བདེན་སྟོང་སྤྲོས་བྲལ་ལ་རབ་ཏུ་གནས་ལ་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་ལས་དང་ཉོན་
མོངས་སྐྱེ་བའི་གོ་སྐབས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བས་ཕྱེད་སྔ་མས་བདེན་སྟོང་ལ་གནས་པ་དང༌། ཕྱེད་ཕྱི་མས་ལས་ཉོན་གྱི་རྟེན་བྱེད་པར་བསྟན་ཏོ། །འདི་དག་གིས་ཀྱང་ལས་དང་ཉོན་
མོངས་པ་གཞི་མེད་རྩ་བྲལ་དུ་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་(ལས་ཉོན་གྱི་ཁྱད་པར་)ནི། ལས་དང་ཉོན་མོངས་ཆུ་ལས་ནི། །ཕུང་པོ་སྐྱེ་མཆེད་ཁམས་རྣམས་འབྱུང༌། །དེ་འཇིག་པ་དང་ཆགས་པ་ལྟར། །སྐྱེ་དང་འཇིག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་ཆུའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྟ་བུ་ལས་ནི་ཉེར་ལེན་དང་
ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་བྱས་ནས་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཕུང་པོ་དང་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་རྣམས་

230

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

འབྱུང་ལ། ཆུའི་དཀྱིལ་འཁོར་དེ་འཇིག་པ་དང་ཆགས་པ་ལྟར་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཕུང་པོ་
སོགས་ཀྱང་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་(དེ་དག་གི་རྟེན་གྱི་ཁྱད་པར་)ནི། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནམ་མཁའ་ཡི། །ཁམས་ལྟར་རྒྱུ་མེད་རྐྱེན་མེད་དེ། །ཚོགས་པ་མེད་ཅིང་སྐྱེ་བ་དང༌། །འཇིག་དང་གནས་པའང97་ཡོད་མ་ཡིན། །ནམ་མཁའ་སྐྱེ་འཇིག་དང་བྲལ་བ་ལྟར་སེམས་ཀྱི་རང་

བཞིན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཡང་ནམ་མཁའི་ཁམས་ལྟར་སྐྱེད་པའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་

མེད་ཅིང་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྐྱེན་མེད་དེ་དེ་སྐྱེད་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཚོགས་པ་མེད་ཅིང་སྐྱེ་བ་དང་མཐར་འཇིག་པ་དང༌། རྒྱུའི་དབང་གིས་གནས་པ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའོ། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་མདོར་བསྟན་དང་
དོན་བསྡུར་བྱུང་ཡང་རྒྱས་བཤད་དུ་མ་བྱུང་བ་ནི་དེ་གཉིས་ཀྱིས་གོ་བར་དགོངས་པ་
དང༌། སྐྱེ་འཇིག་གིས་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་བྱེད་མི་ནུས་ན་ལས་ཉོན་གྱིས་གཞན་དུ་

བསྒྱུར་བར་མི་ནུས་པ་གོ་སླ་བར་དགོངས་སོ། །
གསུམ་པ་(དོན་བསྡུ་བ་)ལ་གཉིས། ལས་ཉོན་གྱིས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་དང༌།
སྐྱེ་འཇིག་གིས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་མཚམས་སྦྱར་བ་དང་བཅས་པའོ། །དང་པོ་(ལས་ཉོན་གྱིས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་)ནི། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་འགྱུར་མེད་དེ། །ཡང་དག་མིན་རྟོགས་ལས་བྱུང་འདོད་ཆགས་སོགས། །གློ་བུར་དྲི་མས་དེ་ཉོན་མོངས་མི་འགྱུར། །སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྣོད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས་གཞན་དུ་མི་

97 སྡེ་དགེ་དང་ཅོ་ནེ་བསྟན་འགྱུར་༽ལའང་

231

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀའགྱུར་བའི་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་ངོ་བོ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་དེ།
ཡང་དག་པ་མིན་པའི་རྟོག་པ་བདེན་འཛིན་ལས་བྱུང་བའི་འདོད་ཆགས་སོགས་གློ་
བུར་གྱི་དྲི་མས་དེ་ཉོན་མོངས་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་སེམས་ཀྱང་ཆགས་སོགས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་ཅེ་
ན། དེ་ནི་རང་ལྡོག་དང་གཞི་ལྡོག་མ་ཕྱེད་པའི་རྩོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཀྱིས་

སེམས་དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་གནས་ཐ་དད་ཅིང་སེམས་
ཀྱི་གནས་ཚོད་ཡུལ་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། ཡུལ་གྱི་མཐར་ཐུག་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་ཡང༌། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་ཚུལ་དེ་ལྟར་བསླད་པས་ཡུལ་གྱི་

མཐར་ཐུག་མཐོང་བའི་གེགས་བྱེད་ལ། ཉོན་མོངས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྒོ་ནས་གནས་མི་ནུས་ཤིང༌། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་
དམིགས་མི་ནུས་པས། ཉོན་མོངས་ཀྱིས་བསླད་པར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱར་མེད་
དོ། །འོ་ན་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་བསྒྲིབ་པར་ཡང་བྱར་མེད་པར་འགྱུར་རོ་
ཞེ་ན། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་མཐོང་བ་དང་རྟོགས་པ་ལ་
བར་ཆད་བྱས་པས་དྲི་མ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ་དེ་ལ་བསྒྲིབས་པ་ན་དེ་དང་མཚན་ཉིད་མཚུངས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་མཐོང་བ་ལ་བསྒྲིབས་ཀྱང༌།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དྲི་བཅས་སུ་མི་འགྱུར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་
སྒྲིབ་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། སྒྲིབ་བྱ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱང་རང་རྒྱུད་ལ་
གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་མིག་མི་གསལ་བས་ཐག་རིང་པོའི་གཟུགས་གསལ་བར་མ་མཐོང་བའི་ཚེ། མིག་སྐྱོན་ཅན་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་དེའི་ཁྱད་ཆོས་ཡིན་གྱི།

232

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

གཟུགས་དེའི་ཁྱད་ཆོས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་དེའི་དྲུང་ན་གནས་པའི་མིག་གསལ་བས་ཀྱང་གཟུགས་དེ་གསལ་བར་མི་མཐོང་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་དུ། འབྲས་བུ་དག་པ་གཟུགས་ལ་སོགས། །ཞེས་སོགས་
ཀྱི་དོན་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །
གཉིས་པ་(སྐྱེ་འཇིག་གིས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་མཚམས་སྦྱར་བ་དང་བཅས་པ་)ལ་གཉིས།
མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། རྩ་བའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། ཇི་ལྟར་སྣོད་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་ཀྱང་ནམ་མཁའ་སྐྱེ་འཇིག་གིས་མ་གོས་པ་ནམ་མཁའི་དཔེ་འདིས་ཞེས་སོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་རྟག་པ་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པས་རང་གི་ངོ་བོ་ཡང་འགྱུར་མེད་ཡིན་མོད་
ཀྱི། འདིར་ནི་མི་འགྱུར་བའི་ཚུལ་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཏེ། དེ་ལྟར་བཤད་པའི་དགོས་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་
ལས་མ་འདས་ཤིང་དེ་སུ་གང་གིས་ཀྱང་རྣམ་པ་གཞན་དུ་བྱ་བར་མི་ནུས་པས་ཉོན་མོངས་སྤོང་བར་འདོད་པ་དང་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་མཐོང་བར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་

ཚུལ་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ཡིན་ནོ། །ཐར་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡང་རྟག་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། མཁས་པ་ལ་གྲགས་པའི་རྟག་པའི་རྣམ་གཞག་མི་ཤེས་པར་
བསྒྲུབ་པ་རང་དབང་བའི་རྟག་དངོས་ཁས་ལེན་པ་གཞན་སྡེའི་ལུགས་ལ་འཚོལ་བར་མི་བྱའོ། །
གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ནི། ལས་དང་ཉོན་མོངས་ཆུ་སོགས་ཀྱིས། །འདི་ནི་མངོན་པར་
འགྲུབ་མིན་ཏེ། །འཆི་དང་ན་དང་རྒ་བའི་མེ། །མི་བཟད་པས་ཀྱང་འཚིག་མི་འགྱུར། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཆུའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་འདྲ་བ་སོགས་ཀྱི་ཚོགས་

233

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀཀྱིས་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་འདི་ནི་མངོན་པར་འགྲུབ་པ་མིན་ཏེ་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཀྱིས་མ་གོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཆི་བ་དང༌། ན་བ་དང༌། རྒ་བའི་མེ་སྡུག་བསྔལ་དྲག་པོ་བསྐྱེད་པའི་མི་ཟད་པས་ཀྱང་འཚིག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། འཇིག་པའི་ཆོས་ཀྱིས་

མ་གོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱེད་ཕྱེད་ཀྱིས་སྐྱེ་འཇིག་དང་བྲལ་བར་བསྟན་ཏོ། །འདི་བཤད་
པ་ལྟ་བུའི་ཚིགས་བཅད་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ཡིན་ཡང་དོན་བསྡུར་བྱས་པ་ལ་འགལ་བ་
མེད་པར་སེམས་སོ། །
གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ལ་གསུམ། ཚིག་དོན་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ་དང༌། ལུང་དང་སྦྱར་བ་དང༌། བཤད་ཟིན་དྲན་པར་བྱེད་པའོ། །དང་པོ་(ཚིག་དོན་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ་)ལ་གསུམ། །སྐྱེ་བས་མ་གོས་པ་དང༌། འཇིག་པས་མ་གོས་པ་དང༌། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་(སྐྱེ་བས་མ་གོས་པ་)ནི། ཇི་ལྟར་ཞེས་ཏེ། རླུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་འདྲ་བའི་
ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ལས་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཕུང་པོ་བསྐྱེད་ཀྱང༌། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་
ནམ་མཁའ་དང་འདྲ་བ་བསྐྱེད་ཅིང༌། ཆགས་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པའོ། །གཉིས་པ་ (འཇིག་པས་མ་གོས་པ་)ནི། ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་སྨིན་འཆི་བ་
དང་ན་བ་དང་རྒ་བའི་ཚོགས་བསྐྱེད་པས་འཇིག་ཀྱང་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་མི་འཇིག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་(དོན་བསྡུ་བ་)ནི། དེ་ལྟར་མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་(ལུང་དང་སྦྱར་བ་)ནི། རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་སྒོའི་ཆོས་སྣང་བ་ནི་ཆོས་སྣང་བའི་སྒོ་གཞན་ལས་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་བ་སྟེ། ཆོས་ནི་འདིར་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་ལ། སྒོ་ནི་དེ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཐབས་སོ། །དེ་ལས་

234

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

བརྩམས་ནས་ནམ་མཁའི་དཔེ་འདི་རྒྱས་པར་ནི། ནམ་མཁའ་མཛོད་ཀྱི་མདོ་ཇི་ལྟ་བ་
བཞིན་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་གཉིས། ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་མ་གོས་པ་དང༌། སྐྱེ་
འཇིག་གིས་མ་གོས་པའོ། །
དང་པོ་(ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་མ་གོས་པ་)ནི། འགྱུར་ཁ་ཅིག་ལས། གྲོགས་པོ་དག་
ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་འབྱུང་ལ། འདིའི་ལྟར་ན། འཁོར་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་པ་ལ་ཞུས་པའི་
ཚུལ་ལོ། །དྲང་སྲོང་ཆེན་པོ་ཉོན་མོངས་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་ལ་བསྒྲིབས་པས་

མུན་པ། རྣམ་པར་དག་པ་ནི་མཐོང་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྣང་བར་བྱེད་པས་སྣང་བའོ། །ཉོན་མོངས་པ་ནི་གཉེན་པོ་བྱུང་ན་ཐེན་མི་ཚུགས་པས་སྟོབས་ཆུང་བ། ལྷག་མཐོང་ནི་སྟོབས་དང་ལྡན་པའོ། །ཉོན་མོངས་པ་ནི་གློ་བུར་བ། རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་
པར་དག་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བའོ། །ཉོན་མོངས་པ་ནི་ཞེན་པ་ལྟར་མེད་བཞིན་
དུ་ཀུན་ཏུ་བཏགས་པ། རང་བཞིན་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཡིན་པས་
ཀུན་ཏུ་མ་བཏགས་པའོ། །
གཉིས་པ་(སྐྱེ་འཇིག་གིས་མ་གོས་པ་)ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། དོན་བསྡུ་པའོ། །དང་པོ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། དཔེ་དང༌། དོན་དང༌། དཔེ་དོན་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་(དཔེ་)ནི། དྲང་སྲོང་ཆེན་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ་ཞེས་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་ཁམས་བཞི་པོ་འདི་རྣམས་ལས་གསུམ་ནི་སྐྱེ་འཇིག་དང་ལྡན་པ་དང༌། ཡུན་རིང་དུ་མི་གནས་པ་དང༌། རྣམ་པར་འགྱུར་བར་མཐོང་གི ། ནམ་མཁའི་ཁམས་ནི་དེ་ལས་ལྡོག་པའོ། །གཉིས་པ་(དོན་)ནི། དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་དང་ལས་ཉོན་དང་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་དང་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྣམས་སྔ་མ་སྔ་མ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ལ་

235

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀགནས་ཀྱང་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་འོད་གསལ་བ་སྟེ། གློ་བུར་གྱི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་
པས་ཉོན་མོངས་པའོ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །དང་བོ་གསུམ་ནི་རྒྱུ་རྐུྱེན་ལས་སྐྱེ་ཞིང་དེ་
འགགས་ན་འགག་པར་འགྱུར་གྱི། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྒྱུ་རྐྱེན་
སོ་སོར་མེད་པར་རྒྱུ་མེད་པ་རྐྱེན་མེད་པ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཚོགས་པ་མེད་པའམ། ཡང་ན་རང་གི་ངོ་བོ་ཚོགས་པ་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་འགག་པ་མེད་པའོ། །གསུམ་པ་(དཔེ་དོན་སྦྱར་བ་)ནི། དེ་ལ་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(དོན་བསྡུ་བ་)ནི། དེས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྩ་བ་ཡོངས་སུ་ཆད་པ་སྟེ། དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་བརྟགས་ན་བརྟག་བཟོད་པའི་སྙིང་པོ་ཅུང་
ཟད་ཀྱང་མེད་པས་སྙིང་པོ་མེད་པའི་རྩ་བ་ཅན། དེ་ལྟར་གནས་པའི་དུས་ན་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་མི་གནས་པའི་རྩ་བ་ཅན་དུས་གསུམ་གར་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པའི་རྩ་བ་ཅན་རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྩ་བ་མེད་པའི་རྩ་བ་ཅན་ནོ། །ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེའོ། །ཞེས་སོ། །དང་པོས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་རྩ་བ་མེད་པ་དང༌། ལྷག་མ་བཞིས་ཐ་སྙད་དུ་རྩ་བ་ཡོད་པར་བསྟན་ཏོ། །གསུམ་པ་(བཤད་ཟིན་དྲན་པར་བྱེད་པ་)ནི། མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཞེས་ཏེ། རང་བཞིན་ནམ་མཁའ་དང་ཆོས་མཚུངས་པ་ནི། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནམ་མཁའ་ཡི། །ཞེས་དང༌། ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་རླུང་གི་ཁམས་དང་ཆོས་མཚུངས་པ་ནི། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་ཡིད་བྱེད་ནི། ཞེས་དང༌། ལས་ཉོན་ཆུའི་ཁམས་དང་ཆོས་མཚུངས་པ་ནི། ལས་དང་ཉོན་མོངས་ཆུ་ལས་ནི། །ཞེས་དང༌། ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་སའི་ཁམས་དང་ཆོས་མཚུངས་པ་ནི། དེ་འཇིག་པ་
དང་ཆགས་པ་ལྟར། ཞེས་སོགས་སུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

236

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

གཉིས་པ་(མེ་དང་ཆོས་མཚུངས་པའི་ཕུང་སོགས་འཇིག་བྱེད་རྒ་བ་སོགས་ཀྱིས་མི་འགྱུར་བ་)ལ་གསུམ། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི།
ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་དེ་འཇིག་པའི་རྒྱུ་འཆི་བ་དང་ན་བ་དང་རྒ་བའི་མེ་འཁོར་བར་གནས་
པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་འགོ་བའི་ནད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལས་བརྩམས་ཏེ། མེའི་ཁམས་དང་ཆོས་མཚུངས་པ་ནི་མ་བཤད་པས་ན98་དེ་བརྗོད་པ་བཤད་ཟིན་དྲན་པར་བྱེད་པ་འདིའི་མཚམས་སྦྱར་གྱི་ནང་དུ་བསྡུས་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་དོ། །
གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ནི། དུས་མཐའ་དམྱལ་བ་ཐ་མལ་བའི། །མེ་གསུམ་འཆི་དང་ན་བ་དང༌། །རྒ་བའི་མེ་གསུམ་རིམ་བཞིན་དུ། །དེ་དག་འདྲ་བར་ཤེས་པར་བྱ། །འཆི་བ་དང་ན་བ་དང་རྒ་བའི་མེ་གསུམ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་མཐའ་དག་
བསྲེག་པར་བྱེད་པ་དང༌། དམྱལ་བ་པའི་ལུས་བསྲེག་པར་བྱེད་པ་དང༌། བུད་ཤིང་བསྲེག་པར་བྱེད་པའི་དུས་མཐའི་མེ་དང༌། དམྱལ་བའི་མེ་དང༌། ཐ་མལ་གྱི་མེ་གསུམ་པོ་དེ་དང་འདྲ་བར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ལུས་གཏན་འཇོམས་པ་དང༌། ནད་མེད་པ་འཇོམས་པ་དང༌། དར་ལ་བབས་པ་འཇོམས་པའོ། །
གསུམ་པ་(འགྲེལ་པ་)ལ་གཉིས། དཔེ་གསུམ་དང་འདྲ་བའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་(དཔེ་གསུམ་དང་འདྲ་བའི་རྒྱུ་མཚན་)ནི། འཆི་བ་དང་ན་བ་དང་རྒ་བ་རྣམས་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་རྒྱུ་མཚན་གསུམ་དང་འདྲ་བར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་བདག་གི་བ་གཏན་མེད་པར་བྱེད་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་སྣ་ཚོགས་མྱོང་བར་བྱེད་པ་དང༌། ལས་ཉོན་གྱི་འབྲས་བུ་འདུ་བྱེད་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་

98 སྒོ་མང་༽ནི་

237

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀདག་གིས་ནི་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་བསམས་ཏེ་ཡིད་འབྱུང་བར་བྱས་ནས་ཐར་པ་ལ་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་བསྟན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་(ལུང་དང་སྦྱར་བ་)ནི། འཆི་བ་དང་ཞེས་ཏེ། དཔལ་འཕྲེང་གི་མདོ་ལས།
འདི་སྐད་ཅེས། བཅོམ་ལྡན་འདས་འཆི་བ་ཞེས་བགྱི་བ་དང༌། སྐྱེ་བ་ཞེས་བགྱི་བ་འདི་
ནི། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་འཆི་བ་ཞེས་བགྱི་བ་འདི་ནི་ལས་
ཉོན་གྱིས་འཕངས་པའི་དབང་པོའི་རྒྱུན་འགོག་པའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས། སྐྱེ་བ་ཞེས་
བགྱི་བ་འདི་ནི་རིགས་མཐུན་གཞན་གྱི་དབང་པོ་གསར་བ་རྣམས་ཐོབ་པའོ། །བཅོམ་
ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་སྐྱེ་བའམ་ཞེས་དང༌། དེ་ཅེའི་སླད་དུ་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ནི་ཞེས་ཏེ། རྟག་པ་སོགས་ནི་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་(མ་དག་པ་དང་དག་པའི་གནས་སྐབས་ན་མི་འགྱུར་བ་བཤད་པ་)ལ་གསུམ།
མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། མདོར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། དེ་ལ་ཞེས་ཏེ། མ་དག་པ་དང་དག་པ་ས་མཚམས་སོ་སོར་གཅོད་པའི་དོན་མ་ཡིན་གྱི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པའི་གནས་སྐབས་ཉིད་ཆ་སོ་སོར་ལ་ལྟོས་ནས་མ་དག་པ་99དང་དག་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་
སོགས་ཀྱིས་དག་པ་དང༌། སྙིང་རྗེའི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་སོགས་སྟོན་པས་མ་དག་
པའམ། ལས་ཉོན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཟད་པའི་ཆ་དེ་ཉིད་ཀྱང་སོ་སྐྱེ་ལ་བལྟོས་ནས་དག་པ་
དང་། སངས་རྒྱས་ལ་བལྟས་ནས་མ་དག་པའི་དོན་ནོ། །

99 ཤེས་རིག་དང་བློ་གླིང་༽མ་དག་

238

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

གཉིས་པ་(མདོར་བསྟན་པ་)ནི། སྐྱེ་འཆི་ན་དང་རྒ་བ་ལས་གྲོལ་བ། །འདི་ཡི་རང་བཞིན་ཇི་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་ཏེ། །སྐྱེ་སོགས་ཕོངས་དང་བྲལ་ཡང་དེ་ཡི་རྒྱུས། །བློ་ལྡན་འགྲོ་ལ་སྙིང་རྗེས་བསྐྱེད་ཕྱིར་བསྟེན། །བློ་ལྡན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་དང་འཆི་བ་དང་ན་བ་དང་རྒ་བ་ལས་གྲོལ་བ་ཡིན་ཏེ།
སྤྱོད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་ཁམས་འདིའི་རང་བཞིན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཉིད་དུ་100མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་སོགས་
ཕོངས་པ་དང་བྲལ་ཡང་འགྲོ་བ་ལ་དམིགས་ནས་སྙིང་རྗེ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏུ་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་བསྟེན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁམས་ཀྱི་རང་བཞིན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དེའི་རྒྱུས་དང་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་རྒྱུས་སོ། །ཡང་ན། རང་ཉིད་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་
འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་མེད་ཀྱང༌། སེམས་ཅན་གཞན་སྐྱེ་བའི་སྡུག་བསྔལ་མཐོང་བ་དེའི་རྒྱུས་བློ་ལྡན་འགྲོ་ལ་སྙིང་རྗེ་སྐྱེ་ལ་དེའི་ཕྱིར་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་བསྟེན་པར་བྱེད་དོ། །དེས་ན་རྐང་པ་དང་པོ་ཕྱེད་དང་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ཁྱད་པར་སྟོན་ལ་ཕྱི་མ་
ཕྱེད་དང་གཉིས་ཀྱིས་མ་དག་པའི་ཁྱད་པར་སྟོན་ནོ། །གསུམ་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་(དྲི་བ་)ནི།
འདིས་ཅི་བསྟན་ཅེ་ན། གཉིས་པ་(ལན་)ལ་གཉིས། སྐྱེ་བའི་ཁྱད་པར་ལ་བལྟོས་ནས་བཤད་པའི་མ་དག་པ་དང་དག་པའི་གནས་སྐབས་ན་འགྱུར་བ་མེད་པ་དང༌། སངས་རྒྱས་དང་སོ་སྐྱེ་ལ་བལྟོས་ནས་བཤད་པའི་མ་དག་པ་དང་དག་པའི་གནས་སྐབས་ན་འགྱུར་བ་མེད་པའོ། །དང་པོ་(སྐྱེ་བའི་ཁྱད་པར་ལ་བལྟོས་ནས་བཤད་པའི་མ་དག་པ་དང་དག་པའི་གནས་

100 སྐུ་འབུམ་༽ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཉིད་ བློ་གླིང་དང་སྒོ་མང་༽ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་

239

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀསྐབས་ན་འགྱུར་བ་མེད་པ་)ལ་གཉིས། དག་པའི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་དང༌། མ་དག་བའི་རང་བཞིན་དག་མ་དག་གི་རྒྱུས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(དག་པའི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །
དང་པོ་(རྩ་བ་)ནི། འཕགས་པས་འཆི་དང་ན་བ་དང༌། །རྒ་བའི་སྡུག་བསྔལ་རྩད་ནས་སྤངས། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་དབང་གིས་སྐྱེ། །དེ་ལ་དེ་མེད་ཕྱིར་དེ་མེད། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པས་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཆི་བ་དང་ན་བ་དང་རྒ་
བའི་སྡུག་བསྔལ་རྩད་ནས་སྤངས་ནས་དེ་ལ་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་དེ་མེད་དེ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཐེག་པ་དམན་པའི་འཕགས་པ་སློབ་པ་རྣམས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱང༌། ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་
གྱིས་མ་ཟིན་པས་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ཡོད་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་འཕགས་པ་རྣམས་ནི་དེ་ལྟར་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན། འོག་ནས་བསམས་བཞིན་དུ་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་པར་བཤད་པ་དང༌། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པར། མ་རིག་པ་དང་ལྟ་བས་བསྡུས་པའི་བག་ལ་ཉལ་སྤོང་གི། འདོད་པ་དང་སྲིད་པའི་ཟག་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བསམས་བཞིན་དུ་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་འདོད་པ་དང་སྲིད་པའི་ཟག་པ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱུར་བཤད་པ་དང༌འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེའི་དོན་ནི་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། །ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་འཇིག་ལྟ་
དང༌། མཐར་ལྟ་སོགས་རང་དོན་དང་གཞན་དོན་སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་གང་དུ་ཡང་ཉེ་བར་མཁོ་བ་མེད་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཀྱང་ཆེད་དུ་གཏད་ནས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། འདོད་པ་དང་སྲིད་པའི་ཟག་པ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱུར་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།

240

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

སྙིང་རྗེ་དང་སྨོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དང་འཆི་འཕོ་བའི་ཚེ། བདག་ཆད་
ཀྱིས་དོགས་པས་འཇིགས་ནས་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཕུང་པོ་ལ་སྲེད་པ་སོགས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྙིང་རྗེ་དང་སྨོན་
ལམ་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་རྒྱལ་སོགས་སུ་སྐྱེ་བ་བླངས་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ་རིགས་ཀྱི་སྲས་བསྐྲུན་པ་སོགས་ཀྱི་ཚེ་འདོད་པའི་ཟག་པ་དང་ཡང་གཟུགས་
ཁམས་སོགས་སུ་སྨོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་བླངས་ཟིན་པའི་ཚེ། སྲིད་པའི་ཟག་
པ་མངོན་གྱུར་ཡོད་ཀྱང་སྔགས་དང་སྨན་གྱིས་བསད་པའི་དུག་ལྟར་ཉོན་མོངས་པའི་
ཉེས་པ་མི་སྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཉོན་མོངས་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་རབ་ཏུ་མ་

ཞི་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་རབ་ཏུ་ཞི་བ་ནི། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་བརྗོད་ལ། དེའི་ལྡོག་ཕྱོགས་མ་ཞི་བ་ནི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་དང༌། དེ་བྱེད་པ་ནི་ཉོན་མོངས་ཡིན་ཡང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པའི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཉོན་མོངས་ལ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་སྒྲ་འཇུག་པ་ཡོད་ཀྱང༌། བཤད་པ་ལྟར་གྱི་སྒྲ་
བཤད་དུ་མེད་དོ། །
གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ནི། སྔར་རྒ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་འཆད་པ་ནི་མ་དག་པའི་
གནས་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་གསུམ་གྱི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ནི་བདེན་པར་ཞེན་པ་ཚུལ་བཞིན་མ་
ཡིན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་ལས་དང་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་གྱི་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་མིང་གཟུགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་སྐྱེ་བ་
ཡིན་ཏེ་རྒྱུ་དེ་མེད་པས་རྒ་བ་སོགས་མེད་པར་སྟོན་པ་ནི། མ་དག་པ་དང་ཞེས་ཏེ། གང་ཞིག་ཤིན་ཏུ་སྣང་བ་མེད་པར་གྱུར་བ་ཐབས་རྒྱ་ཆེན་པོས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་

241

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀསྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པས་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་ཉིང་
མཚམས་སྦྱོར་བའི་སྐྱེ་བ་སྣང་བ་མེད་པས་ཅིག་ཤོས་འབྲས་བུ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་མེ་

གསུམ་གཏན་འབར་བ་མེད་པར་རྟོགས་པའོ། །གཉིས་པ་(མ་དག་བའི་རང་བཞིན་དག་མ་དག་གི་རྒྱུས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
རྩ་བ་དང༌། དེ་དག་གི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(རྩ་བ་)ནི། ཇི་བཞིན་ཡང་དག་མཐོང་བའི་ཕྱིར། །སྐྱེ་སོགས་རྣམས་ལས་འདས་གྱུར་ཀྱང༌། །སྙིང་རྗེའི་བདག་ཉིད་སྐྱེ་བ་དང༌། །འཆི་དང་རྒ་དང་ན་བར་སྟོན། །ཐབས་རྒྱ་ཆེན་པོས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་ཁམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཡང་དག་པར་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ལས་ཉོན་གྱི་

དབང་གིས་སྐྱེ་སོགས་རྣམས་ལས་འདས་པར་གྱུར་ཀྱང་སྨོན་ལམ་དང་སྙིང་རྗེའི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་དང༌། འཆི་བ་དང༌། རྒ་བ་དང༌། ན་བར་སྟོན་པར་མཛད་
དོ། །ཕྱེད་དང་པོས་མ་དག་པ་དང་དག་པ་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱུ་དང༌། ཕྱེད་ཕྱི་མས་མ་དག་པའི་རང་བཞིན་བསྟན་ཏོ། །
གཉིས་པ་(དེ་དག་གི་དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ཚིག་དོན་མདོར་བསྟན་པ་དང༌། དེ་དག་གི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(ཚིག་དོན་མདོར་བསྟན་པ་)ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་དགེ་བའི་རྩ་བ་སྙིང་རྗེ་དང་སྨོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་ཁམས་གསུམ་དུ་
ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་ཅན་ཏེ། བསམས་བཞིན་དུ་ཞེས་སོ། །དེས་ནི་མ་དག་པའི་རང་བཞིན་བསྟན་ལ། དེ་དག་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱུ་ནི། དེ་དག་ལ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ལ་
སོགས་པའི་ཆོས་འདི་དག་ཀྱང་མེད་དེ། དོན་དམ་པའི་བདེན་པས་བསྡུས་པའི་ཁམས་དེ་ཉིད་ཅེས་སོ། །

242

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

གཉིས་པ་(དེ་དག་གི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། སྙིང་རྗེ་དང་སྨོན་ལམ་གྱི་

དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་མི་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(སྙིང་རྗེ་དང་སྨོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ལུང་དང་སྦྱར་བ་དང༌། ལུང་གི་དོན་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་(ལུང་དང་སྦྱར་བ་)ལ་གཉིས། འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱུ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་ཉོན་མོངས་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་(འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱུ་ངོས་བཟུང་བ་)ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་པའི་ཞེས་པ་ནས། འདི་ལྟ་སྟེ། ཞེས་པ་དང༌། འདི་ལ་དོན་ཚན་བརྒྱད་བཤད་པའི་དང་པོ་ནི། ཚོགས་རྫོགས་པའི་དོན་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་དང༌། གཉིས་པ་ནི། སེམས་ཅན་གཞན་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཆེད་དང༌། གསུམ་པ་ནི་རྒྱལ་བ་ལ་དད་པས་ཀུན་ནས་བསླངས་ནས་ལུས་གཞན་གྱིས་སངས་རྒྱས་དང་མཇལ་བ་དང༌། བཞི་པས་གདུལ་བྱ་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་སྤྱོད་པས་མི་སྐྱོ་བའི་ཆེད་དང༌། ལྔ་པ་དང་དྲུག་པས་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་དམ་པའི་ཆོས་འཛིན་པ་དང༌། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ལ་བརྩོན་འགྲུས་བསྐྱེད་པ་དང༌། བདུན་པ་
སྤྱོད་པ་དང་སྤྱོད་པའི་རྟེན་སེམས་བསྐྱེད་དོན་གཉེར་གྱི་བསམ་པ་དང༌། བརྒྱད་པ་ནི་བསམ་པ་དེས་ཀུན་ནས་བསླང་བའི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་སྤྱོད་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་སྟེ་དེ་དག་
ནི་ཕལ་ཆེར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱུའོ། །གཉིས་པ་(དེ་ཉོན་མོངས་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པ་དགག་པ་)ལ་གསུམ། ཉོན་མོངས་པར་
འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། ཉོན་མོངས་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པ་དགག་པ་དང༌། ཁམས་གསུམ་དུ་སྐྱེ་བ་སོགས་བསྟན་པའི་དགོས་པའོ། །

243

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀདང་པོ་(ཉོན་མོངས་པར་འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་)ནི། ཡང་གསུངས་པ་ཞེས་པ་ནས། ཉོན་མོངས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའོ། །ཉོན་མོངས་པས་བྱིས་པ་རྣམས་ཁམས་

གསུམ་དུ་སྦྱོར་བ་དང་འདྲ་བར་དགེ་བའི་རྩ་བ་འདི་དག་གིས་ཀྱང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་རྣམས་ཁམས་གསུམ་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པས་བྱེད་ལས་འདྲ་བ་ཙམ་ལ་བཏགས་པའོ། །ཁ་ཅིག །མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་དུ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྟོན་པ་ན། ལམ་ཤེས་ཀྱིས་མི་སྤོང་རྒྱུའི་ཉོན་མོངས་ངོས་འཛིན་པ་ལ། བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་ཞུས་པའི་མདོ་དྲངས་ནས་དེ་དང་དོན་གཅིག་པར་བྱེད་པ་ནི་ལེགས་པ་བཤད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་བསྟན་པ་ནི། སྙིང་རྗེ་དང་སྨོན་ལམ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་དགེ་རྩ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ནས་བཤད་པ་
ཡིན་པས། དེ་ལམ་ཤེས་ཀྱིས་སྤོང་མི་སྤོང་གི་དོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཉན་ཐོས་
ཀྱིས་ཉོན་མོངས་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་ལས་རང་བཞིན་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་སྟོན་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་(ཉོན་མོངས་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པ་དགག་པ་)ནི། དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེསམ་དཔའ་
ནི་ཞེས་པ་ནས། སེམས་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་དོན་ནི། ཇི་ལྟར་འདོད་པར་ལུས་ལེན་པ་ལ་མངའ་བསྒྱུར་བ་ཡིན་གྱི། མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་མ་ཡིན་པས་དེའི་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱུ་ཉོན་མོངས་ག་ལ་ཡིན་ཞེས་པའོ། །གསུམ་པ་(ཁམས་གསུམ་དུ་སྐྱེ་བ་སོགས་བསྟན་པའི་དགོས་པ་)ལ་གཉིས། དཔེ་དང༌། དོན་ནོ། །དང་པོ་(དཔེ་)ནི། བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ། དཔེར་ན་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(དོན་)ནི། བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་དེ་ལྟར་ན། ཞེས་པ་ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་

244

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།
དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཚིག་བླ་དྭགས་སོ། །ཞེས་པའོ། །བུ་གཅིག་པ་མི་གཙང་བའི་དོང་དུ་
ལྷུང་བ་ལ་མ་ལ་བརྩེ་བ་ཇི་ཙམ་ཡོད་པ་ལྟར། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་ན་སྙམ་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡང་དང་ཡང་། དུ་འབྱུང་ཡང་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་བ་དེ་བདག་གིས་བྱའོ། །སྙམ་པའི་ཁུར་དུ་བླངས་པ་དེ་མེད་པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལས་དམན་པའོ། །སེམས་ཅན་གྱི་དོན་སྒྲུབ་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡང་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལས་
ཡིན་པར་སྟོན་པ་ནི། བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་

གིས་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་ཐམས་ཅད་ལས་ཤིན་ཏུ་གྲོལ་ཡང༌། སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྟེ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(ལུང་གི་དོན་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ་)ནི། དེས་ན་མདོའི་དུམ་བུ་འདིས་ནི་གཞན་ལ་ཕན་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་དབང་དང་ལྡན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དང་སྙིང་རྗེ་གཉིས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བསམས་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་སྦྱོར་བའི་
ཕྱིར་མ་དག་པ་དང༌། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་གཉིས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས། དེ་ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དག་པའི་གནས་སྐབས་བསྟན་ཏོ། །གཉིས་པ་(ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་མི་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱོར་བ་དང༌། ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱོར་བ་)ནི། དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་

དག་པ་འདི་མ་སྐྱེས་པ་དང༌། མ་བྱུང་བ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ཐོབ་ནས་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་

245

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀདཔའི་ཆོས་ཉིད་འདི་རྗེས་སུ་ཐོབ་པ་དེ་ལྟར་རྒྱས་པར་ནི་མདོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ།
གཉིས་པ་(ལུང་དང་སྦྱར་བ་)ལ་གསུམ། ལུང་དྲང་བ་དང༌། ལུང་གི་དོན་བཤད་པ་
དང༌། ཟག་པ་ཟད་པའི་ཤེས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(ལུང་དྲང་བ་)ལ་གསུམ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བའི་ཚུལ་དང༌། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་ཡང་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱུ་བརྗོད་པ་དང༌། དེ་ཉིད་བསྒྲུབ་པའོ། །
དང་པོ་(དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བའི་ཚུལ་)ནི། ཇི་སྐད་དུ། བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་

རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྙིང་པོ་མེད་པ་ཉིད་དང་ཞེས་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
བསྟན་ཏོ། །རྣམ་སྨིན་བྱེད་པ་བོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པ་ཉིད་དང་ཞེས་པ་མན་
ཆད་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བསྟན་ཏོ། །བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ན་དམིགས་པ་ལ་དབང་བསྒྱུར་བ་ནི་འདི་ལྟར་གང་ལ་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་དེ་ལྟར་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ལ་ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་(དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་ཡང་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱུ་བརྗོད་པ་)ནི། དེ་ལྟར་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་(དེ་ཉིད་བསྒྲུབ་པ་)ལ་གསུམ། དཔེ་དང་། དོན་དང༌། དག་མ་དག་གཉིས་ཀའི་རྒྱུའི་དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་(དཔེ་)ནི། བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་དཔེར་ན་ཞེས་ཏེ། སྦྱངས་ཤིང་བྱི་དོར་
བྱས་པ་སོགས་ནི་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་(དོན་)ནི། བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་(དག་མ་དག་གཉིས་ཀའི་རྒྱུའི་དོན་བསྡུ་བ་)ལ་གཉིས། དག་པའི་དོན་བསྡུ་བ་དང་མ་དག་པའི་དོན་བསྡུ་བའོ། །
དང་པོ་(དག་པའི་དོན་བསྡུ་བ་)ནི། ཉོན་མོངས་ལ་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་ནི་དེ་

246

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ་ཞེས་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་དང༌། ཉོན་མོངས་གློ་བུར་བར་ཐུགས་སུ་ཆུད་ནས་
སེམས་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་གཞོམ་པར་བཞེད་པ་སྐྱེ་ལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་
གྱི་ཉོན་མོངས་གཞོམ་པའི་སྦྱོར་བ་ལ་བརྩོན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་རང་ཉིད་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་དུ་གྱུར་ན་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་རྫོགས་པར་བྱེད་མི་ནུས་པས་རང་
ཉིད་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་དུ་ཡང་མ་གྱུར་ལ། སེམས་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་གཞོམ་པའི་
ཆེད་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་པར་མཛད་དོ། །གཉིས་པ་(མ་དག་པའི་དོན་བསྡུ་བ་)ནི། འཁོར་བར་འབྲེལ་བར་བྱེད་པའི་ཞེས་སོ། །ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་ནི། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་མ་རིག་བག་
ཆགས་ཀྱི་ས་དང༌། ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ཡིན་ལ། ལུས་དེ་དག་ཀྱང་སྙིང་རྗེ་དང་སྨོན་
ལམ་གྱི་དབང་ཡིན་མོད་ཀྱི། འདིར་དེ་དག་གི་དབང་གིས་ལེན་པར་བྱེད་པའི་ལུས་ནི་
ཐ་མལ་བ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་མངོན་སུམ་ཚད་མས་མཐོང་དུ་རུང་བའི་འཁོར་ལོས་
བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོའི་ལུས་དང་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་ལུས་ལ་སོགས་པའོ། །
གཉིས་པ་(ལུང་གི་དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། དངོས་དང༌། ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་(དངོས་)ནི། འཁོར་བ་ནི་འདི་ལྟར་ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་ན། ཁམས་གསུམ་པའི་གཟུགས་བརྙན་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་གསུམ་པོ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །དེ་ནི་ཟག་
པ་མེད་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བས་མངོན་པར་འདུས་བྱས་པའི་ཕྱིར་འཁོར་བ་ཡིན་ལ། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པས་མངོན་པར་འདུས་བྱས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡང་དེ་ཉིད་དོ། །

247

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀགཉིས་པ་(ལུང་དང་སྦྱར་བ་)ནི། གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེའི་སླད་དུ། འདུས་བྱས་པ་དང་འདུས་མ་བྱས་པའི་འཁོར་བ་ཡང་མཆིས་ལ། འདུས་བྱས་པ་དང་འདུས་མ་བྱས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡང་མཆིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ལས་ཉོན་གྱི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ལ། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི
101་

ཕྱོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་དབང་གིས་འཁོར་བར་འཁོར་བའོ། །ལུང་གི་དོན་བཤད་པ་ནི། དེ་ལ་ཞེས་ཏེ། མཚན་མའི་སྤྲོས་པ་ཕྲ་མོའི་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་པ་དང་མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་ཞེས་བྱའོ། །གསུམ་པ་(ཟག་པ་ཟད་པའི་ཤེས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང༌།

ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་(སྤྱིར་བསྟན་པ་)ནི། དེ་ཡང་ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བསྒོམ་པ་དང་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་བསྒོམས་པས་ཉོན་མོངས་སྤངས་པ་ནི་སྤངས་པ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པའི་ཟག་པ་ཟད་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དང༌། སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་བསྐྱབ་པའི་དོན་དུ་
དེ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཟག་པ་ཟད་པ་ཐོབ་ཀྱང་
སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་དེ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་མངོན་དུ་གྱུར་བ་ལ་གཙོ་བོར་102རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་
ཀྱིས་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ས་དང་པོ་ནས་ཐོབ་
ཀྱང་དེ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་དོན། ས་དྲུག་པ་ནས་གཙོ་བོར་ཐོབ་པར་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་ས་ལྔ་པར་བསམ་གཏན་གྱི་ཕར་ཕྱིན་རྫོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཤེས་རབ་
101 ཤེས་རིག་དང་བློ་གླིང་༽ཀྱིས་
102 ཤེས་རིག་དང་བློ་གླིང་༽གཙོ་བོ་

248

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།
ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྫོགས་པའི་དོན་ཏེ། ས་དྲུག་པ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱང་སྙིང་རྗེ་ཆེན་
པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་བསམ་པ་ས་འདི་ནས་གཙོ་བོར་ཐོབ་པའི་
དོན་ནོ། །
གཉིས་པ་(ལུང་དང་སྦྱར་བ་)ནི། ཟག་པ་ཟད་པའི་ཤེས་པ་ལས་བརྩམས་ཏེ། མིའི་
དཔེར་བརྗོད་པ་མདོ་ལས་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་བཞིན་ཏེ། མདོ་ལས། དཔེར་ན། དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་བྱེ་བ་བགྲོད་དགོས་པས་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་ལམ་བགྲོད་དཀའ་ཞིང་ཐག་རིང་ལ། འཇིགས་པ་དང་བཅས་པ་ལམ་ན་ཟས་ལ་སོགས་པ་ཡང་མེད་པ་ཞིག་ཡོད་ལ། དེར་ཕྱིན་ན་དེའི་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་རྒྱུན་ཆད་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་གོ །དེ་ནས་སྐྱེས་བུ་ཞིག་གིས་གྲོང་ཁྱེར་དེའི་ཡོན་ཏན་ཐོས་ནས་བུ་གཅིག་པ་མཐོང་ན་དགའ་བ། སྡུག་པ། ཡིད་དུ་འོང་བ་ཞིག་ཡོད་པ་བོར་ཏེ། ལམ་དུ་ཞུགས་ནས་སྟོབས་
ཀྱི་ཤུགས་དང༌། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་ཁྱད་དུ་བསད་དེ། ལམ་རིང་པོ་དེ་འདས་ནས་རྐང་པ་ཡ་གཅིག་སྒོ་ཐེམ་ལ་བཞག་ཡ་གཅིག་ཕྱི་རོལ་ན་འདུག་པ་ན། བུ་གཅིག་པ་དྲན་ནས་འདི་སྙམ་དུ་མ་ལ་ཀྱེ་མ་བདག་གི་བུ་གཅིག་པ་འདིར་
ཁྲིད་དེ་མ་འོངས་པ་ལྟ་ཞིག་སྙམ་ནས། གྲོང་ཁྱེར་དེར་མ་ཞུགས་པར། ཕྱིར་ཕྱོགས་ནས་བུ་གང་ན་འདུག་པ་སླར་ལོག་པའི་མིའི་དཔེར་བརྗོད་གསུངས་ནས་རིགས་ཀྱི་བུ་

དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བསམ་གཏན་དང་ཤེར་ཕྱིན་སྒྲུབ་པའི་འབད་པ་ཆེན་པོ་དང༌། བརྩོན་པ་ཆེན་པོ་དང༌། ལྷག་པའི་བསམ་པ་བརྟན་པར་བསྒྲུབས་པས་

249

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀམངོན་པར་ཤེས་པ་ལྔ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། 103བསམ་གཏན་དང་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལ་སེམས་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བར་བྱས་པ་དེ། ཟག་པ་ཟད་པ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་ནས། གཞན་དག་ཀྱང་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པ་འདི་ཉིད་ལ་བཞག་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་སྟེ། དེ་དག་གི་དོན་ནི། ཟག་པ་ཟད་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་མཐའ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་རང་དབང་དུ་ཡུན་རིང་པོའི་བར་དུ་མངོན་སུམ་དུ་མཉམ་པར་འཇོག་འདོད་ན་ཡང་མཉམ་པར་བཞག་ནུས་པ་འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་ཐོབ་པའི་དོན་ཏེ། དང་པོ་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་ངེས་པ་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྫོགས་པ་ས་དྲུག་པ་མ་ཐོབ་བར་དུ་འགོག་པའི་
སྙོམས་འཇུག་མི་ཐོབ་ལ། དེ་ཐོབ་ནས་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་སྐབས་སུ་བདེན་འཛིན་ཡང་
སྐབས་རེར་ཅུང་ཟད་རེ་ཙམ་མ་གཏོགས་མངོན་གྱུར་ཤས་ཆེར་མི་འབྱུང་ལ། རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཤེས་བྱ་ཇི་སྙེད་པའི་རྣམ་པ་འཆར་བ་ཕལ་ཆེར་ཡང་མེ་ལོང་གི་ནང་གི་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་ལྟར་འཆར་བ་ཡིན་ནོ། །ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་སྟེ་སྲིད་
ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཐོབ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་བདེན་འཛིན་ཟད་པར་སྤངས་པས་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཤེས་བྱ་ཇི་སྙེད་པའི་རྣམ་པ་ཤར་ཕྱིན་ཆད་མེ་ལོང་ནང་
གི་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་ལྟར་འཆར་བས་ཁྱབ་ཀྱི། བདག་ཅག་རྣམས་ལ་

འཆར་བ་ལྟར་བདེན་སྣང་ཤར་ཡང་བདེན་སྟོང་དང་ཚོགས་པར་མི་འཆར་བ་དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འཆར་རོ། །ལུང་གི་དོན་བཤད་བ་ནི་ས་དྲུག་པ་དེ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་གཞོལ་བ་ལོག་པར་ཞུགས་

103 བློ་གླིང་དང་སྒོ་མང་༽དེ།

250

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

པའི་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་བསྐྱབ་པར་འདོད་པ་ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཉེ་
བར་ཞི་བ་ཐོབ་ཀྱང་ཉེ་བར་ཞི་བའི་བདེ་བའི་རོ་མི་མྱང་བ་དེའི་ཐབས་ལ་བྱང་བར་བྱས་པ་འཁོར་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་བལྟོས་ཏེ། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་ཐོབ་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་གནས་

ནས་སླར་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་བསམས་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པས104་ཇི་སྲིད་མྱུར་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བར་འདོད་པ་དུད་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་སུ་གཏོགས་
པ་རྣམ་པ་དུ་མར་སྐྱེ་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་ལུས་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པ་ལ་དབང་འབྱོར་བ་ནི། མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཁམས་གསུམ་གྱི་སོ་སོ་

སྐྱེ་བོའི་ཉེས་པས་མ་གོས་པའི་ཆ་ནས་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་ལ་བལྟོས་ནས་མ་དག་པ་དང༌། འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཆ་ནས་མ་དག་པ་དེ་སོ་སྐྱེ་ལ་བལྟོས་ནས་དག་པའོ། །
གཉིས་པ་སངས་རྒྱས་དང་སོ་སྐྱེ་ལ་བལྟོས་ནས་བཤད་པའི་མ་དག་པ་དང་དག་པའི་གནས་སྐབས་ན་འགྱུར་བ་མེད་པ་ལ་གསུམ། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། སྔར་བཤད་པའི་རྩ་བ་ལྟ་བུའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་དོན་གཞན་ནི།
གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ལ་གཉིས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བཞིའི་དག་པ་དང་མ་དག་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་དང༌། སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དག་པ་དང་

104 སྐུ་འབུམ་དང་ཤེས་རིག་༽ སྐྱེ་བ་ཡོངས་འཛིན་པས་

251

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀམ་དག་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པའོ། །ཚིགས་བཅད་དང་པོ་དགུས་དག་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་དང༌། ཚིགས་བཅད་བཅུ་པ་སངས་རྒྱས་ལ་བལྟོས་ཏེ་མ་དག་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་དང་དོན་གཅིག་གོ །དང་པོ་(བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བཞིའི་དག་པ་དང་མ་དག་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་)ལ་བཞི། དོན་དམ་པའི་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་དང༌། སྤྱོད་པ་ལ་ཞུགས་པ་དང༌། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་དང༌། སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(དོན་དམ་པའི་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་)ལ་གཉིས། རང་དོན་གྱི་

ཡོན་ཏན་དང༌། གཞན་དོན་གྱི་ཡོན་ཏན་ནོ། །
དང་པོ་(རང་དོན་གྱི་ཡོན་ཏན་)ནི། རྒྱལ་སྲས་འགྱུར་མེད་ཆོས་ཉིད་འདི། །རྟོགས་ནས་མ་རིག་ལྡོངས་རྣམས་ཀྱིས། །སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་དག་ཏུ་ནི། །མཐོང་བ་གང་ཡིན་དེ་
རྨད105་དོ། །རྒྱལ་སྲས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ས་དང་པོ་བ་དེ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་འདི་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ནས་འཁོར་བའི་རྒུད་པ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་འཆི་ལས་གྲོལ་ཡང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པས་
ལྡོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་ལྟར་སྙིང་རྗེ་དང་སྨོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་དང་
རྒ་བ་དང་ན་བ་དང་འཆི་བ་ལ་སོགས་པ་དག་ཏུ་ནི་མ་རིག་པས་ལྡོངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་

ཀྱང་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་རྨད་དོ་སྟེ་ངོ་མཚར་ཞིང་རྨད་དུ་བྱུང་བའོ། །ཡང་ན་ཚིགས་བཅད་འདི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་སྟོན་ཅིང༌།
སངས་རྒྱས་ལ་བལྟོས་ནས་མ་དག་པའི་ཆ་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་(གཞན་དོན་གྱི་ཡོན་ཏན་)ནི། འཕགས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཐོབ་པ་གང༌། །བྱིས་

105 སྡེ་དགེ་དང་ཅོ་ནེ་བསྟན་འགྱུར་༽ སྨད་

252

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

པའི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་སྟོན་ཏེ། །དེ་ཉིད་ཕྱིར་ན་འགྲོ་བ་ཡི། །གཉེན་གྱི་ཐབས་དང་སྙིང་རྗེ་
མཆོག །འཕགས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་སྐྱེ་འཆི་ལ་སོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་རྩད་ནས་སྤངས་པ་ཐོབ་པས་ས་དང་པོ་བ་གང་ཡིན་པ་དེས་སྙིང་རྗེས་ཀུན་ནས་བསླངས་ནས་བྱིས་

པའི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་སོགས་སྟོན་པར་མཛད་པ་སྟེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན་འགྲོ་བ་ཡི་གཉེན་གྱི་ཐབས་དང་སྙིང་རྗེ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བ་མངའ་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་(སྤྱོད་པ་ལ་ཞུགས་པ་)ལ་གཉིས། འཇིག་རྟེན་ན་གནས་ཀྱང་དེའི་དྲི་མས་མ་གོས་པ་དང༌། དཔེ་དོན་སྦྱར་ཏེ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(འཇིག་རྟེན་ན་གནས་ཀྱང་དེའི་དྲི་མས་མ་གོས་པ་)ནི། དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལས། །འདས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་ལས་མ་གཡོས། །འཇིག་རྟེན་དོན་དུ་འཇིག་རྟེན་ན། །འཇིག་རྟེན་དྲི་མས་མ་གོས་སྤྱོད། །ས་གཉིས་པ་ནས་བདུན་པའི་བར་གྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ནི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཉན་ཐོས་
དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་པའི་སྐྱེ་
བ་ལེན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་ལས་མ་གཡོས་པར་གནས་ལ་དེ་ལྟར་གནས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་པའི་དོན་དུ་འཇིག་རྟེན་ན་ཉོན་མོངས་པའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་བ་དང་སྡུག་ཀུན་གྱི་རྒུད་པས་ཟིལ་གྱིས་ནོན་ནས་གཞན་དོན་སྒྲུབ་མི་ནུས་པ་སོགས་འཇིག་
རྟེན་པའི་དྲི་མས་མ་གོས་པར་སྤྱོད་ཅིང་གནས་སོ། །གཉིས་པ་(དཔེ་དོན་སྦྱར་ཏེ་བཤད་པ་)ནི། ཇི་ལྟར་པདྨ་ཆུ་ནང་དུ། །སྐྱེས་པ་ཆུ་ཡིས་གོས་པ་མེད། །དེ་བཞིན་འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་དུ། །སྐྱེས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་ཆོས་མི་གོས། །ཇི་ལྟར་པདྨ་ཆུ་ནང་དུ་སྐྱེས་པ་ཆུ་ཡིས་གོས་པ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་པ་ལ་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་དུ་སྐྱེས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་པའི་

253

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀཆོས་ཀྱིས་མི་གོས་ཏེ་ལས་ཉོན་གྱི་སྐྱེ་འཆི་ལས་གྲོལ་ཞིང་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་བཞེད་པ་
ལ་མངའ་བསྒྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །
གསུམ་པ་(ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་)ནི། བྱ་བ་སྒྲུབ་ལ་རྟག་ཏུ་བློ། །མེ་བཞིན་དུ་ནི་འབར་བ་དང༌། །ཞི་བའི་བསམ་གཏན་སྙོམས་འཇུག་ལ། །རྟག་ཏུ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པ་ཡིན། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ས་བརྒྱད་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བ་བསྒྲུབ་པ་ལ་རྟག་ཏུ་བློ་མེ་བཞིན་དུ་ནི་འབར་
བ་དང་ཞེས་པས་གཞན་གྱི་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང༌། ཉོན་མོངས་ཟད་པར་
སྤངས་པས་སྡུག་བསྔལ་དང་འབད་རྩོལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་བསམ་གཏན་དང༌། སྙོམས་འཇུག་ལ་རྟག་ཏུ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་བསྒྱུར་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་མྱང་
འདས་མངོན་དུ་བྱེད་ནུས་ཀྱང༌། རང་དོན་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་བསམ་པ་སྐྱེ་བའི་གོ་སྐབས་ལེགས་པར་བཅོམ་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ས་ཐོབ་པ་ཡིན་ལ། སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཐོབ་པས་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་

ཤེས་བྱ་ཇི་སྙེད་པའི་འཆར་ཚུལ་ནི་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །ཞི་བའི་བསམ་གཏན་ལ་རྟག་ཏུ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པ་ནི། མཉམ་གཞག་རིགས་འདྲ་བར་མ་ཆད་དུ་འབྱུང་བའི་དོན་མིན་ཏེ། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་མངོན་སུམ་དུ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་དུ་ཤེས་བྱ་ཇི་སྙེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་ཤིང༌། སེམས་ཅན་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ལས་
གཞན་གྱིས་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྩོལ་བ་རགས་པ་ཉེ་བར་ཞི་བས་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་འཇོག་པའི་འབད་རྩོལ་ཆེན་པོ་མེད་པ་དང༌། རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་བྱ་བ་

254

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

ཀུན་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི106་རྩིས་མ་ཟིན་པ་
མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ས་དགུ་པ་དང༌། ས་བཅུ་པ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་སོགས་ཡོན་ཏན་དེ་དག་དང་ལྡན་པར་དོན་གྱིས་གོ་བར་དགོངས་སོ། །
བཞི་པ་(སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
འཕྲིན་ལས་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱུ་དང༌། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཕྲིན་ལས་འབད་མེད་དུ་འཇུག་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་(འཕྲིན་ལས་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱུ་)ལ་གཉིས། འཕྲིན་ལས་རྩོལ་བ་མི་མངའ་བར་འཇུག་པའི་རྒྱུ་དང༌། གདུལ་བྱ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་འཕྲིན་ལས་སྣ་ཚོགས་མཁྱེན་པའོ། །
དང་པོ་(འཕྲིན་ལས་རྩོལ་བ་མི་མངའ་བར་འཇུག་པའི་རྒྱུ་)ནི། སྔོན་གྱི་འཕེན་པའི་དབང་དང་
ནི། །རྣམ་རྟོག་ཐམས་ཅད་བྲལ་བའི་ཕྱིར། །དེ་ནི་ལུས་ཅན་སྨིན་པ་ཡི། །དོན་དུ་འབད་པ་བྱེད་མ་ཡིན། །སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་འབད་མེད་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པར་གྱུར་ཅིག །སྙམ་དུ་སྨོན་པའི་སྔོན་དུ་འཕེན་པའི་
དབང་དང་ནི་འབད་རྩོལ་རགས་པ་དང༌། དངོས་པོ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་རྣམ་རྟོག་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། དེ་ནི་ལུས་ཅན་སྨིན་པ་ཡི་དོན་དུ་ཆོས་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཀུན་སློང་གི་འབད་པ་ཆེན་པོ་བྱེད་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་འཇུག་པའོ། །དངོས་པོ་བདེན་འཛིན་ཉོན་སྒྲིབ་ཡིན་པས་ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཟད་པར་སྤངས་མོད་
ཀྱི། འདིར་ནི་ཆོས་སྟོན་པའི་ཀུན་སློང་གི་རྩོལ་བ་རགས་པ་ཡང་ཉེ་བར་ཞི་ནས་ངམ་ངམ་
ཤུགས་ཀྱིས་གཞན་དོན་ལ་འབད་མེད་དུ་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །

106 སྒོ་མང་༽མཉམ་བཞག་གིས་

255

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀགཉིས་པ་(གདུལ་བྱ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་འཕྲིན་ལས་སྣ་ཚོགས་མཁྱེན་པ་)ནི། བསྟན་དང་གཟུགས་སྐུ་དག་དང་ནི། །སྤྱོད་དང་སྤྱོད་ལམ་གྱིས་ཀྱང་རུང༌། །གང་ཞིག་ཇི་ལྟར་
གང་གིས་འདུལ། །དེས་དེ་དེ་ལྟ་ཉིད་དུ་ཤེས། །ཆོས་སྟོན་པའི་གསུང་གི་བརྗོད་པས་བསྡུས་པ་གདུལ་བྱ་དང་ཇི་ལྟར་འཚམས་པ་བསྟན་པ་དང༌། གདུལ་བྱ་དང་འཚམས་པར་107གཟུགས་སྐུ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་སྟོན་པ་དག་དང་ནི་ཆགས་ཅན་འདུལ་བའི་དོན་དུ་འདོད་ཆགས་ལ་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་སྟོན་པ་སོགས་སྤྱོད་པ་དང༌། སྤྱོད་ལམ་གྱིས་

འདུལ་བ་ལ་འགྲོ་འོང་སོགས་སྤྱོད་ལམ་གྱིས་ཀྱང་རུང༌། གདུལ་བྱ་གང་ཞིག་རྣམ་པ་
ཇི་ལྟར་ཐབས་གང་གིས་འདུལ་བའི་ཐབས་སོགས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེས་ཐབས་དེ་ཇི་ལྟར་འཚམ་པ་དེ་ལྟར་ཉིད་དུ་ཤེས་ནས་གཞན་དོན་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་(དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཕྲིན་ལས་འབད་མེད་དུ་འཇུག་པར་བསྟན་པ་)ནི། དེ་ལྟར་ནམ་མཁའི་མཐའ་ཀླས་ཀྱི། །འགྲོ་ལ་རྟག་ཏུ་ལྷུན་གྲུབ་པར། །ཐོགས་མེད་བློ་ལྡན་དེ་ཡིས་
ནི། །སེམས་ཅན་དོན་ནི་ཡང་དག་འཇུག །ཚུལ་དེ་ལྟར་རྒྱུ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ནམ་མཁའི་མཐས་ཀླས་ཀྱི་འགྲོ་བར་དུས་རྟག་ཏུ་འབད་རྩོལ་ཆེན་པོ་མི་དགོས་པར་ལྷུན་
གྱིས་གྲུབ་པར་འགལ་རྐྱེན་གྱིས་གེགས་བྱེད་མི་ནུས་པས་ཐོགས་མེད་དུ་བློ་ལྡན་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེའི་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ནི་ཡང་དག་པར་འཇུག་པའོ། །གཉིས་པ་(སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དག་པ་དང་མ་དག་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། དག་པའི་ཁྱད་པར་དང༌། མ་དག་པའི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་(དག་པའི་ཁྱད་པར་)ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚུལ་འདི་ནི། །རྗེས་ཐོབ་དེ་བཞིན་གཤེགས་རྣམས་

107 སྐུ་འབུམ་དང་ཤེས་རིག་༽ཇི་ལྟར་འཚམ་པ་བསྟན་པ་དང། གདུལ་བྱ་དང་འཚམ་པར་

256

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

དང༌། །སེམས་ཅན་ཡང་དག་སྒྲོལ་བ་ལ། །འཇིག་རྟེན་ན་ནི་མཉམ་པ་ཉིད། །སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་ཚུལ་འདི་ནི་རྗེས་ཐོབ་
ཏུ་ཆོས་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པའི་མཛད་པ་མཛད་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་དང་སེམས་ཅན་ཡང་དག་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྒྲོལ་བ་ལ་འཇིག་རྟེན་ན་ནི་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྗེས་ཐོབ་ཅེས་སྨོན་པས་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་གང་ལ་ཆོས་བསྟན་པར་བྱ་བའི་སེམས་ཅན་གྱི་གྲངས་ལ་སོགས་པ་དང་འཕྲིན་ལས་ཙམ་ཞིག་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱེད་ནུས་པ་སོགས་མཉམ་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། ཕྱོགས་
ཐམས་ཅད་ནས་མཉམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་མངོན་སུམ་དུ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་སོགས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་གྱིས་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟ་བ་མངོན་
སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་བློ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་བྱ་ཇི་སྙེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པ་ལ་བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་དྲི་མ་ཟད་པར་སྤང་དགོས་ལ། དེ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་མ་གཏོགས་གཞན་ལ་མེད་པས་དེ་མན་ཆད་དུ་མཉམ་གཞག་དང་རྗེས་ཐོབ་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་(མ་དག་པའི་ཁྱད་པར་)ནི། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་ས་རྡུལ་དང༌། །རྒྱ་མཚོ་བ་ལང་
རྨིག་རྗེས་ཀྱི། །ཁྱད་པར་གང་ཡིན་སངས་རྒྱས་དང༌། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཁྱད་
དེ་ཉིད། །ཆོས་སྟོན་པའི་གདུལ་བྱའི་གྲངས་ལ་སོགས་པ་མཉམ་པ་དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི། རྣམ་

པ་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མཉམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ས་ཆེན་པོ་དང་རྡུལ་ཕྲན་དང༌། རྒྱ་མཚོ་དང་བ་ལང་གི་རྨིག་རྗེས་ཀྱི་ཆུའི་ཁྱད་པར་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་འདྲ་བར་རྫོགས་

257

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀཔའི་སངས་རྒྱས་དང་མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཁྱད་པར་དེ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་ཚིགས་བཅད་སྔ་མས་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་
པའི་གྲངས་ལ་སོགས་པ་མཉམ་པ་བསྟན་ལ། ཚིགས་བཅད་ཕྱི་མས་མཛད་པ་མཛད་པའི་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཁྱད་པར་བསྟན་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་ནི། སྒོ་
གསུམ་གྱི་ཀུན་སློང་གི་རྩོལ་བ་མཐའ་དག་ཉེ་བར་ཞི་བ་དང་མ་ཞི་བའི་ཁྱད་པར་དང་
དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་དུ་ཆོས་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པའི་མཛད་པ་མཛད་ནུས་པ་དང་མི་ནུས་པའི་ཁྱད་པར་རོ། །སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་གདུལ་བྱའི་དོན་བྱེད་པར་མཉམ་པ་དང༌། འཕགས་པར་གྱུར་པའི་དོན་བྱེད་པ་མི་མཉམ་པའི་ཁྱད་པར་ནི་མི་རུང་སྟེ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཐར་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་འགོད་པ་ལ་རྒྱ་མཚོ་དང་བ་ལང་གི་རྨིག་རྗེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །
གསུམ་པ་(འགྲེལ་པ་)ལ་གཉིས། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང༌། སོ་སོར་བཤད་པའོ། །དང་
པོ་(སྤྱིར་བསྟན་པ་)ནི། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་བཅུ་པོ་ཞེས་པ་ནས། སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པའོ། །ཞེས་པའོ། །ས་རབ་དགའི་འོག་ཏུ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དང༌། ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་གྱི་སྟེང་དུ་མཆོག་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཏེ།
དེ་གཉིས་ལ་བལྟོས་ནས་དག་པ་དང་མ་དག་པའོ། །
གཉིས་པ་(སོ་སོར་བཤད་པ་)ལ་ལྔ་ཡོད་པའི་དང་པོ་དོན་དམ་པའི་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་ནི། དེ་ལ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དང་པོ་དང་གཉིས་པས་ནི་ཞེས་སོ། །ས་དང་པོར་ཆོས་དབྱིངས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་དོན་དུ་རྟོགས་པས་དག་པའི་ཡོན་
ཏན་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་མ་དག་པའི་ཆ་དོན་གྱིས་འཕེན་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་སྤྱོད་

258

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

པ་ལ་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡོན་ཏན་ནི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གསུམ་པ་དང་ཞེས་སོ། །ས་གཉིས་པ་ནས་བདུན་པའི་བར་སེར་སྣའི་ཀུན་དཀྲིས་དང་ཚུལ་འཆལ་སོགས་སྤྱོད་པ་108ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་གི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་རིམ་གྱིས་

ཟད་པར་བྱེད་པའི་སྟོབས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡོན་ཏན་ནི། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ལྔ་པས་ནི་ཞེས་སོ། །བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པའི་སྦྱོར་བ་ནི། ཆོས་སྐུའི་རྒྱུ་སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བའོ། །བཞི་པ་སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ནི། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དྲུག་པ་དང་ཞེས་སོ། །དོན་གཉིས་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཐབས་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྨིན་པའི་མཐུ་ལེགས་པར་ཐོབ་
པའོ། །ལྔ་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡོན་ཏན་ནི། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དགུ་པ་དང་བཅུ་པས་ནི་ཞེས་སོ། །དེའི་དོན་ནི་བཤད་ཟིན་ཏོ། །
གསུམ་པ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་གི་གནས་སྐབས་ན་འགྱུར་བ་མེད་པའི་དོན་བཤད་པ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། དེ་ལ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(དོན་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པ་དང༌། བསྟན་བཤད་སྦྱར་བའོ། །
དང་པོ་(བསྟན་པ་)ནི། གཞན་འགྱུར་མིན་བདག་མི་ཟད་ཆོས་ལྡན་ཕྱིར། །འགྲོ་སྐྱབས་ཕྱི་མའི་མཐའ་མེད་མུར་ཐུག་ཕྱིར། །དེ་ནི་རྟག་ཏུ་གཉིས་མེད་མི་རྟོག་ཕྱིར། །འཇིག་མེད་ཆོས་ཀྱང་མ་བྱས་རང་བཞིན་ཕྱིར། །འདི་ནི་སྔར་བཤད་པའི་རྩ་བ་ལྟ་བུའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ཡིན་ནོ། །ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་གནས་སྐབས་དེ་

108 བློ་གླིང་དང་སྒོ་མང་༽ སྤྱད་པ་

259

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀབཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རྟག་པ་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་
བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང༌། ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་
གྱི་ལུས་སྔ་མ་དོར་ནས་ཕྱི་མ་ཐོབ་པའི་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མིན་པའི་བདག་ཉིད་མཐར་ཐུག་པ་ཐོབ་པའི་གནས་སྐབས་འདུས་མ་བྱས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་མི་ཟད་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་མཐར་ཐུག་པ་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་མི་སླུ་བའི་སྐྱབས་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ཏེ། རང་
བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་མ་ལུས་པས་དག་པ་ཕྱི་མའི་མཐའ་
མེད་པར་མུར་ཐུག་པར་གནས་པའི་སྐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་བརྟན་པའི་དོན་བསྟན་ཏོ། 109། སྔར་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མས་རྣམ་པར་དག་པ་ཕྱིས་གཞན་དུ་གྱུར་ན་དོན་དམ་པའི་
སྐྱབས་སུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། རྟག་ཏུ་སྒྲོ་འདོགས་དང་སྐུར་འདེབས་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་རང་བཞིན་དུ་གནས་ཏེ། འཁྲུལ་བ་མཐའ་དག་ཟད་པས་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་མི་རྟོག་བཞིན་དུ་གནས་པའི་སྐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཞི་བ་ལ་གློ་
བུར་གྱི་དྲི་མ་མ་ལུས་པས་ཀྱང་ཞི་བའི་དོན་བསྟན་ཏོ། །ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་
ཀྱིས་འདུས་མ་བྱས་པས་འཇིག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། ལས་ཀྱིས་འདུས་མ་

བྱས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིས་གཡུང་དྲུང་གི་དོན་བསྟན་ཏོ། །གཉིས་པ་(བཤད་པ་)ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་(དྲི་བ་)ནི། འདིས་ཅི་བསྟན་ཅེ་ན། གཉིས་པ་(ལན་)ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་(རྩ་བ་)ལ་གསུམ། ཤུགས་ལ་བསྟན་པའི་རྣམ་བཅད་ཀྱི་དོན་དང༌། ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དོན་དང༌།

109 ཤེས་རིག་༽བསྟན་པའི་དོན་བསྟན་ཏོ། བློ་གླིང་༽བསྟན་པའི་དོན་བསྟན་ཏེ།

260

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།
རྣམ་བཅད་ཀྱི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །
དང་པོ་(ཤུགས་ལ་བསྟན་པའི་རྣམ་བཅད་ཀྱི་དོན་)ནི། སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་འཆི་བ་མེད། །གནོད་མེད་རྒ་བ་མེད་པ་སྟེ། །ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་ཉིང་མཚམས་མི་སྦྱོར་བར་མ་ཟད། ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་བླངས་པའི་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང༌། ཉོན་མོངས་པའི་འཆི་བ་མེད་
པར་མ་ཟད། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པར་བསྒྱུར་བའི་འཆི་བ་མེད་ལ། ལས་དང་ཉོན་
མོངས་པའི་དབང་གིས་གནོད་པ་མེད་པར་མ་ཟད། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་གནོད་པ་མེད་ཅིང༌། ཉོན་མོངས་པ་དང་བཅས་པའི་ཟག་
བཅས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་རྒ་བ་མེད་པར་མ་ཟད། ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ཀྱིས་

གཞན་དུ་བསྒྱུར་བའི་རྒ་བ་མེད་པ་སྟེ་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱིས་མི་མཐུན་
པའི་ཕྱོགས་རྣམ་པར་བཅད་པའི་རྣམ་བཅད་ཀྱི་གནས་ཉེ་བར་བཟུང་བའོ། །གཉིས་པ་(ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དོན་)ནི། དེ་ནི་རྟག་དང་བརྟན་ཕྱིར་དང༌། །ཞི་བའི་ཕྱིར་དང་གཡུང་དྲུང་ཕྱིར། །དེས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དེ་ནི་རྟག་
པ་དང་བརྟན་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཞི་བའི་ཕྱིར་དང༌། གཡུང་དྲུང་གི་ཕྱིར། གསུམ་པ་(རྣམ་བཅད་ཀྱི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ནི། དེ་ནི་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་
གྱི། །ལུས་ཀྱི་སྐྱེ་མེད་རྟག་པའི་ཕྱིར། །བསམ་མི་ཁྱབ་འགྱུར་འཆི་འཕོ་ཡིས། །དེ་ནི་
མི་འཆི་བརྟན་པའི་ཕྱིར། །བག་ཆགས་ཕྲ་མོའི་ནད་རྣམས་ཀྱིས། །གནོད་མེད་ཞི་བ་
ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། །ཟག་མེད་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་ཀྱིས། །གཡུང་དྲུང་ཕྱིར་ན་རྒ་བ་
མེད། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དེ་ནི་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ཀྱིས་སྐྱེ་
བ་མེད་དེ། རྟག་པའི་ཕྱིར། འདིར་རྟག་པའི་གཅད་བྱ་སྐྱེ་བ་ནི་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་

261

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀལུས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལ། རྟག་པའི་རྣམ་བཅད་ནི་སྐྱེ་བ་དེ་དང་བྲལ་བའོ། །བསམ་
གྱིས་མི་ཁྱབ་པར་བསྒྱུར་བ་ཡི་འཆི་འཕོ་བས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དེ་མི་འཆི་སྟེ་བརྟན་པའི་
ཕྱིར། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཕྲ་མོའི་ནད་རྣམས་ཀྱིས་གནོད་པ་མེད་
དེ། ཞི་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཀྱང་བརྟན་པ་དང་ཞི་བའི་གཅད་བྱ་ངོས་བཟུང་ནས་དེ་དང་བྲལ་བ་བརྟན་པ་དང་ཞི་བའི་དོན་དུ་བཤད་པའོ། །ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ཀྱི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པས་རྒ་བ་མེད་དེ། ལས་ཀྱིས་གཞན་དུ་

མི་འགྱུར་བས་གཡུང་དྲུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟག་བརྟན་སོགས་ཀྱི་དོན་དེ་ལྟར་བཤད་
ཀྱི། བསྒྲུབ་པ་རང་དབང་བའི་རྟག་དངོས་སུ་བཤད་པ་མེད་དོ། །གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ནི། ཤིན་ཏུ་དྲི་མ་མེད་ཅིང་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་
པ། འོད་གསལ་བ། རང་གི་རང་བཞིན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་རྣམ་པར་གནས་པ། 110
དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་
མཐའ་དག་གིས་དག་པ་དེ་ནི་འདི་ཚུན་ཆད་ནས་སྐྱེས་སོ་ཞེས་སྔོན་གྱི་མཐའ་ཉེ་བར་
བཟུང་ནས། ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟག་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དུས་འདི་ཙམ་ན་རྒྱུན་འགག་གོ་ཞེས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པར་ཡོངས་སུ་བསྒྱུར་བའི་འཆི་འཕོས་གསར་དུ་འཆི་བ་མ་ཡིན་ཏེ་བརྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རིགས་འདྲ་སྔ་ཕྱི་དུ་མར་བརྒྱུད་པའི་སྔོན་དང་ཕྱི་མའི་མཐའ་ཉེ་བར་བཟུང་ནས། མ་རིག་པའི་བག་
ཆགས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པས་ལུས་སེམས་ལ་གནོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཞི་བའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང༌ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་སྐྱེ་

110 ཤེས་རིག་དང་བློ་གླིང་༽སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་རྣམ་པར་དག་པ།

262

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

འཆི་དོན་མེད་པས་མ་ཕོག་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཡུང་དྲུང་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།
ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡོངས་སུ་སྨིན་པས་རྒ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །
གསུམ་པ་(བསྟན་བཤད་སྦྱར་བ་)ལ་གཉིས། རྟག་སོགས་བཞིའི་དོན་མདོ་ལས་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང༌། བསྟན་བཤད་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་(རྟག་སོགས་བཞིའི་དོན་མདོ་ལས་ཤེས་པར་བྱ་བ་)ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་(རྩ་བ་)ནི། དེ་ལ་ཚིག་གཉིས་དེ་བཞིན་གཉིས། །གཉིས་དང་གཉིས་ཀྱིས་གོ་རིམ་བཞིན། །འདུས་མ་བྱས་པའི་དབྱིངས་

ལ་ནི། །རྟག་པ་ལ་སོགས་དོན་ཤེས་བྱ། །དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་
འདུས་མ་བྱས་པའི་དབྱིངས་ལ་ནི། རྟག་པའི་དོན་དང༌། བརྟན་པ་དང༌། ཞི་བ་དང༌། གཡུང་དྲུང་ལ་སོགས་པའི་དོན་མདོ་ནས་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཇི་ལྟར་ན། རྟག་པའི་དོན་གྱི་ཚིག་གཉིས་ནི་བསྟན་པའི་ཚིག་དང༌། བཤད་པའི་ཚིག །གཞན་
འགྱུར་མིན་པ་དག་དང༌། མི་ཟད་ཆོས་ལྡན་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་བརྟན་པའི་དོན་བཤད་པའི་བསྟན་བཤད་གཉིས་ནི། འགྲོ་སྐྱབས་དང༌། ཕྱི་མའི་མཐའ་མུར་ཐུག་པ་དང༌། ཞི་བའི་དོན་སྟོན་པའི་བསྟན་བཤད་ཀྱི་ཚིག་གཉིས་ནི། རྟག་ཏུ་གཉིས་མེད་དང༌། མི་རྟོག་པ་111དང༌། གཡུང་དྲུང་གི་དོན་བཤད་པའི་བསྟན་བཤད་ཀྱི་ཚིག་འཇིག་མེད་ཆོས་དང༌། མ་བྱས་པའི་རང་བཞིན་གཉིས་ཀྱིས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་རྟག་པ་ལ་སོགས་
པ་འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་མདོ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ནི། དེ་ལ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(བསྟན་བཤད་སྦྱར་བ་)ལ་གཉིས།
རྩ་བ་དང༌། མདོ་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་(རྩ་བ་)ནི། མི་ཟད་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་

111 སྒོ་མང་༽མི་རྟོགས་པ་

263

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀཕྱིར། །གཞན་འགྱུར་མིན་བདག་རྟག་པའི་དོན། །མཐའ་ཡི་མུ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། །སྐྱབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་བརྟན་པའི་དོན། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་རང་བཞིན་
ཕྱིར། །གཉིས་མེད་ཆོས་ཉིད་ཞི་བའི་དོན། །མ་བཅོས་ཡོན་ཏན་ཉིད་ཕྱིར་ན། །འཇིག་མེད་དོན་ནི་གཡུང་དྲུང་ཉིད། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པས་བསྡུས་པ་མི་ཟད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མིན་པའི་བདག་ཡིན་པས་སྔ་མ་བཤད་པའི་ཚིག་དང༌། ཕྱི་མ་བསྟན་པའི་ཚིག་གཉིས་ཀྱིས་རྟག་པའི་དོན་བསྟན་ཏོ། །ཕྱི་མའི་མཐའི་མུ་དང་མཚུངས་
པར་གནས་པའི་ཕྱིར་དུས་ནམ་ཡང་བསླུ་བ་མེད་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་བའི་བཤད་པ་དང་བསྟན་པའི་ཚིགས་གཉིས་ཀྱིས་བརྟན་པའི་དོན་བསྟན་ཏོ། །རྣམ་
པར་མི་རྟོག་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མཐའ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་གློ་
བུར་གྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ་བཤད་པ་དང་བསྟན་པའི་ཚིག་གཉིས་ཀྱིས་ཞི་བའི་དོན་བསྟན་ཏོ། །ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ལས་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ཀྱིས་མ་

བཅོས་པའི་ཡོན་ཏན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་འཆི་འཕོས་འཇིག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཡིན་པས་བཤད་པ་དང་བསྟན་པའི་ཚིག་གཉིས་ཀྱིས་གཡུང་དྲུང་ཉིད་ཀྱི་དོན་ནི་བསྟན་
པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །
གཉིས་པ་(མདོ་དང་སྦྱར་བ་)ནི། མདོ་ལས། ཇི་སྐད་དུ། ཤཱ་རིའི་བུ་ཞེས་སོ། །ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་དང་བྲལ་བར་མ་ཟད་ཤེས་
སྒྲིབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་དོན་
བསྡུས་པ་ནི་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ཀྱི་ངོ་བོར་སྐྱེ་བ་མེད་པས་རྟག་པ་དང༌།

264

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།
བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པར་བསྒྱུར་བའི་འཆི་འཕོ་དང་བྲལ་བས་བརྟན་པ་དང༌། མ་རིག་
བག་ཆགས་ཀྱིས་ཟད་པར་སྤངས་པས་ཞི་བ་དང༌། ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ཀྱིས་མ་

བཅོས་བས་འཇིག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་འདི་ནི་གཡུང་དྲུང་ངོ༌། །ཞེས་གསུངས་པ་
ཡིན་ནོ། །
བཞི་པ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་དུས་ན་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་
དབྱེར་མེད་དུ་ལྡན་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་མཐར་ཕྱིན་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་མ་ལུས་པས་རྣམ་པར་དག་པའི་གནས་
སྐབས་འདི་ཉིད་ལ་ཡེ་ཤེས་དང་སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་དབྱེ་བ་མེད་པའི་དོན་ལས་བརྩམས་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ནི།
གཉིས་པ་(དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(མདོར་བསྟན་པ་)ནི། གང་ཕྱིར་དེ་ནི་ཆོས་སྐུ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས། །དེ་ནི་འཕགས་པའི་བདེན་པ་དོན་དམ་མྱ་ངན་འདས། །དེ་ཕྱིར་ཉི་དང་ཟེར་བཞིན་ཡོན་ཏན་དབྱེར་མེད་པས། །སངས་རྒྱས་ཉིད་ལས་མ་གཏོགས་མྱ་ངན་འདས་པ་མེད། །ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དེ་ནི་ཆོས་ཅན་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཤེས་རབ་དང༌། ཡེ་ཤེས་དང༌། རྣམ་གྲོལ་གྱི་ཡོན་
ཏན་གྱི་རིགས་མཐའ་དག་དབྱེར་མེད་པའི་ཚུལ་དུ་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་དེ་ཉིད་གདོད་མ་ནས་རྣམ་པར་དག་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌།
དེ་བཞིན་ཉིད་མངོན་སུ་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པས་དེ་ནི་དེ་

265

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀབཞིན་གཤེགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་གློ་བུར་
གྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་ཟད་པའི་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པས་དེ་ནི་འཕགས་པའི་འགོག་པའི་བདེན་པ་དོན་དམ་བདེན་པས་བསྡུས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཕྱིར་དང༌། མི་གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་
དང་དེ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོ་བ་ཐ་དད་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་གྲུབ་པའི་དོན་ནི་ཡོན་ཏན་དབྱེར་མེད་པས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ལས་མ་གཏོགས་མི་གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡོན་ཏན་བཞིས་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆ་དང༌། དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང༌། གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་ཟད་པའི་སྤངས་པ་དང༌། དེ་གཉེན་པོས་ཐོབ་པ་
རྣམས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་དབྱེར་མེད་དུ་ལྡན་པར་བསྟན་ཏོ། 112།འདིས་ཉན་རང་ལ་མྱང་
འདས་མཚན་ཉིད་པ་མེད་པར་སྟོན་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི། རྣམ་གྲོལ་དང་ཡེ་ཤེས་དང་ཤེས་
རབ་རྣམས་བགྲོད་པ་མཐར་ཐུག་ནས་གོང་དུ་བགྲོད་མི་དགོས་པ་སངས་རྒྱས་མ་གཏོགས་གཞན་ལ་མེད་པས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། མཐར་ཐུག་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་དབྱེར་
མེད་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་དང༌། དེས་གྲུབ་པའི་དོན་དང༌། ཡོན་ཏན་
དབྱེར་མེད་ཀྱི་རང་བཞིན་དང༌། དཔེ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(མཐར་ཐུག་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་དབྱེར་མེད་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང༌། ལན་ནོ། །
དང་པོ་(དྲི་བ་)ནི། དེ་ལ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(ལན་)ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་

112 བློ་གླིང་དང་སྒོ་མང་༽ཏེ།

266

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(མདོར་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་(རྩ་བ་)ནི། མདོར་ན་ཟག་མེད་དབྱིངས་ལ་ནི། །དོན་གྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་
བཞིས། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་སོགས་པ་ཡི། །རྣམ་གྲངས་བཞིར་ནི་རིག་པར་བྱ། །མདོར་
ན་ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་
མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ་ལ་ནི་འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་དོན་གྱི་

113རབ་ཏུ་དབྱེ་
བ་བཞིས་ཡོན་ཏན་མཐར་ཕྱིན་པ་དང༌། མཐར་མ་ཕྱིན་པའི་དབྱེ་བ་སོ་སོར་མེད་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སོགས་པའི་མིང་གིས་རྣམ་གྲངས་བཞིར་ནི་རིག་པར་བྱའོ། །
གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ནི། མདོར་བསྡུ་ན་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་(དྲི་བ་)ནི། སྔར་མིང་བཞིས་བསྟན་པའི་དོན་བཞི་གང་ཞེ་ན། གཉིས་པ་(ལན་)ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་(རྩ་བ་)ནི། སངས་རྒྱས་ཆོས་དབྱེར་མེད་པ་དང༌། །དེ་རིགས་དེ་བཞིན་ཐོབ་པ་དང༌། །བརྫུན་མེད་བསླུ་མེད་ཆོས་ཉིད་དང༌། 114།གདོད་ནས་རང་བཞིན་ཞི་ཉིད་དོ། །ཁམས་རང་བཞིན་
གྱིས་རྣམ་པར་དག་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་རུང་དུ་དབྱེར་མེད་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་དག་པ་མཐར་ཐུག་པ་དེ་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང༌། དེའི་རིགས་དེ་བཞིན་ཉིད་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་
པ་མཐར་ཐུག་པ་ཐོབ་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང༌། རྫུན་པ་མེད་ཅིང་བསླུ་བ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་དྲི་མ་མཐའ་དག་ཟད་པས་འཕགས་པའི་བདེན་པ་དོན་དམ་པ་དང༌། 113 སྒོ་མང་༽དོན་གྱིས་
114 སྒོ་མང་༽། བརྫུན་མིན་བསླུ་མེད་ཆོས་ཉིད་དང།

267

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀགདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་ཞི་བ་ཉིད་གཉེན་པོས་ཐོབ་པའི་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པས་མི་གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་བྱའོ། །
གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ལ་གཉིས། ལུང་དང་སོ་སོར་སྦྱར་བ་དང༌། བསྟན་བཤད་
ཀྱི་ཚིག་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་(ལུང་དང་སོ་སོར་སྦྱར་བ་)ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཞེས་ཏེ། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་མཐའ་དག་སྐྱེ་རུང་དང༌། གློ་བུར་གྱི་

དྲི་མའི་རིགས་མཐའ་དག་འབྲལ་རུང་དང་དབྱེར་མེད་དུ་གདོད་ནས་གནས་པའི་དོན་ཏོ། །སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་ཁྱད་པར་ནི། མིག་སོགས་ནང་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་བདེན་པས་སྟོང་པའི་ཆའོ། །
གཉིས་པ་(བསྟན་བཤད་ཀྱི་ཚིག་སྦྱར་བ་)ནི། དོན་བཞི་པོ་འདི་དག་ལ་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་འདི་བཞིར་འགྱུར་ཏེ་ཞེས་སོ། །ལུང་དང་སྦྱར་བ་ནི། གང་གི་ཕྱིར། འདི་སྐད་ཅེས་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(དེས་གྲུབ་པའི་དོན་)ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང༌། ལན་ནོ། དང་པོ་(དྲི་བ་)ནི། དེ་ལ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(ལན་)ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་(རྩ་བ་)ནི། རྣམ་ཀུན་མངོན་རྫོགས་བྱང་ཆུབ་དང༌། །དྲི་མ་བག་ཆགས་
བཅས་སྤངས་པ། །སངས་རྒྱས་མྱ་ངན་འདས་པ་ནི། །དམ་པའི་དོན་དུ་གཉིས་མེད་ཉིད། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཉིད་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཀུན་
ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང༌། དྲི་མ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་དབྱེར་མེད་དུ་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་མི་གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དག་དམ་པའི་དོན་དུ་གཉིས་སུ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡང་ན་སོ་སོར་བཤད་དེ། རྣམ་ཀུན་མངོན་

268

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

པར་བྱང་ཆུབ་པ་སངས་རྒྱས་དང༌། དྲི་མ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དག་དམ་པའི་དོན་དུ་གཉིས་མེད་ཉིད་ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ནི། གང་གི་ཕྱིར། ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་
ཀྱི་མིང་འདི་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་ཀྱི་དོན་གཅིག་ལ་ཡང་དག་པར་འདུ་
བ་དེའི་ཕྱིར་འདི་དག་ཅེས་སོ། །གསུམ་པ་(ཡོན་ཏན་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་དཔེ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ཡོན་ཏན་དབྱེ་བ་མེད་པའི་རང་བཞིན་བཤད་པ་དང༌། དབྱེ་བ་མེད་པའི་དཔེ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(ཡོན་ཏན་དབྱེ་བ་མེད་པའི་རང་བཞིན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་
དང༌། ཡོན་ཏན་མ་ཚང་བ་མེད་པ་རི་མོ་མཁན་གྱི་དཔེས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(དངོས་
ཀྱི་དོན་)ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །
དང་པོ་(རྩ་བ་)ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་གྲངས་མེད་པ། །བསམ་མེད་དྲི་མེད་ཡོན་ཏན་དང༌། །དབྱེར་མེད་མཚན་ཉིད་ཐར་པ་སྟེ། །ཐར་པ་གང་དེ་དེ་བཞིན་གཤེགས། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་ཡོན་ཏན་ནི། ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་ཐམས་ཅད་མ་
ཚང་བ་མེད་པ་དང་གྲངས་མེད་པ་གསལ་བའི་བྱེ་བྲག་མཐའ་ཡས་པ་སྟེ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་ཆེ་བ་དང༌། བསམ་དུ་མེད་པ་ནི་གྲངས་དང་ནུས་མཐུ་ལ་སོགས་པ་རྟོགས་པར་དཀའ་བས་ཟབ་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། དྲི་མེད་ནི་དྲི་མ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པས་སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་དང༌། བཞི་པོ་དབྱེར་མེད་དུ་ལྡན་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གྲོལ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མཐར་ཐུག་པའི་ཐར་པ་སྟེ་དེ་འདྲའི་ཐར་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡིན་པས་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་

གྲོལ་མཐར་ཐུག་ཏུ་བཤད་པ་ནི་དགོངས་པ་ཅན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

269

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀགཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ལ་གཉིས། མཐར་ཐུག་པའི་རྣམ་གྲོལ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་བཤད་པ་དགོངས་པ་ཅན་དུ་བསྟན་པ་དང༌། ཡོན་ཏན་བཞི་དབྱེར་མེད་པའི་ཐར་པ་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་ཏུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་(མཐར་ཐུག་པའི་རྣམ་གྲོལ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་བཤད་པ་དགོངས་པ་ཅན་དུ་བསྟན་པ་)ནི། ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། ཇི་སྐད་དུ་ཞེས་ཏེ། འདིས་ནི་རྒྱ་མཚོར་འགྲོ་བའི་ལམ་རིང་པོས་དུབ་པ་རྣམས་དེད་དཔོན་ཐབས་ལ་མཁས་པས་འབྲོག་དགོན་པའི་དབུས་སུ་གྲོང་ཁྱེར་སྤྲུལ་པ་བཞིན་དུ་གནས་སྐབས་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་སུ་རིགས་ངེས་པའི་གདུལ་བྱ་ཁ་ཅིག་ལ་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཉེ་བར་ཞི་བ་ཙམ་མཐར་ཐུག་གི་ཐོབ་བྱར་བསྟན་པ་འདི་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་དམ་པ་ཡང་

དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་རྣམས་མཐར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ཐབས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་(ཡོན་ཏན་བཞི་དབྱེར་མེད་པའི་ཐར་པ་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་ཏུ་བསྟན་པ་)ནི། ལུང་དང་སྦྱར་བ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་སོ། །འདིས་ནི་ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་བཞི་གྲུབ་པ་དང་དབྱེར་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་ཏེ། འདིས་ནི་མྱང་འདས་མཐར་ཐུག་པ་ཡོན་ཏན་བཞི་དང་དབྱེར་མེད་དུ་གྲུབ་པ་གཅིག་དགོས་པར་བསྟན་པས་ཉན་རང་གི་རྒྱུད་ལ་མྱང་འདས་མཐར་ཐུག་མེད་པར་བསྟན་གྱི། མྱང་འདས་ཙམ་
མེད་པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཉན་རང་ལ་མཐར་ཐུག་གི་མྱང་འདས་ཡོད་མེད་དོགས་པ་བཅད་མི་དགོས་སོ་ཞེ་ན། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་ངེས་ཟིན་པ་ལ་བསྒྲུབ་མི་དགོས་ཀྱང༌། ཉན་རང་གི་རིགས་མ་ངེས་པ་ཁ་ཅིག་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་གཞུག་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དང༌། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་སྙོམས་པར་

270

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།
ཞུགས་པ་དག །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་བསྐུལ་ནས། ཐེག་པ་ཆེན་པོར་
འཁྲིད་པར་བྱེད་པས་གང་ཟག་དེ་དག་ལ་བལྟོས་ནས་ཉན་རང་གི་མྱང་འདས་མཐར་ཐུག་མ་ཡིན་པར་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་གྱི། ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་ངེས་པ་དག་ལ་བསྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་ཚིག་ཙམ་ཐོས་པ་དག་ལ་ནི་གང་དུ་འགྱུར་བ་ངེས་པ་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་(ཡོན་ཏན་མ་ཚང་བ་མེད་པ་རི་མོ་མཁན་གྱི་དཔེས་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། དེ་ལ་ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་ལ་ཞེས་སོ། །འདིས་ནི་སྤངས་པ་དང་རྟོགས་པའི་རིགས་མ་ལུས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཉིད་དང༌། དེའི་ཆོས་ཉིད་དྲི་མ་མཐའ་དག་གིས་དག་པ་རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྡན་གྱི་སྟོང་པར་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། ཀུན་རྫོབ་
མཐའ་དག་གིས་སྟོང་པའི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དེར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ནི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ལ་གཉིས། དཔེ་དང༌། དོན་ནོ། །དང་པོ་(དཔེ་)ནི། ཇི་ལྟར་རི་མོ་འདྲི་བྱེད་པ། །གཞན་དང་གཞན་ལ་མཁས་པ་དག །གང་ཞིག་ཡན་ལག་གང་ཤེས་པ། །དེ་གཞན་ངེས་ཟིན་མེད་པར་འགྱུར། །དེ་ནས་འདི་ལ་ཁྱེད་ཀུན་གྱིས། །ང་ཡི་
གཟུགས་ནི་གྱིས་ཤིག་ཅེས། །མངའ་བདག་རྒྱལ་པོས་དེ་དག་ལ། །བཀའ་ཡིས་རས་ནི་བྱིན་པ་དང༌། །དེ་ལས་དེ་ནི་ཐོས་གྱུར་ཏེ། །རི་མོའི་ལས་ལ་རབ་སྦྱོར་རོ། །དེ་ལ་མངོན་པར་སྦྱོར་རྣམས་ལས། 115།གཅིག་གཅིག་ཡུལ་གཞན་སོང་གྱུར་བ། །དེ་ནི་

115 སྡེ་དགེ་དང་ཅོ་ནེ་བསྟན་འགྱུར་༽ལ།

271

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀཡུལ་གཞན་སོང་བས་ན། །དེ་མ་ཚང་ཕྱིར་རི་མོ་དེ། །ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ཡོངས་རྫོགས་པར། །མི་འགྱུར་བཞིན་ཤེས་དཔེར་བྱས་སོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམ་
པ་བཞི་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ནི་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་མ་ཚང་བ་མེད་པར་རྫོགས་པའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སློབ་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པ་དེ་
ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མཐར་ཐུག་པ་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
རྣམས་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་ལྟར་ཏེ་དཔེར་ན། རི་མོ་འབྲི་བར་བྱེད་པའི་རི་མོ་
མཁན་མགོ་བོ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་གཞན་དང་གཞན་ལ་སོ་སོར་མཁས་པ་དག་གང་ཞིག་མགོ་བོ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་གང་ཤེས་པ་དེས་ལག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་གཞན་ངེས་པར་ཟིན་ཅིང་ཤེས་པ་མེད་པར་གྱུར་བའི་རི་མོ་མཁན་དུ་མ་ཡོད་ལ། དེ་ནས་རས་ཡུག་འདི་ལ་ཁྱེད་ཀུན་གྱིས་ངའི་གཟུགས་ནི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པ་གཅིག་གྱིས་ཤིག་ཅེས་མངའ་བདག་རྒྱལ་པོས་དེ་དག་ལ་བཀའ་ཡིས་རས་ནི་བྱིན་

པ་དང༌། དེ་ནས་རི་མོ་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ནི་ཐོས་པར་གྱུར་ཏེ་རང་རང་གིས་གང་
ཤེས་པའི་རི་མོའི་ལས་ལ་རབ་ཏུ་སྦྱོར་རོ། །ལས་དེ་ལ་མངོན་པར་སྦྱོར་བ་རྣམས་ལས་རི་མོ་མཁན་གཅིག་ཡུལ་གཞན་དུ་སོང་བར་གྱུར་ནས་དེ་ནི་ཡུལ་གཞན་དུ་སོང་བས་མེད་ན་མགོ་ལྟ་བུ་ཤེས་པའི་རི་མོ་མཁན་དེ་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར་རི་མོ་དེ་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མི་འགྱུར་བ་བཞིན། ཞེས་དཔེར་བྱས་སོ། །གཉིས་པ་(དོན་)ནི། དེ་རྣམས་འབྲི་བྱེད་གང་ཡིན་པ། །སྦྱིན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་

བཟོད་ལ་སོགས། །རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་ལྡན་པའི། །སྟོང་པ་ཉིད་ནི་གཟུགས་སུ་བརྗོད། །རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྡན་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་

272

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

ཚོགས་གོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ་དེ་ཉིད་དང་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་
ཐབས་ཀྱི་ཆ་མ་ཚང་བ་མེད་པས་བརྒྱན་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། ལམ་དུས་སུ་རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྡན་གྱི་སྟོང་པ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཏིང་
ངེ་འཛིན་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་བརྒྱན་པ་དེ་ཉིད་
ཡིན་ནོ། །བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་དེ་རྣམས་རི་མོ་འབྲི་བར་བྱེད་པ་གང་
དག་ཡིན་པ་དེ་དག་གིས་མཚོན་པར་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གང་ཡིན་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་དང་དགེ་རྩ་གཏོང་བའི116་
སེམས་པས་བསྡུས་པའི་སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཐུན་མོང་
བ་སྡོམ་པ་དང༌། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རང་ཉིད་འབའ་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཡིད་བྱེད་སྤོང་བའི་སེམས་པས་བསྡུས་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང༌། ཆོས་ལ་སོ་
སོར་ངེས་པར་རྟོག་ཅིང་སྡུག་བསྔལ་དང་དུ་ལེན་པ་དང༌། ཁོང་ཁྲོ་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་མི་འབྱེད་པའི་བཟོད་པ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་བརྩོན་འགྲུས་དང་བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དང་དོན་
དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལས་སྒྲུབ་པའི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་ཐབས་ཀྱི་རྣམ་པ་
ཀུན་གྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པ་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་རྒྱལ་པོའི་གཟུགས་

116 ཤེས་རིག་དང་བློ་གླིང་༽ སྟོང་བའི་

273

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀབརྙན་གྱིས་མཚོན་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་གྱུར་བའི་གཟུགས་སུ་མདོ་ལས་བརྗོད་དོ། །དེ་ཡང་མདོ་ལས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན།
སྦྱིན་པ་མ་ཚང་བ་མེད་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་མ་ཚང་བ་མེད་པ་དང་ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྡན་གྱི་སྟོང་པ་སྟོབས་སོགས་ཡོན་ཏན་མཐའ་
དག་གིས་བརྒྱན་པའི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ནི་མུ་སྟེགས་དབང་ཕྱུག་པ་རྟག་པ་རང་བྱུང་གི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་འདོད་པ་དང་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ལ། ཁ་ཅིག །དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་རྟག་དངོས་ཁས་བླངས་ནས་ཀུན་རྫོབ་རྣམས་དེའི་རྣམ་འགྱུར་དུ་འདོད་པ་ནི་གྲངས་ཅན་དང་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། གྲངས་ཅན་པ་ཡང་གཙོ་བོ་རྟག་དངོས་རྣམ་འགྱུར་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་དོན་དམ་པ་མཐར་ཐུག་པར་འདོད་ལ་
གཟུགས་སྒྲ་སོགས་དེའི་རྣམ་འགྱུར་དུ་འདོད་དོ། །མེད་བཞིན་དུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྒྲོ་བཏགས་པའི་དོན་དེ་དག་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་གསུང་རབ་མཐར་ཐུག་པ་དཔལ་དུས་
ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དྲི་
མ་མེད་པ་ལ་རྨ་བཏད་པར117་མི་བྱའོ། །འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད་དུ། བུམ་པ་དང་ནམ་མཁའི་དཔེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པ་ལ་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་འཐད་པའི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཇི་
ལྟར་བཀྲལ་བ་དང་མཐུན་པར་འབྱུང་སྟེ། གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་(འགྲེལ་པ་)ལ་གསུམ། ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་དང༌།

117 སྐུ་འབུམ་དང་སྒོ་མང་༽བཏོད་པར་

274

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

དེ་དག་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་དང༌། ཉན་རང་ལ་ཡོན་ཏན་དེ་དག་མེད་པར་བསྟན་
པའོ། །དང་པོ་(ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང༌། སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །དང་པོ་(རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་)ནི། རྒྱ་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་དེ་ལ་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་པོ་འདི་དག་ཉིད་ལས་རེ་རེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུལ་

ལ་མཐའ་ཡས་པར་རྣམ་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྡན་གྱི་

སྟོང་པ་མཐར་ཐུག་པ་ལ་ཡོན་ཏན་འདི་ཙམ་དུ་ཟད་ལ། འདི་ཕན་ཆད་དུ་མེད་དོ་ཞེས་པའི་ཚད་མེད་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཟབ་པའི་ཡོན་ཏན་ནི་གྲངས་དང་ནུས་མཐུ་དག་གིས་ནི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་ཅིང་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ཉིད་དོ། །གཉིས་པ་(སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་)ནི། སེར་སྣ་ལ་སོགས་པ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་

བག་ཆགས་མ་ལུས་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་ནི་དྲི་མས་རྣམ་པར་དག་པའི་མཆོག་ཉིད་དོ། །གཉིས་པ་(དེ་དག་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་)ལ་གཉིས། དག་པ་ས་གསུམ་དུ་ཡོན་ཏན་ཇི་ལྟར་གྲུབ་པའི་ཚུལ་དང༌། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐར་ཐུག་གི་ཡོན་ཏན་གྲུབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་(དག་པ་ས་གསུམ་དུ་ཡོན་ཏན་ཇི་ལྟར་གྲུབ་པའི་ཚུལ་)ལ་གསུམ། ས་བརྒྱད་པར་ལམ་ཤེས་རང་གི་ངང་གིས་འབྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པ་དང༌། ས་དགུ་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་

དམ་པའི་ཆོས་མ་ལུས་པ་འཛིན་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པ་དང༌། ས་བཅུ་པར་གསང་བའི་གནས་ཕྲ་མོ་མ་ལུས་པར་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པའོ། །དང་པོ་(ས་བརྒྱད་པར་ལམ་ཤེས་རང་གི་ངང་གིས་འབྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པ་)ནི། དེ་ལ་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་ཡང་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་ཀྱི་ཆ་མཐའ་ཡས་པས་

བརྒྱན་པའི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་

275

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀདང་ལྡན་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྒོ་བསྒོམས་པས་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཉིད་
ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་མི་གཡོ་བ་ལ་བདེན་འཛིན་མཐའ་དག་ཟད་པས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཉོན་མོངས་པའི་དྲི་མའི་སྐྱོན་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་པའི་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ལམ་གསུམ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་པས་ན་118ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་པ་ཉིད་ཡང་དག་
པར་འགྲུབ་བོ། །འདིར་སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཐོབ་པས་ཆོས་སྐུའི་རྗེས་མཐུན་
གྱི་རང་རྒྱུ་རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་བརྟེན་ནས་བླ་མ་ལོཙྪ་བ་ཆེན་པོ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་ཀྱི་གསུངས་ནས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔས་གཟུགས་བརྙན་གྱི་ཚུལ་དུ་བསྐྱེད་པའི་ལམ་ཤེས་ས་བརྒྱད་པ་ནས་མངོན་དུ་
བྱེད་ཀྱི་དེ་མན་ཆད་དུ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ནས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་

བར་གྱི་ཤེས་པ་དང་སྤོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་བཟོད་པ་ཡིན་ལ། ཉི་སྣང་དུ། བཟོད་པ་དེ་ཡང་སྡུག་བསྔལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པར་བཤད་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཤེས་བྱ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་

ལམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་བཟོད་པ་ཡིན་གྱི། ཤེས་བྱེད་ལམ་ཤེས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་

མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ངེས་པར་

བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་(ས་དགུ་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དམ་པའི་ཆོས་མ་ལུས་པ་འཛིན་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པ་)་

118 ཤེས་རིག་དང་བློ་གླིང་༽བརྟན་པས་ན་

276

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

ནི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ལེགས་པའི་བློ་གྲོས་ལ་ནམ་མཁའ་མཛོད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སོགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཟུངས་ལ་སོགས་པའི་
གཟུངས་ཀྱི་སྒོ་རྒྱ་མཚོ་གྲངས་མེད་པ་དག་གིས་ཚད་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་

མ་ལུས་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་པས་ན་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་(ས་བཅུ་པར་གསང་བའི་གནས་ཕྲ་མོ་མ་ལུས་པར་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པ་)ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསང་

བའི་གནས་ཕྲ་མོ་ལྐོག་ཏུ་མ་གྱུར་བའི་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་པས་ན་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ (དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐར་ཐུག་གི་ཡོན་ཏན་གྲུབ་པའི་ཚུལ་)ནི། དེའི་རྗེས་ཐོགས་སུ་ཞེས་ཏེ། སྒྲིབ་པ་

གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཟད་པར་སྤངས་པས་རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྡན་གྱི་སྟོང་
པ་མཐར་ཐུག་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཐོབ་པའོ། །གསུམ་པ་(ཉན་རང་ལ་ཡོན་ཏན་དེ་དག་མེད་པར་བསྟན་པ་)ནི། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་དེ་དག་ནི་ཡོན་ཏན་བཞི་འགྲུབ་པ་དང་དབྱེར་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ལས་རིང་དུ་གྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱའོ། །གང་གི་ཕྱིར་ན། དག་པ་སའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ཡོན་ཏན་བཞིའི་རྟེན་ཡིན་པས་ན་སའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་བཞི་པོ་འདི་དག་ལ་ཉན་རང་རྣམས་མཐོང་བ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་
ཉན་རང་རྣམས་ཀྱིས་མཐར་ཐུག་པའི་མྱང་འདས་མ་ཐོབ་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་ཡོན་ཏན་དབྱེ་བ་མེད་པའི་དཔེ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་བཤད་པ་དང༌། ཉན་རང་ལ་ཐེག་པ་དང་མྱང་འདས་མཐར་ཐུག་མེད་པར་གྲུབ་པའི་དོན་ནོ། ། དང་པོ་(དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །

277

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀདང་པོ་(རྩ་བ་)ནི། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་རྣམ་གྲོལ་རྣམས། །གསལ་དང་འཕྲོ་དང་དག་ཕྱིར་དང༌། །ཐ་དད་མེད་ཕྱིར་འོད་དང་ཟེར། །ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྣམས་དང་
མཚུངས། །ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟ་བ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཤེས་རབ་དང་ཤེས་བྱ་ཇི་སྙེད་པ་མ་ལུས་པ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་དྲི་མ་མཐའ་དག་ཟད་པའི་སྤངས་པས་བསྡུས་པ་རྣམ་གྲོལ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གསལ་བ་དང༌། ཤེས་བྱ་ཇི་སྙེད་པ་མ་ལུས་པ་ལ་འཕྲོ་བ་དང་དྲི་མ་མ་ལུས་པས་དག་པའི་ཕྱིར་དང༌། གསུམ་པོ་ཡང་ངོ་བོ་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་འོད་
གསལ་བ་དང་འོད་ཟེར་འཕྲོ་བ་དང་དཀྱིལ་འཁོར་རྣམ་པར་དག་པ་དང་དེ་གསུམ་ངོ་
བོ་ཐ་དད་མེད་པ་རྣམས་དང་མཚུངས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ལ་གསུམ། ཆོས་མཐུན་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང༌། སོ་སོར་
བཤད་པ་དང༌། བསྡུས་ཏེ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(ཆོས་མཐུན་སྤྱིར་བསྟན་པ་)ནི། ཤེས་རབ་གང་དང་ཡེ་ཤེས་གང་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་གང་གིས་ཞེས་ཏེ། གསལ་བ་དང༌། འཕྲོ་བ་དང༌། དག་པ་གསུམ་དང་དེ་གསུམ་ངོ་བོ་ཐ་དད་མེད་པ་རྣམ་པ་གཅིག་གིས་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(སོ་སོར་བཤད་པ་)ནི། དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཞེས་སོུ། །ཡང་དག་
པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་མཉམ་གཞག་དང་རྗེས་ཐོབ་ངོ་བོ་ཐ་
དད་པ་མེད་ཀྱི། ཇི་ལྟ་བ་གཟིགས་པ་དེས་ཇི་སྙེད་པ་གཟིགས་པ་དང༌། ཇི་སྙེད་པ་གཟིགས་པ་དེས་ཇི་ལྟ་བ་གཟིགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་(བསྡུས་ཏེ་བཤད་པ་)ནི། གསུམ་ག་ཡང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་དབྱེར་
མེད་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཁྱད་ཆོས་གསུམ་པོ་དེ་ངོ་བོ་སོ་

278

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

སོར་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མེད་པ་དང་ཆོས་མཚུངས་སོ། །ཡོན་ཏན་བཞི་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་མེད་པའི་མྱང་འདས་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ཉི་མ་དང་ཆོས་མཐུན་བརྗོད་པའོ། །
གཉིས་པ་(ཉན་རང་ལ་ཐེག་པ་དང་མྱང་འདས་མཐར་ཐུག་མེད་པར་གྲུབ་པའི་དོན་)ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་(རྩ་བ་)ནི། དེས་ན་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་པར། །མྱ་ངན་འདས་པ་མི་ཐོབ་སྟེ། །འོད་དང་འོད་ཟེར་སྤངས་ནས་ནི། །ཉི་མ་ལྟ་བར་མི་ནུས་བཞིན། །མཐར་ཐུག་པའི་མྱང་འདས་ལ་ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པ་དང༌། ཡོན་ཏན་གྲངས་མེད་པ་
དང༌། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དང༌། དྲི་མ་མཐའ་དག་གིས་དག་པ་བཞི་ཚོགས་དགོས་
པ་དེས་ན་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་པར་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་མཐར་ཐུག་པ་མི་ཐོབ་སྟེ། ཉི་མའི་འོད་དང་འོད་ཟེར་སྤངས་ནས་ནི་ཉི་མའི་དཀྱིལ་

འཁོར་བལྟ་བར་མི་ནུས་པ་བཞིན་ནོ། །འདི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཉན་རང་ལ་མྱང་འདས་མཚན་ཉིད་པ་མེད་པར་འདོད་པ་ནི་ཡོན་ཏན་དབྱེར་མེད་སྒྲུབ་པའི་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་སྐབས་འདི་དག་གིས་ཅི་ཞིག་བྱེད་བ་མ་ཤེས་པའི་སྐྱོན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ལ་གཉིས། ཚིག་དོན་དང༌། ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ (ཚིག་དོན་)ནི། གང་གི་ཕྱིར་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཉེ་བར་གནས་པའི་རང་བཞིན་རྣམ་པར་དག་པ་དགེ་བའི་ཆོས་འབྱུང་རུང་དང་ལྡན་པའི་ཁམས་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་འབྱུང་རུང་དུ་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་
ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ཅེས་ཏེ། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་དང་པོ་ནས་དབྱེར་མེད་དུ་ལྡན་ན་ཚིག་འོག་མ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཆགས་ཐོགས་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་

279

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀ

119གཟིགས་པ་མངའ་བའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མ་ཐོབ་པར་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་

སྤངས་པའི་མྱང་འདས་མི་ཐོབ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་(ལུང་དང་སྦྱར་བ་)ནི། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ཙམ་དགག་བྱར་བལྟས་ནས་འཁོར་བ་དམན་པ་དང་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ཆད་པ་ལས་བྱུང་བའི་མྱང་འདས་གྱ་ནོམ་པའི་ཆོས་རང་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་བྱར་འཛིན་པ་ལ་ནི་མྱང་ངན་ལས་འདས་པ་མཐར་ཐུག་པ་རྟོགས་ཤིང་ཐོབ་པ་མ་མཆིས་སོ་ཞེས་སོ། །མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་མཐར་ཐུག་པ་ལ་ནི་ཡོན་ཏན་བཞི་དབྱེར་མེད་དུ་ཚོགས་དགོས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །
གསུམ་པ་དོན་བསྡུ་བ་ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་(རྩ་བ་) ནི། དེ་ལྟར་རྒྱལ་བའི་སྙིང་པོ་ནི། །རྣམ་གཞག་རྣམ་པ་བཅུ་ཞེས་བརྗོད། །གོང་དུ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་རྒྱལ་བའི་སྙིང་པོའི་རྣམ་གཞག་ངོ་བོའི་དོན་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་བཅུ་ཞེས་བརྗོད་པ་དེ་དག་གིས་ནི་ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་

རྩལ་བཏོན་དུ་བཤད་ནས། དྲི་མ་གློ་བུར་བ་དེའི་ཞར་ལ་བཤད་ཅིང་འོག་མས་དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་བཤད་དོ། །འདི་འོག་མའི་མཚམས་སྦྱར་དུ་ཡང་བཤད་དུ་རུང་མོད་ཀྱི། གོང་
གི་དོན་བསྡུར་བྱས་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་པར་སེམས་སོ། །
གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ནི། དེ་ལྟར་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ཁམས་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མས་
བསྒྲིབས་པ་དཔེ་དགུས་བསྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། ཉོན་མོངས་སྦུབས་ནང་གནས་པ་དེ། །དཔེ་དག་གིས་

119 སྒོ་མང་༽ཀྱིས་

280

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

ནི་ཤེས་པར་བྱ། །སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་ཡང་ཉོན་མོངས་པའི་སྦུབས་ན་གནས་པ་དྲི་མ་གློ་བུར་བ་ཡིན་པ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་པ་དེ་དཔེ་དགུ་དག་གིས་ནི་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡང་ན་མདོར་བསྟན་དུ་བྱས་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་དོ། །
གཉིས་པ་(དོན་བཤད་པ་)ནི། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་ཉེ་བར་གནས་པ་སེམས་
ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་པས་མ་འབྲེལ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་ཉོན་མོངས་པའི་སྦུབས་
ཉིད་དང་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་ཞུགས་པས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཉེ་བར་གནས་པ་འབྲེལ་བའི་རང་བཞིན་དག་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་(དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། སྤྱིའི་དོན་དང༌། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་(སྤྱིའི་དོན་)ལ་གསུམ། དཔེ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་གྲངས་ངེས་པ་དང༌། དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་
བཤད་པ་དང༌། དོགས་པ་བཅད་པའོ། །དང་པོ་(དཔེ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་གྲངས་ངེས་པ་)ནི། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་རྣམ་བྱང་གི་ཕྱོགས་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་དཔེ་དགུ་
དགུར་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། སྒྲིབ་བྱེད་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དཔེ་
དགུར་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དོན་སྒྲིབ་པ་དགུར་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་དུག་
གསུམ་གྱི་ས་བོན་གསུམ་དང༌། དེ་གསུམ་གྱི་མངོན་གྱུར་དྲག་པོ་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་
དང༌། ཡང་ན་མངོན་གྱུར་དུ་མཚུངས་ཀྱང་ཁམས་གོང་མ་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་དང་འདོད་ཁམས་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེའོ། །མ་རིག་བག་
ཆགས་ཀྱི་ས་དང༌། མཐོང་སྤང་དང༌། སྒོམ་སྤང་དང་། མ་དག་པའི་ས་ལ་བརྟེན་པའི་
སྒྲིབ་པ་དང༌། དག་པའི་ས་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲིབ་པ དགུར་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་བྱང་

281

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀགི་ཕྱོགས་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་དཔེ་དགུར་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང༌། དོན་དགུར་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང༌། དེ་བཞིན་ཉིད་དང༌། རིགས་གསུམ་ལས་དང་
པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྟོགས་པའི་ཆོས་དང༌། བསྟན་པའི་ཆོས་ལ་ཡང་དོན་དམ་བདེན་པ་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་དང༌། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་བོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ནི་དབྱེ་བ་མེད་ལ། རིགས་ལ་ངོ་བོ་དང་ནུས་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ལ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་དང༌། ཡང་དག་པར་བླངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རིགས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་ཡང་དང་པོའི་ནུས་པ་ཆོས་སྐུར་གནས་འགྱུར་རུང་དང༌། ཕྱི་མའི་ནུས་པ་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་སུ་གནས་འགྱུར་རུང་གཉིས་སོ་སོར་བགྲངས་པས་དགུར་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མཚོན་བྱའི་དོན་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་པས་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་

དཔེ་བཅོ་བརྒྱད་དུ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་(དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་བཤད་པ་)ནི། འདོད་ཆགས་དང་པདྨ་ནི་མངོན་དུ་གྱུར་མ་ཐག་ཏུ་དགའ་བ་དང་ཕྱི་ནས་མི་དགའ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པས་ཆོས་མཚུངས་སོ། །པདྨས་མཚོན་པར་བྱ་བའི་དོན་འདོད་ཆགས་བག་ལ་ཉལ་མ་ཡིན་ནམ། མངོན་དུ་གྱུར་ན་དགའ་བ་དང་ཆོས་མཚུངས་སུ་སྟོན་པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། མངོན་དུ་གྱུར་ན་དགའ་བ་བསྐྱེད་པར་འདོད་ཆགས་བག་ལ་ཉལ་ལ་ཡང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། སྤྱིར་ཆོས་མཚུངས་བཤད་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེ་སྡང་དང་
སྲོག་ཆགས་སྦྲང་མ་བདེ་བ་ལ་རེག་པར་མི་གནས་པ་འདྲ་བ་དང༌། གཏི་མུག་དང་སྦུན་པ་སྙིང་པོ་མཐོང་བའི་སྒྲིབ་བྱེད་ཡིན་པར་འདྲ་བས་སོ། །རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་པའི་
ནུས་པ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ཡོད་པས་སོ་སོར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །ཀུན་ནས་ལྡང་བ་དང་

282

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

མི་གཙང་བ་ནི་བསྟེན་པར་མི་བཟོད་པས་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། མངོན་གྱུར་དྲག་པོས་ཉེས་སྤྱོད་ཀུན་ནས་སློང་བར་བྱེད་ལ། ཉེས་སྤྱོད་ཀྱང་རབ་ཏུ་ཉམ་ང་བས་མི་གཙང་བ་ལྟར་བསྟེན་མི་བཟོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉེས་སྤྱོད་བསྐྱེད་ནུས་སུ་མི་འདྲ་བ་མེད་པས་མངོན་འགྱུར་གསུམ་ག་སྒྲིབ་པ་ཚན་གཅིག་ཏུ་བཞག་གོ །མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་
དང་ས་ནི། སས་གཏེར་ལ་སྒྲིབ་པ་ལྟར་མ་རིག་པས་རང་བྱུང་ཐོབ་པ་ལ་སྒྲིབ་པས་

སོ། །མཐོང་སྤང་དང་འབྲས་བུ་ནི་འབྲས་བུ་ལ་མྱུ་གུ་སྐྱེས་མ་ཐག་འབྲས་བུ་འཇིག་པ་ལྟར་མཐོང་ལམ་སྐྱེས་མ་ཐག་མཐོང་སྤང་འཇིག་པར་མཚུངས་པ་དང༌། སྒོམ་སྤང་དང་གོས་ཧྲུལ་ནི་སྙིང་པོ་ཟད་ཟིན་པར་འདྲ་བ་དང༌། མ་དག་པའི་ས་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲིབ་པ་

དང་བུད་མེད་ནི་རང་གིས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བ་ལ་སྒྲིབ་པར་འདྲ་བ་དང༌། དག་པའི་
ས་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་ས་འདམ་ཅུང་ཟད་གོས་པ་ནི། སྲབ་པས་ཅུང་ཟད་སྒྲིབ་

པར་ཆོས་མཚུངས་པ་སྟེ། སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་ནོ། །བསྒྲིབ་བྱའི་དཔེ་
དོན་ཆོས་མཐུན་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ནི་སངས་རྒྱས་དང་འདྲ་སྟེ་འཇིག་རྟེན་ན་དཔེ་མེད་
པར་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་ནི་སྦྲང་རྩི་དང་

འདྲ་སྟེ། དོན་མྱངས་པའི་རོ་གཅིག་པའི་བདེ་བ་སྟེར་བར་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཀུན་རྫོབ་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་ནི་འབྲུའི་སྙིང་པོ་དང་འདྲ་སྟེ། དོན་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་པས་སྣ་ཚོགས་ལ་ཁྱབ་པར་འདྲ་བའི་ཕྱིར་དང༌། དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་གསེར་དང་འདྲ་སྟེ། ངོ་བོ་ངན་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང༌། རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་ནི་གཏེར་དང་འདྲ་སྟེ། འབད་པས་མ་བསྒྲུབས་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་དག་པར་བླངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རིགས་ནི་སྐྱེ་ཤིང་དང་འདྲ་སྟེ། འབད་པས་བསྒྲུབས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཆོས་ཀྱི་

283

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀསྐུ་ནི་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་རང་བྱུང་དང་འདྲ་སྟེ། སྐྱེས་བུ་གཞན་གྱིས་སྩོལ་བས་གསར་དུ་
བཅོས་པ་མ་ཡིན་པ་དང༌། ཡོན་ཏན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་རྟེན་དུ་འདྲ་བའི་ཕྱིར། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་ནི་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བ་དང་འདྲ་སྟེ། ཆོས་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་སྲིད་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། སྤྲུལ་པ་ནི་གསེར་ལས་བྱས་པའི་གཟུགས་བརྙན་དང་འདྲ་སྟེ། གཟུགས་བརྙན་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གསུམ་པ་(དོགས་པ་བཅད་པ་)ནི་། གལ་ཏེ་འདོད་ཆགས་བག་ལ་ཉལ་བསྟན་པའི་ཆོས་དང་རིགས་གཉིས་ལ་ཡང་སྒྲིབ་བྱེད་ཡིན་པས་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཁོ་ནའི་སྒྲིབ་

བྱེད་དུ་བཞག་པར་མི་འཐད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པའི་ཆོས་ལ་ཡང་སྒྲིབ་པ་ལྷག་མ་
བརྒྱད་ཀྱིས་ཀྱང་བསྒྲིབ་པས་འདོད་ཆགས་བག་ལ་ཉལ་ཁོ་ན་སྒྲིབ་བྱེད་དུ་འཇོག་པ་
མི་འཐད་ལ། བསྒྲིབ་བྱ་ལྷག་མ་བརྒྱད་ལ་ཡང་འདོད་ཆགས་བག་ལ་ཉལ་གྱིས་བསྒྲིབ་

པས་པདྨ་ལ་སོགས་པའི་དཔེས་བསྟན་པའི་སྒྲིབ་བྱེད་དགུ་དང༌། སངས་རྒྱས་ལ་
སོགས་པའི་དཔེས་བསྟན་པའི་བསྒྲིབ་བྱ་དགུ་དཔེ་དོན་སོ་སོར་མ་ངེས་པའོ་ཞེ་ན།
དཔེ་ལ་བསྒྲིབ་བྱ་སྒྲིབ་བྱེད་སོ་སོར་ངེས་པ་ལྟར་དོན་ལ་བསྒྲིབ་བྱ་སྒྲིབ་བྱེད་སོ་སོར་
ངེས་པ་ཡོད་པར་མི་འདོད་པས་འགལ་བ་མེད་ལ། སྒྲིབ་བྱེད་དགུ་ལ་དཔེ་དགུ་བསྟན་
པ་དང༌། བསྒྲིབ་བྱ་དགུ་ལ་དཔེ་དགུ་བསྟན་པ་ནི། སོ་སོའི་ཆོས་མཐུན་ཡོད་པས་
བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ཟག་བཞི་ལ་ཡོད་པའི་སྒྲིབ་པ་དགུ་ཡང་མཚན་ཉིད་མི་འདྲ་བས་ཕྱེ་བ་ཡིན་གྱི། རྫས་མི་འདྲ་བ་དགུར་དབྱེ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་(ཡན་ལག་གི་དོན་)ལ་གཉིས། བསྒྲིབ་པ་དགུ་བསལ་ན་སྙིང་པོ་མངོན་དུ་
འགྱུར་བ་དཔེས་མཚོན་ཏེ་བསྟན་པ་དང༌། དཔེས་མཚོན་པར་བྱ་བའི་དོན་སོ་སོར་

284

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

བཤད་པའོ། །དང་པོ་(བསྒྲིབ་པ་དགུ་བསལ་ན་སྙིང་པོ་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་དཔེས་མཚོན་ཏེ་བསྟན་པ་) ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ (མདོར་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། བསྒྲིབ་བྱ་སྒྲིབ་བྱེད་ལྡན་པའི་དཔེ་དང༌། བསྒྲིབ་བྱ་སྒྲིབ་བྱེད་
སོ་སོའི་དཔེ་མདོར་བསྟན་པའོ། །
དང་པོ་(བསྒྲིབ་བྱ་སྒྲིབ་བྱེད་ལྡན་པའི་དཔེ་)ལ། སངས་རྒྱས་པད་ངན་སྦྲང་རྩི་སྦྲང་མ་

ལ། །སྦུན་ལ་སྙིང་པོ་མི་གཙང་ནང་ན་གསེར། །ས་ལ་གཏེར་དང་སྨྱུག་སོགས་འབྲས་ཆུང་དང༌། །གོས་ཧྲུལ་ནང་ན་རྒྱལ་བའི་སྐུ་དང་ནི། །བུད་མེད་ངན་མའི་ལྟོ་ན་མི་བདག་དང༌། །ས་ལ་རིན་ཆེན་གཟུགས་ཡོད་ཇི་ལྟ་བར། །གློ་བུར་ཉོན་མོངས་དྲི་མས་བསྒྲིབས་པ་ཡི། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་དེ་གཞིན་ཁམས་འདི་གནས། །དྲི་བ་ནི། དཔེ་དགུ་གང་ཞེ་ན། ལན་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་པདྨ་ངན་པའི་ནང་ན་ཡོད་པ་དང༌། སྦྲང་
རྩི་སྦྲང་མ་ལ་ཡོད་པ་དང༌། འབྲས་བུའི་སྤུན་པ་ལ་དབུས་ན་སྙིང་པོ་ཡོད་པ་དང༌། མི་གཙང་བའི་ནང་ན་གསེར་ཡོད་པ་དང༌། དབུལ་བོའི་ཁྱིམ་གྱི་ས་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་
དང༌། ལྗོན་ཤིང་གི་མྱུ་གུ་སོགས་དེ་དག་གི་ས་བོན་དུ་གྱུར་བའི་འབྲས་བུ་ཆུང་ངུ་ལ་ཡོད་པ་དང༌། གོས་ཧྲུལ་ནང་ན་རྒྱལ་བའི་སྐུ་དང་ནི། བུད་མེད་ངན་པའི་ལྟོ་ན་མི་བདག་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བ་ཡོད་པ་དང༌། སའི་ཁོང་ལ་རིན་ཆེན་གསེར་ལས་བྱས་པའི་གཟུགས་ཡོད་པ་ཇི་ལྟ་བར་གློ་བུར་གྱི་ཉོན་མོངས་པའི་དྲི་མས་བསྒྲིབས་པའི་

སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་འདི་གནས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདིས་པདྨ་ལ་སངས་རྒྱས་ཡོད་པ་ལ་སོགས་པ་དཔེར་བྱས་ནས་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མས་བསྒྲིབས་པ་ལ་ཁམས་ཡོད་པ་ཙམ་དུ་བསྟན་ཏོ། །

285

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀགཉིས་པ་(བསྒྲིབ་བྱ་སྒྲིབ་བྱེད་སོ་སོའི་དཔེ་མདོར་བསྟན་པ་)ནི། དྲི་མ་པདྨ་སྲོག་ཆགས་སྦུན་པ་མི་གཙང་ས་འབྲས་གོས་ཧྲུལ་དང༌། །སྡུག་བསྔལ་འབར་བས་མངོན་པར་གདུངས་པའི་བུད་མེད་ས་ཡི་ཁམས་དང་མཚུངས། །སངས་རྒྱས་སྦྲང་རྩི་སྙིང་པོ་གསེར་དང་གཏེར་དང་ནྱ་གྲོ་རིན་ཆེན་སྐུ། །གླིང་བདག་མཆོག་དང་རིན་ཆེན་
གཟུགས་དང་དྲི་མེད་ཁམས་མཆོག་མཚུངས་པ་ཉིད། །དྲི་མ་ནི་མཚུངས་ཞེས་སྦྱར་རོ་གང་དང་མཚུངས་ཤེ་ན། པདྨ་དང༌། སྲོག་ཆགས་དང༌། སྦུན་པ་དང༌། མི་གཙང་བ་དང༌། ས་དང༌། འབྲས་བུ་དང༌། གོས་ཧྲུལ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་འབར་བས་མངོན་པར་གདུངས་པའི་བུད་མེད་དང༌། སའི་ཁམས་དང་མཚུངས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །རང་བཞིན་གྱིས་དྲི་མ་མེད་པའི་ཁམས་མཆོག་མཚུངས་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གང་
དང་མཚུངས་ཤེ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་དང༌། སྦྲང་རྩི་དང༌། སྙིང་པོ་དང༌། གསེར་དང༌།
གཏེར་དང་། ནྱ་གྲོ་དང༌། རིན་ཆེན་སྐུ་དང༌། གླིང་བདག་མཆོག་དང༌། རིན་ཆེན་
གཟུགས་དང་ཆོས་མཚུངས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །
གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་བཞི། འདོད་ཆགས་བག་ལ་ཉལ་སོགས་དྲི་མ་བཞི་གློ་བུར་བར་དཔེས་བསྒྲུབ་པ་དང༌། མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་གློ་བུར་བར་དཔེས་བསྒྲུབ་པ་དང༌། མཐོང་སྤང་དང༌། སྒོམ་སྤང་གློ་བུར་བར་དཔེས་བསྒྲུབ་པ་དང༌། མ་དག་པ་དང་དག་པའི་ས་ལ་བརྟེན་པའི་དྲི་མ་གློ་བུར་བར་དཔེས་བསྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་(འདོད་ཆགས་བག་ལ་ཉལ་སོགས་དྲི་མ་བཞི་གློ་བུར་བར་དཔེས་བསྒྲུབ་པ་)ལ་གཉིས། དུག་གསུམ་གྱི་བག་ལ་ཉལ་གློ་བུར་བར་
དཔེས་བསྒྲུབ་པ་དང༌། མངོན་གྱུར་གློ་བུར་བར་དཔེས་བསྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་(དུག་གསུམ་གྱི་བག་ལ་ཉལ་གློ་བུར་བར་དཔེས་བསྒྲུབ་པ་)ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་འདོད་ཆགས་བག་ལ་ཉལ་གློ་བུར་

286

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

བར་དཔེས་བསྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། རྩ་བའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། ཉོན་མོངས་པ་ནི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(མདོར་བསྟན་པ་)ལ་གསུམ། དཔེ་དང༌། དོན་དང་། ཁམས་ཀྱི་དྲི་མ་སྦྱོང་བྱེད་དོ། །དང་པོ་(དཔེ་)ནི། ཇི་ལྟར་
མདོག་ངན་པདྨའི་ཁོང་གནས་པ། །མཚན་སྟོང་གིས་འབར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི། །དྲི་མེད་ལྷ་ཡི་མིག་ལྡན་མིས་མཐོང་ནས། །ཆུ་སྐྱེས་འདབ་མའི་སྦུབས་ནས་འབྱིན་

བྱེད་པ། །དེ་བཞིན། ཇི་ལྟར་ཏེ་དཔེར་ན་དྲི་མི་ཞིམ་ཞིང་མདོག་ངན་པའི་པདྨ་འདབ་མ་ཁ་ཟུམ་པའི་ཁོང་ན་གནས་པ་མཚན་བཟང་པོ་སྟོང་གིས་འབར་ཞིང་བརྒྱན་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་ནི་དྲི་མེད་ལྷའི་མིག་དང་ལྡན་པའི་མིས་མཐོང་ནས་ཆུ་སྐྱེས་འདབ་མའི་སྦུབས་ནས་སྐུ་དེ་འབྱིན་པར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ།
གཉིས་པ་(དོན་)ནི། བདེ་གཤེགས་མནར་མེད་གནས་རྣམས་ལའང༌། །སངས་རྒྱས་སྤྱན་གྱིས་རང་ཆོས་ཉིད་གཟིགས་ཏེ། །བདེ་གཤེགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་
གྱིས་མནར་མེད་ན་གནས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཡང་རང་གི་ཆོས་ཉིད་ཡོད་པར་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་ཏེ། ཏེ་ནི་ལྷག་མ་འདྲེན་པའོ། །གསུམ་པ་(ཁམས་ཀྱི་དྲི་མ་སྦྱོང་བྱེད་)ནི། སྒྲིབ་མེད་ཕྱི་མཐའི་མུར་གནས་ཐུགས་རྗེ་ཡི། །བདག་ཅག་སྒྲིབ་པ་ལས་ནི་གྲོལ་བར་མཛད། །སྒྲིབ་པ་དེ་སུ་ཞིག་གིས་སེལ་བར་བྱེད་ཅེ་ན། དྲི་མ་ཟད་པར་སྤངས་པས་སྒྲིབ་པ་མེད་པ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་ཕྱི་མའི་
མུར་ཐུག་པར་གནས་པའི་སྙིང་རྗེའི་བདག་ཉིད་ཅན་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་བག་ལ་ཉལ་གྱི་སྒྲིབ་པ་ལས་ནི་གྲོལ་

287

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀབར་བྱེད་ལ། ཡང་ན་དྲི་མ་མཐའ་དག་འཇོམས་པ་ལ་སྦྱར་ཡང་འགལ་བ་མེད་དོ། །གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ནི། ཇི་ལྟར་མི་སྡུག་པདྨ་ཟུམ་ལ་བདེ་བར་གཤེགས་པ་ནི། །དེ་ཡི་ཁོང་གནས་ལྷ་མིག་མཐོང་ནས་འདབ་མ་གཅོད་བྱེད་ལྟར། །ཆགས་སྡང་སོགས་དྲི་སྦུབས་བསྒྲིབས་རྫོགས་སངས་སྙིང་པོ་འགྲོ་གཟིགས་ཏེ། །ཐུགས་རྗེས་
ཐུབ་པ་དེ་བཞིན་སྒྲིབ་པ་དེ་ནི་འཇོམས་པར་མཛད། །ཇི་ལྟར་མི་སྡུག་པདྨ་ཁ་ཟུམ་པ་ལ་བདེ་བར་གཤེགས་པ་ནི་དེའི་ཁོང་ན་གནས་པ་ལྷའི་མིག་དང་ལྡན་པས་མཐོང་ནས་དེ་དབྱུང་བའི་ཆེད་དུ་འདབ་མ་གཅོད་པར་བྱེད་པ་ལྟར་ཆགས་སྡང་སོགས་ཀྱི་དྲི་མའི་
སྦུབས་ཀྱིས་བསྒྲིབས་པའི་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྙིང་པོའི་རང་བཞིན་འགྲོ་བ་
ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པར་གཟིགས་ཏེ་ཐུགས་རྗེས་ཐུབ་པ་དཔེས་བཤད་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྒྲིབ་པ་དེ་ནི་འཇོམས་པར་མཛད་དོ། །
གཉིས་པ་ཞེ་སྡང་བག་ལ་ཉལ་གློ་བུར་བར་དཔེས་བསྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། རྩ་བའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། །ཉོན་མོངས་པ་ནི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ལ་གཉིས། བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པའོ། །དང་པོ་(བསྟན་པ་)ལ་གསུམ། དཔེ་དང༌། དོན་དང༌། དྲི་མ་སྦྱོང་བྱེད་དོ། །
དང་པོ་(དཔེ་)ནི། ཇི་ལྟར་སྲོག་ཆགས་ཚོགས་བསྐོར་སྦྲང་རྩི་ནི། །སྐྱེས་བུ་
མཁས་པས་དེ་དོན་གཉེར་བ་ཡིས། །མཐོང་ནས་ཐབས་ཀྱིས་དེ་དང་སྲོག་ཆགས་
ཚོགས། །ཀུན་ནས་བྲལ་བར་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཞིན། །ཇི་ལྟར་སྲོག་ཆགས་བུང་བའི་ཚོགས་ཀྱིས་བསྐོར་བའི་སྦྲང་རྩི་ནི་སྐྱེས་བུ་མཁས་པ་སྦྲང་རྩི་དེ་དོན་དུ་གཉེར་བ་
ཡིས་མཐོང་ནས་ཐབས་ཀྱིས་སྦྲང་རྩི་དེ་དང་སྲོག་ཆགས་བུང་བའི་ཚོགས་ཀུན་ནས་

288

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

བྲལ་བར་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཞིན་ཏུ།
གཉིས་པ་(དོན་)ནི། དྲང་སྲོང་ཆེན་པོ་ཀུན་མཁྱེན་སྤྱན་གྱིས་ནི། །རིགས་120
ཁམས་སྦྲང་རྩི་དང་འདྲ་དེ་གཟིགས་ནས། །དྲང་སྲོང་ཆེན་པོས་ཀུན་མཁྱེན་སྤྱན་གྱིས་

སེམས་ཅན་གྱི་རིག་པའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས་རིགས་121ཁམས་སྦྲང་རྩི་དང་འདྲ་བར་

གཅིག་ཏུ་མངར་བར་རོ་གཅིག་པ་འདི་གཟིགས་ནས་དེ་འཇོམས་པར་མཛད་པའོ། །གསུམ་པ་(དྲི་མ་སྦྱོང་བྱེད་)ནི། དེ་ཡི་སྒྲིབ་པ་སྦྲང་མ་དང་འདྲ་བ། །གཏན་ནས་རབ་

ཏུ་སྤོང་བར་མཛད་པ་ཡིན། །སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་རང་བཞིན་རྣམ་དག་དེ་སྒྲིབ་པ་

སྦྲང་མ་དང་འདྲ་བ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་གཏན་ནས་མི་སྐྱེ་བའི་
ཆོས་ཅན་དུ་རབ་ཏུ་སྤོང་བར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་(བཤད་པ་)ནི། ཇི་ལྟར་སྦྲང་
རྩི་སྲོག་ཆགས་བྱེ་བ་ཕྲག་ཁྲིག་སྟོང་བསྒྲིབས་སྦྲང་རྩི་དོན་གཉེར་མིས། །སྦྲང་མ་དེ་
དག་བསལ་ཏེ་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་སྦྲང་རྩིའི་བྱ་བྱེད་པ། །དེ་བཞིན་ལུས་ཅན་ལ་ཡོད་ཟག་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་སྦྲང་མའི་རྩི་དང་འདྲ། །ཉོན་མོངས་སྦྲང་མ་དང་འདྲ་དེ་
འཇོམས་པ་ལ་མཁས་པའི་རྒྱལ་བ་སྐྱེས་བུ་བཞིན། །ཇི་ལྟར་སྦྲང་རྩི་སྲོག་ཆགས་སྦྲང་མ་བྱེ་བ་ཕྲག་ཁྲིག་སྟོང་གིས་བསྒྲིབས་པ་སྦྲང་རྩི་དོན་དུ་གཉེར་བའི་མིས་སྦྲང་མ་དེ་
དག་བསལ་ཏེ་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་ཁ་ཟས་སོགས་སྦྲང་རྩིའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་དེ་
བཞིན་དུ་ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཤེས་པའི་ཆོས་ཉིད་སྦྲང་མའི་རྩི་དང་

འདྲ་བ་དེ་ལ་བསྒྲིབ་པར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་སྦྲང་མ་དང་འདྲ་བ་དེ་འཇོམས་པ་ལ་
མཁས་པའི་རྒྱལ་བ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནི་སྦྲང་མ་སེལ་བ་ལ་ 120 པེ་ཅིན་དང་སྣར་ཐང་བསྟན་འགྱུར་༽རིགས་ སྡེ་དགེ་དང་ཅོ་ནེ་བསྟན་འགྱུར་༽རིག་
121 ཤེས་རིག་དང་སྐུ་འབུམ་༽རིག་

289

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀམཁས་པའི་སྐྱེས་བུ་བཞིན་ནོ། །
གསུམ་པ་གཏི་མུག་བག་ལ་ཉལ་གློ་བུར་བར་དཔེས་བསྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། རྩ་བའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། ཉོན་མོངས་པ་ནི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ལ་གཉིས། བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པའོ། །དང་པོ་(བསྟན་པ་)ལ་གསུམ། དཔེ་དང༌། དོན་དང༌། སྒྲིབ་པ་དེ་སེལ་བྱེད་དོ། །
དང་པོ་(དཔེ་)ནི། ཇི་ལྟར་སྦུན་ལྡན་འབྲུ་ཡི་སྙིང་པོ་ནི། །མི་རྣམས་ཀྱིས་ནི་སྤྱད་
བྱར་མི་འགྱུར་བ། །ཟས་སོགས་དོན་དུ་གཉེར་བ་གང་ཡིན་པ། །དེ་དག་གིས་ནི་སྦུན་ནས་དེ་འབྱིན་ལྟར། །ཇི་ལྟར་ཕྱི་ཤུན་གྱི་སྦུན་པ་དང་ལྡན་པའི་འབྲས་བུའི་སྙིང་པོ་ནི་
དེ་མ་བསལ་བར་མི་རྣམས་ཀྱི་ནི་ལོངས་སྤྱད་བྱ་

122བཟའ་བ་ཞིམ་པོར་མི་འགྱུར་
བས་ཟས་སོགས་དོན་དུ་གཉེར་བ་གང་ཡིན་པའི་སྐྱེས་བུ་དེ་དག་གིས་ནི་སྦུན་ནས་དེ་
འབྱིན་པ་ལྟར། གཉིས་པ་(དོན་)ནི། དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་ལ་ཡོད་ཉོན་མོངས་ཀྱི། །དྲི་
མ་དང་འདྲེས། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་
དག་པ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དྲི་མ་དང་འདྲེས་ནས་གནས་སོ། །
གསུམ་པ་(སྒྲིབ་པ་དེ་སེལ་བྱེད་)ནི། རྒྱལ་བའང་ཇི་སྲིད་དུ། །ཉོན་མོངས་དྲི་མ་འདྲེས་ལས་མ་གྲོལ་བ། །དེ་སྲིད་རྒྱལ་མཛད་སྲིད་གསུམ་འདུ་མི་བྱེད། །རྒྱལ་བའི་སྙིང་པོ་ཇི་སྲིད་དུ་ཉོན་མོངས་པའི་དྲི་མ་དང་འདྲེས་པ་ལས་མ་གྲོལ་བ་དེ་སྲིད་དུ་རྒྱལ་བའི་མཛད་པ་སྲིད་པ་གསུམ་དུ་མི་བྱེད་པས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་
ཀྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་དྲི་མ་སེལ་

122 ཤེས་རིག་༽ལོངས་སྤྱོད་བྱ་

290

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

བར་མཛད་དོ། །འདིས་དྲི་མས་བསྒྲིབས་པའི་ཉེས་དམིགས་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་དྲི་
མ་སེལ་བྱེད་དོན་གྱིས་འཕངས་སོ། །
གཉིས་པ་(བཤད་པ་)ནི། ཇི་ལྟར་སཱ་ལུ་བྲ་བོ་ནས་འབྲུའི་སྙིང་པོ་སྦུན་ལས་མ་བྱུང་གྲ་མ་ཅན། །ལེགས་པར་མ་བསྒྲུབས་མི་རྣམས་ཀྱིས་ནི་སྤྱད་བྱ་བཟའ་བ་ཞིམ་པོར་མི་འགྱུར་ལྟར། །དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་ལ་ཡོད་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་ཉོན་མོངས་
སྦུབས་ལས་མ་གྲོལ་ལུས། །ཉོན་མོངས་བཀྲེས་པས་ཉེན་པའི་འགྲོ་ལ་ཆོས་ཀྱི་དགའ་

བའི་རོ་སྟེར་འགྱུར་བ་མིན། །ཇི་ལྟར་ས་ལུ་དང་བྲ་བོ་དང༌། ནས་ལ་སོགས་པ་འབྲས་བུའི་སྙིང་པོ་སྦུན་ལས་མ་བྱུང་བའི་གྲ་མ་ཅན་སྦུན་པ་སེལ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ལེགས་པར་
མ་བསྒྲུབས་ན་མི་རྣམས་ཀྱི་ནི་ལོངས་སྤྱད་བྱ་བཟའ་བ་ཞིམ་པོར་མི་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ལ་ཡོད་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་འབྱུང་རུང་ལ་བཏགས་པ་
ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཉོན་མོངས་པའི་སྦུབས་ལས་མ་གྲོལ་བའི་ལུས་ཏེ་ངོ་བོ་ཉོན་མོངས་བྲུ་པས་ཏེ་བཀྲེས་པས་ཉེན་པའི་འགྲོ་བ་ལ་ཆོས་
ཀྱི་དགའ་བའི་རོ་སྟེར་བར་འགྱུར་བ་མིན་པས་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་
གྱི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་བསལ་ནས་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་རོ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་མཛད་
དོ། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་སྟོན་པའི་བདག་པོ་མཛད་པ་ཡིན་གྱི་དྲི་མ་དངོས་
སུ་སེལ་བྱེད་ནི་གདུལ་བྱ་རང་ཉིད་དོ། །གཉིས་པ་(མངོན་གྱུར་གློ་བུར་བར་དཔེས་བསྒྲུབ་པ་)ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
རྩ་བའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། ཉོན་མོངས་པ་ནི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ལ་གཉིས། བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པའོ། །དང་པོ་(བསྟན་པ་)ལ་གསུམ། དཔེ་དང་། དོན་དང༌།

291

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀསྒྲིབ་པ་སེལ་བྱེད་དོ། །
དང་པོ་(དཔེ་)ནི། ཇི་ལྟར་རབ་ཏུ་རྒྱུ་ཚེ་མི་ཡི་གསེར། །ལྗན་ལྗིན་རུལ་པའི་གནས་སུ་ལྷུང་གྱུར་པ། །མི་འཇིག་ཆོས་ཅན་དེ་ནི་དེར་དེ་བཞིན། །ལོ་བརྒྱ་མང་པོ་དག་ཏུ་གནས་པ་དེ། །ལྷ་མིག་རྣམ་དག་དང་ལྡན་ལྷ་ཡིས་དེར། །མཐོང་ནས་མི་ལ་འདི་ན་ཡོད་པའི་གསེར། །རིན་ཆེན་མཆོག་འདི་སྦྱངས་ཏེ་རིན་ཆེན་གྱིས། །བསྒྲུབ་པར་
བྱ་བ་གྱིས་ཞེས་སྨྲ་བ་ལྟར། །ཇི་ལྟར་མི་ཞིག་ལམ་དུ་རབ་ཏུ་རྒྱུ་བའི་ཚེ་མི་དེའི་གསེར་ལྗན་ལྗིན་རུལ་བའི་གནས་སུ་ལྷུང་བར་གྱུར་ལ་གསེར་རང་གི་ངོ་བོ་ངན་པར་མི་འགྱུར་བས་མི་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་དེ་ནི་སྔར་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་མི་གཙང་བའི་གནས་དེར་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོ་དག་ཏུ་གནས་པ་ན་ལྷའི་མིག་དག་དང་ལྡན་པ་ལྷ་ཡིས་དེར་དེ་ནི་ཡོད་པ་མཐོང་ནས་མི་ལ་འདི་ན་ཡོད་པའི་གསེར་རིན་ཆེན་གྱི་མཆོག་འདི་སྦྱངས་ཏེ་རིན་ཆེན་གྱིས་སྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་
གཟུགས་ལ་སོགས་པ་གྱིས་ཞེས་སྨྲ་བ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་བསྟན་
ནས་དྲི་མ་སེལ་བར་མཛད་དོ། །
གཉིས་པ་(དོན་)ནི། དེ་བཞིན་ཐུབ་པས་མི་གཙང་དང་འདྲ་བའི། །ཉོན་མོངས་
སུ་བྱིང་སེམས་ཅན་ཡོན་ཏན་ནི། །གཟིགས་ནས། དེ་བཞིན་དུ་ཐུབ་པས་མི་གཙང་བ་དང་འདྲ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་གནས་སུ་བྱིང་བའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཁམས་
རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་སེམས་ཅན་ལ་ཡོད་པར་གཟིགས་ནས་སོ། །གསུམ་པ་(སྒྲིབ་པ་སེལ་བྱེད་)ནི། ཉོན་མོངས་འདམ་དེ་དག་བྱའི་ཕྱིར། །སྐྱེ་རྒུ་རྣམས་ལ་དམ་ཆོས་ཆུ་ཆར་འབེབས། །ཉོན་མོངས་པའི་འདམ་དེ་དག་པར་བྱ་བའི་

292

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

ཕྱིར། སྐྱེ་དགུ་རྣམས་ལ་ཁམས་དང་བསམ་པ་དང་འཚམ་པའི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆུ་

ཆར་འབེབས་པར་མཛད་ཅིང་སྒྲིབ་པ་སེལ་བར་མཛད་དོ། །
གཉིས་པ་(བཤད་པ་)ནི། ཇི་ལྟར་ལྗན་ལྗིན་རུལ་བའི་གནས་སུ་ལྷུང་བའི་གསེར་ནི་ལྷ་ཡིས་མཐོང་གྱུར་ནས། །ཀུན་ཏུ་དག་པར་བྱ་ཕྱིར་མཆོག་ཏུ་མཛེས་པ་མི་ལ་ནན་
གྱིས་སྟོན་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་རྒྱལ་བས་ཉོན་མོངས་མི་གཙང་ཆེན་པོར་ལྷུང་གྱུར་རྫོགས་སངས་རིན་པོ་ཆེ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་གཟིགས་ནས་དེ་དག་བྱ་ཕྱིར་ལུས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་ཏོ། །ཇི་ལྟར་ལྗན་ལྗིན་རུལ་བའི་གནས་སུ་ལྷུང་བའི་གསེར་ནི་ལྷ་ཡིས་མཐོང་གྱུར་ནས་ཀུན་ཏུ་དག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མཆོག་ཏུ་མཛེས་པ་གསེར་དེ་མི་ལ་ནན་གྱིས་སྟོན་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་བའི་ཁམས་ལ་རྒྱལ་བར་བཏགས་པ་
རྒྱལ་བ་ཉོན་མོངས་མི་གཙང་ཆེན་པོར་ལྷུང་བར་གྱུར་བ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྙིང་པོ་རིན་པོ་ཆེ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་གཟིགས་ནས་དེ་དག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ལུས་ཅན་རྣམས་ལ་རྒྱལ་བས་ཆོས་སྟོན་ཏོ། །གཉིས་པ་(མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་གློ་བུར་བར་དཔེས་བསྒྲུབ་པ་)ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། རྩ་བའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། ཉོན་མོངས་པ་ནི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ལ་གཉིས། བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པའོ། །དང་པོ་(བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། དཔེ་དང༌། དོན་ནོ། །དང་པོ་(དཔེ་)ནི། ཇི་ལྟར་མི་དབུལ་ཁྱིམ་ནང་ས་འོག་ན། །མི་ཟད་པ་ཡི་གཏེར་ནི་ཡོད་གྱུར་ལ། །མི་དེས་དེ་མ་ཤེས་ཏེ་གཏེར་དེ་ཡང༌། །དེ་ལ་ང་འདིར་ཡོད་ཅེས་མི་སྨྲ་ལྟར། །ཇི་ལྟར་མི་དབུལ་བོའི་ཁྱིམ་ནང་གི་ས་འོག་ན་ལོངས་སྤྱད་པས123་མི་ཟད་པའི་

123 སྒོ་མང་༽ལོངས་སྤྱོད་པས་

293

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀགཏེར་ནི་ཡོད་པར་གྱུར་ཏེ་མི་དེས་དེ་ཡོད་པར་མ་ཤེས་ཤིང་གཏེར་དེ་ཡང་ནི་དེ་ལ་ང་འདིར་ཡོད་ཅེས་མི་སྨྲ་བ་ལྟར།
གཉིས་པ་(དོན་)ནི། དེ་བཞིན་ཡིད་ཀྱི་ནང་ཆུད་རིན་ཆེན་གཏེར། །དྲི་མེད་གཞག་དང་བསལ་མེད་ཆོས་ཉིད་ཀྱང༌། །མ་རྟོགས་པས་ན་དབུལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་ནི། །རྣམ་མང་རྒྱུན་དུ་སྐྱེ་དགུ་འདིས་མྱོང་ངོ༌། །དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་ནང་དུ་ཆུད་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་རུང་གི་རིན་ཆེན་གཏེར་
རང་བཞིན་གྱིས་དྲི་མ་མེད་པ་བདག་མེད་གཉིས་གསར་དུ་བཞག་ཏུ་མེད་པ་དང་
བདག་གཉིས་གསར་དུ་བསལ་དུ་མེད་པ་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་རང་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་མ་རྟོགས་པས་ན་ཐར་པའི་བདེ་བས་དབུལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་ནི་རྣམ་པ་མང་པོ་རྒྱུན་དུ་སྐྱེ་དགུ་འདིས་མྱོང་ངོ༌། །སྡུག་བསྔལ་དེ་དག་བསལ་བའི་ཕྱིར་དུ་སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །
གཉིས་པ་(བཤད་པ་)ནི། ཇི་ལྟར་དབུལ་བོའི་ཁྱིམ་ནང་དུ་ནི་རིན་ཆེན་གཏེར་ཆུད་གྱུར་བའི་མི་ལ་ནི། །རིན་ཆེན་གཏེར་བདག་ཡོད་ཅེས་རྗོད་པར་མི་བྱེད་དེ་ནི་མི་ཡིས་ཤེས་མིན་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཆོས་གཏེར་ཡིད་ཀྱི་ཁྱིམ་གནས་སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་དབུལ་བོ་ལྟ་བུ་སྟེ། །དེ་དག་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ཐོབ་བྱ་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་དུ་ནི་དྲང་སྲོང་ཡང་དག་བལྟམས། །ཇི་ལྟར་མི་དབུལ་བོའི་ཁྱིམ་གྱི་ནང་དུ་ནི་རིེན་ཆེན་གཏེར་ཆུད་པར་
གྱུར་བའི་མི་ལ་ནི་རིན་ཆེན་གཏེར་དེ་བདག་འདི་ན་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་པར་མི་བྱེད་ལ་དེ་ནི་མི་ཡིས་ཤེས་པ་མིན་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
འབྱུང་རུང་གི་ཆོས་གཏེར་ཡིད་ཀྱི་ཁྱིམ་གྱི་ནང་ན་གནས་ཀྱང་དེ་ཡོད་པར་མ་ཤེས་

294

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

པས་སེམས་ཅན་དག་ནི་དབུལ་བོ་ལྟ་བུ་སྟེ་སེམས་ཅན་དེ་དག་རྣམས་ཀྱིས་དག་པ་

གཉིས་ལྡན་གྱི་ཆོས་སྐུ་དེ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་དུ་ནི་དྲང་སྲོང་ཡང་དག་
བལྟམས་ནས་རིགས་ཅན་གསུམ་ལ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བར་མཛད་དོ། །གསུམ་པ་(མཐོང་སྤང་དང་སྒོམ་སྤང་གློ་བུར་བར་དཔེས་བསྒྲུབ་པ་)ལ་གཉིས། མཐོང་སྤང་གློ་བུར་བར་དཔེས་བསྒྲུབ་པ་དང༌། སྒོམ་སྤང་གློ་བུར་བར་དཔེས་བསྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ (མཐོང་སྤང་གློ་བུར་བར་དཔེས་བསྒྲུབ་པ་)ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། ཉོན་མོངས་པ་ནི་ཞེས་སོ། གཉིས་པ་(དོན་བཤད་པ་) ལ་གཉིས། བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པའོ། །དང་པོ་(བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། དཔེ་དང༌། དོན་ཏོ། །དང་པོ་(དཔེ་)ནི། ཇི་ལྟར་ཨ་མྲ་ལ་སོགས་ཤིང་འབྲས་ལ། །ཡོད་པའི་ས་བོན་མྱུ་གུ་འཇིག་མེད་ཆོས། །ས་རྨོས་ཆུ་སོགས་ལྡན་པའི་ལྗོན་ཤིང་གི ། རྒྱལ་པོའི་དངོས་པོ་རིམ་གྱིས་འགྲུབ་པ་ལྟར། །ཇི་ལྟར་ཨ་མྲ་དང་མ་དུ་ལུ་ཀ་ལ་སོགས་པའི་ཤིང་གི་འབྲས་བུ་ལ་ཡོད་པའི་ས་བོན་མྱུ་གུ་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་གཏན་མེད་དུ་འཇིག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཅན་དེ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་ས་རྨོས་པ་124དང་ཆུ་དང་ལུད་ལ་སོགས་པ་ལྡན་པར་བཏབ་པ་ལས་ལྗོན་ཤིང་གི་རྒྱལ་པོའི་དངོས་པོ་རིམ་གྱིས་འགྲུབ་པ་ལྟར།

གཉིས་པ་(དོན་)ནི། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་མ་རིག་སོགས་འབྲས་ཀྱི། །པགས་

སྦུབས་ནང་ཆུད་ཆོས་ཁམས་དགེ་བ་ཡང༌། །དེ་བཞིན་དགེ་བ་དེ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས། །རིམ་གྱིས་ཐུབ་པའི་རྒྱལ་པོའི་དངོས་པོར་འགྱུར། །སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་མ་

རིག་པ་སོགས་ཉོན་མོངས་པའི་འབྲས་བུའམ། ཤིང་གི་འབྲས་བུ་དང་འདྲ་བའི་མ་རིག་

124 སྐུ་འབུམ་དང་ཤེས་རིག་༽སྨོས་པ་

295

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀཔ་སོགས་ཀྱི་པགས་པའི་སྦུབས་ཀྱི་ནང་དུ་ཆུད་པའི་ཆོས་ཁམས་དགེ་བ་རང་བཞིན་
གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རིགས་སད་བྱེད་ཀྱི་རྐྱེན་ནས་བཟུང་སྟེ་ཐེག་
པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་བཀྲི་བའི་དགེ་བ་དེ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རིམ་གྱིས་ཐུབ་པའི་རྒྱལ་པོའི་དངོས་པོར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་(བཤད་པ་)ནི། ཆུ་དང་ཉི་མའི་འོད་དང་རླུང་དང་ས་དུས་ནམ་མཁའི་རྐྱེན་རྣམས་ཀྱིས། །ཏ་ལ་དང་ནི་ཨ་མྲའི་འབྲས་སྦུབས་གསེབ་ནས་ཤིང་སྐྱེ་ཇི་ལྟ་
བར། །སེམས་ཅན་ཉོན་མོངས་འབྲས་ལྤགས་ནང་ཆུད་རྫོགས་སངས་ས་བོན་མྱུ་གུ་ཡང༌། །དེ་བཞིན་དགེ་རྐྱེན་དེ་དང་དེ་ལས་ཆོས་མཐོང་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན། །ཆུ་དང་ཉི་མའི་འོད་དང་རླུང་དང་ས་དང་དུས་དང་གོ་སྐབས་འབྱེད་པར་བྱེད་པའི་ནམ་མཁའི་རྐྱེན་རྣམས་ཀྱིས་ཏ་ལ་དང་ནི་ཨ་མྲའི་འབྲས་བུའི་སྦུབས་ཀྱི་གསེབ་ན་གནས་
པའི་ས་བོན་ལས་ཤིང་སྐྱེས་པ་ཇི་ལྟར་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་འབྲས་བུ་
དང་འདྲ་བའི་པགས་པའི་ནང་དུ་ཆུད་པའི་རྗོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་བོན་སེམས་
རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་དེ་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མྱུ་གུ་ཡང་དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱི་དགེ་བའི་རྐྱེན་དེ་དང་དེ་ཡིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་དང་
པོར་འཐོན་ཞིང་སྐྱེ་བ་དང་དེ་ནས་གོང་ནས་གོང་དུ་རྒྱས་ཤིང་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ་དེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་(སྒོམ་སྤང་གློ་བུར་བར་དཔེས་བསྒྲུབ་པ་)ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པའོ། །དང་པོ་(བསྟན་པ་)ལ་གསུམ། དཔེ་དང༌།

296

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

དོན་དང༌། སྒྲིབ་པ་སེལ་བྱེད་དོ། །
དང་པོ་(དཔེ་)ནི། ཇི་ལྟར་རིན་ཆེན་ལས་བྱས་རྒྱལ་བའི་གཟུགས། །གོས་ཧྲུལ་
དྲི་ངན་གྱིས་ནི་གཏུམས་གྱུར་པ། །ལམ་གནས་ལྷ་ཡིས་མཐོང་ནས་གྲོལ་བྱའི་
ཕྱིར། །ལམ་གནས་དོན་དེ་དེ་ལ་སྨྲ་བ་ལྟར། །ཇི་ལྟར་གསེར་སོགས་རིན་ཆེན་ལས་བྱས་པའི་རྒྱལ་བའི་གཟུགས་གོས་རུལ་དྲི་ངན་གྱིས་ནི་གཏུམས་པར་གྱུར་བ་འབྲོག་
དགོན་པའི་ལམ་ན་གནས་པ་མི་རྣམས་ཀྱིས་འགོམས་ཤིང་འགྲོ་བ་ཡོད་པ་དེ་ན་ཡོད་
པའི་ལྷ་ཡིས་མཐོང་ནས་སྒྲིབ་བྱེད་དང་འགོམས་པ་དེ་ལས་གྲོལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་
ལམ་ན་གནས་པའི་དོན་དེ་དེ་ན་ཡོད་པའི་མི་དེ་ལ་སྨྲས་པ་ལྟར།
གཉིས་པ་(དོན་)ནི། ཐོགས་མེད་སྤྱན་མངའ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི། །ཉོན་མོངས་
ཀྱིས་གཏུམས་བདེ་གཤེགས་དངོས་པོ་ཉིད། །དུད་འགྲོ་ལ་ཡང་གཟིགས་ནས། དེ་བཞིན་དུ་ཐོག་མ་མེད་པས་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་གཏུམས་པའི་བདེ་
གཤེགས་ཀྱི་དངོས་པོ་སྟེ་དེ་དང་རང་བཞིན་ཁྱད་པར་མེད་པ་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་
བཞིན་ཉིད་དུད་འགྲོ་ལ་ཡང་གཟིགས་ནས་སོ། །གསུམ་པ་(སྒྲིབ་པ་སེལ་བྱེད་)ནི། དེ་བཞིན་དེ། །ཐར་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ཐབས་སྟོན་མཛད། དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་དེ་ཐར་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱིས་

བསྡུས་པའི་ཐབས་སྟོན་པར་མཛད་དོ། །
གཉིས་པ་(བཤད་པ་)ནི། ཇི་ལྟར་རིན་ཆེན་རང་བཞིན་དེ་བཞིན་གཤེགས་སྐུ་དྲི་ངན་གོས་གཏུམས་པ། །ལམ་གནས་ལྷ་ཡི་མིག་གིས་མཐོང་ནས་ཐར་ཕྱིར་མི་ལ་སྟོན་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་གོས་ཧྲུལ་གྱིས་གཏུམས་འཁོར་བའི་ལམ་ན་གནས་

297

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀཔའི་ཁམས། །དུད་འགྲོ་ལ་ཡང་གཟིགས་ནས་ཐར་པར་བྱ་ཕྱིར་རྒྱལ་བ་ཆོས་སྟོན་ཏོ། །ཇི་ལྟར་རིན་ཆེན་རང་བཞིན་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་དྲི་ངན་པ་ཅན་གྱི་

གོས་ཀྱིས་གཏུམས་པ་མི་འགྲོ་བའི་ལམ་ན་གནས་ལ་ལྷའི་མིག་གིས་མཐོང་ནས་སྒྲིབ་

བྱེད་ལས་ཐར་པའི་ཕྱིར་མི་ལ་སྟོན་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པའི་གོས་རུལ་
གྱིས་གཏུམས་ནས་འཁོར་བའི་ལམ་ན་གནས་པའི་ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་

དག་པ་དུད་འགྲོ་ལ་ཡང་ཡོད་པར་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་གཟིགས་ནས་སེམས་
ཅན་དེ་ཡང་འཁོར་བ་ལས་ཐར་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྒྱལ་བས་ཆོས་སྟོན་ཏོ། །བཞི་པ་(མ་དག་པ་དང་དག་པའི་ས་ལ་བསྟེན་པའི་དྲི་མ་གློ་བུར་བར་དཔེས་བསྒྲུབ་པ་)ལ་གཉིས། མ་
དག་པའི་ས་ལ་བརྟེན་པའི་དྲི་མ་གློ་བུར་བར་དཔེས་བསྒྲུབ་པ་དང༌། དག་པའི་ས་ལ་བརྟེན་པའི་དྲི་མ་གློ་བུར་བར་དཔེས་བསྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་(མ་དག་པའི་ས་ལ་བརྟེན་པའི་དྲི་མ་གློ་བུར་བར་དཔེས་བསྒྲུབ་པ་)ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ (མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། ཉོན་མོངས་པ་ནི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(དོན་བཤད་པ་) ལ་གཉིས། བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པའོ། །དང་པོ་(བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། དཔེ་དང༌། དོན་ནོ། །དང་པོ་(དཔེ་)ནི། ཇི་ལྟར་མི་མོ་གཟུགས་ངན་མགོན་མེད་འགའ། །མགོན་མེད་འདུག་གནས་སུ་ནི་འདུག་གྱུར་ལ། །མངལ་གྱིས་རྒྱལ་པོའི་དཔལ་ནི་འཛིན་བྱེད་
པས། །རང་ལྟོ་ན་ཡོད་མི་བདག་མི་ཤེས་ལྟར། །ཇི་ལྟར་མི་མོ་གཟུགས་ངན་ཅིང་དབུལ་ལ། མགོན་མེད་པའི་ཁྱིམ་གྱི་འདུག་གནས་སུ་ནི་འདུག་པར་གྱུར་ལ་མངལ་
གྱིས་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོའི་དཔལ་ནི་འཛིན་པར་བྱེད་པས་རང་གི་ལྟོ་ན་ཡོད་པའི་མི་བདག་མི་ཤེས་པ་ལྟར་རོ། །

298

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

གཉིས་པ་(དོན་)ནི། སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་མགོན་མེད་ཁྱིམ་བཞིན་ཏེ། །མ་དག་སེམས་ཅན་མངལ་ལྡན་བུད་མེད་བཞིན། །དེ་ལ་གང་ཞིག་ཡོད་པས་མགོན་བཅས་པ། །དྲི་མེད་ཁམས་ནི་དེ་ཡི་མངལ་གནས་བཞིན། །ཁམས་གསུམ་གྱི་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་མགོན་མེད་པའི་ཁྱིམ་ན་གནས་པའི་སེམས་ཅན་བཞིན་ཏེ་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མས་མ་དག་
པའི་སེམས་ཅན་མངལ་ན་འཁོར་བསྒྱུར་དང་ལྡན་པའི་བུད་མེད་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་གང་ཞིག་ཡོད་པས་མཐར་རིམ་གྱིས་མགོན་དང་བཅས་པར་འགྱུར་བ་རང་བཞིན་གྱིས་དྲི་
མེད་ཁམས་ནི་དེའི་མངལ་ན་གནས་པ་བཞིན་ནོ། །
གཉིས་པ་(བཤད་པ་)ནི། ཇི་ལྟར་བུད་མེད་ལུས་ལ་དྲི་བཅས་གོས་གྱོན་མི་སྡུག་གཟུགས་ལྡན་པ། །ས་བདག་མངལ་ན་གནས་ཀྱང་མགོན་མེད་ཁང་པར་སྡུག་བསྔལ་མཆོག་མྱོང་ལྟར། །དེ་བཞིན་བདག་རང་ནང་གནས་མགོན་ཡོད་གྱུར་ཀྱང་མགོན་མེད་བློ་ལྡན་པ། །འགྲོ་བ་ཉོན་མོངས་དབང་གིས་ཡིད་མ་ཞི་བས་སྡུག་བསྔལ་གཞི་ལ་གནས། །ཇི་ལྟར་བུད་མེད་ལུས་ལ་དྲི་བཅས་གོས་གྱོན་མི་སྡུག་གཟུགས་ལྡན་པས་
བདག་མངལ་གྱི་ནང་དུ་གནས་ཀྱང་དེ་མི་ཤེས་པར་མགོན་མེད་ཁང་པར་སྡུག་བསྔལ་
མཆོག་མྱོང་བ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་བདག་རང་གི་ནང་ན་གནས་པའི་མགོན་ཡོད་པར་གྱུར་ཀྱང་མགོན་མེད་པའི་བློ་དང་ལྡན་པ་འགྲོ་བ་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་ཡིད་ཀྱི་རྒུད་པ་མཐའ་དག་མ་ཞི་བ་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་གཞི་ལ་གནས་
པ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་ཞི་བའི་ཆེད་དུ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་སྟོན་པར་
མཛད་དོ། །སྒྲིབ་པ་སེལ་བྱེད་དངོས་སུ་མ་སྨྲོས་ཀྱང་གོང་འོག་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་(དག་པའི་ས་ལ་བརྟེན་པའི་དྲི་མ་གློ་བུར་བར་དཔེས་བསྒྲུབ་པ་)ལ་གཉིས། མཚམས་

299

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀསྦྱར་བ་དང༌། དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། ཉོན་མོངས་པ་ནི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པའོ། །དང་པོ་(བསྟན་པ་) ལ་གསུམ། དཔེ་དང༌། དོན་དང༌། སྒྲིབ་པ་སེལ་བྱེད་དོ། །
དང་པོ་(དཔེ་)ནི། ཇི་ལྟར་ནང་གི་གསེར་ཞུན་གཟུགས་རྒྱས་པ། །ཞི་བ་ཕྱི་རོལ་ས་ཡི་རང་བཞིན་ཅན། །མཐོང་ནས་དེ་ཤེས་པ་དག་ནང་གི་གསེར། །སྦྱང་ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་སྒྲིབ་པ་སེལ་བྱེད་ལྟར། །ཇི་ལྟར་འཇིམ་པའི་ནང་གི་གསེར་ཞུན་མ་ལས་བྱས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གཟུགས་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པས་རྒྱས་པ། གསེར་གྱི་སྐྱོན་ཞི་བ་ཕྱི་རོལ་སའི་125རང་བཞིན་ཅན་འཇིམ་པས་གཡོགས་པ་མཐོང་ནས་དེ་ཤེས་པ་དག་གིས་ནི་ནང་གི་གསེར་སྦྱང་བའི་ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྒྲིབ་པ་སེལ་

བར་བྱེད་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་(དོན་)ནི། རང་བཞིན་འོད་གསལ་དྲི་མ་རྣམས་ཀྱང་ནི། །གློ་བུར་བར་ནི་རྣམ་པར་གཟིགས་གྱུར་ནས། །སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་དྲི་མ་རྣམས་ཀྱང་ནི་གློ་བུར་བར་ནི་རྣམ་པར་གཟིགས་པར་གྱུར་ནས། གསུམ་པ་(སྒྲིབ་པ་སེལ་བྱེད་)ནི། རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ལྟ་བུའི་འགྲོ་བ་རྣམས། །སྒྲིབ་པ་དག་ལས་སྦྱོང་མཛད་བྱང་ཆུབ་མཆོག །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མཐའ་

ཡས་པ་སྐྱེ་རུང་གི་གནས་སུ་གྱུར་པས་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ལྟ་བུའི་འགྲོ་བ་རྣམས་
སྒྲིབ་པ་དག་ལས་སྦྱོང་བར་མཛད་ཅིང༌། བྱང་ཆུབ་མཆོག་དག་པ་གཉིས་ལྡན་དེ་ཐོབ་པར་མཛད་དོ། །ཡང་ན་གང་གིས་སྒྲིབ་པ་སྦྱོང་བར་མཛད་ཅེ་ན། བྱང་ཆུབ་མཆོག་
སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །

125 སྐུ་འབུམ་དང་ཤེས་རིག་༽ ཕྱི་རོལ་པའི་

300

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

གཉིས་པ་(བཤད་པ་)ནི། ཇི་ལྟར་དྲི་མེད་གསེར་འབར་ལས་བྱས་ས་ཡི་ནང་དུ་ཆུད་གྱུར་གཟུགས། །ཞི་དེ་རང་བཞིན་མཁས་པས་རིག་ནས་ས་དག་སེལ་བར་བྱེད་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཀུན་མཁྱེན་དག་པའི་གསེར་འདྲ་ཞི་བའི་ཡིད་ནི་མཁྱེན་གྱུར་ནས། །ཆོས་འཆད་ཚུལ་གྱིས་བརྡེག་སྤྱད་སྒྲུབ་པས་སྒྲིབ་པ་དག་ནི་སེལ་བར་
མཛད། །ཇི་ལྟར་དྲི་མེད་གསེར་འབར་ལས་བྱས་པ་སའི་ནང་དུ་ཆུད་པར་གྱུར་བའི་གཟུགས་མཛེས་ཤིང་ཞི་བ་དེ་རིན་པོ་ཆེའི་བརྟག་དཔྱད་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མཁས་
པས་རིག་ནས་ས་དག་སེལ་བར་བྱེད་པ་ལྟར་དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་དག་

པའི་གསེར་དང་འདྲ་བ་ཞི་བའི་ཡིད་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ནི་མཁྱེན་པར་གྱུར་ནས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཡོད་པའི་འདམ་གཟོང་ལ་སོགས་པའི་རྡེག་སྤྱད་ཀྱིས་སེལ་བ་ལྟར། གློ་
བུར་གྱི་དྲི་མ་སྦྱོང་བྱེད་ཐེག་གསུམ་གྱི་ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་སྟོན་པར་བྱེད་
པའི་ཆོས་འཆད་པའི་ཚུལ་གྱི་ཐབས་ཀྱི་རྡེག་སྤྱད་བསྒྲུབས་པས་སྒྲིབ་པ་དག་ནི་སེལ་
བར་མཛད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདི་ཡན་ཆད་དུ་བསྒྲིབ་བྱ་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་རྒྱས་
པར་བཤད་པས་དྲི་མ་སྦྱང་རུང་གི་གློ་བུར་བ་དང༌། དེ་སྦྱོང་བྱེད་དང༌། སྒྲིབ་པ་ཇི་ལྟར་
སེལ་བའི་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །
གསུམ་པ་དོན་བསྡུ་བ་ལ་གསུམ། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། དཔེ་རྣམས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་དོན་ནི་ཞེས་སོ། །གཉིས་
པ་(རྩ་བ་)ལ་གསུམ། སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་དང༌། བསྒྲིབ་བྱའི་དཔེ་དང༌། སེམས་རང་བཞིན་
རྣམ་དག་ལ་དྲི་མ་གློ་བུར་བར་གྲུབ་པའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་(སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་)ནི། པདྨ་སྲོག་ཆགས་བུང་བ་དང༌། །སྦུན་པ་དང་ནི་མི་གཙང་ས། །འབྲས་ཤུན་གོས་ཧྲུལ་བུད་མེད་

301

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀཀྱི། །མངལ་དང་ས་ཡི་སྦུབས་ན་ཡང༌། །པདྨའི་སྦུབས་ན་ཞེས་པའི་བར་རོ། །གཉིས་པ་(བསྒྲིབ་བྱའི་དཔེ་)ནི། སངས་རྒྱས་སྦྲང་རྩི་སྙིང་པོ་བཞིན། །གསེར་བཞིན་གཏེར་བཞིན་ལྗོན་པ་བཞིན། །རིན་ཆེན་སྐུ་དང་འཁོར་ལོ་ཡིས། །བསྒྱུར་བ་བཞིན་དང་གསེར་གཟུགས་བཞིན། །སངས་རྒྱས་ཞེས་སོ། །དེ་གཉིས་སྦྱར་ནས་པདྨའི་སྦུབས་ན་སངས་རྒྱས་བཞིན་ཞེས་པ་ནས་སའི་སྦུབས་ན་གསེར་གཟུགས་བཞིན་ཞེས་སྦྱར་ནས་བཤད་དོ། །གསུམ་པ་(སེམས་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ལ་དྲི་མ་གློ་བུར་བར་གྲུབ་པའི་དོན་)ནི། སེམས་ཅན་
ཁམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་སྦུབས། །མ་འབྲེལ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས། །སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་
དྲི་མེད་ནི། །ཐོག་མ་མེད་པ་ཡིན་པར་བརྗོད། །སེམས་ཅན་ཁམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པའི་
སྦུབས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་ཅིང་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་པས་མ་འབྲེལ་བ་དུས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཡོད་པ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་བདེན་པས་སྟོང་པ་དྲི་མ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཡོད་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་དེ། སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་གདོད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གསུམ་པ་(འགྲེལ་པ་)ནི། མདོར་བསྡུས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་མདོ་དཔེར་བརྗོད་པ་བསྟན་པ་འདིས་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་མ་ལུས་པའི་ཐོག་མ་མེད་པའི་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་
གློ་བུར་བ་ཉིད་དང་ཐོག་མ་མེད་པའི་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པས་རྣམ་པར་བྱང་
བའི་ཆོས་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་དཔེས་མཚོན་པར་བྱ་བའི་དོན་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ་བཞི། ཁམས་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང༌། གང་ཟག་གང་ལ་སྒྲིབ་པ་

302

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།
དང༌། ཁམས་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་བཤད་པ་དང༌། བསྒྲིབ་བྱ་ཁམས་ཀྱི་

དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(ཁམས་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་)ལ་གསུམ། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། དེ་ལ་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་(རྩ་བ་) ལ་གསུམ། སྒྲིབ་བྱེད་མཚན་ཉིད་དགུར་དབྱེ་བ་
དང༌། དེ་དཔེས་བསྟན་པ་དང༌། གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པའོ། །དང་པོ་(སྒྲིབ་བྱེད་མཚན་ཉིད་དགུར་དབྱེ་བ་)ནི། ཆགས་དང་སྡང་དང་རྨོངས་དང་དེའི། །ཀུན་ལྡང་དྲག་དང་བག་ཆགས་དང༌། །མཐོང་སྒོམ་ལམ་སྤང་མ་དག་དང༌། །དག་པའི་ས་ལ་བརྟེན་པ་ཡི། །དྲི་མ་རྣམ་དགུ ། བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་འདོད་པ་ལ་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་

གཞོམ་པར་བྱ་བ། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་ལས་ཀུན་ནས་སློང་བར་བྱེད་པ་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་དང་རྨོངས་པ་གཏི་མུག་བག་ལ་ཉལ་དང་དུག་གསུམ་པོ་དེའི་ཀུན་ལྡང་དྲག་པོ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་དང་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་
ལས་ཀུན་ནས་སློང་བར་བྱེད་པ་འདོད་ཁམས་འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དང༌། དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་འགྲུབ་བྱེད་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་དང་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དང༌། འཕགས་པ་སློབ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་མཐོང་ལམ་དང་སྒོམ་ལམ་གྱི་སྤང་བྱ་དང་མ་དག་པ་དང་དག་པའི་ས་ལ་བརྟེན་པའི་དྲི་
མ་རྣམ་པ་དགུ་ནི་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་བ་མ་ཡིན་གྱི། མཚན་ཉིད་མི་འདྲ་བ་སོ་སོ་ཐ་དད་པའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །དུག་གསུམ་གྱི་བག་ལ་ཉལ་ནི་ས་བོན་འབའ་

303

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀཞིག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁམས་གོང་མ་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མངོན་
གྱུར་ཡང་དེར་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁམས་གོང་མ་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཞེ་སྡང་ནི་མངོན་
གྱུར་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེ་སྔང་མངོན་གྱུར་ཁམས་གོང་མ་འཕེན་བྱེད་དང་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་

ཉོན་མོངས་གང་དུ་ཡང་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །
གཉིས་པ་(དེ་དཔེས་བསྟན་པ་)ནི། པདྨ་ཡི། །སྦུབས་སོགས་དཔེ་ནི་རབ་བསྟན་
ཏེ། །ཁམས་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་དྲི་མ་དགུ་པདྨའི་སྦུབས་ལ་སོགས་པའི་དཔེས་ནི་རབ་ཏུ་
བསྟན་ཏེ་དྲི་མ་གློ་བུར་བར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་(གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པ་)ནི། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་སྦུབས་ཀྱི་ནི། །དབྱེ་བ་བྱེ་བ་མཐའ་ལས་
འདས། །རྒྱས་པར་དབྱེ་ན་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་སྦུབས་ཀྱི་ནི་གསལ་བའི་དབྱེ་བས་ཕྱེ་
ན་བྱེ་བ་མཐའ་ལས་འདས་པ་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །
གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ལ་གཉིས། དྲི་མ་གློ་བུར་བར་ཡོད་པ་མདོར་བསྟན་པ་དང༌། སོ་སོའི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(དྲི་མ་གློ་བུར་བར་ཡོད་པ་མདོར་བསྟན་པ་)ནི། མདོར་བསྡུ་ན་ཉོན་མོངས་པ་དགུ་པོ་འདི་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་པདྨའི་
སྦུབས་ལ་སོགས་པ་ལྟར་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་པའི་འབྲལ་རུང་གློ་བུར་བ་ཉིད་དུ་ཡོད་དོ། །
གཉིས་པ་(སོ་སོའི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། མིང་གི་དབྱེ་བ་དང༌། སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་(མིང་གི་དབྱེ་བ་)ནི། དགུ་གང་ཞེ་ན། ཞེས་པ་ནས། དག་པའི་ས་ལ་བརྟེན་པའོ། །ཞེས་པའོ། །དྲག་པོ་ཞེས་སྨོས་པ་ནི་ངན་འགྲོ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་སྲོག་

304

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

གཅོད་སོགས་ཀུན་ནས་སློང་བའི་ཉོན་མོངས་ཀྱང་བསྡུས་པའོ། །གཉིས་པ་(སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་)ལ་བཞི། དུག་གསུམ་གྱི་བག་ལ་ཉལ་དང་མངོན་གྱུར་བཤད་པ་དང༌། མ་
རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་བཤད་པ་དང༌། མཐོང་སྤང་དང་སྒོམ་སྤང་བཤད་པ་དང༌། མ་དག་པ་དང་དག་པའི་ས་ལ་བརྟེན་པའི་དྲི་མ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(དུག་གསུམ་གྱི་བག་ལ་ཉལ་དང་མངོན་གྱུར་བཤད་པ་)ནི། སྤང་བྱ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་མཐོང་སྤང་དང་སྒོམ་སྤང་སུ་འདུས་མོད་ཀྱི། མངོན་གྱུར་དང་ས་བོན་རིམ་གྱིས་སྤོང་
བ་དང༌། ཐེག་པ་དམན་པའི་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ་པའི་ཚེ་སྤང་བྱ་ལྷག་མ་ཇི་ཙམ་ཞིག་ལུས་པ་སོགས་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་དབྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཉོན་མོངས་པས་གང་དུ་འཕངས་པའི་ལས་ཀྱི་
རྣམ་སྨིན་ས་གཞན་དུ་མི་གཡོ་བས་མི་གཡོ་བའི་འདུ་བྱེད་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་ཞེས་སོ། །ཅི་ཡང་མེད་པ་126མན་ཆད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་
གྱི་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་སྤོང་ནུས་ཀྱང་སྲིད་རྩེའི་སས་བསྡུས་སྤོང་མི་ནུས་པས་
འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཞོམ་པར་བྱ་བ་ཞེས་བཤད་ལ། དེ་དག་
གི་ས་བོན་ནི་འདས་ལམ་འབའ་ཞིག་གིས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ལ་སྤྱོད་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་འདོད་པའི་ལྷ་མི་འཕེན་པར་
བྱེད་པ་དང༌། ངན་འགྲོ་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་བསོད་ནམས་དང་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་ཞེས་སོ། །མི་སྡུག་པ་སྒོམ་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་

འདོད་ཆགས་མངོན་གྱུར་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ་མཚོན་པ་ཙམ་སྟེ། བྱམས་པ་བསྒོམས་

126 ཤེས་རིག་༽ཅི་ཡང་མེད་པའི་

305

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀཔས་ཞེ་སྡང་མངོན་གྱུར་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ་སོགས་སྤྱོད་པ་རྣམ་སྦྱོང་གི་རྣལ་འབྱོར་
ཉམས་སུ་ལེན་པ་རྣམས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཚོགས་དྲུག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཀུན་གཞི་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་ལུགས་ལྟར་ན། རྟེན་འདོད་ཁམས་པས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་སོགས་ཐོབ་ཀྱང་འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་

ཡིད་མངོན་གྱུར་སྤོང་མི་ནུས་ཏེ། སུམ་ཅུ་བ་ལས་གང་དུ་སྐྱེས་པ་དེ་ཡིའོ། །ཞེས་གསུངས་ཀྱང་འདིར་ནི་དེ་ལྟར་མི་བསམ་མོ། །གཉིས་པ་(མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་བཤད་པ་)ནི། དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་སྒོ་གསུམ་
གྱི་ལས་ཀུན་ནས་སློང་བར་བྱེད་པའི་ཀུན་སློང་གི་རྩོལ་བ་ཕྲ་མོ་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་འཇུག་པའི་རྒྱུ་ཉོན་མོངས་པའི་དྲི་མ་མེད་པའི་ཡིད་ཀྱི་ལུས་གསུམ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཞོམ་པར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་
དག་ནི་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་སས་བསྡུས་པ་ཞེས་བྱའོ། །མ་རིག་བག་ཆགས་
ཀྱི་ས་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ཀྱིས་སྒྲུབ་པའི་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་བླངས་

ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་འབད་
མེད་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་བསྒྲུབ་ནུས་པ་ནི། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་འབའ་ཞིག་གི་ཁྱད་ཆོས་ཡིན་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཞོམ་བྱ་ཞེས་
གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དུ་བྱས་ནས་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དངོས་སུ་སྤོང་བར་བྱེད་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་རང་
རྒྱུད་ཀྱི་སྤང་བྱ་སྤོང་བཞིན་པའི་བྱ་བ་དང་བཅས་པས་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་པ་མ་ཐོབ་

306

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ས་བཅུ་རྒྱུན་གྱི་ཐ་མའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་ན་ཡང་དྲི་
མ་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་ན་རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དུ་མི་འགྱུར་བ་ལྟ་ཅི་སྨོས། འོ་ན་དག་པ་ས་གསུམ་ལ་བརྟེན་པའི་དྲི་མ་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་གཞོམ་བྱར་འོག་ཏུ་བཤད་ནས། འདི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཀྱིས་གཞོམ་བྱར་བཤད་པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། སྔར་བཤད་ཟིན་མོད། མ་རིག་བག་ཆགས་
ཀྱི་ས་ཕྲ་བ་མཐར་ཐུག་པ་ས་བཅུ་རྒྱུན་གྱི་ཐ་མའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་དངོས་སུ་
སྤོང་བ་ཡིན་ཡང༌། ས་བཅུ་རྒྱུན་ཐ་བས་ཀྱང་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ལ་སོགས་
པ་བླངས་ནས་སེམས་ཅན་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་སོགས་བྱེད་ན། ཀུན་སློང་གི་རྩོལ་བ་ཕྲ་མོ་དང་བཅས་བཞིན་དུ་ཆོས་སྟོན་པར་བྱེད་དགོས་པས། དེ་འདྲའི་ལས་དང་ལུས་ཟད་པར་སྤངས་ནས་སེམས་ཅན་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་ནི། ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པ་མཐུར་ཐུག་པ་འབའ་ཞིག་གི་ཁྱད་ཆོས་སུ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཏུ་དེ་ལྟར་སྨོས་སོ། །འོན་ཀྱང་རྒྱུན་གྱི་ཐ་མའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་པའི་དུས་ན།
ཤེས་བྱ་ཇི་སྙེད་པ་ཡང་མངོན་སུམ་དུ་མི་གཟིགས་ན་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དངོས་སུ་
ཆོས་སྟོན་པ་སོགས་པ་བྱེད་པ་ལྟ་ཅི་སྨོས། འདི་དག་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མང་སྟེ། རེ་ཞིག་བཞག་གོ །
གསུམ་པ་(མཐོང་སྤང་དང་སྒོམ་སྤང་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། སྤྱིའི་དོན་དང༌། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་(སྤྱིའི་དོན་)ལ་ལྔ། སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང༌། མཚན་གཞི་ངོས་
བཟུང་བ་དང༌། མཐོང་སྤང་དང་སྒོམ་སྤང་གི་ཁྱད་པར་དང༌། ས་བོན་སྤོང་ཚུལ་གྱི་ཕྱོགས་ཙམ་བཤད་པ་དང༌། མཐོང་ལམ་ཤེས་བཟོད་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །

307

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀདང་པོ་(སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་)ནི། ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པའི་
རིགས་སུ་གནས་པ་དང༌། ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། དེ་ལྟར་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་ནང་ནས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པ་ལ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་
པའོ། །དེ་ཡང་ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟ་བ་ལས་འཁོར་བ་མ་སྟོངས་བར་དུ་རྟག་ཏུ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ཐོབ་པ་ལ་ཡང་གེགས་བྱེད་ལ། ཤེས་བྱ་ཇི་སྙེད་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པ་ཐོབ་པ་ལ་ཡང་གེགས་བྱེད་པས། ཤེས་བྱ་ལ་སྒྲིབ་པའམ་ཤེས་བྱའི་
སྒྲིབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་ལ་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་རབ་ཏུ་མ་ཞི་བ་ཞེས་བཤད་པའི་དོན་ནི། ལྡོག་ཕྱོགས་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་རབ་ཏུ་ཞི་བ་ནི་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཐར་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཙམ་ཡིན་ལ། སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་

རབ་ཏུ་མ་ཞི་བ་ནི་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ལོ། །དེ་བྱེད་པ་པོ་ལ་ཉོན་མོངས་པའམ། ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་ཞེས་བྱ་ལ། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་བྱེད་ནི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །
གཉིས་པ་(མཚན་གཞི་ངོས་བཟུང་བ་)ནི། ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་ནི་གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བློ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་དེས་སྐྱེད་པའི་
འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་མངོན་གྱུར་ས་བོན་དང་བཅས་པའོ། །ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་

ནི། ཡུལ་བདེན་པར་སྣང་བའི་བདེན་སྣང་འཁྲུལ་བའི་ཆ་དང༌། དེ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་སོ། །དེ་ལ་ཉོན་སྒྲིབ་ཟད་པར་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ནི་
ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་དང༌། ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་ནས་ཐོབ་ལ། ཤེས་སྒྲིབ་ཟད་པར་

308

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ནི། སངས་རྒྱས་འབའ་ཞིག་གོ ། གསུམ་པ་(མཐོང་སྤང་དང་སྒོམ་སྤང་གི་ཁྱད་པར་)ནི། གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་འཐད་སྙམ་པ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་དང༌། བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་དཔྱད་པ་ཞུགས་པའི་དབང་གིས་དྲངས་པའི་བདེན་པར་གྲུབ་སྙམ་པ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་ནི། མཐོང་ལམ་གྱིས་གཞོམ་པར་བྱ་བ་ཉོན་སྒྲིབ་ཀུན་བརྟགས་སོ། །དེ་དག་གི་སྟོབས་
ཀྱིས་དྲངས་པའི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་འདྲའི་དཔྱད་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་པའི་བདེན་འཛིན་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་ནི། སྒོམ་ལམ་གྱིས་གཞོམ་པར་བྱ་བ་ཉོན་སྒྲིབ་ལྷན་

སྐྱེས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཤེས་སྒྲིབ་ལྷན་སྐྱེས་ནི་གོ་བར་ཟད་ལ་ཀུན་བརྟགས་ནི།
གཟུགས་འཛིན་པའི་དབང་ཤེས་སོགས་ལ་ཡུལ་བདེན་པར་སྣང་བ་སྣང་བ་ལ་མ་འཁྲུལ་བ་འཐད་པར་འཛིན་པའི་བློ་ས་བོན་དང་བཅས་པའོ། །བཞི་པ་(ས་བོན་སྤོང་ཚུལ་གྱི་ཕྱོགས་ཙམ་བཤད་པ་)ནི། མཐོང་ལམ་གྱིས་མཐོང་སྤང་ལ་

གནོད་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ལ་དཔེར་བརྗོད་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་པའི་དུས་ན་དངོས་ཀྱི་གནོད་བྱ་མཐོང་
སྤང་གི་ས་བོན་དེ་འགགས་ཤིང༌། སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དང༌། དེ་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་གཉིས་དུས་མཉམ་ལ་སྔར་རིགས་འདྲ་བར་མ་ཆད་དུ་འབྱུང་བ་དེ་ཉིད་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཕྱིན་ཆད་སྐྱེར་མི་རུང་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་
བྱེད་པ་ཡིན་ལ། གཉེན་པོའི་ལག་རྗེས་ཀྱིས་སྐྱེར་མི་རུང་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་
འགོག་བདེན་ཐོབ་པའི་ལམ་གྱི་ཐོག་མ་དེ་ལ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་བར་ཆད་

309

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀམེད་ལམ་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་ན། ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་
བྱར་མེད་ཅིང་སྐྱེར་མི་རུང་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ཡང༌། རྐྱེན་མ་ཚང་བས་ཡིན་གྱི། སོ་
སོར་བརྟགས་འགོག་ཐོབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་དཔགས་ནས་ས་བཅུ་རྒྱུན་གྱི་ཐ་

མའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་ན་གནས་ངན་ལེན་གྱི་དྲི་མ་ཕྲ་མོ་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་ཀྱང་ཟད་པར་སྤངས་པ་ཞེས་མི་བྱ་སྟེ། དངོས་གཉེན་གྱིས་ལག་རྗེས་བཞག་པའི་ཆ་
ནས་སྐྱེར་མི་རུང་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་ལམ་མ་ཐོབ་བའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། རྒྱུ་འབྲས་དུས་མཉམ་པར་ཐལ་བས་སོ། །ཁ་ཅིག་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་
གྱི་དུས་ན་དངོས་ཀྱི་གནོད་བྱ་མེད་པར་ཁས་བླངས་ནས། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་
ལམ་གྱི་དུས་ན་གནས་ངན་ལེན་གྱི་དྲི་མ་ཕྲ་མོ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ནི་སྐྱེ་འགྱུར་གྱིས་

སྤོང་བ་དང་འགག་འགྱུར་གྱིས་སྤོང་བའི་གྲུབ་མཐའ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་སྡུད་པ་ཡིན་ལ།
རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དེའི་དངོས་ཀྱི་གནོད་བྱེད་དུ་འདོད་པ་ཡང་སྤང་གཉེན་གྱི་
ཚུལ་ལ་མི་མཁས་པར་ཤེས་པར་བྱ་ལ། ཡང་ཁ་ཅིག་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། འདས་པ་འགགས་པའི་ཕྱིར་མ་ཡིན། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་དོན་མཐའ་མ་ཆོད་པར་མངོན་གྱུར་ལ་སྤོང་ཚུལ་གསུམ་པོ་མི་འཐད་ཀྱང༌། སྤང་བྱའི་ས་བོན་དང་དེའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་དུས་མཉམ་དུ་འདོད་པ་ཡང་མཐའ་མ་ཆོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་དངོས་ཀྱི་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་སྣང་མུན་ཡང་དུས་མཉམ་དུ་ཁས་ལེན་
དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཉིད་དེའི་དཔེར་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེས་དངོས་ཀྱི་གནོད་བྱ་སྤང་བྱའི་ས་བོན་དེ་རང་དུས་ན་འདས་པ་བུམ་པ་ཐོ་
བས་བཅོམ་པ་ལྟར་སྤོང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། རང་དུས་ན་མ་སྐྱེས་པ་མདུན་ནས་འཕུལ་

310

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

བ་ལྟར་སྤོང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །མཛོ་སྦྲེལ་གཡང་ལ་སྐྱུར་བ་ལྟར་རང་དུས་ན་ཡོད་པ་དུས་མཉམ་དུ་འགག་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤོང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། སྔར་
གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་གོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གཉེན་པོ་དེ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དང་སྤང་བྱའི་ས་བོན་གྱི་རིགས་འདྲ་ཐ་མ་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དུས་མཉམ་
ཞིང༌། གཉེན་པོ་སྐྱེས་པ་དང་དེ་འགགས་པ་127དུས་མཉམ་པའི་སྒོ་ནས་སྤང་བྱ་སྐྱེ་མི་རུང་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བ་གནོད་པ་བྱས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ལྔ་པ་(མཐོང་ལམ་ཤེས་བཟོད་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་)ནི། བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་སྔར་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པ་ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག་པའི་ཚུལ་གྱིས་གསར་དུ་རྟོགས་པ་ན། སྔར་
འཁོར་བར་འདིས་མ་མྱོང་བའི་ཟབ་མོའི་ཆོས་དེ་ལ་སྐྲག་རིགས་པ་ལ་མི་སྐྲག་པས་ན་ཆོས་ཀྱི་བཟོད་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེས་ན་བདེན་པ་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་འཇལ་བའི་ལྡོག་པ་ནས་བཟོད་པ་བཞིའོ། །དེའི་རྗེས་ནས་ཆོས་ཉིད་ལ་ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག་ཏུ་སོང་བའི་བློ་དེ་ལ་སྐྲག་རིགས་པ་ལས་མི་སྐྲག་པར་རྟོགས་པས་རྗེས་ཀྱི་བཟོད་པ་ཞེས་བྱ་ལ། །དེ་
ཡང་བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ལྡོག་པས་ཕྱེ་བ་བཞི་རྟོགས་པའི་ཆ་ནས་
རྗེས་བཟོད་བཞི་སྟེ། བཟོད་པ་བརྒྱད་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྔོག་པ་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་ལ། དེའི་དུས་ན་གློ་བུར་དྲི་བྲལ་གྱི་འགོག་བདེན་མ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །བདེན་བཞིའི་
ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་དེའི་ཡུལ་ཅན་རྟོགས་པར་འཇོག་པ་ཡིན་གྱི། རང་

རིག་མངོན་སུམ་ཁས་ལེན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །མཉམ་བཞག་དེ་ཉིད་ལས་མ་ལངས་པར་གློ་བུར་དྲི་བྲལ་གྱི་འགོག་བདེན་ཐོབ་པ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་སྐྱེས་པ་ན། བདེན་བཞིའི་

127 སྒོ་མང་༽འགག་པ་

311

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀཆོས་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཤེས་ལྡོག་པས་ཕྱེ་བ་བཞི་དང༌། ཡུལ་ཅན་དེ་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྗེས་ཤེས་བཞི་དང་ཤེས་པ་བརྒྱད་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པས་མཉམ་གཞག་ཐུན་གཅིག་གི་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གི་བདག་ཉིད་དུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་བཟོད་སྐྱེས་པའི་རྗེས་སུ་རྗེས་བཟོད་སྐྱེ་བ་སོགས་ནི་སྐབས་འདིར་ཁས་མི་བླང་ངོ༌། །གཉིས་པ་(ཡན་ལག་གི་དོན་)ནི། སློབ་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་ལམ་ལ་ཞུགས་པའི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་འཕགས་པའོ། །དེ་ལ་ཞེས་སོ། །བཞི་པ་(མ་དག་པ་དང་དག་པའི་ས་ལ་བསྟེན་པའི་དྲི་མ་བཤད་པ་)ནི། ས་བདུན་པ་མན་ཆད་མཐར་ཐུག་པར་མ་གྱུར་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་

རྣམ་པ་བདུན་གྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་བརྒྱད་པ་ལ་སོགས་པ་དག་པ་ས་གསུམ་
སྒོམ་པའི་ཤེས་པས་གཞོམ་པར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་མ་དག་པའི་ས་ལ་བརྟེན་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་དག་ནི་སྤང་བྱའི་རྟེན་དང་ངོ་བོ་དང་གཉེན་པོ་གསུམ་གསུམ་གྱིས་

བཤད་དོ། །ས་བདུན་གྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཞེས་པ་ནི་དེ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་
ས་བརྒྱད་པ་མན་ཆད་ཐོབ་པའི་གེགས་སུ་གྱུར་བ་ཡིན་གྱི། དེ་དག་གི་རིགས་རྒྱུན་ནི་དག་པ་སའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྤོང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཉོན་མོངས་ཟད་པའི་མཐར་
ཐུག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་པ་མ་ལུས་པར་ཟད་པར་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །
གསུམ་པ་དོན་བསྡུ་བ་ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པར་བསྟན་པའོ། དང་པོ་(རྩ་བ་)ནི། ཆགས་སོགས་དྲི་མ་དགུ་པོ་འདི། །མདོར་བསྡུས་

312

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

ནས་ནི་གོ་རིམ་བཞིན། །པདྨའི་སྦུབས་ལ་སོགས་པ་ཡི། །དཔེ་དགུ་དག་གིས་ཡང་དག་བསྟན། །འདོད་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་སྔར་བཤད་པའི་དགུ་པོ་འདི་མདོར་བསྡུས་ནས་ནི་སྔར་བཤད་པའི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་པདྨའི་སྦུབས་ལ་སོགས་པའི་དཔེ་དགུ་པོ་དེ་དག་གིས་ཡང་དག་པར་བསྟན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྔ་མ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་རྩ་བའི་ཚུལ་དུ་བྲིས་པ་ནི་མི་ལེགས་ཏེ། སྔར་བཤད་པའི་རྩ་ཚིག་པདྨ་ཡི། །སྦུབས་སོགས་དཔེས་ནི་རབ་བསྟན་ཏེ། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་པ་ཡིན་པས་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་མདོར་བསྡུས་པ་འདི་རྣམས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་པདྨའི་སྦུབས་ལ་སོགས་པའི་དཔེ་དགུས་གསལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་ཡང༌། ལོཙྪ་བ་ཆེན་པོའི་འགྱུར་ད་ལྟར་ཡོད་པའི་དཔེ་རྣམས་ཀྱི་ལྟར་ན། དོན་
བསྡུའི་རྩ་ཚིག་ཏུ་བྱ་དགོས་པར་སེམས་སོ། །གཉིས་པ་(གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པར་བསྟན་པ་)ནི། གང་གིས་ན་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གང་ཟག་གང་ལ་སྒྲིབ་པ་ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ (རྩ་བ་)ནི། དྲི་འདི་དག་གིས་བྱིས་རྣམས་དང༌། །དགྲ་བཅོམ་སློབ་པ་བློ་ལྡན་
རྣམས། །རིམ་བཞིན་བཞི་དང་གཅིག་དང་ནི། །གཉིས་དང་གཉིས་ཀྱིས་མ་དག་

ཉིད། །དྲི་མ་འདི་དག་གིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བྱིས་པ་རྣམས་དུག་གསུམ་གྱི་བག་ལ་

ཉལ་གསུམ་དང་དེ་གསུམ་གྱིས་ཀུན་ལྡང་དྲག་པོ་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་བཞི་དང་དམན་
པའི་དགྲ་བཅོམ་གཅིག་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་ནི་ལམ་ལ་ཞུགས་པའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དང༌། དམན་པའི་འཕགས་པ་སློབ་པ་རྣམས་མཐོང་སྤང་དང་སྒོམ་སྤང་གཉིས་དང་བློ་ལྡན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་རྣམས་མ་དག་པའི་ས་ལ་བརྟེན་པ་

313

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀདང་དག་བའི་ས་ལ་བརྟེན་པའི་དྲི་མ་གཉིས་ཀྱིས་མ་དག་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་
པོའི་མདོ་ལས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཅན་ནོ་ཞེས་བཀའ་སྩལ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ཞེས་ཏེ། ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་སུ་རྟག་ཏུ་

མཉམ་པར་འཇོག་མི་ནུས་པའི་གེགས་དེ་དག་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་
ཁམས་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་བཤད་པ་ལ་གཉིས། སྤྱིའི་མཚམས་སྦྱར་
བ་དང༌། རྩ་བའོ། །
དང་པོ་(སྤྱིའི་མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། ཡང་ཇི་ལྟར་ཁམས་སྒྲིབ་བྱེད་འདོད་ཆགས་ལ་
སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་དགུ་པོ་འདི་དག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིབ་

བྱེད་པདྨའི་སྦུབས་ལ་སོགས་པ་དང་དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་ཅི་ཞིག་ཡོད་ནས་འདྲ་བར་རིག་པར་བྱ་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་
པ་དང་ཆོས་མཐུན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡོད་པས་ཆོས་མཐུན་པར་ཡང་རིག་པར་བྱ་ཞེ་ན་ཞེས་ཁམས་ཀྱི་ཆོས་མཐུན་ཡང་དྲིས་སོ། །
གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ (རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་བཞི་ཡོད་པའི་དང་པོ་དུག་གསུམ་གྱི་བག་ལ་ཉལ་དང་ཀུན་ལྡང་

དྲག་པོའི་ཆོས་མཐུན་ནི། ཇི་ལྟར་པདྨ་འདམ་སྐྱེས་དེ། །མདུན་དུ་གྱུར་ན་ཡིད་དགའ་དང༌། །ཕྱིས་ནས་དགའ་བ་མེད་འགྱུར་བ། །འདོད་ཆགས་དགའ་བ་དེ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་སྲོག་ཆགས་སྦྲང་མ་ནི། །ཤིན་ཏུ་འཁྲུགས་ཏེ་མདུང་བརྡེག་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཞེ་སྡང་སྐྱེ་བས་ན། །སྙིང་ལ་སྡུག་བསྔལ་སྐྱེད་པར་བྱེད། །ཇི་ལྟར་འབྲས་སོགས་སྙིང་པོ་

314

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

ནི། །ཕྱི་རོལ་སྦུན་པས་བསྒྲིབས་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་སྙིང་པོའི་དོན་མཐོང་བ། །མ་རིག་
སྒོ་ངའི་སྦུབས་ཀྱིས་བསྒྲིབས། །ཇི་ལྟར་མི་གཙང་མི་མཐུན་པ། །དེ་བཞིན་ཆགས་དང་
བཅས་རྣམས་ཀྱི། །འདོད་པ་བསྟེན་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ཕྱིར། །ཀུན་ནས་ལྡང་བ་མི་གཙང་
འདྲ། །ཇི་ལྟར་པདྨ་འདམ་ལས་སྐྱེས་པ་དེ་མདུན་དུ་གྱུར་ན་ཡིད་དགའ་བ་དང༌། ཕྱི་ནས་རྙིངས་པ་ན་དགའ་བ་མེད་པར་འགྱུར་བ་ལྟར། འདོད་ཆགས་དགའ་བ་དཔེ་དེ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་སྲོག་ཆགས་སྦྲང་མ་ནི་ཤིན་ཏུ་འཁྲུགས་ཏེ་མདུང་བརྡེག་ཅིང་བདེ་བ་ལ་རེག་པར་མི་གནས་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་ཞེ་སྡང་སྐྱེ་བ་ན་སྙིང་ལ་སྡུག་བསྔལ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པས་བདེ་བ་ལ་རེག་པར་མི་གནས་པར་ཆོས་མཚུངས་པས་སོ། །ཇི་ལྟར་འབྲས་ལ་སོགས་པའི་སྙིང་པོ་ནི་ཕྱི་རོལ་ནས་སྦུན་པས་བསྒྲིབས་པ་ལྟར་དེ་
བཞིན་དུ་སྙིང་པོའི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལ་མ་རིག་པའི་སྒོ་ངའི་སྦུབས་ཀྱིས་

བསྒྲིབས་པས་སྒྲིབ་བྱེད་དུ་ཆོས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་ལྟར་མི་གཙང་བ་བསྟེན་
པར་མི་བཟོད་ཅིང་ཡིད་དང་མི་མཐུན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཆགས་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་
ཀྱི་འདོད་པ་བརྟེན་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཀུན་ནས་ལྡང་བ་དྲག་པོ་ནི་ཉེས་སྤྱོད་ཀུན་ནས་སློང་བས་རབ་ཏུ་ཉམ་ང་བས་མི་གཙང་བ་དང་འདྲ་བས་བསྟེན་པར་མི་བཟོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཉིས་པ་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་སའི་ཆོས་མཐུན་ནི། ཇི་ལྟར་ནོར་ནི་བསྒྲིབས་པས་ན། །མི་ཤེས་གཏེར་མི་ཐོབ་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་སྐྱེ་ལ་རང་བྱུང་ཉིད། །མ་རིག་བག་ཆགས་ས་ཡིས་བསྒྲིབས། །ཇི་ལྟར་ནོར་གྱི་གཏེར་ནི་སས་བསྒྲིབས་པས་

ན་མི་ཤེས་ཤིང་གཏེར་མི་ཐོབ་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བོ་ལ་རང་བྱུང་ཉིད་དེ་དེ་བཞིན་

315

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀགཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་དྲི་མ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ་ཐོབ་པ་ལ་མ་རིག་བག་ཆགས་ས་ཡིས་བསྒྲིབས་པས་མི་མཐོང་བར་ཆོས་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གསུམ་པ་མཐོང་སྤང་དང་སྒོམ་སྤང་གི་ཆོས་མཐུན་ནི། ཇི་ལྟར་མྱུག་སོགས་རིམ་སྐྱེ་བས། །ས་བོན་ཤུན་པ་གཅོད་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་དེ་ཉིད་མཐོང་བ་ཡིས། །མཐོང་སྤང་རྣམས་ནི་བཟློག་པར་འགྱུར། །འཕགས་པའི་ལམ་དང་འབྲེལ་བ་ལས། །འཇིག་ཚོགས་སྙིང་པོ་བཅོམ་རྣམས་ཀྱིས། །སྒོམ་ལམ་ཡེ་ཤེས་སྤང་བྱ་
རྣམས། །གོས་ཧྲུལ་དག་དང་མཚུངས་པར་བསྟན། །ཇི་ལྟར་མྱུ་གུ་སོགས་རིམ་གྱིས་

སྐྱེས་པས་ས་བོན་གྱི་ཤུན་པ་གཅོད་ཅིང་ཉམས་པར་བྱེད་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་དེ་ཉིད་
མངོན་སུམ་གྱིས་གསར་དུ་མཐོང་བ་ཡིས་མཐོང་སྤང་རྣམས་ནི་དེ་མ་ཐག་མྱུར་དུ་
ལྡོག་པར་འགྱུར་བར་ཆོས་མཚུངས་པས་སོ། །འཕགས་པའི་ལམ་དང་འབྲེལ་བ་ཡང་དང་ཡང་དུ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་སྙིང་པོ་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱི་རགས་པ་ཟད་པའི་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱི་སྒོམ་སྤང་སྒོམ་ལམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
སྤང་བྱ་རྣམས་སྙིང་པོ་ཟད་པའི་གོས་ཧྲུལ་དག་དང་མཚུངས་པར་བསྟན་ཏེ་སྙིང་པོ་རགས་པ་ཟད་པར་ཆོས་མཚུངས་པས་སོ། །
བཞི་པ་མ་དག་པ་དང་དག་པའི་ས་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲིབ་པའི་ཆོས་མཐུན་ནི། ས་བདུན་ལ་བརྟེན་དྲི་མ་ནི། །མངལ་སྦུབས་དྲི་མ་དག་དང་མཚུངས། །མངལ་སྦུབས་བྲལ་འདྲ་མི་རྟོག་པའི། །ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་སྨིན་པ་བཞིན། །ས་གསུམ་རྗེས་འབྲེལ་དྲི་མ་རྣམས། །ས་འདམ་གོས་བཞིན་ཤེས་བྱ་སྟེ། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྡོ་རྗེ་ལྟའི། །ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་གཞོམ་བྱ་ཡིན། །ས་བདུན་ལ་བརྟེན་པའི་དྲི་མ་ནི་མངལ་སྦུབས་ཀྱི་དྲི་མ་

316

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

དག་དང་ཆོས་མཚུངས་ཏེ། རང་གིས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བ་ལ་བསྒྲིབ་པར་ཆོས་

མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མངལ་སྦུབས་དང་བྲལ་བ་འདྲ་བའི་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་པའི་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་སྔོན་གྱི་ལས་ལས་རྩོལ་མེད་དུ་བྱུང་བའི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་བཞིན་
དུ་འབད་རྩོལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་དག་པ་ས་གསུམ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་དྲི་མ་རྣམས་ས་འདམ་ཅུང་ཟད་གོས་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་དྲི་མ་དེ་ནི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་ནི་གཞོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་(དོན་བསྡུ་བ་)ནི། དེ་ལྟར་ཆགས་སོགས་དྲི་མ་དགུ། །པདྨ་ལ་སོགས་
དག་དང་མཚུངས། །སྔར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ཆགས་སོགས་དྲི་མ་དགུ་པདྨ་ལ་སོགས་པ་དག་དང་ཆོས་མཚུངས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདི་འོག་མའི་མཚམས་སྦྱར་དུ་ཡང་རུང་མོད་ཀྱི་སྔ་མའི་དོན་བསྡུར་བཤད་དོ། །
བཞི་པ་བསྒྲིབ་བྱ་ཁམས་ཀྱི་དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་བཤད་པ་ལ་གཉིས། སྤྱིར་

བསྟན་པ་དང༌། སོ་སོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(སྤྱིར་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་(རྩ་བ་)ནི། རང་བཞིན་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་ཕྱིར་ཁམས། །སངས་
རྒྱས་སོགས་དང་ཆོས་མཚུངས་སོ། །རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་འཕྲོ་བ་ལ་
སོགས་པའི་ཁམས་རང་བཞིན་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་ཁམས་སངས་རྒྱས་སོགས་དང་ཆོས་མཚུངས་སོ། །
གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ནི། སེམས་ཀྱི་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཁམས་ཞེས་སོ། །གཉིས་
པ་(སོ་སོར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། དཔེ་དོན་སྤྱིར་སྦྱར་བ་དང༌། ཆོས་མཐུན་རྒྱས་པར་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་(དཔེ་དོན་སྤྱིར་སྦྱར་བ་)ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་(དྲི་བ་)

317

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཅན་དུ་གསུངས་པའི་
ཁམས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྣམ་པ་གསུམ་གང་ཞེ་ན། གཉིས་པ་(ལན་)ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་(རྩ་བ་)ནི། འདི་ཡི་རང་བཞིན་ཆོས་སྐུ་དང༌། །དེ་བཞིན་ཉིད་དང་རིགས་ཀྱང་སྟེ། །དེ་ནི་དཔེ་གསུམ་གཅིག་དང་ནི། །ལྔ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཤེས་པར་བྱ། །ཁམས་འདིའི་རང་བཞིན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པར་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཆོས་སྐུ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་རིགས་ཀྱང་སྟེ་གསུམ་པོ་དེ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དཔེ་གསུམ་དང་གཅིག་དང་ནི་ལྔ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་དང་སྦྲང་རྩི་དང་འབྲུའི་
སྙིང་པོའི་དཔེ་གསུམ་གྱིས་ནི་ཁམས་ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་ཁྱབ་པས་ཆོས་

ཀྱི་སྐུའི་འཕྲིན་ལས་འཇུག་རུང་གི་རང་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསེར་གྱི་དཔེ་གཅིག་གིས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་དེ་ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་
གི་ཆ་དང་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཏེར་དང༌། ལྗོན་ཤིང་དང༌། རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་དང༌། འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བ་དང༌། གསེར་གྱི་གཟུགས་ཀྱི་དཔེ་ལྔས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་དེ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གསུམ་བསྐྱེད་པའི་རིགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་(ཆོས་མཐུན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་ཆོས་མཐུན་
བཤད་པ་དང༌། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་མཐུན་བཤད་པ་དང༌། རིགས་ཀྱི་ཆོས་མཐུན་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་(ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་ཆོས་མཐུན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དང༌། ཆོས་མཐུན་བཤད་པ་དངོས་སོ། །དང་པོ་(དབྱེ་བ་)ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང༌། ལན་ནོ། །

318

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

དང་པོ་(དྲི་བ་)ནི། དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་གང་ཞེ་ན། གཉིས་པ་(ལན་)ལ་གཉིས། རྩ་བ་
དང་འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་(རྩ་བ་)ནི། ཆོས་སྐུ་རྣམ་གཉིས་ཤེས་བྱ་སྟེ། །ཆོས་དབྱིངས་

ཤིན་ཏུ་དྲི་མེད་དང༌། །དེ་ཡི་རྒྱུ་མཐུན་ཟབ་པ་དང༌། །སྣ་ཚོགས་ཚུལ་ནི་སྟོན་པའོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་

གསུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཆོས་
དབྱིངས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་གིས་དག་
པས་ཤིན་ཏུ་དྲི་མ་མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྟོགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་
དང༌། བསྟན་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པ་དེའི་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་གསུང་རབ་སྟེ། ཟབ་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་
པ་སྟོན་པའི་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་དང་གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་
སྣ་ཚོགས་པའི་ཚུལ་ནི་ཚིག་དང་ཡི་གེ་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྟོན་པ་
དྲང་དོན་གྱི་མདོ་སྡེའོ། །
གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ནི། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ནི་བསྟན་པ་ཆོས་ཀྱི་

སྐུ་དང་རྟོགས་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་
དག་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་
ཡུལ་གྱི་ཡུལ་ལོ། །སྤྱོད་ཡུལ་དང་ཡུལ་གཉིས་སྨོས་པ་ནི་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་
པའི་ཁྱད་པར་སྟོན་པའོ། །དེ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཉམ་གཞག་སོ་
སོ་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ་དེ་
རྟོགས་པའི་རྟོགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐུའོ། །འདིས་སྔ་མ་བཤད་པའོ། །སངས་རྒྱས་

319

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀཀྱི་གསུང་རབ་ལ་དམིགས་ནས་དེའི་དོན་གོམས་པར་བྱས་པས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཐོབ་པར་
འགྱུར་བས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དེ་ཐོབ་པའི་རྒྱུ་གསུང་རབ་ནི་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཆོས་
ཀྱི་དབྱིངས་རྟོགས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་དང་གནས་སྐབས་རིགས་མ་ངེས་པའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་བསམ་པ་ཇི་ལྟ་བར་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་གསུང་གི་རྣམ་པར་རིག་པ་འབྱུང་བའོ། །དེ་ཡང་བསྟན་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །བསྟན་པ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཕྲ་
བ་དང༌། རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཞེས་སོ། །གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཏེ། མདོ་ཁ་ཅིག་ལས་གསུང་རབ་ཡན་ལག་དགུར་གསུངས་པ་ནི། དབྱེ་བསྡུ་ཙམ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་(ཆོས་མཐུན་བཤད་པ་དངོས་)ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ (རྩ་བ་)ནི། འཇིག་རྟེན་འདས་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་ན། །འདི་ལ་དཔེ་ནི་མི་དམིགས་པས། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་དང་ཁམས། །འདྲ་བ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན། །ཕྲ་མོ་ཟབ་མོའི་ཚུལ་བསྟན་ནི། །སྦྲང་རྩི་རོ་གཅིག་པ་བཞིན་ཏེ། །རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཚུལ་བསྟན་ནི། །སྣ་
ཚོགས་སྦུབས་སྙིང་བཞིན་ཤེས་བྱ། །རྟོགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ནི་འཇིག་རྟེན་
ལས་འདས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་ན་འདི་ལ་འདྲ་བའི་དཔེ་ནི་མི་དམིགས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་ཉིད་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་ངོ་བོ་
ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་གིས་དབེན་
པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པ་དང་འདྲ་བ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་
ནོ། །ཕྲ་མོ་ཟབ་མོའི་ཚུལ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་བསྟན་པའི་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ནི་
དེའི་དོན་མྱངས་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རོ་གཅིག་པའི་རང་བཞིན་ཉམས་སུ་མྱོང་ཞིང་

320

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

བདེ་བ་མཐའ་དག་སྟེར་བས་སྦྲང་རྩི་མངར་བར་རོ་གཅིག་པ་བཞིན་ཏེ་ཀུན་རྫོབ་རྣམ་
པ་སྣ་ཚོགས་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་དྲང་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ནི་ཤུན་པ་སྣ་ཚོགས་པའི་སྦུབས་
ན་སྙིང་པོ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དྲང་དོན་དང་ངེས་དོན་གྱི་གསུང་རབ་

འདི་གཉིས་དཔེ་དང་སྦྱར་ཏེ་བཤད་པ་ནི། རྫོགས་སངས་སྐུ་ནི་འཕྲོ་ཕྱིར་དང༌། །ཞེས་བཤད་པའི་འཕྲོ་བའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་འཕྲོ་བའི་དོན་ནི་
ཁྱབ་པའི་དོན་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
གསུང་གིས་གདུལ་བྱ་སྣ་ཚོགས་ལ་ཆོས་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་འཕྲིན་ལས་འཇུག་ཅིང༌། འཕྲིན་ལས་འཇུག་རུང་དུ་དུས་ནམ་ཡང་གནས་པས་ཆོས་ཀྱི་སྐུས་ཁྱབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །
གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ལ་གཉིས། དཔེ་གསུམ་གྱིས་བསྟན་པའི་ཚིག་དོན་བཤད་པ་དང༌། ཆོས་སྐུས་ཁྱབ་པ་ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་(དཔེ་གསུམ་གྱིས་བསྟན་པའི་ཚིག་དོན་བཤད་པ་)ནི། དེ་ལྟར་ཞེས་ཏེ་སེམས་ཅན་འདི་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །གང་ཞིག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཐོབ་རུང་ལས་
ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་བའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་འགའ་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ན་མེད་དེ་ནམ་མཁའི་ཁམས་ལས་བུམ་པའི་ནང་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་(ཆོས་སྐུས་ཁྱབ་པ་ལུང་དང་སྦྱར་བ་)ནི། དེ་སྐད་དུ་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། ཇི་ལྟར་
ཐོགས་པའི་རེག་བྱ་དང་བྲལ་བའི་ནམ་མཁའ་རྟག་ཏུ་སྣོད་ཀུན་ཏུ་སོང་བར་འདོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་རང་

བཞིན་གྱི་རྗེས་སུ་སོང་བར་འདོད་དེ་ཇི་ལྟར་ནམ་མཁའ་གཟུགས་རྣམས་ཀུན་སོང་བ་

321

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀདེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་ཆ་འདི་ཡང་སེམས་ཅན་
གྱི་ཚོགས་ཀུན་ཏུ་སོང་བར་འདོད་དོ། །ཕྱེད་སྔ་མ་མདོ་རྒྱན་གྱི་དོན་བསྡུས་པ་དང༌།
ཕྱེད་ཕྱི་མ་ཚིག་དྲངས་པ་ཡིན་ཡང༌། ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་ལུང་དྲངས་པ་ཡིན་གྱི། རང་

བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆ་ལ་ཕྲ་རགས་ཁྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེའོ། །གཉིས་པ་(དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་མཐུན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་(རྩ་བ་)ནི། རང་བཞིན་འགྱུར་བ་མེད་པ་དང༌། །དགེ་དང་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར། །དེ་བཞིན་ཉིད་འདི་གསེར་གྱི་ནི། །གཟུགས་དང་མཚུངས་པར་བརྗོད་པ་ཡིན། །རང་གི་རང་བཞིན་སྔར་བཟང་པོ་ཕྱིས་ངན་པར་འགྱུར་བ་མེད་པ་དང༌། འདོད་པའི་འབྲས་བུ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་འབྱིན་པ་དང༌། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པས་དགེ་ཞིང་
བཟང་བ་དང་དྲི་མ་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་པས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་འདི་མི་གཙང་བའི་ནང་ན་གནས་
པའི་གསེར་གྱི་ནི་གཟུགས་དང་མཚུངས་པར་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །འདིས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རང་བཞིན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དེ་ཉིད་དང་
རྣམ་པ་འཆར་ཚུལ་ལ་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཚུལ་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་ཞུགས་པ་ལ་དགོངས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ལ་གཉིས། ཚིག་དོན་དང༌། ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ (ཚིག་དོན་)ནི། སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་མཐའ་ཡས་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་རང་

322

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ལས་གཞན་དུ་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ལ་མི་བརྟེན་པ་དེའི་ཕྱིར་གསེར་
བཟང་པོ་བཞིན་དུ་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་དོན་གྱིས་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་དོ། །དེ་
ཡང་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་ཞེས་བཤད་པ་ལོག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་རྒྱུ་
ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་རང་བཞིན་ཁྱད་པར་མེད་དུ་ཟིན་ཡང༌། གློ་
བུར་གྱི་ཉོན་མོངས་དང༌། ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་མཐའ་དག་རྣམ་པར་དག་པ་ལས་གྱུར་

བའི་ཚེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་གྲངས་སུ་འགྲོ་སྟེ་འདིས་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་བསྟན་ནམ། འོན་ཏེ་དེ་ཉིད་དྲི་མ་
མཐའ་དག་གིས་དག་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་བསྟན་བསམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འདིར་གསེར་གྱི་དཔེ་གཅིག་གིས་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་བྱས་པའི་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བ་128དབྱེར་མེད་པའི་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་སྙིང་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །འདིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གཉིས་པའི་དོན་ལེགས་
པར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཚན་ཉིད་པ་དེའི་ཐུགས་རྒྱུད་
ཀྱི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆ་དེ་དང༌། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་
གི་ཆ་གཉིས་ལ་སྔོ་སེར་བཞིན་དུ་དབྱེར་མེད་པར་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་ནས་སེམས་ཅན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསལ་བར་བཤད་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ནི་ཧ་ཅང་རྣམ་པར་མ་

128 སྒོ་མང་༽མི་འདྲ་བར་

323

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀབརྟགས་པའོ། །
གཉིས་པ་(ལུང་དང་སྦྱར་བ་)ལ་གཉིས། མདོའི་ལུང་དང༌། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུང་

ངོ༌། །དང་པོ་(མདོའི་ལུང་)ནི། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྣམ་པར་དག་པ་ཞེས་ཏེ། ཡེ་ཤེས་སྣང་བ་རྒྱན་གྱི་མདོ་ལས། འཇམ་དཔལ་དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་བདག་གི་ཉེ་
བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་དེ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་བདག་འཛིན་ཡིན་ལ། དེའི་གཞི་རྩ་དམིགས་པ་དག་དེ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་མངོན་སུམ་དུ་ཡོངས་སུ་མཁྱེན་པ་མཛད་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་བདག་འཛིན་བསྲུང་བ་མཛད་དེ། བདག་རྣམ་པར་དག་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པར་རྟོགས་
སོ། །བདག་རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དང༌། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་
གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་གཉིས་སུ་མེད་དེ་གཉིས་སུ་བྱར་མེད་དོ། །ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་(བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུང་)ནི། དེ་སྐད་དུ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། རང་བཞིན་རྣམ་དག་སངས་རྒྱས་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ནི་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཡོད་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཉིད་དྲི་མ་མཐའ་དག་གིས་དག་པ་ལས་གྱུར་བ129་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཁྱད་པར་མེད་པར་སེམས་ཅན་
ལ་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་ནས་འགྲོ་ཀུན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེའི་སྙིང་པོ་ཅན། ཞེས་གསུངས་སོ། །
གསུམ་པ་(རིགས་ཀྱི་ཆོས་མཐུན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་

129 སྒོ་མང་༽བྱུང་བ་

324

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

པོ་(རྩ་བ་)ལ་གཉིས། རིགས་ཀྱི་ངོ་བོའི་དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་དང༌། རིགས་ཀྱི་ནུས་
པའི་དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་ནོ། །དང་པོ་(རིགས་ཀྱི་ངོ་བོའི་དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་)ནི། གཏེར་དང་འབྲས་བུའི་ཤིང་བཞིན་དུ། །རིགས་དེ་རྣམ་གཉིས་ཤེས་བྱ་སྟེ། །ཐོག་མེད་རང་བཞིན་གནས་པ་དང༌། །ཡང་དག་བླང་བ་མཆོག་ཉིད་དོ། །གཏེར་དང་པོ་ནས་གནས་པ་དང༌། འབད་པས་སྒྲུབ་པའི་འབྲས་བུའི་ཤིང་བཞིན་དུ་རིགས་དེ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་ཐོས་བསམ་གྱིས་རྐྱེན་གྱིས་གསར་དུ་ཡང་དག་པར་བླངས་པ་ལས་བྱུང་

བའི་རིགས་ཏེ། ཕྱི་མ་ནུས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱུར་པས་མཆོག་ཉིད་དོ། །གཉིས་པ་(རིགས་ཀྱི་ནུས་པའི་དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་)ལ་གཉིས། ནུས་པའི་དབྱེ་བ་དང༌། དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(ནུས་པའི་དབྱེ་བ་)ནི། རིགས་འདི་གཉིས་ལས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི། །སྐུ་གསུམ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་ཡིན། །དང་པོས་སྐུ་ནི་དང་པོ་
སྟེ། །གཉིས་པ་ཡིས་ནི་ཕྱི་མ་གཉིས། །རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་དང་ཡང་དག་པར་བླངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རིགས་འདི་གཉིས་ལས་ཐོག་མར་རིགས་སད་བྱེད་ཀྱི་

རྐྱེན་ལས་རིགས་སད་པར་བྱེད་དེ། 130།བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་
སྤྱོད་པ་ལ་བསླབས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གསུམ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ཡང་རིགས་དང་པོས་སྐུ་ནི་131དང་པོ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཐོབ་སྟེ། རིགས་གཉིས་པ་ཡིས་ནི་
ཕྱི་མ་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་གཉིས་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་གོམས་
པའི་ལག་རྗེས་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་དྲི་མས་དག་པའི་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཆོས་སྐུ་

130 སྒོ་མང་༽དོ།
131 སྒོ་མང་༽དན་བོའི་སྐུ་ནི་

325

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀདང༌། ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་ལ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་གོམས་པའི་
ལག་རྗེས་ལ་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་རྣམ་པ་གཉིས་དང༌། ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་ངོ༌། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་ཀྱིས་

སྤྲས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུར་སྣང་བ་ཡིན་གྱི། རྡུལ་ཕྲ་རབ་བསགས་པ་ལ་སོགས་པའི་
བེམ་པོའི་ལུས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་

སྐུ་གདུལ་བྱའི་གཞན་སྣང་ཙམ་འབའ་ཞིག་ཡིན་གྱི། སངས་རྒྱས་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་

བསྡུས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་འདོད་པ་ནི། མུ་སྟེགས་སྤྱོད་པ་བ་དྲི་མ་ཟད་པའི་སྐྱེས་བུ་མི་སྲིད་པར་འདོད་པ་དང་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་རང་སྣང་ལ་ཤེས་བྱ་ཇི་སྙེད་པའི་གཟིགས་པ་མེད་པར་འདོད་པ་སོགས་ཀྱང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །
གཉིས་པ་(དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་བཤད་པ་)ནི། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུའི་ཆོས་མཐུན་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་མཛེས་པ་ནི། །རིན་ཆེན་སྐུ་འདྲར་ཤེས་བྱ་སྟེ། །རང་བཞིན་གྱིས་ནི་བྱས་མིན་དང༌། །ཡོད་ཏན་རིན་ཆེན་གཏེར་ཡིན་ཕྱིར། །ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་མཛེས་པ་ནི་རིན་ཆེན་
གྱི་སྐུ་འདྲ་བར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱུ་རྐྱེན་གཞན་གྱི་རང་བཞིན་གྱིས་ནི་བྱས་པ་མིན་
པ་དང༌། སྟོབས་དང་མི་འཇིགས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་རིན་ཆེན་གྱི་གཏེར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལོངས་སྐུའི་ཆོས་མཐུན་ནི། ཆོས་ཆེན་རྒྱལ་སྲིད་ཆེ་ལྡན་ཕྱིར། །རྫོགས་ལོངས་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བཞིན་ནོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་སྲིད་ལ་རྫོགས་
པར་ལོངས་སྤྱོད་པས་ཆོས་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་སྲིད་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རྫོགས་པར་ལོངས་སྤྱོད་པའི་སྐུ་ནི་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །གཟུགས་བརྙན་གྱི་ནི་

326

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

རང་བཞིན་ཕྱིར། །སྤྲུལ་པ་གསེར་གྱི་གཟུགས་ལྟ་བུ། །ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུའི་
མཚན་དཔེ་ལ་ལྟོས་ཏེ། གཟུགས་བརྙན་གྱི་ནི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་
ནི་གསེར་གྱི་གཟུགས་བརྙན་བྱས་པ་ལྟ་བུའོ། །
གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ལ་གཉིས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཡོད་པས་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་སྙིང་པོ་ཅན་དུ་བཤད་པ་དང༌། ཤེས་བྱེད་ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་(སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཡོད་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྙིང་པོ་ཅན་དུ་བཤད་པ་)ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་རིགས་ཡོད་པ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཅན་དུ་བསྟན་པ་དེའི་ཕྱིར་ཞེས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་རྣམ་པ་གསུམ་

བསྐྱེད་པའི་རིགས་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ངྷཱ་ཏུའི་སྒྲ་རྒྱུ་དང༌། དབྱིངས་དང་ཁམས་

སོགས་ལ་འཇུག་པས་དེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་རྒྱུའི་དོན་དུ་བྱས་ནས་སེམས་ཅན་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྙིང་པོ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་ཁམས་རིགས་རྣམ་པ་གཉིས་ནི་སྐུ་གསུམ་པོ་དེ་ཐོབ་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པས་འདིར་ཁམས་ཀྱི་དོན་ནི་རྒྱུའི་དོན་ནོ། །
གཉིས་པ་(ཤེས་བྱེད་ལུང་དང་སྦྱར་བ་)ལ་གསུམ། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། ལུང་དྲང་བ་དང༌། དེའི་དོན་མདོ་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། རིགས་གཉིས་སྐུ་གསུམ་ཐོབ་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་གང་གི་ཕྱིར་ན་དེ་ལ་ཡང་སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་ནི་སེམས་ཅན་སོ་སོ་ཀུན་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་རང་རྒྱུད་ལ་གྲུབ་པ་སྙིང་པོར་གྱུར་བ་ཡོད་མོད་ཀྱི་སེམས་ཅན་དེ་དག་གིས་ཤེས་པ་མ་

327

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྟོགས་ན་ཕན་ཡོན་ཆེ་བར་འོག་ནས་འབྱུང་ངོ༌། །གཉིས་པ་(ལུང་དྲང་བ་)ནི། དེ་སྐད་དུ་ཆོས་མངོན་པའི་མདོ་ལས། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཅན་གྱི་ཁམས་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀུན་གྱི་གནས་དང་རྟེན་དང་
གཞི་ཡིན་ཏེ་རིགས་དེ་ཡོད་པས་ནི་འགྲོ་ཀུན་འཁོར་བར་འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའང་ཐོབ་པ་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སེམས་རང་བཞིན་རྣམ་དག་མེད་ན་དྲི་མ་སྦྱང་དུ་མི་རུང་ལ། ཡོན་ཏན་སྐྱེ་རུང་མེད་ན་ཡོན་ཏན་གྱི་ཚོགས་སྐྱེ་
བ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་དང༌། རིགས་མེད་ན་འཁོར་བར་འཁོར་བ་དང་མྱང་ངན་ལས་འདས་པ132་ཐོབ་པ་ཡང་མི་འཐད་པས་དེ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་རིགས་རྟེན་དུ་ཡོད་པ་ལས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །འགྲེལ་པ་འདིར་ཚོགས་དྲུག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་ཕྱེ་བའི་
གཞུང་གཞན་དུ་མདོ་འདི་ཤེས་བྱེད་དུ་དྲངས་ནས་ཚོགས་དྲུག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་བསྒྲུབས་ལ། འདིས་རིགས་གཉིས་ཡོད་པ་བསྟན་ཅིང༌། རིགས་ཡོད་པའི་ལུང་གི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འགྱུར་ན་ཁྱེད་ཀྱི་དེས་ཀུན་གཞི་མི་འགྲུབ་སྟེ་ལུང་འདི་
ནི་རིགས་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་དོན་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པའོ། །ཞེས་
བཤད་ན་གནོད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་(དེའི་དོན་མདོ་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་བཤད་པ་)ལ་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཅན་དང༌། ཁམས་དང༌། ཆོས་ཀུན་གྱི་གནས་དང༌། འཁོར་བ་དང༌། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་

132 བློ་གླིང་དང་སྒོ་མང་༽འདས་པའང་

328

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

འཐད་པའི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཅན་)ནི། དྲི་བ་ནི། དེ་ལ་ཞེས་སོ། །ལན་ནི་དཔལ་འཕྲེང་གི་མདོ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཞེས་ཏེ། དུས་འདི་ཙམ་ནས་འབྱུང་ལ་དེ་ཡན་ཆད་དུ་མེད་དོ་ཞེས་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བས་སོ། །གཉིས་པ་(ཁམས་)ནི། ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཇི་སྐད་དུ་མདོ་དེ་ལས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་གང་ལགས་པ་འདི་ནི་གང་ལ་དམིགས་ནས་བསྒོམས་ན་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་སྙིང་པོར་གྱུར་བས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྙིང་པོ་དང་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆོས་
རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་
པའི་ཆོས་ཀྱི་སྙིང་པོའ། །ཞེས་གསུངས་པའོ། །
གསུམ་པ་(ཆོས་ཀུན་གྱི་གནས་)ནི། ཆོས་རྣམས་ཞེས་ཏེ། མདོ་དེ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེའི་སླད་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ནི་དྲི་མ་མཐའ་དག་འབྲལ་རུང་དུ་འབྲེལ་བ་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་རུང་དུ་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མེད་པ་རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་ཡོན་ཏན་འབྲལ་མི་ཤེས་པ། འདུས་མ་བྱས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་དང༌།

གཞི་དང༌། རྟེན་ལགས་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ནི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་པས་མ་འབྲེལ་བ་འབྲལ་དུ་རུང་བས་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་བྲལ་བ་ཤེས་པ་ཞེས་སོ། །
བཞི་པ་(འཁོར་བ་)ནི། དེ་ཡོད་ན་ནི་ཞེས་ཏེ། རིགས་ཡོད་ན་འཁོར་བར་འཁོར་བ་འཐད་ལ། དེ་མེད་ན་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྔ་པ་(མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་འཐད་པའི་དོན་བཤད་པ་)ནི། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་ཏེ། མདོ་དེ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་

329

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀསོ། །རིགས་མེད་ན་འཁོར་བའི་ཡིད་འབྱུང་དང༌། ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་མི་འབྱུང་ལ། དེ་རྣམས་འབྱུང་བ་རིགས་ཀྱི་བྱེད་ལས་སུ་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །སྔར་བཤད་
པ་དེ་རྣམས་ཀུན་གྱི་དོན་བསྡུས་ན་དེ་བཞིན་ཉིད་གཅིག་པུ་ཡང་འཆད་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་
ནས་གསུམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་པར་དག་པའི་དམིགས་པ་རྒྱུའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཆ་

ནས་རིགས་དང༌། ཁྱབ་བྱེད་དང་རང་བཞིན་གྱི་ཆ་ནས་དེ་བཞིན་ཉིད་དང༌། འབྲས་བུའི་ཆ་ནས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་འཕྲོ་བའོ། །
གསུམ་པ་ཁམས་རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ཉན་ཐོས་དང་
རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཁམས་དད་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བར་བསྟན་པ་དང༌།
གང་ཟག་བཞི་པོས་རྟོགས་ཚུལ་དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་རྟོགས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ (ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཁམས་དད་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བར་བསྟན་པ་) ལ་གཉིས། སྔ་འགྲེལ་དང༌། རྩ་བའོ། །དང་པོ་(སྔ་འགྲེལ་)ལ་གསུམ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཅན་དུ་བསྟན་པ་དང༌། ལུང་དང་སྦྱར་བ་དང༌། དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཅན་དུ་བསྟན་པ་)ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་དེའང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ་གང་ཚད་མར་བྱས་ནས་ཞེ་ན། འདི་ནི་འདི་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་ཡིན་གྱི་གཞན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཆོས་ཉིད་ཚད་མར་བྱས་ནས་སོ། །སྙིང་པོ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པས་ཆོས་ཀྱི་

སྐུ་ལྟར་རྒྱ་ཆེ་བ། རྫོགས་སངས་སྐུ་ནི་འཕྲོ་ཕྱིར་དང༌། །ཞེས་པས་བསྟན་པ་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རང་བཞིན་དང༌། ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེར་མེད་པའི་མཚན་ཉིད།

330

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

དེ་བཞིན་ཉིད་དབྱེར་མེད་ཕྱིར་དང༌། །ཞེས་པས་བསྟན་པ་དང༌། གདོན་མི་ཟ་བར་གནས་པས་ངེས་པའི་རིགས་ཀྱི་རང་བཞིན། རིགས་ཡོད་ཕྱིར་ན་ལུས་ཅན་ཀུན། །ཞེས་པས་བསྟན་པའོ། །
གཉིས་པ་(ལུང་དང་སྦྱར་བ་)ནི། ཇི་སྐད་དུ། རིགས་ཀྱི་བུ་འདི་ནི་ཞེས་ཏེ། སེམས་
ཅན་གྱི་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསར་དུ་བསྒྲུབ་པ་
དང༌། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མ་བྱོན་པས་ལྡོག་པ་མ་ཡིན་གྱི། དུས་རྟག་ཏུ་གནས་

པའོ། །གསུམ་པ་(དོན་བཤད་པ་)ནི། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདིར་རྒྱུ་མཚན་གང་གིས་སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དེ་དེ་ལྟ་བུ་ཁོ་ནར་
འགྱུར་གྱི་དེ་ལས་གཞན་དུ་ནི་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱ་བར་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ནི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་དང༌། སྦྱོར་བ་དང༌། ཐབས་ཡིན་ཏེ་དེའི་དོན་བསྡུས་པ་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་སེམས་ངེས་པར་རྟོགས་པ་གནས་ལུགས་གཏན་ལ་འབེབས་ཤིང་ཚོལ་བའི་རིགས་པ་དང༌། སེམས་ཡང་དག་པར་ཤེས་པ་དེ་ལྟར་གཏན་ལ་ཕབས་པ་ལ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཉིད་བསྟེན་པ་དང༌། ཆོས་ཉིད་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། དེ་ནི་རྟོག་གེ་ལ་བརྟེན་པ་ཙམ་
གྱིས་རྟོགས་ཚུལ་རྫོགས་པའི་ཚུལ་དུ་རང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བསམ་པར་མི་བྱ། གཞན་གྱི་སྒྲ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་བརྟག་པར་མི་བྱའོ། །ལྷག་པར་མོས་པར་བྱ་བ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཟད་དོ། །རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཚུལ་གྱིས་ནི། སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་ནོ། །འདིར་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཆོས་ཉིད་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ལུང་འབའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པའི་རྣམ་གཞག་ལེགས་པར་ཁོང་དུ་མ་

331

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀཆུད་ཅིང༌། གཞལ་བྱའི་གནས་ལྐོག་གྱུར་དང་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་གྱི་རྟོགས་ཚུལ་གྱི་
རིམ་པ་སོགས་རིགས་པ་མི་ཤེས་པའི་རྣམ་འགྱུར་དུ་ཟད་དོ། །
གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ནི། རང་བྱུང་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་དེ། །དད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་
བྱ་ཡིན། །སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་ཚེ་སློབ་དཔོན་གཞན་ལ་མ་བརྟེན་པར་རང་ཉིད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་རང་འབྱུང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་པ་རང་
བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དེ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཁ་ཅིག་དང༌།
ཐེག་པ་ལ་གསར་དུ་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་ཁ་ཅིག་གིས་དད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་པར་
བྱ་བ་ཡིན་གྱི། ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་(གང་ཟག་བཞི་པོས་རྟོགས་ཚུལ་དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་རྟོགས་པར་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས།
རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་(རྩ་བ་)ནི། ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་འོད་འབར་བ། །མིག་
མེད་པས་ནི་མཐོང་བ་མེད། །ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་འོད་འབར་བ་ཡིན་ཡང་མིག་མེད་
པས་ནི་མཐོང་བ་མེད་པ་ལྟར། གང་ཟག་བཞི་པོས་མིག་ཕྱེ་བ་ཙམ་གྱིས་གཟུགས་

མཐོང་བ་ལྟར། རང་དབང་དུ་རྟོགས་པར་བྱར་མེད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། ཁ་ཅིག་གིས། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ཕྱེད་སྔ་མ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དོན་
དམ་པའི་བདེན་པ་ལུང་ཙམ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དང༌། ཕྱེད་ཕྱི་
མས་གང་ཟག་བཞི་པོས་གཏན་ནས་མི་རྟོགས་བའི་དོན་དུ་འཆད་པ་ནི་མི་འཐད་པ་འོག་ཏུ་བཤད་པར་བྱའོ། །
གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(མདོར་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། ཚིག་དོན་དང༌། ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་

332

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

(ཚིག་དོན་)ནི། མདོར་བསྡུ་ན་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(ལུང་དང་སྦྱར་བ་)ནི། ཇི་སྐད་དུ། དཔལ་འཕྲེང་གི་མདོ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་སོ། །དེ་དག་གི་དོན་ནི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ནི་བདག་དང་བདག་གིར་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཕྲ་མོ་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་
པར་མ་ཟད། རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་ལམ་ལ་ཡང་དངོས་སུ་མ་ཞུགས་པ་རྣམས་
སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱང་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་རགས་པ་ཙམ་ཞིག་ཁོང་དུ་ཆུད་ཀྱི། ཕྲ་བའི་བདག་མེད་མ་རྟོགས་པ་རྣམས་དང༌། ཐེག་པ་ལ་
གསར་དུ་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་ཕྲ་མོའི་དོན་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་པར་ཆེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་ཏེ་འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཉན་ཐོས་
དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་ནི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཡིན་ལ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་མ་མཐོང་བར་བསྟན་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཉན་རང་འཕགས་པས་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། འོ་ན་ཐེག་པ་ལ་གསར་དུ་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཀྱང་མ་རྟོགས་པར་ལོགས་སུ་སྨོས་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཡང་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་སྤྲོས་བྲལ་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཟག་བཞི་པོ་འདིས་མ་རྟོགས་པར་སྤྱིར་སྟོན་ཅིང་སོ་
སོ་སྐྱེ་བོ་མཐའ་དག་གིས་མ་རྟོགས་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ན་མི་འཐད་དེ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཁ་ཅིག་གིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལེགས་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་
པ་བསྟན་བཞེད་ནས་འདི་ལྟར་སྨོས་པ་ཡིན་ན་ནི། ཐེག་པ་ལ་གསར་དུ་ཞུགས་པ་ཞེས་པའི་ཁྱད་པར་དོན་མེད་དེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་ཞུགས་ནས་བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་དུ་མར་གོམས་པར་བྱས་པའི་སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པ་དང་ཆོས་མཆོག་ལ་གནས་པའི་བྱང་

333

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀཆུབ་སེམས་དཔའ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་ཀྱང༌། སྟོང་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། རིགས་ཅན་གསུམ་གྱིས་གང་ཟག་ཁྱད་པར་བ་གསུམ་

དང༌། དེ་ལས་གཞན་པའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཁ་ཅིག་གོ །ཞེས་པའི་དོན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཉན་རང་འཕགས་པ་རྣམས་ཆོས་ཉིད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་རྟོགས་པར་སྟོན་ན། དད་པས་རྟོགས་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། །
གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བར་ལྷུང་བས་མ་རྟོགས་པར་བསྟན་པ་དང༌། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་མངོན་པར་དགའ་བས་མ་རྟོགས་པར་བསྟན་པ་དང༌། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སེམས་གཡེངས་པས་མ་རྟོགས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་(འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བར་ལྷུང་བས་མ་རྟོགས་པར་བསྟན་པ་)ནི། དེ་ལ་འཇིག་ཚོགས་ལ་ཞེས་ཏེ། གཏན་དུ་ཞེས་པ་ནི། བདག་མེད་པ་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །བདག་མེད་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་ཅིང་བདག་དང་བདག་གི་བ་ལ་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པས་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་འགགས་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་དོན་དམ་པའི་
བདེན་པ་ལ་ལྷག་པར་མི་ནུས་པ་དག་སྟེ། ཞེས་སོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ལ་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་འབའ་ཞིག་གི་ཁྱད་ཆོས་སོ། །གཉིས་པ་(ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་མངོན་པར་དགའ་བས་མ་རྟོགས་པར་བསྟན་པ་)ལ་གསུམ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞུགས་པའི་དོན་བཤད་པ་དང༌། དེས་ན་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་པ་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་བ་དང༌། དོན་དེ་ཉིད་བསྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་(ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞུགས་པའི་དོན་བཤད་པ་)ནི། དེ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་རེ་ཞིག་མི་མོས་

334

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

ཤིང་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་པ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་དག་ལ་བརྗོད་
དེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཅེ་ན་འདི་ལྟར་ཞེས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་སྤྲོས་བྲལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཁྱད་པར་གྱི་གཞིར་ཁོང་དུ་ཆུད་ནས་དེ་རྟག་པར་བསྒོམ་པ་ལྡོག་ནས་མི་རྟག་པར་བསྒོམ་པ་དང༌། 133བདེན་པ་དང༌། བདག་དང༌། གཙང་བར་བསྒོམ་པ་ལས་ལྡོག་ནས་སྡུག་བསྔལ་དང༌། བདག་མེད་པ་དང༌། མི་གཙང་བར་སྒོམ་པའི་དོན་མ་ཡིན་གྱི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ནི་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་
ཀྱི་ཡང་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་པའི་དོན་ཡིན་ལ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་

སོགས་པའི་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་པ་མི་རྟག་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་བ་དང༌། རགས་པའི་བདག་མེད་པ་དང༌། མི་གཙང་བར་བསྒོམ་པ་ལ་དགའ་བར་བྱེད་ཀྱི།

རྟག་པ་དང༌། བདེ་བ་དང༌། གཙང་བར་འདུ་མི་ཤེས་ཤིང་བསྒོམ་པར་མི་བྱེད་ལ། དེ་ལ་མ་མོས་པས་འཁོར་འདས་མཉམ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་ནས་སླར་ཉམས་པ་མེད་པའི་རྟག་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང༌། ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་དང༌། དེའི་རྒྱུ་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ཀྱང་སྤངས་པའི་བདེ་བའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང༌། བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དང༌། བདག་མེད་བདེན་པར་འཛིན་པའི་སྤྲོས་པ་མཐའ་དག་ཉེ་བར་ཞི་བའི་བདག་གི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང༌། མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ཟད་པར་སྤངས་པའི་
གཙང་བའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དོན་དུ་མི་གཉེར་ཞིང་། དེ་དག་ཐོབ་པའི་ཐབས་བསྒོམ་པ་ལ་མངོན་པར་མི་དགའ་བའོ། །ཁ་ཅིག་ཚིག་དོན་གྱི་བཤད་པ་ཞིབ་ཏུ་བྱས་པ་ཡང་
མི་འདོད་པའི་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་ལ་འཆེལ་བ་ལྟར་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་མི་

133 བློ་གླིང་དང་སྒོ་མང་༽ཁོང་དུ་ཆུད་ནས་དེ་རྟག་པར་བསྒོམ་པ་དང།

335

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀརྟག་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་བ་དང༌། མི་གཙང་བར་སྒོམ་པའི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་སུ་ཞིག་ཡིན་པ་བསམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་(དེས་ན་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་པ་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་བ་)ནི། དེ་ལྟར་རྣམ་གྲངས་འདིས་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཐོབ་པ་དང་འགལ་བའི་ལམ་མི་རྟག་པ་བདེན་པར་གྲུབ་པར་
འཛིན་པ་སོགས་སོ། །གསུམ་པ་(དོན་དེ་ཉིད་བསྒྲུབ་པ་)ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། ལུང་དྲང་བའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། ཇི་ལྟར་དེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(ལུང་དྲང་བ་)ལ་གཉིས། དཔེ་དང༌། དོན་ནོ། །དང་པོ་(དཔེ་)ནི། འདི་ལྟ་
སྟེ། དགེ་སློང་དག་དཔེར་ན་སོས་ཀའི་དུས་ལ་བབ་པ་ན་ཞེས་སོ། །རྒྱན་བཞག་ནས་ནོར་བུ་འཚོལ་བ་ལ་ཞུགས་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་གྱི་འདུ་འཛི་ལས་ལོག་ནས། གནས་
ལུགས་ཀྱི་དོན་འཚོལ་བ་ལ་ཞུགས་པའི་དཔེའོ། །ཆུ་ནང་གི་གསེག་མ་དང་གྱོ་མོ་ལ་
ནོར་བུའོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པ་ནི་མི་རྟག་པ་དང༌། རགས་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་བཀག་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་སུ་གོ་བའི་དཔེ་དང༌། ཡིད་གཞུངས་པ། གནས་
ལུགས་ཀྱི་དོན་མཐར་ཐུག་པར་འཛིན་པའི་དཔེ་ཡིན་ལ། ཆུ་འགྲམ་དུ་བལྟས་པ་ན་
ནོར་བུ་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་པ་ནི་ཕྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ན་སྔར་གྱི་དེ་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གོ་བའི་དཔེའོ། །རྫིང་བུའི་ཆུ་དེ་ཡང་ནོར་བུའི་འོད་དང་འདྲ་བར་སྣང་
བ་ནི། རགས་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་བཀག་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་སུ་

གོ་བའི་དཔེ་དང༌། ཡིད་གཞུངས་པས་ནོར་བུ་རྙེད་པ་ནི། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཁོང་དུ་
ཆུད་པའི་གང་ཟག་གི་དཔེར་ཤེས་པར་བྱའོ། །
གཉིས་པ་(དོན་)ནི། དགེ་སློང་དག་དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་ཏེ། གཞན་རྣམས་གོ་བར་

336

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

ཟད་ལ་མི་རྟག་པ་སོགས་བསྒོམས་ཤིང་བསྒོམས་ལ་མང་དུ་བྱས་ཤིང༌། མང་དུ་བྱས་པ་དེ་དང་དེ་ཉིད་ལ་རྟག་པ་དང༌། བདེ་བ་དང༌། གཙང་བ་དང༌། བདག་ཉིད་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྒྱས་པར་ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདིས་ནི་མི་རྟག་པ་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པའི་ལམ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་
རྒྱུད་སྨིན་བྱེད་ཀྱི་ལམ་དུ་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བཞི་བརྒྱ་བ་དང༌། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་
བའི་འགྲེལ་པ་རྣམས་སུ་གསུངས་པ་དེ་དང་དོན་འདྲ་ལ། འདིར་ནི་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བཞི་ཐོབ་པའི་རྒྱུད་སྨིན་བྱེད་ཀྱི་ལམ་དུ་

གསལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་(སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སེམས་གཡེང་བས་མ་རྟོགས་པར་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང༌། སོ་སོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(སྤྱིར་བསྟན་པ་)ནི། དེ་ལ་
སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སེམས་རྣམ་པར་གཡེངས་པ་ནི་ཞེས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལས་ཉམས་པ་དག་ལ་བརྗོད་དོ། །གཉིས་པ་(སོ་སོར་བཤད་པ་)ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་
ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་ནས་ཉན་ཐོས་མདོ་སྡེ་བ་ཁ་ཅིག་གི་འདོད་པ་
ལྟར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བ་གང་དག་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་བདེན་པར་ཡོད་པའི་ཆོས་ཉིད་གཉེན་པོ་སྒོམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དུས་རྒྱུན་ཆད་ཅིང་ཞིག་པ་
ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའོ། །ཞེས་དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་སྔར་ཡོད་གསར་དུ་ཞིག་པའི་ཕྱིར་གང་ཟག་གི་བདག་རགས་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཁོང་དུ་
ཆུད་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་འདོད་པའམ་ཞེས་ཏེ། འདིས་ནི་མཛོད་རྩ་འགྲེལ་དང༌། ཚད་མ་སྡེ་བདུན་ནས་བཤད་པའི་ཉན་ཐོས་མདོ་སྡེ་བའི་ལྟ་བ་དེ་ཙམ་ལས་ཁོང་དུ་མ་

337

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀཆུད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁ་ཅིག་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བ་སེམས་ཙམ་པ་གང་དག་གནས་
ལུགས་ཀྱི་དོན་གང་ཞིག་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་པར་བྱ་བ་
དང༌། བསྒོམ་པར་བྱ་བ་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གྱིས་བསྡུས་པའི་
གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལས་ཐ་དད་པ་སྟེ་དེ་བཀག་པའི་གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་
ཀྱིས་སྟོང་པའི་དངོས་པོ་སྟེ་ངོ་བོ་བདེན་པར་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྟོང་པ་ཉིད་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཉིད་དུ་དམིགས་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་བརྟེན་པའོ། །འདིས་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་ལས་མ་འདས་པ་ལེགས་
པར་བཀག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཁ་ཅིག སྔ་མ་ཆད་ལྟ་ཁས་ལེན་པ་དང༌། ཕྱི་མ་རྟག་ལྟ་ཁས་ལེན་པ་ལ་འདོད་པ་ནི། སྔ་ཕྱི་གཉི་ག་རྟག་ཆད་གཉིས་ཀའི་མཐར་ལྷུང་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །
བཞི་པ་ཁམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ངོས་བཟུང་བ་ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང༌། ལན་
ནོ། །དང་པོ་(དྲི་བ་)ནི། དེ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བརྗོད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སེམས་གཡེངས་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་གང་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ (ལན་)ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། སྟོང་པ་ཉིད་ངོས་བཟུང་ནས་སེམས་རྣམ་པར་གཡེངས་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(རྩ་བ་)ལ་གཉིས། དོན་དངོས་དང༌། སྒྲུབ་བྱེད་དགོད་པའོ། །དང་པོ་(དོན་དངོས་)ལ་གསུམ། གཞི་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་དང༌། དེ་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་དང༌། ལྟ་བ་གོམས་པའི་འབྲས་བུའོ། །དང་པོ་(གཞི་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་)ནི། འདི་ལ་བསལ་བྱ་ཅི་ཡང་མེད། །གཞག་

338

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

པར་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་མེད། །ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་འདི་ལ་སྔར་ཡོད་གསར་དུ་བསལ་བར་བྱ་བ་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཞེན་ཡུལ་དང་
ཉོན་མོངས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཅི་ཡང་མེད་དེ། བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་དང་ཉོན་མོངས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་པོ་ནས་ཡོད་མ་མྱོང་བའི་ཕྱིར་
རོ། །འདིས་ནི་ཆོས་གང་ལ་བདེན་པར་ཞེན་ཡང་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལས་གོལ་
བའི་སྒྲོ་འདོགས་དང་དེའི་ཞེན་ཡུལ་དང་པོ་ནས་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་ཏོ། །ཉོན་མོངས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་མོད་ཀྱི། དེ་ཉིད་
ཟུར་དུ་བཤད་པ་ནི་དགོས་པ་དང་བཅས་པའོ། །ཁམས་འདི་ལ་སྔར་མེད་གསར་དུ་བདག་མེད་པ་གཉིས་བཞག་པར་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་

བདག་གིས་དབེན་པ་འདིའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་བདག་མེད་པ་གཉིས་མེད་དོ་ཞེས་པ་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་སྐུར་འདེབས་
དང༌། དེའི་ཞེན་ཡུལ་བཀག་པ་གསར་དུ་བཞག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་ཏོ། །དྲི་མ་བསལ་དུ་མེད་པ་དང་གཉེན་པོ་སྐྱེད་དུ་མེད་པ་དགག་བྱ་ལ་ཁྱད་པར་མ་སྦྱར་བར་སྤྱིར་འཆད་པ་ནི་སྤང་གཉེན་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པའོ། །ཡང་རྐང་པ་གཉིས་པ་དང་པོས་བཤད་པ་དེ་ཉིད་གྲུབ་པའི་དོན་དུ་སྦྱར་ཏེ། ཉོན་མོངས་བདེན་གྲུབ་སྔར་ཡོད་གསར་དུ་མེད་པ་གྲུབ་པ་ན་ཉོན་མོངས་བདེན་སྟོང་སྔར་མེད་གསར་དུ་བཞག་ཏུ་མེད་པར་འགྲུབ་པའོ། །དེ་ནི་རང་ལྡོག་དངོས་བསྟན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བཤད་པ་ཡིན་
གྱི། མཚན་གཞི་དང་བཅས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་འདི་ལ། བདེན་གྲུབ་སྔར་ཡོད་གསར་དུ་བསལ་བར་བྱ་བ་ཅི་ཡང་མེད་པས་བདེན་སྟོང་དོན་དམ་པའི་

339

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀབདེན་པ་གྲུབ་པ་ན་བདེན་སྟོང་རྫུན་པ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་སྔར་མེད་གསར་དུ་བཞག་པར་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་གྲུབ་པས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་དོན་ལ་བྱ་
བྱེད་ཐམས་ཅད་འཐད་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དོན་བསྡུས་ན་
བདེན་འཛིན་གྱི་དམིགས་གཏད་བྱ་ས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་བདེན་སྟོང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དང༌། བྱ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་བཞག་ཐམས་ཅད་རང་ལུགས་ལ་ཁས་བླངས་

པས་ཆོག་པའི་བདེན་གཉིས་ཟུང་དུ་འཇུག་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་(དེ་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་)ནི། ཡང་དག་ཉིད་ལ་ཡང་དག་ལྟ། །ཡང་དག་པ་གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དེ་ལྟར་ཡང་དག་པར་ལྟ་
བའི་རང་བཞིན་མེད་རྟོགས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ནི། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་
ལྟ་བ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་(ལྟ་བ་གོམས་པའི་འབྲས་བུ་)ནི། ཡང་དག་མཐོང་ནས་རྣམ་པར་གྲོལ། །སྤྱོད་ཕྱོགས་ཐབས་ཀྱི་ཆ་རྒྱ་ཆེན་པོས་ཟིན་པར་བྱས་ཏེ། ཡང་དག་པའི་དོན་
མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ནས་ཡང་དང་ཡང་དུ་གོམས་པར་བྱས་ན་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །
གཉིས་པ་(སྒྲུབ་བྱེད་དགོད་པ་)ནི། རྣམ་དབྱེ་བཅས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན། །གློ་བུར་དག་གིས་ཁམས་སྟོང་གི ། རྣམ་དབྱེ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན། །བླ་མེད་ཆོས་ཀྱིས་

སྟོང་མ་ཡིན། །ཁམས་འདི་ལ་ཉོན་མོངས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་སྔར་ཡོད་བསལ་
བར་བྱ་བ་ཅི་ཡང་མེད་དེ། གཉེན་པོ་གོམས་པ་ལས་འབྲལ་དུ་རུང་ཞིང་རྣམ་པར་དབྱེར་ཡོད་པ་དང་བཅས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་

པ་དག་གིས་ཁམས་སྟོང་གི་སྟེ་དང་པོ་ནས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། འདིས་གཉེན་པོ་གོམས་

340

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

པས་ཉོན་མོངས་འབྲལ་དུ་རུང་བ་དང༌། ཉོན་མོངས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་པོ་
ནས་ཡོད་མ་མྱོང་བའི་བདེན་པ་གཉི་གའི་གནས་ལུགས་བསྟན་ཏོ། །ཉོན་མོངས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་སྔར་མེད་གསར་དུ་བཞག་པར་བྱ་བ་ཅི་ཡང་མེད་དེ།
རྣམ་པར་དབྱེར་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་བླ་ན་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྟོབས་
སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སྐྱེ་རུང་གི་དམིགས་པ་ཉོན་མོངས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་

སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་མིན་པར་དང་པོ་ནས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཆོས་སྟོབས་སོགས་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དམིགས་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དང་པོ་ནས་ཡོད་པར་བསྟན་ཏོ། །དེ་དག་གིས་ནི་གཞི་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་དང༌། ལམ་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང༌། འབྲས་བུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་ནུས་པ་སོགས་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། བུམ་པ་བུམ་པས་སྟོང་པ་ལ་སོགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་
རང་སྟོང་དང༌། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་བསྟན་པར་འདོད་པ་ནི། བཞེད་པ་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་བ་སྒྲོ་འདོགས་དང་སྐུར་འདེབས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་(སྟོང་པ་ཉིད་ངོས་བཟུང་ནས་སེམས་རྣམ་པར་གཡེངས་བའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་དང༌། དེ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སེམས་གཡེངས་པ་
དང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་མངོན་པར་དགའ་བའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་དང༌། ས་བཅུ་ལ་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་
(གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌། ལུང་དང་སྦྱར་བ་དང༌། དོན་

341

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀབསྡུ་བའོ། །
དང་པོ་(དངོས་ཀྱི་དོན་)ནི། འདིས་ཅི་བསྟན་ཅེ་ན། གང་གི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་

ཡོངས་སུ་དག་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་འདི་ལ་སྔར་ཡོད་གསར་དུ་བསལ་བར་བྱ་བ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་རྒྱུ་
མཚན་ཏེ་དམིགས་པ་བདག་གཉིས་འགའ་ཡང་མེད་དེ། གློ་བུར་བའི་དྲི་མ་རང་བཞིན་
གྱིས་གྲུབ་པ་དང་བྲལ་བ་ནི་ཁམས་འདིའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་དང༌། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་དང༌།
རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་བསྟན་པ་ན། བདེན་
པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་བཞེད་པ་དང་དོན་གཅིག་ཏུ་བསྟན་པར་
ཤེས་པར་བྱའོ། །ཁམས་འདི་ལ་རྣམ་པར་བྱང་བའི་རྒྱུ་མཚན་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དམིགས་པ་བདག་མེད་གཉིས་སྔར་མེད་གསར་དུ་བཞག་པར་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཉེན་པོ་སོགས་སུ་གང་གིས་ཀྱང་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མེད་པའི་ཆོས་དག་པའི་ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་ཁམས་
འདིའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཉིས་པ་(ལུང་དང་སྦྱར་བ་)ལ་གཉིས། ཤེས་བྱེད་ཀྱི་དོན་ལུང་དང་སྦྱར་བ་དང༌།
ལམ་བདེན་གྱི་རྟོགས་ཚུལ་ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་(ཤེས་བྱེད་ཀྱི་དོན་ལུང་དང་སྦྱར་བ་)ནི་
དེས་ན་མདོ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ནི་གཉེན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཉོན་
མོངས་པ་རྣམས་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལས་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ཡོད་པ་འབྲལ་བར་ངེས་པས་འབྲལ་ཤེས་པ་ཉོན་མོངས་པའི་སྦུབས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་

342

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

པས་སྟོང་པ་ཡིན་ལ་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མེད་པ་དང་བྲལ་བ་མི་ཤེས་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་གངྒཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་ལས་འདས་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་

ནི་མི་སྟོང་ངོ༌། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་(ལམ་བདེན་གྱི་རྟོགས་ཚུལ་ལུང་དང་སྦྱར་བ་)ནི། དེ་ལྟར་ན་རང་བཞིན་གྱིས་

གྲུབ་པའི་ཆོས་གང་ཞིག་གཞི་གང་ན་མེད་པ་དེ་ནི་དེས་སྟོང་ངོ་ཞེས་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་ལ། གང་ཞིག་
དེ་ལ་ལྷག་མར་གྱུར་བ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དེ་ནི་དེ་ལ་རྟག་པར་ཡོད་དོ་ཞེས།
རྗེས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་སོ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་(དོན་བསྡུ་བ་)ནི། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ཞེས་ཏེ། བདེན་པར་སྒྲོ་འདོགས་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པའི་སྐུར་འདེབས་གཉིས་ཀ་དང་བྲལ་བའི་སྟོང་པ་ཉིད་བསྟན་ཏོ། །གཉིས་པ་(དེ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སེམས་གཡེང་བ་དང་ཕྱི་ཅི་ལོག་ལ་མངོན་པར་དགའ་བའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སེམས་གཡེངས་པ་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་དང༌།
དེ་དག་གི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་(སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སེམས་གཡེངས་པ་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་)ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌། ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་(དངོས་ཀྱི་དོན་)ནི། དེ་ལ་གང་
དག་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་འདི་ལས་སྒྲོ་སྐུར་གྱི་མཐར་ལྟུང་བས134་སེམས་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་ཏུ་རྣམ་པར་གཡེངས་ཤིང༌། དེ་ཉིད་བཤད་པ་ནི་རྣམ་པར་འཕྲོ་ལ་ཞེས་སོ། །དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མེད་པར་དབྱིངས་རྟོགས་མི་ནུས་པར་བསྟན་པས་
ཀྱང་ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་དོན་དམ་བདེན་པར་བསྟན་པ་ཡིན་

134 བློ་གླིང་དང་སྒོ་མང་༽ལྷུང་བས་

343

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀནོ། །གཉིས་པ་(ལུང་དང་སྦྱར་བ་)ནི། འདི་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་ནི་ཞེས་ཏེ། འདིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་ཡེ་ཤེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་བསྟན་པ་ནི། རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ལ་དགོངས་སོ། །ཉན་རང་གི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ནི། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་དང༌། རང་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་མི་ནུས་པའོ། །
གཉིས་པ་(དེ་དག་གི་འཐད་པ་)ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་
པོ་ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་སྙིང་པོར་བསྟན་པས་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བར་ལྷུང་བའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཞེས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྟོགས་པའི་ཡེ་
ཤེས་ནི་མཐར་འཛིན་གྱི་ལྟ་བའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྙིང་པོར་བསྟན་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་དགའ་བའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ནི། ཇི་ལྟར་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་ཏེ་དེ་ནི་མི་རྟག་པར་བདེན་པར་ཞེན་པ་ལ་
སོགས་པ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་གཉེན་པོར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གསུམ་པ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྙིང་པོར་བསྟན་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་
སེམས་གཡེངས་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ནི། ཇི་ལྟར་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཞེས་ཏེ། ཁམས་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ནི། སྒྲོ་སྐུར་གྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བའི་སྟོང་པ་ཉིད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མེད་པ་ནི་སྐུར་འདེབས་ཀྱི་
དམིགས་པས་སྟོང་པའོ། །གློ་བུར་གྱི་དྲི་མས་སྟོང་པ་ནི་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་དམིགས་པས་
སྟོང་པའོ། །
གསུམ་པ་(ས་བཅུ་ལ་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་བསྟན་པ་)ལ་
གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌། ལུང་དང་སྤྱར་བའོ། །དང་པོ་(དངོས་ཀྱི་དོན་)ནི་དེ་ལ་ཚུལ་

344

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

གཅིག་གིས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་ཐ་མི་དད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒོ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་

ཡིན་ལ། དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་པ་ན་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཚུལ་ལུགས་མི་འདྲ་བ་གསུམ་སོ་སོ་ཐ་དད་པར་མཐར་ཐུག་པ་མེད་པའོ། །འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་ཐེག་པ་
ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དེས་ཚོགས་སྦྱོར་གྱི་

སྐབས་སུ་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་ནས། དེ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་ལྟ་བ་གང་ཡིན་པ་
འདི་ནི་འདིར་གང་གིས་ས་བཅུ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབས་སེམས་དཔས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཚུལ་གྱིས་མཐོང་བ་མ་ཡིན་པར་
མཉམ་རྗེས་རེས་འཇོག་བྱེད་པའི་མཉམ་གཞག་ཏུ་དུས་ཅུང་ཟད་མཐོང་ངོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་བར་འདོད་དོ། །
གཉིས་པ་(ལུང་དང་སྤྱར་བ་)ནི། དེ་སྐད་དུ་ནི། སྤྲིན་གྱི་མཐོང་བྱེད་པའི་ནམ་མཁའ་
ལ་ཉི་མ་བཞིན་འདིར་ཁྱོད་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མཉམ་གཞག་ཙམ་དུ་མཐོང་བས་ཕྱོགས་གཅིག་པའི་བློ་གྲོས་ཅན་ཡིན་གྱི་བློ་གྲོས་ཀྱི་མིག་རྣམ་པར་དག་པ་དང་ལྡན་
པའི་ས་ཆེན་པོ་ལ་བཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་

དུས་ཐམས་ཅད་དུ་མཐོང་བ་མ་ལགས་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཁྱོད་ཆོས་སྐུ་གང་དག་ལ་བློ་གྲོས་མཐའ་ཡས་པར་འཇུག་པ་ཤེས་བྱ་མཐའ་མེད་ནམ་མཁའ་མཐར་ཐུག་པའི་
བར་གྱི་དབྱིངས་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཁྱབ་པ་དེ་
དག་གིས་དུས་ཀུན་ཏུ་མཐོང་ངོ༌། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཉམ་རྗེས་རེས་འཇོག་ཏུ་མཐོང་བས་དུས་ཅུང་ཟད་མཐོང་

345

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀབའི་དོན་ཡིན་གྱི། ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཚུལ་མཐོང་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་ལ་འདོད་པ་
ནི། རྣམ་གཞག་མ་ཆགས་པའི་གཏམ་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །
གསུམ་པ་སེམས་ཅན་ལ་ཁམས་ཡོད་པར་བཤད་པའི་དགོས་པ་བསྟན་པ་ལ། རྩོད་པའི་སྐབས་ཉེ་བར་དགོད་པ་དང༌། དགོས་པ་མེད་པའི་རྩོད་སྤང་དང་བཅས་པར་བསྡུས་ནས་དང་པོ་(རྩོད་པའི་སྐབས་ཉེ་བར་དགོད་པ་)ནི། དེ་ལ་ཚུལ་གཅིག་པའི་ཆོས་ཀྱི་

དབྱིངས་དང་ཞེས་སོགས་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་དང་བཅས་པ་ལྟར་བཤད་ན་
135ཡང་ཤིན་ཏུ་རུང་མོད་ཀྱི། སྔར་ལྟར་བཤད་པ་ལ་ཡང་འགལ་བ་མེད་པར་སེམས་
སོ། །འདི་ལ་གསུམ། རྩོད་པ་དང་བསྡུས་དོན་གྱིས་མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། རྩོད་ལན་
མདོར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(རྩོད་པ་དང་བསྡུས་དོན་གྱིས་མཚམས་སྦྱར་བ་)ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང༌། བསྡུས་དོན་ནོ། །
དང་པོ་(རྩོད་པ་)ནི། སྨྲས་པ། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཆགས་པ་མེད་པའི་མཐར་ཕྱིན་པའི་དག་པ་ས་ལ་གནས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པའི་མཆོག་རྣམས་ཀྱི་

ཡང་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡུལ་མ་ཡིན་ན། ཁམས་འདི་ལྟ་བར་དཀའ་ཞིང་རྟོགས་པར་དཀའ་བར་འགྱུར་ལ། ཤིན་ཏུ་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་དེས་ན་བྱིས་པ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལས་
བརྩམས་ཏེ་བསྟན་པ་འདིས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ། བསྟན་ཀྱང་རྟོགས་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་དགོས་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། རྩ་བའི་དངོས་བསྟན་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་རྩོད་པ་དང་འགལ་བའི་རྩོད་པ་གཉི་ག་བྱུང་ཡང༌། འགལ་བར་རྩོད་པ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་ཞིང༌། དགོས་པ་མེད་པའི་རྩོད་པ་སྤོང་བའི་ལན་གསལ་བར་བྱུང་ཡང༌། རྩོད་པ་ཅུང་ཟད་མི་

135 སྐུ་འབུམ་༽དང་བཅས་པ་འདི་ལྟར་བཤད་ན་ ཤེས་རིག་༽དང་བཅས་པའི་ལྟར་བཤད་ན་

346

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

གསལ་བར་འགྲེལ་པར་ཁ་བསྐངས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་(བསྡུས་དོན་)ནི། ཁམས་བསྟན་པའི་དགོས་པ་བསྡུས་པའི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(རྩོད་ལན་མདོར་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། སྤྱིའི་དོན་དང༌། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་(སྤྱིའི་དོན་)ལ་གསུམ། མི་འཐད་པའི་ཕྱོགས་སུན་དབྱུང་བ་དང༌། འཐད་པའི་ཕྱོགས་ལེགས་པར་བཞག་པ་དང༌། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་པའོ། 136།དང་པོ་(མི་འཐད་པའི་ཕྱོགས་སུན་དབྱུང་བ་)ལ་གསུམ། ཁམས་རྟག་དངོས་གསུངས་པའི་དགོས་པ་སྟོན་པའི་གཞུང་དུ་འཆད་པ་རྣར་མི་འོང་བའི་ཚིག་ཡིན་པ་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་མདོ་དྲང་དོན་དུ་གསུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་སྟོན་པར་འཆད་པ་འབྲེལ་བ་མེད་པ་དང༌། འཁོར་ལོ་བར་པ་དྲང་དོན་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་སུ་འཆད་པ་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པའོ། །
དང་པོ་(ཁམས་རྟག་དངོས་གསུངས་པའི་དགོས་པ་སྟོན་པའི་གཞུང་དུ་འཆད་པ་རྣར་མི་འོང་བའི་ཚིག་ཡིན་པ་)ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། འཁོར་ལོ་བར་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤྲིན་དང་རྨི་ལམ་དང་སྒྱུ་
མ་བཞིན་དུ་གསུངས་ནས་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་འདིར་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་རྟག་དངོས་ཡོད་དེ། ཞེས་གསུངས་པ་སྔ་མ་དང་འགལ་ཞིང༌། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་པ་རྩོད་པའི་དོན་དུ་བྱས་ནས། ལན་ནི། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་

མདོར་གསུངས་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པ་དང༌། བེམ་
སྟོང་དང༌། ཆད་སྟོང་དང༌། ཉི་ཚེའི་སྟོང་པ་ཡིན་ལ། རང་སྟོང་གི་དོན་ཡང་བུམ་པ་བུམ་པས་སྟོང་པའོ། །འཁོལ་ལོ་ཐ་མར་གསུངས་པ་ནི། སྟོབས་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་

136 བློ་གླིང་དང་སྒོ་མང་༽ སྤངས་པའོ།

347

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀཅད་ཀྱིས་བརྒྱན་པའི་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་རྟག་དངོས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་གཞན་སྟོང་ཟབ་མོ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་པ་དེ་ཉིད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་
པར་གསུངས་པའི་དགོས་པ་སྟོན་པ་དང༌། ཡང་དག་མཐའ་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱིས། །ཞེས་
པས་འགལ་བའི་རྩོད་པ་སྤངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དོན་དམ་བདེན་པ་དེ་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་
འབྲེལ་བ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྟག་དངོས་རང་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་གོ་བས། སངས་རྒྱས་ཐོབ་འདོད་སྐྱེ་བ་སོགས་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་ཕན་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཁྱེད་ལྟར་ན་དོན་དམ་པའི་སེམས་ཅན་དེ་ནི་རྟག་དངོས་ཡིན་པས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་འདོད་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་སངས་རྒྱས་ཟིན་པས་སླར་ཡང་སངས་རྒྱས་བསྒྲུབ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཀུན་རྫོབ་པའི་སེམས་ཅན་དེ་ནི་ཁོ་རང་ཁོ་རང་གིས་སྟོང་པས་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་བཞིན་དུ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཅན་སུ་ཞིག་སེམས་ཞུམ་པ་དེ་སྙིང་པོ་རྟག་དངོས་ཡོད་པར་བསྟན་པས་སེམས་གཟེངས་བསྟོད་པར་བྱེད། རྟག་ཆད་ཀྱི་ལྟ་བའི་མཐར་ལྟུང་བ་འདི་ལས་ཕ་རོལ་ཏུ་
ཆོས་འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་བ་སུ་ལ་ཡང་མེད་དོ། །གཞན་ཡང་ཁྱེད་ཉོན་ཅིག ཡང་དག་པའི་མཐའ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཕུང་པོས་བསྡུས་པའི་སྡུག་
ཀུན་གྱིས་སྟོང་པར་བསྟན་གྱི། ཀུན་རྫོབ་པའི་ལམ་བདེན་གྱིས་སྟོང་པར་བསྟན་འདུག་
མི་འདུག ད་དུ་ར་ཟོས་པ་མིན་ན་མིག་ཕྱེས་ལ་ལེགས་པར་ལྟོས་ཤིག ལུགས་འདི་རྒྱས་པར་དགག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ན་ཡང༌། ལོག་རྟོག་ཤིན་ཏུ་རགས་པའི་གནས་སུ་

348

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

སྣང་བས་དེ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས་མ་སྤྲོས་སོ། །
གཉིས་པ་(དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་མདོ་དྲང་དོན་དུ་གསུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་སྟོན་པར་འཆད་པ་འབྲེལ་བ་མེད་པ་)ནི། ཁ་ཅིག རང་སྟོང་གི་དོན་སྔ་མ་དང་མཐུན་པར་འཆད་པ་ནི། ཆོས་གང་ལ་ཡང་འདི་ཡིན་འདི་མིན་གྱི་ངོས་བཟུང་བྱ་ས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་འདི་ནི་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་ལ་འདི་ནི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའོ་ཞེས་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་ནུས་པས་བླང་དོར་གྱི་གནས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་དང་བས་ཅི་ཞིག་བྱ། རྟེན་
འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་ལུགས་ལ་ཚད་མས་གྲུབ་པས་རྣམ་གཞག་ཅུང་ཟད་
ཀྱང་བྱ་ས་མེད་པར་འཁྲུལ་བའི་ངོ་འབའ་ཞིག་ལ་ལྟོས་ནས་འགོག་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་འགལ་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་རྣམས་གང་གི་ངོར་བཞག་པའི་ལྟོས་ས་འཁྲུལ་བ་ཉིད་ཀྱང་རང་ལུགས་ལ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཡོད་མིན་མེད་མིན་དུ་འདོད་པ་ཡང་དོན་དམ་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པ་ཡིན་པས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་མདོ་དྲང་བའི་དོན་ཡིན་ལ། མདོ་གཞན་ངེས་པའི་དོན་ནོ།137 ཞེས་པའི་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་དབྱེ་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་མདོའི་དོན་ལུགས་སྔ་མས་འདོད་པ་ལྟར་ཁས་བླངས་ནས་དེ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་དྲང་དོན་དུ་འཆད་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་མདོས་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་དང༌། བསྟན་བཅོས་འདིར་རྗེ་བཙུན་གྱིས་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བའི་ཚུལ་ལེགས་པར་མ་རྟོགས་པའོ། །འོ་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་མདོ་ལས། མི་དབུལ་བོ་ཁྱིམ་གྱི་བདག་པོ་དེ་ནི་དབུལ་བའི་སེམས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་སེམས་ཤིང་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྟེང་

137 ཤེས་རིག་༽ཏོ། བློ་གླིང་དང་སྒོ་མང་༽ཏེ།

349

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀན་རྣམ་པར་རྒྱུ་ཡང༌། སའི་འོག་ན་གཏེར་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དེ་མ་ཐོས་མི་ཤེས་མ་མཐོང་ངོ༌། །རིགས་ཀྱི་བུ་དག་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མངོན་པར་ཞེན་པའི་
ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཁྱིམ་པ་ལྟ་བུར་གྱུར་བའི་འོག་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་སྟོབས་དང༌། མི་འཇིགས་པ་དང༌། མ་འདྲེས་པ་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་མཛོད་ཀྱི་གཏེར་ཆེན་པོ་ཡོད་ཀྱང་སེམས་ཅན་དེ་དག་གཟུགས་དང༌། སྒྲ་དང་དྲི་དང་རོ་དང་རེག་པ་ལ་ཆགས་པས་སྡུག་བསྔལ་བས་འཁོར་བ་ན་འཁོར་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་

གཏེར་ཆེན་པོ་དེ་མ་ཐོས་པས་ཐོབ་པར་མ་གྱུར་ཅིང་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བའི་ཕྱིར་བརྩོན་པར་ཡང་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། མདོ་དེའི་དོན་ནི། དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སངས་རྒྱས་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་གྱི།

སྒྲས་ཟིན་ཉིད་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་སྟོབས་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་འབྱུང་
བའི་གཏེར་དུ་གསུངས་ཀྱི། སྟོབས་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཉིད་དུ་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
དང༌། མདོ་དེའི་གོང་དུ་སེམས་ཅན་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་
གྱུར་བའི་ནང་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཉིད་མི་གཡོ་ཞིང་སྲིད་པའི་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མ་གོས་པ་དག་མཐོང་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་དག་ནི་ང་དང་
འདྲའོ། །ཞེས་སྨྲའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཉིད་དང་ཁྱད་པར་མེད་པར་དྲི་མ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་སེམས་ཅན་ལ་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་ནས་ང་དང་འདྲ་བར་གསུངས་སོ་ཞེས་བསྟན་བཅོས་འདིར་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བ་ལྟར་མདོ་དེ་ཉིད་དུ་གསུངས་ཀྱི། མདོ་དེ་ལས་སེམས་ཅན་ལ་
སངས་རྒྱས་ཡོད་པར་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་མ་བསྒྲུབས་ཀྱི། དེའི་དགོངས་པ་བཤད་ནས་

350

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚིག་དོན་མདོ་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་འཆད་མི་རིགས་ན། མདོ་དེ་ཉིད་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོར་མཐོང་ངོ༌། །ཞེས་ཀྱང་གསུངས་པས། སེམས་ཅན་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོར་ཁས་བླངས་པར་གྱིས་ཤིག །མདོ་དེ་ཉིད་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་སངས་རྒྱས་
ཡོད་པར་གསུངས་པ་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཆོས་སྐུ་ཡོད་པ་ལ་གོ་དོགས་ནས། ཆོས་
ཉིད་ཡོད་པ་ལ་གསལ་བར་གསུངས་ཀྱི། དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཆོས་སྐུ་སེམས་ཅན་
གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་རང་ལུགས་ལྟར་བཅོས་ནས་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྣམ་དཔྱོད་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །བདེན་
འཛིན་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་བྱེད་པའི་དབུ་མ་པ་ཁ་ཅིག་གི་བཞེད་པ་ལྟར་བཤད་ན་ཡང༌། སྤྲིན་

ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་གསུངས་པའི་དོན་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྡུག་ཀུན་ཙམ་གྱིས་

སྟོང་པར་གསུངས་པ་འགྲིག་པར་དཀའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་མདོ་དྲང་
དོན་དུ་བསྒྲུབ་པ་ཡང་བསྟན་བཅོས་འདིས་བཀྲལ་བ་དང་མི་འགྲིག་པས་ངེས་པའི་དོན་དུ་ཁས་བླངས་པར་བྱའོ། །ཚིག་དོན་བཤད་པས་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་དྲང་དོན་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་ན། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མདོ་ལས། གཟུགས་མེད།
སྒྲ་མེད། ཅེས་སོགས་གསུངས་པ་ཡང་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་བཟུང་དུ་མི་རུང་བར་དགོངས་པ་ཅན་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ་ཀུན་ནས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་(འཁོར་ལོ་བར་པ་དྲང་དོན་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་སུ་འཆད་པ་དགོངས་པ་མ་ཡིན་
པ་)ནི། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་རང་ལུགས་ལ་ཁས་བླངས་ནས་རྩོད་

351

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀསྤང་138འཆད་པ་ཡང་བསྟན་བཅོས་འདིའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བ་
རྣམས་ཀྱིས་ནི་དགོངས་གཞི་དང༌། དགོས་པ་དང༌། སྒྲས་ཟིན་ལ་གནོད་བྱེད་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་དྲང་དོན་དུ་བསྒྲུབས་ཤིང༌། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་
ངེས་དོན་དུ་མཛད་ལ། བསྟན་བཅོས་འདིར་ནི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ངེས་པའི་དོན་དུ་
མཛད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པར་གསུངས་
པའི་དོན་དྲི་མས་སྟོང་པ་ལ་བྱེད་ན་སྡུག་ཀུན་གྱིས་སྟོང་པར་བཤད་པ་ཙམ་གྱིས་མི་
ཆོག་གི ། གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་དུ་ཞེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དུ་འདོད་པ་
དེས། སྟོང་པར་ཡང་བསྟན་དགོས་ན་དེ་ལྟར་ཡང་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་(འཐད་པའི་ཕྱོགས་ལེགས་པར་བཞག་པ་)ནི། བཀའ་བར་པ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་

མདོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤྲིན་དང་རྨི་ལམ་དང་སྒྱུ་མ་བཞིན་དུ་གློ་བུར་བར་གསུངས་
པ་དང༌། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་མདོར་སེམས་ཀྱི་རང་

བཞིན་འགྱུར་མེད་ཀྱི་རྟག་པ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་འགལ་ལོ། །ཞེས་འགལ་བར་རྩོད་པ་དང༌། ཁམས་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་པར་དཀའ་བས་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ལ་བསྟན་པ་ལ་
དགོས་པ་མེད་པའི་རྩོད་པ་གཉིས་སྤོང་བ་ལ། དགོས་པ་ཡོད་པར་སྟོན་པ་ནི། ཉེས་པ་ལྔ་སྤང་བའི་ཆེད་དུ་གསུངས་པ་དེ་ཡིན་ལ། འགལ་བར་རྩོད་པའི་ལན་ནི། ཉོན་མོངས་
ཀྱིས་བསྡུས་པའི་བདེན་འཛིན་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་པའི་བློ་བུར་བར་བསྒྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་སྤྲོས་བྲལ་དུ་འབད་པ་མེད་པར་གྲུབ་
པའི་ཕྱིར་འཁོར་ལོ་བར་པ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་དང༌། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་དེ་བཞིན་

138 བློ་གླིང་དང་སྒོ་མང་༽ སྤངས་

352

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་མདོ་གཉིས་ངེས་པའི་དོན་དུ་ཁྱད་པར་མེད་པར་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ་ཚིག་དོན་གྱི་སྐབས་སུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །
གསུམ་པ་(དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་)ནི། བདེན་འཛིན་ཉོན་སྒྲིབ་ཏུ་འདོད་ན་འཁོར་
གསུམ་དུ་བདེན་པར་རྟོག་པ་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་འོག་ནས་བཤད་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན་དེ་ནི་
འཁོར་གསུམ་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བག་ཆགས་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི།

བདེན་འཛིན་ཉིད་ལ་བྱེད་པ་དོན་མིན་ནོ། །བདེན་འཛིན་དུ་བྱས་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་དེ། རེ་ཤིག་བདག་མེད་ཕྲ་མོ་བསྟན་དུ་མི་རུང་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་བལྟོས་པའི་སྤང་གཉེན139་གྱི་རྣམ་གཞག་སྟོན་པར་བཤད་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་དོ། །
གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་(རྩོད་པ་)
ནི། སྤྲིན་དང་རྨི་ལམ་སྒྱུ་བཞིན་དེ་དང་དེར། །ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་རྣམ་ཀུན་སྟོང་པ་
ཞེས། །གསུངས་ནས་ཡང་འདིར་རྒྱལ་རྣམས་སེམས་ཅན་ལ། །སངས་རྒྱས་སྙིང་པོ་ཡོད་ཅེས་ཅི་སྟེ་གསུངས། །ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བར་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
པའི་མདོ་སྡེ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་བ་དང་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལ་སོགས་པ་མདོ་དེ་དང་དེར་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་སྤྲིན་དང་རྨི་ལམ་དང་སྒྱུ་མ་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་

གྲུབ་པས་སྟོང་པའོ་ཞེས་གློ་བུར་བ་ལྟར་གསུངས་ནས་ཡང་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་མདོ་དང་དཔལ་འཕྲེང་གི་མདོ་ལ་སོགས་པ་འདིར་རྒྱལ་བ་རྣམས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་ཞུགས་པའི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྙིང་པོ་ཡོད་ཅེས་ཅི་སྟེ་གསུངས་སྟེ་གློ་བུར་བ་ཡིན་པ་དང་རང་བཞིན་

139 བློ་གླིང་དང་སྒོ་མང་༽སྤོང་གཉེན་

353

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀལ་ཞུགས་པ་གཉིས་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་འགལ་བར་རྩོད་པ་དང༌། ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྙིང་པོ་ཡོད་ཅེས་ཅི་སྟེ་གསུང་སྟེ་གསུངས་པ་ལ་
དགོས་པ་མེད་དེ། བྱིས་པ་རྣམས་ལ་གསུང་དགོས་ན་དེ་དག་ལ་བསྟན་ཡང་རྟོགས་
མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་འགལ་བར་རྩོད་པ་དང༌། དགོས་པ་མེད་པའི་རྩོད་པ་གཉི་ག་ཞུགས་ཤིང་ལན་གྱི་སྐབས་སུ་ཡང་གཉི་ག་འབྱུང་ངོ༌། །མཚམས་སྦྱར་དུ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་གིས་ནི་དྲིས་ལ། གཉིས་པས་ནི་ལན་བསྟན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཚིགས་བཅད་གཉིས་པས་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ལན་གསུངས་ཀྱང་མི་འགལ་བའི་ལན་མ་གསུངས་པས་སོ། །ཞེ་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་

པ་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་དགོས་པ་བཤད་པ་ཉིད་འགལ་བ་སྤོང་བའི་ལན་དུ་ཡང་འགྱུར་ཏེ། འོག་ནས་འགལ་སྤོང་གི་ལན་གསལ་བར་གསུངས་པ་ཚིགས་བཅད་འདིའི་དོན་བསྡུས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་(ལན་)ནི། སེམས་ཞུམ་སེམས་ཅན་དམན་ལ་བརྙས་པ་དང༌། །ཡང་དག་མིན་འཛིན་ཡང་དག་ཆོས་ལ་སྐུར། །བདག་ཅག་ལྷག་པའི་སྐྱོན་ལྔ་གང་དག་ལ། །ཡོད་པ་དེ་དག་དེ་སྤང་དོན་དུ་གསུངས། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་རུང་གི་
གཞི་ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་གེགས་
བདག་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་མེད་པས་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་མི་ནུས་སྙམ་
དུ་སེམས་ཞུམ་པའི་ཉེས་པ་སྤངས་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་
ཆེད་དང༌། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཁ་ཅིག་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་

354

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཡོད་པར་མ་རྟོགས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྤྱོད་པ་རྗེས་སུ་
སྒྲུབ་པའི་གེགས་བདག་གིས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་ནུས་ལ་སེམས་ཅན་གཞན་གྱིས་མི་ནུས་སོ་སྙམ་དུ་སེམས་ཅན་དམན་པ་ལ་བརྙས་པ་སྤངས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་དགོད་འདོད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་རྗེས་སུ་སྒྲུབ་བའི་ཆེད་དང༌། གནས་
ལུགས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པའི་གེགས་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ་མིན་པའི་ཉེས་པ་ཡང་དག་
པར་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་དང་ཡང་དག་པའི་ཆོས་ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་

རྣམ་པར་དག་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་རུང་ཡོད་པ་ལ་མེད་དོ་ཞེས་
སྐུར་བ་འདེབས་པའི་སྐྱོན་བསལ་ནས་བདེན་གཉིས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་ཆེད་དང༌། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་བདག་གཞན་བརྗེ་བ་དང་
བདག་གཞན་མཉམ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་གེགས་བདག་གཅེས་འཛིན་གྱི་བདག་ལ་

ཆགས་པ་ལྷག་པར་ཡོད་པའི་སྐྱོན་ལྔ་སེམས་ཅན་གང་དག་ལ་ཡོད་པ་དེ་དག་ལ་ཉེས་པ་དེ་སྤངས་ནས་ཡོན་ཏན་དེ་དག་བསྐྱེད་པའི་དོན་དུ་གསུངས་སོ། །ཉེས་པ་ལྔ་པོ་དེ་སྤངས་ནས་བདག་གཞན་བརྗེས་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དེ། སྤྱོད་
པ་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཕར་ཕྱིན་ཐ་མ་གཉིས་ལ་སློབ་པ་རྣམས་ནི་ཁམས་ཡོད་པར་བསྟན་ནས་རྟོགས་པའི་དགོས་པའོ། །འཁོར་ལོ་ཐ་མར་བསྟན་པའི་ཁམས་རང་བཞིན་རྣམ་དག་དེ་ཉིད། འཁོར་ལོ་བར་པར་བཤད་པའི་སྟོང་པ་དང་དོན་གཅིག་པར་རྟོགས་ནས་སྔ་ཕྱི་མི་འགལ་བར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་འགྱུར་རོ། །140 གཉིས་པ་(དགོས་པ་མེད་པའི་རྩོད་སྤོང་དང་བཅས་པར་བསྡུས་ནས་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས།

140 མཇུག་གི་གསལ་བཤད་ལྟར་མཚམས་འདིར་ཤོག་གྲངས་༣༥༡་འཆད་པར་འགྱུར་བར་གསུངས་པའི་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཞེས་པའི་ས་བཅད་ཀྱི་ཚིག་འབྱུང་དགོས་པར་སྣང་ཡང་བསྡུར་སའི་དཔེ་རྣམས་ལ་རྙེད་རྒྱུ་མེད་པས་འདིར་སྒོ་མང་དཔར་མའི་ས་བཅད་ལྟར་བཀོད་པའོ།

355

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀམཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། རྩ་བའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ལ་གཉིས། སྔ་ཕྱི་མི་འགལ་བའི་དོན་བཤད་པ་དང༌། ཁམས་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་དགོས་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(སྔ་ཕྱི་མི་འགལ་བའི་དོན་བཤད་པ་)ནི། ཡང་དག་མཐའ་ནི་འདུས་བྱས་
ཀྱིས། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དབེན་པ་སྟེ། །ཉོན་མོངས་ལས་དང་རྣམ་སྨིན་དོན། །སྤྲིན་

ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་བརྗོད། །ཉོན་མོངས་སྤྲིན་འདྲ་བྱ་བ་ཡིན། །ལས་ནི་རྨི་ལམ་

ལོངས་སྤྱོད་བཞིན། །ཉོན་མོངས་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན། །ཕུང་པོ་སྒྱུ་མ་སྤྲུལ་པ་
བཞིན། །ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་གློ་བུར་བ་
ལྟར་གསུངས་པ་དང༌། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་འདིར་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་ཞུགས་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་གསུངས་པ་འགལ་བ་མེད་དེ། ཡང་དག་པའི་མཐའ་སེམས་ཅན་
གྱི་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་འདིར་གསུངས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་སྡུག་ཀུན་གྱིས་བསྡུས་པའི་འདུས་བྱས་ཀྱི་

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དབེན་པ་སྟེ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་པའི་གློ་བུར་
བ་ཡིན་པ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་ནི་འདི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ།
ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་སྟོན་པའི་སྐབས་སུ་སྡུག་ཀུན་གྱིས་སྟོང་
པ་ཙམ་གསུངས་པ་ནི་འདིར་བཤད་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཆོས་བདེན་པར་ཞེན་
པའི་བདེན་འཛིན་ཡིན་ལ། དེ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་པའི་གློ་བུར་བ་ཡིན་པའི་དོན་ནི། དེས་ཇི་ལྟར་གཟུང་བ་ལྟར་སེམས་ཀྱི་སྟེང་ན་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། བདེན་འཛིན་གྱིས་ཆོས་གང་དང་གང་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་ཡུལ་བཀག་པ་ལས་

356

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་དུ་གྲུབ་པའི་ཐབས་གཞན་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉོན་མོངས་གློ་བུར་བར་གྲུབ་པ་ན་དེས་བསྐྱེད་པའི་ལས་དང་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་

ཕུང་པོ་ཡང་གློ་བུར་བར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོར་ལས་དང་ཉོན་མོངས་
པ་དང་དེས་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་སྨིན་གློ་བུར་བར་གསུངས་པས་ཆོས་ཅན་ཐམས་ཅད་
བདེན་པས་སྟོང་པ་མདོའི་དོན་དུ་གྲུབ་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་འདེན་སྟོང་
དེ་ཉིད་སྙིང་པོའི་མདོར་ཁམས་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་དོན་ཡིན་པས་འཁོར་ལོ་བར་མཐའི་སྟོན་ཚུལ་དེ་གཉིས་མི་འགལ་བ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་དོན་གཅིག་ཏུ་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །བདེན་འཛིན་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་མཛད་པའི་དབུ་མ་པ་དག་གི་ལུགས་ལྟར་བཤད་ན་ཡང་ལན་འདི་ཅུང་ཟད་མི་འགྲིགས་པས་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་བཞེད་པ་སློབ་
དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་བཀྲལ་བ་དང་མཐུན་པར་རྩ་འགྲེལ་འདི་དག་གི་དོན་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་ནི་མཐའ་གཞན་འགོག་པའི་རིགས་པ་དུ་མས་བསམས་ཀྱང་དེ་ཉིད་ཚིག་དོན་ལ་ལེགས་པར་ཞུགས་པས། ༈ །
རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྔ་ནས་རྩ་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་བཤད་པ་འདི་ཉིད་རྩ་འགྲེལ་གྱི་

དགོངས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཤིང་ཆེས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཉོན་མོངས་པ་སེམས་ལ་གློ་བུར་དུ་བྱུང་བས་སྤྲིན་དང་འདྲ་བ་དང༌། ལས་དང་
རྣམ་སྨིན་གྱི་དོན་རྨི་ལམ་དང་སྒྱུ་མ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་བརྗོད་དོ། །ཉོན་མོངས་
སྤྲིན་དང་འདྲ་སྟེ་སེམས་ལ་གློ་བུར་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་པས་ཀུན་ནས་བསླངས་ཞིང་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བའི་ལས་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་བསྐྱེད་ཅིང་ཇི་ལྟར་

357

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀལོངས་སྤྱད་པ་ལྟར་མ་གྲུབ་པས་རྨི་ལམ་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་བཞིན་ནོ། །ཉོན་མོངས་དང་
དེས་ཀུན་ནས་བསླང་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ནི་བདེན་
པར་སྣང་ཡང་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པས་སྒྱུ་མ་དང་སྤྲུལ་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྔར་བཤད་པ་ལས་གཞན་དུ་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པར་སྟོན་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ། སྡུག་ཀུན་གྱིས་སྟོང་པ་ཙམ་བསྟན་པ་འབྲེལ་བ་མེད་ལ། ཁ་ཅིག་དོན་དམ་བདེན་
པ་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་པར་འདོད་པ་ནི། རྟོག་པ་ཤིན་ཏུ་རྩིང་

བར་གསལ་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་པའི་ལམ་བདེན་གྱིས་སྟོང་པ་དངོས་ཤུགས་གང་ལ་ཡང་
བསྟན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཉིས་པ་(ཁམས་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་དགོས་པ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་བཤད་དོ། །དང་པོ་(མདོར་བསྟན་པ་)ནི། སྔར་ནི་དེ་ལྟར་རྣམ་བཞག་ནས། །སླར་ཡང་བླ་མའི་རྒྱུད་འདིར་ནི། །ཉེས་པ་ལྔ་དག་སྤང་བའི་ཕྱིར། །ཁམས་ཡོད་ཉིད་ཅེས་བསྟན་པ་ཡིན། །སྔར་ནི་དེ་ལྟར་འཁོར་ལོ་བར་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་

སྟོང་པར་རྣམ་པར་བཞག་ནས་སླར་ཡང་བླ་མའི་རྒྱུད་དེ་རྒྱུད་ཕྱི་མ་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་འདིར་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཁམས་ཡོད་པ་ཉིད་ཅེས་བསྟན་
པ་དགོས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉེས་པ་ལྔ་སྤངས་ནས་ཡོད་ཏན་ལྔ་བསྐྱེད་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་(རྒྱས་བཤད་)ལ་གཉིས། སོ་སོར་བཤད་པ་དང༌། ཉེས་པ་ལྔ་དང་བྲལ་བའི་ཕན་ཡོན་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་(སོ་སོར་བཤད་པ་)ལ་བཞི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་

མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་གེགས་དང༌། སྤྱོད་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་གེགས་དང༌།

358

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

སྤྱོད་པའི་ཁྱད་པར་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པའི་གེགས་དང༌། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་

རྒྱུ་བྱམས་སྙིང་རྗེ་སྐྱེ་བའི་གེགས་སོ། །དང་པོ་(བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་གེགས་) ནི། འདི་ལྟར་དེ་ནི་མ་ཐོས་པར། །བདག་ལ་བརྙས་པའི་ཉེས་པ་ཡིས། །སེམས་ནི་ཞུམ་པ་འགའ་ཞིག་ལ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་སྐྱེ་མི་འགྱུར། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་དགོས་པ་འདི་ལྟར་ཁམས་རང་བཞིན་
གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་རུང་དེ་ནི་རང་ལ་ཡོད་
པར་མ་ཐོས་པས་བདག་གིས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་མི་ནུས་སོ། །སྙམ་དུ་བདག་ལ་བརྙས་པའི་ཉེས་པ་ཡིས་སེམས་ནི་ཞུམ་པ་འགའ་ཞིག་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་སྐྱེ་བར་མི་
འགྱུར་བས་དེ་སྤངས་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་(སྤྱོད་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་གེགས་)ནི། གང་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་སྐྱེས་པས།
བདག་ནི་མཆོག་ཅེས་རློམ་པ་ན། །བྱང་ཆུབ་སེམས་མ་སྐྱེས་པ་ལ། །དམན་པའི་འདུ་ཤེས་རབ་ཏུ་འཇུག གདུལ་བྱ་གང་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པས་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཡོད་པར་མ་རྟོགས་ན་བདག་ནི་སངས་རྒྱས་
ཐོབ་ནུས་པས་མཆོག་གོ་ཞེས་རློམ་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མ་སྐྱེད་པ་ལ་དམན་
པའི་འདུ་ཤེས་རབ་ཏུ་འཇུག་པར་འགྱུར་བས་དེ་སྤངས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་ནུས་པར་མཐོང་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སྤྱོད་པ་ཉམས་སུ་
ལེན་པར་བྱེད་དོ། །
གསུམ་པ་(སྤྱོད་པའི་ཁྱད་པར་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པའི་གེགས་)ལ་གཉིས། དེ་ལྟར་མ་
རྟོགས་ན་ཉེས་པས་ཟིན་པར་འགྱུར་བ་དང༌། རྟོགས་པའི་ཐབས་སོ། །དང་པོ་(དེ་ལྟར་མ་

359

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀརྟོགས་ན་ཉེས་པས་ཟིན་པར་འགྱུར་བ་)ནི། དེ་ལྟར་སེམས་པ་དེ་ལ་ནི། །ཡང་དག་ཤེས་པ་མི་སྐྱེ་བ། །དེས་ན་ཡང་དག་མིན་འཛིན་ཅིང༌། །ཡང་དག་དོན་ནི་རིག་མི་འགྱུར། །དེ་ལྟར་སེམས་པ་དེ་ལ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་ཡང་
དག་པའི་ཤེས་པ་མི་སྐྱེ་བ་དེས་ན་ཡང་དག་པ་མིན་པ་ཉེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་

པར་འཛིན་ཅིང་ཡང་དག་པའི་དོན་ཉེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་ནི་རིག་
པར་མི་འགྱུར་བས་ནོངས་སོ། །
གཉིས་པ་(རྟོགས་པའི་ཐབས་)ནི། བཅོས་མ་གློ་བུར་བ་ཉིད་ཕྱིར། །སེམས་ཅན་
སྐྱོན་དེ་ཡང་དག་མིན། །ཡང་དག་ཉེས་དེ་བདག་མེད་པ། །ཡོན་ཏན་རང་བཞིན་དག་པ་ཡིན། །སེམས་ཅན་གྱི་སྐྱོན་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་དེ་ཆོས་ཅན། ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ་མིན་ཏེ། རྐྱེན་གྱིས་གསར་དུ་བཅོས་མ་གློ་བུར་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ་རྟེན་
འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །ཡང་དག་པའི་ཡོན་ཏན་རང་བཞིན་
གྱིས་དག་པ་ཡིན་ཏེ། ཉེས་པ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་བདག་མེད་པས་སོ། །གཉིས་པ་141(སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་བྱམས་སྙིང་རྗེ་སྐྱེ་བའི་གེགས་)ལ་གཉིས། ལྡོག་པ་དང༌།
རྗེས་འགྲོའ། །དང་པོ་(ལྡོག་པ་)ནི། ཡང་དག་མིན་པའི་ཉེས་འཛིན་ཅིང༌། །ཡང་དག་ཡོན་ཏན་སྐུར་འདེབས་པ། །བློ་ལྡན་བདག་དང་སེམས་ཅན་ནི། །མཚུངས་མཐོང་བྱམས་པ་ཐོབ་མི་འགྱུར། །ཡང་དག་པ་མིན་པའི་ཉེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་ཅིང་ཡང་དག་པའི་ཡོན་ཏན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་འབྱུང་རུང་གི་རང་བཞིན་གྱིས་

སྟོང་པ་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པས་བློ་ལྡན་བདག་དང་སེམས་ཅན་གཞན་ནི་སངས་རྒྱས་
141 མཇུག་གི་གསལ་བཤད་ལྟར་འདིར་གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཞེས་པའི་ཚིག་ཟིན་ཡོད་ཀྱང་བཞི་པ་ལ་གཉིས་ཞེས་ལྟ་བུའི་དགོངས་པར་སྣང་།

360

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།
ཀྱི་རིགས་ཡོད་པར་ཁྱད་པར་མེད་པ་དང་སངས་རྒྱས་ཐོབ་ནུས་སུ་མཚུངས་པར་མཐོང་སྟེ། བདག་པས་གཞན་གཅེས་པ་སྤྱངས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་དང་ཕྲད་འདོད་ཀྱི་བྱམས་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ཐོབ་པར་མི་
འགྱུར་རོ། །
གཉིས་པ་(རྗེས་འགྲོ་)ནི། འདི་ལྟར་དེ་ནི་ཐོས་པ་ལས། །སྤྲོ་དང་སྟོན་པ་བཞིན་གུས་དང༌། །ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་བྱམས་ཆེན་སྐྱེ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཡོད་པར་ཐོས་པའི་གདུལ་བྱ་འདི་ལ་དེ་ནི་ཐོས་པ་ལས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་སྤྲོ་བ་དང༌། སེམས་ཅན་གཞན་ལ་སྟོན་པ་བཞིན་དུ་གུས་པ་དང༌། ཉེས་
པ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་

ཐམས་ཅད་སྐྱེ་རུང་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་སྔར་བཤད་པའི་བྱམས་པ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །
གཉིས་པ་(ཉེས་པ་ལྔ་དང་བྲལ་བའི་ཕན་ཡོན་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ་)ནི། ཆོས་ལྔ་སྐྱེ་ཕྱིར་དེ་ལས་ནི། །ཁ་ན་མ་ཐོ་མེད་མཚུངས་ལྟ། །སྐྱོན་མེད་ཡོན་ཏན་ལྡན་པ་དང༌། །བདག་དང་སེམས་ཅན་མཚུངས་བྱམས་ལས། །སངས་རྒྱས་ཉིད་ནི་མྱུར་དུ་འཐོབ། །གདུལ་བྱ་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པས་བསྡུས་པའི་ཆོས་ལྔ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ་དེ་ལས་ནི་རང་ལ་བརྙས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་ཅིང༌། རང་དང་སེམས་ཅན་གཞན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཐོབ་ནུས་སུ་མཚུངས་པར་ལྟ་བ་དང༌། སྐྱོན་རང་བཞིན་གྱིས་

གྲུབ་པ་མེད་ཅིང༌། ཡོན་ཏན་འབྱུང་རུང་དུ་ལྡན་པ་དང༌། བདག་དང་སེམས་ཅན་སངས་རྒྱས་ཐོབ་ནུས་སུ་མཚུངས་པར་བྱས་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་

361

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀརིམ་གྱིས་གོམས་པར་བྱས་ནས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ནི་མྱུར་དུ་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །
གསུམ་པ་ལེའུའི་མཚན་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་བསྟན་བཅོས་དཀོན་མཆོག་གི་རིགས་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་སྐབས་ཏེ་དང་པོའ། ། ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་བསྟན་བཅོས་དཀོན་མཆོག་གི་རིགས་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་སྐབས་ཏེ། རྫོགས་སངས་སྐུ་ནི་འཕྲོ་ཕྱིར་དང༌། །ཞེས་པ་མདོར་བསྟན་གྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དང་པོའི་དོན་གྱིས་

བསྡུས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ལེགས་པར་བཤད་པ་རྫོགས་སོ། ། ། །ཚིགས་བཅད་དང་པོ་ལུས་རྣམ་གཞག་ལ་ཡང་སྦྱར་དུ་རུང་བ་ཙམ་དུ་སྣང་སྟེ། སྔ་མ་ལྟར་འཐད་པར་སེམས་སོ། །དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དཔལ་འཕྲེང་མདོ་དང་སྙིང་པོའི་མདོ་སོགས་དོན། །རྗེ་བཙུན་བླ་མའི་གསུང་གི་མན་ངག་ལས། །རྒྱལ་སྲས་ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀྱིས་བཀྲལ་བ་བཞིན། །གོ་སླའི་ངག་
གིས་ཆེས་ཆེར་གསལ་བར་བཤད། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་སྡེའི་དགོངས་
པ་འགྲེལ་པར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཤད་པ་ལས། སྐབས་དང་པོའི་
འགྲེལ་པའོ། །

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྐབས།
༈ གཉིས་པ་བྱང་ཆུབ་སོགས་བཤད་པ་ལ་གསུམ། དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་བྱང་ཆུབ་བཤད་པ་དང༌། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་དང༌། ཡོན་ཏན་ལ་བརྟེན་པའི་འཕྲིན་ལས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་བྱང་ཆུབ་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། མཚམས་

362

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

སྦྱར་བ་དང༌། དོན་བཤད་པ་དང༌། ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། དེ་ནི་དྲི་མ་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་བརྗོད་པར་
བྱའོ། །བཤད་ཟིན་གྱི་མཚམས་སྦྱར་འདི་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་བཤད་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་ལ། འདི་ནི་འཆད་འགྱུར་གྱི་མཚམས་སྦྱར་རོ། །དེ་ལ་དྲི་མ་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱི་ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་རང་

བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་ཆོས་ཉིད་ལ་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དང་
བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་སྔར་དྲི་མ་དང་བཅས་པ་དྲི་མ་མཐའ་དག་ཟད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་སྐྱེས་པའི་སྒོ་ནས་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་བའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ཡང་མདོར་བསྡུ་ན་དོན་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱ་སྟེ་རིག་པར་
བྱའོ། །
གཉིས་པ་(དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(མདོར་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། དོན་བརྒྱད་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང༌། དེ་ཉིད་
སྡོམ་དུ་བསྡུ་བའོ། དང་པོ་(དོན་བརྒྱད་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་)ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་(དྲི་བ་)ནི། དོན་བརྒྱད་གང་ཞེ་ན། གཉིས་པ་(ལན་)ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་(རྩ་བ་)ནི། དག་ཐོབ་བྲལ་བ་རང་བཞིན་དོན། །དེ་བརྟེན་ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེ་དང༌། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེ་ཡང་ནི། །ཇི་སྲིད་དུས་དང་ཇི་ལྟ་ཉིད། །དག་པ་ནི་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་ངོ་བོ་སྟེ། དག་པ་གཉིས་ཚོགས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཉམ་གཞག་དང་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་བྱང་ཆུབ་དེ་ཐོབ་པར་
བྱེད་པའི་ཐབས་སོ། །རྒྱུ་དེ་གཉིས་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་དྲི་མ་མཐའ་དག་དང་

363

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀབྲལ་བ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱང་ཡིན་ལ། འབྲས་བུ་ཡང་ཡིན་པས་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་རོ། །ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་ཤིང་དྲི་མ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་ཕུན་ཚོགས་འགྲུབ་པའི་བྱེད་ལས་དང་ལྡན་ལ།
དོན་གཉིས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དེ་འགྲུབ་པའི་རྟེན་ནི་གནས་འགྱུར་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ལ། ཡོན་ཏན་དེ་ཉིད་ཀྱི་འཇུག་པའི་རབ་དབྱེ་ནི། ཟབ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང༌། རྒྱ་ཆེ་བ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་དང༌། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་

ཡང་མངོན་སུམ་དུ་གཞན་དོན་སྒྲུབ་པའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་སྤྲུལ་པའི་སྐུའོ། །འཇུག་པའི་ཁྱད་པར་དེ་ཡང་ནི་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་མ་སྟོངས་ཀྱི་དུས་སུ་འཇུག་

པས་རྟག་པའི་ཁྱད་པར་དང༌། གདུལ་བྱའི་ཁམས་དང་བསམ་པ་དང་དུས་ལ་སོགས་པ་ཇི་ལྟ་བ་ཉིད་དུ་འཇུག་པས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་བའི་ཁྱད་པར་རོ། །འདིར་སྔར་ཁམས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་དུས་ཕྱིས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་དང༌། རང་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱིས་འབྱུང་བ་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་རྣམ་

པར་བཞག་པ་ནི་མེད་ཀྱི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་འབྲས་བུ་དང་དེའི་ཚེ་དོན་གཉིས་
བསྒྲུབ་པ་ཙམ་ལས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །
གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ལ་གཉིས། མིང་གི་དབྱེ་བ་དང༌། དོན་སོ་སོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(མིང་གི་དབྱེ་བ་)ནི། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་འདིར་ནི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(དོན་སོ་སོར་བཤད་པ་)ནི། དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ལུང་ནི། དེ་ལ་
ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཞིག་ཉོན་མོངས་པའི་སྦུབས་ལས་མ་གྲོལ་བ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཞེས་བརྗོད་པ་དེ་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མས་རྣམ་པར་

364

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

དག་པ་ནི་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་ཞིག་ཉོན་མོངས་པའི་སྦུབས་བྱེ་བ་སྙེད་མཐའ་དག་གིས་གཡོགས་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ལ་དོགས་པ་མ་མཆིས་པ། དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་མཐའ་དག་གི་སྦུབས་ལས་གྲོལ་བ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་
ཡང་དོགས་པ་མ་མཆིས་པ་ལགས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་དེ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཡེ་ཤེས་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་མཉམ་གཞག་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་དང་རྗེས་ལས་ཐོབ་པ་གཉིས་སྣང་དང་བཅས་པའི་ཆོས་འཇིག་རྟེན་པའོ། །འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་ལམ་སྒོམ་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པ་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ནི་
འདིར་ཐོབ་པའི་སྒྲས་བསྟན་ཏེ་འདིས་ཐོབ་པར་བྱེད་པས་ན་ཐོབ་པའོ། །ཡེ་ཤེས་གཉིས་པོ་དེའི་འབྲས་བུ་ནི་ཞེས་སོ། །གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ལག་རྗེས་སོ་སོར་ཕྱེ་ན་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རང་དོན་བསྒྲུབ་པ་དང༌། འཇིག་རྟེན་པའི་
ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཞན་གྱི་དོན་བསྒྲུབ་པ་ནི་ལས་སོ། །དོན་གཉིས་བསྒྲུབ་པ་དེའི་རྟེན་
ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ནི་ལྡན་པའོ། །ཟབ་པ་སོགས་སྐུ་གསུམ་པོ་དག་གིས་འགྲོ་བ་ཇི་སྲིད་པར་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་རྣམ་པས་འཇུག་པ་ནི་འཇུག་པའི་རབ་དབྱེའོ། །གཉིས་པ་(དེ་ཉིད་སྡོམ་དུ་བསྡུ་བ་)ནི། སྡོམ་ནི། ངོ་བོ་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་དང༌། །ལས་དང་ལྡན་ལ་འཇུག་པ་དང༌། །དེ་རྟག་བསམ་མི་ཁྱབ་ཉིད་ཀྱིས། །སངས་རྒྱས་ས་ནི་
མཉམ་པར་གཞག །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ངོ་བོ་དང༌། བྱང་ཆུབ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་དང༌། རྒྱུ་དེས་
ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་དང༌། དོན་གཉིས་སྒྲུབ་པའི་ལས་དང༌། དེ་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་ཡོན་ཏན་

365

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀདང་ལྡན་པ་དང༌། སྐུ་གསུམ་གྱི་འཇུག་པའི་རབ་དབྱེ་དང་འཇུག་པའི་ཁྱད་པར་དེ་རྟག་
པ་དང༌། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཉིད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ནི། དོན་བརྒྱད་པོ་དེའི་སྒོ་
ནས་རྣམ་པར་གནས་ཤིང་གཏན་ལ་འབེབས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་ལྔ༌། ངོ་བོ་དང་རྒྱུའི་དོན་བཤད་པ་དང༌། འབྲས་བུའི་དོན་142བཤད་པ་དང༌། ལས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་དང༌། ལྡན་པའི་དོན་བཤད་པ་
དང༌། འཇུག་པའི་རབ་དབྱེ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(ངོ་བོ་དང་རྒྱུའི་དོན་བཤད་པ་) ལ་གསུམ། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། དེ་ལ་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ངོ་བོ་སངས་རྒྱས་ཉིད་དང་དེ་ཐོབ་པའི་ཐབས་སུ་
གྱུར་བ་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ། ངོ་བོའི་དོན་དང་རྒྱུའི་དོན་ལས་བརྩམས་ཏེ་ཚིགས་སུ་
བཅད་པ།

གཉིས་པ་(བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ངོ་བོ་དང༌། དེ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་
རྒྱུའོ། །དང་པོ་(བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ངོ་བོ་)ལ་གཉིས། རང་བཞིན་འོད་གསལ་ཞེས་བརྗོད་གང་ཡིན་ཉི་དང་མཁའ་བཞིན་གློ་བུར་གྱི། །རང་བཞིན་རྣམ་དག་བཤད་པ་དང༌། གློ་བུར་རྣམ་
དག་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(རང་བཞིན་རྣམ་དག་བཤད་པ་)ནི། སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་
གསལ་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་སྔར་གློ་བུར་གྱི་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་དང༌།

ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་སྤྲིན་ཚོགས་སྟུག་པོའི་སྒྲིབ་པ་ཡིས་ནི་བསྒྲིབས་པར་གྱུར་བ་
ཕྱིས་དག་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་དོ། །
གཉིས་པ་(གློ་བུར་རྣམ་དག་བཤད་པ་)ལ་ཡེ་ཤེས་དང༌། སྤངས་པ་དང༌། དེ་ལ་བརྟེན་

142 སྐུ་འབུམ་༽རྒྱུའི་དོན་བཤད་པ་དག་འབྲས་བུའི་དོན་

366

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

པའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །དང་པོ་(ཡེ་ཤེས་)ནི། ཉི་མ་འོད་གསལ་བ་བཞིན་དུ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་དོ། །གཉིས་པ་(སྤངས་པ་)ནི་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་ལ་དྲི་མ་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་
དོ། །གསུམ་པ་(དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་)ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཀུན་དང་ལྡན་པའི་
རྟག་པ་དང༌། བརྟན་པ་དང་གཡུང་དྲུང་ནི་རྒ་བ་མེད་པ་དང་ན་བ་མེད་པ་དང་འཆི་བ་མེད་པ་ལ་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །
གཉིས་པ་(དེ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་)ནི། ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱའི་སྤྲིན་ཚོགས་སྟུག་པོའི་
སྒྲིབ་པ་ཡིས་ནི་བསྒྲིབས་གྱུར་བ། །དྲི་མེད་སངས་རྒྱས་ཡོན་ཏན་ཀུན་ལྡན་རྟག་བརྟན་
གཡུང་དྲུང་སངས་རྒྱས་ཉིད། །དེ་ནི་ཆོས་ལ་མི་རྟོག་རྣམ་འབྱེད་ཡེ་ཤེས་དག་ལ་བརྟེན་ནས་འཐོབ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ངོ་བོ་དེ་ནི་ཆོས་ལ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་
དང་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པར་བྱེད་དོ། །ཡང་ན་རང་བཞིན་འོད་གསལ་ཞེས་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་ཉི་བཞིན་ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་རྟོགས་པ་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་སངས་

རྒྱས་ཉིད་བསྟན་ལ་ནམ་མཁའ་བཞིན་གློ་བུར་གྱི་ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱའི་སྤྲིན་ཚོགས་
སྟུག་པོའི་སྒྲིབ་པ་ཡིས་ནི་བསྒྲིབས་གྱུར་བའི་དྲི་མ་དེ་དག་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་
ཀྱིས་སྤངས་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་བསྟན་ཏོ། །ཡོན་ཏན་ཀུན་ལྡན་རྟག་བརྟན་གཡུང་དྲུང་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཅེས་པས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་ཏོ། །དེ་ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་བསྟན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

367

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀགཉིས་པ་(བཤད་པ་)143ལ་གསུམ། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ལ་གཉིས། ངོ་བོའི་དོན་དང༌། དེ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུའོ། །དང་པོ་(ངོ་བོའི་དོན་)ལ་གཉིས། སྤྱིར་

བསྟན་པ་དང༌། སོ་སོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(སྤྱིར་བསྟན་པ་)ནི། སངས་རྒྱས་ཉིད་ནི་དབྱེར་མེད་པ། །དག་པའི་ཆོས་ཀྱིས་རབ་ཕྱེ་བ། །དག་པ་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཉིད་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་
དབྱེར་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དང༌། རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་དང༌། གློ་བུར་གྱི་དྲི་མས་དག་
པའི་ཆོས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་སྟེ་སྤངས་པ་དང་རྟོགས་པ་དང༌། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་
ཏན་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའོ། །
གཉིས་པ་(སོ་སོར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང༌། སྤང་བྱ་
ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ཡེ་ཤེས་དང་སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་ནི། ཉི་མ་མཁའ་བཞིན་ཡེ་ཤེས་དང༌། །སྤངས་པ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །ཉི་མ་བཞིན་དུ་ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་འོད་གསལ་བའི་ཡེ་ཤེས་དང་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་གློ་བུར་
གྱི་དྲི་མས་དག་པའི་སྤངས་པ་གཉིས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །
དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་ནི། འོད་གསལ་བྱས་མིན་དབྱེར་མེད་པར། །འཇུག་
ཅན་གངྒཱའི་ཀླུང་གི་ནི། །རྡུལ་ལས་འདས་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི། །ཆོས་རྣམས་ཀུན་དང་
ལྡན་པ་ཉིད། །རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་ཞིང་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་གསར་དུ་བྱས་པ་མིན་
ལ། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆོས་ཉིད་ལ་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེར་མེད་པར་འཇུག་པ་

143 མཇུག་གི་གསལ་བཤད་ལྟར་འདིར་གཉིས་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་བསྡུར་སའི་དཔེ་རྣམས་ལ་དངོས་སུ་ཡོད་ཀྱང་གསུམ་པ་ལ་དགོངས་པར་སྣང་།

368

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

ཅན་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པ་གངྒཱའི་ཀླུང་གི་རྡུལ་གྱི་གྲངས་ལས་འདས་པའི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཀུན་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དོ། །
གཉིས་པ་(སྤང་བྱ་ངོས་བཟུང་བ་)ནི། རང་བཞིན་གྱིས་ནི་མ་གྲུབ་དང༌། །ཁྱབ་དང་གློ་བུར་བ་ཉིད་ཀྱིས། །ཉོད་མོངས་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་དེར། །སྤྲིན་དང་འདྲ་བར་བརྗོད་པ་
ཡིན། །སྤྲིན་ནམ་མཁའི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་པ་ལྟར་དྲི་མ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་པས་རང་བཞིན་གྱིས་ནི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང༌། སྤྲིན་ནམ་མཁའ་ལ་ཁྱབ་

པ་ལྟར་སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་རྒྱུད་ལ་ཁྱབ་པ་དང༌། སྤྲིན་གློ་བུར་དུ་འབྱུང་བ་ལྟར་དྲི་
མ་གློ་བུར་བ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས144་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་དེར་སྤྲིན་དང་

འདྲ་བར་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་(དེ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་)ནི། སྒྲིབ་པ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་ཡི། །རྒྱུ་ནི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཡིན་ཏེ། །མི་རྟོག་པ་དང་དེ་ཡི་ནི། །རྗེས་ཐོབ་དེ་ནི་ཡེ་ཤེས་འདོད། །སྒྲིབ་པ་

གཉིས་དང་བྲལ་བའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ནི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཡིན་ཏེ། མཉམ་
གཞག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་དང་དེའི་ནི་རྗེས་ལ་ཐོབ་པ་ཤེས་བྱ་ཇི་སྙེད་པ་རྟོགས་པ་དེ་ནི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་སུ་འདོད་དོ། །
གསུམ་པ་(འགྲེལ་པ་)ནི། དག་པ་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་བའི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ཞེས་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་གང་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལས་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ་ལ་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བའི་ཆ་ནི་མ་ཡིན་པ་སྟེ་སེམས་ཀྱིས་རང་བཞིན་

144 སྒོ་མང་༽ཀྱི་

369

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀའོད་གསལ་བ་ཞེས་སོ། །འདི་འབྲས་བུའི་དོན་གྱི་མཚམས་སྦྱར་དུ་ཡང་རུང་མོད་ཀྱི།

སྔ་མའི་དོན་བསྡུས་ཏེ་བཤད་པར་སྦྱར་རོ། །གཉིས་པ་འབྲས་བུའི་དོན་བཤད་པ་ལ་གསུམ། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་) ནི། དེ་ལ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་གོམས་པའི་འབྲས་བུ་ཉོན་སྒྲིབ་དང་བྲལ་བ་བཤད་

པ་དང༌། རྗེས་ཐོབ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་གོམས་པའི་འབྲས་བུ་ཁྱད་པར་གསུམ་
དང་ལྡན་ཞིང་ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པའོ། །
དང་པོ་(གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་གོམས་པའི་འབྲས་བུ་ཉོན་སྒྲིབ་དང་བྲལ་བ་བཤད་པ་)ནི། དྲི་མེད་ཆུ་ལྡན་རིམ་རྒྱས་པདྨས་ཁེབས་པའི་མཚོ་བཞིན་དང༌། །སྒྲ་གཅན་ཁ་ནས་ཐར་པའི་ཟླ་བ་ཉ་བ་ལྟ་བུ་དང༌། །སྤྲིན་ཚོགས་ཉོན་མོངས་དག་ལས་གྲོལ་བའི་ཉི་མ་ལྟ་བུར་ནི། །དྲི་མེད་ཡོན་ཏན་ལྡན་ཕྱིར་འོད་ཟེར་སྣང་ལྡན་དེ་ཉིད་དོ། །དྲི་མ་མེད་པའི་ཆུ་དང་ལྡན་ཞིང་རིམ་གྱིས་རྒྱས་པའི་པདྨས་ཁེབས་པའི་མཚོ་བཞིན་དུ་འདོད་ཆགས་ཟད་པར་སྤངས་པས་དྲི་མ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དང༌། སྒྲ་གཅན་གྱི་ཁ་ནས་ཐར་པའི་ཟླ་བ་ཉ་བ་ལྟ་བུར་ཞེ་སྡང་ཟད་པར་སྤངས་
ནས་དྲི་མ་མེད་པའི་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེའི་འོད་ཟེར་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དང༌། སྤྲིན་

ཚོགས་དག་ལས་གྲོལ་བའི་ཉི་མ་ལྟ་བུར་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་གཏི་མུག་ཟད་པར་
སྤངས་པས་དྲི་མ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྣང་བ་དང་ལྡན་པ་དེ་ཉིད་དོ། །གཉིས་པ་(རྗེས་ཐོབ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་གོམས་པའི་འབྲས་བུ་ཁྱད་པར་གསུམ་དང་ལྡན་ཞིང་ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་)ནི། ཐུབ་པ་ཁྱུ་མཆོག་སྦྲང་རྩི་སྙིང་པོ་

370

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

དང༌། །རིན་ཆེན་གསེར་དང་གཏེར་དང་ལྗོན་པ་བཞིན། །དྲི་མེད་རིན་ཆེན་བདེ་གཤེགས་སྐུ་དང་ནི། །ས་བདག་གསེར་གྱི་གཟུགས་འདྲ་རྒྱལ་བ་ཉིད། །སྔར་ཁམས་གཏན་ལ་འབེབས་བའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་ཐུབ་པའི་ཁྱུ་མཆོག་དང༌། སྦྲང་རྩི་

དང༌། འབྲུའི་སྙིང་པོ་དང༌། རིན་ཆེན་གསེར་དང༌། ས་འོག་གི་གཏེར་དང༌། །ལྗོན་པ་བཞིན་དང༌། དྲི་མ་མེད་པའི་རིན་ཆེན་ལས་བྱས་པའི་བདེ་གཤེགས་ཀྱི་སྐུ་དང་ནི་ས་བདག་རྒྱལ་པོ་དང་གསེར་གྱི་གཟུགས་རྣམས་རང་རང་གི་སྒྲིབ་བྱེད་མཐའ་དག་ལས་
གྲོལ་བ་དང༌། འདྲ་བར་རྒྱལ་བ་ཉིད་ཤེས་སྒྲིབ་མཐའ་དག་ཟད་པ་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
དང་ལྡན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྙིང་པོ་དང་གསེར་གྱི་དཔེས་གློ་བུར་རྣམ་དག་དང་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་སྤངས་པ་གཉིས་བསྟན་ལ། ཐུབ་པའི་དཔེས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་དང༌། རིན་པོ་ཆེ་ལས་བྱས་པའི་སྐུ་དང་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བ་དང༌། གསེར་ལས་བྱས་པའི་གཟུགས་བརྙན་གྱི་དཔེས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་ཡོན་ཏན་
མཐའ་དག་དང་ལྡན་པ་དང༌། ཉན་ཐོས་སོགས་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་དང༌། གཟུགས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་ལྡན་པར་བསྟན་ཏོ། །སྦྲང་རྩི་དང༌། གཏེར་དང༌།
ལྗོན་པའི་དཔེ་གསུམ་གྱིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཀྱི་དགའ་བདེས་ཚིམ་པར་བྱེད་པ་
དང༌། ཡོན་ཏན་གྱིས་དབུལ་བ་སེལ་བར་བྱེད་པ་དང༌། རྣམ་གྲོལ་གྱི་བདེ་པ་ཐོབ་པར་
བྱེད་པའི་མཛད་པ་བསྟན་ཏོ། །སོ་སོར་ཕྱེ་ན་གཉིས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང༌། བཞིས་
གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་དང༌། གསུམ་གྱིས་མཛད་པ་མཚོན་པར་བྱེད་དོ། །
གསུམ་པ་(བཤད་པ་)ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། རྩ་བའོ། །དང་པོ་ (མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ལ་གསུམ། ཡེ་ཤེས་

371

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀགཉིས་ཀྱི་ནུས་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང༌། མཉམ་གཞག་གི་འབྲས་བུའི་དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་བཤད་པ་དང༌། རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་འབྲས་བུའི་དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་(ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་ནུས་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ་)ནི། ཆུ་མཚོ་སོགས་བཞིན་འདོད་ཆགས་སོགས། །གློ་བུར་ཉོན་མོངས་དག་པ་ནི། །མདོར་ན་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི། །འབྲས་བུ་ཡིན་པར་རབ་ཏུ་བརྗོད། །རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་ལྡན་
པའི། །སངས་རྒྱས་སྐུ་ནི་ངེས་ཐོབ་པ། །དེ་ནི་རྗེས་ལས་ཐོབ་པ་ཡི། །ཡེ་ཤེས་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་སྟོན། །ཆུ་དྲི་མ་མེད་པ་པདྨ་དང་ལྡན་པའི་མཚོ་དང༌། སྒྲ་གཅན་ལས་ཐར་པའི་ཟླ་བ་དང༌། སྤྲིན་ལས་གྲོལ་བའི་ཉི་མ་སོགས་བཞིན་དུ་འདོད་ཆགས་སོགས་དུག་
གསུམ་གྱི་གློ་བུར་བའི་ཉོན་མོངས་པས་དག་པ་ནི་མདོར་ན་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
འབྲས་བུ་ཡིན་པར་རབ་ཏུ་བརྗོད་དོ། །སྦྱིན་སོགས་ཚོགས་མ་ཚང་བ་མེད་པ་ལས་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གསུམ་ནི་ངེས་པར་
ཐོབ་པ་དེ་ནི་རྗེས་ལ་ཐོབ་པ་ཡི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་བསྟན་ཏོ། །སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་མཉམ་གཞག་དང་རྗེས་ཐོབ་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་དང༌། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་
དང་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་མེད་མོད་ཀྱི་ལག་རྗེས་མི་འདྲ་བའི་སྒོ་ནས་སོ་
སོར་བཤད་པའོ། །
གཉིས་པ་(མཉམ་གཞག་གི་འབྲས་བུའི་དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་བཤད་པ་)ནི། འདོད་ཆགས་ཟད་
པར་སྤངས་པའི་ཆོས་མཐུན་ནི། འདོད་ཆགས་རྡུལ་ནི་སྤངས་ཕྱིར་དང༌། །གདུལ་བྱ་ཡི་ནི་པདྨ་ལ། །བསམ་གཏན་ཆུ་ནི་འབབ་ཕྱིར་དེ། །ཆུ་དག་རྫིང་དང་མཚུངས་པ་ཉིད། །འདོད་ཆགས་ཀྱི་རྡུལ་ནི་ཟད་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། གདུལ་བྱ་ཡི་ནི་པདྨ་

372

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

བསམ་གཏན་ལ་མ་གཡོས་བཞིན་དུ་ཆོ་འཕྲུལ་གསུམ་གྱིས་ཕན་འདོགས་པའི་བསམ་
གཏན་གྱི་ཆུ་ནི་འབབ་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་དེ་པདྨས་ཁེབས་པའི་ཆུ་དག་པའི་རྫིང་

དང་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེ་སྡང་སྤངས་པའི་ཆོས་མཐུན་ནི། ཞེ་སྡང་སྒྲ་གཅན་ལས་གྲོལ་བས། །སྙིང་རྗེ་བྱམས་ཆེན་འོད་ཟེར་གྱིས། །འགྲོ་བ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ན་དེ། །དྲི་
མེད་ཟླ་བ་ཉ་བ་བཞིན། །སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་ཞེ་སྡང་སྒྲ་གཅན་ལས་གྲོལ་བས་སྙིང་རྗེ་དང་བྱམས་པ་ཆེན་པོའི་འོད་ཟེར་གྱིས་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་ལ་ཁྱབ་པའི་
ཕྱིར་ན་སངས་རྒྱས་དེ་དྲི་མ་མེད་པའི་ཟླ་བ་ཉ་བ་བཞིན་ནོ། །གཏི་མུག་སྤངས་པའི་ཆོས་མཐུན་ནི། གཏི་མུག་སྤྲིན་ལས་རྣམ་གྲོལ་བ། །འགྲོ་བར་ཡེ་ཤེས་འོད་ཟེར་
གྱིས། །མུན་པ་སེལ་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཉིད། །དེ་ནི་དྲི་མེད་ཉི་མ་བཞིན། །གཏི་མུག་གི་སྤྲིན་ཚོགས་ལས་གྲོལ་བས་འགྲོ་བར་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་མུན་པ་སེལ་བའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཉིད་དེ་ནི་དྲི་མ་མེད་པའི་ཉི་མ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །
གསུམ་པ་(རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་འབྲས་བུའི་དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་བཤད་པ་)ནི། མི་མཉམ་མཉམ་པའི་ཆོས་ཕྱིར་དང༌། །དམ་ཆོས་རོ་ནི་སྦྱིན་མཛད་དང༌། །ཤུན་པ་དང་ནི་བྲལ་ཕྱིར་དེ། །བདེ་གཤེགས་སྦྲང་རྩི་སྙིང་པོ་བཞིན། །དག་ཕྱིར་ཡོན་ཏན་རྫས་ཀྱིས་ནི། །དབུལ་
བ་སེལ་བར་བྱེད་ཕྱིར་དང༌། །རྣམ་གྲོལ་འབྲས་བུ་འབྱིན་བྱེད་ཕྱིར། །གསེར་དང་
གཏེར་དང་ལྗོན་པ་བཞིན། །རིན་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཕྱིར་དང༌། །རྐང་གཉིས་བདག་པོའི་
མཆོག་ཕྱིར་དང༌། །རིན་ཆེན་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པའི་ཕྱིར། །དེ་ནི་རིན་ཆེན་རྒྱལ་གསེར་བཞིན། །གཞན་གང་དང་ཡང་མི་མཉམ་པ་སངས་རྒྱས་དང་མཉམ་པའི་ཡོན་

373

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀཏན་གྱི་ཆོས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དང༌། དམ་ཆོས་ཀྱི་རོ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ནི་སྦྱིན་པར་
མཛད་པ་དང་སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱི་ཤུན་པ་དང་ནི་བྲལ་བའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་དེ་བདེ་གཤེགས་ཀྱི་སྐུ་དང༌། སྦྲང་རྩི་དང་སྙིང་པོ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །རང་བཞིན་གྱིས་

དག་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཡོན་ཏན་གྱི་རྫས་ཀྱིས་ནི་དབུལ་བ་སེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
དང༌། རྣམ་གྲོལ་གྱི་འབྲས་བུ་སྨིན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་དེ་ནི་གསེར་དང་
གཏེར་དང་ལྗོན་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡང་ན་འབྲས་བུ་སྦྱིན་བྱེད་ཅེས་བཤད་དེ། དོན་འདྲའོ། །རིན་ཆེན་རྟོགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་ཕྱིར་དང༌། ལོངས་སྤྱོད་
རྫོགས་པའི་སྐུ་རྐང་གཉིས་བདག་པོ་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། མཆོག་གི་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་རིན་ཆེན་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་དེ་ནི་རིན་ཆེན་ལས་བྱས་པའི་སྐུ་དང༌། འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་རྒྱལ་དང༌། །གསེར་ལས་བྱས་པའི་གཟུགས་བརྙན་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །
གསུམ་པ་ལས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ལས་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་དོན་གཉིས་
ཕུན་ཚོགས་བཤད་པ་དང༌། ལས་ཀྱི་ངོ་བོ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(ལས་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་དོན་གཉིས་
ཕུན་ཚོགས་བཤད་པ་)ནི། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཞེས་ཏེ། ཡེ་ཤེས་གཉིས་ལ་བལྟོས་ནས་དོན་གཉིས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་ལས་ཡིན་ལ།
གདུལ་བྱ་ལ་བལྟོས་ནས་དོན་གཉིས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཉིད་ལས་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་
ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་གང་ཞེ་ན། ཞེས་
ཏེ། སྐུ་སྟོན་པ་ནི་སྐུའི་བཀོད་པ་མི་འདྲ་བ་གདུལ་བྱ་དང་འཚམ་པར་སྟོན་པ་དང༌། བསྟན་པ་ལ་དབང་འབྱོར་བ་ནི། གསུང་གཅིག་གིས་ཀྱང་གདུལ་བྱ་སོ་སོའི་སྐད་སོ་

374

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

སོ་དང་མཐུན་པར་ཆོས་སྟོན་པར་མཛད་པའོ། །
གཉིས་པ་(ལས་ཀྱི་ངོ་བོ་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་ཞེས་སོ། །གཉིས་
པ་(བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། རང་དོན་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་བཤད་པ་དང༌། གཞན་དོན་གཟུགས་ཀྱི་

སྐུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(རང་དོན་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་བཤད་པ་)ལ་སྤངས་པ་ནི། ཟག་པ་མེད་ཁྱབ་འཇིག་མེད་ཆོས་ཅན་ཏེ། །བརྟན་ཞི་རྟག་པ་འཕོ་མེད། སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཟག་པ་མེད་པ་དང༌། རྟོགས་པ་ནི་ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟ་བ་དང༌། ཇི་སྙེད་པ་མཐའ་དག་ལ་མཁྱེན་པ་ཁྱབ་པ་དང༌། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་ཡོན་ཏན་ནི། འཇིག་མེད་ཆོས་ཅན་ཏེ། དེ་
ཉིད་བཤད་པ་ནི། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་རྒྱུ་འབྲས་སྔར་བཤད་པ་བཞི་ཟད་པར་
སྤངས་པས་བརྟན་པ་དང༌། ཞི་བ་དང༌། རྟག་པ་དང༌། འཕོ་བ་མེད་པའི་སྐུའོ། །གཉིས་པ་(གཞན་དོན་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་བཤད་པ་)ནི། གནས་ཡིན་ནོ། །གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་ནི་
གཞན་དོན་འགྲུབ་པའི་གནས་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཁའ་བཞིན་དམ་པ་ཡི། །དབང་པོ་དྲུག་དོན་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རྒྱུ། །འབྱུང་མེད་གཟུགས་དོན་བལྟ་དང་གཏམ་བཟང་ནི། །གཙང་མ་མཉན་དང་བདེ་གཤེགས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི། །དྲི་གཙང་སྣོམ་དང་འཕགས་ཆེན་དམ་ཆོས་རོ། །མྱོང་དང་
ཏིང་འཛིན་རེག་བདེ་ཉམས་མྱོང་དང༌། །རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཟབ་པའི་ཚུལ། །རྟོགས་པའི་རྒྱུར་གྱུར་ཞིབ་མོར་བསམས་པ་ན། །དོན་དམ་བདེ་མཛད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི། །ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་རྒྱུ་མཚན་རྣམས་དང་བྲལ། །ཇི་ལྟར་ནམ་མཁའ་ཡི་གོ་སྐབས་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་

375

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀདྲུག་གི་ཚོགས་ཀྱིས་རང་རང་གི་ཡུལ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་འཕྲིན་ལས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མངའ་བའི་གོ་སྐབས་རྙེད་
པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་
ཡོན་ཏན་གྱི་ཕྱོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་དམ་པའི་དབང་པོ་དྲུག་གི་དོན་ཉམས་སུ་མྱོང་
བའི་རྒྱུར་འགྱུར་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཉིད་བཤད་པ་ལ། ཐ་སྙད་དུ་ཐ་མལ་བའི་དབང་པོ་དྲུག་གི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་དོན་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ནི། མིག་ཤེས་ཀྱིས་

འབྱུང་བ་བཞི་ཚོགས་པ་ལས་སྐྱེས་པ་མེད་པའི་རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དོན་ལྟ་བ་དང༌། ཉན་ཤེས་ཀྱིས་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་ལམ་

འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ལ་སོགས་པ་དམ་པའི་ཆོས་སྟོན་པའི་གཏམ་བཟང་པོ་ནི་ཉེས་སྐྱོན་དང་བྲལ་བའི་གཙང་མ་ཉན་པ་དང༌། སྣའི་ཤེས་པས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དྲི་གཙང་མ་སྣོམ་པ་145དང༌། ལྕེའི་ཤེས་པས་འཕགས་པ་ཆེན་པོ་
རྣམས་ཀྱི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདུད་རྩིའི་རོ་མྱོང་བ་དང༌། ལུས་ཤེས་ཀྱིས་ལུས་ཤིན་
ཏུ་སྦྱངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རེག་པའི་བདེ་བ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་དང༌། ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པས་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཟབ་པའི་ཚུལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་
པའི་རྒྱུར་འགྱུར་ལ། ལམ་མཐོན་པོར་སོང་བ་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐ་སྙད་

པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དྲུག་གིས་ཀྱང་བཤད་ཟིན་པའི་ཡུལ་དྲུག་ཉམས་སུ་མྱོང་ལ། །ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་པུས་ཀྱང་ཡུལ་དྲུག་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་བྱེད་དོ། །དོན་དམ་པར་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་དང་བྲལ་བ་ནི་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་

145 སྐུ་འབུམ་༽སྡོམ་པ་

376

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

པས་ཞིབ་མོར་བསམས་པ་ན་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལས་
དོན་དམ་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་བདེ་བ་སྦྱིན་པར་མཛད་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་དོན་དམ་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་རྣམས་དང་བྲལ་ཏེ་
སྤྲོས་པའི་མཐའ་བཞི་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་ནི་
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་ཀྱང༌། འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལེགས་ཚོགས་ཐམས་ཅད་སྦྱིན་པ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་(བཤད་པ་)ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། རྩ་བའོ། །དང་པོ་ (མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ལ་གསུམ། ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་ནུས་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་བཤད་པ་དང༌།
གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་ནུས་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་ངོས་བཟུང་བ་)ནི།
མདོར་ན་ཡེ་ཤེས་གཉིས་པོ་ཡི། །ལས་སུ་འདི་ནི་ཤེས་བྱ་སྟེ། །གྲོལ་བའི་སྐུ་ནི་རྫོགས་པ་དང༌། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ནི་སྦྱོང་བའོ། །མདོར་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མཐོང་སྒོམ་གྱི་ལམ་

གྱིས་བསྡུས་པའི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དང༌། ཤེས་བྱ་ཇི་སྙེད་པ་རྟོགས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་པོའི་བསྐྱེད་
པར་བྱ་བའི་ལས་སུ་འདི་གཉིས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་

སྒྲིབ་པ་མཐའ་དག་ལས་གྲོལ་བའི་སྐུ་ནི་རྫོགས་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་

ཆོས་ཀྱི་སྐུ་སྤྱོད་པ་གཟུགས་ཀྱི་སྐུའོ། །
གཉིས་པ་(ཆོས་ཀྱི་སྐུ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང༌། སོ་སོར་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་(སྤྱིར་བསྟན་པ་)ནི། རྣམ་གྲོལ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དག་ནི། །རྣམ་གཉིས་རྣམ་གཅིག་

377

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀཤེས་བྱ་སྟེ། །ཟག་པ་མེད་ཕྱིར་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། །འདུས་མ་བྱས་ཕྱིར་གནས་ཉིད་ཕྱིར། །རྣམ་གྲོལ་དང༌། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དག་ནི་སྤངས་པ་དང༌། རྟོགས་པས་བསྡུས་པའི་
ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་རྣམ་པ་གཉིས་དང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་
གཅིག་གིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དང་པོ་གཉིས་ནི། ཟག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། མཁྱེན་པས་ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་ལ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཕྱི་མ་ནི་བརྟན་པ་ལ་སོགས་པའི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་གནས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་(སོ་སོར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། སྤངས་པ་དང་རྟོགས་པ་བཤད་པ་དང༌། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(སྤངས་པ་དང་རྟོགས་པ་བཤད་པ་)ནི། ཉོན་མོངས་རྣམས་ནི་བག་ཆགས་དང༌། །བཅས་པ་འགགས་ཕྱིར་ཟག་མེད་དེ། །ཆགས་མེད་ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། །ཡེ་ཤེས་ཁྱབ་པ་ཉིད་དུ་འདོད། །ཉོན་མོངས་རྣམས་ནི་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་འགགས་པའི་ཕྱིར་ཟག་པ་མེད་པ་དང་དེ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཆགས་པ་མེད་ཅིང༌། ཤེས་བྱ་ཉི་ཚེ་བ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པའི་ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡེ་ཤེས་ཁྱབ་པ་ཉིད་དུ་འདོད་དོ། །གཉིས་པ་(དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་)ནི། གཏན་དུ་འཇིག་པ་མེད་པ་ཡི། །རང་བཞིན་ཡིན་ཕྱིར་འདུས་མ་བྱས། །འཇིག་མེད་ཉིད་ནི་བསྟན་པ་སྟེ། །བརྟན་སོགས་རྣམས་ཀྱིས་དེ་བཤད་དོ། །གཏན་དུ་ལས་ཉོན་སོགས་ཀྱི་འཇིག་པ་མེད་པ་ཡི་རང་
བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདུས་མ་བྱས་པའོ། །འཇིག་མེད་ཉིད་ནི་མདོར་བསྟན་པ་སྟེ། བརྟན་སོགས་བཞི་པོ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་བཤད་དོ། །ཞེས་པ་ནི་བསྟན་བཤད་སྦྱར་
བའོ། །དགག་བྱ་རྣམ་བཅད་ཀྱི་གནས་ཉེ་བར་གཟུང་བ་ནི། འཇིག་པ་རྣམ་བཞིར་ཤེས་

378

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

བྱ་སྟེ། །བརྟན་སོགས་དག་ལས་བཟློག་ཕྱིར་རོ། །མྱགས་དང་རྣམ་འགྱུར་ཆད་པ་དང༌། །བསམ་མི་ཁྱབ་འགྱུར་འཕོ་བ་སྟེ། །དེ་མེད་ཕྱིར་ན་བརྟན་ཞི་དང༌། །རྟག་དང་འཕོ་མེད་ཤེས་པར་བྱ། །འཇིག་པ་རྣམ་བཞིར་ཤེས་བྱ་སྟེ། བརྟན་སོགས་བཞི་པོ་དེ་དག་ལས་ལྡོག་ཕྱིར་རོ། །དེ་གང་ཞེ་ན། དར་ལ་བབ་པ་ལས་དམན་པའི་གནས་སྐབས་ཐོབ་པའི་རྒ་བ་ནི། མྱགས་པ་དང༌། ན་བས་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་དང༌། སྔོན་གྱི་མཐའ་ཆད་པ་

སྐྱེ་བ་དང༌། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པར་བསྒྱུར་བའི་འཆི་འཕོ་བ་སྟེ་བཞི་པོ་དེ་མེད་པའི་
ཕྱིར་ན་བརྟན་པ་དང༌། ཞི་བ་དང༌། རྟག་པ་དང༌། འཕོ་བ་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་(གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་བཤད་པ་)146ལ་གཉིས། བསྟན་པ་དང༌། དེ་བསྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་(བསྟན་པ་)ནི། དྲི་མེདཤེས་དེ་དཀར་པོ་ཡི། །ཆོས་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་ཕྱིར་ན་
གནས། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་དྲི་མ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་གདུལ་བྱ་རྣམས་
ཀྱི་ངོར་གཟུགས་ཀྱི་སྐུར་རྣམ་པར་ཤར་ནས་དེ་རྣམས་ལ་ལེགས་ཚོགས་སྒྲུབ་པའི་
དཀར་པོའི་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་གནས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །
གཉིས་པ་(དེ་བསྒྲུབ་པ་)ལ་གཉིས། དཔེ་དང༌། དོན་ནོ། །དང་པོ་(དཔེ་)ནི། ཇི་ལྟར་རྒྱུ་མིན་ནམ་མཁའ་ནི། །གཟུགས་མཐོང་བ་དང་སྒྲ་དང་དྲི། །རོ་དང་རེག་དང་ཆོས་རྣམས་ནི། །ཐོས་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ལྟར། །ཇི་ལྟར་དབང་ཤེས་སོགས་སྐྱེད་བྱེད་
ཀྱི་རྒྱུ་མིན་པའི་ནམ་མཁའ་ནི་གཟུགས་མཐོང་བ་དང་སྒྲ་དང་དྲི་དང་རོ་དང་རེག་དང་ཆོས་རྣམས་ནི་སྒྲ་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པའི་གོ་སྐབས་འབྱེད་པའི་རྒྱུ་སྟེ་རྟེན་ཡིན་པ་ལྟར། གཉིས་པ་(དོན་)ནི། དེ་བཞིན་སྐུ་གཉིས་སྒྲིབ་མེད་པའི། །སྦྱོར་བས་བསྟན་པའི་
146 མཇུག་གི་གསལ་བཤད་ལྟར་འདིར་གཉིས་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་བསྡུར་སའི་དཔེ་རྣམས་ལ་དངོས་སུ་ཡོད་ཀྱང་གསུམ་པ་ལ་དགོངས་པར་སྣང་།

379

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀདབང་དོན་ལ། །ཟག་པ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་དག །སྐྱེ་བ་ཡི་ནི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྐུ་གཉིས་པོ་ནི། ཟག་པ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་དག་སྐྱེ་བ་ཡི་ནི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་རྒྱུད་ལ་ཞེ་ན། བརྟན་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དབང་དོན་ལའོ། །ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡོན་ཏན་བསྐྱེད་ན། འབད་རྩོལ་ཉེ་བར་ཞི་བས་སྒྲིམ་པ་མེད་པའི་སྦྱོར་བས་སོ། །དཔེ་ཁ་ཅིག་
ལས། སྒྲིབ་མེད་པའི་ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་ན། གཞན་རྒྱུད་ལ་ཡོན་ཏན་སྐྱེ་བའི་སྒྲིབ་

བྱེད་དྲི་མ་མེད་པའི་དོན་ཏོ། །
བཞི་པ་ལྡན་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ཀུན་རྫོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཁོ་ན་དང་ལྡན་པ་དགག་པ་དང༌། དོན་དམ་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པར་བསྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ (ཀུན་རྫོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཁོ་ན་དང་ལྡན་པ་དགག་པ་)ནི། ཇི་སྐད་དུ། ཡེ་ཤེས་སྣང་བ་རྒྱན་གྱི་མདོ་
ལས། སངས་རྒྱས་ནམ་མཁའི་མཚན་ཉིད་དོ། 147།ནམ་མཁའ་ལ་ཡང་མཚན་ཉིད་མེད། །ཅེས་བཤད་པ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མ་འདྲེས་པའི་དོན་དམ་
པའི་མཚན་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན། དོན་དམ་པའི་ཡོན་ཏན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་གལ་ཏེ་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་མཚན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བལྟ་བར་འགྱུར་ན་ནི། འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་(དོན་དམ་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པར་བསྒྲུབ་པ་)ལ་གསུམ། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། དེ་ལ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(བསྟན་པ་)ནི། བསམ་མེད་རྟག་བརྟན་ཞི་བ་གཡུང་དྲུང་ཉིད། །རབ་ཏུ་ཞི་ཁྱབ་རྟོག་བྲལ་ནམ་

147 བློ་གླིང་དང་སྒོ་མང་༽དེ།

380

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

མཁའ་བཞིན། །ཆགས་མེད་ཀུན་ཏུ་ཐོགས་མེད་རྩུབ་རེག་སྤངས། །ལྟ་གཟུང་མེད་དགེ་སངས་རྒྱས་དྲི་མ་མེད། །བསམ་དུ་མེད་པ་དང༌། རྟག་པ་དང༌། བརྟན་པ་148དང༌། ཞི་བ་དང༌། གཡུང་དྲུང་ཉིད་དང༌། རབ་ཏུ་ཞི་བ་དང༌། ཁྱབ་པ་དང་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་དང༌། ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་ཆགས་པ་མེད་པ་དང༌། ཀུན་ཏུ་ཐོགས་པ་མེད་པ་དང་། རྩུབ་རེག་སྤངས་པ་དང་། བལྟར་མེད་པ་དང༌། གཟུང་དུ་མེད་པ་དང༌། དགེ་བ་དང་དྲི་མ་མེད་པ་ནི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །
གསུམ་པ་(བཤད་པ་)ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། རྩ་བའོ། །དང་པོ་ (མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ལ་གཉིས། ཡོན་ཏན་
གྱི་རྟེན་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། ཡོན་ཏན་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་ངོས་བཟུང་བ་)ནི། རྣམ་གྲོལ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དག་གིས། །རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་བསྟན་ཏེ། །རང་
གཞན་དོན་རྟེན་དེ་ལ་ནི། །བསམ་མི་ཁྱབ་སོགས་ཡོན་ཏན་ལྡན། །དྲི་མ་མཐའ་དག་ལས་གྲོལ་བའི་རྣམ་གྲོལ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང༌། གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་
ཐོབ་པའི་སྒྲིབ་པ་སྦྱོང་བའི་བྱེད་ལས་ཅན་གྱི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་དག་གིས་
རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་གཉིས་བསྟན་ཏེ་རང་གཞན་གྱི་དོན་སྒྲུབ་
པའི་རྟེན་དེ་ལ་ནི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་བཅོ་ལྔ་དང་ལྡན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །
གཉིས་པ་(ཡོན་ཏན་ཉིད་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། སྤངས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་། རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །དང་པོ་(སྤངས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཡོན་ཏན་)ལ་

148 སྐུ་འབུམ་༽བསྟན་པ་

381

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀལྔ། ཟབ་པའི་ཁྱད་པར་དང་། རྟག་པའི་ཁྱད་པར་དང༌། བདེ་བའི་ཁྱད་པར་དང༌། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང༌། སྤངས་པའི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་(ཟབ་པའི་ཁྱད་པར་) ལ་གཉིས།
དུས་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་སངས་རྒྱས་འབའ་ཞིག་གི་ཁྱད་པར་དུ་བསྟན་པ་དང༌། གཞན་གྱིས་དེ་ལྟར་རྟོགས་མི་ནུས་པའོ། །དང་པོ་(དུས་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་སངས་རྒྱས་འབའ་ཞིག་གི་ཁྱད་པར་དུ་བསྟན་པ་)
ནི། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡུལ། །སངས་རྒྱས་ཤེས་གསུམ་ཡུལ་མིན་ཕྱིར། །ཡེ་ཤེས་ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ནི། །བསམ་མི་ཁྱབ་པར་རྟོགས་པར་
བྱ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་དང༌། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐུ་ལ་སོགས་པ་དུས་རྟག་ཏུ་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་གི་ཡུལ་ཡིན་གྱི་སངས་རྒྱས་མ་གཏོགས་པ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱི་ཤེས་པ་
གསུམ་གྱི་ཡུལ་རྟག་ཏུ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལུས་ཅན་སངས་རྒྱས་མིན་པའི་
འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པར་རྟོགས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་(གཞན་གྱིས་དེ་ལྟར་རྟོགས་མི་ནུས་པ་)ནི། ཕྲ་ཕྱིར་ཐོས་པའི་ཡུལ་མིན་
ཏེ། །དོན་དམ་ཡིན་ཕྱིར་བསམ་བྱའི་མིན། །ཆོས་ཉིད་ཟབ་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་པའི། །བསྒོམ་པ་ལ་སོགས་ཡུལ་མ་ཡིན། །གང་ཕྱིར་གཟུགས་ལ་དམུས་ལོང་བཞིན། །བྱིས་པས་དེ་སྔོན་མཐོང་མ་མྱོང༌། །བཙས་པའི་ཁྱིམ་ནས་བུ་ཆུང་གིས། །ཉི་མའི་གཟུགས་བཞིན་འཕགས་པས་ཀྱང༌། །དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་ཕྱིར་ཐོས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྟོགས་ཚུལ་རྫོགས་པའི་ཚུལ་གྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་ལ་དོན་
དམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བསམ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡང་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡུལ་མིན་ནོ། །ཆོས་

382

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

ཉིད་ཟབ་པའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པའི་ཡང་རྟོགས་ཚུལ་རྫོགས་པའི་ཚུལ་གྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གང་གི་གཟུགས་ལ་དམུས་ལོང་བཞིན་དུ་བྱིས་པས་ཆོས་ཉིད་དེ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་མ་
མྱོང་བས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་ལ་རང་ཉིད་བཙས་པའི་ཁྱིམ་ན་གནས་པའི་བུ་ཆུང་
གིས་ཉི་མའི་གཟུགས་ཡུད་ཙམ་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་པའི་འཕགས་པས་ཀྱང་རེས་འགའ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་གི་དུས་རྟག་ཏུ་མ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །
གཉིས་པ་(རྟག་པའི་ཁྱད་པར་)ནི། སྐྱེ་དང་བྲལ་ཕྱིར་རྟག་པ་སྟེ། །འགག་མེད་ཕྱིར་ན་བརྟན་པ་ཡིན། །གཉིས་མེད་ཕྱིར་དེ་ཞི་བ་སྟེ། །གཡུང་དྲུང་ཆོས་ཉིད་གནས་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དེ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་སོགས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རྟག་པ་
སྟེ། མཐར་འཆི་བའི་འགག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་བརྟན་པ་ཡིན་ལ། བྱིང་རྒོད་དང་རྟོག་
དཔྱོད་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞི་བ་སྟེ་ཡང་ན་སྐྱེ་འཆི་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ན་དེ་ཉེ་བར་ཞི་བའོ། །ཕུན་ཚོགས་གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་རྒ་བ་མེད་པས་གཡུང་དྲུང་གི་ཆོས་ཉིད་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉོན་སྒྲིབ་དང་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་སྐྱེ་རྒ་
ན་འཆི་དང་བྲལ་བས་རྟག་པའི་ཁྱད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་(བདེ་བའི་ཁྱད་པར་)ནི། རབ་ཞི་འགོག་པའི་བདེན་པའི་ཕྱིར། །སྡུག་བསྔལ་མ་ལུས་པ་རབ་ཏུ་ཞི་བ་འགོག་པའི་བདེན་པའི་བདག་ཉིད་མཐར་ཐུག་པའི་ཕྱིར་ཟག་པ་མེད་པའི་བདེ་བའི་ཁྱད་པར་བསྟན་ཏོ། །བཞི་པ་(ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་)ལ་ཇི་སྙེད་པ་རྟོགས་པ་ནི། ཐམས་ཅད་རྟོགས་ཕྱིར་ཁྱབ་པ་ཉིད། །གནས་པ་མེད་ཕྱིར་རྟོག་

383

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀམེད་དེ། །ཤེས་བྱ་ཇི་སྙེད་པ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཁྱབ་པ་ཉིད་དང༌། ཇི་ལྟ་བ་རྟོགས་པ་ནི་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྟོག་པ་མེད་དོ། །ལྔ་པ་(སྤངས་པའི་ཁྱད་པར་)ནི། ཉོན་མོངས་སྤངས་ཕྱིར་ཆགས་པ་མེད། །ཤེས་བྱའི་
སྒྲིབ་ཀུན་དག་པའི་ཕྱིར། །ཐམས་ཅད་དུ་ནི་ཐོགས་པ་མེད། །གཉིས་མེད་ལས་སུ་རུང་བའི་ཕྱིར། །རྩུབ་པའི་རེག་དང་བྲལ་བ་ཡིན། །ཉོན་མོངས་པ་ཟད་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར་བདེན་པར་ཆགས་པ་མེད་པས་ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པ་དང༌། ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ཀུན་དག་

པའི་ཕྱིར་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་དུ་ནི་ཐོགས་པ་མེད་པས་ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་པ་དང༌།

སྙོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པས་བསྡུས་པའི་བྱིང་རྒོད་གཉིས་མེད་པས་ཏིང་ངེ་འཛིན་
བསྒོམ་པ་ལ་ལས་སུ་རུང་བའི་ཕྱིར་ལུས་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པའི་བདེ་བ་སྐྱེ་བའི་གེགས་སུ་གྱུར་བ་བྱིང་རྒོད་ཀྱིས་ལུས་སེམས་ལས་སུ་མི་རུང་བའི་རྩུབ་པའི་རེག་པ་
དང་བྲལ་བ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་(རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་ཡོན་ཏན་)ནི། དེ་གཟུགས་མེད་ཕྱིར་བལྟར་མེད་དེ། །མཚན་མ་མེད་ཕྱིར་གཟུང་དུ་མེད། །དགེ་བ་རང་བཞིན་དག་པའི་ཕྱིར། །དྲི་མེད་དྲི་མ་སྤངས་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ཉིད་དེ་གཟུགས་མེད་པའི་ཕྱིར་མིག་ལ་སོགས་པས་མངོན་སུམ་དུ་བལྟར་མེད་པ་དེ་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དག་གི་མཚན་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ལས་རྟོགས་ཚུལ་རྫོགས་པའི་ཚུལ་དུ་གཟུང་དུ་མེད་པ་དང༌། གློ་བུར་རྣམ་དག་གིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ཡིན་པས་དགེ་བ་ནི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། གློ་བུར་གྱི་དྲི་མེད་ནི་དྲི་མ་ཟད་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ལྔ་པ་འཇུག་པའི་རབ་དབྱེ་ལ་གཉིས། སྤྱིའི་མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། དོན་སོ་

384

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

སོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(སྤྱིའི་མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་འདིའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པས་ནམ་མཁའ་ལྟར་དང༌། རྟག་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པས་འདུས་མ་བྱས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་རྣམ་པར་དབྱེར་མེད་པར་འཇུག་པ་ཡང་སྲིད་པ་ཇི་སྲིད་ཀྱི་བར་དུ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དགེ་བ་བསྒྲུབ་པ་ལ་མཁས་
པའི་ཐབས་ཆེན་པོ་དང༌། སྙིང་རྗེ་དང༌། ཤེས་བྱ་མ་ལུས་པ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཞེས་ཏེ། དུས་སྐད་ཅིག་ཀྱང་གཡོ་
བ་མེད་ཅིང་རྒྱུན་བརྟན་པས་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་འབད་རྩོལ་ཉེ་བར་ཞི་བས་ལྷུན་གྱིས་

གྲུབ་པས་འཇུག་པར་ལྟ་བར་བྱ་སྟེ། ས་བཅུ་རྒྱུན་གྱི་ཐ་མ་མན་ཆད་དང༌། མ་འདྲེས་
པའི་ཆོས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཉིས་པ་(དོན་སོ་སོར་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། སྐུ་གསུམ་གྱི་འཇུག་པའི་རབ་དབྱེ་
དང༌། བརྟག་པའི་ཁྱད་པར་དང༌། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་(སྐུ་གསུམ་གྱི་འཇུག་པའི་རབ་དབྱེ་)ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ (མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། དེ་ལ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(དོན་བཤད་པ་)ལ་གསུམ་། མདོར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་(མདོར་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། སྤྱིའི་དོན་དང༌། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་(སྤྱིའི་དོན་)ལ་གསུམ། འབྲས་བུ་འགྲུབ་པའི་དུས་མཚམས་དང༌། སྐུ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། དེ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་
བསལ་བའོ། །
དང་པོ་(འབྲས་བུ་འགྲུབ་པའི་དུས་མཚམས་)ནི། ས་བཅུ་རྒྱུན་གྱི་ཐ་མའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་པ་ན་བར་

385

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་དེའི་ཚེ་མཉམ་གཞག་དེའི་གཟིགས་ངོ་ན་ཤེས་བྱ་ཇི་སྙེད་པའི་རྣམ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འཆར་ཏེ། བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་དྲི་མ་ཟད་པར་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་དེའི་ཚེ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཚན་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་པོའི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིགས་མ་ལུས་པ་ཐོབ་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་སྐྱེས་པའི་ཚེ་ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟ་བ་ལ་གཉིས་སྣང་ནུབ་ནས་ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག་ཏུ་སོང་བ་དེའི་གཟིགས་པའི་ངོར་ཤེས་བྱ་ཇི་སྙེད་པ་ཐམས་ཅད་ལག་མཐིལ་དུ་སྐྱུ་རུ་ར་བཞག་པ་ལྟར་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པ་དེའི་ཚེ་ཤེས་སྒྲིབ་ཟད་པར་སྤངས་པ་དང༌། ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པ་
དང༌། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་མངོན་དུ་བྱས་པ་དང༌། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་
མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །ས་བཅུ་རྒྱུན་མཐའ་ལ་གནས་པའི་ཚེ་མཚན་དཔེས་སྤྲས་པའི་སྐུ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་ཆོས་སྐུ་ཐོབ་པའི་ཚེ་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་དང་ཡོན་ཏན་ལྔ་ལྡན་དང༌། ངེས་པ་ལྔ་ལྡན་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་
འགྲུབ་ལ། ལོངས་སྐུས་བདག་རྐྱེན་བྱས་ནས་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གདུལ་
བྱ་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་མཆོག་གི་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་དེའི་ཚེ་ཚོགས་པ་གཅིག་ཏུ་མེད་ཀྱང་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྲུལ་པའི་སྐུའི་བྱེ་བྲག་འགའ་ཞིག་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་དང་
དངོས་རྒྱུ་ཚོགས་པ་ཚར་གཅིག་ལ་རག་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་དུ་ཐོབ་པར་
ཤེས་པར་བྱའོ། །ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་ལམ་གྱིས་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་པ་གསུམ་གྱི་
བར་དུ་བགྲོད་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་སྔགས་ཀྱི་ལམ་གྱི་སྣོན་པ་བཏབ་ནས་གཟུགས་སྐུ་འགྲུབ་པའི་ཚུལ་ནི་གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

386

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

གཉིས་པ་(སྐུ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་)ནི། གཟུགས་སྐུ་དང་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་

སྐུའི་གློ་བུར་རྣམ་དག་གིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆ་དང༌། དེའི་སྟེང་གི་གློ་བུར་རྣམ་དག་གི་ཆ་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་སྐུ་དང༌། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་
ཞེས་བྱ་ལ། སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོས་བདེན་གཉིས་སུ། རིགས་པའི་རྗེས་འབྲངས་ངོ་བོའི་ཕྱིར། ཞེས་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་རྙེད་པའི་དོན་
དུ་གསུངས་པ་ནི། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སྐུ་དེ་ཉིད་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་མེད་པར་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་འབའ་ཞིག་ཏུ་བྱུང་ན་མི་རྟག་པར་འགྱུར་དགོས་སོ་སྙམ་པ་ནི། མཁས་རྨོངས་ལ་གྲགས་པའི་རྟག་པའི་ཁྱད་པར་དང༌། དངོས་པོ་རེས་འགའ་བ་དང་འདུས་མ་བྱས་རེས་འགའ་བའི་ཁྱད་པར་མ་ཕྱེད་པས་ནོངས་སོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། སྔ་དྲོ་ཁང་པ་ཞིག་པ་དེ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ཤིང༌། ཕྱི་དྲོ་གསར་དུ་ཁང་པ་ཞིག་པ་དེ་སྔ་དྲོའི་དུས་ན་ཡང་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཚན་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་གིས་བསྡུས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ནི། སྔགས་ཀྱི་
ཕྱོགས་ནས་ཀྱང་སྐུ་བཞི་པར་གསུངས་ལ། རྒྱལ་བའི་སྲས་པོ་སེངྒེ་བཟང་པོས་ཀྱང་སྐུ་བཞི་པར་མཛད་པ་ནི་དབྱེ་བསྡུ་ཙམ་ཡིན་གྱི། སྐུ་གསུམ་དུ་མ་འདུས་པར་བཞེད་པ་ནི་མིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་སྐུ་གསུམ་དུ་བསྡུ་བར་མི་རུང་སྟེ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། སྐུ་གཞན་གཉིས་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སྐུ་བཞིར་ཡང་བསྡུ་བར་མི་རུང་བར་ཐལ། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུའི་སེན་མོ་ཟངས་ཀྱི་མདོག་ལྟ་བུ་དེ་ཁྱོད་
འདོད་པའི་སྐུ་བཞི་པོ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྨྲས་ན་ལན་ཅི་ཡོད། མ་གྲུབ་

387

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀསྟེ། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ཅིག་ཤོས་ཀྱང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུར་
ཁས་བླངས་པ་ལ་འགལ་བ་ཅི་ཡོད་འོ་ན་འདུས་མ་བྱས་སུ་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། ཅིག་ཤོས་ལའང་མཚན་བཟང་པོ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་དང༌། དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུ་རྫོགས་པར་ཚང་བ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། དེ་འདོད་ན་ནི་ཅིག་ཤོས་ཀྱང་འདོད་པས་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་མཚུངས་སོ། །དེ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུའི་ཆ་གཅིག་ཡིན་གྱི། ལོངས་སྐུ་
དངོས་མ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་མཚན་དཔེ་མ་ལུས་པ་ཚོགས་པ་ལ་འདོགས་པས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུའི་ཆ་ཤས་ཡིན་གྱི་དངོས་མ་ཡིན་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུའི་སྟེང་
དུ་དག་པ་གཉིས་ལྡན་ཚོགས་པ་ལ་འདོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་

སྐུ་དགོས་པ་ལྷག་དང་བཅས་པར་གཟིགས་ནས་སྐུ་ལོགས་པར་རྣམ་གཞག་མཛད་དོ། །ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་ནི་བཤད་ཟིན་ལ། མཆོག་གི་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་ནི། ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཉིད་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཁ་ཅིག་ལ་ཡང་མཚན་དཔེས་སྤྲས་པའི་གཟུགས་
ཀྱི་སྐུར་སྣང་བ་དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་ནས་འཕོས་པ་ལ་སོགས་པའི་རིམ་པས་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་དྲུང་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བའི་ཚུལ་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་དོ། །གསུམ་པ་(དེ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བ་)ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་
སངས་རྒྱས་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ནི། སྡིག་པ་བས་ཀྱང་ཆེས་སྡིག་སྟེ།
དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སྐུ་ལ་སྐུར་བ་བཏབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་དེ་ཡོན་ཏན་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡོན་ཏན་མཐར་ཐུག་ཀྱང་མ་ཡིན་ལ། དེ་མིན་པའི་གནས་སྐབས་
ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྔ་མ་མ་གྲུབ་ན། སངས་རྒྱས་མིན་པ་ཉམས་ལ། འདོད་ན་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་ན། རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་

388

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

ཀྱང་ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་པར་མཚུངས་སོ། །གཟུགས་སྐུ་གཉིས་གདུལ་བྱའི་གཞན་སྣང་ཙམ་ཡིན་གྱི། །སངས་རྒྱས་རང་སྣང་ལ་མེད་པ་དང༌། སངས་རྒྱས་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་

བསྡུས་པ་མེད་པའོ། །ཞེས་སྨྲ་བ་ནི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་

གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་149གཏན་མེད་དུ་ཐལ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་མངོན་སུམ་དུ་མ་
གཟིགས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རང་སྣང་ལ་མེད་པ་འགལ་ལོ། །སངས་རྒྱས་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ལ། དེའི་གཟིགས་པའི་ངོར་མ་གྲུབ་པའི་དོན150་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་སྔར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གཟུགས་སྐུ་གཉིས་གང་ཟག་སུ་གང་གི་ཡང་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྡུས་པའམ། འོན་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་
རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པར་འདོད། དང་པོ་ལྟར་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པས་
སྤྱིན་པ་གཏོང་བ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྲུང་བ་སོགས་རང་རྒྱུད་ལ་གོམས་པར་བྱས་པ་
ལ་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་པ་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་
གོམས་པའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་པ་གང་ཟག་སུ་གང་གི་ཡང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། འོན་ཏེ་ས་བཅུ་རྒྱུན་གྱི་ཐ་མ་བར་དུ་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་སྦྱིན་
སོགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། སངས་རྒྱས་པའི་ཚེ། རིག་པ་
རྒྱུན་ཆད་ནས་དེ་བཞིན་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པའི་རང་བཞིན་འབའ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བའོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་རྒྱང་ཕན་གྱིས་འཆི་ཀ་མ་ཚུན་ཆད་རིག་པ་འབྱུང་གི་ཤི་ནས་གཏན་མེད་དུ་འགྱུར་བ་ལ་གནོད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བསྟན་མི་ནུས་པས་ཚུ་རོལ་མཛེས་པ་བའི་ལུགས་དེ་ཉིད་ལ་ཐུབ་པའི་དགོངས་པར་མ་སྨྲ་ཞིང་འདིས་འཕགས་པའི་མཉམ་ 149 བློ་གླིང་དང་སྒོ་མང་༽སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་
150 སྐུ་འབུམ་༽མ་གུས་པའི་དོན་

389

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀགཞག་ན་བློ་མེད་པར་ཁས་ལེན་པ་ཡང་བཀག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འོན་ཏེ་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ཙམ་མོ་ཞེ་ན། འོ་ན་གང་ཟག་
ལྷ་སྦྱིན་གྱིས་གཏོང་བའི་སེམས་པ་151དང་སྤོང་བའི་སེམས་པ་སོགས་གོམས་པ་
རབ་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་ན། དེ་ལས་རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་གང་ཟག་མཆོད་སྦྱིན་གདུལ་བྱའི་སྣང་ངོ་ཚུན་ཆད་དུ་འགྲོངས་པའི་ཚུལ་ཡང་མི་སྟོན་པའི་ཚེ་རིང་བའི་མཐར་ཐུག་པ་དང༌། ལོངས་སྤྱོད་ཆེ་བའི་མཐར་ཐུག་པ་སོགས་སུ་འདོད་པ་ནི་ལས་བྱས་པ་ཆུད་ཟོས་པ་དང་མ་བྱས་པ་དང་ཕྲད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ལས་འབྲས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྨྲ་བའི་མཐར་ཐུག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡང་ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱས་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་

བསྡུས་པའི་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་སྨྲ་བ་ནི། བློ་ཟད་ཆོས་
ཟད་དུ་འདོད་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གཞན་གྱི་ལུགས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་དག་གིས་ནི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་གཉིས་སངས་རྒྱས་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པར་འདོད་
པ་ཡང་བཀག་པར་ཤེས་པར་བྱ་ལ། ཁ་ཅིག་དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་
ཀྱིས། གང་དག་ང་ལ་གཟུགས་སུ་མཐོང༌། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པས་སོ། །ཞེས་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱེད་པ་ནི། སེམས་རྣལ་དུ་མི་གནས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་སྨྲ་བ་པོ་དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་

སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པར་ཁས་བླངས་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་གདགས་པའི་གཞིར་བྱས་ནས་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་གྱི།

བེམ་པོས་བསྡུས་པའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་བསགས་པའི་ལུས་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐུའི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ།

151 ཤེས་རིག་༽གཏོད་པའི་སེམས་པ་

390

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

འདིར་ནི་ཚིགས་མངས་སུ་དོགས་ནས་དེ་ཙམ་ལས་མ་སྤྲོས་སོ། །འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་དུ། ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྣང་བ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་ཀྱང་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འཇིག་རྟེན་པའི་བློ་ལ་ལྟོས་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ལ་གསུམ། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང༌། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་
པའི་སྐུ་དང༌། སྤྲུལ་པའི་སྐུའོ། །དང་པོ་(ཆོས་ཀྱི་སྐུ་)ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་དུ་བསྟན་པ་དང༌། ཡོན་ཏན་ལྔ་ལྡན་དུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་(མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་དུ་བསྟན་པ་)ནི། ཐོག་མ་དབུས་མཐའ་མེད་ཅིང་རྣམ་དབྱེར་མེད། །གཉིས་མེད་གསུམ་བྲལ་དྲི་མེད་རྣམ་རྟོག་མེད། །ཆོས་དབྱིངས་རང་བཞིན་གང་ཡིན་དེ་རྟོགས་པ། །མཉམ་པར་བཞག་པའི་
རྣལ་འབྱོར་བ་ཡིས་མཐོང༌། །ཐོག་མ་དང༌། དབུས་དང༌། མཐའ་སྐྱེ་བ་དང༌། 152གནས་པ་དང་འཇིག་པ་མེད་ཅིང་འདུས་མ་བྱས་པ་དང༌། ཆོས་དབྱིངས་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་
པའི་ཚུལ་དུ་རྣམ་པར་དབྱེར་མེད་པས་ཐ་མི་དད་པ་དང༌། སྒྲོ་འདོགས་དང་སྐུར་འདེབས་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་སུ་ལྷུང་བ་མེད་པས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དང༌། ཉོན་མོངས་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་དང༌། སྙོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་གསུམ་དང་བྲལ་བས་རྣམ་པར་

དག་པའི་ཁྱད་པར་དང༌། དྲི་མ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དང༌། རྣམ་པར་རྟོག་པས་རྟོགས་ཚུལ་རྫོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པ་མེད་པ་དང༌། ཆོས་དབྱིངས་རང་བཞིན་
གང་ཡིན་པ་དེ་རྟོགས་པ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་རྣལ་འབྱོར་བ་ཡིས་སོ་སོ་རང་གི་རིག་པའི་ཚུལ་གྱིས་མཐོང་བར་བྱ་བས་ནི་འོད་གསལ་བའི་ཁྱད་པར་བསྟན་ཏོ། །རང་
བཞིན་རྣམ་དག་དང་སྤངས་པའི་རྣམ་དག་གཉིས་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་

152 སྐུ་འབུམ་༽མཐའ་སྐྱེས་དང་། གནས་པ་དང་འཇིག་པ་མེད་ཅིང་འདུས་མ་བྱས་དང་།

391

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀབསྟན་ཏོ། །དྲི་མེད་རྣམ་པར་རྟོག་མེད་མན་ཆད་ལྔ་པར་སྦྱོར། གཉིས་པ་(ཡོན་ཏན་ལྔ་ལྡན་དུ་བསྟན་པ་)ནི། གཞལ་མེད་གངྒའི་བྱེ་མ་ལས་འདས་པ། །བསམ་མེད་མཉམ་མེད་ཡོན་ཏན་རྣམས་དང་ལྡན། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དྲི་མེད་དབྱིངས་དེ་ནི། །བག་ཆགས་བཅས་པའི་ཉེས་པ་རྣམ་153སྤངས་པའོ། །སྣ་ཚོགས་དམ་ཆོས་འོད་ཟེར་མངའ་བའི་སྐུས། །འགྲོ་བའི་རྣམ་གྲོལ་དོན་གྲུབ་ལ་བརྩོན་པ། །མཛད་པ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་རྒྱལ་བཞིན་ཏེ། །སྣ་ཚོགས་དངོས་ཀྱང་དེ་ཡི་རང་བཞིན་མིན། །ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དྲི་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་དེ་ནི་ཚད་འདི་ཙམ་དུ་ཟད་དོ། །ཞེས་གཞལ་དུ་མེད་པས་རྒྱ་ཆེ་བ་དང༌། གངྒཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་ལས་འདས་པ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པ་དང༌། མུ་བཞིར་རྟོག་གེས་བསམ་དུ་མེད་པ་དང༌། གཞན་དང་མཉམ་པ་མེད་པ་དང༌། ཉོན་མོངས་པ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་ཉེས་པ་རྣམ་པར་སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་དང་ལྡན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་(ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་)ནི། སྣ་ཚོགས་པའི་དམ་ཆོས་ཀྱི་གསུང་གི་
འོད་ཟེར་མངའ་བའི་སྐུས154་ཞེས་པས་སྐུ་སྟོན་པ་དང་གསུང་བརྗོད་པ་གཉིས་བསྟན་
ལ། ཐུགས་ཀྱི་མཛད་པ་ནི། འགྲོ་བའི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་དོན་བསྒྲུབ་པ་ལ་བརྩོན་པར་
མཛད་ལ། དེའི་ཁྱད་པར་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་བཞིན་དུ་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུའི་རྒྱལ་པོ་བཞིན་ཏེའོ། །སྐུ་སྣ་ཚོགས་པའི་དངོས་པོར་སྣང་བ་དང༌།
དེ་ལྟར་སྣང་ཡང་སྣང་བ་ལྟར་དེའི་རང་བཞིན་དུ་གྲུབ་པ་མིན་པ་ནི། སྣང་བ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་དང༌། གདུལ་བྱ་ཁ་ཅིག་ལ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་བསགས་པའི་ལུས་

153 པེ་ཅིན་དང་སྣར་ཐང་བསྟན་འགྱུར་༽རྣམ་ སྡེ་དགེ་དང་ཅོ་ནེ་བསྟན་འགྱུར་༽རྣམས་
154 བློ་གླིང་དང་སྒོ་མང་༽སྐུ་

392

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

ལྟར་སྣང་ཡང་དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་པའོ། །
གསུམ་པ་(སྤྲུལ་པའི་སྐུ་)ནི། འཇིག་རྟེན་ཞི་བའི་ལམ་ལ་འཇུག་པ་དང༌། །རབ་ཏུ་
སྨིན་དང་ལུང་སྟོན་རྒྱུ་ཡི་གཟུགས། །གང་ཡིན་དེ་ཡང་འདིར་ནི་རྟག་གནས་ཏེ། །ནམ་མཁའི་ཁམས་སུ་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་བཞིན་ནོ། །མཆོག་གི་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་ཐོག་མར་འཇིག་རྟེན་ཞི་བའི་ལམ་ལ་འདུན་ཅིང་འཇུག་པ་དང༌། དེ་ནས་རབ་ཏུ་སྨིན་པ་དང༌།

ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་ལས་བསླང་སྟེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་ལུང་སྟོན་པའི་རྒྱུའི་
གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་འདིར་ནི་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་ཚུལ་
གྱིས་རྟག་པར་གནས་ཏེ། ནམ་མཁའི་ཁམས་སུ་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་བཞིན་ནོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་ཉིད་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་ལ་
སོགས་པ་མཐའ་ཡས་པ་ལ་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་བརྟེན་ནས་གནས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། རྩ་བའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ལ་གཉིས། སྤྱིའི་དབྱེ་བ་དང༌། སོ་སོའི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། དང་པོ་(སྤྱིའི་དབྱེ་བ་) ལ་གསུམ། དབྱེ་གཞི་བཤད་པ་དང༌། འབྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། དབྱེ་བའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་(དབྱེ་གཞི་བཤད་པ་)ནི། རང་བྱུང་རྣམས་ཀྱི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན། །སངས་རྒྱས་ཉིད་ཅེས་གང་
བརྗོད་པ། །མཆོག་ཏུ་མྱ་ངན་འདས་བསམ་མེད། །དགྲ་བཅོམ་སོ་སོའི་བདག་གྱུར་བ། །སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་ཚེ་སློབ་དཔོན་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པར་རང་ཉིད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་

མངོན་དུ་བྱས་ཤིང༌། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པས་རང་བྱུང་རྣམས་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་། སྒྲིབ་པ་ཟད་པར་སྤངས་པས་སངས་རྒྱས་

393

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀཉིད་ཅེས་གང་བརྗོད་པ་དང༌། མཆོག་ཏུ་མཐར་ཐུག་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་བརྙེས་པ་དང༌། རང་ལས་རྟོགས་པ་དམའ་བ་གཞན་གྱིས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བསམ་དུ་མེད་
ཅིང༌། དགྲ་བཅོམ་པ་སོ་སོར་རང་གིས་རིག་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་བས་སྐུ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བའི་གཞི་བསྟན་ཏོ། །
གཉིས་པ་(འབྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་)ནི། དེ་དབྱེ་ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེ་དང༌། །བདག་ཉིད་ཆེན་
པོའི་ཡོན་ཏན་གྱི། །ཆོས་ཀྱི་རབ་ཕྱེ། དེ་ལ་དབྱེ་ན་ཟབ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་དང༌། རྒྱ་ཆེ་
བ155་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་དང༌། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་བཤད་ཟིན་པ་དང་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རྒྱུ་
མཚན་གྱིས་གསུམ་དུ་དབྱེའོ། །གསུམ་པ་(དབྱེ་བའི་དོན་)ནི། རང་བཞིན་ལ། །སོགས་
པའི་སྐུ་གསུམ་དག་གིས་འཇུག །ཆོས་སྐུའི་རང་བཞིན་ལ་སོགས་པའི་སྐུ་གསུམ་དག་གི་དབྱེ་བ་རབ་ཏུ་འཇུག་གོ །གཉིས་པ་(སོ་སོའི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་དང༌། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་དང༌། སྤྲུལ་པའི་སྐུའོ། །དང་པོ་(ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་)ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་དང༌ཡོན་ཏན་གྱི་གྲངས་དང༌། དེ་དག་སོ་སོར་བཤད་པ་
དང༌། ཡོན་ཏན་ལྔར་འབྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་(མཚན་ཉིད་དང༌ཡོན་ཏན་གྱི་གྲངས་)ནི། དེ་ལ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ནི། །ངོ་བོ་
ཉིད་སྐུ་མཚན་ཉིད་ལྔ༌། །མདོར་ན་ཡོན་ཏན་ལྔ་དང་ནི། །ལྡན་པ་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱ། །དེ་ལ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་འདུས་མ་བྱས་པ་སོགས་མཚན་
ཉིད་ལྔ་དང༌། མདོར་ན་གཞལ་དུ་མེད་པ་སོགས་ཡོན་ཏན་ལྔ་དང་ནི་ལྡན་པ་ཉིད་དུ་

155 སྐུ་འབུམ་དང་ཤེས་རིག་༽རྒྱ་ཆེ་བ་ལ་

394

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

རིགས་པར་བྱའོ། །
གཉིས་པ་(དེ་དག་སོ་སོར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་ལྔ་བཤད་པ་དང༌། ཡོན་
ཏན་ལྔ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(མཚན་ཉིད་ལྔ་བཤད་པ་)ནི། འདུས་མ་བྱས་ཤིང་རྣམ་དབྱེར་མེད། །མཐའ་གཉིས་དག་ནི་རྣམ་པར་སྤངས། །ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་སྙོམས་འཇུག་གི སྒྲིབ་གསུམ་ལས་ནི་ངེས་གྲོལ་ཏེ། །དྲི་མེད་རྣམ་པར་རྟོག་མེད་དང༌། །རྣལ་འབྱོར་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་ཕྱིར། །ཆོས་དབྱིངས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ནི། །དག་པའི་ཕྱིར་ན་འོད་
གསལ་བ། །སྐྱེ་འཇིག་གནས་གསུམ་དང་བྲལ་བས་འདུས་མ་བྱས་ཤིང་ཡོན་ཏན་རང་བཞིན་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་དུ་རྣམ་པར་དབྱེར་མེད་པ་དང༌། སྒྲོ་འདོགས་དང་སྐུར་འདེབས་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་དག་ནི་རྣམ་པར་སྤངས་པ་དང༌། ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་

དང༌། ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་དང༌། སྙོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་གསུམ་ལས་ནི་ངེས་པར་
གྲོལ་ཏེ། སྤངས་པའི་ཁྱད་པར་སོགས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཆ་དང་པོ་བཞིའོ། །ལྔ་པ་ནི་དྲི་མ་
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣལ་འབྱོར་བ་རྣམས་ཀྱིས་སོ་སོ་རང་

གིས་རིག་པའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་
རང་བཞིན་གྱིས་དག་པའི་ཕྱིར་ན་རྒྱུ་མཚན་བཞིས་འོད་གསལ་བ་བསྟན་ཏོ། །གཉིས་པ་(ཡོན་ཏན་ལྔ་བཤད་པ་)ནི། གཞལ་མེད་གྲངས་མེད་བསམ་མེད་པ། །མཉམ་མེད་དག་པའི་མཐར་ཐུག་པའི། །ཡོན་ཏན་རྣམས་དང་ཡང་དག་པར། །ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ལྡན་ཏེ། །ཚད་འདི་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི་གཞན་དུ་མེད་དོ་ཞེས་གཞལ་དུ་མེད་པ་དང༌། ཡོན་ཏན་གྱི་གྲངས་མཐའ་མེད་པ་དང༌། མུ་བཞིར་རྟོག་གེས་བསམ་དུ་མེད་
པ་དང༌། གཞན་དང་མཉམ་པ་མེད་པ་དང༌། དྲི་མས་དག་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་ཡོན་

395

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀཏན་ལྔ་པོ་རྣམས་དང་ཡང་དག་པར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ལྡན་ཏེ། དག་པ་གཉིས་མཐར་ཐུག་པའོ། །
གསུམ་པ་(ཡོན་ཏན་ལྔར་འབྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་)ནི། རྒྱ་ཆེའི་ཕྱིར་དང་གྲངས་མེད་
ཕྱིར། །རྟོག་གེའི་ཡུལ་ནི་མིན་ཕྱིར་དང༌། །འབའ་ཞིག་བག་ཆགས་བཅས་སྤངས་ཕྱིར། །གཞལ་མེད་ལ་སོགས་གོ་རིམ་བཞིན། །ཡོན་ཏན་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དང༌། གྲངས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། རྟོག་གེའི་ཡུལ་ནི་མིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། སངས་རྒྱས་འབའ་ཞིག་ལ་ཡོད་ཀྱི་གཞན་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཉོན་མོངས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་
སྤངས་པའི་ཕྱིར། གཞལ་མེད་ལ་སོགས་པ་ཡོན་ཏན་ལྔ་པོའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །
གཉིས་པ་(ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་)ལ་གཉིས། སོ་སོར་བཤད་པ་དང༌། བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་(སོ་སོར་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། སྐུ་མཚན་དཔེས་སྤྲས་པ་དང་གསུང་ཆོས་སྟོན་པའི་རིགས་འདྲ་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་དང༌། མཛད་པ་རྒྱུན་མི་འཆད་ཅིང་དེ་གསུམ་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཇུག་པ་དང༌། སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་ཡང་སྣང་བ་ལྟར་རང་
བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའོ། །
དང་པོ་(སྐུ་མཚན་དཔེས་སྤྲས་པ་དང་གསུང་ཆོས་སྟོན་པའི་རིགས་འདྲ་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་)ནི། སྣ་ཚོགས་ཆོས་ལ་རྫོགས་ལོངས་སྤྱོད། །རང་བཞིན་ཆོས་ནི་སྣང་ཕྱིར་དང༌། །བརྗོད་བྱ་ཀུན་རྫོབ་པ་དང་དོན་དམ་པ་སྟོན་པའི་དྲང་དོན་དང་ངེས་དོན་གྱི་གསུང་སྣ་ཚོགས་
པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་རྫོགས་པར་ལོངས་སྦྱོད་པ་པོ་རང་བཞིན་སྐུ་མཚན་དཔེས་སྤྲས་པ་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་མ་སྟོངས་ཀྱི་བར་དུ་རིགས་འདྲ་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་

396

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

གསུང་གི་ཆོས་ནི་དེ་དང་འདྲ་བར་སྣང་བའི་ཕྱིར་དང༌། དེས་སྐུ་སྟོན་པ་གསུང་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་ངོ་བོ་ངེས་པ་དང་ལོངས་སྤྱོད་ངེས་པ་156བསྟན་ཏོ། །གཉིས་པ་(མཛད་པ་རྒྱུན་མི་འཆད་ཅིང་དེ་གསུམ་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཇུག་པ་)ནི། ཐུགས་རྗེ་དག་པའི་རྒྱུ་མཐུན་པ། །འགྲོ་དོན་རྒྱུན་མི་འཆད་ཕྱིར་དང༌། །རྣམ་པར་རྟོག་མེད་ལྷུན་གྲུབ་པར། །འདོད་པ་ཇི་བཞིན་ཡོངས་སྐོང་ཕྱིར། །བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་གོམས་པ་མཐར་ཐུག་པས་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དག་པའི་རྒྱུ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་དངོས་སུ་མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་དང༌། བརྒྱུད་ནས་རིགས་ཅན་གསུམ་གའི་འགྲོ་བའི་དོན་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་ཕྱིར་དང༌། འདིས་མཛད་པ་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་བསྟན་ཏོ། །དེ་གསུམ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་ཅིང་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་

པར་གདུལ་བྱའི་འདོད་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་སྐོང་བར་མཛད་པའི་ཕྱིར། འདིས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་ཅིང་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་བསྟན་ཏོ། །
གསུམ་པ་(སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་ཡང་སྣང་བ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་)ནི། ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས། །རྫོགས་པར་ལོངས་སྤྱོད་རྣམ་པར་གནས། །ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་
བུའི་མཐུའི་ངོ་བོ་དང་ནུས་པ་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་ཡང་སྣང་བ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་མ་

གྲུབ་བཞིན་དུ་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་རྫོགས་པར་ལོངས་སྤྱོད་པར་རྣམ་པར་གནས་ནས་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་ཡང་སྣང་བ་ལྟར་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་

པའོ། །འདིས་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུའི་རྐྱེན་ལས་མཆོག་གི་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་ལ་སོགས་པའི་སྐུའི་བཀོད་པ་རྒྱུད་ཐ་དད་པ་ལྟར་སྣང་བ་དུ་མ་སྟོན་ཡང༌། དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་

156 བློ་གླིང་དང་སྒོ་མང་༽ངེས་པར་

397

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀཔ་ལོངས་སྐུའི་ནུས་མཐུའི་ཁྱད་པར་དང༌། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་ཉིད་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་ཡང་དེར་མ་གྲུབ་པའོ། །
གཉིས་པ་(བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། དངོས་དང༌། སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་བ་དཔེས་བསྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་(དངོས་)ནི། བརྗོད་སྟོན་མཛད་རྒྱུན་མི་འཆད་དང༌། །མངོན་པར་འདུ་བྱེད་མེད་པ་དང༌། །དེ་ཡི་ངོ་བོ་མིན་སྟོན་ལ། །འདིར་ནི་སྣ་ཚོགས་རྣམ་ལྔར་སྟོན། །གསུང་བརྗོད་པ་དང༌། སྐུ་སྟོན་པ་དང༌། མཛད་པ་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་གསུམ་དང༌། གསུམ་འབད་རྩོལ་གྱིས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པ་དང༌། རྒྱུད་སོ་སོ་ཐ་དད་པ་
སྣ་ཚོགས་སུ་མ་གྲུབ་ཀྱང༌། དེའི་ངོ་བོ་པ་མིན་པར་སྟོན་པ་མཛད་ལ། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་འདིར་ནི་སྣ་ཚོགས་སྟོན་པར་མཛད་པ་དང་ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་ལྔར་བརྗོད་དོ། །
གཉིས་པ་(སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་བ་དཔེས་བསྒྲུབ་པ་)ནི། ཇི་ལྟར་ཚོན་ནི་སྣ་ཚོགས་
ཀྱིས། །ནོར་བུ་དེ་དངོས་མིན་སྣང་ལྟར། །དེ་བཞིན་འགྲོ་རྐྱེན་སྣ་ཚོགས་པས། །ཁྱབ་བདག་དེ་དངོས་མིན་པར་སྣང༌། །ནོར་བུ་ཁ་དོག་སྣ་ཚོགས་སུ་མ་གྲུབ་ཀྱང༌། ཇི་ལྟར་ཚོན་ནི་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་ནོར་བུ་ཁ་དོག་སྣ་ཚོགས་སུ་བསྒྱུར་ནས་ནོར་བུ་རང་གི་ཁ་
དོག་གི་དངོས་པོ་མིན་པར་སྣང་བ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་རིགས་དང་བསམ་པ་སྣ་ཚོགས་པའི་འགྲོ་བའི་རྐྱེན་སྣ་ཚོགས་པས་ཁྱབ་པ་དག་དེ་རང་གི་དངོས་པོ་མིན་པར་སྣང་བ་ནི་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །
གསུམ་པ་(སྤྲུལ་པའི་སྐུ་)ལ་གསུམ། མཆོག་གི་སྤྲུལ་པའི་སྐུའི་རང་བཞིན་དང༌། མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་དོན་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་དང༌། གདུལ་བྱ་བཀྲི་བའི་རིམ་པ་

398

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

བསྟན་པའོ། །དང་པོ་(མཆོག་གི་སྤྲུལ་པའི་སྐུའི་རང་བཞིན་)ནི། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་འཇིག་རྟེན་མཁྱེན། །འཇིག་རྟེན་ཀུན་ལ་གཟིགས་ནས་ནི། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལས་མ་གཡོས་
པར། །སྤྲུལ་པའི་རང་བཞིན་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས། །རྒྱུ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་འཇིག་རྟེན་
རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་ཁམས་དང་བསམ་པ་དང་བག་ལ་ཉལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཁྱེན་པ་པོ་དེས། ཆེད་དུ་བྱ་བ་འཇིག་རྟེན་ཀུན་ལ་གཟིགས་ནས་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལས་

མ་གཡོས་པར་རྣམ་པར་སྤྲུལ་པའི་རང་བཞིན་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་དང་མཐུན་

པར་དོན་མཛད་དེ། འདིས་ནི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུས་སྤྲུལ་པ་སྤྲུལ་པར་མཛད་པ་བསྟན་ཏོ། །
གཉིས་པ་(མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་དོན་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་)ནི། སྐྱེ་བ་མངོན་པར་སྐྱེ་བ་དང༌། །དགའ་ལྡན་གནས་ནས་འཕོ་བ་དང༌། །ལྷུམས་སུ་འཇུག་དང་བལྟམས་པ་དང༌། །བཟོ་ཡི་གནས་ལ་མཁས་པ་དང༌། །བཙུན་མོའི་འཁོར་དགྱེས་རོལ་པ་དང༌། །ངེས་འབྱུང་དཀའ་བ་སྤྱོད་པ་དང༌། །བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོར་གཤེགས་པ་དང༌། །བདུད་སྡེ་འཇོམས་དང་རྫོགས་པར་ནི། །བྱང་ཆུབ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང༌། །མྱ་
ངན་འདས་པར་གཤེགས་མཛད་རྣམས། །ཡོངས་སུ་མ་དག་ཞིང་རྣམས་སུ། །སྲིད་པ་ཇི་སྲིད་གནས་པར་སྟོན། །བདག་ཅག་གི་སྟོན་པའི་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་སྟོན་པ་དཔེར་བྱས་ན་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་རྫོགས་པར་སྟོན་པའི་གནས་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ཡིན་ལ། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་འཛམ་བུའི་གླིང་པ་ལས་ཀྱི་ས་བ་ཡིན་པས་སྐྱོ་བ་
སྐྱེ་སླ་བའི་ཕྱིར། མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བའི་ཚུལ་ནི་འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་

སྟོན་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །འདོད་པའི་ཁམས་སུ་ཐོག་མར་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་སྟོན་པ་

399

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀདགའ་ལྡན་དུ་ལྷའི་བུ་དམ་པ་ཏོག་དཀར་པོ་ལྟ་བུར་མངོན་པར་སྐྱེ་བ་དང༌། དེ་ནས་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་ནས་ནི་འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་འཕོ་
བ་དང༌། གཉིས་པ་ཡུམ་གྱི་ལྷུམས་སུ་འཇུག་པ་དང༌། གསུམ་པ་སྐུ་བལྟམས་པ་དང༌།

བཞི་པ་བཟོའི་གནས་སོགས་སྒྱུ་རྩལ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་ལ་མཁས་པ་དང༌། ལྔ་པ་བཙུན་མོའི་འཁོར་གྱིས་དགྱེས་པར་རོལ་པ་དང༌། དྲུག་པ་ཁབ་ནས་བྱུང་སྟེ་རང་བྱུང་གི་
བསྙེན་རྫོགས་ཀྱིས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང༌། བདུན་པ་ཆུ་བོ་ནེ་རཉྫཱ་ནའི་འགྲམ་དུ་ལོ་
དྲུག་དཀའ་བ་སྤྱོད་པ་དང༌། བརྒྱད་པ་རྡོ་རྗེའི་གདན་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་དྲུང་དུ་
གཤེགས་པ་བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོར་གཤེགས་པ་དང༌། དགུ་པ་བདུད་ཀྱི་སྡེ་མ་ལུས་པ་
འཇོམས་པར་མཛད་པ་དང༌། བཅུ་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་ནི་བྱང་ཆུབ་པ་དང༌། བཅུ་གཅིག་པ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་
གསུམ་དུ་བསྐོར་བར་མཛད་པ་དང༌། བཅུ་གཉིས་པ་གྲོང་ཁྱེར་རྩྭ་མཆོག་ཏུ་ཤིང་ས་ལ་ཟུང་ཅིག་གི་དྲུང་དུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་གཤེགས་པའི་མཛད་པ་རྣམས་སྟོན་པར་མཛད་དོ། །དགའ་ལྡན་དུ་སྐྱེ་བ་དང་པོར་བྱེད་ན། ལྷུམས་སུ་ཞུགས་པ་དང་བལྟམས་པ་གཅིག་ཏུ་བྱའོ། །མཛད་པ་གང་དུ་སྟོན་ན། ཡོངས་སུ་མ་དག་པའི་ཞིང་རྣམས་སུའོ། །དུས་ནི། སྲིད་པ་ཇི་སྲིད་གནས་པར་སྟོན་པར་མཛད་དོ། །གསུམ་པ་(གདུལ་བྱ་བཀྲི་བའི་རིམ་པ་བསྟན་པ་)ནི། མི་རྟག་སྡུག་བསྔལ་བདག་མེད་དང༌། །ཞི་བའི་སྒྲ་ཡིས་ཐབས་མཁྱེན་པས། །སེམས་ཅན་སྲིད་གསུམ་སྐྱོ་བསྐྱེད་ནས། །མྱ་ངན་འདས་ལ་རབ་འཇུག་མཛད། །ཞི་བའི་ལམ་ལ་རབ་ཞུགས་པ། །མྱ་ངན་འདས་ཐོབ་འདུ་ཤེས་ཅན། །དམ་ཆོས་པདྨ་དཀར་ལ་སོགས། །ཆོས་ཀྱི་དེ་ཉིད་བསྟན་

400

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

པ་ཡིས། །དེ་དག་སྔར་འཛིན་ལས་བཟློག་སྟེ། །ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཡོངས་བཟུང་བས། །ཐེག་པ་མཆོག་ལ་སྨིན་མཛད་དེ། །བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་ལུང་བསྟན་ཏོ། །འདུས་
བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་དང༌། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་བ་དང༌། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ་དང༌། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞི་བའི་སྒྲ་ཡིས་འཁོར་བ་མཐའ་དག་གིས་ཡིད་འབྱུང་བ་དང༌། ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ཐབས་མཁྱེན་པ་མཆོག་གི་སྤྲུལ་པའི་སྐུས་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་བསྟན་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་སྲིད་པ་གསུམ་ལ་སྐྱོ་བ་བསྐྱེད་157ནས་ཞི་བ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་རབ་ཏུ་འཇུག་པར་མཛད་དོ། །ལྟ་བ་བཀར་བཏགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞིའི་སྒོ་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་ཐོག་མར་འཁྲིད་པར་མཛད་པ་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ལ།
གནས་སྐབས་ཉན་རང་དུ་རིགས་ངེས་པ་ནི་དེ་བསྟན་ནས་ཐོག་མར་དམན་པའི་མྱང་
འདས་སུ་འཁྲིད་པར་མཛད་དོ། །དེ་ནས་སྡུག་ཀུན་ཞི་བའི་ལམ་ལ་རབ་ཏུ་ཞུགས་པ་
མཐར་ཐུག་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་སྙམ་པའི་འདུ་ཤེས་ཅན་དེ་དག་ཞི་བའི་དབྱིངས་ལས་བསླང་158ནས་དམ་ཆོས་པདྨ་དཀར་པོ་ལ་སོགས་ལས་ཆོས་ཀྱི་དེ་
ཉིད་འཁོར་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་གཏམ་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིས་ཉན་རང་དེ་དག་སྔར་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཉེ་བར་ཞི་བ་ལས་གོང་དུ་བགྲོད་མི་དགོས་པར་འཛིན་པ་ལས་ལྡོག་སྟེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་བསྟན་པས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བས་ཐེག་པ་མཆོག་ལ་སྨིན་པར་མཛད་དེ་བླ་
ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་ལུང་བསྟན་ཏོ། །འདི་དཔྱད་

157 བློ་གླིང་དང་སྒོ་མང་༽ སྐྱེས་
158 བློ་གླིང་དང་སྒོ་མང་༽བསླངས་

401

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀཔར་བྱ་སྟེ། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཞི་བའི་དབྱིངས་ལས་

བཞེངས་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་འཇུག་པ་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚོགས་ལམ་ནས་འཇུག་པའམ། འོན་ཏེ་མཐོང་ལམ་ཡན་ཆད་ནས་འཇུག་ཅེ་ན། འདི་ལ་གཞན་གྱི་འདོད་པ་སུན་དབྱུང་བ་དང༌། རང་གི་ལུགས་རྣམ་པར་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཞན་དག་ན་རེ། ཉན་ཐོས་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ལྟར་ན་ནི།
ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་མན་ཆད་དུ་འཇུག་པ་མི་རིགས་ཏེ། སྟོང་ཉིད་སྔར་མ་རྟོགས་
པ་མངོན་སུམ་གྱིས་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མཐོང་ལམ་
བསྐྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ན། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་ཟིན་གོམས་པར་བྱས་
པས་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། དེའི་ལྟར་ན་ས་བདུན་པ་ཡན་ཆད་ནས་འཇུག་ལ། ཉན་ཐོས་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ལྟར་ན། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་
གྱིས་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བསྐྱེད་དགོས་ཤིང༌། དེའི་རྒྱུར་
སྒོམ་བྱུང་གིས་སྟོང་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་སྒོམ་པའི་སྦྱོར་ལམ་བསྐྱེད་དགོས་ལ།
དེ་ལ་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་དགོས་པས་ཐེག་པ་ཆེན་
པོའི་ཚོགས་ལམ་ནས་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་མེད་པར་འདོད་པ་ལྟར་ན་ཡང༌། ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་མཐོང་ལམ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་མི་དགོས་པར་ཐལ། བདག་མེད་སྔར་མ་རྟོགས་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བསྐྱེད་
དགོས་པ་ཡིན་ལ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པས་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཟིན་གོམས་པར་བྱས་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སྨྲས་ན་ལན་ཅི་ཡོད། །ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་

402

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

བདག་མེད་ཙམ་མངོན་སུམ་གྱིས་གསར་དུ་རྟོགས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་མ་ཡིན་གྱི།

སྟོང་ཉིད་ཕྲ་མོ་མངོན་སུམ་གྱིས་གསར་དུ་རྟོགས་པས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པས། དེ་
གསར་དུ་བསྐྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ལུགས་སྔ་མ་ལྟར་ན་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མཐོང་ལམ་ངེས་པར་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ནི་བསོད་ནམས་
ཀྱི་ཚོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང༌། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་གཉིས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཡིན་
ལ། །བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་མཐོང་ལམ་དེ་རྒྱུད་ལ་གསར་དུ་
བསྐྱེད་དགོས་ཤིང༌། དེའི་རྒྱུར་ཚོགས་སྦྱོར་ཡང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིེར། ལུགས་སྔ་མ་ལྟར་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་

ཚོགས་ས་བདུན་པ་ཡན་ཆད་དུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་མྱུར་དུ་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འདོད་པས་དང་པོར་ངེས་པར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་

དུ་འཇུག་རིགས་པར་ཐལ། བརྩོན་འགྲུས་འབར་བས་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཚེ་གསུམ་ལ་ཐོབ་ནུས་ཤིང༌། དེ་ནས་ས་དྲུག་པ་མན་ཆད་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་མི་དགོས་པར་ས་བདུན་པ་ནས་ཞུགས་པས་ཆོག་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚོགས་སྦྱོར་ལ་ཡང་བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་གྲངས་མེད་པ་གཅིག་གི་བར་ཚོགས་བསགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་སྦྱོར་མན་ཆད་སྐྱེད་མི་དགོས་པ་དང༌། ས་བརྒྱད་པ་མ་མཐར་བྱས་ནས་དེ་ནས་འཇུག་པར་འདོད་པ་སོགས་ཀྱང་མི་འཐད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། དེས་ན་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པས་བདག་མེད་པ་ཕྲ་མོ་གཉིས་ཀ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་བྱས་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་འཇུག་པའི་ཚེ་ནི། ཚོགས་

403

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀལམ་ནས་ངེས་པར་འཇུག་སྟེ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་གསལ་
བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པ་ཐོག་མར་ཐོས་བསམ་གྱིས་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་
ནས་དེ་ནས་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒོམ་བྱུང་གིས་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་པའི་བར་དུ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས། དེའི་རྗེས་སུ་ས་དང་པོས་བསྡུས་པའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཚོགས་སྦྱོར་ལ་གནས་པའི་ཚེ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོར་འདོད་པ་ནི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་ཤིང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱི་སྤངས་པ་སླར་ལྡོག་པ་ཐར་པ་ལ་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་བར་འདོད་པའི་ལོག་ལྟ་ཆེན་པོར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འོ་ན་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་
གྱིས་སྔར་མ་རྟོགས་པ་གསར་དུ་རྟོགས་པར་བྱར་མེད་པས་མཐོང་ལམ་ཆ་ཤས་ཀྱིས་

བསྐྱེད་བ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཁྱེད་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་

མེད་རྟོགས་པ་མེད་པར་འདོད་པའི་ལམ་གྱི་འཇུག་ཚུལ་དེ་ལ་ཡང་ལན་ཇི་ལྟར་འདེབས་སོམས་ཤིག །འདིར་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་རིགས་པ་
མདོར་བསྡུས་པ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ནས་
གོམས་པར་བྱས་པས་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་འཐོབ་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་ཚེ་ནི། དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་
ལ་ཡང་རིགས་པའི་ཚོགས་མཐའ་ཡས་པའི་སྒོ་ནས་ངེས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པས་ཆོས་དབྱིངས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་དོན་དུ་རྟོགས་པ་ས་དང་པོར་བཞག་གི ། ཉན་རང་
འཕགས་པ་ལ་མ་བཞག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང༌། ཆོས་དབྱིངས་མངོན་སུམ་གྱིས་

རྟོགས་པ་ཙམ་དུ་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང༌། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་འཇོམས་པ་ལ་སོགས་

404

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

པའི་ནུས་པ་དང༌། མཐུ་ཆེ་ཆུང་གི་ཁྱད་པར་སོགས་ནི་རི་རབ་དང་ཡུངས་འབྲུའི་ཚད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་ཉན་ཐོས་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པའམ།
མེད་པར་འདོད་ཀྱང་རུང་སྟེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚོགས་ལམ་ནས་འཇུག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་ངེས་པ་དང༌། གནས་སྐབས་ཉན་ཐོས་སུ་རིགས་ངེས་པ་དུས་མཉམ་དུ་ཚོགས་ལམ་ནས་འཇུག་པ་གཉིས་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་དེ་ཉིད་ཆེས་ཤིན་ཏུ་མྱུར་ཞིང༌། ཅིག་ཤོས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་བུལ་བའི་ཁྱད་པར་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་རིགས་པའི་ཚོགས་མཐའ་ཡས་པས་བརྗོད་པར་ནུས་མོད་ཀྱི། འདིར་ནི་ཚིག་
མངས་སུ་དོགས་ནས་མ་བྲིས་སོ། །དམ་ཆོས་པདྨ་དཀར་པོའི་མདོ་ལས། ཉན་ཐོས་
ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་དུ་འཇུག་པར་གསུངས་པ་ཤེས་བྱེད་དུ་མཛད་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྒྱུར་བ་པའི་ཉན་ཐོས་ལ་དགོངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡང༌། སྐབས་དང་ཤུགས་ལ་སོགས་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དག་གང་ཡང་མེད་པར་སྤྱིའི་སྒྲ་བྱེ་བྲག་ལ་འཇུག་གོ །ཞེས་པ་ཡང་ཡིད་ཆེས་པའི་གནས་སུ་མི་རུང་བས། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་གཞུང་ལེགས་པར་བཙུགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །
གསུམ་པ་དོན་བསྡུ་བ་ནི། ཟབ་དང་མཐུ་ནི་ཕུན་ཚོགས་དང༌། །བྱིས་པའི་དོན་མཐུན་རབ་འདྲེན་ཕྱིར། །འདི་དག་གྲངས་བཞིན་ཟབ་པ་དང༌། །རྒྱ་ཆེ་བདག་ཉིད་ཆེ་ཞེས་བྱ། །འདིར་ནི་དང་པོ་ཆོས་སྐུ་སྟེ། །ཕྱི་མ་དག་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ། །ནམ་མཁའ་
ལ་ནི་གཟུགས་གནས་བཞིན། །དང་པོ་ལ་ནི་ཐ་མ་གནས། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་
དང་དེ་ལ་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་རྟོགས་པར་དཀའ་བས་ཟབ་པ་

405

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀདང༌། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་ནི་གདུལ་བྱ་གདུལ་བའི་མཐུ་ནི་སྣ་ཚོགས་དང་ལྡན་པས་རྒྱ་ཆེ་བ་དང༌། མཆོག་གི་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་ནི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལ་ཡང་དངོས་སུ་སྣང་ནས་
བྱིས་པའི་དོན་བསམ་པ་དང་མཐུན་པར་གདུལ་བྱ་རབ་ཏུ་འདྲེན་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་སྐུ་གསུམ་པོ་འདི་དག་གྲངས་བཞིན་དུ་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྐུ་དང༌། བདག་ཉིད་ཆེན་པོར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདིར་ནི་དང་པོ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་སྟེ་ཕྱི་མ་གཉིས་པོ་ནི་
གཟུགས་ཀྱི་སྐུའོ། །ནམ་མཁའ་ལ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྐབས་རྙེད་ནས་གནས་པ་བཞིན་
དུ་དང་པོ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་གཉིས་གནས་ཏེ་དེ་བཞིན་ཉིད་དྲི་མ་མཐའ་དག་གིས་རྣམ་པར་
དག་པ་ན་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་གཉིས་ཀྱི་གོ་སྐབས་ངེས་པར་རྙེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཉིས་པ་བརྟག་པའི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། འགྲོ་བ་ལ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པའོ། །དང་པོ་(བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། གཟུགས་སྐུ་བརྟག་པའི་རྒྱུ་མཚན་བདུན་དང༌། ཆོས་སྐུ་བརྟག་པའི་རྒྱུ་མཚན་གསུམ་མོ། །དང་པོ་(གཟུགས་སྐུ་བརྟག་པའི་རྒྱུ་མཚན་བདུན་)ནི། རྒྱུ་མཐའ་ཡས་དང་སེམས་ཅན་ཟད་མེད་དང༌། །བརྩེ་དང་འཕྲུལ་དང་མཁྱེན་དང་ཕུན་ཚོགས་ལྡན། །ཆོས་ཀྱི་དབང་
ཕྱུག །གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་ཀྱི་བར་དུ་གནས་པའི་ཟད་མི་ཤེས་པའི་
ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་མཐའ་ཡས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར་དང་ཆེད་དུ་བྱ་བ་སེམས་
ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པ་ལ་དོན་བྱ་ཡུལ་སེམས་ཅན་ཟད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་པར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པར་བཞེད་པའི་བརྩེ་བ་དང་ནུས་མཐུ་རྫུ་
འཕྲུལ་གཉིས་ཀ་ཉམས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཤེས་བྱ་ཇི་སྙེད་པ་མཐའ་དག་མངོན་

406

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

སུམ་དུ་གཟིགས་ཤིང་ཇི་ལྟ་བ་ལ་དམིགས་པའི་མཁྱེན་པ་མངའ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་
གྱིས་མི་གནོད་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་བདེ་བ་ཕུན་ཚོགས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཉེས་པ་གང་གི་ཡང་དབང་དུ་མི་འགྲོ་བའི་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཉིས་པ་(ཆོས་སྐུ་བརྟག་པའི་རྒྱུ་མཚན་གསུམ་)ནི། འཆི་བའི་བདུད་བཅོམ་དང༌། །ངོ་
བོ་མེད་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་མགོན་པོས་བརྟག །འཆི་བའི་བདུད་ཟད་པར་བཅོམ་པའི་ཕྱིར་དང༌། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་མེད་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར་དང༌། གདུལ་བྱ་བསླུ་བ་མེད་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་མགོན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྐུ་གསུམ་
པོ་བརྟག་པའི་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་(བཤད་པ་)ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། རྩ་བའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། །འདིའི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ལ་གཉིས། སོ་སོར་བཤད་པ་དང༌། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་(སོ་སོར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། གཟུགས་སྐུ་བརྟག་པའི་རྒྱུ་མཚན་བདུན་དང༌། ཆོས་སྐུ་བརྟག་པའི་རྒྱུ་མཚན་གསུམ་མོ། །དང་པོ་(གཟུགས་སྐུ་བརྟག་པའི་རྒྱུ་མཚན་བདུན་)ལ་གཉིས། འཇིག་རྟེན་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་རྒྱུ་དང༌། མི་འདོར་བའི་རྒྱུའོ། །
དང་པོ་(འཇིག་རྟེན་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་རྒྱུ་)ཟད་མི་ཤེས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བ་ནི། ལུས་དང་སྲོག་དང་ལོངས་སྤྱོད་རྣམས། །བཏང་ནས་དམ་ཆོས་འཛིན་ཕྱིར་དང༌། །སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར། །དང་པོར་དམ་བཅས་མཐར་ཕྱིན་ཕྱིར། །སངས་རྒྱས་ཉིད་ནི་གཙང་བ་དང༌། །དག་པའི་ཐུགས་རྗེ་རབ་འཇུག་ཕྱིར། །རྫུ་འཕྲུལ་རྐང་པ་སྟོན་པར་ནི། །དེ་ཡིས་གནས་པར་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། །སྔོན་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་གསུམ་གྱི་བར་

དུ་ལུས་དང་སྲོག་དང་ལོངས་སྤྱོད་རྣམས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སྦྱིན་པར་བཏང་ནས་

407

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀདམ་པའི་ཆོས་མ་ལུས་པ་འཛིན་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཟད་པ་མེད་པ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་འགོད་པར་བཞེད་ནས་སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར་དང་པོར་དམ་བཅས་པ་མཐར་འབྱིན་པར་མཛད་
པའི་ཕྱིར་བཞེད་པ་མངའ་བསྒྱུར་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཉིད་ལ་ཉོན་སྒྲིབ་ཟད་པས་གཙང་བ་དང༌། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱིས་དག་པའི་ཐུགས་རྗེ་འཁོར་
བ་ཇི་སྲིད་ཀྱི་བར་དུ་རབ་ཏུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། བཞེད་ན་ཇི་སྲིད་ཀྱི་བར་དུ་བཞུགས་

པའི་ནུས་པ་མངའ་བའི་རྫུ་འཕྲུལ་རྐང་པ་སྟོན་པ་ནི། རྫུ་འཕྲུལ་དེ་བཞིས་རྟག་ཏུ་གནས་པར་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་(མི་འདོར་བའི་རྒྱུ་)ནི། མཁྱེན་པས་འཁོར་དང་མྱ་ངན་འདས། །གཉིས་སུ་འཛིན་ལས་གྲོལ་བའི་ཕྱིར། །རྟག་ཏུ་བསམ་ཡས་ཏིང་འཛིན་གྱི། །བདེ་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་ལྡན་ཕྱིར། །འཇིག་རྟེན་ན་ནི་སྤྱོད་པ་ན། །འཇིག་རྟེན་ཆོས་ཀྱིས་གོས་མེད་
ཕྱིར། །བླང་དོར་གྱི་གནས་ལ་ཉེ་རིང་དང་བྲལ་བས་རྟག་ཏུ་གནས་ཏེ། མཁྱེན་པས་
འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་མཐའ་གཉིས་སུ་འཛིན་པ་ལས་གྲོལ་བའི་ཕྱིར། སྡུག་བསྔལ་གྱིས་མི་གནོད་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་བདེ་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་
ལྡན་པས་རྟག་ཏུ་བསམ་ཡས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བདེ་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཉེས་པའི་གཞན་དབང་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ན་ནི་སྤྱོད་པ་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱིས་གོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་(ཆོས་སྐུ་བརྟག་པའི་རྒྱུ་མཚན་གསུམ་)ནི། འཆི་མེད་ཞི་བའི་གནས་ཐོབ་ལ། །འཆི་བདུད་རྒྱུ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། །འདུས་མ་བྱས་པའི་རང་བཞིན་གྱི། །ཐུབ་པ་

408

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

གདོད་ནས་རབ་ཞིའི་ཕྱིར། །རྟག་པ་སྐྱབས་མེད་རྣམས་ཀྱི་ནི། །སྐྱབས་ལ་སོགས་པར་འཐད་ཕྱིར་རོ། །འཆི་བདག་གི་བདུད་ཟད་པར་བཅོམ་སྟེ། ཉོན་མོངས་དང་ཤེས་སྒྲིབ་

ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་འཆི་བ་མེད་པ་ཞི་བའི་གནས་ཐོབ་པ་ལ་འཆི་བདག་གི་
བདུད་རྒྱུ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ཡིན་ཏེ།
འདུས་མ་བྱས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཐུབ་པ་གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་ཞིང་རབ་ཏུ་ཞི་བའི་
ཕྱིར། རྟག་པར་འཇིག་རྟེན་གྱི་མགོན་པོ་མཛད་དེ། སྐྱབས་ཀྱི་དགོས་ནུས་གཉིས་ཀ་
ཚོགས་པས་སྐྱབས་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་སྐྱབས་ལ་སོགས་པར་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་(དོན་བསྡུ་བ་)ནི། དང་པོ་ཡི་ནི་རྒྱུ་བདུན་གྱིས། །གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་ཡི་
རྟག་ཉིད་དེ། །ཕྱི་མ་གསུམ་གྱིས་སྟོན་པ་ནི། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཡི་རྟག་པ་ཉིད། །དང་པོ་ཡི་
ནི་རྒྱུ་མཚན་བདུན་གྱིས་གཟུགས་ཀྱི་སྐུའི་བརྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་དེ་བཤད་ལ། རྒྱུ་
མཚན་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱིས་སྟོན་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཡི་བརྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་བཤད་དེ།
འདི་དག་གིས་འགྲོ་བའི་ཕན་བདེ་སྒྲུབ་པའི་རྒྱུ་མི་ཟད་པ་ལ་བརྟག་པར་གསུངས་ཀྱི།

བསྒྲུབ་པ་རང་དབང་བའི་རྟག་དངོས་ལ་མ་གསུངས་སོ། །
གསུམ་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ། མཚམས་
སྦྱར་བ་དང༌། བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(བསྟན་པ་)ནི། ངག་ཡུལ་མིན་ཕྱིར་དོན་དམ་གྱིས་

བསྡུས་ཕྱིར། །རྟོགས་ནས་མིན་ཕྱིར་དཔེ་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར། །བླ་ན་མེད་ཕྱིར་སྲིད་ཞིས་མ་བསྡུས་ཕྱིར། །རྒྱལ་ཡུལ་འཕགས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བསམ་མི་ཁྱབ། །སངས་

409

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀརྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གསུམ་ལ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་དྲུག་འབྱུང་བའི་དང་པོ་ལྔ་
ཆོས་སྐུ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། དྲུག་པ་གཟུགས་སྐུ་བསམ་གྱིས་

མི་ཁྱབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དེ་ལ་ངོ་བོ་དང༌། དབྱེ་བ་དང༌། གྲངས་མ་ལུས་པ་རྒྱལ་བ་འབའ་ཞིག་གི་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་བའི་སྐུ་གསུམ་པོ་དེ་ནི། མཐར་ཕྱིན་
པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་སྟེ།
རྟོགས་ཚུལ་རྫོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་ངག་གི་ཡུལ159་མིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུ་མཚན་དོན་དམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཉམ་གཞག་གི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟོག་པའི་གནས་ཏེ་དམིགས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་དཔེ་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར་ཏེ་རྟགས་དང་དཔེ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་རྫོགས་པར་རྟོགས་མི་ནུས་པའོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་ཤིང་གོང་ན་མེད་པ་བླ་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་རྒྱུ་
མཚན་ནོ། །འོ་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་མངོན་
སུམ་དུ་དམིགས་པ་དང༌། སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་ཀྱང་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པར་གྲགས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་མོད་ཀྱི། དེ་ཡང་སྲིད་པའི་མཐའ་དང༌།
ཞི་བའི་མཐས་མ་བསྡུས་ཤིང༌། མི་གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་བོ། །
གསུམ་པ་(བཤད་པ་)ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། རྩ་བའོ། །དང་པོ་ (མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། འདིའི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ལ་གསུམ། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་

159 བློ་གླིང་དང་སྒོ་མང་༽དེ་དག་གི་ཡུལ་

410

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

པའི་དོན་སོ་སོར་བཤད་པ་དང༌། དེ་སྐུ་གཉིས་ལ་བསྡུས་ཏེ་སྦྱར་བ་དང༌། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་(བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་དོན་སོ་སོར་བཤད་པ་)ནི། བསམ་མེད་བརྗོད་དུ་མེད་ཕྱིར་ཏེ། །བརྗོད་མེད་དོན་དམ་ཡིན་ཕྱིར་རོ། །དོན་དམ་བརྟག་བྱ་མིན་ཕྱིར་ཏེ། །བརྟག་མིན་རྗེས་དཔག་བྱ་མིན་ཕྱིར། །དཔག་མིན་བླ་ན་མེད་པའི་ཕྱིར། །བླ་ན་མེད་པ་མ་བསྡུས་ཕྱིར། །མ་བསྡུས་གནས་པ་མེད་ཕྱིར་ཏེ། །ཡོན་ཏན་སྐྱོན་རྟོག་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱིས་མ་ལུས་པ་མངོན་
སུམ་གྱིས་བསམ་དུ་མེད་དེ། རྟོགས་ཚུལ་རྫོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲས་བརྗོད་དུ་མེད་
པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བརྗོད་དུ་མེད་དེ། དོན་དམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་ཡིན་ཏེ། མ་ལུས་པར་རྟོག་གེས་160བརྟག་པར་བྱ་བ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་བརྟག་བྱ་མིན་ཏེ། རྟགས་ཀྱིས་མ་ལུས་པར་རྗེས་སུ་དཔག་བྱ་མིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་དཔག་བྱ་མིན་ཏེ།
བླ་ན་མེད་པའི་ཕྱིར། བླ་ན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྲིད་ཞིས་མ་བསྡུས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྲིད་ཞིས་མ་བསྡུས་ཏེ། སྲིད་ཞིའི་མཐའ་གང་ལ་ཡང་གནས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞི་བའི་ཡོན་ཏན་དང༌། སྲིད་པའི་སྐྱོན་རྟོག་པ་མེད་པར་སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཉིས་པ་(དེ་སྐུ་གཉིས་ལ་བསྡུས་ཏེ་སྦྱར་བ་)ནི། རྒྱུ་ལྔ་དག་གིས་ཕྲ་བའི་ཕྱིར། །ཆོས་སྐུ་བསམ་མི་ཁྱབ་པ་སྟེ། །དྲུག་པས་དེ་ཡི་དངོས་མིན་ཕྱིར། །གཟུགས་སྐུ་བསམ་མི་ཁྱབ་པའོ། །གོང་དུ་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ལྔ་པོ་དག་གིས་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་ཞིང་ཕྲ་བའི་ཕྱིར། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་སྟེ། དྲུག་པས་སྐུ་གཅིག་ཉིད་རྒྱུད་ཐ་

160 བློ་གླིང་དང་སྒོ་མང་༽མ་ལུས་པར་རྟོགས་པས་

411

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀདད་པ་དུ་མ་ལྟར་སྣང་ཡང་དེའི་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་སྐུ་
བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའོ། །
གསུམ་པ་(དོན་བསྡུ་བ་)ནི། བླ་མེད་ཡེ་ཤེས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་སོགས་ཡོན་ཏན་
གྱིས། །ཡོན་ཏན་ཕ་རོལ་བྱོན་པའི་རྒྱལ་བ་བསམ་མི་ཁྱབ། །དེས་ན་རང་བྱུང་རྣམས་
ཀྱི་ཐ་མའི་ཚུལ་འདི་ནི། །དྲང་སྲོང་ཆེན་པོ་དབང་ཐོབ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རིག་
མིན། །རང་བྱུང་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཐ་མའི་ཚུལ་གནས་མ་ལུས་པར་གྱུར་བའི་སྐུ་གསུམ་པོ་འདི་ནི་དྲང་སྲོང་ཆེན་པོ་དབང་ཐོབ་པ་དག་པ་ས་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་མ་ལུས་པ་མངོན་སུམ་དུ་
རིག་པ་མིན་ཏེ། རྒྱལ་བ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གསུམ་མ་ལུས་
པ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར་ཏེ། བླ་ན་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་
དང་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་སོགས་མཁྱེན་པ་དང་བརྩེ་བའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་ཡོན་ཏན་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ཕ་རོལ་མཐར་ཐུག་པར་བྱོན་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་བསྟན་བཅོས་དཀོན་མཆོག་གི་རིགས་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ལས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྐབས་ཏེ་གཉིས་
པའོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་བསྟན་བཅོས་དཀོན་མཆོག་གི་རིགས་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ལས་དག་པ་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྐབས་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་ལེའུ་
གཉིས་པ་ལས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་སྡེའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པར་བྱེད་
པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཤད་པ་སྐབས་གཉིས་པའི་འགྲེལ་པའོ། །རང་བཞིན་
རྣམ་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས། །སྦྱོང་བྱེད་དྲུག་ཅུའི་ཆོས་ཀྱིས་སྦྱངས་པ་

412

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

ལས། །དག་པ་གཉིས་ལྡན་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཐོབ་པ། །རྗེ་བཙུན་བླ་མའི་གསུང་བཞིན་ལེགས་པར་བཤད། །

ཡོན་ཏན་གྱི་སྐབས།
༈ གཉིས་པ་བྱང་ཆུབ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་གསུམ། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། དོན་བཤད་པ་དང༌། ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ལ་གཉིས། བཤད་ཟིན་གྱི་མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། འཆད་འགྱུར་གྱི་མཚམས་སྦྱར་རོ། །དང་པོ་(བཤད་ཟིན་གྱི་མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། དྲི་མ་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་བཤད་ཟིན་
ཏོ། །སྔར་བཤད་པ་ལྟར་སྔ་མའི་དོན་བསྡུར་སྦྱར་ཡང་འགལ་བ་མེད་དོ། །ཁམས་ལ་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང༌། བྱང་ཆུབ་ལ་དྲི་མ་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་བཤད་པས། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ནི། འགྲེལ་
པའི་དོན་བསྡུས་དང་མཚམས་སྦྱར་གང་ཡང་མ་མཐོང་བར་ཟད་དོ། །གཉིས་པ་(འཆད་འགྱུར་གྱི་མཚམས་སྦྱར་)ནི། ང་ནི་161གང་དག་བྱང་ཆུབ་དེ་ལ་བརྟེན་
པ་ཤིན་ཏུ་དྲི་མ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་བཤད་པར་བྱ་སྟེ་དྲི་མ་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ནོར་བུའི་འོད་དང་མདོག་དང་དབྱིབས་བཞིན་དུ་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་བྱང་ཆུབ་
དང༌། དབྱེར་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །དེས་ན་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(དོན་
བཤད་པ་)ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང༌། དཔེའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། དཔེས་བསྟན་པའི་དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་(མདོར་བསྟན་པ་) ལ་གཉིས། རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་
མདོར་བསྟན་པ་དང༌། བརྟེན་པའི་སྒོ་ནས་མདོར་བསྟན་པའོ། །

161 བློ་གླིང་དང་སྒོ་མང་༽ད་ནི་

413

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀདང་པོ་(རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་མདོར་བསྟན་པ་)ནི། རང་དོན་གཞན་དོན་དོན་དམ་སྐུ་དང་ནི། །དེ་ལ་བརྟེན་པ་ཀུན་རྗོབ་སྐུ་ཉིད་དེ། །བྲལ་དང་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་འབྲས་བུ་
ནི། །ཡོན་ཏན་དབྱེ་བ་དྲུག་ཅུ་བཞི་འདི་དག །རང་དོན་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དོན་དམ་པའི་སྐུ་
དང་ནི། གཞན་དོན་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་ཆོས་སྐུ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐུ་ཉིད་དེ།
སྐུ་དང་པོས་ཕྱེ་བ་བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་དང༌། སྐུ་གཉིས་པས་ཕྱེ་བ་
རྣམ་པར་སྨིན་པའི་འབྲས་བུ་མཚན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་ནི་སྐུ་གཉིས་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་
ཏན་གྱི་དབྱེ་བ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་པོ་འདི་དག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་(བརྟེན་པའི་སྒོ་ནས་མདོར་བསྟན་པ་)ལ་དྲི་བ་ནི། འདིས་ཅི་བཤད་ཅེ་ན། ལན་
ནི། བདག་ཉིད་ཀྱི་ནི་འབྱོར་བའི་གནས། །དམ་པའི་དོན་གྱི་སྐུ་ཡིན་ཏེ། །དྲང་སྲོང་
རྣམས་ཀྱི་བརྡ་ཡི་སྐུ། །ཕ་རོལ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་གནས། །དང་པོའི་སྐུ་ནི་སྟོབས་ལ་སོགས། །བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་དང་ལྡན། །གཉིས་པ་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་མཚན། །རྣམ་སྨིན་ཡོན་ཏན་དག་དང་ལྡན། །རང་གི་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མཐར་
ཐུག་པས་བསྡུས་པ་བདག་ཉིད་ཀྱི་ནི་འབྱོར་བའི་གནས་ནི། འདུས་མ་བྱས་པའི་ཆོས་
ཀྱི་སྐུ་དང༌། ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐུས་བསྡུས་པ་དམ་པའི་དོན་གྱི་སྐུ་ཡིན་ཏེ། དང་པོའི་
སྐུ་རང་དོན་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ནི་སྟོབས་ལ་སོགས་པ་བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་དང་ལྡན་
པའི་ཕྱིར་དང༌། དྲང་སྲོང་རྣམས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ལ་ཀུན་རྫོབ་པ་བརྡ་ཙམ་དུ་བསྟན་པའི་
བརྡའི་སྐུ་ནི་གདུལ་བྱ་ཕ་རོལ་ལ་མངོན་པར་མཐོ་བ་དང་ངེས་པར་ལེགས་པས་བསྡུས་པའི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་གོ་འཕང་སྟེར་བའི་གནས་ཡིན་ཏེ། སྐུ་གཉིས་པ་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་མཚན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཡོན་ཏན་དག་དང་ལྡན་པའི་

414

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

ཕྱིར་རོ། །
གཉིས་པ་(དཔེའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། འདི་ཕན་ཆད་ཅེས་སོ། །རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་ཇི་ལྟར་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །གཉིས་པ་(དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། དངོས་དང༌། ཤེས་བྱེད་ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་(དངོས་)ལ་གཉིས། སྡོམ་
གྱི་སྒོ་ནས་སྦྱིར་བཤད་པ་དང༌། སོ་སོའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(སྡོམ་གྱི་སྒོ་ནས་སྦྱིར་བཤད་པ་)ནི། སྡོམ་དུ་སྡུད་པ་ནི། སྟོབས་ཉིད་མ་རིག་
སྒྲིབ་ལ་རྡོ་རྗེ་བཞིན། །མི་འཇིགས་ཉིད་ནི་འཁོར་དུ་སེང་གེ་བཞིན། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མ་འདྲེས་མཁའ་བཞིན་ཏེ། །ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་རྣམ་གཉིས་ཆུ་ཟླ་བཞིན། །སྟོབས་ཉིད་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་མ་རིག་པས་བསྒྲིབས་པ་སེལ་ཞིང་འཇོམས་པ་ལ་རྡོ་རྗེ་བཞིན་དང༌། མི་འཇིགས་པ་བཞི་ཉིད་ནི་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་བག་ཚ་བ་མེད་
པས་སེངྒེ་བཞིན་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ནི་གཞན་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པས་ནམ་མཁའ་བཞིན་ཏེ། བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ། འདིས་སྟོན་པའི་བྱེད་པ་དང༌། འདི་ལ་བསྟན་པར་བྱ་བ་ལས་སུ་གྱུར་བ་དང་འབྲེལ་བས་བྱེད་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་བའི་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་གཟུགས་སྐུ་རྣམ་པ་གཉིས་ནི་ཆུ་ཟླ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་ནི། བསོད་
ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་གཟུགས་བརྙན་བཞིན་དུ་ཤར་བ་ཡིན་ལ། མཆོག་གི་
སྤྲུལ་པའི་སྐུ་ནི་དེའི་ཡང་གཟུགས་བརྙན་བཞིན་དུ་ཤར་བའོ། །གཉིས་པ་(སོ་སོའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་

415

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀདང༌། རྣམ་སྨིན་གྱི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་དང༌། གྲངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་
པོ་(བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། སྟོབས་བཅུ་བཤད་པ་དང༌། མི་འཇིགས་པ་བཞི་བཤད་པ་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་
(སྟོབས་བཅུ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། རྩ་བའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་) ནི། སྟོབས་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དང༌། དཔེ་དང་ཆོས་མཐུན་བཤད་པའོ། །
དང་པོ་(དབྱེ་བ་)ནི། གནས་དང་གནས་མིན་ལས་རྣམས་ཀྱི། །རྣམ་སྨིན་དང་ནི་
དབང་པོ་དང༌། །ཁམས་རྣམས་དང་ནི་མོས་པ་དང༌། །ཀུན་འགྲོའི་ལམ་དང་བསམ་གཏན་སོགས། །ཉོན་མོངས་དྲི་མ་མེད་པ་དང༌། །གནས་ནི་རྗེས་སུ་དྲན་པ་དང༌། །ལྷ་ཡི་མིག་དང་ཞི་བ་དག །མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ནི་རྣམ་པ་བཅུ། །དགེ་མི་དགེའི་ལས་ལས་འབྲས་བུ་བདེ་སྡུག་སོ་སོར་འབྱུང་བ་སོགས་འཁོར་བས་བསྡུས་པའི་རྒྱུ་འབྲས་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་བྱང་རྒྱུ་འབྲས་ལ་སོགས་པ་རྒྱུ་འདི་ལས་འབྲས་བུ་འདི་འབྱུང་ལ་སོགས་པ་མ་འདྲེས་པར་སོ་སོར་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་པ་གནས་དང་གནས་མིན་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ཏེ། ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་དང༌། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་

རྣམ་པ་གཉིས་འཁོར་དང་བཅས་པ་ལ། ཡི་དམ་བརྟན་པས་འགྲུབ་པའོ། །ལས་ངེས་པ་དང༌། ལས་འཕེལ་བ་དང༌། ལས་བྱས་པ་ཆུད་མི་ཟ་ཞིང་མ་བྱས་པ་དང་མི་འཕྲད་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་པ་ལས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ནི་ལས་འབྲས་
ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་ལས་འགྲུབ་བོ། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང༌། དད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་བྱང་གི་དབང་པོ་མཆོག་དང་མཆོག་མ་ཡིན་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་

416

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

ནི། སྔོན་དབང་པོ་དང་འཚམ་པར་ཆོས་བསྟན་པ་ལས་འགྲུབ་བོ། །གདུལ་བྱ་རྣམས་ཤེས་རྒྱུད་ཀྱི་སྟེང་གི་རིགས་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་དང་ལྡན་པའི་ཁམས་རྣམས་སྣ་ཚོགས་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ནི་སྔོན་ཁམས་དང་མཐུན་པར་ཆོས་བསྟན་པ་ལས་འགྲུབ་བོ། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་སྣ་ཚོགས་ལ་མོས་པ་སྣ་ཚོགས་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ནི་སྔོན་མོས་པ་ཇི་ལྟ་བཞིན་དུ་ཆོས་སྟོན་པ་ལ་ཞུགས་པས་འགྲུབ་བོ། །འཁོར་བར་རིགས་སོ་སོར་འགྲོ་བའི་ལམ་དང༌། བྱང་ཆུབ་གསུམ་པོ་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་ལམ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ནི། སྔོན་ཐེག་པ་སྣ་ཚོགས་དང༌། ལམ་སྣ་ཚོགས་གོམས་པ་ལས་འགྲུབ་བོ། །བསམ་གཏན་དང་རྣམ་པར་ཐར་པ་དང༌། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང༌། སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དང༌། སོགས་པས་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང༌། དེའི་དྲི་མ་མེད་པ་སོགས་མཁྱེན་པའི་
སྟོབས་ནི་སྔོན་ཏིང་ངེ་འཛིན་གོམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་ལས་འགྲུབ་བོ། །སྔོན་གྱི་རང་

གཞན་གྱི་ཚེ་རབས་སྔ་མ་མཐའ་དག་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་པ་སྔོན་གྱི་གནས་ནི་རྗེས་
སུ་དྲན་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ནི། སློབ་པ་162ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་དགེ་བའི་རྩ་བ་
ཆུད་མ་གསན་པ་ལས་གྲུབ་པ་དང༌། ལྷའི་མིག་གི་མངོན་པར་ཤེས་པས་བསྡུས་པ་འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ནི། སྔོན་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་མར་མེའི་སྣང་
བ་བྱིན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བསྟན་པ་ལས་གྲུབ་པ་དང༌། ཟག་པ་མ་ལུས་པ་ཞི་བ་དག་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ནི་སྔོན་ཟག་པ་ཟད་པའི་ཆེད་དུ་ཆོས་བསྟན་པ་དང༌། དེའི་དོན་རང་ཉིད་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པ་ལས་འགྲུབ་པ་
སྟོབས་རྣམ་པ་བཅུའོ། །

162 སྐུ་འབུམ་༽སློབ་མ་

417

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀགཉིས་པ་(དཔེ་དང་ཆོས་མཐུན་བཤད་པ་)ལ། གནས་དང་གནས་མིན་རྣམ་སྨིན་

ཁམས་དང་འགྲོ་བའི་མོས་པ་སྣ་ཚོགས་དང༌། །ཉོན་མོངས་རྣམ་བྱང་དབང་པོའི་ཚོགས་དང་སྔོན་གནས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་དང༌། །ལྷ་ཡི་མིག་དང་ཟག་པ་ཟད་ཚུལ་མི་ཤེས་གོ་ཆ་རྩིག་བརྟན་དང༌། །ཤིང་རྣམས་འབིགས་དང་འཇིག་དང་གཅོད་ཕྱིར་
སྟོབས་གང་ཡིན་པ་རྡོ་རྗེ་བཞིན། །མཚམས་སྦྱར་བ་ནི་རྡོ་རྗེ་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི། དཔེ་དོན་སྦྱར་བ་དངོས་ལ། གནས་དང་གནས་མིན་མཁྱེན་པ་དང་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་

མཁྱེན་པ་དང༌། ཁམས་སྣ་ཚོགས་མཁྱེན་པ་དང༌། འགྲོ་བའི་མོས་པ་སྣ་ཚོགས་མཁྱེན་པ་དང༌། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་གི་དབང་པོའི་ཚོགས་མཁྱེན་པ་དང༌། ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་མཁྱེན་པ་དྲུག་གིས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པའི་གོ་ཆ་ཤེས་སྒྲིབ་འབིགས་པར་བྱེད་པ་ལ་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུ་དང༌། བསམ་གཏན་དང༌། རྣམ་ཐར་སོགས་མཁྱེན་པ་དང༌། སྔོན་གནས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་དང༌། ལྷའི་མིག་གི་མངོན་པར་ཤེས་པས་བསྡུས་པ་འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་གསུམ་གྱིས་སྙོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པའི་རྩིག་པ་བརྟན་པོ་བཤིག་པ་ལ་རྡོ་རྗེ་
ལྟ་བུ་དང༌། ཟག་པ་ཟད་པའི་ཚུལ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་གང་ཡིན་པ་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པའི་ཤིང་རྣམས་གཅོད་པའི་ཕྱིར་རྡོ་རྗེ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་(མི་འཇིགས་པ་བཞི་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། དོན་དངོས་དང༌། དཔེ་དོན་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། མི་འཇིགས་པ་བཞི་བརྙེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། གཉིས་པ་(དོན་དངོས་)ནི། ཆོས་སྐུ་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་དང༌། །གེགས་ནི་འགོག་པར་བྱེད་པ་དང༌། །ལམ་སྟོན་པ་དང་འགོག་སྟོན་ལ། །མི་འཇིགས་པ་ནི་རྣམ་པ་

418

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

བཞི། །ངས་ཆོས་ཀུན་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་བོ། །ཞེས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ལ་ཤེས་བྱ་འདི་མི་མཁྱེན་ནོ་ཞེས་ཆོས་དང་མཐུན་པའི་རྒོལ་བའི་མཚན་མ་ཙམ་ཡང་མ་མཐོང་བའི་མི་འཇིགས་པ་ནི། སྔོན་ཆོས་ལ་དཔེ་མཁྱུད་དང་བྲལ་བ་ལས་གྲུབ་པ་དང༌། བར་དུ་གཅོད་པའི་ཆོས་བསྟན་པ་ལས་མི་འཇིགས་པ་ནི། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་དང༌། ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་

མཁྱེན་པའི་གེགས་ཡིན་པས་འགོག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བསྟན་པ་ལ་འདོད་ཆགས་སོགས་བསྟན་ཀྱང་ཐར་པའི་བར་ཆད་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཆོས་མཐུན་གྱི་

རྒོལ་བའི་མཚན་མ་ཙམ་ཡང་མ་མཐོང་བ་སྔོན་རང་ཉིད་བར་དུ་གཅོད་པའི་ཆོས་ལ་གཞོལ་བར་མ་བྱས་པ་ལས་གྲུབ་པ་དང༌། ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ལམ་བསྟན་པ་ལ་མི་འཇིགས་པ་ནི། ལམ་འདི་དག་ཐར་པ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྟོན་པ་ལ་དེ་
ལྟར་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཆོས་མཐུན་གྱི་རྒོལ་བ་མེད་པ་སྔོན་རང་ཉིད་ཐར་པའི་ལམ་ལ་
གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་གྲུབ་པ་དང༌། ཟག་པ་ཟད་པར་དམ་བཅས་པ་ལ་མི་འཇིགས་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་མ་ལུས་པ་འགོག་པའི་འགོག་པ་ཐོབ་བོ་ཞེས་སྟོན་ཞིང་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ལ་ཆོས་མཐུན་གྱིས་རྒོལ་བའི་མཚན་མ་ཙམ་ཡང་
མ་མཐོང་བ་ནི། སྔོན་ང་རྒྱལ་སྤངས་པ་ལས་གྲུབ་པའི་མི་འཇིགས་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞིའོ། །མི་འཇིགས་པ་ལས་བརྩམས་པའི་ཆོས་བཤད་པའི་ཡུལ་དང་དགོས་པ་སྟོན་པ་ནི། བདག་གཞན་ཤེས་བྱའི་དངོས་པོ་རྣམ་ཀུན་ཤེས་དང་ཤེས་མཛད་ཕྱིར། །སྤང་དངོས་སྤངས་དང་སྤོང་མཛད་ཕྱིར་དང་བརྟེན་བྱ་བསྟེན་པའི་ཕྱིར། །ཐོབ་བྱ་བླ་མེད་ཤིན་ཏུ་དྲི་མེད་ཐོབ་དང་ཐོབ་མཛད་ཕྱིར། །རང་གཞན་དོན་ལྡན་གསུང་ཕྱིར་དྲང་སྲོང་

419

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀགང་དུའང་ཐོགས་པ་མེད། །བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་བྱའི་དངོས་པོ་རྣམ་པ་ཀུན་ཤེས་པར་མཛད་པ་དང་ཤེས་ནས་གཞན་གྱིས་ཤེས་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར། མི་འཇིགས་པ་དང་པོ་དང༌། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྤང་བྱའི་དངོས་པོ་སྤོང་བ་དང༌། གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་སྤོང་བར་

མཛད་པའི་ཕྱིར་མི་འཇིགས་པ་གཉིས་པ་དང༌། རང་རྒྱུད་ལ་ལམ་བསྟེན་བྱ་དང༌།
གཞན་གྱིས་བསྟེན་པའི་ཕྱིར163་མི་འཇིགས་པ་གསུམ་པ་དང༌། ཐོབ་བྱ་འགོག་པ་བླ་
མེད་ཤིན་ཏུ་དྲི་མ་མེད་པ་རང་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་པ་དང་། གཞན་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར། མི་འཇིགས་པ་བཞི་པའི་གོ་འཕང་བརྙེས་པ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ། སྡུག་བསྔལ་ཉེས་དམིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཤེས་བྱ་དང༌། ཀུན་འབྱུང་སྤང་བྱ་དང༌། ལམ་རྒྱུད་ལ་
བསྟེན་བྱ་དང༌། འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱ་རྒྱུར་རང་ཉིད་ཀྱིས་གོམས་པར་མཛད་ཅིང༌།
གཞན་ལ་བསྟན་པ་ལས་ཐོབ་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་
བདེན་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ལ་སོགས་པ་གསུང་བ་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་དྲང་སྲོང་ཆེན་པོ་ཤེས་བྱའི་གནས་གང་དུའང་འཇིགས་པ་དང༌། ཐོགས་པ་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །
གསུམ་པ་(དཔེ་དོན་སྦྱར་བ་)ནི། སེངྒེ་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཚམས་སྦྱར་བའོ། །དཔེ་དོན་སྦྱར་བ་ནི། རི་དྭགས་དབང་པོ་ཇི་ལྟར་ནགས་མཐར་རྟག་འཇིག་མེད། །རི་དྭགས་རྣམས་ལ་སྐྲག་པ་མེད་པར་རྒྱུ་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཚོགས་ནང་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་སེང་གེ་ཡང༌། །ལེགས་གནས་ལྟོས་མེད་བརྟན་པའི་རྩལ་དང་ལྡན་པར་གནས། །རི་དྭགས་དབང་པོ་ཇི་ལྟར་ནགས་སྟུག་པོའི་མཐར་རྟག་ཏུ་རི་དྭགས་གཞན་

163 ཤེས་རིག་དང་བློ་གླིང་༽གཞན་གྱིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་

420

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།
གྱི་འཇིགས་པ་མེད་ཅིང་རི་དྭགས་རྣམས་ལ་སྐྲག་པ་མེད་པར་རྒྱུ་བ་ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་འཁོར་གྱི་ཚོགས་ཀྱི་ནང་དུ། ཐུབ་པའི་དབང་པོ་མིའི་སེངྒེ་ཡང་འཇིགས་པ་མེད་
པར་ལེགས་པར་གནས་ཤིང་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་བརྟན་པའི་ཏེང་ངེ་འཛིན་དང༌། མི་མཐུན་ཕྱོགས་འཇོམས་པའི་རྩལ་དང་ལྡན་པར་གནས་པའོ། །གསུམ་པ་(སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(དོན་བཤད་པ་) ལ་གསུམ། བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པ་དང༌། དཔེ་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་(བསྟན་པ་) ལ་གཉིས། ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་ཁྱད་ཆོས་སུ་བསྟན་པའོ། །
དང་པོ་(ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་)ལ་སྤྱོད་པས་བསྡུས་པ་དྲུག་ནི། འཁྲུལ་དང་ཅ་ཅོ་མི་མངའ་སྟེ། །སྟོན་ལ་དྲན་པ་ཉམས་མི་མངའ། །མཉམ་པར་མ་བཞག་ཐུགས་མི་མངའ། །འདུ་ཤེས་སྣ་ཚོགས་ཀྱང་མི་མངའ། །མ་བརྟགས་བཏང་སྙོམས་མི་མངའ་སྟེ། །ལམ་ལོག་པར་གཤེགས་པ་164ལ་སོགས་པའི་སྐུ་ལ་འཁྲུལ་བ་དང་གསུང་གི་ཅ་ཅོ་མི་མངའ་བ་སྟེ་གསུང་གི་འཁྲུལ་བ་མེད་པ་དང༌། སྟོན་པ་ལ་ཐུགས་དྲན་པ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ་དང༌། མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ཐུགས་མི་མངའ་བ་དང༌། འཁོར་འདས་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བླང་དོར་དུ་འཛིན་པའི་འདུ་ཤེས་སྣ་ཚོགས་ཀྱང་མི་མངའ་བ་དང༌། སོ་སོར་མ་བརྟགས་པའི་བཏང་སྙོམས་མི་མངའ་བ་སྟེ་དྲུག་དང༌། རྟོགས་པ་མ་འདྲེས་པ་དྲུག་ནི། འདུན་དང་བརྩོན་འགྲུས་དྲན་པ་དང༌། །ཤེས་རབ་རྣམ་གྲོལ་རྣམ་

164 བློ་གླིང་དང་སྒོ་མང་༽བཤད་པ་

421

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀགྲོལ་གྱི། །ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་ཉམས་མི་མངའ། །འདུན་པ་དང༌། བརྩོན་འགྲུས་དང༌། དྲན་པ་དང་། ཤེས་རབ་དང༌། རྣམ་གྲོལ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ་དང༌། རྣམ་གྲོལ་གྱི་ཡེ་

ཤེས་གཟིགས་པ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ་དྲུག་གོ །ཕྱི་མ་གཉིས་ནི། སྤངས་པ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ་དང༌། སྤངས་པ་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་རྟོགས་པ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། །འཕྲིན་ལས་མ་འདྲེས་པ་ནི། ལས་རྣམས་ཡེ་ཤེས་སྔོན་འགྲོ་དང༌། །སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་གྲུབ་པའི་སྒོ་གསུམ་གྱི་ལས་རྣམས་ཡེ་ཤེས་
སྔོན་དུ་འགྲོ་ཞིང་ཡེ་ཤེས་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དང༌། ཡེ་ཤེས་མ་འདྲེས་པ་ནི། དུས་ལ་ཡེ་ཤེས་སྒྲིབ་པ་མེད། །དུས་གསུམ་གྱི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆགས་ཐོགས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་

མེད་པས་ཡེ་ཤེས་བསྒྲིབ་པ་མེད་པའོ། །གཉིས་པ་(སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་ཁྱད་ཆོས་སུ་བསྟན་པ་)ནི། དེ་ལྟར་བཅོ་བརྒྱད་འདི་དང་གཞན། །སྟོན་པའི་མ་འདྲེས་ཡོན་ཏན་ཡིན། །དེ་ལྟར་ཆོས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་འདི་དག་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པས་སྟོན་པའི་མ་འདྲེས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་(བཤད་པ་)ནི། འཁྲུལ་དང་ཅ་ཅོ་བསྙེལ་དང་ཐུགས་གཡོ་ཐ་དད་ཀྱི་ནི་འདུ་ཤེས་དང༌། །ངང་གི་
བཏང་སྙོམས་དྲང་སྲོང་ལ་མེད་འདུན་པ་དང་ནི་བརྩོན་འགྲུས་དང༌། །དྲན་པ་རྣམ་དག་དྲི་མེད་ཤེས་རབ་རྟག་ཏུ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང༌། །ཤེས་བྱའི་དོན་ཀུན་གཟིགས་པ་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ལས་ནི་ཉམས་མི་མངའ། །གང་གི་ལས་གསུམ་ཐམས་ཅད་ཡེ་ཤེས་སྔོན་འགྲོའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་དང༌། །དུས་གསུམ་རྟག་ཏུ་ཐོགས་པ་མེད་པར་མཁྱེན་པ་རྒྱ་ཆེན་འཇུག་པ་སྟེ། །འཁྲུལ་བ་དང༌། ཅ་ཅོ་དང་ཐུགས་བསྙེལ་བ་དང༌། མཉམ་བཞག་ལས་བཞེངས་པའི་ཐུགས་གཡོ་བ་དང༌། འཁོར་འདས་ལ་ངོ་བོ་ཐ་དད་

422

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།
ཀྱི་ནི་འདུ་ཤེས་དང༌། ངང་གིས་བཏང་སྙོམས་དྲང་སྲོང་ཆེན་པོ་ལ་མེད་པ་དང༌། སེམས་ཅན་ལ་ཆོས་སྟོན་པའི་འདུན་པ་དང་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སྤྲོ་བའི་བརྩོན་
འགྲུས་ཉམས་པ་མེད་པ་དང༌། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སོགས་པ་ཇི་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་གཟིགས་པའི་དྲན་པ་དང༌། རྣམ་པར་དག་པ་དྲི་མ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་དང༌། རྟག་ཏུ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང༌། ཤེས་བྱའི་དོན་ཀུན་ཏུ་གཟིགས་པ་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ལས་ནི་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ་དང༌། གང་གི་སྒོ་གསུམ་གྱི་ལས་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་
ཡེ་ཤེས་སྔོན་དུ་འགྲོ་ཞིང་ཡེ་ཤེས་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་དང༌། དུས་གསུམ་གྱི་ཤེས་བྱ་
ལ་རྟག་ཏུ་ཐོགས་པ་མེད་ཅིང༌། ངེས་པར་མཁྱེན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་འཇུག་པ་སྟེ། ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ནི། གང་རྟོགས་འགྲོ་བར་འཇིགས་མེད་དམ་ཆོས་འཁོར་ལོ་ཆེན་པོ་རབ་བསྐོར་བ། །ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་རྒྱལ་བ་ཉིད་དེ་སངས་རྒྱས་རྣམས་
ཀྱིས་བརྙེས། །རྒྱུ་གང་ལས་འགྲུབ་པ་སོགས་ཚིག་མངས་སུ་དོགས་ནས་མ་བྲིས་

སོ། །ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་གང་རྟོགས་ཤིང་ཐོབ་ན་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་འགྲོ་བར་འཇིགས་པ་མེད་པའི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཆེན་པོ་རབ་ཏུ་བསྐོར་བར་
མཛད་པའི་མཁྱེན་པ་དང༌། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་རྒྱལ་བ་ཉིད་འབའ་ཞིག་ཡིན་པས་དེ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བརྙེས་པའོ། །ཡང་ན་མཁྱེན་པ་གོང་དུ་སྨོས་
པས་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་ཁྱད་ཆོས་སུ་སྦྱོར། གསུམ་པ་(དཔེ་དང་སྦྱར་བ་)ནི། ནམ་མཁའ་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཚམས་སྦྱར་བའོ། །དཔེ་དོན་སྦྱར་བ་ནི། ས་སོགས་ལ་ཡོད་ཆོས་གང་ཡིན་པའི་ཆོས་ཉིད་དེ་ནི་ནམ་མཁའི་མིན། །ནམ་མཁའི་མཚན་ཉིད་སྒྲིབ་མེད་ལ་སོགས་མཚན་ཉིད་གང་དེ་

423

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀགཟུགས་ལ་མེད། །ས་ཆུ་མེ་རླུང་ནམ་མཁའ་མཚུངས་པ་འཇིག་རྟེན་དག་ན་ཐུན་མོང་སྟེ། །མ་འདྲེས་ཉིད་ནི་རྡུལ་ཕྲན་ཙམ་ཡང་འཇིག་རྟེན་དག་ན་ཐུན་མོང་མིན། །སྲ་བ་དང༌། གཤེར་བ་དང༌། དྲོ་བ་དང༌། གཡོ་བ་ལ་སོགས་ལ་ཡོད་པའི་ཆོས་ཉིད་དེ་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པའི་ཆོས་ཉིད་དེ་ནི་ནམ་མཁའ་མཚན་ཉིད་མིན་ལ། ནམ་མཁའ་མཚན་ཉིད་ཐོགས་བརྡུགས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་མེད་པ་དང༌། གཟུགས་ཅན་གཞན་གྱི་གོ་འབྱེད་པ་ལ་
སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་གཟུགས་ལ་མེད་ཀྱང་མཚུངས་ཆོས་དུ་མས་མཚུངས་པ་ནི་ས་ཆུ་མེ་རླུང་ནམ་མཁའ་ལྔ་པོ་བྱིས་པའི་ཤེས་པའི་ཡུལ་ལ་སོགས་
པར་མཚུངས་པས་འཇིག་རྟེན་ན་ནི་ཐུན་མོང་སྟེ་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཉིད་ནི་རྡུལ་ཕྲན་ཙམ་ཡང་འཇིག་རྟེན་དག་ན་ཐུན་མོང་བ་མིན་པས་165མ་འདྲེས་པ་ཞེས་བྱའོ། །གཉིས་པ་(རྣམ་སྨིན་གྱི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ཞེས་སོ། གཉིས་པ་(དོན་བཤད་པ་) ལ་གསུམ། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། དོན་བསྡུ་བ་དང༌། དཔེ་དོན་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ནི། ལེགས་གནས་འཁོར་ལོས་མཚན་པ་དང༌། །ཡངས་ཤིང་ཞབས་ལོང་མི་མངོན་དང༌། །སོར་མི་རིང་དང་ཕྱག་ཞབས་ནི། །དྲ་བ་ཡིས་ནི་འབྲེལ་བ་དང༌། །པགས་འཇམ་གཞོན་ཤ་ཅན་ལེགས་ཉིད། །སྐུ་ནི་བདུན་དག་མཐོ་བ་
དང༌། །བྱིན་པ་ཨེ་ན་ཡའི་འདྲ་གསང༌། །གླང་པོ་བཞིན་དུ་སྦུབས་སུ་ནུབ། །རོ་སྟོད་སེང་གེའི་འདྲ་བ་དང༌། །ཐལ་གོང་བར་མེད་རྒྱས་པ་དང༌། །དཔུང་མགོ་ལེགས་ཟླུམ་ཕྱག་འཇམ་ཞིང༌། །ཟླུམ་ཞིང་མཐོ་དམན་མེད་པ་དང༌། །ཕྱག་རིང་ཡོངས་སུ་དག་པའི་

165 བློ་གླིང་དང་སྒོ་མང་༽ཐུན་མོངས་པ་མིན་པས་

424

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

སྐུ། །འོད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་ལྡན་དང༌། །མགྲིན་པ་དྲི་མེད་དུང་འདྲ་དང༌། །འགྲམ་པ་
རི་དྭགས་རྒྱལ་པོ་འདྲ། །ཚེམས་ནི་བཞི་བཅུ་མཉམ་པ་དང༌། །རབ་དག་ཚེམས་ཐགས་བཟང་བ་དང༌། །རྣམ་དག་ཚེམས་མཉམ་ཉིད་དང་ནི། །མཆེ་བ་རབ་མཆོག་དཀར་བ་ཉིད། །ལྗགས་རིང་མཐའ་མེད་བསམ་མེད་པ། །རོ་བྲི་བ་ཡི་མཆོག་ཉིད་དང༌། །རང་
བྱུང་ཀ་ལ་པིང་ཀ་ཡི། །སྒྲ་དང་ཚངས་པའི་དབྱངས་ཉིད་དང༌། །སྤྱན་བཟང་ཨུཏྤལ་ཁྱུ་མཆོག་རྫི་འདྲ་དང༌། །ཞལ་མཛེས་དྲི་མེད་མཛོད་སྤུ་དཀར་ལྡན་དང༌། །གཙུག་ཏོར་དབུར་ལྡན་དག་ཅིང་སྲབ་པ་དང༌། །པགས་པ་གསེར་གྱི་མདོག་འདྲ་སེམས་ཅན་
མཆོག །བ་སྤུ་ལེགས་ཕྲ་འཇམ་ཞིང་རེ་རེ་ནས། །སྐུ་ཡི་གྱེན་དུ་གཡས་ཕྱོགས་འཁྱིལ་བ་དང༌། །དབུ་སྐྲ་དྲི་མེད་རིན་ཆེན་མཐོན་མཐིང་བཞིན། །ནྱ་གྲོ་རྫོགས་པའི་ལྗོན་ཤིང་
དཀྱིལ་འཁོར་འདྲ། །ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་དཔེ་མེད་དྲང་སྲོང་ཆེ། །སྲེད་མེད་བུ་ཡི་སྟོབས་མངའ་མཁྲེགས་པའི་སྐུ། །ཞབས་ཀྱི་མཐིལ་རུས་སྦལ་གྱི་ལྟོ་བ་ལྟར་ཀུན་ནས་མཉམ་པར་ལེགས་པར་གནས་པ་སྔོན་ཡི་དམ་བརྟན་པ་ལས་གྲུབ་པ་དང༌། སྔོན་བླ་མ་རྣམས་ལ་སྐྱེལ་བ་དང་བསུ་བ་ལ་སོགས་པ་བྱས་པ་ལས་གྲུབ་པ་ཕྱག་དང་ཞབས་ཀྱི་མཐིལ་

འཁོར་ལོས་མཚན་པ་དང༌། གཞན་ཁྱད་དུ་མ་བསད་པ་ལས་གྲུབ་པ་ཞབས་ཀྱི་རྟིང་བ་

ཡངས་ཤིང་ཞབས་ཀྱི་ལོང་བུ་མི་མངོན་པ་དང༌། སྔོན་སེམས་ཅན་སྐྱབས་པས་ཕྱག་
ཞབས་ཀྱི་སོར་མོ་རིང་བ་དང༌། གཞན་གྱི་འཁོར་མ་ཕྱེ་བས་ཕྱག་ཞབས་ཀྱི་སོར་མོ་

ནི་དྲ་བ་ཡིས་ནི་འབྲེལ་བ་དང༌། སྔོན་གོས་འཇམ་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་བྱིན་པས་

པགས་པ་འཇམ་ཞིང་གཞོན་ཤ་ཅན་ལ་ལེགས་པར་མཛེས་པ་ཉིད་དོ། །བཟའ་བ་དང་བཅའ་བ་སོགས་ལེགས་པར་བྱིན་པས་སྐུ་ནི་ཕྱག་ཞབས་ཀྱི་བོལ་བཞི་དང༌། མགུལ་

425

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀགྱི་ལྷུན་ཐལ་གོང་གཉིས་དང༌། ལྟག་པ་སྟེ། བདུན་དག་མཐོ་བ་དང༌། བུ་མོ་རིན་ཆེན་
གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་འབྱུང་བ་དང༌། གཞན་ལས་འབྱུང་བ་མི་འདྲ་བ་འགལ་བར་མི་བསམ་མོ། །སྔོན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་ལུས་པ་བཟུང་བ་ལས་བྱིན་པ་རི་དྭགས་
ཨེ་ན་ཡའི་འདྲ་བར་ཟླུམ་ཞིང་བྱིན་གྱིས་ཕྲ་བ་དང༌། གསང་ཚིག་བསྲུངས་ཤིང་མི་
ཚངས་སྤྱོད་སྤངས་པས་གསང་གནས་གླང་པོ་ཆེ་བཞིན་དུ་སྦུབས་སུ་ནུབ་པ་དང༌། དགེ་བའི་ལས་རྒྱ་ཆེན་པོ་རིམ་གྱིས་སྤྱད་པས་རོ་སྟོད་སེངྒེ་འདྲ་བར་རྒྱས་པ་དང༌། སྔོན་དགེ་བའི་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྤྱད་པ་ལས་166ཐལ་གོང་ཕྲག་སོ་བར་མ་ཁེངས་པ་མེད་པར་རྒྱས་པ་དང༌། གཞན་ལ་མི་འཇིགས་པ་བྱིན་ཞིང་དབུགས་ཕྱུང་བ་ལས། དཔུང་མགོ་ལེགས་ཟླུམ་སྟེ་ཕྲག་པའི་ལྷུན་མཛེས་པར་གྲུབ་པ་དང༌། གཞན་གྱི་ལས་

སྤྲོ་བཞིན་དུ་བསྒྲུབས་པས་ཕྱག་འཇམ་ལ་དབྱིབས་ཟླུམ་ཞིང་མཐོ་དམན་མེད་པ་དང༌། ཕྱག་རིང་བ་མ་བཏུང་བར་ཕྱག་མཐིལ་གྱིས་པུས་མོ་ལ་སླེབ་པ་དེ་དང༌། དགེ་བ་བཅུ་
ངོམས་པ་མེད་པར་སྤྱད་པ་ལས་དྲི་མས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་སྐུ་འོད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་
དང་ལྡན་པ་དང༌། ནད་པ་ལ་སྨན་སྣ་ཚོགས་པ་བྱིན་པས་མགྲིན་པ་དྲི་མེད་དབྱིབས་

དུང་དང་འདྲ་བ་དང༌། མཚན་འདི་གཉིས་ནི་གཞན་ལས་མི་འབྱུང་ངོ༌། །གཞན་རྒྱུད་ལ་དགེ་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱས་པས་འགྲམ་པ་རི་དྭགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་འདྲ་བ་
དང༌། སེམས་ཅན་ལ་སེམས་མཉམ་པར་བྱས་པ་ལས་ཚེམས་ནི་བཞི་བཅུ་བླ་འོག་ཉི་ཤུ་ཉི་ཤུར་མཉམ་པ་དང༌། སེམས་ཅན་མི་མཐུན་པ་ལྡུམས་པ་ལས་བར་དང་ཚེམས་ཐགས་བཟང་བ་དང༌། ཡིད་དུ་འོང་བའི་ནོར་བུ་བྱིན་པས་དྲི་མས་རྣམ་པར་དག་ཅིང་

166 བློ་གླིང་དང་སྒོ་མང་༽དག་པའི་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྦྱང་བ་ལས་

426

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

ཚེམས་རིང་ཐུང་མཉམ་པ་ཉིད་དང༌། ལུས་ལ་སོགས་པའི་ལས་གསུམ་བསྲུངས་པས་མཆེ་བ་རབ་མཆོག་དཀར་བ་ཉིད་དང༌། བདེན་པའི་ཚིག་བསྲུངས་པས་ལྗགས་རིང་བ་དང༌། བསོད་ནམས་ཚད་མེད་པ་བརྟན་ཅིང་ཡིད་དུ་འོང་བ་རོ་བྲོ་བ་བྱིན་པས་མཐའ་

མེད་པ་དང༌། བསམ་དུ་མེད་པའི་རོ་བྲོ་བའི་མཆོག་ཉིད་དང༌། འཇམ་ཞིང་གཉེན་པའི་ཚིག་སྨྲས་པས་འབད་རྩོལ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་རང་བྱུང་ཀ་ལ་པིང་ཀ་ཡི་སྒྲ་དང་ཚངས་པའི་དབྱངས་ཉིད་དང་འདྲ་བར་སྙན་པ་དང༌། བྱམས་པ་ཐམས་ཅད་བསྲུངས་པས་སྤྱན་བཟང་པོ་ཨུཏྤལ་དང་འདྲ་བ་སྤྱན་མཐོན་མཐིང་དང་ལྡན་ཞིང་དཀར་ནག་འབྱེས་པ་དང༌། གཡོ་སྒྱུ་མེད་པར་གོམས་པ་ལས་རྫི་མ་ཁྱུ་མཆོག་གི་རྫི་མ་འདྲ་བར་སྣུམ་ཞིང་
མ་འཛིངས་པ་དང་། བསྔགས་པར་འོས་པ་རྣམས་བསྔགས་པ་ལས་ཞལ་མཛེས་པའི་
སྨིན་མཚམས་ན་དྲི་མ་མེད་པའི་མཛོད་སྤུ་དཀར་ཞིང་གཡས་སུ་འཁྱིལ་བ་དུ་མ་ཡོད་པ་དང་ལྡན་པ་དང༌། བླ་མ་ལ་གུས་པ་ལས་གཙུག་ཏོར་དབུར་ལྡན་པ་དང༌། ཆོས་འཚོལ་བ་ལ་སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་དང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་གོས་དང་མལ་སྟན་བྱིན་པ་

ལས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་པགས་པ་དག་ཅིང་སྲབ་པ་དང༌། པགས་པ་གསེར་གྱི་མདོག་
འདྲ་བའི་སེམས་ཅན་མཆོག་དང༌། འདུ་འཛི་སྤངས་ཤིང་དགེ་བའི་ཆོས་བླངས་པ་འཕེལ་བར་བྱས་པ་དང༌། མཁན་སློབ་སོགས་ཀྱི་གདམས་ངག་ལ་མཐུན་པར་བཟུང་

བས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བ་སྤུ་ལེགས་པར་ཕྲ་ལ་འཇམ་ཞིང་རེ་རེ་ནས་སྐྱེས་པ་དང༌། སྐུའི་གྱེན་དུ་དང་གཡས་ཕྱོགས་སུ་འཁྱིལ་བ་དང༌། སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་བརྩེ་ཞིང་མཚོན་ཆ་སོགས་སྤངས་པས་དབུ་སྐྲ་དྲི་མ་མེད་ཅིང་རིན་ཆེན་མཐོན་མཐིང་གི་མདོག་བཞིན་དང༌། བདག་གཞན་མཉམ་པར་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྦྱར་བ་ལས་སྐུ་ནྱ་གྲོ་རྫོགས་

427

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀཔའི་ལྗོན་ཤིང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་འདྲ་བར་ཆུ་ཞེང་གབ་པ་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་གཟུགས་བྱས་པ་དང་མཆོད་རྟེན་གཞིག་པ་167སོགས་གསོས་པ་དང༌། འཇིགས་པ་ན་དབུགས་ཕྱུང་བ་དང༌། མི་མཛའ་བ་རྣམས་ལྡུམས་པ་ལས་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་དཔེ་མེད་པའི་དྲང་སྲོང་ཆེན་པོ་སྐུ་ཁྲུ་བདུན་དུ་འཕགས་ཤིང་དྲང་བ་དང༌། སྲེད་མེད་བུའི་སྟོབས་མངའ་ཞིང་མཁྲེགས་པའི་སྐུ་དང་ལྡན་པའི་མཚན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་སོ། །
གཉིས་པ་དོན་བསྡུ་བ་ནི། བསམ་མི་ཁྱབ་པར་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་པོ། །འདི་དག་སྟོན་པས་མི་དབང་མཚན་དུ་གསུངས། །བློ་དམན་པ་གཞན་གྱིས་བསམ་གྱིས་མི་

ཁྱབ་པ་འོད་འབར་བའི་མཚན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་པོ་འདི་དག་སྟོན་པས་མི་དབང་གི་མཚན་དུ་བུ་མོ་རིན་ཆེན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་སོ། །མདོ་སྡེ་ཁ་ཅིག་ནས་སྐུ་བདུན་མཐོ་བ་མེད་པར་པགས་པ་དག་ཅིང་སྲབ་པ་དང༌། གསེར་གྱི་མདོག་
འདྲ་བ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་སུ་བཤད་དོ། །གསུམ་པ་(དཔེ་དོན་སྦྱར་བ་)ལ་ཆུ་ཟླ་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཚམས་སྦྱར་བའོ། །དཔེ་དོན་སྦྱར་བ་ནི། ཇི་ལྟར་སྤྲིན་མེད་མཁའ་ཡི་ཟླ་བའི་གཟུགས། །སྟོན་ཀའི་ཆུ་སྔོན་མཚོར་ནི་མཐོང་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་རྒྱལ་སྲས་ཚོགས་ཀྱིས་ཁྱབ་བདག་

གཟུགས། །རྫོགས་སངས་དཀྱིལ་འཁོར་ནང་དུ་མཐོང་བར་འགྱུར། །ཇི་ལྟར་ཏེ་དཔེར་
ན་སྤྲིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའི་ཟླ་བའི་གཟུགས་སྟོན་ཀའི་ཆུ་སྔོན་པོ་དྲི་མ་མེད་པའི་མཚོར་ནི་ཟླ་བའི་གཟུགས་བརྙན་ཐ་མལ་བ་གཞན་གྱིས་མཐོང་བ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་

167 སྐུ་འབུམ་དང་ཤེས་རིག་༽བཞིག་པ་

428

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

རྒྱས་སྲས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚོགས་ཀྱིས་ཁྱབ་བདག་གི་གཟུགས་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་དང་དེའི་གཟུགས་བརྙན་མཆོག་གི་སྤུལ་བའི་སྐུ་ཉན་རང་འཕགས་པ་དང་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཁ་ཅིག་གིས་ཀྱང་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཁོར་གྱི་དཀྱིལ་

འཁོར168་གྱི་ནང་དུ་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །169
གཉིས་པ་ཤེས་བྱེད་ལུང་དང་སྦྱར་བ་ལ་གསུམ། བཤད་ཟིན་གྱི་མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་(བཤད་ཟིན་གྱི་མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཞེས་ཏེ། སྔ་མའི་དོན་བསྡུར་བྱས་པ་དང་དོན་འདྲའོ། །གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ནི། ཡོན་ཏན་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་པོ། །འདི་དག་སོ་སོར་རྒྱུ་བཅས་ཏེ། །གོ་རིམ་ཇི་བཞིན་རིན་ཆེན་གྱི། །མདོ་ཡི་རྗེས་འབྲངས་ཤེས་པར་བྱ། །བྲལ་བའི་
ཡོན་ཏན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་དང༌། རྣམ་སྨིན་གྱི་ཡོན་ཏན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་ཀྱིས་

བསྡུས་པ་ཡོན་ཏན་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་པོ་འདི་དག་སོ་སོ་རང་རང་གི་ངོ་བོ་དང་གང་ལས་འགྲུབ་པའི་རྒྱུར་བྱས་ཏེ་འདིར་བཤད་པའི་གོ་རིམ་ཇི་བཞིན་དུ་བུ་མོ་རིན་ཆེན་གྱིས་

ཞུས་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པས་རྒྱས་པར་བུ་མོ་རིན་ཆེན་གྱི་མདོའི་རྗེས་སུ་
འབྲངས་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །
གསུམ་པ་(འགྲེལ་པ་)ནི། ཇི་སྐད་བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་དཔེས་བསྟན་པའི་དོན་བསྡུ་བ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། རྩ་བའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། ཡོན་ཏན་གྱི་གནས་འདི་དག་ལ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ལ་གཉིས།
168 སྐུ་འབུམ་༽སངས་རྒྱས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ བློ་གླིང་དང་སྒོ་མང་༽སངས་རྒྱས་འཁོར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་
169 མཇུག་གི་གསལ་བཤད་ལྟར་མཚམས་འདིར་ཤོག་གྲངས་༤༢༣་འཆད་པར་འགྱུར་བར་གསུངས་པའི་གྲངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དོན་བསྡུ་བ་ཞེས་པའི་ས་བཅད་ཀྱི་ཚིག་དོན་དུ་འབྱུང་དགོས་པར་སྣང་ཡང་བསྡུར་སའི་དཔེ་རྣམས་ལ་རྙེད་རྒྱུ་མེད་པས་འདིར་སྒོ་མང་དཔར་མའི་ས་བཅད་ལྟར་བཀོད་པའོ།

429

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀམདོར་བསྟན་པ་དང༌། ཆོས་མཐུན་སོ་སོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(མདོར་བསྟན་པ་)ནི། མི་ཕྱེད་པ་དང་མི་ཞན་དང༌། །མཚུངས་པ་མེད་ཕྱིར་གཡོ་མེད་ཕྱིར། །རྡོ་རྗེ་སེང་གེ་མཁའ་དག་པ། །ཆུ་ཡི་ཟླ་བའི་དཔེས་བསྟན་ཏོ། །སྟོབས་ནི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གང་གིས་ཀྱང་མི་ཕྱེད་པ་རྡོ་རྗེ་དང་འདྲ་བ་དང༌། མི་འཇིགས་པ་ནི་བརྟན་པའི་རྩལ་ 170མཐར་ཐུག་པ་གང་ལས་ཀྱང་མི་ཞན་པ་སེངྒེ་དང་འདྲ་བ་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་

ཆོས་མ་འདྲེས་པ་ཡོན་ཏན་གཞན་གང་དང་ཡང་མཚུངས་པ་མེད་པ་ནམ་མཁའ་དག་པ་དང་འདྲ་བ་དང༌། གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་གཉིས་གང་གིས་ཀྱང་གཞིག་པར་བྱར་མེད་ཅིང་
171གཡོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཆུའི་ཟླ་བའི་དཔེས་བསྟན་ཏོ། །གཉིས་པ་(ཆོས་མཐུན་སོ་སོར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་

མཐུན་བཤད་པ་དང༌། རྣམ་སྨིན་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་མཐུན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་
(བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་མཐུན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། སྟོབས་ཀྱི་ཆོས་མཐུན་དང༌། མི་འཇིགས་
པའི་ཆོས་མཐུན་དང་། མ་འདྲེས་པའི་ཆོས་མཐུན་ནོ། །དང་པོ་(སྟོབས་ཀྱི་ཆོས་མཐུན་) ལ་གཉིས། སྟོབས་ཀྱི་ནུས་པའི་ཁྱད་པར་དང༌། མི་ཕྱེད་པའི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(སྟོབས་ཀྱི་ནུས་པའི་ཁྱད་པར་)ནི། སྟོབས་སོགས་རྣམས་ལས་སྟོབས་དྲུག་དང༌། །གསུམ་དང་གཅིག་གིས་རིམ་པ་བཞིན། །ཤེས་བྱ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དང༌། །བག་ཆགས་བཅས་པ་ཀུན་བསལ་བས། །གོ་ཆ་རྩིག་པ་ཤིང་བཞིན་དུ། །ཕུག་
དང་བཤིག་དང་བཅད་ཕྱིར་རོ། །གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་

170 སྐུ་འབུམ་༽བརྟན་པའི་རྩ་བ་
171 སྐུ་འབུམ་༽བཞིག་པར་བྱར་མེད་ཅིང་

430

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

སོགས་རྣམས་ལས་སྟོབས་དང༌བོ་དྲུག་དང༌། དེ་ནས་གསུམ་དང༌། ཐ་མ་གཅིག་གིས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་གོ་ཆ་མཚོན་གྱིས་ཕུགས་པ་དང་འདྲ་བར་ཕུག་

པ་དང༌། སྙོམས་པར་འཇུག་པ་སྒྲིབ་པ་རྩིག་པ་བརྟན་པོ་བཤིག་པ་དང་འདྲ་བར་
གཞིག་པ་172དང༌། བག་ཆགས་བཅས་པ་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་ཀུན་བསལ་པས་

ཤིང་གཅོད་པ་བཞིན་དུ་བཅད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཉིས་པ་(མི་ཕྱེད་པའི་དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པའོ། །དང་པོ་(བསྟན་པ་)ནི། བརླིང་དང་སྙིང་བརྟན་མི་ཕྱེད་པས། །དྲང་སྲོང་སྟོབས་ནི་རྡོ་རྗེ་འདྲ། །བརླིང་བ་དང༌། སྙིང་པོ་དང་ལྡན་པ་དང༌། བརྟན་པ་དང་མི་ཕྱེད་པས་དྲང་སྲོང་སྟོབས་ནི་རྡོ་རྗེ་དང་འདྲའོ། །གཉིས་པ་(བཤད་པ་)ནི། གང་ཕྱིར་བརླིང་བ་སྙིང་པོའི་ཕྱིར། །གང་ཕྱིར་སྙིང་པོ་བརྟན་པའི་ཕྱིར། །གང་ཕྱིར་བརྟན་པ་མི་ཕྱེད་ཕྱིར། །མི་ཕྱེད་ཕྱིར་ན་རྡོ་རྗེ་བཞིན། །རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་བརླིང་བ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་

སྙིང་པོའི་མཐར་ཐུག་པའི་ཕྱིར། གང་གི་ཕྱིར་ན། སྙིང་པོའི་མཐར་ཐུག་སྟེ། བརྟན་པའི་ཡོན་ཏན་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་གི་ཕྱིར་ན། བརྟན་པ་ཡིན་ཏེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་མི་ཕྱེད་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་ཕྱིར། མི་ཕྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་རྡོ་རྗེ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་(མི་འཇིགས་པའི་ཆོས་མཐུན་)ལ་གཉིས། བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པའོ། །དང་པོ་(བསྟན་པ་)ནི། འཇིགས་པ་མེད་ཕྱིར་ལྟོས་མེད་ཕྱིར། །བརྟན་ཕྱིར་རྩལ་ནི་ཕུན་ཚོགས་པས། །ཐུབ་པ་སེང་གེ་སེང་གེ་བཞིན། །འཁོར་གྱི་ཚོགས་སུ་འཇིགས་མི་
མངའ། །འཇིགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌།

172 སྐུ་འབུམ་དང་ཤེས་རིག་༽བཞིག་པ་

431

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀབསམ་པ་བརྟན་པའི་ཕྱིར་དང༌། མི་མཐུན་ཕྱོགས་འཇོམས་པའི་རྩལ་ནི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས་ཐུབ་པ་མིའི་སེངྒེ་རི་དྭགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སེངྒེ་བཞིན་དུ་འཁོར་གྱི་ཚོགས་
སུ་འཇིགས་པ་མི་མངའ་བའི་མི་འཇིགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའོ། །གཉིས་པ་(བཤད་པ་)ནི། ཀུན་མངོན་མཁྱེན་པས་གང་ལས་ཀྱང་། །འཇིགས་མེད་པར་ནི་རྣམ་པར་གནས། །དག་པའི་སེམས་ཅན་དང་ཡང་བདག །མི་མཉམ་གཟིགས་ཕྱིར་ལྟོས་པ་མེད། །ཐུགས་ནི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ལ། །རྩེ་གཅིག་ཕྱིར་ན་བརྟན་པ་ཉིད། །མཆོག་ཏུ་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི། །ས་ལས་བརྒལ་ཕྱིར་རྩལ་ལྡན་ནོ། །ཤེས་
བྱ་ཀུན་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་པས་འཇིགས་པའི་རྒྱུ་ཟད་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ་གང་ལས་ཀྱང་འཇིགས་པ་མེད་པར་ནི་རྣམ་པར་གནས་པའོ། །ཉོན་མོངས་པ་མ་ལུས་པས་དག་པའི་སེམས་ཅན་དང་ཡང་བདག་ཉིད་མི་མཉམ་ཞིང་ལྷག་པར་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པའོ། །ཐུགས་ནི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ལ་མངོན་སུམ་དུ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་ཕྱིར་ན་བརྟན་པ173་ཉིད་དོ། །མཆོག་ཏུ་སྟེ་ཁྱད་པར་དུ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ལས་ཟད་པར་བརྒལ་བའི་ཕྱིར་རྩལ་ལྡན་ནོ། །གསུམ་པ་(མ་འདྲེས་པའི་ཆོས་མཐུན་)ནི། འཇིག་རྟེན་ཉན་ཐོས་མཐའ་གཅིག་ཏུ། །སྤྱོད་དང་བློ་ལྡན་རང་བྱུང་རྣམས། །གོང་ནས་གོང་དུ་བློ་དག་ནི། །ཕྲ་ཕྱིར་དཔེ་ནི་རྣམ་པ་ལྔ། །འཇིག་རྟེན་ཀུན་གྱི་ཉེར་འཚོའི་ཕྱིར། །ས་ཆུ་མེ་རླུང་རྣམས་དང་
མཚུངས། །འཇིག་རྟེན་པ་དང༌། ཉན་ཐོས་དང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་རང་དོན་གྱི་སྤྱོད་པ་
ཅན་རང་སངས་རྒྱས་དང་བློ་ལྡན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང༌། རང་བྱུང་ཡང་དག་

173 ཤེས་རིག་དང་བློ་གླིང་༽བརྟན་པོ་

432

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་གོང་ནས་གོང་དུ་བློ་དག་ནི་ཕྲ་བའི་རིམ་པ་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དཔེ་ནི་རྣམ་པ་ལྔར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དང་པོ་བཞིའི་ཆོས་རྣམས་ནི་འཇིག་རྟེན་ཀུན་གྱི་ཐུན་མོང་དུ་ཉེར་འཚོའི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ས་ཆུ་མེ་རླུང་རྣམས་
དང་མཚུངས་སོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་འཇིག་རྟེན་འདས་
པ་ཡི། །མཚན་ཉིད་ལས་འདས་ནམ་མཁའ་བཞིན། །འཇིག་རྟེན་པ་དང་སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་པའི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་མཚན་ཉིད་ལས་འདས་པ་
ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ལྔ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དཔེར་ཡང་སྦྱར་དུ་རུང་
བ་ཙམ་མོ། །
གཉིས་པ་(དོན་བསྡུ་བ་)ནི། དེ་དག་ཡོན་ཏན་སུམ་ཅུ་ནི། །གཉིས་འདི་ཆོས་སྐུས་རབ་ཕྱེ་སྟེ། །ནོར་བུ་རིན་ཆེན་འོད་མདོག་དང་། །དབྱིབས་བཞིན་དབྱེ་བ་མེད་ཕྱིར་
རོ། །དེ་ལྟར་ཡོན་ཏན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་པོ་འདི་ཆོས་སྐུས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཡོན་ཏན་ཏེ་ནོར་བུ་རིན་ཆེན་གྱི་འོད་གསལ་བ་དང༌། མདོག་དང་དབྱིབས་རྣམས་ནོར་བུ་རིན་པོ་
ཆེ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་དབྱེ་བ་མེད་པ་བཞིན་དུ་ཡོན་ཏན་དེ་རྣམས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་
ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་དབྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་(རྣམ་སྨིན་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་མཐུན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ཡོན་ཏན་རྟེན་དང་
བཅས་པ་དང༌། དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(ཡོན་ཏན་རྟེན་དང་བཅས་པ་)ནི། མཐོང་ན་ཚིམ་བྱེད་ཡོན་ཏན་གང་། །སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་ཞེས་བྱ་བ། །སྤྲུལ་པ་ཆོས་ལ་རྫོགས་པར་ནི། །ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྐུ་གཉིས་ལ་བརྟེན། །གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་

མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་ན་ཡིད་ཚིམ་པར་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་གང་ཡིན་པ་མཚན་

433

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀབཟང་པོ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་ཞེས་བྱ་བ་མཆོག་གི་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་དང༌། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་རྫོགས་པར་ནི་ལོངས་སྤྱོད་པ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་གཉིས་ཀྱིས་

བསྡུས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་གཉིས་ལ་བརྟེན་པའོ། །གཉིས་པ་(དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་བཤད་པ་)ནི། དག་ལས་རིང་དང་ཉེ་རྣམས་ལས། །འཇིག་རྟེན་རྒྱལ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ། །ཆུ་དང་ནམ་མཁའ་ཟླ་གཟུགས་
བཞིན། །དེ་མཐོང་བ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས། །གདུལ་བྱ་སངས་རྒྱས་མཐོང་བའི་སྒྲིབ་བྱེད་
ཀྱི་ལས་དག་པ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དང༌། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་སོགས་ཁམས་དག་པ་ལས་གདུལ་བྱ་རིང་བ་རྣམས་ལ་འཇིག་རྟེན་དུ་ཆུ་ནང་གི་ཟླ་བའི་གཟུགས་བརྙན་བཞིན་དུ་མཆོག་གི་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་མཐོང་བ་དང༌། ཁམས་དག་པ་ལས་གདུལ་བྱ་ཉེ་བ་ 174མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་རྒྱལ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ནམ་
མཁར་གནས་པའི་ཟླ་གཟུགས་བཞིན་དུ་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་དེ་མཐོང་བ་ནི་གཙོ་བོ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །
གསུམ་པ་ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་བསྟན་བཅོས་དཀོན་མཆོག་གི་རིགས་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ལས་ཡོན་ཏན་གྱི་སྐབས་ཏེ་གསུམ་
པའོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་བསྟན་བཅོས་དཀོན་མཆོག་གི་རིགས་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ལས་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྐབས་ཏེ་
ལེའུ་གསུམ་པ་ལས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་སྡེའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པར་
བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཤད་པ་སྐབས་གསུམ་པའི་འགྲེལ་པའོ། །ཟབ་

174 བློ་གླིང་དང་སྒོ་མང་༽ཉེ་བར་

434

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

མོ་རྟོགས་པའི་བྲལ་འབྲས་སོ་གཉིས་དང༌། །རྒྱ་ཆེན་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་སུམ་ཅུ་

གཉིས། །རྗེ་བཙུན་བླ་མའི་གསུང་གི་མན་ངག་ལས། །ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་
པ་ཇི་བཞིན་བཤད། །

འཕྲིན་ལས་ཀྱི་སྐབས།
༈ གསུམ་པ་ཡོན་ཏན་ལ་བརྟེན་པའི་འཕྲིན་ལས་བཤད་པ་ལ་གསུམ། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། དོན་བཤད་པ་དང༌། ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ལ་གཉིས། བཤད་ཟིན་གྱི་མཚམས་སྦྱར་དང༌། འཆད་འགྱུར་གྱི་མཚམས་སྦྱར་རོ། །དང་པོ་(བཤད་ཟིན་གྱི་མཚམས་སྦྱར་)ནི། དྲི་མ་མེད་པའི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(འཆད་འགྱུར་གྱི་མཚམས་སྦྱར་)ནི། ད་ནི་དེའི་ལས་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(དོན་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། འཕྲིན་ལས་ཚུལ་དེ་ལྟར་འཇུག་པ་དཔེས་བསྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་(མདོར་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་དོན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་(ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་བསྟན་པ་)ནི། གདུལ་བྱའི་ཁམས་དང་འདུལ་བའི་
ཐབས་དང་ནི། །གདུལ་བྱའི་ཁམས་ཀྱི་གདུལ་བྱའི་བྱ་བ་དང༌། །དེ་ཡི་ཡུལ་དང་དུས་
སུ་གཤེགས་པ་ལ། །ཁྱབ་བདག་རྟག་ཏུ་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཇུག །མངོན་མཐོ་ཙམ་
ལ་མོས་པ་བཞག་པ་དང༌། བྱང་ཆུབ་རྣམ་པ་གསུམ་ལ་མོས་པ་བཞག་པའི་གདུལ་བྱའི་ཁམས་དང་རིགས་དང་མོས་པ་སྣ་ཚོགས་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་པ་དང༌། གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་ཐབས་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་རྣམ་པ་གཉིས་དང༌། །གཟིངས་དང་ཟམ་པར་སྤྲུལ་པ་སོགས་དང༌། ཞི་བ་དང་དྲག་པོས་འདུལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཀུན་སྤྱོད་དང་

435

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀནི་གདུལ་བྱའི་ཁམས་ཀྱི་འདུལ་བྱའི་བྱ་བ་འབྲས་བུ་མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་ལ་
འགོད་པ་དང་། དེ་དག་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་སྟོན་པ་སོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་གདུལ་བྱ་དེ་གང་ན་
ཡོད་པའི་ཡུལ་དུ་གཤེགས་པ་དང༌། གང་གི་ཚེ་འདུལ་བའི་དུས་སུ་གཤེགས་པ་ལ་ཁྱབ་བདག་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དུས་རྟག་ཏུ་འབད་རྩོལ་ཉེ་བར་ཞི་བས་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཇུག་པའོ། །
གཉིས་པ་(རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་དོན་བསྟན་པ་)ནི། བསྡུས་དོན་དང༌། ཚིག་དོན་གཉིས་
ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དང་པོ་(བསྡུས་དོན་)ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། སྐབས་དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། དཔེ་དྲུག་དང༌། དོན་དྲུག་དང། དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་དྲུག་གོ །དང་པོ་(དཔེ་དྲུག་)ནི། རྒྱ་མཚོ་དང༌། ཉི་མ་དང༌། ནམ་མཁའ་དང༌། གཏེར་དང༌། སྤྲིན་དང༌། རླུང་ངོ༌། །གཉིས་པ་(དོན་དྲུག་)ནི། ངེས་པར་འབྱིན་

བྱེད་ས་བཅུ་དང༌། དེའི་རྟེན་ཚོགས་གཉིས་དང༌། འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་དང་བྱང་ཆུབ་འགྲུབ་པའི་གནས་སེམས་ཅན་དང༌། སེམས་ཅན་གྱིས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་སྒྲིབ་

བྱེད་སྒྲིབ་པ་གཉིས་དང༌། །དེ་འཇོམས་བྱེད་རྒྱལ་བའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའ། །ོགསུམ་པ་(དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་དྲུག་)ནི། ས་བཅུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆུས་རྒྱས་པ་དང༌།

ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེའི་འབྱུང་གནས་ཡིན་པས་རྒྱ་མཚོ་དང་འདྲ་བ་དང༌། ཚོགས་གཉིས་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་ཉེར་འཚོར་གྱུར་པས་ཉི་མ་དང་འདྲ་བ་དང༌། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པ་ནམ་མཁའ་དང་འདྲ་བ་དང༌། སེམས་ཅན་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རིན་པོ་ཆེའི་འབྱུང་གནས་ཡིན་པས་གཏེར་
དང་འདྲ་བ་དང༌། སྒྲིབ་པ་ནི་གློ་བུར་བ་ཉིད་ཀྱིས་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པ་དང༌། བསྒྲིབ་

436

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

བྱ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པས་སྤྲིན་པ་དང་འདྲ་བ་དང༌། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དེ་འཐོར་བར་
བྱེད་པས་རླུང་དང་འདྲ་བའོ། །
གཉིས་པ་(སྐབས་དོན་བསྡུ་བ་)ནི། འཕྲིན་ལས་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་དང༌། རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་རང་བཞིན་ཐོབ་པ་དང༌། དེའི་སྒོ་ནས་གདུལ་བྱའི་དོན་བྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ས་དང་ཚོགས་གཉིས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་ངེས་པར་འབྱིན་པར་

བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། དེའི་རྟེན་དུ་གྱུར་བའི་ཕྱིར་དང༌། གཉིས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་དང་སེམས་ཅན་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་ལ། གསུམ་པ་ནི། ཉོན་མོངས་དང་ཐུགས་རྗེ་གཉིས་
ཀྱིས་བསྟན་ཏེ། དེ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །
གཉིས་པ་(ཚིག་དོན་)ནི། ཡོན་ཏན་རིན་ཆེན་མཆོག་ཚོགས་དང་ལྡན་ཡེ་ཤེས་ཆུ་མཚོ་བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ཉི་འོད་ཅན། །ཐེག་པ་མ་ལུས་ངེས་པར་བསྒྲུབས་ཏེ་མཐའ་དང་དབུས་མེད་རྒྱ་ཆེན་ནམ་མཁའ་ལྟར་ཁྱབ་པ། །སངས་རྒྱས་ཉིད་ནི་ཡོན་ཏན་དྲི་མ་མེད་གཏེར་སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ཁྱད་མེད་རྣམ་གཟིགས་ནས། །ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱའི་སྤྲིན་གྱི་དྲ་བ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེའི་རླུང་གིས་རྣམ་པར་
གཏོར། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རིན་ཆེན་མཆོག་གི་ཚོགས་དང་ལྡན་པའི་འབྱུང་
ཁུངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆུས་རྒྱས་པར་བྱས་པ་ལ་

བརྟེན་ནས་རྒྱུའི་ཐེག་པ་དང་འབྲས་བུའི་ཐེག་པ་མ་ལུས་པ་ངེས་པར་བསྒྲུབས་པས་ས་བཅུ་རྒྱ་མཚོའི་དཔེས་བསྟན་ཏེ། ཐེག་པ་རྒྱུ་འབའ་ཞིག་ལ་བཤད་མི་དགོས་སོ། །བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་ཉི་འོད་ཅན་གྱིས་ཐེག་པ་མ་
ལུས་པ་ངེས་པར་བསྒྲུབས་ཏེ། སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་ཉེར་འཚོར་གྱུར་བས་ཚོགས་

437

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀགཉིས་ཉི་མའི་དཔེས་བསྟན་ལ། མཐའ་དང་དབུས་མེད་པའི་ཟབ་པ་དང༌། རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པ་ནམ་མཁའ་ལྟར་ཁྱབ་པས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ནི་ནམ་མཁའི་དཔེས་བསྟན་ཏོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དྲི་མ་མེད་པའི་གཏེར་
སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ཁྱད་མེད་དུ་འབྱུང་རུང་དང༌། སེམས་ཅན་ཀུན་དེའི་འབྱུང་ཁུངས་སུ་རྣམ་པར་གཟིགས་པས། སེམས་ཅན་གཏེར་གྱི་དཔེས་བསྟན་ལ། ནས་ཞེས་པ་འོག་མ་འདྲེན་པའོ། །ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་སྤྲིན་གྱི་དྲ་བ་གློ་བུར་བ་
ཡིན་པ་སོགས་ཀྱིས་སྤྲིན་གྱི་དཔེས་བསྟན་ཏོ། །གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དེ་སངས་
རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེའི་རླུང་གིས་རྣམ་པར་གཏོར་བར་བྱེད་པས་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་
པོ་རླུང་གི་དཔེས་བསྟན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །
གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། འདི་གཉིས་ཀྱི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། འཕྲིན་ལས་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཤད་པ་དང༌། རྒྱུན་མི་འཆད་པ་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་(འཕྲིན་ལས་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། སྤྱིར་བཤད་པ་དང༌། སོ་སོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(སྤྱིར་བཤད་པ་)ནི། གང་ཞིག་གང་གིས་གདུལ་བ་ཡི། །བྱ་གང་གང་དུ་གང་གི་ཚེ། །དེ་ཡི་རྣམ་རྟོག་སྐྱེ་མེད་ཕྱིར། །ཐུབ་པ་རྟག་ཏུ་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ། །གདུལ་

བྱའི་སེམས་ཅན་གང་གི་རྒྱུད་ལ་ཐབས་གང་གིས་ཞི་དྲག་སོགས་གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་བྱ་བ་གང་ཡུལ་གང་དུ་དུས་གང་གི་ཚེ་འདུལ་དགོས་པའི་འཕྲིན་ལས་བསྒྲུབ་པ་ལ་ཚུལ་འདི་ལྟར་བྱའོ་སྙམ་པ་ལ་སོགས་པ་དེའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྐྱེ་བ་མེད་པར་འཕྲིན་ལས་ངང་གིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཐུབ་པའི་འཕྲིན་ལས་དུས་རྟག་ཏུ་ལྷུན་གྱིས་

438

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

གྲུབ་པར་འཇུག་པའོ། །
གཉིས་པ་(སོ་སོར་བཤད་པ་)ནི། གདུལ་བྱའི་ཁམས་ནི་གང་ཞིག་གི ། འདུལ་བའི་
ཐབས་མང་གང་གང་གིས། །གདུལ་བྱའི་བྱ་གང་གང་དུ་ནི། །གང་ཚེ་ཡུལ་དང་དུས་དེ་དག །རིགས་དང་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་གདུལ་བྱའི་ཁམས་ནི། གང་ཞིག་གི་རྒྱུད་ལ་འདུལ་བའི་ཐབས་མང་པོ་སྦྱིན་སོགས་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་གི་ཆོས་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པ་གང་དག་གིས་སྐུའི་བཀོད་པ་མི་འདྲ་བ་དང༌། གསུང་གི་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བ་སོགས་གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་བྱ་བ་གང་དགོས་པ་དང༌། ཡུལ་གང་དུ་ནི་དུས་གང་གི་ཚེ་འདུལ་དགོས་པའི་ཡུལ་དང་དུས་དེ་དག་ཏུ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་175འབད་རྩོལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་སྒོ་ནས་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་འཇུག་པའོ། །
གཉིས་པ་(རྒྱུན་མི་འཆད་པ་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པ་དང༌། སྤྱིའི་དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་(བསྟན་པ་)ནི། ངེས་འབྱིན་དེ་ཡི་སྟོན་པ་དང༌། །དེ་འབྲས་དེ་ཡི་ཡོངས་འཛིན་དང༌། །དེ་སྒྲིབ་དེ་གཅོད་རྐྱེན་ལ་ནི། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་ཕྱིར་རོ། །བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་ངེས་པར་འབྱིན་པ་དང་འབྱིན་བྱེད་དེའི་བརྟེན་པ་དང༌། རྟེན་
དེའི་འབྲས་བུ་དང༌། འབྲས་བུ་དེའི་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང༌། འབྲས་བུ་དེ་ཐོབ་པའི་སྒྲིབ་པ་དང༌། དེ་གཅོད་བྱེད་རྐྱེན་ལ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ176་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་(བཤད་པ་)ལ་གསུམ། དོན་དྲུག་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། དཔེ་དོན་དྲུག་དགོད་པ་དང༌། དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(དོན་དྲུག་ངོས་བཟུང་བ་)ནི། ངེས་
པར་འབྱིན་པ་ས་བཅུ་སྟེ། །ཚོགས་གཉིས་དག་ནི་དེ་ཡི་རྒྱུ། །དེ་འབྲས་བྱང་ཆུབ་
175 སྐུ་འབུམ་དང་ཤེས་རིག་༽དེ་དག་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་
176 བློ་གླིང་དང་སྒོ་མང་༽རྟོགས་པ་

439

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀམཆོག་ཡིན་ཏེ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་འཛིན། །དེ་སྒྲིབ་མཐའ་ཡས་ཉོན་
མོངས་དང༌། །ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་བག་ཆགས་སོ། །དུས་ཀུན་དུ་ནི་དེ་འཇོམས་པའི། །རྐྱེན་ནི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡིན། །བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་ངེས་པར་འབྱིན་པ་ས་

བཅུ་སྟེ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་གཉིས་དག་ནི་ས་དེའི་བསྐྱེད་པ་དང་འཕེལ་བ་དང་གནས་པའི་རྒྱུ་དང༌། ཚོགས་གཉིས་དེའི་འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་རུང་དུ་ཡོངས་སུ་འཛིན་
པའོ། །སེམས་ཅན་དེའི་སྒྲིབ་པ་མཐའ་ཡས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་དང༌། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་སོ། །དུས་ཀུན་ཏུ་ནི་
སྒྲིབ་པ་དེ་འཇོམས་པའི་རྐྱེན་ནི་རྒྱལ་བའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ། །དོན་བསྡུས་ན། རྒྱལ་བའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་གཉིས་
འཇོམས་ཤིང༌། ཚོགས་གཉིས་བསགས་ཏེ་ས་བཅུ་རིམ་གྱིས་བགྲོད་ནས་འབྲས་བུ་
བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པའི་འཕྲིན་ལས་རྒྱུན་མི་འཆད་དུ་མཛད་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་(དཔེ་དོན་དྲུག་དགོད་པ་)ནི། གནས་དྲུག་པོ་ནི་འདི་དག་རྣམས། །གོ་རིམ་
ཇི་བཞིན་རྒྱ་མཚོ་དང༌། །ཉི་མ་དང་ནི་ནམ་མཁའ་གཏེར། །སྤྲིན་དང་རླུང་བཞིན་ཤེས་པར་བྱ། །འཕྲིན་ལས་རྒྱུན་མི་འཆད་དུ་འཇུག་པའི་གནས་དྲུག་པོ་ནི་འདི་དག་རྣམས་གོ་རིམ་ཇི་བཞིན་དུ་རྒྱ་མཚོ་དང་ཉི་མ་དང་ནི་ནམ་མཁའ་དང་གཏེར་དང༌། སྤྲིན་དང་

རླུང་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་(དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་བཤད་པ་)ནི། ཤེས་ཆུ་ཡོན་ཏན་རིན་ཆེན་དང༌། །ལྡན་ཕྱིར་ས་རྣམས་རྒྱ་མཚོ་བཞིན། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཉེར་འཚོའི་ཕྱིར། །ཚོགས་གཉིས་དག་ནི་ཉི་མ་བཞིན། །རྒྱ་ཆེ་མཐའ་དང་དབུས་མེད་

440

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

ཕྱིར། །བྱང་ཆུབ་ནམ་མཁའི་ཁམས་བཞིན་ནོ། །ཡང་དག་རྫོགས་སངས་ཆོས་ཉིད་ཕྱིར། །སེམས་ཅན་ཁམས་ནི་གཏེར་དང་འདྲ། །གློ་བུར་ཁྱབ་དང་མ་གྲུབ་ཕྱིར། །དེ་ཡི་ཉོན་མོངས་སྤྲིན་ཚོགས་བཞིན། །དེ་འཐོར་བར་ནི་ཉེར་གནས་ཕྱིར། །ཐུགས་རྗེ་མི་
བཟད་རླུང་དང་འདྲ། །ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆུས་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་དང༌། ཡོན་ཏན་རིན་ཆེན་
དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ས་བཅུ་པོ་རྣམས་རྒྱ་མཚོ་བཞིན་ནོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉེར་འཚོའི་གནས་སུ་གྱུར་བའི་ཕྱིར་ཚོགས་གཉིས་དག་ནི་ཉི་མ་བཞིན་ནོ། །ཡོན་ཏན་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཐའ་དང་དབུས་མེད་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ནམ་མཁའི་ཁམས་བཞིན་ནོ། །ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་
རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འབྱུང་རུང་དེ་ཉིད་གནས་པའི་
ཕྱིར་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ནི་གཏེར་དང་འདྲ་ལ། གློ་བུར་བ་དང་བསྒྲིབ་བྱ་ལ་ཁྱབ་

པ་དང་རང་བཞིན་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་དེའི་ཉོན་མོངས་སྤྲིན་ཚོགས་
བཞིན་ནོ། །སྒྲིབ་པ་དེ་འཐོར་བར་ནི་ཉེ་བར་གནས་པའི་ཕྱིར་ཐུགས་རྗེ་མི་བཟད་པ་
རླུང་དང་འདྲ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡང་ན་རླུང་མི་བཟད་པ་ཞེས་སྦྱར་རོ། །གསུམ་པ་(སྤྱིའི་དོན་བསྡུ་བ་)ནི། གཞན་གྱི་དབང་གིས་ངེས་འབྱུང་དང༌། །བདག་དང་སེམས་ཅན་མཚུངས་གཟིགས་དང༌། །མཛད་པ་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་ཕྱིར། །འཁོར་བ་སྲིད་དུ་མཛད་མི་འཆད། །ས་བཅུ་དང་ཚོགས་གཉིས་ཀྱིས་བསྡུས་
པའི་རྐྱེན་གཞན་གྱི་དབང་གིས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ནི། གཞན་དོན་དུ་ངེས་པར་འབྱིན་

པ་དང༌། དེའི་རྟེན་དཔེ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་པས་གཞན་དོན་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་རྒྱུའི་
ཁྱད་པར་བསྟན་ཏོ། །བདག་དང་སེམས་ཅན་མཚུངས་པར་ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་དུ་

441

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀགནས་པར་གཟིགས་པས་བྱང་ཆུབ་དང་སེམས་ཅན་དཔེ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་པས་ནི་གཞན་དོན་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་བརྗོད་དོ། །ཉོན་མོངས་དང་ཐུགས་རྗེ་མཐའ་ཡས་པ་དཔེ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་པས་ནི་མཛད་པ་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གཞན་དོན་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་མཛད་པའི་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་བསྟན་ཏོ། །
གསུམ་པ་འཕྲིན་ལས་ཚུལ་དེ་ལྟར་འཇུག་པ་དཔེས་བསྒྲུབ་པ་177ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། དོན་བཤད་པའོ། །
དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། སྔར་འདུས་མ་བྱས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྐབས་སུ།

འཇམ་དཔལ། སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་མེད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་ཏེ། ཐེ་ཚོམ་དང་སོམ་ཉི་སྐྱེས་པ་ནི་གོང་དུ་ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་ཏེ། སངས་རྒྱས་འདུས་མ་བྱས་པ་འཇིག་པ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་བཞིན་དུ་གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་དང༌ཡུལ་དང་དུས་ལ་སོགས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཛད་པ་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་ལ་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་ཇི་ལྟར་འཇུག་སྙམ་དུ་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེས་པ་བསལ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུལ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་
པ་ལ་མོས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་དཔེས་མཚོན་ནས་རྒྱས་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་(དོན་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། །དཔེའི་གོ་རིམ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(མདོར་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པ་འོག་མ་ལ་178ཁ་འཕངས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་(རྩ་བ་)ནི། བརྒྱ་བྱིན་
177 སྐུ་འབུམ་༽བསྒྲུབས་པ་
178 སྐུ་འབུམ་༽རྒྱས་པར་བཤད་པའི་འོག་མ་ལ་

442

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།
རྔ་སྤྲིན་ཚངས་པ་དང༌། །ཉི་མ་ནོར་བུ་རིན་ཆེན་བཞིན། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྒྲ་བརྙན་བཞིན། །ནམ་མཁའ་དང་ནི་ས་བཞིན་ནོ། །དཔེ་དགུ་ཁོ་ནས་སྟོན་པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་
ན། བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གཟུགས་དང༌། ལྷའི་རྔ་དང༌། སྤྲིན་གྱི་དཔེ་གསུམ་གྱིས་གོ་རིམ་
བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་གསུམ་མཚོན་པར་བྱེད་
དོ། །ཚངས་པའི་སྤྲུལ་པས་ནི་སྐུ་དང་གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་གཉིས་མཚོན་པར་བྱེད་ལ་ཉི་མའི་དཔེས་ནི་ཐུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་མཚོན་ནོ། །ནོར་བུ་རིན་ཆེན་བཞིན་དང༌།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྒྲ་བརྙན་བཞིན་དང༌། ནམ་མཁའ་དང་ནི་དཔེ་གསུམ་གྱིས་

རིམ་པ་བཞིན་དུ་དོན་དམ་པས་བསྡུས་པ་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་དང༌། གསུང་གི་གསང་
བ་དང༌། སྐུའི་གསང་བ་གསུམ་མཚོན་ནས་བསྟན་ཏོ། །སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང༌།
འཕྲིན་ལས་དང༌། གསང་བ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་བསྡུས་པའི་གནས་
གྱུར་མཐར་ཕྱིན་པ་ནི། ས་བཞིན་གྱི་དཔེས་བསྟན་ཏོ། །གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་འོག་མ་ལ་ཁ་འཕངས་ཏེ་བསྟན་པ་)ནི། མདོའི་གནས་ལྟ་བུའི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། དཔེ་དོན་རྒྱས་པར་དབྱེ་བ་དང་། དཔེ་རྣམས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་དོན་གྱིས་དཔེའི་དགོས་པ་བཤད་པ་དང༌། དཔེས་
མཚོན་པར་བྱ་བའི་དོན་བསྡུས་ཏེ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(དཔེ་དོན་རྒྱས་པར་དབྱེ་བ་)ལ་བཞི། སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་གསུམ་179དཔེས་མཚོན་ཏེ་བསྟན་པ་དང༌། འཕྲིན་ལས་
གསུམ་དཔེས་མཚོན་ཏེ་བསྟན་པ་དང༌། གསང་བའི་གནས་གསུམ་དཔེས་མཚོན་ཏེ་བསྟན་པ་དང༌། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་དཔེས་མཚོན་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་(སྐུ་གསུང་

179 སྐུ་འབུམ་དང་ཤེས་རིག་༽སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱིས་ངོ་བོ་གསུམ་

443

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀཐུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་གསུམ་དཔེས་མཚོན་ཏེ་བསྟན་པ་)ལ་གསུམ། སྐུ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་གཟུགས་ཀྱི་

དཔེས་བསྟན་པ་དང༌། གསུང་ལྷའི་རྔའི་དཔེས་བསྟན་པ་དང༌། ཐུགས་སྤྲིན་གྱི་དཔེས་
བསྟན་པའོ། །དང་པོ་(སྐུ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་གཟུགས་ཀྱི་དཔེས་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། རྣམ་རྟོག་མེད་པ་དཔེས་བསྟན་པ་དང༌། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྐྱེ་འགག་མེད་པ་དཔེས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ (རྣམ་རྟོག་མེད་པ་དཔེས་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། དཔེ་དང༌། དོན་ནོ། །
དང་པོ་(དཔེ་)ལ་སྤྱིའི་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། བརྒྱ་བྱིན་དུ་སྣང་བ་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
ཞེས་སོ། །བརྒྱ་བྱིན་གྱི་དཔེ་ལ་བཞི། ས་གཞི་དག་པ་ལ་གཟུགས་སྣང་བའི་ཚུལ་དང༌།
སྣང་བ་དེའི་རྐྱེན་གྱིས་མི་རྣམས་དགེ་བ་ལ་འཇུག་པ་དང༌། གནས་ཚོད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མི་
ཤེས་ཀྱང་ལྷར་སྐྱེ་བ་དང༌། སྣང་བ་དེ་རྟོག་པ་མེད་ཀྱང་ཕན་པའི་རྒྱུ་བྱེད་པ་མི་འགལ་བའོ། །དང་པོ་(ས་གཞི་དག་པ་ལ་གཟུགས་སྣང་བའི་ཚུལ་)ནི། ཇི་ལྟར་བཻཌཱུར་དག་པ་ཡི། །རང་བཞིན་ས་སྟེང་འདི་འགྱུར་ཏེ། །དག་ཕྱིར་ལྷ་ཡི་དབང་པོ་དེར། །ལྷ་ཡི་བུ་མོའི་ཚོགས་དང་བཅས། །རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཁང་བཟང་དང༌། །ལྷ་གནས་དེ་ལས་གཞན་དག་དང༌། །དེ་ཡི་གཞལ་ཡས་སྣ་ཚོགས་དང༌། །ལྷ་རྫས་རྣམ་མང་དེ་མཐོང་ངོ༌། །ཇི་ལྟར་བཻཌཱུརྱ་དག་པའི་རང་བཞིན་དུ་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སམ། འཛམ་བུའི་གླིང་

གི་ས་སྟེང་འདི་གྱུར་ཏེ། དེ་ལ་བརྒྱ་བྱིན་འཁོར་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་སྣང་བ་ནི། གཟུགས་
བརྙན་འཆར་བའི་ས་གཞི་དག་པའི་ཕྱིར་ལྷའི་དབང་པོ་གཞི་དེར་ལྷའི་བུ་མོའི་ཚོགས་དང་བཅས་པ་དང་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཁང་བཟང་དང་དགའ་བའི་ཚལ་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་གནས་དེ་ལས་གཞན་དག་དང༌། ལྷ་གཞན180་དེའི་གཞལ་ཡས་སྣ་ཚོགས་དང་གནས་ནི་

180 སྒོ་མང་༽གནས་

444

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

ཡུལ་དང་གཞལ་ཡས་ནི་ཁང་ཁྱིམ་མོ། །ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ལོངས་སྤྱད་པར་བྱ་བ་བདེ་བའི་
འཚོག་ཆས་ལྷ་རྫས་རྣམ་མང་དེ་མཐོང་ངོ༌། །གཉིས་པ་(སྣང་བ་དེའི་རྐྱེན་གྱིས་མི་རྣམས་དགེ་བ་ལ་འཇུག་པ་)ནི། དེ་ནས་སྐྱེས་པ་བུད་མེད་ཚོགས། །ས་ཡི་སྟེང་ན་གནས་པ་རྣམས། །སྣང་བ་དེ་ནི་མཐོང་གྱུར་ཏེ། །ངེད་ཀྱང་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར། །ལྷ་དབང་འདི་འདྲར་གྱུར་ཅིག་ཅེས། །དེ་འདྲའི་སྨོན་ལམ་འདེབས་བྱེད་ཅིང༌། །དེ་ཐོབ་དོན་དུ་དགེ་བ་ནི། །ཡང་དག་བླངས་ཏེ་གནས་པར་གྱུར། །དེ་ནས་སྐྱེས་པ་དང་བུད་མེད་ཀྱི་ཚོགས་ས་ཡི་སྟེང་ན་གནས་པ་རྣམས་ཀྱིས་

སྣང་བ་དེ་ནི་མཐོང་བར་གྱུར་ཏེ། མཐོང་ནས་བསམ་པའི་ཁྱད་པར་ནི། །ངེད་ཀྱང་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་ལྷའི་དབང་པོ་འདི་འདྲར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་དེ་འདྲའི་སྨོན་ལམ་འདེབས་པར་བྱེད་ཅིང༌། སྦྱོར་བའི་ཁྱད་པར་ལྷའི་དབང་པོའི་གོ་འཕང་དེ་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་བསྙེན་གནས་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བ་ནི་ཡང་དག་པར་བླངས་ཏེ་གནས་པར་འགྱུར་རོ། །
གསུམ་པ་(གནས་ཚོད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མི་ཤེས་ཀྱང་ལྷར་སྐྱེ་བ་)ནི། དེ་དག་དགེ་བའི་ལས་
དེས་ནི། །འདི་སྣང་ཙམ་ཞེས་དེ་ལྟ་བུར། །ཤེས་པ་མེད་ཀྱང་ས་སྟེང་ནས། །འཕོས་ཏེ་ལྷ་རུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །དེ་དག་དགེ་བའི་ལས་དེས་ན་181སྣང་བ་འདི་བརྒྱ་བྱིན་མ་ཡིན་
གྱི་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་སྣང་བ་ཙམ་མོ་ཞེས་དེ་ལྟ་བུར་ཤེས་པ་མེད་ཀྱང་ས་
སྟེང་ནས་འཕོས་ནས་ལྷར་ནི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །བཞི་པ་(སྣང་བ་དེ་རྟོག་པ་མེད་ཀྱང་ཕན་པའི་རྒྱུ་བྱེད་པ་མི་འགལ་བ་)ནི། སྣང་བ་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཡང༌། །རྟོག་པ་མེད་ཅིང་གཡོ་བ་མེད། །དེ་ལྟ་

181 བློ་གླིང་དང་སྒོ་མང་༽ངེས་ན་

445

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀམོད་ཀྱི་ས་སྟེང་ན། །དོན་ཆེན་གྱིས་ནི་ཉེ་བར་གནས། །བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་

སྣང་བ་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཡང་རྟོག་པ་མེད་ཅིང་ཀུན་སློང་གི་གཡོ་བ་མེད་པ་དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་

ས་སྟེང་182ན་མི་རྣམས་ཀྱིས་ལྷའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་དོན་ཆེན་གྱིས་ནི་ཉེ་བར་གནས་པའོ། །
གཉིས་པ་(དོན་)ལ་བཞི། སེམས་དག་པའི་དབང་གིས་རྒྱལ་བའི་སྐུ་སྣང་བ་དང༌། སྣང་བ་དེས་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་བྱེད་པ་དང༌། སྣང་བ་དེ་ལ་རྟོག་པ་མེད་ཀྱང་དོན་བྱེད་པ་མི་འགལ་བ་དང༌། གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་སྣང་བ་དེའི་
གནས་ཚོད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ཤེས་ཀྱང་འབྲས་བུ་ཆེན་པོར་འགྱུར་བའོ། །དང་པོ་(སེམས་དག་པའི་དབང་གིས་རྒྱལ་བའི་སྐུ་སྣང་བ་)ནི། དེ་བཞིན་དད་སོགས་དྲི་མེད་
ཅན། །དད་སོགས་ཡོན་ཏན་བསྒོམ་པ་ཡི། །རང་སེམས་ལ་སྣང་རྫོགས་སངས་རྒྱས། །མཚན་དང་དཔེ་བྱད་ལྡན་པ་དང༌། །འཆག་པ་དང་ནི་བཞེངས་པ་དང༌། །བཞུགས་པ་དང་ནི་གཟིམས་པ་དང༌། །སྤྱོད་ལམ་སྣ་ཚོགས་མཛད་པ་ཅན། །ཞི་བའི་ཆོས་ནི་གསུང་བ་དང༌། །མི་གསུང་མཉམ་པར་བཞག་གྱུར་བ། །ཆོ་འཕྲུལ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་དག །མཛད་པ་གཟི་མདངས་ཆེན་པོ་ཅན། །སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་

མཐོང་བར་འགྱུར། །དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ལ་དད་པ་སོགས་ཀུན་སློང་སྐྱོན་
ཅན་གྱི་དྲི་མ་མེད་པ་ཅན་བསྒོམས་པས་དད་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བསྒོམས་པ་ཡི་
མཐུས་རང་གི་སེམས་ལ་སྣང་བའི་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནི་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་དང་ལྡན་པ་དང་འཆག་པ་དང་བཞེངས་པ་དང་བཞུགས་པ་དང༌། གཟིམས་པ་དང་།

182 སྐུ་འབུམ་དང་ཤེས་རིག་༽ སྟེངས་

446

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

བསོད་སྙོམས་ལ་གཤེགས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་ལམ་སྣ་ཚོགས་མཛད་པ་ཅན་དང༌། སྡུག་བསྔལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཐབས་ཀྱི་ཆོས་ནི་གསུང་བ་དང༌། མི་གསུང་བར་
ནང་དུ་ཡང་དག་འཇོག་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པར་གྱུར་བ་དང༌། སྐུ་དང་གསུང་གི་ཆོ་འཕྲུལ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་དག་མཛད་པ་གཟི་མདངས་ཆེན་པོ་ཅན་ལས་དག་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །
གཉིས་པ་(སྣང་བ་དེས་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་བྱེད་པ་)ནི། དེ་མཐོང་ནས་ཀྱང་འདོད་ལྡན་པ། །སངས་རྒྱས་ཉིད་ཅེས་རབ་སྦྱོར་ཏེ། །དེ་རྒྱུ་ཡང་དག་བླངས་ནས་ནི། །འདོད་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱེད། །དེ་མཐོང་ནས་ཀྱང་བསམ་པའི་ཁྱད་པར་སངས་རྒྱས་དོན་གཉེར་གྱི་འདོད་པ་དང་ལྡན་པ་དང༌། སྦྱོར་བའི་ཁྱད་པར་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཐོབ་
པའི་ཕྱིར་སྦྱིན་སོགས་ཕར་ཕྱིན་གྱི་སྤྱོད་པ་ལ་རབ་ཏུ་སྦྱོར་ཏེ། སངས་རྒྱས་དེའི་རྒྱུ་ཡང་
དག་པར་བླངས་ནས་ནི་འདོད་པའི་གོ་འཕང་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱེད་དོ། །གསུམ་པ་(སྣང་བ་དེ་རྟོག་པ་མེད་ཀྱང་དོན་བྱེད་པ་མི་འགལ་བ་)ནི། སྣང་བ་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཡང༌། །རྟོག་མེད་གཡོ་བ་མེད་པ་ཉིད། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་འཇིག་རྟེན་ན། །དོན་ཆེན་པོས་ནི་ཉེ་བར་གནས། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་སྣང་བ་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཡང་སེམས་
ཅན་གྱི་དོན་བྱའོ་སྙམ་པའི་ཡིད་ཀྱི་བརྗོད་པས་བསྡུས་པའི་རྟོག་པ་མེད་ཅིང༌། ཆོས་
ཀྱི་སྐུ་ལས་གཡོ་བ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་ན་ཡང་འཇིག་རྟེན་ན་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་མཛད་པའི་དོན་ཆེན་པོས་ནི་ཉེ་བར་གནས་སོ། །
བཞི་པ་(གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་སྣང་བ་དེའི་གནས་ཚོད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ཤེས་ཀྱང་འབྲས་བུ་ཆེན་པོར་འགྱུར་བ་)ལ་གཉིས། རྒྱུའི་ཁྱད་པར་དང༌། འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་(རྒྱུའི་ཁྱད་པར་

447

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀ

)ནི། འདི་ནི་རང་སེམས་སྣང་བ་ཞེས། །སོ་སོའི་སྐྱེ་བོས་མི་ཤེས་མོད། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་གཟུགས་མཐོང་སྟེ། །དེ་དག་ལ་ནི་དོན་ཡོད་འགྱུར། །སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་སངས་

རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་བསགས་པའི་ལུས་སུ་མངོན་པར་ཞེན་ནས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་གཟུགས་ཀྱི་སྐུར་ཤར་བ་དང༌། རང་ལ་དངོས་སུ་སྣང་བ་
འདི་ནི་རང་གི་སེམས་ཀྱི་སྣང་བ་ཞེས་སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་མི་ཤེས་མོད། དེ་ལྟ་ན་ཡང་
གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་མཐོང་བ་དེ་གདུལ་བྱ་དེ་དག་ལ་ནི་དོན་ཆེན་པོ་འབྱིན་པའི་རྒྱུར་ཡོད་
པར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཁ་ཅིག་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་གདུལ་བྱའི་སྣང་ངོ་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ནི་སྔར་བཀག་ཟིན་ལ། གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་རྣམ་པ་གཉིས་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །འདིས་
ནི་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་སྣང་བ་ཙམ་དུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡིན་ཡང༌། གདུལ་བྱའི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་དངོས་སུ་སྣང་ལ། གདུལ་བྱའི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་དངོས་སུ་སྣང་བ་དེ་ཉིད་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་བཞིན་དུ་དེར་ཞེན་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང༌། ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་རྡུལ་ཕྲ་
རབ་བསགས་པའི་ལུས་མ་ཡིན་བཞིན་དུ་དེར་ཞེན་པ་ཡང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་སྣང་བའི་མཚན་གཞིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་ཡང་ཡོད་ལ། སེམས་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །སེམས་ཅན་གྱི་
ཤེས་པ་ལ་སྣང་བ་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་ཡིན་གྱི་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་ལ།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་གཉིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་ཡིན་གྱི་

448

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རང་གི་སྟོན་པ་ལ་སྐུར་བ་གདབ་པར་མི་བྱའོ། །ཡང་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་སྣང་བའི་མཆོག་གི་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་ནི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུའི་གཟུགས་བརྙན་ཡིན་པ་ཡང་དཔེས་མཚོན་པའི་དོན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་(འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་)ནི། རིམ་གྱིས་དེ་མཐོང་ལ་བརྟེན་ནས། །ཐེག་པ་འདི་ལ་གནས་པ་རྣམས། །ནང་གི་དམ་པ་ཆོས་སྐུ་ནི། །ཡེ་ཤེས་མིག་གིས་མཐོང་བར་འགྱུར། །དེ་ནས་ཚོགས་གཉིས་རིམ་གྱིས་བསགས་ཏེ་སྔོན་དུ་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་དེ་
མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འདི་ལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་

བསྡུས་པའི་ནང་གི་དམ་པའི་ཆོས་སྐུ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མིག་གིས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །
གཉིས་པ་(ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྐྱེ་འགག་མེད་པ་དཔེས་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། བསྟན་པ་དང༌།
བཤད་པའོ། །དང་པོ་(བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། དཔེ་དང༌། དོན་ནོ། །དང་པོ་(དཔེ་)ལ་གཉིས། སྣང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་ཀྱང་སྐྱེ་འགག་དང་ལྡན་པ་ལྟར་སྣང་བ་དང༌། སྣང་བ་དེ་ཉིད་འདོད་པའི་འབྲས་བུའི་རྒྱུར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་(སྣང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་ཀྱང་སྐྱེ་འགག་དང་ལྡན་པ་ལྟར་སྣང་བ་)ལས་གཞིའི་ཁྱད་པར་ནི། ཇི་ལྟར་ས་ཀུན་ཉམ་ངའི་གནས་གཞན་དང་བྲལ་དྲི་མེད་བཻཌཱུརྱ། །གསལ་མཛེས་ནོར་བུའི་ཡོན་ཏན་དྲི་བྲལ་དཔལ་ལྡན་སྟེང་ནི་མཉམ་གྱུར་ཏེ། །དག་ཕྱིར་དེར་ནི་ལྷ་གནས་སྣ་ཚོགས་ལྷ་དབང་ལྷ་ཡི་གཟུགས་ཤར་ཏེ། །རིམ་
གྱིས་ས་ཡི་ཡོན་ཏན་བྲལ་ཕྱིར་དེ་ནི་སླར་ཡང་མི་སྣང་འགྱུར། །ཇི་ལྟར་འཛམ་བུའི་
གླིང་གི་ས་ཆེན་པོ་འདི་ཀུན་གཅོང་རོང་དང་ངམ་གྲོག་ལ་སོགས་པ་ཉམ་ང་བའི་གནས་གཞན་དང་བྲལ་ནས་དྲི་མ་མེད་པའི་བཻཌཱུརྱ་ཁ་དོག་གསལ་བ་དང༌། དབྱིབས་མཛེས་

449

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀཔ་དེར་རྒྱན་བཀོད་པའི་ཁྱད་པར་ནོར་བུའི་ཡོན་ཏན་དྲི་མ་མེད་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་

མཛེས་པར་བྱས་པ་ནི་དཔལ་དང་ལྡན་པ་སྟེར་ནི་ཤིན་ཏུ་མཉམ་པར་གྱུར་ཏེ། ལྷའི་གཟུགས་བརྙན་སྐྱེ་བའི་ཁྱད་པར་ནི་གཞི་དེ་དག་པའི་ཕྱིར་དེར་ནི་ལྷའི་བདག་པོའི་
གནས་ཀྱི་ཚོགས་དང༌། ལྷ་དབང་དང་དེ་ལས་གཞན་པའི་ལྷའི་གཟུགས་ཤར་ཏེ། གཟུགས་བརྙན་འགག་པའི་ཁྱད་པར་ནི། རིམ་གྱིས་སའི་ཡོན་ཏན་དག་ཅིང་གསལ་བ་དང༌། བྲལ་བའི་ཕྱིར་དེར་ནི་སླར་ཡང་གཟུགས་བརྙན་མི་སྣང་བར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་(སྣང་བ་དེ་ཉིད་འདོད་པའི་འབྲས་བུའི་རྒྱུར་བསྟན་པ་)ནི། དེ་དངོས་ཐོབ་ཕྱིར་བསྙེན་གནས་བརྟུལ་ཞུགས་ངེས་པར་སྦྱིན་སོགས་ལ་ཕྱོགས་པ། །བུད་མེད་སྐྱེས་ཚོགས་སྨོན་པའི་སེམས་ཀྱིས་མེ་ཏོག་ལ་སོགས་འཐོར་བ་ལྟར། །བརྒྱ་བྱིན་དེའི་
དངོས་པོ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་བསྙེན་གནས་དང༌། ཀུན་སྤྱོད་དུལ་བ་ལ་སོགས་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་ངེས་པ་ལ་གནས་པས་སྦྱིན་སོགས་བསྒྲུབ་པ་ལ་ཕྱོགས་པ་བུད་མེད་དང༌། སྐྱེས་པ་སོགས་ལྷའི་དབང་པོའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག་སྙམ་དུ་སྨོན་པའི་སེམས་
ཀྱིས་དེའི་ཆེད་དུ་མེ་ཏོག་ལ་སོགས་པ་འཐོར་བ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་(དོན་)ནི། དག་པ་བཻཌཱུརྱ་འདྲའི་སེམས་ལ་སྣང་བའི་ཐུབ་དབང་ཐོབ་བྱའི་ཕྱིར། །རབ་དགའི་སེམས་ལྡན་རྒྱལ་བའི་སྲས་རྣམས་དེ་བཞིན་སེམས་རབ་སྐྱེད་པར་བྱེད། །གཞི་དག་པའི་བཻཌཱུརྱ་འདྲ་བར་གདུལ་བྱ་རང་གི་སེམས་ལ་སྣང་བའི་ཐུབ་དབང་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ལ་དད་ཅིང་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་སེམས་དང་ལྡན་པའི་རྒྱལ་བའི་སྲས་པོ་རྣམས་དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་སེམས་རབ་ཏུ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ནི་
སྣང་བ་དེ་ཕན་པའི་རྒྱུར་བསྟན་པའོ། །

450

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

གཉིས་པ་(བཤད་པ་)ལ་གཉིས། སྐྱེ་བར་སྣང་བའི་དཔེ་དོན་དང༌། འགག་པར་སྣང་བའི་དཔེ་དོན་ནོ། །དང་པོ་(སྐྱེ་བར་སྣང་བའི་དཔེ་དོན་)ནི། ཇི་ལྟར་བཻཌཱུར་ས་གཞི་གཙང་
མ་ལ། །ལྷ་དབང་ལུས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་སྣང་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་འགྲོ་སེམས་ས་
གཞི་གཙང་མ་ལ། །ཐུབ་བའི་དབང་པོའི་སྐུ་ཡི་གཟུགས་བརྙན་འཆར། །ཇི་ལྟར་བཻཌཱུརྱ་ས་གཞི་གཙང་མ་ལ་ལྷའི་དབང་པོའི་ལུས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་སྣང་བ་ལྟར་དེ་
བཞིན་དུ་འགྲོ་བའི་སེམས་ཀྱི་ས་གཞི་གཙང་མ་ལ་ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་སྐུའི་གཟུགས་བརྙན་འཆར་བའོ། །
གཉིས་པ་(འགག་པར་སྣང་བའི་དཔེ་དོན་)ནི། འགྲོ་བར་གཟུགས་བརྙན་འཆར་ནུབ་
རྙོག་མེད་དང༌། །རྙོག་པའི་རང་སེམས་རབ་འཇུག་དབང་གིས་འཇུག །ཇི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་དག་ན་གཟུགས་སྣང་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཡོད་དང་ཞིག་ཅེས་དེ་མི་ལྟ། །འགྲོ་བའི་སེམས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་འཆར་བ་ནི། དད་སོགས་རྙོག་པ་མེད་པའི་
དབང་གིས་རབ་ཏུ་འཇུག་ལ་ནུབ་ནས་མི་སྣང་བ་ནི་རྙོག་པའི་རང་སེམས་ཀྱི་དབང་

གིས་འཇུག་པའོ། །བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གཟུགས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཇི་
ལྟར་འཇིག་རྟེན་དག་ན་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་སྐྱེ་འགག་བྱེད་པར་སྣང་ཡང་
དེའི་དབང་གིས་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གཟུགས་སྐྱེ་འགག་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་གདུལ་བྱའི་སེམས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པར་
སྣང་ཡང་དེའི་དབང་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་གསར་དུ་ཡོད་པ་དང་
གཞིག183་ཅེས་དེ་མི་ལྟ་ཞིང་གདུལ་བྱ་ཁ་ཅིག་གིས་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་མ་མཐོང་ཡང་

183 ཤེས་རིག་དང་བློ་གླིང་༽བཞིག་ སྐུ་འབུམ་༽ཞིག་

451

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀདེས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པ་རྒྱུན་མི་འཆད་པའོ། །
གཉིས་པ་གསུང་ལྷའི་རྔའི་དཔེས་བསྟན་པ་ལ་གསུམ། གདུལ་བྱ་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ཁྱད་པར་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གི་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཆོས་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གདུལ་བྱས་རེས་འགའ་མ་ཐོས་པ་གདུལ་བྱའི་
ཉེས་པ་ཡིན་གྱི་གསུང་གི་སྐྱོན་མ་ཡིན་པའོ། །དང་པོ་(གདུལ་བྱ་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ཁྱད་པར་) ལ་གཉིས། བག་ཡོད་པའི་གནས་ལ་སྦྱོར་བ་དང༌། ཉེ་བར་འཚེ་བ་ལས་སྐྱོབ་པའོ། །དང་པོ་(བག་ཡོད་པའི་གནས་ལ་སྦྱོར་བ་)ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(མདོར་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། དཔེ་དང༌། དོན་ནོ། །དང་པོ་(དཔེ་) མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། ལྷའི་རྔ་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཞེས་སོ། །ཇི་ལྟར་ལྷ་ནང་ལྷ་རྣམས་
ཀྱི། །སྔོན་གྱི་དཀར་པོའི་མཐུ་ཡིས་ནི། །འབད་དང་གནས་དང་ཡིད་གཟུགས་
དང༌། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་བཞིན་དུ། །མི་རྟག་སྡུག་བསྔལ་བདག་མེད་དང༌། །ཞི་བའི་སྒྲ་ཡིས་བག་མེད་པའི། །ལྷ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཡང་དང་ཡང༌། །ཆོས་ཀྱི་རྔས་ནི་
སྐུལ་བྱེད་ལྟར། །ཇི་ལྟར་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པའི་ལྷའི་ནང་ན་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་སྔོན་གྱི་ལས་

དཀར་པོའི་མཐུ་ཡིས་ནི་གྲུབ་པའི་རྔ་བོ་ཆེ་ཞིག་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཁང་བཟང་གི་སྟེང་གི་བར་སྣང་ལ་འདུག་སྟེ་རྔ་དེ་ཀུན་སློང་གི་འབད་པ་དང་སྒྲ་འབྱུང་བའི་གནས་ལྕེ་རྐན་སོགས་དང་ངའོ་སྙམ་པའི་ཡིད་དང༌། དབྱིབས་ཟླུམ་པོ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་
དང༌། སྒྲ་གྲག་པར་བྱའོ་སྙམ་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་བཞིན་དུ་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་དང༌། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་སྡུས་བསྔལ་བ་དང༌། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ་དང༌། མྱ་ངན་འདས་པ་ཞི་བའི་སྒྲ་བསྒྲགས་པ་ཡིས་འདོད་

452

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

ཡོན་ལ་ཆགས་ནས་བག་མེད་པའི་ལྷ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཆོས་ཀྱི་

རྔས་ནི་འཁོར་བས་ཡིད་འབྱུང་ནས་ཐར་པ་ལ་བསྐུལ་བར་བྱེད་པ་ལྟར། གཉིས་པ་(དོན་)ནི། དེ་བཞིན་ཁྱབ་བདག་འབད་སོགས་དང༌། །བྲལ་ཡང་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པར། །སངས་རྒྱས་གསུང་གིས་ཁྱབ་མཛད་དེ། །སྐལ་ལྡན་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་ཏོ། །དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་ཁྱབ་བདག་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཆོས་གསུང་བའི་ཀུན་སློང་གི་འབད་རྩོལ་སོགས་དང་བྲལ་ཡང་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ་རྣམས་ལ་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ལ་འགོད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གིས་ཁྱབ་པར་མཛད་དེ། སྐལ་ལྡན་འོས་སུ་གྱུར་བ་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་ཏོ། །གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། སྒྲའི་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་གྱི་དཔེ་དོན་དང༌། འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་གྱི་དཔེ་དོན་ནོ། །དང་པོ་(སྒྲའི་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་གྱི་དཔེ་དོན་)ནི། ཇི་ལྟར་ལྷ་ནང་ལྷ་རྣམས་ཀྱི། །རྔ་སྒྲ་རང་གི་ལས་ལས་བྱུང༌། །དེ་བཞིན་འཇིག་རྟེན་ཐུབ་པའི་
ཆོས། །གསུང་བ་རང་གི་ལས་ལས་བྱུང༌། །ཇི་ལྟར་ལྷའི་གནས་ན་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་རྔའི་སྒྲ་རང་གི་སྔོན་གྱི་དགེ་བའི་ལས་ལས་བྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ལ་ཐུབ་
པའི་ཆོས་གསུང་བ་ཡང་འཇིག་རྟེན་པ་རང་གི་སྔོན་གྱི་དགེ་བའི་ལས་ལས་བྱུང་བའོ། །
གཉིས་པ་(འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་གྱི་དཔེ་དོན་)ནི། འབད་གནས་ལུས་དང་སེམས་བྲལ་བའི། །སྒྲ་དེ་ཇི་ལྟར་ཞི་སྒྲུབ་ལྟར། །དེ་བཞིན་འབད་སོགས་དང་བྲལ་བའི། །ཆོས་འདི་ཞི་བ་སྒྲུབ་པར་བྱེད། །ཀུན་སློང་གི་འབད་པ་དང་སྒྲ་འབྱུང་བའི་གནས་དང་དབྱིབས་

ཟླུམ་པོ་ལ་སོགས་པའི་ལུས་དང༌། སྒྲ་སྒྲག་པར་བྱའོ་སྙམ་པའི་སེམས་དང་བྲལ་བའི་རྔའི་སྒྲ་དེ་ཇི་ལྟར་སྡུག་བསྔལ་ཞི་བ་བསྒྲུབ་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་ཁྱད་ཆོས་དེ་བཞི་དང་

453

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀབྲལ་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གི་ཆོས་འདི་ཞི་བ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་(ཉེས་པར་འཚེ་བ་ལས་སྐྱོབ་པ་)ལ་གཉིས། དཔེ་དང༌། དོན་ནོ། །དང་པོ་(དཔེ་)ནི། ཇི་ལྟར་ལྷ་ཡི་གྲོང་ན་རྔ་སྒྲའི་རྒྱུས་བྱུང་མི་འཇིགས་སྦྱིན་པ་ནི། །ཉོན་མོངས་གཡུལ་དུ་འཇུག་ཚེ་ལྷ་མིན་དཔུང་རྒྱལ་རྩེད་མོ་སེལ་བ་ལྟར། །ཇི་ལྟར་ལྷའི་གྲོང་ན་རྔ་སྒྲའི་རྒྱུས་བྱུང་བ་ལྷ་རྣམས་ལ་མི་འཇིགས་པ་སྦྱིན་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཕྲག་དོག་གི་ཀུན་ནས་བསླང་བའི་ལྷ་མ་ཡིན་རྣམས་དང་འཐབ་པའི་གཡུལ་དུ་འཇུག་པའི་ཚེ་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་དཔུང་ལས་རྒྱལ་བར་བྱེད་ཅིང་ཆགས་པས་ཀུན་ནས་
བསླང་བའི་བག་མེད་པའི་རྩེད་མོ་སེལ་བ་བཞིན་དུའོ། །ཡང་ན་ཉོན་མོངས་ལྷའི་ཁྱད་ཆོས་སུ་སྦྱོར།
གཉིས་པ་(དོན་)ནི། དེ་བཞིན་འཇིག་རྟེན་དག་ན་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ལ་སོགས་རྒྱུས་བྱུང་བ། །སེམས་ཅན་ཉོན་མོངས་སྡུག་བསྔལ་རབ་འཇོམས་ཞི་བ་བླ་མེད་ལམ་ཚུལ་བརྗོད། །དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་འཇིག་རྟེན་དག་ན་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ལ་སོགས་པ་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་བསྟན་པའི་རྒྱུས་བྱུང་བ་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་དང་ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་མངོན་གྱུར་ཟིལ་གུྱིས་གནོན་པ་དང༌། ཐར་པ་དང་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་བགྲོད་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་བསྟན་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་དང་སྡུག་བསྔལ་རྩད་ནས་རབ་ཏུ་འཇོམས་ཤིང་ཐར་པ་ཙམ་དང༌། ཞི་བ་བླ་ན་མེད་པ་མི་གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་བགྲོད་པའི་ལམ་གྱི་ཚུལ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གིས་བརྗོད་པར་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་(སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གི་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཆོས་)ལ་གསུམ། ལྷའི་སིལ་སྙན་གཞན་དཔེར་མི་རུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌།

454

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

ལྷའི་རྔ་དཔེར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབྱངས་སིལ་སྙན་གཞན་
ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་(ལྷའི་སིལ་སྙན་གཞན་དཔེར་མི་རུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་)ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང༌། ལན་ནོ། །
དང་པོ་(དྲི་བ་)ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གིས་ཕན་བདེ་སྒྲུབ་པའི་དཔེར་རྒྱུ་མཚན་ཅིའི་ཕྱིར་འདིར་ཆོས་ཀྱི་རྔ་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་ལྷའི་སིལ་སྙན་གྱི་རྣམ་པ་

དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ཀྱང་དཔེར་རིགས་པ་མ་ཡིན་དེ་དག་ཀྱང་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་སྔོན་
བྱས་པའི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་མདོ་ཁོ་ནར་ལྷའི་རྣ་བར་ཡིད་འཕྲོག་པའི་སྒྲའི་རྗེས་སུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོུ་ཞེ་ན། ཡིད་འཕྲོག་པའི་སྒྲ་ནི་ཆོས་ཀྱི་རྔ་སྒྲ་ཡིན་ལ་དེའི་
རྗེས་སུ་སིལ་སྙན་གཞན་དག་ཀྱང་འབྱུང་བས་སོ། །
གཉིས་པ་(ལན་)ནི། སིལ་སྙན་གཞན་ཆོས་མི་མཐུན་པ་བཞིས་དཔེར་མི་རུང་བ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དབྱངས་དང་དེ་དག་ཆོས་མི་མཐུན་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་བཞིའོ། །དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ་དུས་ལས་མི་འདའ་བར་ཡང་དང་ཡང་དུ་མི་འབྱུང་བས་ཉི་ཚེ་བ་ཉིད་དང༌། བག་མེད་པའི་གནས་ལ་སྦྱོར་བས་ཕན་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དང༌། ལྷག་པར་ཡང་འདོད་ཡོན་ལ་སྲེད་པ་འཕེལ་བར་བྱེད་པས་བདེ་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དང༌། འཁོར་བ་ལས་ངེས་པར་འབྱིན་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་
དོ། །གཉིས་པ་(ལྷའི་རྔ་བ་དཔེར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་)ནི། ལྷའི་ཆོས་ཀྱི་རྔ་ནི་བག་མེད་པའི་ལྷའི་
ཚོགས་མཐའ་དག་བག་མེད་པའི་གནས་ལས་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྐུལ་བ་ཉིད་དང༌། དེའི་དུས་ལས་མི་འདའ་བས་ནི་ཉི་ཚེ་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་ཏོ། །ལྷ་མ་ཡིན་ཞེས་དང༌། དམ་པ་མ་ཡིན་པའི་འདོད་པའི་དགའ་བདེ་ལས་ཤེས་རྒྱུད་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་

455

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀཉིད་དང༌། ཆོས་ཀྱི་ཀུན་དགའི་དགའ་བ་དེ་ཉེ་བར་སྒྲུབ་པས་ན་བདེ་བ་ཉིད་དོ། །མི་
རྟག་པ་ཞེས་སོགས་དང༌། འཁོར་བའི་ཉེ་བར་འཚེ་བའི་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་(སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབྱངས་སིལ་སྙན་གཞན་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་)ལ་
གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(མདོར་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། རྩ་བའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། མདོར་བསྡུ་ན་རྒྱུ་རྣམ་པ་བཞི་པོ་འདི་དག་ནས་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ནི། གང་ཕྱིར་སྐྱེ་ཀུན་པ་ཉིད་དང༌། །ཕན་བདེ་ཆོ་འཕྲུལ་གསུམ་ལྡན་པ། །དེ་ཕྱིར་ཐུབ་དབྱངས་ལྷ་རྫས་ཀྱི། །སིལ་
སྙན་རྣམས་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས། །ཐུབ་པའི་དབྱངས་ལྷ་རྫས་ཀྱི་སིལ་སྙན་ལྷའི་རྔ་
ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན། གསུང་གིས་སྐྱེ་བོ་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པ་ཉིད་དང༌། ཕུགས་སུ་ཕན་པ་དང་གནས་སྐབས་སུ་བདེ་བ་དང༌། འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཆོ་འཕྲུལ་གསུམ་དང་ལྡན་པ་དེའི་ཕྱིར།184 གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། རྩ་བ་དང༌། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། རྣམ་པ་བཞི་པོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ནི། ལྷར་ནི་རྔ་ཡི་སྒྲ་ཆེན་པོ། །སར་གནས་རྣམས་ཀྱི་རྣར་མི་འགྲོ། །སངས་རྒྱས་རྔ་སྒྲ་འཁོར་བ་ཡི། །ས་
འོག་འཇིག་རྟེན་དག་ཏུ་འགྲོ། ལྷར་ནི་ལྷ་ཡི་སིལ་སྙན་བྱེ་བ་མང༌། །འདོད་མེ་མངོན་པར་འཕེལ་བའི་དོན་དུ་སྒྲོག །ཐུགས་རྗེའི་བདག་ཉིད་རྣམས་ཀྱི་དབྱངས་གཅིག་ཀྱང༌། །སྡུག་
བསྔལ་མེ་རབ་ཞི་བའི་དོན་དུ་འཇུག །ལྷར་ནི་མཛེས་ཤིང་ཡིད་འོང་སིལ་སྙན་

184 བློ་གླིང་དང་སྒོ་མང་༽དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར།

456

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

སྒྲ། །སེམས་ཀྱི་རྒོད་པ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའི་རྒྱུ། །ཐུགས་རྗེའི་བདག་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང༌། །ཏིང་འཛིན་སེམས་གཏོད་བསམ་པ་སྐུལ་བྱེད་ཉིད། །ལྷར་ནི་རྔའི་སྒྲ་ཆེན་པོ་མིའི་འཇིག་རྟེན་ལ་སོགས་པའི་སར་གནས་རྣམས་ཀྱི་རྣ་བར་མི་འགྲོ་ལ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གི་རྔ་སྒྲ་འཁོར་བ་ཡི་ས་བོན་དམྱལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ས་འོག་
གི་འཇིག་རྟེན་དག་ཏུ་ཡང་འགྲོའ། །ལྷར་ནི་ལྷའི་སིལ་སྙན་བོྱེ་བ་མང་པོ་འདོད་པའི་མེ་མངོན་པར་འཕེལ་བའི་དོན་དུ་སྒྲོགས་ལ་ཐུགས་རྗེའི་བདག་ཉིད་རྣམས་ཀྱི་དབྱངས་

གཅིག་ཀྱང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་མེ་རབ་ཏུ་ཞི་བའི་དོན་དུ་འཇུག་པས་ཁྱད་པར་འཕགས་
སོ། །ལྷར་ནི་མཛེས་ཤིང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་སིལ་སྙན་གྱི་སྒྲ་ནི་སེམས་ཀྱི་རྒོད་པ་མངོན་པར་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་ཡིན་ལ་ཐུགས་རྗེའི་བདག་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་ནི་བྱིང་རྒོད་ཞི་བར་བྱེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སེམས་གཏོད་པར་བྱེད་པའི་
བསམ་པ་སྐུལ་བྱེད་ཉིད་ཡིན་པས་ཁྱད་པར་འཕགས་སོ། །གཉིས་པ་(དོན་བསྡུ་བ་)ནི། མདོར་ན་མ་ལུས་འཇིག་རྟེན་ཁམས་སུ་ཡང༌། །ལྷ་དང་ས་གནས་བདེ་བའི་རྒྱུ་གང་ཡིན། །དེ་ནི་མ་ལུས་འཇིག་རྟེན་ཁྱབ་སྣང་བ། །དབྱངས་ཉིད་ལ་ནི་རབ་ཏུ་བརྟེན་པར་བརྗོད། །མདོར་ན་མ་ལུས་པའི་འཇིག་རྟེན་
གྱི་ཁམས་རྣམས་སུའང་ལྷ་དང་སའི་སྟེང་ན་གནས་པའི་མི་དང་ངན་འགྲོ་ལ་སོགས་པ་ན་བདེ་བ་ཅུང་ཟད་ཡོད་པའི་བདེ་བའི་རྒྱུ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་མ་ལུས་

པའི་འཇིག་རྟེན་ན་ཁྱབ་པར་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབྱངས་ཉིད་ལ་ནི་རབ་
ཏུ་བརྟེན་པར་བརྗོད་དོ། །
གསུམ་པ་(འགྲེལ་པ་)ནི། སྡུག་བསྔལ་དང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་

457

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀབའི་བདེ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་དབྱངས་ལ་རག་ལས་པས་གསུང་གི་དབྱངས་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་སྡུག་བསྔལ་ལས་ངེས་པར་འབྱིན་བྱེད་དུ་བསྟན་ལ། དེ་ཡང་ཆོ་
འཕྲུལ་གསུམ་གྱིས་ངེས་པར་འབྱིན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ལུས་
ཀྱི་ཆོ་འཕྲུལ་གྱིས་ཕྱོགས་བཅུའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མ་ལུས་པ་སྐུའི་བཀོད་པ་
གཅིག་དང་དུ་མས་ཁྱབ་པ་ནི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་ཆོ་འཕྲུལ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །སེམས་ཅན་
རྣམས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་མ་ལུས་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་པས་དེར་གཏོགས་
པའི་སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཟབ་མོ་མངོན་སུམ་དུ་སྣང་བ་ནི་185ཐུགས་
ཀུན་བརྗོད་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་ལོ། །ངག་གི་དབྱངས་བརྗོད་པས་ཐར་པར་ངེས་པར་འབྱིན་

པའི་ལམ་ལས་བརྩམས་ཏེ་མངོན་མཐོའི་ལམ་དང་ཐར་པའི་ལམ་དེ་འདོམས་པ་དང་རྗེས་སུ་སྟོན་པ་ནི་རྗེས་སུ་བསྟན་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་ལོ། །
གསུམ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གདུལ་བྱས་རེས་འགའ་མ་ཐོས་པ་གདུལ་
བྱའི་ཉེས་པ་ཡིན་གྱི་གསུང་གི་སྐྱོན་མ་ཡིན་པ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། རྩ་བའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། དེ་ལྟར་ཡུལ་ཐམས་ཅད་དུ་ཐོགས་པ་མེད་པར་འགྲོ་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབྱངས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ནམ་མཁའི་ཁམས་ལྟར་རྒྱུ་ན། ཡོངས་
སུ་ཆད་པ་མེད་པར་འཇུག་ཀྱང་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་གདུལ་བྱ་དང༌། གསུང་གི་ཆ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དམིགས་པར་མ་རྟོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེར་ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ནི། ཇི་ལྟར་རྣ་བ་དང་བྲལ་བས། །ཕྲ་མོའི་སྒྲ་ནི་མི་མྱོང་

185 སྒོ་མང་༽ན་

458

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

ཞིང༌། །ཐམས་ཅད་ལྷ་ཡི་རྣ་བར་ཡང༌། །རྣ་ལམ་དུ་ནི་མི་འགྲོ་བཞིན། །དེ་བཞིན་ཆོས་ཕྲ་མཆོག་ཏུ་ནི། །ཞིབ་མོའི་ཡེ་ཤེས་སྤྱོད་ཡུལ་ཡང༌། །ཉོན་མོངས་མེད་ཡིད་འགའ་ཞིག་གི །རྣ་བའི་ལམ་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན། །ཇི་ལྟར་མི་རྣ་བ་དང་བྲལ་བས་ཕྲ་མོའི་སྒྲ་ནི་མི་མྱོང་ཡང་ལྷའི་རྣ་བ་དང་ལྡན་པས་མེད་པར་མི་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དང་སྒྲ་ཕྲ་རགས་ཐམས་ཅད་ལྷའི་རྣ་བར་ཡང་རྣ་བའི་ལམ་དུ་ནི་མི་འགྲོ་ཡང་སྔ་མ་རྣ་བ་མེད་པ་དང༌། ཕྱི་མ་ནུས་པ་ཞན་པས་ཡིན་གྱི། མེད་པ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གི་ཆོས་ཕྲ་ཞིང་ཟབ་པ་མཆོག་ཏུ་ནི་སྟེ་ཤིན་ཏུ་ཞིབ་མོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་གདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་གིས་རེས་འགའ་མ་ཐོས་པ་གསུང་གི་ཉེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཡིད་ཅན་འགའ་ཞིག་གི་རྣ་བའི་ལམ་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཞིང༌། མངོན་པར་མཐོ་བ་དང༌། ངེས་པར་ལེགས་པ་འདོམས་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གསུམ་པ་ཐུགས་སྤྲིན་གྱི་དཔེས་བཤད་པ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། སྤྲིན་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(དོན་བཤད་པ་)ལ་བཞི། གདུལ་བྱ་ཡོངས་སུ་སྨིན་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་བ་སྤྲིན་
གྱི་དཔེས་བཤད་པ་དང༌། སྣོད་མི་འདྲ་བའི་དབྱེ་བས་རོ་ཐ་དད་པར་འགྱུར་བ་སྤྲིན་གྱི་

དཔེས་བཤད་པ་དང༌། ཕན་གནོད་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པར་འཇུག་པ་སྤྲིན་གྱི་

དཔེས་བཤད་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་གྱི་མེ་ཞི་བར་བྱེད་པ་སྤྲིན་གྱི་དཔེས་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་(གདུལ་བྱ་ཡོངས་སུ་སྨིན་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་བ་སྤྲིན་གྱི་དཔེས་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པའོ། །དང་པོ་(བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། དཔེ་དང༌། དོན་ནོ། །

459

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀདང་པོ་(དཔེ་)ནི། ཇི་ལྟར་དབྱར་གྱི་དུས་ན་སྤྲིན། །ལོ་ཏོག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་
པའི་རྒྱུ། །ཆུ་ཡི་ཕུང་པོ་འབད་མེད་པར། །ས་ལ་རྒྱུན་དུ་འབེབས་པ་ལྟར། །ཇི་ལྟར་
དབྱར་གྱི་དུས་ན་སྤྲིན་གྱིས་ཆར་བཟུང་ཞིང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བབ་པས་ལོ་ཏོག་ཕུན་
སུམ་ཚོགས་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་ཞིང་ཆུའི་ཕུང་པོ་འབད་པ་མེད་པར་ས་ལ་རྒྱུན་དུ་འབེབས་པ་ལྟར་རོ། །
གཉིས་པ་(དོན་)ནི། དེ་བཞིན་ཐུགས་རྗེའི་སྤྲིན་ལས་ནི། །རྒྱལ་བའི་དམ་ཆོས་ཆུ་ཡི་ཆར། །འགྲོ་བའི་དགེ་བའི་ལོ་ཏོག་རྒྱུ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པར་འབེབས། །དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེའི་སྤྲིན་ལས་ནི་རྒྱལ་བའི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆུའི་
ཆར་འགྲོ་བའི་མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་ཀྱི་ལོ་ཏོག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་རྒྱུ་རྣམ་པར་
རྟོག་པ་མེད་པར་འབེབས་པས་སྤྲིན་དང་ཆོས་མཚུངས་སོ། །གཉིས་པ་(བཤད་པ་)ལ་
གསུམ། དཔེ་དང༌། དོན་དང༌། དོན་དེ་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(དཔེ་)ནི། ཇི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་དགེ་བའི་ལམ་འཇུག་ན། །རླུང་སྐྱེས་ཆུ་ཆར་སྤྲིན་གྱིས་འབེབས་པ་

ལྟར། །ཇི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་སྲོག་གཅོད་སྤོང་བ་སོགས་དགེ་བའི་ལས་ལམ་ལ་འཇུག་པ་ན་རླུང་ལས་སྐྱེས་པ་ཆུ་ཆར་སྤྲིན་གྱིས་འབེབས་པ་ལྟར།
གཉིས་པ་(དོན་)ནི། དེ་བཞིན་བརྩེ་རླུང་འགྲོ་དགེ་མངོན་འཕེལ་ཕྱིར། །སངས་རྒྱས་སྤྲིན་ལས་དམ་ཆོས་ཆར་པ་འབེབས། །དེ་བཞིན་དུ་བརྩེ་བའི་རླུང་གིས་འགྲོ་བའི་རྒྱུད་
ཀྱི་དགེ་བ་མངོན་པར་སྤེལ་བའི་ཕྱིར་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེའི་སྤྲིན་ལས་དམ་
པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆར་པ་འབེབས་པར་མཛད་དོ། །གསུམ་པ་(དོན་དེ་ཉིད་བཤད་པ་)ནི། སྲིད་ལ་
མཁྱེན་དང་བརྩེ་ཆེན་འགྱུར་བ་དང༌། །མི་འགྱུར་མི་གོས་ནམ་མཁའི་དཀྱིལ་གནས་

460

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

པ། །ཏིང་འཛིན་གཟུངས་ཆུ་དྲི་མེད་སྙིང་པོ་ཅན། །ཐུབ་དབང་སྤྲིན་ནི་དགེ་བའི་ལོ་ཏོག་
རྒྱུ། །སྲིད་པར་གནས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་སྤྲིན་ནི་དགེ་བའི་ལོ་ཏོག་གི་རྒྱུར་འགྱུར་རོ། །སྤྲིན་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དཔའ་བར་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཏིང་ངེ་
འཛིན་དང༌། ཚིག་དོན་ལ་སོགས་པའི་གཟུངས་ཀྱི་ཆུ་དྲི་མ་མེད་པའི་སྙིང་པོ་ཅན་
ནོ། །སྤྲིན་དེ་ཡང་མཁྱེན་པ་དང་བརྩེ་བ་ཆེན་པོས་བསྡུས་པ་ཉེས་པས་མ་གོས་པའི་ནམ་མཁའི་དཀྱིལ་ན་གནས་པའོ། །གང་གིས་མ་གོས་ན་འགྱུར་བ་སྲིད་པའི་མཐར་ལྷུང་བ་
དང༌། མི་འགྱུར་བ་ཞི་བའི་མཐར་ལྷུང་བས་མ་གོས་པའོ། །དེ་ཡང་མཁྱེན་པས་སྲིད་མཐས་མ་གོས་པ་དང༌། བརྩེ་བས་ཞི་མཐས་མ་གོས་པ་བསྟན་ཏོ། །གཉིས་པ་(སྣོད་མི་འདྲ་བའི་དབྱེ་བས་རོ་ཐ་དད་པར་འགྱུར་བ་སྤྲིན་གྱི་དཔེས་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། སྣོད་སྣ་ཚོགས་པ་ཉིད་ལས་ནི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། དཔེ་དང༌། དོན་ནོ། །དང་པོ་(དཔེ་)ནི། ཇི་ལྟར་བསིལ་དང་ཞིམ་དང་འཇམ་པ་དང༌། །ཡང་བའི་ཆུ་ནི་སྤྲིན་དེ་ལས་ཐོན་པ། །ས་ལ་བ་ཚྭ་ལ་སོགས་གནས་འབྲེལ་བས། །ཤིན་ཏུ་མང་པོའི་རོར་ནིའགྱུར་བ་བཞིན། །ཇི་ལྟར་བསིལ་བ་དང༌། ཞིམ་པ་དང༌། འཇམ་པ་དང༌། དང་བ་དང༌། མགྲིན་

པ་ལ་མི་གནོད་པ་དང༌། ལྟོ་བ་ལ་མི་གནོད་པ་དང༌། དྲི་མ་མེད་པ་དང༌། ཡང་བའི་ཆུ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྡན་ནི་སྤྲིན་དེ་ལས་འཐོན་པ་ཡིན་ཡང་ས་ལ་བ་ཚྭ་ལ་སོགས་གནས་ཐ་དད་པ་དང་འབྲེལ་བས་བ་ཚྭ་ཅན་ལ་སོགས་པ་ཤིན་ཏུ་མང་པོའི་རོར་ནི་འགྱུར་བ་བཞིན་དུའོ། །
གཉིས་པ་(དོན་)ནི། དེ་བཞིན་འཕགས་པའི་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཆུའི་ཆར། །རབ་

461

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀཡངས་བརྩེ་སྤྲིན་སྙིང་པོ་ལས་འཐོན་པ། །འགྲོ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་གནས་ཀྱི་དབྱེ་བ་
ལས། །རྣམ་པ་མང་པོའི་རོ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར། །དེ་བཞིན་དུ་བསླབ་པ་གསུམ་གྱིས་

བསྡུས་པའི་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆུའི་
ཆར་རབ་ཏུ་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་མཁྱེན་པ་དང༌། བརྩེ་བའི་སྤྲིན་གྱི་སྙིང་པོ་ལས་
འཐོན་པ་དེ་ཉིད་ཐར་པའི་ལམ་ལ་དངོས་སུ་མ་ཞུགས་པ་དང༌། གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་འགྲོ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་གནས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་ལ་
སོགས་པའི་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་མང་པོའི་རོ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་(ཕན་གནོད་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པར་འཇུག་པ་སྤྲིན་གྱི་དཔེས་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། རྩ་བའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། ལྟོས་པ་མེད་པར་འཇུག་པ་ལས་ནི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ལ་གཉིས། སྣོད་ཀྱི་དབྱེ་བ་དཔེ་དང་སྦྱར་བ་དང༌།
ཆོས་མཐུན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(སྣོད་ཀྱི་དབྱེ་བ་དཔེ་དང་སྦྱར་བ་)ནི། ཐེག་པ་མཆོག་ལ་དང་བ་དང༌། །བར་མ་དང་ནི་སྡང་བ་ཡི། །ཕུང་པོ་གསུམ་ནི་མི་དག་དང༌། །རྨ་བྱ་དང་ནི་ཡི་དྭགས་འདྲ། །ཐེག་པ་མཆོག་ལ་དང་བ་དང་འདོད་པ་དང་སྡང་བ་གང་ཡང་མེད་པའི་བར་མ་དང་ནི་སྡང་བ་ཡི་ཕུང་པོ་གསུམ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དཔེར་ན་ཆར་གྱིས་ལོ་ཏོག་རྒྱས་པར་འདོད་པའི་མི་དག་དང་ལུས་ལ་ཕན་གནོད་དང་
བྲལ་བའི་བཏང་སྙོམས་པ་རྨ་བྱ་དང་ནི་ལུས་ལ་མེ་འབར་བ་ལྟར་གདུང་བར་བྱེད་པས་མི་འཕྲོད་པར་འཛིན་པ་ཡི་དྭགས་དང་འདྲའོ། །གཉིས་པ་(ཆོས་མཐུན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། སྡང་འདོད་དཔེ་དང་སྦྱར་བ་དང༌། ཕན་གནོད་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་མེད་པ་དཔེ་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་(སྡང་འདོད་དཔེ་དང་སྦྱར་

462

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

བ་)ནི། དཔྱིད་མཐར་སྤྲིན་མེད་པ་ན་མི་དང་མཁའ་མི་རྒྱུ་བའི་བྱ་དག་དང༌། དབྱར་ཚེ་
ས་ལ་ཆར་བབས་པ་ན་ཡི་དྭགས་དག་ནི་སྡུག་པ་ལྟར། །སྙིང་རྗེའི་སྤྲིན་ཚོགས་དག་གིས་ཆོས་ཆུ་བྱུང་དང་མ་བྱུང་བ་ལས་ཀྱང༌། །ཆོས་འདོད་པ་དང་ཆོས་ལ་སྡང་བའི་འཇིག་རྟེན་ན་ནི་དཔེ་དེ་ཉིད། །དཔྱིད་ཀྱི་མཐར་དབྱར་གྱི་དུས་ནམ་མཁའ་ལ་སྤྲིན་

མེད་པ་ན་མི་མི་འདོད་པ་དང༌། ནམ་མཁའ་ལ་མི་རྒྱུ་བའི་རྨ་བྱ་དེ་དག་བཏང་སྙོམས་སུ་གནས་ལ་ཡི་དྭགས་དགའ་བ་དང༌། དབྱར་གྱི་ཚེ་ས་ལ་ཆར་བབ་པ་ནི་མི་འདོད་པ་
དང༌། རྨ་བྱ་བཏང་སྙོམས་པ་དང་ཡི་དྭགས་རྣམས་ནི་སྡུག་པ་ལྟར་སྙིང་རྗེའི་སྤྲིན་

ཚོགས་དག་གིས་186དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆུ་བྱུང་བ་དང་མ་བྱུང་བ་ལས་ཀྱང་རིམ་པ་
བཞིན་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དམ་པའི་ཆོས་འདོད་པ་རྣམས་དགའ་བ་དང༌། ཆོས་ལ་སྡང་བའི་གང་ཟག་རྣམས་མི་དགའ་བ་འཇིག་རྟེན་ན་ནི་སྔར་བཤད་པའི་དཔེ་དེ་ཉིད་
ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །
གཉིས་པ་(ཕན་གནོད་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་མེད་པ་དཔེ་དང་སྦྱར་བ་)ནི། ཐིགས་པ་རགས་འབེབས་
རྡོ་ཚན་དང་ནི་རྡོ་རྗེའི་མེ་ནི་འབེབས་པ་ན། །སྲོག་ཆགས་ཕྲ་དང་རི་སུལ་སོང་བ་དག་ལ་ཇི་ལྟར་སྤྲིན་ལྟོས་མེད། །ཕྲ་དང་རྒྱ་ཆེན་རིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མཁྱེན་པ་དང་ནི་
བརྩེ་བའི་སྤྲིན། །ཉོན་མོངས་དག་འགྱུར་བདག་ལྟའི་བག་ཉལ་དག་ལ་རྣམ་ཀུན་ལྟོས་
པ་མེད། །སྤྲིན་གྱིས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པར་ཐིགས་པ་རགས་པ་ཆར་ཆེན་པོ་
འབེབས་པ་དང༌། ཚ་ཚ་རྡོ་རྗེའི་ཕ་བོང་རྣམས་འཕྲོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྡོ་ཚན་དང་ནི་རྡོ་རྗེའི་མེ་ནི་འབེབས་པ་ན་གྲོག་སྦུར་187ལ་སོགས་པའི་སྲོག་ཆགས་ཕྲ་མོ་

186 སྐུ་འབུམ་དང་ཤེས་རིག་༽ སྙིང་རྗེའི་སྤྲིན་ཚོགས་ངག་གིས་
187 སྒོ་མང་༽གྲོག་སྤུར་

463

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀདང༌། ཡི་དྭགས་དང་རི་སུལ་སོང་བའི་སྲོག་ཆགས་དག་ལ་ཇི་ལྟར་སྤྲིན་དེ་དག་ལ་ཕན་གནོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་འབེབས་པ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པར་དཀའ་
ཞིང་ཟབ་ལ་ཕྲ་བ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དང༌། ཐབས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཐིགས་པ་ཕྲ་རགས་སྤྲིན་གྱིས་འབེབས་པའི་ཐབས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་དང་ནི་
བརྩེ་བའི་སྤྲིན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་དག་པར་
གྱུར་བ་དང༌། །ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་སྡང་བ་རྣམས་ཀྱི་བདག་ལྟའི་བག་ལ་ཉལ་
འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་དག་ལ་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ལྟོས་པ་མེད་པར་ཆོས་ཀྱི་ཆར་འབེབས་

པར་མཛད་དོ། །
བཞི་པ་(སྡུག་བསྔལ་གྱི་མེ་ཞི་བར་བྱེད་པ་སྤྲིན་གྱི་དཔེས་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། སྡུག་བསྔལ་གྱི་མེ་རབ་ཏུ་འཇིལ་བ་ལས་ནི་ཞེས་སོ། གཉིས་པ་(དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། སྙིང་རྗེའི་དམིགས་པ་སྡུག་
བསྔལ་གྱི་ཁྱད་པར་དང༌། དེ་ཞི་བའི་ཐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་(སྙིང་རྗེའི་དམིགས་པ་
སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཁྱད་པར་)ལ་གཉིས། གང་དུ་འཁོར་བའི་རྟེན་དང༌། དེར་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་སོ། །
དང་པོ་(གང་དུ་འཁོར་བའི་རྟེན་)ནི། འཁོར་བའི་སྐྱེ་འཆི་ཐོག་མ་མེད་དེར་འགྲོ་བའི་ལམ་ནི་རྣམ་པ་ལྔ། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་འཆི་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པ་ལ་ཐོག་མའི་མཐའ་ནམ་ཡང་མེད་ཅིང༌། འཁོར་བ་ལྡོག་པའི་ཆེད་དུ་མ་འབད་ན་ཐ་མའི་མཐའ་ཡང་མེད་པས་ཐོག་མཐའ་མེད་པའི་འཁོར་བ་དེར་འགྲོ་བའི་ལམ་ནི་རིགས་རྣམ་པ་ལྔའོ། །གཉིས་པ་(དེར་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་)ནི། མི་གཙང་བ་ལ་དྲི་

464

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

ཞིམ་མེད་བཞིན་འགྲོ་ལྔ་དག་ན་བདེ་བ་མེད། །དེ་ཡི་སྡུག་བསྔལ་རྟག་ཏུ་མེས་མཚོན་རྒྱ་ཚྭ་ལ་སོགས་རེག་སྐྱེས་བཞིན། །མི་གཙང་བ་ལ་དྲི་ཞིམ་པ་མེད་པ་བཞིན་དུ་འཁོར་བའི་ལམ་ལྔ་དག་ན་བདེ་བ་རང་མཚན་པ་མེད་ཅིང་188སྡུག་བསྔལ་ཕྱིར་བཅོས་ཀྱི་

བདེ་བ་ཙམ་ལ་བདེ་བ་རང་མཚན་པར་ཞེན་ནས་འཁོར་བ་དེ་ན་སྡུག་བསྔལ་དུས་རྟག་ཏུ་མེ་དང༌། མཚོན་དང༌། ཁ་བ་དང་རྨ་ལ་རྒྱ་ཚྭ་ལ་སོགས་པ་རེག་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་སྡུག་བསྔལ་བཞིན་དུ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རང་བཞིན་ལས་མ་འདས་པའོ། །གཉིས་པ་(དེ་ཞི་བའི་ཐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་)ལ་གསུམ། དམ་པའི་ཆོས་སྟོན་པར་མཛད་པ་དང༌། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་དང༌། ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་གོམས་པར་བྱ་བར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་(དམ་པའི་ཆོས་སྟོན་པར་མཛད་པ་)ནི། ཐུགས་རྗེའི་སྤྲིན་ལས་དམ་ཆོས་ཆར་ཆེན་དེ་རབ་ཞི་བྱེད་
རབ་ཏུ་འབེབས། །ཐུགས་རྗེའི་སྤྲིན་ལས་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆར་ཆེན་པོ་འཁོར་བའི་
སྡུག་བསྔལ་དེ་རབ་ཏུ་ཞི་བར་བྱེད་པ་རབ་ཏུ་འབེབས་ཤིང་ཕབ་པས་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་འཇོམས་པར་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་(དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་) ནི། ལྷ་ལ་འཆི་འཕོ་མི་ལ་ཡོངས་ཚོལ་སྡུག་བསྔལ་ཞེས་བྱར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། །ཤེས་རབ་ལྡན་པ་ལྷ་མིའི་དབང་ཕྱུག་མཆོག་ལའང་མངོན་པར་འདོད་མེད་དེ། །ཤེས་རབ་དང་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་རབ་དད་པའི་རྗེས་འབྲངས་ལ། །འདི་ནི་སྡུག་བསྔལ་འདི་རྒྱུ་འདི་ནི་འགོག་ཅེས་ཤེས་པས་མཐོང་ཕྱིར་རོ། །ལྷ་ལ་འཆི་འཕོ་བའི་སྡུག་བསྔལ་དང༌། མི་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་

188 སྐུ་འབུམ་དང་ཤེས་རིག་༽ལྔ་དག་ན་བདེ་བ་དང་མཚན་པ་མེད་ཅིང་

465

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀལོ་ཞེས་བྱ་བར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་བཅོས་མ་མིན་པ་སྐྱེས་ཤིང་ཐར་པའི་ལམ་ཁོང་དུ་ཆུད་ནུས་པའི་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པ་ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་

དང་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བ་སོགས་ལྷ་དང་མིའི་དབང་ཕྱུག་མཆོག་ལའང་མངོན་པར་འདོད་པའི་སྲེད་པ་མེད་དེ་ནང་གི་རྐྱེན་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་དང་ཐར་པའི་ཕན་ཡོན་ཁོང་དུ་ཆུད་ནུས་པའི་ཤེས་རབ་དང་ནི་ཕྱིའི་རྐྱེན་
གཞན་གྱི་སྒྲའི་བདག་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་རབ་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཕུང་པོ་འདི་ནི་སྡུག་བསྔལ་དང༌། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་འདི་ནི་རྒྱུ་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་འགགས་པ་འདི་ནི་འགོག་པའི་བདེན་པ་དང༌། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ནི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དག་གོ །ཞེས་ཤེས་པས་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་(ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་གོམས་པར་བྱ་བར་བསྟན་པ་)ནི།
ནད་ནི་ཤེས་བྱ་ནད་ཀྱི་རྒྱུ་ནི་སྤང་བྱ་ལ། །བདེ་གནས་ཐོབ་བྱ་སྨན་ནི་བསྟེན་པར་བྱ་བ་
ལྟར། །སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་དང་དེ་འགོག་པ་དང་དེ་བཞིན་ལམ། །ཤེས་བྱ་སྤང་བྱ་རིག་པར་བྱ་ཞིང་བསྟེན་པར་བྱ། །ནད་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་ལེགས་པར་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་ན་ནད་
ཀྱི་རྒྱུ་སྤོང་འདོད་དང༌། ནད་ཞི་བའི་ཐབས་ལ་དོན་གཉེར་མི་འབྱུང་བས་ཐོག་མར་ནད་ནི་ཉེས་དམིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང༌། དེ་ཡང་རྒྱུ་མ་སྤངས་པར་སྤོང་མི་
ནུས་པར་མཐོང་ནས་ནད་ཀྱི་རྒྱུ་ནི་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལ་ནད་ཟད་པའི་བདེ་བར་
གནས་པ་ཐོབ་པར་བྱ་བ་དང༌། ནད་ཀྱི་རྒྱུ་འགོག་པའི་སྨན་ནི་བསྟེན་པར་བྱ་བ་ལྟར།
ཐོག་མར་མི་རྟག་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པ་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་

466

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

སྡུག་བསྔལ་ཉེས་དམིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་ལ། སྡུག་བསྔལ་ཚེར་མ་འདོན་པ་
ལྟར་སྤོང་མི་ནུས་ཤིང༌། རྒྱུ་བཀག་པའི་སྒོ་ནས་སྤོང་དགོས་པར་མཐོང་ནས་རྒྱུ་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་སྤང་བྱ་དང༌། ཀུན་འབྱུང་སྤོང་ནུས་སུ་མཐོང་བ་ན་སྡུག་བསྔལ་འགགས་པའི་འགོག་པ་རྒྱུད་ལ་རིག་པར་བྱ་ཞིང་མངོན་དུ་བྱ་ནུས་སུ་མཐོང་བ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་དེ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡང་ལམ་ཡང་དང་ཡང་དུ་རྒྱུད་ལ་བརྟེན་པར་བྱ་ཞིང་གོམས་པར་བྱ་བར་མཐོང་ནས་དེ་ལྟར་ཉམས་སུ་བླངས་པས་ཐར་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་དོ། །
གཉིས་པ་འཕྲིན་ལས་གསུམ་དཔེས་མཚོན་ཏེ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། ཚངས་པའི་སྤྲུལ་པས་སྐུ་དང་གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་མཚོན་ཏེ་བསྟན་པ་དང༌། ཉི་མའི་དཔེས་
ཐུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་མཚོན་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་(ཚངས་པའི་སྤྲུལ་པས་སྐུ་དང་གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་མཚོན་ཏེ་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ (མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། ཚངས་པ་ཆེན་པོ་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། སྐུ་དང་གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་འབད་པ་མེད་པར་འཇུག་པའི་དཔེ་དོན་དང༌། གདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་གི་བསམ་པའི་ངོར་རེ་ཤིག་ནུབ་པར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་(སྐུ་དང་གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་འབད་པ་མེད་པར་འཇུག་པའི་དཔེ་དོན་)ལ་གསུམ། གདུལ་བྱ་རྒྱུད་དག་པ་ལ་འཕྲིན་ལས་འཇུག་པའི་དཔེ་དོན་དང༌། དེ་ལས་ཞན་པ་ལ་སྦྱོར་བའི་དཔེ་དོན་དང༌། འཕྲིན་ལས་འཇུག་པའི་རྒྱུའོ། །དང་པོ་(གདུལ་བྱ་རྒྱུད་དག་པ་ལ་འཕྲིན་ལས་འཇུག་པའི་དཔེ་དོན་)ལ་གཉིས། དཔེ་དང༌། དོན་ནོ། །
དང་པོ་(དཔེ་)ནི། ཇི་ལྟར་ཚངས་པ་ཚངས་པ་ཡི། །གནས་ནས་འཕོ་བ་མེད་

467

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀབཞིན་དུ། །ལྷ་ཡི་གནས་ནི་ཐམས་ཅད་དུ། །སྣང་བ་འབད་མེད་སྟོན་པ་ལྟར། །ཇི་ལྟར་ཚངས་པ་ཆེན་པོ་ཚངས་པ་ཡི་གནས་ནས་འཕོ་བ་མེད་པ་བཞིན་དུ་འདོད་པའི་ལྷའི་གནས་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་ཆགས་བྲལ་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་སྣང་བ་འབད་པ་མེད་པར་སྟོན་པ་ལྟར་རོ། །
གཉིས་པ་(དོན་)ནི། དེ་བཞིན་ཐུབ་པ་ཆོས་སྐུ་ལས། །བསྐྱོད་པ་མེད་པར་ཁམས་ཀུན་ཏུ། །སྐལ་ལྡན་རྣམས་ལ་འབད་མེད་པར། །སྤྲུལ་པ་དག་ནི་སྟོན་པར་མཛད། །དེ་བཞིན་དུ་ཐུབ་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་བའི་ཆོས་ཀྱི་

སྐུ་ལས་བསྐྱོད་པ་མེད་པར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀུན་ཏུ་གདུལ་བྱ་སྐལ་ལྡན་རྣམས་

ལ་འབད་པ་མེད་པར་སྤྲུལ་པ་དག་གིས་ཆོས་སྟོན་པར་མཛད་དོ། །གཉིས་པ་(དེ་ལས་ཞན་པ་ལ་སྦྱོར་བའི་དཔེ་དོན་)ལ་གཉིས། དཔེ་དང༌། དོན་ནོ། །དང་པོ་(དཔེ་)ནི། ཇི་ལྟར་ཚངས་རྟག་གཞལ་ཡས་ཁང་ལས་མི་གཡོ་འདོད་ཁམས་ཞུགས་པ་དེ། །ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་

མཐོང་དེ་མཐོང་དེ་ཡང་ཡུལ་ལ་དགའ་བ་སྤོང་བྱེད་ལྟར། །ཇི་ལྟར་ཚངས་པ་དུས་རྟག་ཏུ་རང་གི་གཞལ་ཡས་ཁང་ལས་མི་གཡོ་བཞིན་དུ་རང་འདྲའི་གཟུགས་ཤིག་སྤྲུལ་ནས་འདོད་ཁམས་ཀྱི་ལྷའི་ནང་དུ་ཞུགས་པ་དེ་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་ཞིང་དེ་མཐོང་
བའི་ལྷ་རྣམས་ལ་འདོད་པའི་ཉེས་དམིགས་བཤད་པས་འདོད་པའི་ལྷ་དེའང་ཡུལ་ལ་དགའ་བའི་སྲེད་པ་སྤོང་བར་བྱེད་པ་ལྟར་རོ། །
གཉིས་པ་(དོན་)ནི། དེ་བཞིན་བདེ་གཤེགས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལས་མི་བསྐྱོད་འཇིག་རྟེན་
ཁམས་ཀུན་ཏུ། །སྐལ་ལྡན་གྱིས་མཐོང་དེ་མཐོང་དེ་ཡང་རྟག་ཏུ་དྲི་མ་ཀུན་སེལ་བྱེད། །དེ་བཞིན་དུ་བདེ་གཤེགས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལས་མི་འསྐྱོད་བཞིན་དུ་འཇིག་རྟེན་ཀུན་

468

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།
ཏུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་དེ་སྐལ་ལྡན་གྱིས་མཐོང་ལ་དེ་མཐོང་བ་དེའང་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་དམ་ཆོས་བསྟན་པའི་དོན་ཉམས་སུ་བླངས་པ། རྟག་ཏུ་དྲི་མ་ཀུན་སེལ་བར་བྱེད་ཅིང་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱེད་དོ། །གསུམ་པ་(འཕྲིན་ལས་འཇུག་པའི་རྒྱུ་)ནི། སྔོན་གྱི་རང་ཉིད་སྨོན་ལམ་དང༌། །ལྷ་
རྣམས་ཀྱི་ནི་དགེ་བའི་མཐུས། །ཇི་ལྟར་ཚངས་པ་འབད་མེད་སྣང༌། །རང་བྱུང་སྤྲུལ་སྐུ་དེ་བཞིན་ནོ། །ཚངས་པས་སྔོན་གྱི་རང་ཉིད་ཀྱི་སྨོན་ལམ་དང་འདོད་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་
དགེ་བའི་མཐུས་ཇི་ལྟར་ཚངས་པ་འབད་པ་མེད་པར་སྣང་ཞིང་ཆོས་སྟོན་པ་ལྟར་རང་འབྱུང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྲུལ་སྐུ་གདུལ་བྱ་ལ་སྣང་ནས་ཆོས་སྟོན་པ་ཡང་སྔོན་གྱི་སྨོན་
ལམ་དང་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་དག་པའི་མཐུ་ལས་འབྱུང་བ་སྟེ། དེ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་(གདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་གི་བསམ་པའི་ངོར་རེ་ཞིག་ནུབ་པར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་)ནི།
མཚམས་སྦྱར་བ་རེས་འགའ་མི་སྣང་བ་ལས་ནི་ཞེས་སོ། །དོན་བཤད་པ་ནི། འཕོ་དང་ལྷུམས་འཇུག་བལྟམས་དང་ཡབ་ཀྱི་ཁབ་གཤེགས་དང༌། །དགྱེས་རོལ་པ་དང་དབེན་
པར་སྤྱོད་དང་བདུད་བཅོམ་དང༌། །བྱང་ཆུབ་ཆེ་བརྙེས་ཞི་བའི་གྲོང་དུ་ལམ་སྟོན་དག བསྟན་ནས་ཐུབ་པ་སྐལ་མེད་མིག་གི་ལམ་མི་འགྱུར། །དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་ནས་འཕོ་
བ་དང༌། ཡུམ་གྱི་ལྷུམས་སུ་འཇུག་པ་དང༌། །ལུམྦིའི་ཚལ་དུ་189སྐུ་བལྟམས་པ་དང༌།
སེར་སྐྱའི་གནས་སུ་ཡབ་ཀྱི་ཁབ་ཏུ་གཤེགས་པ་དང༌། བཙུན་མོའི་འཁོར་གྱིས་

དགྱེས་པར་རོལ་པ་དང༌། རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་དབེན་པར་དཀའ་བ་སྤྱོད་པ་དང༌། བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་དྲུང་དུ་གཤེགས་ནས་བདུད་བཅོམ་པ་དང༌། ཐོ་རངས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་

189 སྐུ་འབུམ་༽ལུམྦའི་ཚལ་དུ སྒོ་མང་༽ལུ་མི་བའི་ཚལ་དུ

469

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀབརྙེས་པ་དང༌། ཞི་བའི་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ལམ་སྟོན་པ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བའི་
མཛད་པ་དག་བསྟན་ནས་ཐུབ་པ་རེ་ཞིག་གདུལ་བྱ་སྐལ་བ་མེད་པའི་མིག་གི་ལམ་དུ་མི་འགྱུར་བར་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཚུལ་སྟོན་པར་མཛད་དོ། །དེས་ན་སྟོན་པའི་སྐུ་དང་གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་ལ་ཟད་པ་མི་སྲིད་པས་རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་ལ་སོགས་པ་སངས་རྒྱས་མཐོང་བའི་རྒྱུ་ལ་འབད་རིགས་པར་བསྟན་ཏོ། །གཉིས་པ་(ཉི་མའི་དཔེས་ཐུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་མཚོན་ཏེ་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། ཉི་མ་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པའོ། །དང་པོ་(བསྟན་པ་)ནི། ཇི་ལྟར་ཉི་མས་གདུངས་པའི་དུས་གཅིག་ཚེ་ཉིད་ལ། །པད་སོགས་རྒྱས་དང་ཀུ་མུ་ད་ནི་རབ་ཟུམ་པ། །ཆུ་སྐྱེས་ཕྱེ་དང་ཟུམ་པའི་ཡོད་ཏན་སྐྱོན་དག་ལ། །ཉི་མ་རྟོག་མེད་འདིར་ནི་འཕགས་པའི་ཉི་དེ་བཞིན། །ཇི་ལྟར་ཉི་མའི་འོད་ཀྱིས་གདུངས་པས་

དུས་གཅིག་གི་ཚེ་ཉིད་ལ་པདྨ་སོགས་རྒྱས་པ་དང་ཀུ་མུ་ད་ནི་ཁ་རབ་ཏུ་ཟུམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཡང་ཆུ་སྐྱེས་ཁ་ཕྱེ་བའི་ཡོན་ཏན་དང༌། ཀུ་མུ་ད་ཁ་ཟུམ་པའི་སྐྱོན་དག་ལ་ཉི་མ་དེ་ལྟར་བྱའོ་སྙམ་པའི་རྟོག་པ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་
མཛད་པའི་སྐབས་འདིར་ནི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་གསུང་གི་ཉི་མའི་འོད་ཀྱང་གདུལ་བྱའི་ཕན་གནོད་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་དཔེ་དེ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་(བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ཉི་མ་དང་དཔེ་དོན་སྦྱར་བ་དང༌། ཉི་མ་ལས་ཆེས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའོ། །དང་པོ་(ཉི་མ་དང་དཔེ་དོན་སྦྱར་བ་)ལ་གསུམ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པར་འཇུག་པའི་དཔེ་དོན་དང༌། མུན་པ་སེལ་བའི་འོད་འགྱེད་པའི་ཚུལ་

470

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

བཤད་པ་དང༌། སྣོད་ལ་རིམ་གྱིས་འབབ་པའི་དཔེ་དོན་ནོ། །དང་པོ་(རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པར་འཇུག་པའི་དཔེ་དོན་)ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། རྩ་བའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ནི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(རྩ་བ་
)ལ་གཉིས། དཔེ་དང༌། དོན་ནོ། །དང་པོ་(དཔེ་)ནི། ཇི་ལྟར་ཉི་མ་རྟོག་མེད་པར། །རང་འོད་ཅིག་ཆར་སྤྲོས་པ་ཡིས། །པདྨ་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་དང༌། །གཞན་དག་སྨིན་པར་

བྱེད་པ་ལྟར། །ཇི་ལྟར་ཉི་མ་རྟོག་པ་མེད་པར་190རང་གི་འོད་ཅིག་ཅར་སྤྲོས་པ་ཡིས་པདྨ་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་དང་ལོ་ཏོག་གཞན་དག་སྨིན་པར་བྱེད་པ་དང༌། ཀུ་མུ་ད་ཁ་
ཟུམ་པར་བྱེད་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་(དོན་)ནི། དེ་བཞིན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡི། །ཉི་མ་དམ་ཆོས་འོད་ཟེར་དག །གདུལ་བྱའི་སྐྱེ་བོའི་པདྨ་ལ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པར་འཇུག །དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡི་གསུང་གི་ཉི་མ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་འོད་
ཟེར་དག་གདུལ་བྱའི་སྐྱེ་བོའི་པདྨ་ལ་འབད་རྩོལ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པར་འཇུག་པའོ། །
གཉིས་པ་(མུན་པ་སེལ་བའི་འོད་འགྱེད་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌།
སྣོད་ཀྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའོ། །དང་པོ་(དངོས་ཀྱི་དོན་)ནི། ཆོས་དང་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་དག་
གིས། །བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོ་མཁར་ཤར་བའི། །ཀུན་མཁྱེན་ཉི་མ་འགྲོ་བར་ནི། །ཡེ་ཤེས་འོད་ཟེར་སྤྲོ་བར་མཛད། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་དག་གིས་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་དྲུང་བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོའི་ནམ་མཁར་ཤར་བ་ཀུན་མཁྱེན་གསུང་གི་ཉི་
མ་འགྲོ་བར་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འོད་ཟེར་སྤྲོ་བར་མཛད་པས་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་སྨིན་པ་དང་

190 སྐུ་འབུམ་༽ཉི་མ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པར་

471

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀགྲོལ་བར་མཛད་དོ། །
གཉིས་པ་(སྣོད་ཀྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་)ནི། གང་ཕྱིར་གདུལ་བྱ་དག་པ་ཡི། །ཆུ་ཡི་སྣོད་ནི་ཐམས་ཅད་ལ། །བདེ་གཤེགས་ཉི་མའི་གཟུགས་བརྙན་ནི། །དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཅིག་ཅར་འཆར། །ཆུ་དྲི་མ་མེད་པའི་སྣོད་དུ་ཟླ་བའི་གཟུགས་བརྙན་འཆར་བ་ལྟར་གང་གི་ཕྱིར་གདུལ་བྱ་རྒྱུད་དག་པ་ཡི་ཆུའི་སྣོད་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ཉི་མའི་གཟུགས་བརྙན་ནི་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཅིག་ཅར་འཆར་བའོ། །གསུམ་པ་(སྣོད་ལ་རིམ་གྱིས་འབབ་པའི་དཔེ་དོན་)ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། རྩ་བའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། དེ་ལྟར་ཞེས་སོ། །སེམས་ཅན་གྱི་ཚོགས་གསུམ་ནི། ཡང་དག་པར་ངེས་པ་དང༌། མ་ངེས་པ་དང༌། ལོག་པར་ངེས་པའོ། །
གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(མདོར་བསྟན་པ་)ནི། རྟག་ཏུ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པའི། །ཆོས་དབྱིངས་ནམ་མཁའི་
དཀྱིལ་དུ་ནི། །སངས་རྒྱས་ཉི་མ་གདུལ་བྱ་ཡི། །རི་ལ་ཇི་ལྟར་འོས་པར་འབབ། །དུས་རྟག་ཏུ་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པ་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་ནམ་མཁའི་དཀྱིལ་དུ་ནི་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཉི་མ་རྒྱུད་དག་མ་དག་གི་རིམ་པ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཡོད་པའི་གདུལ་བྱའི་རི་ལ་ཇི་ལྟར་འོས་པ་འབབ་བོ། །གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ནི། ཇི་ལྟར་རྒྱ་ཆེན་འོད་ཟེར་སྟོང་ལྡན་ཉི་ཤར་འདི། །འཇིག་རྟེན་ཀུན་ཏུ་སྣང་བར་བྱས་ནས་རིམ་གྱིས་ནི། །མཆོག་དང་བར་མ་དམན་པའི་རི་ལ་འབབ་དེ་བཞིན། །རྒྱལ་བའི་ཉི་མ་སེམས་ཅན་ཚོགས་ལ་རིམ་གྱིས་འབབ། །ཇི་ལྟར་ཐག་རིང་པོ་སྣང་བར་བྱེད་པས་རྒྱ་ཆེན་པོའི་འོད་ཟེར་སྟོང་དང་ལྡན་པའི་ཉི་མ་ཤར་བའི་སྐབས་འདིར་འཇིག་རྟེན་ཀུན་ཏུ་སྣང་བར་བྱས་ནས་རིམ་

472

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།
གྱིས་ནི་མཐོ་དམན་འབྲིང་གསུམ་གྱི་མཆོག་དང༌། བར་མ་དང་དམན་པའི་རི་ལ་
འབབ་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་བའི་ཉི་མ་སེམས་ཅན་གྱི་ཚོགས་ལ་ཡོན་ཏན་ཆེ་ཆུང་གི་བྱེ་བྲག་གིས་རིམ་གྱིས་འབབ་བོ། །
གཉིས་པ་(ཉི་མ་ལས་ཆེས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་)ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
རྩ་བའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་འོད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཉི་མའི་འོད་
ལས་191ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་བ་ནི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ནི། ཞིང་ཀུན་ནམ་མཁའི་མཐིལ་སྤྲོ་ཉི་མ་ལ་མེད་ལ། །མི་ཤེས་མུན་བཀབ་ཤེས་བྱའི་དོན་སྟོན་པ་ཡང་མིན། །ཐུགས་རྗེའི་བདག་ཉིད་སྣ་ཚོགས་མདོག་བཀྱེའི་འོད་ཚོགས་ཀྱིས། །གསལ་

བ་དག་ནི་འགྲོ་ལ་ཤེས་བྱའི་དོན་སྟོན་མཛད། །སངས་རྒྱས་གྲོང་དུ་གཤེགས་ཚེ་མིག་དང་མི་ལྡན་པ་ཡི་སྐྱེ་བོ་རྣམས། །མཐོང་ཞིང་དོན་མེད་ཚོགས་བྲལ་དོན་དེ་མཐོང་བ་ལས་ནི་མྱོང་བ་དང༌། །གཏི་མུག་གིས་ལྡོངས་སྲིད་པའི་མཚོར་ལྷུང་ལྟ་བའི་མུན་པས་
བསྒྲིབས་པ་རྣམས། །སངས་རྒྱས་ཉི་མའི་འོད་ཀྱིས་བློ་སྣང་མ་མཐོང་བ་ཡི་གནས་
མཐོང་འགྱུར། །ནོར་བུ་དང་མར་མེའི་འོད་ལ་སོགས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཉི་མ་ནི་ཡུལ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་ཁྱབ་པ་དང་ཕན་འདོགས་པ་ཆེ་བས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ལ། དེ་བས་ཀྱང་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་འོད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་
ཀུན་ཏུ་ཁྱབ་པར་སྤྲོ་བ་དང༌། ནམ་མཁའི་མཐིལ་མ་ལུས་པར་ཁྱབ་པར་སྤྲོ་བའི་ནུས་པ་ཉི་མ་ལ་མེད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེའི་འོད་ཟེར་ཞིང་ཀུན་དང་ནམ་མཁའི་
མཐར་ཐུག་པར་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཉི་མ་ལ་མ་རིག་པའི་མུན་པ་སེལ་བའི་ནུས་པ་མེད་

191 སྐུ་འབུམ་༽ཉི་མའི་འོད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་

473

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀཔས་མི་ཤེས་པའི་མུན་པས་བཀབ་པ་ལ་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པའི་ཤེས་བྱའི་དོན་སྟོན་པའི་ནུས་པ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་ལ་ཐུགས་རྗེའི་བདག་ཉིད་འཕྲིན་ལས་སྣ་ཚོགས་པའི་མདོག་བཀྱེ་བའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་འོད་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་བློ་གསལ་བ་དག་
ལའམ། ཞིང་ཀུན་གསལ་བ་དག་ལ་འགྲོ་བ་ལ་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པའི་ཤེས་བྱའི་དོན་སྟོན་པར་མཛད་ཅིང༌། མ་རིག་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་མ་ལུས་པ་འཇོམས་པར་མཛད་དོ། །སངས་རྒྱས་གྲོང་དུ་གཤེགས་པའི་ཚེ་མིག་དང་མི་ལྡན་པའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་མིག་གིས་གཟུགས་མཐོང་ཞིང་དོན་མེད་པ་ངན་འགྲོའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཚོགས་དང་བྲལ་བར་བྱས་ནས་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་ཐབས་ཀྱི་དོན192་དེ་མཐོང་བ་ལས་ནི་
མྱོང་བ་དང་གཏི་མུག་གིས་མདོངས་ཤིང་སྲིད་པའི་རྒྱ་མཚོར་ལྷུང་བ་དང༌། མཐར་འཛིན་གྱི་ལྟ་བའི་མུན་པས་བསྒྲིབས་པ་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེའི་ཉི་མའི་
འོད་ཀྱིས་བློ་གྲོས་སྣང་བར་བྱས་ཏེ། སྔོན་མ་མཐོང་བའི་གནས་མངོན་མཐོ་ཁྱད་པར་ཅན་དང༌། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་མཐོང་ཞིང་ཐོབ་པར་འགྱུར་བར་མཛད་དོ། །
གསུམ་པ་གསང་བའི་གནས་གསུམ་དཔེས་མཚོན་ཏེ་བསྟན་པ་ལ་གསུམ།
ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུའི་དཔེས་བཤད་པ་དང༌། གསུང་གི་གསང་
བ་193སྒྲ་བརྙན་གྱི་དཔེས་བཤད་པ་དང༌། སྐུའི་གསང་བ་ནམ་མཁའི་དཔེས་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་(ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུའི་དཔེས་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་
192 སྐུ་འབུམ་༽ངེས་ལེགས་ཀྱི་དོན་
193 སྐུ་འབུམ་དང་ཤེས་རིག་༽གསུང་གིས་གསང་བ་

474

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། རྣམ་རྟོག་མེད་པར་དོན་ཐམས་ཅད་བསྒྲུབ་པ་དང༌། འབྱུང་བ་རྙེད་པར་དཀའ་བ་དཔེས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(རྣམ་རྟོག་མེད་པར་དོན་ཐམས་ཅད་བསྒྲུབ་པ་)ལ་གཉིས། བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པའོ། །དང་པོ་ (བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། དཔེ་དང༌། དོན་ནོ། །
དང་པོ་(དཔེ་)ནི། ཇི་ལྟར་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ནི། །རྟོག་པ་མེད་ཀྱང་ཅིག་ཅར་དུ། །སྤྱོད་ཡུལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི། །བསམ་ཀུན་སོ་སོར་རྫོགས་བྱེད་ལྟར། །ཇི་
ལྟར་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ནི་རྟོག་པ་མེད་ཀྱང་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་རྩེར་

བཀོད་ནས་མཆོད་ཅིང་གསོལ་བ་འདེབས་པ་སོགས་བྱེད་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ན་གནས་
པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་ཟས་གོས་ལ་སོགས་པའི་བསམ་པ་ཀུན་སོ་སོར་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་
ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་(དོན་)ནི། དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་ཡིད་བཞིན་ལ། །བརྟེན་ནས་བསམ་པ་ཐ་དད་རྣམས། །སྣ་ཚོགས་ཆོས་ནི་ཐོས་གྱུར་ཀྱང༌། །དེ་ནི་དེ་ལ་རྣམ་མི་རྟོག །དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ལ་བརྟེན་ནས་
གདུལ་བྱ་བསམ་པ་ཐ་དད་པ་རྣམས་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་སྣ་ཚོགས་པའི་ཆོས་ནི་ཐོས་པར་མཛད་པར་འགྱུར་ཡང་སངས་རྒྱས་དེ་ནི་དེ་ལ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཅིང་འབད་རྩོལ་ཉེ་བར་ཞི་བས་འཇུག་པའོ། །གཉིས་པ་(བཤད་པ་)ནི། ཇི་ལྟར་ནོར་བུ་རིན་ཆེན་རྟོག་མེད་འདོད་པའི་ནོར། །འབད་པ་མེད་པར་གཞན་པ་དག་ལ་རབ་སྟེར་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཐུབ་པ་འབད་མེད་ཇི་ལྟར་འོས་པར་ནི། །གཞན་གྱི་དོན་དུ་སྲིད་པ་ཇི་སྲིད་རྟག་ཏུ་བཞུགས། །ཇི་
ལྟར་ནོར་བུ་རིན་ཆེན་རྟོག་པ་མེད་པར་འདོད་པའི་ནོར་འབད་པ་མེད་པར་སེམས་ཅན་

475

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀཞན་པ་དག་194ལ་རབ་ཏུ་སྟེར་བ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་ཐུབ་པ་འབད་པ་མེད་པར་ཇི་ལྟར་གདུལ་བྱའི་ཁམས་དང་བསམ་པ་ལ་སོགས་པ་དང་འཚམ་ཞིང༌། འོས་པ་ནི་གཞན་གྱི་དོན་དུ་སྲིད་པ་ཇི་སྲིད་པར་དུས་རྟག་ཏུ་བཞུགས་སོ། །གཉིས་པ་(འབྱུང་བ་རྙེད་པར་དཀའ་བ་དཔེས་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
རྩ་བའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(རྩ་བ་) ནི། གང་ཕྱིར་རྒྱ་མཚོ་ས་འོག་གནས་དེ་ལ་འདོད་པས། །ཇི་ལྟར་ནོར་བུ་བཟང་པོ་འགྲོ་འདིར་རབ་རྙེད་དཀའ། །དེ་བཞིན་འགྲོ་བ་ཤིན་ཏུ་སྐལ་ངན་ཉོན་མོངས་ཟིན། །ཡིད་འདིར་བདེ་གཤེགས་མཐོང་བ་རྙེད་དཀར་ཤེས་པར་བྱ། །ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ལ་དོན་དུ་གཉེར་ཞིང་འདོད་པས་ཇི་ལྟར་ནོར་བུ་བཟང་པོ་འགྲོ་བ་འདིར་རབ་ཏུ་རྙེད་པར་དཀའ་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་ན། རྒྱ་མཚོའི་ནང་སའི་འོག་ན་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་འགྲོ་བ་ཤིན་ཏུ་སྐལ་བ་ངན་ཞིང་སངས་རྒྱས་མཐོང་བ་ལ་བསྒྲིབ་པར་བྱེད་པའི་ཉོན་
མོངས་ཀྱིས་ཟིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་ཡིད་འདིར་བདེ་གཤེགས་མཐོང་བ་རྙེད་པར་དཀའ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །
གཉིས་པ་(གསུང་གི་གསང་བ་སྒྲ་བརྙན་གྱི་དཔེས་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། རྩ་བའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། སྒྲ་བརྙན་གྱི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ནི།
ཇི་ལྟར་སྒྲ་བརྙན་གྱི་ནི་སྒྲ། །གཞན་གྱི་རྣམ་རིག་ལས་བྱུང་བ། །རྣམ་རྟོག་མེད་ཅིང་བཟོ་
མེད་ལ། །ཕྱི་དང་ནང་ན་མི་གནས་ལྟར། །དེ་བཞིན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
གསུང༌། །གཞན་གྱི་རྣམ་རིག་ལས་བྱུང་བ། །རྣམ་པར་རྟོག་མེད་བཟོ་མེད་ཅིང༌། །ཕྱི་

194 སྐུ་འབུམ་༽ཞེན་པ་དག་

476

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

དང་ནང་ན་གནས་མ་ཡིན། །ཇི་ལྟར་སྒྲ་བརྙན་གྱི་ནི་སྒྲ་བྲག་ཅའི་སྒྲ་ནི་སྐྱེས་བུ་གཞན་
གྱི་ངག་གི་རྣམ་རིག་ཙམ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཡང་སྒྲ་དེ་ཀུན་སློང་གི་རྣམ་རྟོག་མེད་ཅིང་བྱེད་པ་ལྕེ་རྐན་སོགས་ཕྲད་པའི་བཟོ་མེད་པ་དང༌། དུང་སྒྲ་ལྟར་ཕྱི་དང་རྣམ་རྟོག་ལྟར་ནང་ན་མི་གནས་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ གསུང་195གདུལ་བྱ་
གཞན་གྱི་དད་པས་ཀུན་ནས་བསླང་བའི་ཕྱག་འཚལ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་རིག་གི་
རྐྱེན་ཙམ་ལས་བྱུང་བ་དང༌། ཀུན་སློང་གི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་ལ་ལྕེ་རྐན་སོགས་ཕྲད་པའི་བཟོ་མེད་ཅིང༌། དུང་སྒྲ་ལྟར་ཕྱི་དང་རྣམ་རྟོག་ལྟར་ནང་ན་གནས་པ་མ་ཡིན་པའོ། །གསུམ་པ་(སྐུའི་གསང་བ་ནམ་མཁའི་དཔེས་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
རྩ་བའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། ནམ་མཁའ་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ནི། ཅུང་ཟད་མེད་ཅིང་སྣང་བ་མེད། །དམིགས་པ་མེད་ཅིང་རྟེན་མེད་ལ། །མིག་གི་ལམ་ལས་རབ་འདས་པ། །གཟུགས་མེད་བསྟན་དུ་མེད་པ་ཡི། །མཁའ་ལ་ཇི་ལྟར་མཐོ་དང་དམའ། །མཐོང་ཡང་དེ་ནི་དེ་ལྟ་མིན། །དེ་བཞིན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ལ། །མཐོང་ཡང་དེ་ནི་དེ་ལྟ་མིན། །ནམ་མཁའ་གཟུགས་སུ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ཅིང་དགག་བྱ་བཅད་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་གསལ་བར་སྣང་བ་མེད་ལ། ཡོངས་གཅོད་དུ་དམིགས་པ་མེད་ཅིང་རྟེན་མེད་པའོ། །ཡང་ན་རིམ་པ་བཞིན་དུ་མཚན་ཉིད་མེད་པ་དང༌། དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དུ་མེད་པ་དང༌། དམིགས་རྐྱེན་དུ་མེད་པ་དང༌། བདག་རྐྱེན་དུ་མེད་པའོ། །མིག་གི་ལམ་ལས་རབ་ཏུ་འདས་པ་དང༌། དེ་ཉིད་བཤད་པ་ནི། གཟུགས་མེད་པ་དང་འདིའོ་ཞེས་བསྟན་དུ་མེད་པ་ཡི་ནམ་མཁའ་ལ་ཇི་ལྟར་མཐོ་བ་དང་དམའ་

195 སྐུ་འབུམ་༽ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་

477

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀབའི་ཚུལ་དུ་མཐོང་ཡང་དེ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་གྲུབ་པ་མིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་ནས་འཕོ་བ་དང༌། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ལ་མཐོང་ཡང་དེ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་གྲུབ་པ་མིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་གསར་དུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་ལྟར་སྣང་ཡང་དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། །
བཞི་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་དཔེས་མཚོན་ཏེ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། མཚམས་
སྦྱར་བ་དང༌། རྩ་བའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། ས་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(རྩ་བ་) ནི། ཇི་ལྟར་ས་ལས་སྐྱེ་བ་ཀུན། །རྟོག་མེད་ས་ལ་བརྟེན་ནས་ནི། །འཕེལ་དང་བརྟེན་དང་ཡངས་འགྱུར་ལྟར། །དེ་བཞིན་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ས། །རྣམ་རྟོག་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། །འགྲོ་བའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམས། །མ་ལུས་པར་ནི་འཕེལ་བར་འགྱུར། །ཇི་ལྟར་ས་ལས་སྐྱེ་བ་ལོ་ཏོག་ལ་སོགས་པ་ཀུན་བདག་ནི་སས་བསྐྱེད་པའོ་སྙམ་པ་དང༌། ས་ཡང་འདི་དག་བདག་གིས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ་སྙམ་པའི་རྟོག་པ་མེད་ཀྱང་ས་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བ་དང༌། རྒྱུན་བརྟན་པ་དང་ཡལ་ག་སོགས་ཡངས་ཤིང་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་རྫོགས་པའི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེའི་ས་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱའོ་སྙམ་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་
པ་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲོ་བའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ནི་མ་ལུས་པར་སྔར་མེད་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་དང་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་དང༌། འཕེལ་བ་མཐར་ཕྱིན་པར་འགྱུར་བར་མཛད་དོ། །
གཉིས་པ་དཔེ་རྣམས་ཀྱི་བསྡུས་པའི་དོན་གྱི་དཔེའི་དགོས་པ་བཤད་པ་ལ་

478

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། དཔེ་རྣམས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་དོན་ནི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་

དོན་དང༌། དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དོ། །དང་པོ་(དངོས་ཀྱི་དོན་)ནི། འབད་རྩོལ་མེད་པར་བྱ་བ་འགའ། བྱེད་པ་མཐོང་མེད་དེ་བས་ན། །གདུལ་བྱའི་ཐེ་ཚོམ་བཅད་པའི་ཕྱིར། །དཔེ་རྣམ་དགུ་ནི་བསྟན་པ་ཡིན། །སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་འབད་རྩོལ་མེད་པར་ལུས་ཀྱི་སྒུལ་བསྐྱོད་དང་ཆོས་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་འགའ་བྱེད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མཐོང་བ་མེད་པ་དེ་བས་ན་སངས་རྒྱས་ལ་ཀུན་སློང་གི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ན་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་ཆོས་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པ་ཇི་ལྟར་འཐད་སྙམ་པའི་གདུལ་བྱའི་ཐེ་ཚོམ་བཅད་པའི་ཕྱིར་ཏུ་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་འཕྲིན་ལས་དང༌། གསང་
བའི་གནས་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་དཔེ་རྣམ་པ་དགུ་ནི་མདོ་ལས་བསྟན་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །
གཉིས་པ་(དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་)ལ་གཉིས། བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པའོ། །དང་པོ་(བསྟན་པ་)ནི། གང་དུ་དཔེ་དགུ་པོ་འདི་དག །རྒྱས་པར་རབ་ཏུ་བསྟན་གྱུར་བ། །མདོ་སྡེ་ཡི་ནི་མིང་ཉིད་ཀྱིས། །དེ་ཡི་དགོས་པ་བསྟན་པ་ཉིད། །མདོ་སྡེ་གང་དུ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་

གཟུགས་བརྙན་ལ་སོགས་པའི་དཔེ་དགུ་པོ་འདི་དག་རྒྱས་པར་རབ་ཏུ་བསྟན་པར་གྱུར་བ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ཡེ་ཤེས་སྣང་བ་རྒྱན་གྱི་མདོ་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་མདོ་སྡེ་ཡི་ནི་མིང་ཉིད་ཀྱིས་དཔེ་དགུ་སྨོས་པའི་མདོ་སྡེ་དེ་ཡི་དགོས་པ་ 196བསྟན་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་(བཤད་པ་)ནི། ཐོས་པ་ལས་བྱུང་ཤེས་

196 བློ་གླིང་དང་སྒོ་མང་༽དགོངས་པ་

479

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀཔ་ཡི། །སྣང་བ་རྒྱ་ཆེན་འདིས་བརྒྱན་པའི། །བློ་ལྡན་མྱུར་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི། །སྤྱོད་
ཡུལ་ཀུན་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར། །མདོ་སྡེའི་མིང་གིས་ཇི་ལྟར་བསྟན་སྙམ་ན་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དཔེ་དགུས་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་མདོ་སྡེ་འདི་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་ཡི་སྣང་བར་རྒྱ་ཆེན་པོ་འདིས་བརྒྱན་པའི་བློ་ལྡན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་མྱུར་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་ཀུན་ལ་ཡིད་ཆེས་ནས་
འཇུག་པར་འགྱུར་རོ། །
གསུམ་པ་དཔེས་མཚོན་པར་བྱ་བའི་དོན་བསྡུས་ཏེ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌། དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(དངོས་ཀྱི་དོན་)ལ་
གསུམ། དངོས་བསྟན་གྱི་དོན་མདོར་བསྟན་པ་དང༌། ཤུགས་བསྟན་གྱི་དོན་བཤད་པ་
དང༌། དངོས་བསྟན་གྱི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(དངོས་བསྟན་གྱི་དོན་མདོར་བསྟན་
པ་)ལ་གཉིས། བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པའོ། །དང་པོ་(བསྟན་པ་)ནི། དེ་དོན་བཻཌཱུར་བརྒྱ་
བྱིན་གྱི། །གཟུགས་བརྙན་ལ་སོགས་དཔེ་དག་ནི། །རྣམ་དགུ་བརྗོད་པ་དེ་ལ་ནི། །དེ་ཡི་བསྡུས་དོན་ངེས་པར་བཟུང༌། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་
འཇུག་པར་རྟོགས་པ་དེའི་དོན་བཻཌཱུརྱའི་ས་གཞི་ལ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་

ཤར་བ་ལ་སོགས་པ་དཔེ་དག་ནི་རྣམ་པ་དགུར་བརྗོད་པ་དེ་ལ་ནི་དཔེ་དགུ་སྨོས་པ་ལ་དོན་དགུ་ཡོད་པ་དེའི་བསྡུས་དོན་འདི་ཡིན་པར་ངེས་པར་བཟུང་བ་སྟེ་ཟུང་ཅིག་ཅེས་པའོ། །
གཉིས་པ་(བཤད་པ་)ནི། སྟོན་དང་གསུང་དང་ཁྱབ་པ་དང༌། །སྤྲུལ་དང་ཡེ་ཤེས་སྤྲོ་བ་དང༌། །ཐུགས་གསུང་སྐུ་ཡི་གསང་བ་དང༌། །ཐུགས་རྗེའི་བདག་ཉིད་ཐོབ་པ་

480

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

ཉིད། །འབད་རྩོལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་སྟོན་པ་དང༌། གསུང་དབྱངས་དང༌།
ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པའི་ཐུགས་དང༌། སྐུ་དང་གསུང་གི་ཕྲིན་ལས་སྤྲུལ་པ་
དང༌། ཐུགས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྤྲོ་བ་ཐུགས་ཀྱི་

197འཕྲིན་ལས་དང༌། ཐུགས་དང༌། གསུང་
དང༌། སྐུའི་གསང་བ་ཆེན་པོ་གསུམ་དང༌། ཐུགས་རྗེའི་བདག་ཉིད་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་གནས་གྱུར་མཐར་ཕྱིན་པ་ཐོབ་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྣམ་པ་དགུ་དཔེ་དགུ་ལ་བརྟེན་
ནས་ཁོང་དུ་ཆུད་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་འབད་པ་མེད་པར་རྒྱུན་མི་འཆད་
དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་(ཤུགས་བསྟན་གྱི་དོན་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པ་དང༌།
སྟོན་པ་སྐྱེ་འཆི་དང་བྲལ་ཞིང་འཕྲིན་ལས་འབད་མེད་དུ་འཇུག་པར་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་(བསྟན་པ་)ནི། རྒྱུན་ཀུན་རབ་ཞི་བ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཐུགས། །དྲི་མེད་བཻཌཱུར་བརྒྱ་བྱིན་གྱི། །གཟུགས་བརྙན་ཤར་བ་ལ་སོགས་བཞིན། །འཕྲིན་ལས་འཇུག་
པའི་ཚེ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་དམིགས་པ་དང་བཅས་པས་ཡུལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་རྒྱུན་ཀུན་རབ་ཏུ་ཞི་བ་ཡིན་ཏེ། འཕྲིན་ལས་འཇུག་པའི་ཚེ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཐུགས་མངའ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དྲི་མ་མེད་པའི་བཻཌཱུར་གྱི་

198ས་གཞི་
གཙང་མ་ལ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་ཤར་བས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་ཀྱང་འཇིག་
རྟེན་པ་རྣམས་ཀྱི་མངོན་མཐོའི་རྒྱུ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །
གཉིས་པ་(བཤད་པ་)ནི། འབད་རྩོལ་ཞི་བ་དམ་བཅའ་སྟེ། །རྟོག་མེད་ཐུགས་ནི་གཏན་ཚིགས་སོ། །རང་བཞིན་དོན་ནི་གྲུབ་དོན་དུ། །དཔེ་ནི་བརྒྱ་བྱིན་གཟུགས་
197 ཤེས་རིག་དང་སྒོ་མང་༽ཀྱིས་
198 སྐུ་འབུམ་༽བཻཌཱུརའི་ བློ་གླིང་༽བཻཌཱུརྱའི་

481

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀསོགས་ཡིན། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་ཡུལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་འབད་རྩོལ་ཉེ་བར་ཞི་བ་དམ་བཅའ་སྟེ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཐུགས་མངའ་བ་ནི་གཏན་ཚིགས་སོ། །རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དོན་ནི་གྲུབ་པའི་དོན་དུ་མཐུན་དཔེ་ནི་
བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་མཚོན་ནས་སྟོན་པ་སྐྱེ་འཆི་དང་
བྲལ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་དོན་ནི་གྲུབ་པའི་དོན་དུ་དཔེ་ནི་བརྒྱ་བྱིན་གཟུགས་སོགས་
ཡིན་ཞེས་པའོ། །
གསུམ་པ་(སྟོན་པ་སྐྱེ་འཆི་དང་བྲལ་ཞིང་འཕྲིན་ལས་འབད་མེད་དུ་འཇུག་པར་གྲུབ་པ་)ནི། འདིར་
ནི་སྐབས་དོན་འདི་ཡིན་ཏེ། །སྟོན་པ་ལ་སོགས་རྣམ་དགུ་ནི། །སྟོན་པ་སྐྱེ་འཆི་དང་བྲལ་བ། །འབད་པ་མེད་པར་རབ་འཇུག་པའོ། །དཔེ་དགུས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་
ལས་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་སྐབས་འདིར་ནི་སྐབས་དོན་བསྡུས་ན་འདི་ཡིན་ཏེ། སྐུ་སྟོན་པ་ལ་སོགས་རྣམ་པ་དགུ་ནི་སྟོན་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་སྐྱེ་འཆི་དང༌། ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་དང༌། བསམ་གྱིས་

མི་ཁྱབ་པར་བསྒྱུར་བའི་སྐྱེ་འཆི་དང་བྲལ་བར་གྲུབ་པས་འཕྲིན་ལས་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་དང༌། འབད་པ་མེད་པར་རབ་ཏུ་འཇུག་པར་གྲུབ་པའོ། །གསུམ་པ་(དངོས་བསྟན་གྱི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
རྩ་བའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། དོན་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ལ་གཉིས། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང༌། དེ་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(སྤྱིར་བསྟན་པ་)ནི། གང་ཞིག་
བརྒྱ་བྱིན་རྔ་དང་སྤྲིན་བཞིན་དང༌། །ཚངས་ཉིད་རིན་ཆེན་ཡིད་བཞིན་ནོར་རྒྱལ་
བཞིན། །སྒྲ་བརྙན་ནམ་མཁའ་ས་བཞིན་སྲིད་པའི་བར། །འབད་མེད་གཞན་དོན་མཛད་

482

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

དེ་རྣལ་འབྱོར་རིག །སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང༌། འཕྲིན་ལས་
གསུམ་དང༌། གསང་བ་གསུམ་པོ་གང་ཞིག་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་དང༌། ལྷའི་
རྔ་སྒྲ་དང༌། སྤྲིན་བཞིན་དང༌། ཚངས་པའི་སྤྲུལ་པ་དང༌། ཉི་མ་དང༌། རིན་ཆེན་ཡིད་
བཞིན་གྱི་ནོར་བུའི་རྒྱལ་པོ་བཞིན་དང༌། སྒྲ་བརྙན་དང༌། ནམ་མཁའ་དང༌། ས་བཞིན་
དུ་འདོད་དགུ་མཚོན་པར་བྱས་པས་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་པའི་བར་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་འབད་པ་མེད་པར་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་ཚུལ་དེ་རྣལ་འབྱོར་བ་རྣམས་
ཀྱི་ལུང་ལ་བརྟེན་པ་དང༌། སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་(དེ་ཉིད་བཤད་པ་)ནི། རིན་ཆེན་ལྷ་དབང་སྣང་བཞིན་སྟོན་པ་སྟེ། །ལེགས་པར་འདོམས་མཛད་ལྷ་ཡི་རྔ་དང་འདྲ། །ཁྱབ་བདག་མཁྱེན་དང་བརྩེ་ཆེན་སྤྲིན་ཚོགས་ནི། །མཐའ་ཡས་འགྲོ་བ་སྲིད་རྩེའི་བར་དུ་ཁྱབ། །ཚངས་བཞིན་ཟག་མེད་གནས་ལས་མི་བསྐྱོད་པར། །སྤྲུལ་པ་རྣམ་པ་དུ་མ་རབ་ཏུ་སྟོན། །ཉི་བཞིན་ཡེ་ཤེས་སྣང་བ་རབ་སྤྲོ་གང༌། །རྣམ་དག་རིན་ཆེན་ཡིད་བཞིན་ནོར་འདྲའི་ཐུགས། །རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་

དེ་བྲག་ཅ་བཞིན་དུ་ཡི་གེ་མེད། །སྐུ་ནི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུར་ཁྱབ་དང་གཟུགས་མེད་རྟག་པ་ཉིད། །ས་བཞིན་འགྲོ་བའི་དཀར་པོའི་ཆོས་ཀྱི་སྨན་རྣམས་མ་ལུས་པའི། །རྣམ་པ་
ཀུན་ཏུ་གཞིར་གྱུར་བ་ནི་སངས་རྒྱས་ས་ཡིན་ནོ། །རིན་ཆེན་བཻཌཱུརྱའི་ས་གཞི་ལ་ལྷའི་དབང་པོའི་གཟུགས་བརྙན་སྣང་བས་འཇིག་རྟེན་གྱི་མངོན་མཐོའི་དོན་བྱེད་པ་བཞིན་
དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་སྟོན་པ་དེ་དང་འདྲ་བ་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་

ལེགས་པར་འདོམས་པར་མཛད་པ་199ལྷའི་རྔ་དང་འདྲ་བ་དང་ཁྱབ་བདག་སངས་

199 སྒོ་མང་༽མཛད་པའི་

483

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀརྒྱས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་དང་བརྩེ་བ་ཆེན་པོའི་སྤྲིན་གྱི་ཚོགས་ནི་མཐའ་ཡས་པའི་འགྲོ་བ་
མནར་མེད་ནས་སྲིད་རྩེའི་བར་དུ་ཁྱབ་ནས་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆར་འབེབས་པར་

མཛད་པ་གསུམ་གྱིས་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་གསུམ་གྱི་དཔེ་དོན་སྦྱར་
བའོ། །ཚངས་པ་བཞིན་དུ་ཟག་པ་མེད་པའི་གནས་ཆོས་སྐུ་ལས་མ་བསྐྱོད་པར་སྐུ་དང་གསུང་གི་སྤྲུལ་པ་རྣམ་པ་དུ་མ་རབ་ཏུ་སྟོན་པར་མཛད་པ་དང༌། ཉི་མ་བཞིན་དུ་ཐུགས་
ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་བ་རབ་ཏུ་སྤྲོ་བར་མཛད་པ་གང་ཡིན་པ་གསུམ་གྱིས་སྐུ་གསུང་
ཐུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་གསུམ་དཔེ་དང་སྦྱར་བའོ། །རྣམ་པར་དག་པ་རིན་ཆེན་ཡིད་
བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་དང་འདྲ་བའི་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་དང༌། རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་དེ་
ནི་བྲག་ཅ་བཞིན་དུ་བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསླང་བའི་ཡི་གེ་མེད་པ་གསུང་གི་
གསང་བ་དང༌། སྐུ་ནི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུར་ཁྱབ་པ་དང༌། ཐོགས་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་མེད་པ་དང༌། རྒྱུན་མི་འཆད་པས་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་གསང་བ་གསུམ་དཔེ་དང་སྦྱར་བའོ། །མི་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་ས་བཞིན་དུ་འགྲོ་བའི་མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་ཐབས་དང་བཅས་པའི་དཀར་པོའི་ཆོས་ཀྱི་སྨན་རྣམས་མ་ལུས་པའི་ཆ་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པའི་རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་གཞིར་གྱུར་བ་ནི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་གནས་གྱུར་མཐར་ཕྱིན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་(དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། དྲི་བ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་(དྲི་བ་)ནི། ཡང་ཇི་ལྟར་ན་དཔེར་བརྗོད་པ་འདིས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་རྟག་ཏུ་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་འགག་པ་མེད་པ་ཡིན་ཡང་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་དང༌།
འགག་པར་མཐོང་བ་དང༌། འདི་དག་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་འགྲོ་བ་ཐམས་

484

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

ཅད་དུ་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པར་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། གཉིས་པ་(ལན་)ལ་
གཉིས། སྐྱེ་འགག་མེད་པའི་ཆོས་མཐུན་བཤད་པ་དང༌༌། རྣམ་རྟོག་མེད་པའི་ཆོས་མཐུན་བཤད་པའོ། །
དང་པོ་(སྐྱེ་འགག་མེད་པའི་ཆོས་མཐུན་བཤད་པ་)ནི། དག་པ་བཻཌཱུརྱ་འདྲ་ཡི། །སེམས་ལ་སངས་རྒྱས་མཐོང་བའི་རྒྱུ། །དེ་དག་ས་ནི་མི་ཟློག་པའི། །དད་པའི་དབང་པོ་བརྟས་པ་ཉིད། །དགེ་བ་སྐྱེ་དང་འཇིག་པས་ན། །སངས་རྒྱས་གཟུགས་ནི་སྐྱེ་དང་འཇིག །བརྒྱ་བྱིན་བཞིན་དུ་ཐུབ་པ་ནི། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཡི་སྐྱེ་འཇིག་མེད། །གདུལ་བྱའི་
རྒྱུད་ལ་སངས་རྒྱས་ལ་དམིགས་པའི་དད་སོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་དག་པ་བཻཌཱུརྱའི་
ས་གཞི་དང་འདྲ་བའི་སེམས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་དངོས་སུ་མཐོང་བའི་
རྒྱུ་སྒྲིབ་བྱེད་དེ་དག་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་མཐོང་བ་མི་ལྡོག་པའི་དད་པའི་དབང་པོ་
བརྟས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་ལས་ཡིན་ལ། རེས་འགའ་མ་མཐོང་བ་ནི་དད་སོགས་མ་སྨིན་པའི་
རྒྱུས་ཡིན་པས་གདུལ་བྱའི་དད་སོགས་ཀྱི་དགེ་བ200་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པས་ན་
གདུལ་བྱའི་བློ་ངོར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ནི་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་ནུབ་པར་སྣང་བ་
ཡིན་གྱི། བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་འཆར་བ་དང་ནུབ་པའི་དབང་གིས་བརྒྱ་བྱིན་
གྱི་གཟུགས་འཆར་བ་དང་ནུབ་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་ཐུབ་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་

སྐུའི་དབང་གིས་སྐྱེ་འཇིག་ཏུ་འགྱུར་བ་མེད་དེ། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ལས་ལྡང་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་
པའི་སྐུ་ཡང་གདུལ་བྱའི་སྣང་ངོ་ཚུན་ཆད་དུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཚུལ་སྟོན་པ་

200 སྒོ་མང་༽དགའ་བ་

485

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀསོགས་མི་སྲིད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་(རྣམ་རྟོག་མེད་པའི་ཆོས་མཐུན་བཤད་པ་)ནི། དེ་བཞིན་དུ་ནི་འབད་མེད་པར། །སྐྱེ་མེད་འགག་མེད་ཆོས་སྐུ་ལས། །སྲིད་པ་ཇི་སྲིད་གནས་བར་དུ། །སྟོན་པ་ལ་སོགས་མཛད་པ་འཇུག །བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
མེད་པའི་དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་ནི་འབད་པ་མེད་པར་སྔར་མེད་གསར་དུ་འཕེལ་བའི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང༌། གསར་དུ་འགྲིབ་པའི་འགག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལས་སྲིད་པ་ཇི་
སྲིད་གནས་ཀྱི་བར་དུ་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པའི་མཛད་པ་རྒྱུན་མི་འཆད་
པ་འཇུག་པའོ། །
གསུམ་པ་དཔེའི་གོ་རིམ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། གནས་གྱུར་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་རྟེན་དུ་
སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་(མདོར་བསྟན་པ་)ནི། དཔེ་འདི་རྣམས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ཡི། །དོན་ནི་འདི་ཡིན་རིམ་པ་ཡང༌། །སྔ་མ་ཕྱི་མ་ཆོས་མི་མཐུན། །སྤངས་པའི་སྒོ་ནས་བརྗོད་པ་ཡིན། །དཔེ་དགུ་པོ་འདི་རྣམས་ཀྱི་

201བསྡུས་པ་ཡི་དོན་ནི་འོག་ནས་འཆད་པ་འདི་
ཡིན་ལ། དཔེ་དོན་གཉིས་ཀྱི་རིམ་པ་ཡང་ཐད་ཀར་འདྲ་ཆོས་རེས་ཆོས་མཐུན་པ་ཡིན་ལ། དཔེ་སྔ་མ་སྔ་མ་དོན་ལ་ཡོད་པའི་ཡོན་ཏན་ཕྱི་མ་ཕྱི་མས་ཆོས་མི་མཐུན་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཆོས་མཐུན་པ་སྤངས་པའི་སྒོ་ནས་གོ་རིམ་ངེས་པ་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ནི། སངས་རྒྱས་གཟུགས་བརྙན་ལྟ་བུ་སྟེ། །དབྱངས་

201 སྒོ་མང་༽ཀྱིས་

486

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

དང་མི་ལྡན་དེ་འདྲ་མིན། །ལྷ་ཡི་རྔ་བཞིན་ཐམས་ཅད་དུ། །དོན་བྱེད་མིན་པ་དེ་འདྲ་མིན། །སྤྲིན་ཆེན་དང་མཚུངས་དོན་མེད་པའི། །ས་བོན་སྤོང་མིན་དེ་འདྲ་མིན། །ཚངས་ཆེན་བཞིན་ཏེ་གཏན་དུ་ནི། །སྨིན་པར་བྱེད་མིན་དེ་འདྲ་མིན། ཉི་མའི་གཟུགས་བཞིན་
གཏན་དུ་ནི། །མུན་པ་འཇོམས་མིན་དེ་འདྲ་མིན། །ཡིད་བཞིན་ནོར་འདྲ་འབྱུང་བ་ནི། །རྙེད་པར་མི་དཀའ་དེ་འདྲ་མིན། །སྒྲ་བརྙན་བཞིན་ཏེ་རྐྱེན་ལས་ནི། །བྱུང་བ་དེ་དང་འདྲ་བའང་མིན། །ནམ་མཁའ་དང་འདྲ་དགེ་བ་ཡི། །གཞི་མིན་དེ་དང་འདྲ་བའང་མིན། །འཇིག་རྟེན་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ། །འགྲོ་བའི་ཕུན་ཚོགས་མ་ལུས་པ། །དེ་གནས་པ་ཡི་རྟེན་ཡིན་ཕྱིར། །ས་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར་དག་དང་འདྲ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་

གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་ལྟ་བུ་དེ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་བཞིན་
དུ་སེམས་ཅན་གྱི་མིག་གིས་མཐོང་ནས་དགེ་བའི་རྐྱེན་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དེ་དང་འདྲ་བ་མིན་ཏེ། བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་ཆོས་སྟོན་པའི་དབྱངས་
དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ལྷའི་རྔ་བཞིན་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་སྡོམ་བཞི་
སྒྲོགས་པའི་ཕྱིར། ཐམས་ཅད་དུ་དེ་དང་འདྲ་བ་མིན་ཏེ། ལྷའི་རྔ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་སྤྲིན་ཆེན་པོ་དང་
མཚུངས་ཏེ། གདུལ་བྱའི་ལོ་ཏོག་སྨིན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དེ་
དང་འདྲ་བའང་མིན་ཏེ། སྤྲིན་གྱིས་ཆར་ཕབ་པས་ངན་འགྲོའི་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་
ལ་དོན་མེད་པའི་ས་བོན་སྤོང་ནུས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། སྐུ་དང་གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་ཚངས་པ་ཆེན་པོ་བཞིན་ཏེ། རང་གི་གནས་ལས་མ་གཡོས་བཞིན་དུ། སྤྲུལ་པས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དེ་དང་འདྲ་བ་མིན་ཏེ།

487

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀཚངས་པ་ཆེན་པོས་དུས་རྟག་ཏུ་དང་མཐར་ཐུག་པའི་བདེ་བ་ལ་གཏན་དུ་ནི་སྨིན་པར་

བྱེད་ནུས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཐུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཉི་མའི་གཟུགས་བཞིན་ཏེ། དུ་མ་
ལ་ཁྱབ་པ་དང༌། གཞན་དག་སྨིན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དེ་དང་
འདྲ་བ་མིན་ཏེ། དུས་དང་གཏན་དུ་ནི་མི་ཤེས་པའི་མུན་པ་འཇོམས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་འདྲ་སྟེ། འབད་པ་མེད་པར་འདོད་དོན་སྟེར་
བའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དེ་དང་འདྲ་བ་མིན་ཏེ། ནོར་བུ་བསྐལ་པའི་བར་དུ་བསྒྲུབ་མི་དགོས་པས་འབྱུང་བ་ནི་རྙེད་པར་མི་དཀའ་བའི་ཕྱིར། གསུང་གི་གསང་བ་སྒྲ་བརྙན་བཞིན་ཏེ། ཕྱི་རོལ་ན་ཡོད་པའི་སྒྲའི་རྣམ་པར་སྣང་ཡང་དེར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དེ་དང་འདྲ་བའང་མིན་ཏེ། བྲག་ཅ་གཞན་གྱི་ངག་བརྗོད་
པའི་རྐྱེན་ལས་ནི་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐུའི་གསང་བ་ནམ་མཁའ་དང་འདྲ་སྟེ། ལས་ཉོན་གྱིས་འདུས་མ་བྱས་པར་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
དུ་དེ་དང་འདྲ་བའང་མིན་ཏེ། །ནམ་མཁའ་དགེ་བ་ཡི་གཞི་རྟེན་མིན་པའི་ཕྱིར། གནས་གྱུར་མཐར་ཕྱིན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་ནི། སའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་འདྲ་སྟེ།
ཆོས་མཐའ་ཡས་པ་གནས་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དེ་དང་འདྲ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སས་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་མི་བྱེད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་
འཇིག་རྟེན་དང༌། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པས་བསྡུས་པ་འགྲོ་བའི་ཕུན་ཚོགས་མ་ལུས་པ་དེ་གནས་པའི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་(གནས་གྱུར་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་རྟེན་དུ་སྒྲུབ་པ་)ནི། སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་ལ་བརྟེན་ནས། །འཇིག་རྟེན་འདས་པའི་ལམ་འབྱུང་ཕྱིར། །དགེ་བའི་

488

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

ལས་ལམ་བསམ་གཏན་དང༌། །ཚད་མེད་པ་དང་གཟུགས་མེད་འབྱུང༌། །ཇི་ལྟར་དེ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་ཞེ་ན། ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་རྟེན་ཡིན་ཏེ། གནས་གྱུར་མཐར་ཕྱིན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ལ་བརྟེན་ནས་
འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང༌། མངོན་མཐོའི་གོ་འཕང་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་དགེ་བའི་ལས་ལམ་བསམ་གཏན་བཞི་དང༌། བྱམས་སོགས་ཚད་མེད་པ་བཞི་དང༌། གཟུགས་མེད་པ་བཞི་འབྱུང་ཞིང་ལམ་དེ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་བགྲོད་བྱ་མངོན་མཐོ་དང་ཐར་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་བགྲོད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་དཔེ་དགུ་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་འཇུག་ཚུལ་སོགས་ཕྱིན་ཅི་
མ་ལོག་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །
གསུམ་པ་ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་བསྟན་བཅོས་དཀོན་མཆོག་གི་རིགས་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་པའི་སྐབས་ཏེ་བཞི་པའོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་བསྟན་བཅོས་དཀོན་མཆོག་གི་རིགས་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལ་
བརྟེན་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་པའི་སྐབས་ཏེ། ལེའུ་བཞི་པ་ལས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་སྡེའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པར་བྱེད་པའི་
བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཤད་པ་སྐབས་བཞི་པའི་འགྲེལ་པའོ། །ཡོན་ཏན་དྲུག་ཅུ་
རྩ་བཞི་བརྙེས་པའི་མཐུས། །མཛད་པ་ལྷུན་གྲུབ་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་ཚུལ། །རྗེ་བཙུན་བླ་མའི་གསུང་གི་མན་ངག་ལས། །ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཇི་བཞིན་
བཤད། །བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་དོན་གྱིས་བསྡུས་པའི་འཕྲིན་

489

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀལས་ཀྱི་བཤད་པ་རྫོགས་སོ། །

ཕན་ཡོན་གྱི་སྐབས།
༈ གཉིས་པ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་དོན་རྣམ་པ་བདུན་ལ་མོས་པའི་ཕན་ཡོན་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ལེའུའི་དོན་བཤད་པ་དང༌། ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་(ལེའུའི་དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌། བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་
(དངོས་ཀྱི་དོན་)ལ་གསུམ། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། མདོར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །
དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། འདི་ཕན་ཆད་ནི་སྔར་གོང་དུ་ཇི་སྐད་བསྒྲགས་པའི་གནས་བཞི་པོ་འདི་དག་ཉིད་ལ་ལྷག་པར་མོས་པའི་ཕན་ཡོན་གྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་
དྲུག་གོ །འདིར་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་དོན་རྣམ་པ་བཞི་ལས་དངོས་སུ་མ་སྨོས་ཀྱང༌། འབྲས་བུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་རྒྱུ་གནས་བཞི་པོ་ལ་མོས་པའི་ཕན་ཡོན་དངོས་སུ་
གསུངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་མོས་པ་དང༌། མོས་པའི་ཕན་
ཡོན་དོན་གྱིས་གོ་བར་དགོངས་སོ། །གཉིས་པ་(མདོར་བསྟན་པ་)ལ་གསུམ། གནས་བཞི་
ལ་མོས་པའི་ཕན་ཡོན་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང༌། སོ་སོར་བཤད་པ་དང༌། གཞི་གསུམ་གྱིས་

བསྡུས་པའི་དགེ་བ་ལས་གནས་བཞི་ལ་མོས་པ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དོ། །དང་པོ་(གནས་བཞི་ལ་མོས་པའི་ཕན་ཡོན་སྤྱིར་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། གནས་བཞི་མ་ལུས་པ་སངས་རྒྱས་ཉག་ཅིག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་བསྟན་པ་དང༌། དེ་ལ་མོས་པའི་ཕན་ཡོན་ནོ། །དང་པོ་(གནས་བཞི་མ་ལུས་པ་སངས་རྒྱས་ཉག་ཅིག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་བསྟན་པ་)ནི། སངས་རྒྱས་ཁམས་དང་སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་དང༌། །སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་སངས་རྒྱས་འཕྲིན་ལས་

490

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

ཏེ། །དག་པའི་སེམས་ཅན་གྱིས་ཀྱང་བསམ་བྱ་མིན། །འདི་ནི་འདྲེན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་
ཡུལ་ཡིན། །གནས་བཞི་ངོས་བཟུང་བ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཁམས་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་
བཞིན་ཉིད་དང༌། དག་པ་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་དང༌། བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱིས་བསྡུས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་

དང༌། ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཏེ། རྣམ་པ་
བཞི་ནི་གང་ལ་མོས་པའི་ཡུལ་ཏེ། འབྲས་བུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཡང་དོན་གྱིས་བསྟན་

པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གནས་བཞི་མ་ལུས་པ་ས་ཆེན་པོ་ལ་བཞུགས་པའི་དག་པའི་སེམས་ཅན་གྱིས་ཀྱང་མངོན་སུམ་དུ་བསམ་པར་བྱ་བ་མིན་ལ། འོ་ན་གང་གི་སྤྱོད་ཡུལ་
ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ནི་འདྲེན་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མངོན་སུམ་
གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་(དེ་ལ་མོས་པའི་ཕན་ཡོན་)ནི། བློ་ལྡན་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་དེ་ལ་མོས་པ། །སངས་རྒྱས་ཡོན་ཏན་ཚོགས་ཀྱི་སྣོད་འགྱུར་ཏེ། །བསམ་མེད་ཡོན་ཏན་ཚོགས་ལ་མངོན་དགའ་བས། །སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་བསོད་ནམས་ཟིལ་གྱིས་གནོན། །བློ་ལྡན་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་དང་པོར་སྔར་བཤད་པའི་འབྲས་བུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་མོས་པ་སྔོན་དུ་བཏང་ནས་དེ་ནས་དེའི་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་གྱིས་བསྡུས་པ་རྒྱལ་
བའི་ཡུལ་གནས་བཞི་པོ་འདི་ལ་མོས་པའི་དད་པ་དང་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་ལ་

བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་པོའི་ཚོགས་ཀྱི་སྣོད་དུ་འགྱུར་ཏེ།
གཞན་གྱིས་བསམ་དུ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཚོགས་ལ་མངོན་པར་དགའ་བས་འདི་
ལ་མི་མོས་པའི་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་སྦྱིན་པ་ལས་བྱུང་བ་དང༌། ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་

491

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀབྱུང་བ་དང༌། བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་ཞིང་དེ་དག་
ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་སོ། །གཉིས་པ་(སོ་སོར་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། སྦྱིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་དང༌། ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་བྱུང་

བའི་བསོད་ནམས་དང༌། བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་གཞན་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའོ། །
དང་པོ་(སྦྱིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་)ནི། གང་ཞིག་བྱང་ཆུབ་དོན་དུ་གཉེར་བས་གསེར་ཞིང་ནོར་བུས་སྤྲས་པ་ནི། །སངས་རྒྱས་ཞིང་རྡུལ་མཉམ་པ་ཉིན་རེ་ཆོས་རྒྱལ་རྣམས་ལ་རྟག་འབུལ་ལ། །གཞན་གང་འདི་ལས་ཚིག་ཙམ་ཐོས་ཤིང་ཐོས་ནས་ཀྱང་ནི་མོས་ན་འདི། །སྦྱིན་པ་ལས་བྱུང་དགེ་བ་དེ་ལས་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་ཐོབ་པར་འགྱུར། །འདི་ལ་དེ་ཙམ་དུ་མོས་པ་མེད་པའི་གང་ཟག་གང་ཞིག་ཀུན་སློང་གི་ཁྱད་པར་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དོན་དུ་གཉེར་བས་ཀུན་ནས་བསླང་202པ་ནི་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཟིན་པའོ། །སྦྱིན་
པ་བཏང་བར་བྱ་བའི་རྫས་ལ་གསེར་ལས་བྱས་པའི་ཞིང་ཁམས་ནོར་བུས་སྤྲས་པ་ནི་
གྲངས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་གྲངས་དང་མཉམ་པ་དུས་
ཀྱི་ཁྱད་པར་ཉིན་རེ་ཞིང་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་
འདས་རྣམས་ལ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་རྟག་ཏུ་འབུལ་བར་བྱེད་ལ་གང་ཟག་གཞན་གང་དག་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་དོན་བཞི་སྟོན་པའི་མདོ་དང་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་འདི་
ལས་ཚིག་ཙམ་ཐོས་ཤིང་ཐོས་ནས་ཀྱང་ནི་མོས་ན་ཚིག་དོན་ལ་མོས་པ་འདི་སྔར་

202 བློ་གླིང་༽བླངས་ སྒོ་མང་༽བསླངས་

492

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

བཤད་པའི་སྦྱིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བ་དེ་ལས་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་པོ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །
གཉིས་པ་(ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་)ནི། བློ་ལྡན་གང་ཞིག་བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་འདོད་པས་བསྐལ་པ་དུ་མར་ཡང༌། །ལུས་ངག་ཡིད་ཀྱི་འབད་པ་

མེད་པར་ཚུལ་ཁྲིམས་དྲི་མེད་སྲུང་བྱེད་ལ། །གཞན་གང་འདི་ལས་ཚིག་ཙམ་ཐོས་ཤིང་
ཐོས་ནས་ཀྱང་ནི་མོས་ན་འདི། །ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་བྱུང་དགེ་བ་དེ་ལས་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་ཐོབ་པར་འགྱུར། །འདི་ལ་མོས་པ་དེ་ཙམ་མེད་པའི་བློ་ལྡན་གང་ཞིག་ཀུན་སློང་གི་ཁྱད་པར་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པས་དུས་བསྐལ་པ་དུ་མར་ཡང་ལུས་ངག་ཡིད་ཀྱིས་འབད་པ་མེད་པར་རང་གི་ངང་གིས་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་བཅས་རང་

གི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་དྲི་མ་མེད་པ་བསྲུང་བར་བྱེད་ལ་གང་ཟག་གཞན་གང་དག་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་དོན་བདུན་སྟོན་པའི་མདོ་དང་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་འདི་ལས་ཚིག་
ཙམ་ཐོས་ཤིང་ཐོས་ནས་ཀྱང་ནི་མོས་ན་མོས་པ་འདི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བ་དེ་ལས་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་པོ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་(བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་གཞན་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་)ནི། གང་
ཞིག་འདི་ན་སྲིད་པ་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་མེ་འཇིལ་བསམ་གཏན་ནི། །ལྷ་དང་ཚངས་
གནས་མཐར་སོན་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འཕོ་མེད་ཐབས་བསྒོམས་ལ། །གཞན་གང་འདི་ལས་ཚིག་ཙམ་ཐོས་ཤིང་ཐོས་ནས་ཀྱང་ནི་མོས་ན་འདི། །བསམ་གཏན་ལས་བྱུང་དགེ་བ་དེ་ལས་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་ཐོབ་པར་འགྱུར། །འདི་ལ་མོས་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་གང་ཟག་གང་ཞིག་འཇིག་རྟེན་འདི་ན་འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྲིད་པ་

493

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀགསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་མེ་འཇིལ་བ་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་
བྱེད་ལས་དང་ལྡན་པའི་བསམ་གཏན་ནི་ལྷའི་གནས་པ་བསམ་གཏན་བཞི་དང༌། ཚངས་པའི་གནས་པ་ཚད་མེད་པ་བཞིའི་མཐར་སོན་པ་ཀུན་སློང་གི་ཁྱད་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འཕོ་འགྱུར་མེད་པ་ཐོབ་པའི་ཐབས་སུ་བསྒོམ་ལ་གང་ཟག་གཞན་གང་དག་སྔར་བཤད་པའི་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་འདི་ལས་ཚིག་ཙམ་ཐོས་ཤིང་ཐོས་ནས་ཀྱང་ནི་མོས་ན་མོས་པ་འདི་སྔར་བཤད་པའི་བསམ་གཏན་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བ་དེ་ལས་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་པོ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །རྡོ་རྗེའི་གནས་བདུན་ལ་མོས་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་གང་ཟག་གི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། མི་མོས་པ་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་
ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྦྱར་དུ་མི་རུང་ངོ༌། །འཇིག་རྟེན་པའི་སྒོམ་བྱུང་སྟོན་པ་ཡིན་པས་འཕགས་པའི་གནས་པའི་མཐར་སོན་པ་ཁྱད་ཆོས་སུ་བཤད་པར་མི་བྱའོ། །གསུམ་པ་(གཞི་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་དགེ་བ་ལས་གནས་བཞི་ལ་མོས་པ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་

སྒྲུབ་བྱེད་)ནི། གང་ཕྱིར་སྦྱིན་པས་ལོངས་སྤྱོད་དག་ནི་སྒྲུབ་བྱེད་ཅིང༌། །ཁྲིམས་ཀྱིས་

མཐོ་རིས་བསྒོམས་པས་ཉོན་མོངས་སྤོང་བྱེད་ལ། །ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་ཀུན་སྤོང་དེ་ཡི་ཕྱིར། །འདི་མཆོག་ཉིེད་དེ་དེ་ཡི་རྒྱུ་ནི་འདི་ཐོས་ཡིན། །འདིར་བཤད་པའི་གཞི་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་བསོད་ནམས་དེ་བས་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུ་དོན་བདུན་དང༌། རྡོ་རྗེའི་གནས་བདུན་ལ་མོས་པའི་བསོད་ནམས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན། འདིར་བཤད་པའི་སྦྱིན་པ་ལས་ལོངས་སྤྱོད་དག་ཙམ་ཞིག་ནི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ཅིང་འདིར་བཤད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་མཐོ་རིས་ཙམ་ཞིག་དང་འདིར་
བཤད་པའི་བསྒོམས་པས་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་ཙམ་སྤོང་བར་བྱེད་ལ། འདི་ནི་ལག་

494

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

རྗེས་སོ་སོའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །གནས་བཞིའམ་བདུན་གྱི་ནང་ནས་ཀྱང་དྲི་མ་དང་
བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་
དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་ཀུན་སྤོང་ནུས་པ་དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་
དེ། སྔར་བཤད་པའི་བསོད་ནམས་གསུམ་ལས་ཤེས་རབ་འདི་མཆོག་ཉིད་དེ་ཡིན་ལ། ཤེས་རབ་དེའི་རྒྱུ་ནི་ཐོག་མར་གནས་བཞི་པོ་འདི་ཐོས་པ་ཡིན་ལ། ཐོས་ནས་མོས་པ་ཐོག་མའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གསུམ་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། རྩ་བའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་འདི་རྣམས་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ལ་གསུམ། གནས་བཞི་ཐོས་ཤིང་མོས་པའི་བསྔགས་པ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང༌། བྱེ་བྲག་ཏུ་
བཤད་པ་དང༌། ཐོས་ནས་མོས་པ་མཆོག་ཏུ་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་(གནས་བཞི་ཐོས་ཤིང་མོས་པའི་བསྔགས་པ་སྤྱིར་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། མོས་པའི་ཡུལ་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། དེ་ལས་མོས་པས་མཐར་ཐུག་པའི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའོ། །དང་པོ་(མོས་པའི་ཡུལ་ངོས་བཟུང་བ་)ནི། གནས་དང་དེ་ནི་གྱུར་བ་དང༌། །དེ་ཡི་ཡོན་ཏན་དོན་སྒྲུབ་སྟེ། །རྒྱལ་བ་ཡི་ནི་མཁྱེན་པའི་ཡུལ། །རྣམ་བཞི་ཇི་སྐད་བརྗོད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་
ཅད་སྐྱེ་རུང་དང༌། ཡོངས་སྦྱོང་གི་ཆོས་དྲུག་ཅུས་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བར་བྱ་བའི་གནས་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང༌། དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ནི་དྲི་མ་མཐའ་དག་གིས་དག་པའི་སྒོ་ནས་གནས་གྱུར་བ་བྱང་ཆུབ་དང༌། བྱང་ཆུབ་དེའི་ཡོན་ཏན་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་དང༌། ཡོན་ཏན་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བསྒྲུབ་པ་འཕྲིན་ལས་ཏེ། རྒྱལ་
བ་ཡི་ནི་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་པའི་ཡུལ་རྣམ་པ་བཞི་སྔར་གོང་དུ་ཇི་སྐད་བརྗོད་པའི་

495

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀགནས་བཞིའོ། །
གཉིས་པ་(དེ་ལས་མོས་པས་མཐར་ཐུག་པའི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་)ནི། འདི་ལ། །བློ་ལྡན་ཡོད་དང་ནུས་ཉིད་དང༌། །ཡོན་ཏན་ལྡན་པར་མོས་པས་ནི། །མྱུར་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡི། །གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་སྐལ་ལྡན་འགྱུར། །གནས་བཞི་པོ་འདི་ལ་བློ་ལྡན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་ཁ་ཅིག གང་ལ་དམིགས་ནས་བསྒོམས་ན་སྟོབས་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་སུ་གྱུར་བ་

དྲི་མ་མཐའ་དག་སྦྱང་རུང་གི་གཞི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་དོན་དམ་པའི་
བདེན་པ་དེ་ཉིད་རང་ཉིད་ལ་ཡོད་པར་ཡིད་ཆེས་པ་དང༌། དྲི་མ་སྦྱངས་པ་ལས་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་ནུས་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་དང༌། བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་ཚེ་སྟོབས་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པར་མོས་པས་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་མོས་པ་དང་ལྡན་
པའི་གང་ཟག་དེ་མྱུར་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གོ་འཕང་མཐར་ཐུག་པའི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཐོབ་པའི་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་(བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། བསམ་པ་ཕུན་ཚོགས་སེམས་བསྐྱེད་
ཀྱི་རྒྱུར་བསྔགས་པ་དང༌། སྦྱོར་བ་ཕུན་ཚོགས་ཕར་ཕྱིན་གྱི་རྒྱུར་བསྔགས་པ་དང༌།
ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་(བསམ་པ་ཕུན་ཚོགས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱུར་
བསྔགས་པ་)ནི། བསམ་མི་ཁྱབ་པའི་ཡུལ་འདི་ནི། །ཡོད་དང་བདག་འདྲས་ཐོབ་ནས་དང༌། །ཐོབ་པ་འདི་འདྲའི་ཡོན་ཏན་དང༌། །ལྡན་ཞེས་དད་པས་མོས་པའི་ཕྱིར། །འདུན་བརྩོན་དྲན་དང་བསམ་གཏན་དང་། །ཤེས་རབ་ལ་སོགས་ཡོན་ཏན་སྣོད། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་དེ་དག་ལ། །རྟག་ཏུ་ཉེ་བར་གནས་པར་འགྱུར། །གང་ཟག་གཞན་གྱིས་མ་

496

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

ལུས་པར་མངོན་སུམ་དུ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཡུལ་འདི་ནི་བདག་ལ་ཐོབ་རུང་དུ་
ཡོད་པ་དང༌། ཁྱད་པར་དུ་ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་རང་ལ་ཡོད་པ་
དང༌། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་སྦྱངས་པས་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་བྱང་ཆུབ་དེ་བདག་འདྲ་བས་ཀྱང་ཐོབ་པར་ནུས་པ་དང༌། ཐོབ་པའི་ཚེ་སྟོབས་སོགས་འདི་འདྲའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་ནོ་ཞེས་དད་པས་མོས་པའི་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་གང་ཟག་
དེ་དག་ལ་མི་ཉམས་པར་རྟག་ཏུ་ཉེ་བར་གནས་པར་འགྱུར་རོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་

ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཡོན་ཏན་གྱི་སྣོད་དུ་གྱུར་བའོ། །ཡོན་ཏན་གང་ཞིག་ན། ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང༌། དེའི་རྒྱུ་སྦྱིན་སོགས་ཕར་ཕྱིན་གྱི་སྤྱོད་པ་ལ་དོན་
གཉེར་གྱི་འདུན་པ་དང༌། དེ་སྒྲུབ་པར་སྤྲོ་བའི་བརྩོན་འགྲུས་དང༌། དེ་དག་གི་དམིགས་པ་རྣམས་མི་བརྗེད་པའི་དྲན་པ་དང༌། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གིས་བསྡུས་པ་ཕར་ཕྱིན་ཐ་མ་གཉིས་སྟོན་པ་བསམ་གཏན་གྱི་ཕར་

ཕྱིན་དང༌། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སོགས་པའོ། །སྔ་མ་གསུམ་གྱིས་སྤྱོད་
པ་སྤྱི་དང༌། ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཕར་ཕྱིན་ཐ་མ་གཉིས་ལ་སློབ་པ་བསྟན་ཏོ། 203མངོན་
པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་སྦྱོང་བ་སྔོན་དུ་
བཏང་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་སྤྱོད་པ་སྦྱིན་པ་204ལ་སོགས་
པའི་ཕར་ཕྱིན་ལ་སློབ་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྣམས་སྟོན་པའོ། །བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་སྦྱོང་བའི་སྔ་རོལ་ཏུ་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་གི་བསམ་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་ནི། མངོན་པར་
རྟོགས་པའི་རྒྱན་དུ་སྐབས་གསུམ་པའི་བརྗོད་བྱར་གཏན་ལ་ཕབ་ལ། འདིར་སྔར་ 203 བློ་གླིང་དང་སྒོ་མང་༽བསྟན་ཏེ།
204 སྐུ་འབུམ་༽སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་

497

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀགཟུངས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོས་ཞུས་པའི་མདོར་ནོར་བུའི་དཔེས་དྲི་མ་སྦྱོང་བའི་རིམ་པ་གསུམ་གསུངས་པའི205་རིམ་པ་དང་པོ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྩ་བའི་དགོངས་པར་མཛད་ནས་འགྲེལ་པ་མཛད་པས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་(སྦྱོར་བ་ཕུན་ཚོགས་ཕར་ཕྱིན་གྱི་རྒྱུར་བསྔགས་པ་)ནི། དེ་ནི་རྟག་ཏུ་ཉེར་གནས་པས། །རྒྱལ་བའི་སྲས་པོ་ཕྱིར་མི་ལྡོག །བསོད་ནམས་ཕ་རོལ་ཕྱིན་རྫོགས་དང༌། །ཡོངས་སུ་དག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ནི་མི་
ཉམས་པར་རྟག་ཏུ་ཉེ་བར་གནས་པས་རྒྱལ་བའི་སྲས་པོ་སྦྱིན་སོགས་ཕར་ཕྱིན་གྱི་

སྤྱོད་པའི་སྦྱོར་བ་ཕུན་ཚོགས་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་པས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་དང༌། བསོད་
ནམས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང༌། དེ་ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱེད་
པའི་རྒྱུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་(ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་)ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌། ཕར་
ཕྱིན་དང་པོ་ལྔ་གཞི་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་དགེ་བར་མ་འདུས་པའི་སྐྱོན་མེད་པའོ། །དང་པོ་(དངོས་ཀྱི་དོན་)ནི། བསོད་ནམས་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་ལྔ། །དེ་ལ་རྣམ་གསུམ་རྟོག་མེད་པས། །དེ་རྫོགས་ཡོངས་སུ་དག་པ་ནི། །དེ་ཡི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤང་ཕྱིར། །བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལྔ་པོ་དེ་ལ་སྦྱིན་བྱ་
སྦྱིན་བྱེད་སོགས་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་བདེན་པར་རྟོག་པ་མེད་པས་ཕར་ཕྱིན་ལྔ་པོ་དེ་རྫོགས་པ་དང༌། ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱིས་བསྡུས་
པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེས་ཕར་ཕྱིན་དང་པོ་ལྔ་པོ་དེའི་མི་

205 སྐུ་འབུམ་༽ སྦྱོང་བའི་གསུམ་གསུངས་པའི་ བློ་གླིང་༽ སྦྱོང་བའི་རིམ་གསུམ་གསུངས་པའི་

498

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

མཐུན་ཕྱོགས་ཟད་པར་སྤངས་ནས་མཐར་ཐུག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ཀྱང་གནས་བཞི་པོ་འདི་དག་ཐོས་ཤིང་མོས་པའི་ཕན་ཡོན་ཡིན206་ནོ། །གཉིས་པ་(ཕར་ཕྱིན་དང་པོ་ལྔ་གཞི་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་དགེ་བར་མ་འདུས་པའི་སྐྱོན་མེད་པ་)ནི།
སྦྱིན་བྱུང་བསོད་ནམས་སྦྱིན་པ་སྟེ། །ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་བྱུང་ཚུལ་ཁྲིམས་

ཡིན། །བཟོད་དང་བསམ་གཏན་གཉིས་དག་ནི། །སྒོམ་བྱུང་བརྩོན་འགྲུས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ། །སྔར་བསོད་ནམས་སྦྱིན་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་སྒོམ་བྱུང་གསུམ་ལ་བཤད་པ་མ་
ཡིན་ནམ། འདིར་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལྔ་ག་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་སུ་ཇི་ལྟར་འགྱུར་
ཞེ་ན། སྔ་ཕྱི་འགལ་བ་མེད་དེ། སྦྱིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱིས་སྦྱིན་པའི་
ཕར་ཕྱིན་བསྡུས་པ་སྟེ། ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱིས་ཚུལ་ཁྲིམས་

ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་བསྡུས་པ་ཡིན་ལ། བཟོད་པ་དང་བསམ་གཏན་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་
གཉིས་པོ་དག་ནི་སྒོམ་བྱུང་གི་བསོད་ནམས་ཀྱིས་བསྡུས་སོ། །བརྩོན་འགྲུས་ནི་
གསུམ་པོ་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བས་གསུམ་གར་ཅི་རིགས་སུ་བསྡུས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་(ཐོས་ནས་མོས་པ་མཆོག་ཏུ་གྲུབ་པ་)ལ་གཉིས། སྒྲིབ་གཉིས་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། དེའི་གཉེན་པོ་འདྲེན་པའི་རྩ་བ་ཡིན་པས་རྒྱུའི་མཆོག་ཏུ་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་(སྒྲིབ་གཉིས་ངོས་བཟུང་བ་)ནི། འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང༌། །དེ་ནི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པར་

འདོད། །སེར་སྣ་ལ་སོགས་རྣམ་རྟོག་གང༌། །དེ་ནི་ཉོན་མོངས་སྒྲིབ་པར་འདོད། །ལས་
དང༌། བྱ་བ་དང༌། བྱེད་པའི་འཁོར་གསུམ་བདེན་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བག་ཆགས་གང་ཡིན་དེ་ནི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པར་འདོད་དོ། །སེར་སྣ་ལ་སོགས་བདེན་འཛིན་གྱི་

206 སྐུ་འབུམ་༽ཕན་ཡོན་ནོ།

499

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀརྣམ་པར་རྟོག་པས་དྲངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པར་འདོད་
དོ། །འདིར་འཁོར་གསུམ་དུ་བདེན་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་བྱེད་
པའི་ལུགས་ལྟར་འཆད་ན་ནི། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ལས་རིམ་པ་གཉིས་བཤད་པ་ལྟར་རེ་ཤིག་བདག་མེད་ཕྲ་མོ་བསྟན་པར་མི་འོས་པའི་གདུལ་བྱ་ལ་ལྟོས་པའི་སྤང་བྱའི་རྣམ་གཞག་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡང་རུང་མོད་ཀྱི། བདེན་འཛིན་ཉོན་སྒྲིབ་

དང༌། དེའི་བག་ཆགས་ཕྲ་མོ་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་བྱེད་པའི་ལུགས་ལྟར་བཤད་པ་འཐད་པར་
སེམས་སོ། །སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་སྔར་བཤད་ཟིན་པ་ལས207་
ཤེས་པར་བྱའོ། །
གཉིས་པ་(དེའི་གཉེན་པོ་འདྲེན་པའི་རྩ་བ་ཡིན་པས་རྒྱུའི་མཆོག་ཏུ་གྲུབ་པ་)ནི། ཤེས་རབ་ལས་གཞན་དེ་དག་ནི། །སྤོང་རྒྱུ་གཞན་མེད་དེ་ཡི་ཕྱིར། །ཤེས་རབ་མཆོག་ཡིན་དེ་གཞི་ནི། །ཐོས་པ་དེ་ཕྱིར་ཐོས་པ་མཆོག །སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
ཤེས་རབ་ལས་གཞན་སྒྲིབ་པ་གཉིས་པོ་འདི་དག་ནི་སྤོང་བར་བྱེད་པའི་རྒྱུའམ་ཐབས་གཞན་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ནང་ནས་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་མཆོག་ཡིན་ལ། ཤེས་རབ་དེའི་གཞི་ནི་དེ་སྟོན་པའི་མདོ་དང་དགོངས་འགྲེལ་
གྱི་བསྟན་བཅོས་ཐོག་མར་ཐོས་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་ཐོས་པ་ཕན་ཡོན་མཆོག་དང་ལྡན་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། དམ་པའི་ཆོས་བརྗོད་པའི་

207 སྐུ་འབུམ་༽བཤད་ཟིན་པ་ཤེས་པར་བྱའོ།

500

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

ཚུལ་དང༌། དམ་པའི་ཆོས་སྤོང་བའི་སྒྲིབ་པ་ལ་བག་བྱ་བར་གདམས་པ་དང༌།

བརྩམས་པའི་དགེ་བ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྔོ་བའོ། །དང་པོ་(དམ་པའི་ཆོས་བརྗོད་པའི་ཚུལ་)ལ་གསུམ། གང་ལ་བརྟེན་ནས་དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་མཛད་པ་དང༌། རང་བཞིན་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་བཤད་པ་དང༌། རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་གུས་པར་གདམས་པའོ། །དང་པོ་ (གང་ལ་བརྟེན་ནས་དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་མཛད་པ་)ལ་གཉིས། གང་ལ་བརྟེན་ནས་མཛད་པ་དང༌། དགོས་པ་གང་གི208་ཕྱིར་མཛད་པའོ། །
དང་པོ་(གང་ལ་བརྟེན་ནས་མཛད་པ་)ནི། དེ་ལྟར་ཡིད་ཆེས་ལུང་དང་རིགས་པ་ལ། །བརྟེན་ནས། སྔར་གོང་དུ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་འཕགས་པ་གཟུངས་
ཀྱི་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོས་ཞུས་པའི་མདོ་དང༌། འཕགས་པ་དཔལ་འཕྲེང་གི་མདོ་ལ་སོགས་པ་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་མདོ་དང༌། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ཡེ་ཤེས་སྣང་བ་རྒྱན་གྱི་མདོ་ལ་སོགས་པ་དཔྱད་པ་གསུམ་
གྱིས་དག་པ་ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་དང༌། ལུང་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་པར་བྱེད་པ་དྲི་མ་མེད་པའི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མཛད་དོ། །གཉིས་པ་(དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་མཛད་པ་)ནི། བདག་ཉིད་འབའ་ཞིག་དག་ཕྱིར་དང༌། །གང་དག་མོས་དགེ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་ལྡན་བློ། །དེ་དག་རྗེས་སུ་བཟུང་ཕྱིར་འདི་བཤད་དོ། །བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་པོ་བདག་ཉིད་འབའ་ཞིག་དངོས་སུ་གནས་ངན་ལེན་གྱི་དྲི་མ་ཕྲ་མོ་དག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང༌། གདུལ་བྱ་གང་དག་ཟབ་མོའི་ཆོས་འདི་ལ་མོས་པ་དང༌། དེ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་དགེ་བ་ཕུན་སུམ་

208 སྐུ་འབུམ་དང་ཤེས་རིག་༽གང་གིས་ཕྱིར་

501

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀཚོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་བློ་ཅན་དེ་དག་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་ཏུ་འདི་བཤད་དོ། །གདུལ་བྱ་ཐུན་མོང་བ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཆེད་དུ་དེ་ལྟར་
གསུངས་ཀྱི་ངེས་པའི་དོན་དུ་མ་ཡིན་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱམས་པ་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་

སྐུར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་(རང་བཞིན་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། འཆད་བྱེད་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་

རང་བཞིན་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་བཤད་པ་དང༌། བཤད་བྱ་གསུང་རབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་
བའོ། །དང་པོ་(འཆད་བྱེད་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་བཤད་པ་)ནི། ཇི་ལྟར་སྒྲོན་གློག་ནོར་བུ་ཉི་ཟླ་ལ། །བརྟེན་ནས་མིག་དང་ལྡན་པ་ལྟ་བ་བཞིན། །དེ་བཞིན་དོན་ཆེན་ཆོས་སྤོབས་འོད་མཛད་པ། །ཐུབ་ལ་བརྟེན་ནས་འདི་ཉིད་རབ་ཏུ་བཤད། །ཇི་ལྟར་སྒྲོན་མེ་དང༌། གློག་དང༌། ནོར་བུ་དང་ཉི་ཟླའི་འོད་ལ་བརྟེན་ནས་མིག་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་གཟུགས་ལ་བལྟ་བ་བཞིན། དེ་བཞིན་དུ་དོན་ཆེན་པོ་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་དང༌། ངེས་པའི་ཚིག་དང་ཆོས་དང་སྤོབས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་དང་ལྡན་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་འོད་མཛད་པ་ཐུབ་པའི་གསུང་ལ་བརྟེན་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
མིག་གིས་ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་བསྟན་བཅོས་འདི་ནི་རབ་ཏུ་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་(བཤད་བྱ་གསུང་རབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་)ནི། གང་ཞིག་དོན་ལྡན་ཆོས་དང་
ཉེར་འབྲེལ་ཞིང༌། །ཁམས་གསུམ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་སྤོང་བྱེད་གསུང༌། །ཞི་བའི་ཕན་ཡོན་སྟོན་པར་མཛད་པ་གང༌། །དེ་ནི་དྲང་སྲོང་གསུང་ཡིན་བཟློག་པ་

502

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

གཞན། །གསུང་གང་ཞིག་སྐྱེས་བུའི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་མངོན་པར་བརྗོད་པ་དང་ལྡན་པ་དང༌། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་གི་སྐྱོན་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བའི་
ཆོས་དང་ཉེ་བར་འབྲེལ་ཞིང་དོན་གང་ཞིག་ཉམས་སུ་བླངས་ན་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཀུན་

ནས་ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་གསུང་མཐར་ཐུག་པ་ཉོན་མོངས་དང་སྡུག་བསྔལ་མཐའ་དག་ཞི་བའི་ཕན་ཡོན་སྟོན་པར་མཛད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དྲང་སྲོང་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཡིན་གྱི་དེ་ལས་ལྡོག་པ་མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་དང་དེའི་ཐབས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་གང་ཡང་མི་སྟོན་པའི་ཚིག་གཞན་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་མ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་(རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་གུས་པར་གདམས་པ་)ནི། གང་ཞིག་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་འབའ་ཞིག་གི ། དབང་བྱས་རྣམ་གཡེང་མེད་ཡིད་ཅན་གྱིས་བཤད། །ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ལམ་དང་རྗེས་མཐུན་པར། །དེ་ཡང་དྲང་སྲོང་བཀའ་བཞིན་སྤྱི་བོས་བླང༌། །བསྟན་
བཅོས་གང་ཞིག་རྒྱལ་བ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་འབའ་ཞིག་ཚད་མར་གྱུར་བའི་སྟོན་པ་དང་དེ་འབའ་ཞིག་གི་བསྟན་པ་ཚད་མར་བྱས་ནས་དེ་འཆད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཤིང་བྱེད་པ་པོའི་ཀུན་སློང་གི་ཁྱད་པར་རྙེད་པ་དང༌། བཀུར་སྟི་དང༌། གྲགས་པ་ལ་བལྟ་བ་སོགས་འཁོར་བའི་འདུ་འཛིའི་རྣམ་གཡེང་མེད་པའི་ཡིད་ཅན་
གྱིས་བཤད་པ་དང༌། བརྗོད་བྱའི་ཁྱད་པར་ཐར་པ་ཙམ་དང་མཐར་ཐུག་པའི་ཐར་པ་དང་ལམ་གང་ལ་ཞུགས་ན་ཐར་པ་དེ་དག་ངེས་པར་ཐོབ་ནུས་པའི་ཐར་པ་དེ་དག་ཐོབ་པའི་ལམ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དེ་ཡང་ཐུབ་པའི་གསུང་གི་རྒྱུ་
མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཡིན་པས་དྲང་སྲོང་གི་བཀའ་བཞིན་དུ་སྤྱི་བོས་

503

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀབླངས་ཏེ། ཐོས་པ་དང་དེའི་དོན་སེམས་པ་དང་བསྒོམ་པ་ལ་འབད་པར་བྱ་བར་རིགས་སོ། །གཞུང་ཁ་ཅིག་ཏུ་ཚིགས་བཅད་འདིའི་རྗེས་སུ་མ་རིག་ལྡོངས་209རྣམས་ཀྱིས་

ཀྱང་སྲིན་བུའི་ཡིག་འདྲར་མུ་སྟེགས་བསྟན་བཅོས་སུའང༌། དོན་ལྡན་ཆོས་ལྡན་པ་གསུམ་ཉོན་མོངས་ཟད་བྱེད་བརྗོད་གྱུར་གང་ཡིན་དང༌། །འཇིག་རྟེན་སོ་སོ་ལེགས་བཤད་དེ་ཡང་བློ་ལྡན་དྲང་སྲོང་བཞིན་འཛིན་ན། །གསུང་གང་ཟག་མེད་བློ་མངའ་རྣམས་ཀྱི་ཞལ་ནས་འབྱུང་བ་སྨོས་ཅི་དགོས། །ཞེས་པ་དཀྱུས་སུ་བྲིས་པ་ནི་མ་དག་
པར་གསལ་ཏེ། འོག་བསྡུས་དོན་གྱི་སྐབས་ནས་འབྱུང་བ་དང་མི་འགྲིག་པའི་ཕྱིར་
དང༌། རྩ་བའི་ཚིགས་བཅད་དང་རིགས་ཀྱང་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་(དམ་པའི་ཆོས་སྤོང་བའི་སྒྲིབ་པ་ལ་བག་ཡོད་པ་བྱ་བར་གདམས་པ་)ལ་གསུམ། དམ་པའི་ཆོས་མི་སྤོང་བའི་ཐབས་ལ་འབད་པར་གདམས་པ་དང༌། དམ་པའི་ཆོས་སྤོང་བའི་རྒྱུ་སྤང་བར་བྱ་བར་གདམས་པ་དང༌། ཆོས་སྤངས་པའི་ཉེས་དམིགས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(དམ་པའི་ཆོས་མི་སྤོང་བའི་ཐབས་ལ་འབད་པར་གདམས་པ་)ལ་གཉིས། ཆོས་ལ་དབང་མི་ཟ་བར་གུས་པར་བྱ་བ་དང༌། ཆགས་སྡང་གི་ཕྱོགས་སུ་མ་ལྷུང་བར་གདམས་པའོ། །དང་པོ་(ཆོས་ལ་དབང་མི་ཟ་བར་གུས་པར་བྱ་བ་)ལ་གཉིས། དབང་ཟ་བར་མི་རིགས་པ་དང༌། དབང་ཟོས་པའི་ཉེས་དམིགས་སོ། །
དང་པོ་(དབང་ཟ་བར་མ་རིགས་པ་)ནི། གང་ཕྱིར་རྒྱལ་ལས་ཆེས་མཁས་འགའ་ཡང་འཇིག་རྟེན་འདི་ན་ཡོད་མིན་ཏེ། །མ་ལུས་དེ་ཉིད་མཆོག་ནི་ཚུལ་བཞིན་ཀུན་མཁྱེན་
གྱིས་མཁྱེན་གཞན་མིན་པ། །དེ་ཕྱིར་དྲང་སྲོང་རང་ཉིད་ཀྱིས་གཞག་མདོ་སྡེ་གང་ཡིན་

209 ཤེས་རིག་༽མདོངས་

504

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

དེ་མི་དཀྲུག །དྲང་སྲོང་རང་ཉིད་ཀྱིས་བཞག་པའི་མདོ་སྡེ་གང་ཡིན་པ་དེ་དྲང་དོན་ལ་ངེས་དོན་དང༌། ངེས་དོན་ལ་དྲང་དོན་དུ་འཛིན་པ་དང༌། ཁ་ཅིག་བཀའ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྐུར་བ་འདེབས་པ་སོགས་ཀྱིས་མི་དཀྲུགས210་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་རྒྱལ་
བ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལས་ཆེས་མཁས་པ་འགའ་ཡང་འཇིག་རྟེན་འདི་ན་ཡོད་པ་མིན་པས། དེའི་དགོངས་པ་གཟུ་ལུམས་ཀྱིས་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དང༌།
རྒྱ་ཆེ་བ་ཤེས་བྱ་ཇི་སྙེད་པས་བསྡུས་པ་མ་ལུས་པ་དང༌། ཟབ་མོའི་གནས་ཀྱི་དེ་ཉིད་མཆོག་ནི་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་གྱི་གཞན་གྱིས་མིན་
པས་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་དེའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་(དབང་ཟོས་པའི་ཉེས་དམིགས་)ནི། ཐུབ་ཚུལ་བཤིག་ཕྱིར་དེ་ཡང་དམ་ཆོས་ལ་ནི་གནོད་པ་བྱེད་པར་འགྱུར། །དམ་པའི་ཆོས་ལ་དབང་ཟོས་ནས་སྤངས་པ་དེ་ཡང་དམ་པའི་ཆོས་ལ་ནི་གནོད་པ་བྱེད་པར་འགྱུར་བས་ངེས་པར་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཐུབ་པའི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་ལུགས་བཤིག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་(ཆགས་སྡང་གི་ཕྱོགས་སུ་མ་ལྷུང་བར་གདམས་པ་)ལ་གཉིས། ཕྱོགས་སུ་ལྷུང་བའི་ཉེས་དམིགས་དང༌། དེ་འགོག་པའི་ཐབས་སོ། །དང་པོ་(ཕྱོགས་སུ་ལྷུང་བའི་ཉེས་དམིགས་)ནི། ཉོན་མོངས་རྨོངས་བདག་རྣམས་ཀྱིས་འཕགས་ལ་སྐུར་བ་དང༌། །དེས་གསུངས་
ཆོས་ལ་བརྙས་གང་དེ་ཀུན་ཞེན་ལྟས་བྱས། །དེས་ན་ཞེན་ལྟའི་དྲི་ཅན་དེ་ལ་བློ་མི་སྦྱར། །གྲུབ་མཐའ་ངན་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལྟ་བའི་དྲི་མ་ཅན་དེ་ལ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྒོ་ནས་བློ་མི་སྦྱར་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་རྨོངས་པ་མ་རིག་པས་ཟིན་པའི་བདག་ཉིད་

210 སྐུ་འབུམ་དང་ཤེས་རིག་༽དཀྲུག་

505

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཐེག་པ་དམན་པའི་འཕགས་པ་འཕགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྨྲ་བ་
དང༌། འཇིག་རྟེན་ན་དགྲ་བཅོམ་པ་མེད་དོ་ཞེས་སྨྲ་བ་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པ་དང༌། འཕགས་པ་དེས་གསུངས་པའི་དམ་པའི་ཆོས་ལ་བརྙས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཀུན་གྲུབ་མཐའ་ངན་པ་ལ་ཞེན་པའི་ལྟ་བས་བྱས་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་(དེ་འགོག་པའི་ཐབས་)ནི། གོས་གཙང་ཚོན་གྱི་རྣམ་འགྱུར་སྣུམ་གྱིས་

གོས་པ་མིན། །གྲུབ་མཐའ་ངན་པ་ལ་ཞེན་ན། དེ་ལས་དབྲལ་དཀའ་ཞིང་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ལ་རེ་ཤིག་སྦྱར་དུ་མི་རུང་བའི་ཉེས་དམིགས་ཡོད་པས་དཔེར་ན། གོས་དཀར་པོ་གཙང་བ་ཚོན་གྱིས་རྣམ་པར་བསྒྱུར་ནུས་ཀྱི། སྣུམ་གྱིས་གོས་པ་ཚོན་གྱིས་

ལེགས་པར་བསྒྱུར་ནུས་པ་མིན་པས། བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་གྲུབ་

མཐའ་ངན་པ་ལ་མི་ཞེན་པ་ལ་ཆེད་ཆེར་བྱའོ། །གཉིས་པ་(དམ་པའི་ཆོས་སྤོང་བའི་རྒྱུ་སྤང་བར་བྱ་བར་གདམས་པ་)ནི། བློ་དམན་ཕྱིར་དང་དཀར་མོས་བྲལ་ཕྱིར་ལོག་པའི་ང་རྒྱལ་ལ་བརྟེན་ཕྱིར། །དམ་ཆོས་ཕོངས་པས་བསྒྲིབས་པའི་བདག་ཕྱིར་དྲང་དོན་དེ་ཉིད་ངེས་འཛིན་ཕྱིར། །རྙེད་ལ་བརྐམ་ཕྱིར་ལྟ་བའི་དབང་ཕྱིར་ཆོས་སུན་འབྱིན་པ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། །ཆོས་འཛིན་བསྲིངས་ཕྱིར་
མོས་པ་དམན་ཕྱིར་དགྲ་བཅོམ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་སྤོང་བྱེད། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
སྲས་དང་སློབ་མར་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་དམ་པའི་ཆོས་སྤོང་བའི་རྒྱུ་
ནི་དོན་དང་དོན་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་བློ་གྲོས་དམན་པའི་ཕྱིར་དང༌། དཀར་པོའི་ཆོས་ལ་མོས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་དང༌། མ་རྟོགས་པ་ལ་རྟོགས་སྙམ་པ་དང༌། མ་ཐོབ་པ་ལ་ཐོབ་སྙམ་པའི་ལོག་པའི་ང་རྒྱལ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཚེ་རབས་སྔ་མར་

506

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

ཡང་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཕོངས་པའི་ལས་སྒྲིབ་བསགས་པ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཕོངས་
པས་བསྒྲིབས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང༌། དགོངས་པ་ཅན་ལ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་འཛིན་པས་དྲང་དོན་ལ་ངེས་དོན་དེ་ཉིད་དུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཟང་ཟིང་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པའི་རྙེད་པ་ལ་བརྐམ་པ་དང༌། རང་ལྟ་བ་ངན་པ་ལ་ཞེན་པའི་ལྟ་བའི་དབང་དང༌། དམ་པའི་ཆོས་སུན་འབྱིན་པ་བཤེས་གཉེན་དུ་མིང་བཏགས་པའི་སྡིག་གྲོགས་
བསྟེན་པའི་ཕྱིར་དང༌། དམ་པའི་ཆོས་འཛིན་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྒྱང་རིང་དུ་བསྲིངས་པ་དང༌། ཚེ་འདི་ཉིད་འབའ་ཞིག་ལ་ཞེན་ནས་ཕྱི་མ་ཕན་ཆད་ཀྱི་གོ་འཕང་
མཆོག་ལ་མོས་པ་དམན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱི་

ཆོས་སྤོང་བར་བྱེད་པས་བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྡིག་གྲོགས་སྤངས་
ནས་ཡང་དག་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་བསྟེན་ནས་ལོག་པའི་ང་རྒྱལ་བཅོམ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་ཕྱི་མ་ཕན་ཆད་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ་
བསྒྲུབ་པ་ལ་བག་དང་ལྡན་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་(ཆོས་སྤངས་པའི་ཉེས་དམིགས་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། དམ་པའི་ཆོས་སྤོང་བས་
ངན་སོང་དུ་འགྲོ་བ་དང༌། འཁོར་བ་ལས་མི་ཐར་པའོ། །དང་པོ་(དམ་པའི་ཆོས་སྤོང་བས་ངན་སོང་དུ་འགྲོ་བ་)ནི། ཇི་ལྟར་ཟབ་མོའི་ཆོས་ཉམས་དེ་བཞིན་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མེ་དང་ནི། །མི་བཟད་སྦྲུལ་གདུག་གཤེད་མ་དང་ནི་ཐོག་ལའང་ཤིན་ཏུ་འཇིགས་མི་བྱ། །མེ་སྦྲུལ་དགྲ་དང་རྡོ་རྗེའི་མེ་ནི་སྲོག་དང་བྲལ་བ་ཙམ་བྱེད་དེ། །དེ་ལས་མནར་མེད་རྣམས་
ཀྱི་འགྲོ་བ་ཤིན་ཏུ་འཇིགས་པར་འགྲོ་མི་འགྱུར། །ཇི་ལྟར་ཟབ་མོའི་ཆོས་སྤངས་ནས་ཉམས་པ་ལ་འཇིགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མེ་དང་ནི་མི་བཟད་པའི་

507

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀསྦྲུལ་གདུག་པ་དང༌། རང་གསོད་པའི་གཤེད་མ་དང་ནི་ཐོག་ལའང་ཤིན་ཏུ་འཇིགས་པར་མི་བྱ་སྟེ། མེ་དང་སྦྲུལ་དང་དགྲ་དང་རྡོ་རྗེའི་མེས་ནི་ཚེ་འདིའི་སྲོག་དང་བྲལ་བ་ཙམ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་དེ་ལས་མནར་མེད་རྣམས་ཀྱི་འགྲོ་བ་ཤིན་ཏུ་འཇིགས་པར་འགྲོ་བར་
མི་འགྱུར་ལ། དམ་པའི་ཆོས་སྤངས་པས་ཚེ་འདིར་ཡང་ཉེས་དམིགས་དུ་མ་འབྱུང་ཞིང་ཕྱི་མར་མནར་མེད་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་(འཁོར་བ་ལས་མི་ཐར་པ་)ནི། གང་ཞིག་ཡང་ཡང་སྡིག་གྲོགས་བསྟེན་པས་
སངས་རྒྱས་ངན་སེམས་ལྡན་གྱུར་དང༌། །ཕ་མ་དགྲ་བཅོམ་གསོད་པར་བྱ་བ་མིན་བྱེད་མཆོག་ཚོགས་འབྱེད་པའི་མི། །དེ་ཡང་ཆོས་ཉིད་ངེས་པར་བསམས་ན་མྱུར་དུ་དེ་ལས་ཐར་འགྱུར་གྱི། །གང་ཞིག་ཡིད་ནི་ཆོས་ལ་སྡང་བ་དེ་ལ་ཐར་པ་ག་ལ་ཡོད། །གང་ཞིག་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྡིག་གྲོགས་བསྟེན་པས་སངས་རྒྱས་ལ་སྐུ་མཚལ་
འབྱིན་པའི་ངན་སེམས་དང་ལྡན་པར་གྱུར་བ་དང༌། རང་གི་ཕ་དང་མ་གསོད་པ་དང༌། དགྲ་བཅོམ་པ་གསོད་པའི་བྱ་བ་མིན་པ་མཚམས་མེད་བྱེད་པ་དང༌། མཆོག་གི་ཚོགས་དགེ་འདུན་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་གྱིས་འབྱེད་པའི་མི་དེ་ཡང་ཆོས་ཉིད་རང་
བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ངེས་པར་བསམས་པས་མྱུར་དུ་སྡིག་པ་

དེ་ལས་ཐར་པར་འགྱུར་གྱི། གང་ཞིག་ཡིད་ནི་ཆོས་ལ་སྡང་བ་དེ་ལ་རེ་ཤིག་འཁོར་བ་ལས་ཐར་པའི་ཐར་པ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བའི་གོ་སྐབས་ག་ལ་ཡོད་དེ་མེད་པས། བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པ་དང༌། གྲུབ་
མཐའ་ངན་པ་ལ་ཞེན་ནས་ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་སྐུར་བ་སོགས་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱིས་

ཕོངས་པའི་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དང་མི་ལྡན་པར་བྱའོ། །

508

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

གསུམ་པ་(བརྩམས་པའི་དགེ་བ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྔོ་བ་)ནི། དཀོན་མཆོག་རྣམ་པར་བྱང་ཁམས་དྲི་མེད་བྱང་ཆུབ་ཡོན་ཏན་འཕྲིན་ལས་ཏེ། །དོན་གནས་རྣམ་བདུན་ཚུལ་བཞིན་བཤད་ལས་བདག་གིས་དགེ་བ་གང་ཐོབ་པ། །དེས་ནི་འགྲོ་འདི་མཐའ་ཡས་འོད་མངའ་དྲང་སྲོང་ཚེ་དཔག་མེད་མཐོང་ཞིང༌། །མཐོང་ནས་ཀྱང་ནི་ཆོས་མིག་དྲི་མེད་སྐྱེས་ཏེ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཐོབ་ཤོག །འབྲས་བུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང༌། རང་བཞིན་
གྱིས་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཁམས་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང༌། གློ་བུར་གྱི་

དྲི་མ་མེད་པའི་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་བྱང་ཆུབ་དང༌། བྱང་ཆུབ་ལ་བརྟེན་པའི་སྟོབས་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང༌། ཡོན་ཏན་ལ་བརྟེན་པའི་འཕྲིན་ལས་ཏེ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་
དོན་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུ་དང༌། རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་གནས་རྣམ་པ་བདུན་ཚུལ་བཞིན་དུ་བཤད་པ་ལས་བྱམས་པ་མགོན་པོ་བདག་གིས་དགེ་བ་གང་ཐོབ་པ་དེས་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་འགྲོ་བ་
འདི་211མཐའ་ཡས་པའི་འོད་མངའ་བའི་དྲང་སྲོང་རྒྱལ་བ་ཚེ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ཞིང༌། མཐོང་ནས་ཀྱང་ནི་ཆོས་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་མིག་རྡུལ་དྲི་མ་མེད་
པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་ཏེ་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཐོབ་པར་ཤོག་ཅིག་གོ །འདི་ནི་ཕྱི་རབས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་དགེ་བ་ཅུང་ཟད་ཅིག་
བསགས་པ་ཡང་ཚུལ་དེ་ལྟར་བསྔོ་བར་གདམས་པའོ། །
གཉིས་པ་(དོན་བསྡུ་བ་)ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། རྩ་བའོ། །དང་པོ་ (མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་བཅུ་པོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ནི། གང་ལས་རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར། །ཇི་ལྟ་བུར་ནི་གང་བཤད་དང༌། །རྒྱུ་མཐུན་པ་ནི་གང་ཡིན་

211 སྐུ་འབུམ་དང་ཤེས་རིག་༽འཕྲོ་བ་འདི་ བློ་གླིང་༽འགྲོ་བ་འདིས་

509

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀཏེ། །ཚིགས་སུ་བཅད་པ་བཞིས་བསྟན་ཏོ། །གཉིས་ཀྱིས་བདག་ཉིད་དག་པ་ཡི། །ཐབས་དང་གཅིག་གིས་ཉམས་པའི་རྒྱུ། །དེ་ནས་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ནི། །གཉིས་
ཀྱིས་འབྲས་བུ་བསྟན་པ་ཡིན། །འཁོར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བཟོད་པ་དང༌། །བྱང་ཆུབ་
ཐོབ་པའི་ཆོས་བརྗོད་པའི། །མདོར་ན་འབྲས་བུ་རྣམ་གཉིས་ནི། །ཐ་མ་ཡིས་ནི་བསྟན་པ་ཡིན། །རྒྱུ་གང་ལས་རྒྱུ་མཚན་དང་དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་དུ་མཛད་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཡིད་ཆེས་ཞེས་པའི་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་དང༌། གང་ལ་བརྟེན་ནས་བཤད་པའི་འཆད་བྱེད་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་རང་བཞིན་དང༌། བཤད་བྱ་གསུང་རབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ཇི་ལྟ་བུར་
ནི་གང་བརྗོད་པ་ནི། ཇི་ལྟར་སྒྲོན་གློག་ཅེས་པའི་ཤོ་ལོ་ཀ་གཉིས་ཀྱིས་རིམ་པ་བཞིན་དང༌། གསུང་རབ་ཀྱི་རྒྱུ་མཐུན་པ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་དྲི་མ་མེད་པ་ནི་
གང་ཡིན་པ་དེ་གང་ཞིག་རྒྱལ་བ་ཞེས་པའི་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གིས་བསྟན་པས་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་བཞིས་བསྟན་ཏོ། །གང་ཕྱིར་རྒྱལ་ལས་ཞེས་པའི་ཤོ་ལོ་ཀ་གཉིས་ཀྱིས་

བདག་ཉིད་ཆོས་སྤོང་གིས་212རྒྱུད་དག་པའི་ཐབས་དང༌། བློ་དམན་ཕྱིར་དང་ཞེས་པའི་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གིས་ཉམས་པའི་རྒྱུ་བསྟན་ནས་མི་ཉམས་པར་གདམས་པ་དང༌། དེ་ནས་ཇི་ལྟར་ཟབ་མོའི་ཞེས་པ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཆོས་སྤངས་པའི་
འབྲས་བུ་ཉེས་དམིགས་བསྟན་པ་ཡིན་པས་དེ་མི་འབྱུང་བ་ལ་འབད་པར་གདམས་པའོ། །སེམས་ཅན་རྣམས་རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་འཁོར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་
སྐྱེས་ནས་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པར་བསྔོ་བ་དང༌། བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་བསྔོས་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྡོ་རྗེའི་གནས་བདུན་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་

212 སྐུ་འབུམ་༽གི་

510

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པའི་དམ་པའི་ཆོས་བརྗོད་པའི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་མདོར་ན་རྣམ་པ་གཉིས་ནི་དཀོན་མཆོག་ཅེས་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ཐ་མ་ཡིས་ནི་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་བསྟན་བཅོས་དཀོན་མཆོག་གི་རིགས་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ལས་ཕན་ཡོན་གྱི་སྐབས་ཏེ་ལྔ་
པའོ། ། ། །
ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་བསྟན་བཅོས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་རིགས་
རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ལས་དོན་རྣམ་པ་བདུན་ལ་མོས་པའི་ཕན་ཡོན་གྱི་ལེའུ་ཞེས་བྱ་སྟེ་
ལེའུ་ལྔ་པ་ལས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་སྡེའེི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པར་
བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཤད་པ་སྐབས་ལྔ་པའི་འགྲེལ་པའོ། །དོན་གནས་
རྣམ་བདུན་ཚུལ་བཞིན་ཐོས་པ་ལས། །སྐྱེས་བུའི་འདོད་དོན་འགྲུབ་པའི་ཕན་ཡོན་མཆོག །རྗེ་བཙུན་བླ་མའི་གསུང་གི་མན་ངག་ལས། །ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་
ཇི་བཞིན་བཤད། །བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་དོན་གྱིས་བསྡུས་
པའི་བཤད་པ་རྫོགས་སོ། །213
བཞི་པ་མཇུག་གི་དོན་ལ་གསུམ། འགྲེལ་པ་མཛད་པའི་བསྔོ་བ་དང༌། བསྟན་བཅོས་གང་གིས་མཛད་པ་དང༌། གང་གིས་བསྒྱུར་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་(འགྲེལ་པ་མཛད་པའི་བསྔོ་བ་)ནི། དྲང་བ་དང་ངེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཐེག་པ་མཆོག་

213 མཇུག་གི་གསལ་བཤད་ལྟར་མཚམས་འདིར་ཤོག་གྲངས་༨་འཆད་པར་འགྱུར་བར་གསུངས་པའི་བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡན་ལག་ཞེས་པའི་ས་བཅད་ཀྱི་ཚིག་དོན་དུ་འབྱུང་དགོས་པར་སྣང་བ་ལས་བསྡུར་སའི་དཔེ་རྣམས་ལ་རྙེད་རྒྱུ་མེད་པས་འདིར་སྒོ་མང་དཔར་མའི་ས་བཅད་ལྟར་བཀོད་པའོ།

511

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀགི་དམ་པའི་ཆོས་རིན་ཆེན་དྲི་མ་མེད་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་བསྟན་བཅོས་བཤད་པ་འདི་ལས་བསམ་ཡས་བསོད་ནམས་ཐོགས་མེད་པ་བདག214་གིས་གང་ཐོབ་པ་དེས་ནི་འགྲོ་བ་ཀུན་ཐེག་པ་མཆོག་གི་དམ་པའི་ཆོས་རིན་ཆེན་དྲི་མ་མེད་པའི་དོན་ཉན་པ་དང༌། སེམས་པ་དང༌། མངོན་དུ་འགྱུར་བའི་སྣོད་དུ་གྱུར་ཅིག །གཉིས་པ་(བསྟན་བཅོས་གང་གིས་མཛད་པ་)ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་བསྟན་བཅོས་མགོན་པོ་བྱམས་པས་མཛད་པ་རྫོགས་སོ། ། ། །འཕགས་པ་མགོན་པོ་བྱམས་པས་མཛད་པ་དྲང་བ་དང་ངེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེའི་དོན་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་
ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཤད་པ་སློབ་དཔོན་འཕགས་
པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པ་དང་བཅས་པའི་བཤད་པ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ངེས་དོན་
གྱི་མདོ་སྡེའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཤད་པ་
རྫོགས་སོ། །
གསུམ་པ་(གང་གིས་བསྒྱུར་བའི་ཚུལ་)ནི། དཔལ་གྲོང་ཁྱེར་དཔེ་མེད་ཀྱི་མཁས་པ་

ཆེན་པོ་བྲམ་ཟེ་རིན་ཆེན་རྡོ་རྗེའི་དཔོན་པོ་པཎྜི་ཏ་མཁས་པ་ཆེན་པོ་སད་ཛྙཱ་ན་དང༌།
ལོཙྪ་བ་ཤཱཀྱའི་དགེ་སློང་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་ཀྱིས་གྲོང་ཁྱེར་དཔེ་མེད་དུ་བསྒྱུར་
བའོ། །དཔལ་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་དཔེ་མེད་ཀྱི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་བྲམ་ཟེ་རིན་ཆེན་རྡོ་རྗེའི་དཔོན་པོ་པཎྜི་ཏ་སཱ་ཛྙཱ་ན་དང༌། བོད་ཀྱི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྒྱལ་བའི་རིང་ལུགས་པ་
ལོཙྪ་བ་ཤཱཀྱའི་དགེ་སློང་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་ཀྱིས་གྲོང་ཁྱེར་དཔེ་མེད་དེ་ཉིད་དུ་བསྒྱུར་
ཅིང་ཞུས་ཏེ་འཆད་ཉན་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ། །རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀུན་གྱི་སྙིང་

214 ཤེས་རིག་༽ཐོགས་མེད་པ་དག་ བློ་གླིང་དང་སྒོ་མང་༽ཐོགས་པ་མེད་པ་དག་

512

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

པོའི་དོན། །རྟེན་འབྱུང་མཐའ་བྲལ་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལམ། །ངེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེའི་
དགོངས་པ་བཞིན། །ཆེས་ཆེར་གསལ་མཛད་རྒྱལ་ཚབ་དམ་པའི་གསུང༌། །མཁས་མང་ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་འཇུག་ངོགས་མཆོག རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་འབྲས་བདུན་གྱི་

གནས། །ཡིད་ཆེས་ལུང་དང་དྲི་མེད་རིགས་པའི་བརྒྱན། །གོ་སླའི་ངག་གིས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་ཕྱེ། །དྲང་ངེས་འབྱེད་པར་རྒྱལ་བས་ལུང་བསྟན་པ། །ཐོགས་མེད་ཅེས་ནི་
ས་གསུམ་རབ་གྲགས་པས། །གཟུངས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོས་ཞུས་པ་
དང༌། །དཔལ་འཕྲེང་མདོ་དང་སྙིང་པོའི་མདོ་སྡེ་སོགས། །ངེས་དོན་ལུང་དང་སྦྱར་ནས་རྣམ་བཤད་པ། །སེམས་དཔའ་མཆོག་དེའི་བཞེད་པ་ཇི་བཞིན་བཤད། །རྒྱལ་ཚབ་དམ་པའི་གསུང་ནི་ཤིན་ཏུ་བརླིང༌། །ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་བཞེད་པའང་རྟོགས་དཀའ་མོད། །རྗེ་བཙུན་བླ་མའི་གསུང་གི་མན་ངག་ལས། །མ་ནོར་མ་འདྲེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་ཕྱེ། །རྟེན་འབྱུང་ཆོས་རྣམས་ཆུ་ནང་ཟླ་གཟུགས་ལྟར། །ཇི་བཞིན་གཟིགས་ནས་བརྩེ་བས་འདོམས་མཛད་ཅིང༌། །ཐུབ་བསྟན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྲེལ་མཛད་པ། །བླ་མ་དེ་ལ་བདག་ནི་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །གཞུང་ལུགས་གདམས་པར་འཆར་བའི་མན་ངག་མེད། །ལུང་དོན་རིགས་པས་དཔྱོད་པའི་མཐུ་མེད་པར། །རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་རྒྱ་མཚོ་བལྟ་འདོད་ན། །དམུས་ལོང་ལག་ཏུ་མར་མེ་བཟུང་དང་མཚུངས། །ལུང་དོན་རིགས་པས་འབྱེད་པའི་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱིས། །འཕགས་པའི་བསྟན་བཅོས་དགོངས་
པ་རྣམ་ཕྱེ་མོད། །གལ་ཏེ་འདི་ལ་ནོངས་པའི་ཚོགས་མཆིས་ན། །བླ་མ་ལྷར་བཅས་ཀུན་གྱིས་བཟོད་པར་མཛོད། །དེ་ལྟར་བསགས་པའི་དགེ་བ་ཅི་ཡོད་དེས། །ནམ་མཁའི་མཐས་གཏུགས་གྱུར་བའི་འགྲོ་བ་ཀུན། །ཐེག་མཆོག་ལམ་གྱི་གྲུ་ཆེན་ནང་

513

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀཞུགས་ནས། །ཀུན་མཁྱེན་རྒྱལ་བའི་རྒྱ་མཚོར་བགྲོད་བྱེད་ཤོག །བདག་ཀྱང་དེང་ནས་ཚེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ། །ལམ་བཟང་འདི་དང་ནམ་ཡང་མི་འབྲལ་ཞིང༌། །མི་ཕམ་བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོར་གཤེགས་པའི་ཚེ། །ཐེག་ཆེན་དམ་ཆོས་བདུད་རྩིས་ཚིམ་

བྱེད་ཤོག །ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་སྡེའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པར་བྱེད་པ།
ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་བསྟན་བཅོས་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་རྒྱལ་བའི་རིང་ལུགས་པ་ཆེན་པོ། །རྗེ་བཙུན་དམ་པ་རེད་མདའ་བ་ཀུ་མ་ར་མ་ཏིའི་ཞལ་སྔ་ལས་ཀྱང་ཐོས་ཤིང། དུས་ཕྱིས་སའི་སྟེང་ན་འགྲན་པའི་ཟླ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྔ་ནས་ལས་བཀའ་དྲིན་རྫོགས་པར་མནོས་ཤིང༌། རྗེ་བཙུན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཞབས་ཀྱི་

རྡུལ་ལ་ཡུན་རིང་དུ་རེག་པ་རིགས་པ་སྨྲ་བ་དར་མ་རིན་ཆེན་གྱིས། མདོ་སྔགས་ཀྱི་

གཞུང་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུའི་ཕ་རོལ་ཏུ་སོན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་གུང་རུ་རྒྱལ་མཚན་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པ་སྡེ་སྣོད་འཛིན་པ་དུ་མས་བསྐུལ་ཏེ། དཔལ་གནས་སྙིང་གི་ཆོས་གྲྭ་ཆེན་པོར་སྦྱར་བའི་ཡི་གེ་བ་ནི་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་

དུ་མ་ལ་སྦྱངས་པའི་སྡེ་སྣོད་འཛིན་པ་སྟག་ཚལ་མཁར་ཁ་བ་དོན་གྲུབ་ཀུན་དགའོ། །འདིས་ཀྱང་མདོ་སྔགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཕྱོགས་ཀུན་
ཏུ་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག སརྦཾ་མངྒ་ལཾ། །

514

བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་དཔར་སྐྲུན་ལྷན་ཚོགས།

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀའི་ས་བཅད།

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་སྐབས་ཀྱི་ས་བཅད།

མཆོད་བརྗོད།
ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་བསྟན་བཅོས་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པ་འཆད་པ་ལ་བཞི། ༡ མཚན་གྱི་དོན་དང༌།
༢ འགྱུར་གྱི་ཕྱག་དང༌།
༣ གཞུང་གི་དོན་དང༌།
༤ མཇུག་གི་དོན་ནོ། །

༦
༧
༧
༨
༤༢༣

དང་པོ་(མཚན་གྱི་དོན་)ལ་གཉིས།
༡ མཚན་བསྒྱུར་བ་དང་།
༢ མཚན་བཤད་པའོ། །

༧
༧
༧

གསུམ་པ་(གཞུང་གི་དོན་)ལ་གཉིས།
༡ བཤད་པ་ཉེ་བར་འགོད་པ་དང་།
༢ བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡན་ལག་གོ །

༨
༨
༤༢༣

515

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀའི་ས་བཅད།
དང་པོ་(བཤད་པ་ཉེ་བར་འགོད་པ་)ལ་གཉིས། ༡ ལུས་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་།

༢ ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

༨
༨
༥༣

དང་པོ་(ལུས་རྣམ་པར་བཞག་པ་)ལ་གསུམ། ༡ ལུས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་།
༢ མདོ་ལས་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་དང༌།
༣ གོ་རིམ་ངེས་པའོ། །

༨
༨
༢༣

༥༡

དང་པོ་(ལུས་ཀྱི་རང་བཞིན་)ལ་གཉིས།
༡ སྤྱིའི་དོན་དང་།
༢ ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །

༨
༨
༡༢

དང་པོ་(སྤྱིའི་དོན་)ལ་གསུམ།
༡ རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་གནས་བདུན་གྱི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། ༢ གྲངས་ངེས་པ་དང༌།
༣ དོགས་པ་བཅད་པའོ། །

༨
༨
༩
༡༡

ལུས་མདོར་བསྟན།
གཉིས་པ་(ཡན་ལག་གི་དོན་)ལ་གཉིས།
༡ རྩ་བ་དང་།
༢ འགྲེལ་པའོ། །

༡༢
༡༢
༡༣

516

བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་དཔར་སྐྲུན་ལྷན་ཚོགས།དང་པོ་(རྩ་བ་)ལ་གཉིས།
༡ ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་དང༌།
༢ གྲངས་བདུན་དུ་བསྟན་པའོ། །

༡༢
༡༢
༡༣

གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ལ་གཉིས།
༡ རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌།

༢ དོན་བསྡུ་བའོ། །

༡༣
༡༣
༢༣

དང་པོ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གསུམ།
༡ རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུ་དང་དེའི་གནས་ཀྱི་སྒྲ་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། ༢ སྒྲ་འཇུག་པའི་གཞི་ངོས་བཟུང་བ་དང༌།
༣ རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །

༡༣
༡༤
༡༦
༡༧

དང་པོ་(རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུ་དང་དེའི་གནས་ཀྱི་སྒྲ་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་)ལ་གསུམ། ༡ བསྟན་པ་དང་།
༢ བཤད་པ་དང་།

༣ དོན་བསྡུ་བའོ། །

༡༤
༡༤
༡༤
༡༦

གཉིས་པ་(སྒྲ་འཇུག་པའི་གཞི་ངོས་བཟུང་བ་)ལ་གཉིས། ༡ དྲི་བ་དང་།
༢ ལན་ནོ། །

༡༦
༡༦
༡༦

517

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀའི་ས་བཅད།
གསུམ་པ་(རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ལུང་དང་སྦྱར་བ་)ལ་གཉིས། ༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ ལུང་དང་སྦྱར་བ་དངོས་སོ། །

༡༧
༡༧
༡༧

གཉིས་པ་(ལུང་དང་སྦྱར་བ་དངོས་)ལ་གཉིས། ༡ དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལུང་དང་སྦྱར་བ་དང༌། ༢ ལྷག་མ་བཞི་ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །

༡༧
༡༧
༡༨

གཉིས་པ་(ལྷག་མ་བཞི་ལུང་དང་སྦྱར་བ་)ལ་གཉིས། ༡ ཁམས་ལུང་དང་སྦྱར་བ་དང༌།

༢ བྱང་ཆུབ་སོགས་གསུམ་ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །

༡༨
༡༨
༢༢

དང་པོ་(ཁམས་ལུང་དང་སྦྱར་བ་)ལ་གསུམ།
༡ རྟག་ཏུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉག་གཅིག་གི་ཡུལ་དུ་བསྟན་པ་དང༌། ༢ དེ་ལས་གཞན་གྱི་གཏན་དུ་བའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་དང༌།
༣ དོན་དམ་པའི་རང་བཞིན་ངོས་བཟུང་བའོ། །

༡༨
༡༨
༡༨
༢༠

གཉིས་པ་(མདོ་ལས་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་)ལ་གསུམ། ༡ རྩ་བ་དང་།
༢ འགྲེལ་པ་དང་།
༣ དོན་བསྡུ་བའོ། །

༢༣
༢༣
༢༤
༥༡

518

བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་དཔར་སྐྲུན་ལྷན་ཚོགས།གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ལ་གཉིས།
༡ འབྲས་བུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་དང༌།
༢ ལྷག་མ་བཞི་ཇི་ལྟར་བསྟན་པའོ། །

༢༤
༢༤
༣༥

དང་པོ་(འབྲས་བུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། ༡ ཚིག་དོན་ཙམ་བཤད་པ་དང༌།
༢ ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །

༢༤
༢༤
༢༥

གཉིས་པ་(ལུང་དང་སྦྱར་བ་)ལ་གཉིས།
༡ རང་གི་ངོ་བོ་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ལུང་དང་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ ཡོན་ཏན་ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །

༢༥
༢༥
༢༨

དང་པོ་(རང་གི་ངོ་བོ་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ལུང་དང་སྦྱར་བ་)ལ་གསུམ། ༡ མདོར་བསྟན་པ་དང༌།
༢ ཞར་ལ་རྒྱུ་རྐྱེན་ངོས་བཟུང་བ་དང༌།
༣ རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

༢༥
༢༥
༢༦
༢༦

གསུམ་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ ཉེ་རྒྱུ་དག་པ་ས་གསུམ་ལ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་རིམ་གྱིས་འགྲུབ་པའི་ཚུལ་དང༌། ༢ དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ཁྱད་པར་དུ་བཤད་པའོ། །

༢༦
༢༦
༢༧

གཉིས་པ་(ཡོན་ཏན་ལུང་དང་སྦྱར་བ་)ལ་གཉིས།
༡ རྒྱ་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་ལུང་དང་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ ཟབ་པའི་ཡོན་ཏན་ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །

༢༨
༢༨
༣༣

519

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀའི་ས་བཅད།
གཉིས་པ་(ལྷག་མ་བཞི་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས།
༡ ཁམས་མདོ་ཚིག་གང་གིས་བསྟན་པ་དང༌།
༢ བྱང་ཆུབ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་མདོའི་ཚིག་གང་གིས་བསྟན་པའོ། །

༣༥
༣༥
༤༩

དང་པོ་(ཁམས་མདོ་ཚིག་གང་གིས་བསྟན་པ་)ལ་གསུམ།
༡ ཡོངས་སྦྱོང་གི་ཆོས་དྲུག་ཅུའི་ཁམས་བསྟན་པ་དང༌།
༢ དེ་སྒྲུབ་པ་དང༌།
༣ ཡོངས་སྦྱོང་གི་ཆོས་ངོས་བཟུང་བའོ། །

༣༥
༣༥
༣༦
༤༨

གཉིས་པ་(དེ་སྒྲུབ་པ་)ལ་གཉིས།
༡ དེ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་དང༌།
༢ ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །

༣༦
༣༦
༣༩

གཉིས་པ་(ལུང་དང་སྦྱར་བ་)ལ་གསུམ།
༡ ས་བཅུ་བའི་མདོ་ལས་གསུང་བར་བསྟན་པ་དང༌།
༢ གཟུངས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོའི་མདོ་དང་སྦྱར་བ་དང༌།
༣ མདོ་གཞན་དང་སྦྱར་བའོ། །

༣༩
༣༩
༣༩
༤༦

གཉིས་པ་(གཟུངས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོའི་མདོ་དང་སྦྱར་བ་)ལ་གསུམ། ༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ དཔེ་བཤད་པ་དང༌།
༣ དོན་ལ་སྦྱར་བའོ། །

༣༩
༣༩
༣༩
༤༠

520

བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་དཔར་སྐྲུན་ལྷན་ཚོགས།གཉིས་པ་(ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ རྟོགས་པར་བྱ་བའི་དོན་རྣམ་པ་བདུན་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང༌།
༢ དེ་ལ་མོས་པའི་ཕན་ཡོན་བཤད་པའོ། །

༥༣
༥༣
༥༠༠

དང་པོ་(རྟོགས་པར་བྱ་བའི་དོན་རྣམ་པ་བདུན་གཏན་ལ་དབབ་པ་)ལ་གཉིས། ༡ འབྲས་བུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་བཤད་པ་དང༌།
༢ དེ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་རྣམ་པར་བཤད་པའོ། །

༥༣
༥༣
༡༢༥

སྐྱབས་གསུམ།

དང་པོ་(འབྲས་བུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། ༡ དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌།
༢ སྐྱབས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་དང༌།
༣ དཀོན་མཆོག་གི་མིང་དོན་བཤད་པའོ། །

༥༣
༥༣
༡༠༣
༡༢༣

དང་པོ་(དངོས་ཀྱི་དོན་)ལ་གཉིས།
༡ སྤྱིའི་མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ སོ་སོའི་དོན་བཤད་པའོ། །

༥༣
༥༤
༥༤

གཉིས་པ་(སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། ༡ སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་དང༌།
༢ ཆོས་དཀོན་མཆོག་དང༌།
༣ དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་བཤད་པའོ། །

༥༤
༥༤
༧༡
༨༨

521

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀའི་ས་བཅད།
དང་པོ་(སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་བཤད་པ་)ལ་བཞི། ༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ བསྟན་པ་དང༌།
༣ བཤད་པ་དང༌།

༤ བསྟན་བཤད་སྦྱར་བའོ། །

༥༤
༥༤
༥༤
༥༦
༥༧

གསུམ་པ་(བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ དྲི་བ་དང་།
༢ ལན་ནོ། །

༥༦
༥༦
༥༦

གཉིས་པ་(ལན་)ལ་གཉིས།
༡ རྩ་བ་དང༌།
༢ འགྲེལ་པའོ། །

༥༦
༥༦
༥༧

བཞི་པ་(བསྟན་བཤད་སྦྱར་བ་)ལ་གཉིས།
༡ རྩ་བ་དང་།
༢ འགྲེལ་པའོ། །

༥༧
༥༧
༥༩

གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ལ་གཉིས།
༡ སོ་སོར་བཤད་པ་དང༌།
༢ བསྡུས་ཏེ་བཤད་པའོ། །

༥༩
༥༩
༧༠

522

བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་དཔར་སྐྲུན་ལྷན་ཚོགས།དང་པོ་(སོ་སོར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌།
༢ ཤེས་བྱེད་ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །

༥༩
༥༩
༦༥

དང་པོ་(དངོས་ཀྱི་དོན་)ལ་གཉིས།
༡ རང་དོན་ཆོས་སྐུ་བཤད་པ་དང༌།
༢ གཞན་དོན་གཟུགས་སྐུ་བཤད་པའོ། །

༥༩
༥༩
༦༡

དང་པོ་(རང་དོན་ཆོས་སྐུ་བཤད་པ་)ལ་བཞི།
༡ རང་བཞིན་རྣམ་དག་དང༌།
༢ གློ་བུར་རྣམ་དག་དང༌།
༣ ཇི་ལྟ་བ་རིགས་པ་དང༌།
༤ འབད་རྩོལ་མེད་ཅིང་འཕྲིན་ལས་འཇུག་པ་མི་འགལ་ལོ། །

༥༩
༥༩
༦༠
༦༠
༦༠

གཉིས་པ་(གཞན་དོན་གཟུགས་སྐུ་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། ༡ ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང༌།
༢ ཐུགས་རྗེ་དང༌།
༣ མཁྱེན་བརྩེ་གཉིས་ཀྱི་ནུས་པ་བཤད་པའོ། །

༦༡
༦༡
༦༢
༦༢

གསུམ་པ་(མཁྱེན་བརྩེ་གཉིས་ཀྱི་ནུས་པ་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། ༡ ནུས་པའི་དཔེ་བསྟན་པ་དང༌།
༢ སྤང་བྱ་ངོས་བཟུང་བ་དང༌།
༣ དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་བཤད་པའོ། །

༦༢
༦༢
༦༣
༦༤

523

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀའི་ས་བཅད།
གཉིས་པ་(ཤེས་བྱེད་ལུང་དང་སྦྱར་བ་)ལ་གཉིས། ༡ སྤྱིར་བསྟན་པ་དང༌།
༢ སོ་སོར་བཤད་པའོ། །

༦༥
༦༥
༦༥

གཉིས་པ་(སོ་སོར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ རང་དོན་ཆོས་སྐུའི་ཤེས་བྱེད་དང༌།
༢ གཞན་དོན་གཟུགས་སྐུའི་ཤེས་བྱེད་དོ། །

༦༥
༦༥
༦༨

དང་པོ་(རང་དོན་ཆོས་སྐུའི་ཤེས་བྱེད་)ལ་གསུམ། ༡ རང་བཞིན་རྣམ་དག་དང༌།
༢ གློ་བུར་རྣམ་དག་དང༌།
༣ ཇི་ལྟ་བ་རིག་པའི་ཤེས་བྱེད་དོ། །

༦༥
༦༦
༦༦
༦༧

གཉིས་པ་(གཞན་དོན་གཟུགས་སྐུའི་ཤེས་བྱེད་)ལ་གསུམ། ༡ ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང༌།
༢ ཐུགས་རྗེ་དང༌།
༣ ནུས་པའི་ཤེས་བྱེད་དོ། །

༦༨
༦༨
༧༠
༧༡

དང་པོ་(ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་)ལ་གཉིས། ༡ ལུང་དགོད་པ་དང༌།
༢ དེའི་དོན་བཤད་པའོ། །

༦༨
༦༨
༦༨

524

བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་དཔར་སྐྲུན་ལྷན་ཚོགས།གཉིས་པ་(བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས།
༡ དོན་དྲུག་ལ་དོན་གཉིས་ཀྱི་སྐུར་དབྱེ་བ་དང༌། ༢ ཕྱི་མ་གསུམ་ལ་དབྱེ་བའོ། །

༧༠
༧༠
༧༠

གཉིས་པ་(ཆོས་དཀོན་མཆོག་)ལ་གཉིས།
༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ དོན་བཤད་པའོ། །

༧༡
༧༡
༧༢

གཉིས་པ་(དོན་བཤད་པ་)ལ་གསུམ།
༡ བསྟན་པ་དང༌།
༢ བཤད་པ་དང༌།

༣ བསྟན་བཤད་སྦྱར་བའོ། །

༧༢
༧༢
༧༥
༧༥

གཉིས་པ་(བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ དྲི་བ་དང༌།
༢ ལན་ནོ། །

༧༥
༧༥
༧༥

གཉིས་པ་(ལན་)ལ་གཉིས།
༡ རྩ་བ་དང༌།
༢ འགྲེལ་པའོ། །

༧༥
༧༥
༧༥

གསུམ་པ་(བསྟན་བཤད་སྦྱར་བ་)ལ་གཉིས། ༡ སྤྱིར་བཤད་པ་དང༌།
༢ སོ་སོར་བཤད་པའོ། །

༧༥
༧༦
༧༦

525

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀའི་ས་བཅད།
དང་པོ་(སྤྱིར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ རྩ་བ་དང༌།
༢ འགྲེལ་པའོ། །

༧༦
༧༦
༧༦

གཉིས་པ་(སོ་སོར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ རྩ་བ་དང༌།
༢ འགྲེལ་པའོ། །

༧༦
༧༦
༧༧

གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ལ་གཉིས།
༡ འགོག་པའི་བདེན་པ་བཤད་པ་དང༌།
༢ ལམ་གྱི་བདེན་པ་བཤད་པའོ། །

༧༧
༧༧
༨༨

དང་པོ་(འགོག་པའི་བདེན་པ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ༡ རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆ་བཤད་པ་དང༌།
༢ གློ་བུར་རྣམ་དག་བཤད་པའོ། །

༧༧
༧༧
༨༢

དང་པོ་(རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ༡ སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་།
༢ སོ་སོར་བཤད་པའོ། །

༧༧
༧༧
༧༧

གཉིས་པ་(སོ་སོར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ དགག་བྱ་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། ༢ འགོག་བདེན་གྱི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

༧༧
༧༨
༧༨

526

བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་དཔར་སྐྲུན་ལྷན་ཚོགས།དང་པོ་(དགག་བྱ་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་ངོས་བཟུང་བ་)ལ་གཉིས། ༡ དྲི་བ་དང་།
༢ ལན་ནོ། །

༧༨
༧༨
༧༨

གཉིས་པ་(ལན་)ལ་གཉིས།
༡ ལུང་དང་སྦྱར་བ་དང༌།

༢ ལུང་གི་དོན་བཤད་པའོ། །

༧༨
༧༨
༧༨

གཉིས་པ་(འགོག་བདེན་གྱི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ༡ ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་དང༌།
༢ ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །

༧༨
༧༨
༧༩

དང་པོ་(ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་)ལ་གཉིས།
༡ རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་རང་བཞིན་གྱིས་འགོག་པ་དང་གློ་བུར་དྲི་མས་དབེན་པ་གློ་བུར་དྲི་བྲལ་གྱི་འགོག་བདེན་དུ་བསྟན་པ་དང༌།
༢ དངོས་པོའི་ཞིག་པ་འགོག་བདེན་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །

༧༨
༧༨

༧༩

གཉིས་པ་(ལུང་དང་སྦྱར་བ་)ལ་གཉིས།
༡ དོན་སྔ་མ་ལུང་དང་སྦྱར་ནས་འཁོར་བ་ལྡོག་པའི་རིམ་པ་ངོས་བཟུང་བ་དང༌།
༢ དོན་ཕྱི་མ་ལུང་དང་སྦྱར་ནས་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོར་
བསྟན་པའོ། །

༧༩
༧༩
༨༠

527

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀའི་ས་བཅད།
གཉིས་པ་(གློ་བུར་རྣམ་དག་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། ༡ མདོར་བསྟན་པ་དང༌།
༢ རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌།

༣ ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །

༨༢
༨༢
༨༢
༨༧

གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གསུམ།
༡ ཉི་མ་དང་ཆོས་མཐུན་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ སྤང་བྱ་ངོས་བཟུང་བ་དང༌།
༣ དེ་འཇོམས་བྱེད་གཉེན་པོ་ངོས་བཟུང་བའོ། །

༨༢
༨༢
༨༣
༨༥

གཉིས་པ་(སྤང་བྱ་ངོས་བཟུང་བ་)ལ་གཉིས།
༡ འཁོར་བར་འཇུག་པའི་རིམ་པ་བསྟན་པ་དང༌།
༢ འཁོར་བའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ངོས་བཟུང་བའོ། །

༨༣
༨༣
༨༤

དང་པོ་(འཁོར་བར་འཇུག་པའི་རིམ་པ་བསྟན་པ་)ལ་གསུམ། ༡ མདོར་བསྟན་པ་དང༌།
༢ རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌།

༣ དོན་བསྡུ་བའོ། །

༨༣
༨༣
༨༣
༨༤

528

བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་དཔར་སྐྲུན་ལྷན་ཚོགས།གསུམ་པ་(དེ་འཇོམས་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་ངོས་བཟུང་བ་)ལ་གསུམ། ༡ བདེན་སྟོང་སྤྲོས་བྲལ་དང་པོར་རྟོགས་པའི་སྐབས་དང༌།
༢ བརྟགས་པ་ལས་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་བའི་དོན་དང༌།
༣ བསལ་བཞག་མེད་པའི་གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གེགས་ཀྱི་གཉེན་པོར་བསྟན་པའོ། །

༨༥
༨༥
༨༦
༨༦

གསུམ་པ་(དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་བཤད་པ་)ལ་གསུམ།
༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌།
༣ ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་འདིར་དངོས་སུ་མ་སྨོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །

༨༨
༨༨
༨༨
༡༠༠

གཉིས་པ་(དངོས་ཀྱི་དོན་)ལ་གསུམ།
༡ བསྟན་པ་དང༌།
༢ བཤད་པ་དང༌།

༣ བསྟན་བཤད་སྦྱར་ཏེ་བཤད་པའོ། །

༨༨
༨༨
༩༠
༩༠

གཉིས་པ་(བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ དྲི་བ་དང༌།
༢ ལན་ནོ། །

༩༠
༩༠
༩༠

གཉིས་པ་(ལན་)ལ་གཉིས།
༡ རྩ་བ་དང༌།
༢ འགྲེལ་པའོ། །

༩༠
༩༠
༩༠

529

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀའི་ས་བཅད།
གསུམ་པ་(བསྟན་བཤད་སྦྱར་ཏེ་བཤད་པ་)ལ་གསུམ།
༡ ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་གཟིགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང༌།
༢ སོ་སོ་རང་གི་རིག་པ་དང་ཆགས་ཐོགས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ལས་གྲོལ་བའི་ཡོན་ཏན་དང༌། ༣ དམན་པའི་སྒྲིབ་པ་ལས་གྲོལ་བའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །

༩༠
༩༡
༩༧
༩༨

དང་པོ་(ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་གཟིགས་པའི་ཡོན་ཏན་)ལ་གཉིས། ༡ ཇི་ལྟ་པ་རིག་པ་དང༌།
༢ ཇི་སྙེད་པ་རིག་པའོ། །

༩༡
༩༡
༩༦

དང་པོ་(ཇི་ལྟ་བ་རིག་པ་)ལ་གཉིས།
༡ རྩ་བ་དང༌།
༢ འགྲེལ་པའོ། །

༩༡
༩༡
༩༡

གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ལ་གསུམ།
༡ ཇི་ལྟ་བ་རིག་པའི་ངོ་བོ་དང༌།
༢ རྒྱུ་དང༌།

༣ སྒྲུབ་བྱེད་དོ། །

༩༡
༩༡
༩༢
༩༣

གསུམ་པ་(སྒྲུབ་བྱེད་)ལ་གཉིས།
༡ ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་རྟོགས་དཀའ་བར་བསྟན་པ་དང༌། ༢ ཤེས་བྱེད་ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །

༩༣
༩༣
༩༤

530

བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་དཔར་སྐྲུན་ལྷན་ཚོགས།གཉིས་པ་(ཇི་སྙེད་པ་རིག་པ་)ལ་གཉིས།
༡ རྩ་བ་དང་།
༢ འགྲེལ་པའོ། །

༩༦
༩༦
༩༦

གཉིས་པ་(སོ་སོ་རང་གི་རིག་པ་དང་ཆགས་ཐོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་ལས་གྲོལ་བའི་ཡོན་ཏན་)ལ་གཉིས།
༡ རྩ་བ་དང༌།
༢ འགྲེལ་པའོ། །

༩༧
༩༧
༩༨

དང་པོ་(རྩ་བ་)ལ་གཉིས།
༡ སོ་སོར་རང་གི་རིག་པ་དང༌།
༢ ཆགས་པ་དང་ཐོགས་པའི་སྒྲིབ་པ་ལས་གྲོལ་བའོ། །

༩༧
༩༧
༩༨

གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ལ་གཉིས།
༡ སོ་སོར་རང་གི་རིག་པ་དང༌།
༢ ཆགས་ཐོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་ལས་གྲོལ་བའོ། །

༩༨
༩༨
༩༨

གསུམ་པ་(དམན་པའི་སྒྲིབ་པ་ལས་གྲོལ་བའི་ཡོན་ཏན་)ལ་གཉིས།
༡ རྩ་བ་དང༌།
༢ འགྲེལ་པའོ། །

༩༨
༩༩
༩༩

གསུམ་པ་(ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་འདིར་དངོས་སུ་མ་སྨོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་)ལ་གཉིས།
༡ མདོར་བསྟན་པ་དང༌།
༢ རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

༡༠༠
༡༠༠
༡༠༠

531

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀའི་ས་བཅད།
གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གསུམ།
༡ ཉན་ཐོས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་འདུན་གྱི་ཁྱད་པར་དང༌། ༢ ཁྱད་པར་དེ་འཐད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌།
༣ ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །

༡༠༠
༡༠༡
༡༠༢
༡༠༣

གཉིས་པ་(སྐྱབས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ༡ སྤྱིའི་དོན་དང༌།
༢ ཡན་ལག་གི་དོན་)ནོ། །

༡༠༣
༡༠༣
༡༠༨

དང་པོ་(སྤྱིའི་དོན་)ལ་གསུམ།
༡ གང་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའི་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བ་དང༌། ༢ དེ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་ཚུལ་དང༌།
༣ ཤེས་བྱེད་དགོད་པའོ། །

༡༠༣
༡༠༤
༡༠༤
༡༠༥

གཉིས་པ་(ཡན་ལག་གི་དོན་)ལ་གཉིས།
༡ ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱབས་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང༌།
༢ དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་རྣམ་པར་བཞག་པའོ། །

༡༠༨
༡༠༩
༡༡༤

དང་པོ་(ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱབས་རྣམ་པར་བཞག་པ་)ལ་གཉིས། ༡ དྲི་བ་དང༌།
༢ ལན་ནོ། །

༡༠༩
༡༠༩
༡༠༩

532

བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་དཔར་སྐྲུན་ལྷན་ཚོགས།གཉིས་པ་(ལན་)ལ་གསུམ།
༡ རྩ་བ་དང༌།
༢ འགྲེལ་པ་དང༌།
༣ དོན་བསྡུ་བའོ། །

༡༠༩
༡༠༩
༡༡༠
༡༡༣

གཉིས་པ་(དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་རྣམ་པར་བཞག་པ་)ལ་གཉིས།
༡ སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པའི་སྐྱབས་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པ་དང༌།
༢ ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་སུ་སྒྲུབ་པའོ། །

༡༡༤
༡༡༤
༡༢༢

དང་པོ་(སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པའི་སྐྱབས་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པ་)ལ་གཉིས།
༡ རྩ་བ་དང༌།
༢ འགྲེལ་པའོ། །

༡༡༤
༡༡༤
༡༡༦

གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ལ་གཉིས།
༡ ལུང་གི་ཆོས་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་དང༌། ༢ རྟོགས་པའི་ཆོས་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པའོ། །

༡༡༦
༡༡༦
༡༡༧

གཉིས་པ་(ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་སུ་སྒྲུབ་པ་)ལ་གཉིས།
༡ རྩ་བ་དང༌།
༢ འགྲེལ་པའོ། །

༡༢༢
༡༢༢
༡༢༣

གསུམ་པ་(དཀོན་མཆོག་གི་མིང་དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ༡ རྩ་བ་དང༌།
༢ འགྲེལ་པའོ། །

༡༢༣
༡༢༣
༡༢༤

533

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀའི་ས་བཅད།
གཉིས་པ་(དེ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་རྣམ་པར་བཞག་པ་)ལ་གཉིས། ༡ སྤྱིའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང༌།
༢ སོ་སོའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བའོ། །

༡༢༥
༡༢༥
༡༤༥

སྤྱིའི་རྣམ་བཞགདང་པོ་(སྤྱིའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་)ལ་གསུམ། ༡ སྤྱིའི་མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་དོན་དང༌།
༣ རྒྱུ་རྐྱེན་སོ་སོར་རྣམ་པར་བཞག་པའོ། །

༡༢༥
༡༢༦
༡༢༦
༡༤༡

གཉིས་པ་(བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་དོན་)ལ་གཉིས། ༡ བསྟན་པ་དང༌།

༢ བཤད་པའོ། །

༡༢༦
༡༢༦
༡༢༦

གཉིས་པ་(བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ དྲི་བ་དང༌།
༢ ལན་ནོ། །

༡༢༦
༡༢༦
༡༢༦

534

བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་དཔར་སྐྲུན་ལྷན་ཚོགས།
གཉིས་པ་(ལན་)ལ་གཉིས།
༡ བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་ཅིང་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་གི་ཡུལ་དུ་བསྟན་པ་དང༌།
༢ བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དོ། །དང་པོ་(བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་ཅིང་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་གི་ཡུལ་དུ་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། ༡ རྩ་བ་དང༌།
༢ འགྲེལ་པའོ། །

༡༢༦
༡༢༦
༡༢༩

༡༢༦
༡༢༧
༡༢༧

གཉིས་པ་(བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་)ལ་གཉིས། ༡ དྲི་བ་དང༌།
༢ ལན་ནོ། །

༡༢༩
༡༢༩
༡༢༩

གཉིས་པ་(ལན་)ལ་གཉིས།
༡ རྩ་བ་དང༌།
༢ འགྲེལ་པའོ། །

༡༢༩
༡༢༩
༡༣༠

གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ལ་བཞི།
༡ དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་དང༌། ༢ དྲི་མ་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་དང༌། ༣ དྲི་མ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་དང༌།
༤ རྒྱལ་བའི་མཛད་པ་རྟོགས་པར་དཀའ་བའོ། །

༡༣༠
༡༣༠
༡༣༡
༡༣༣
༡༤༠

535

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀའི་ས་བཅད།
དང་པོ་(དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་)ལ་གཉིས། ༡ དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌།
༢ ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །
གཉིས་པ་(དྲི་མ་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་)ལ་གཉིས། ༡ དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌།
༢ ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །

༡༣༠
༡༣༠
༡༣༠
༡༣༡
༡༣༢
༡༣༣

གསུམ་པ་(དྲི་མ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ལ་གསུམ། ༡ དམ་བཅའ་དང༌།

༢ བསྒྲུབ་བྱེད་དང༌།
༣ ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །

༡༣༣
༡༣༣
༡༣༤
༡༣༤

གསུམ་པ་(ལུང་དང་སྦྱར་བ་)ལ་གཉིས།
༡ དཔེ་དང༌།
༢ དོན་ནོ། །

༡༣༤
༡༣༤
༡༣༥

བཞི་པ་(རྒྱལ་བའི་མཛད་པ་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་)ལ་གཉིས། ༡ དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌།
༢ ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །

༡༤༠
༡༤༠
༡༤༠

གསུམ་པ་(རྒྱུ་རྐྱེན་སོ་སོའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་)ལ་གཉིས། ༡ རྩ་བ་དང༌།
༢ འགྲེལ་པའོ། །

༡༤༡
༡༤༡
༡༤༢

536

བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་དཔར་སྐྲུན་ལྷན་ཚོགས།གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ལ་གཉིས།
༡ རྒྱུ་རྐྱེན་ངོས་བཟུང་བ་དང༌།
༢ རྒྱུ་རྐྱེན་དུ་འགྱུར་བའི་ཚུལ་ལོ། །

༡༤༢
༡༤༢
༡༤༣

གཉིས་པ་(སོ་སོའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་)ལ་གཉིས།
༡ རྒྱུའི་གནས་སྐབས་ཁམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་བཤད་པ་དང༌།
༢ བྱང་ཆུབ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་པ་བཤད་པའོ། །

༡༤༥
༡༤༥
༣༦༨

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་བཤད་པ། དང་པོ་(རྒྱུའི་གནས་སྐབས་ཁམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། ༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ དོན་དངོས་དང༌།
༣ ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པའོ། །

༡༤༥
༡༤༥
༡༤༦
༣༦༦

དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ལ་གཉིས།
༡ སྤྱིའི་མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ བྱེ་བྲག་གི་མཚམས་སྦྱར་བའོ། །

༡༤༥
༡༤༥
༡༤༥

གཉིས་པ་(དོན་དངོས་)ལ་གསུམ།
༡ ཁམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་དོན་གསུམ་གྱིས་མདོར་བསྟན་པ་དང༌། ༢ སྒྲུབ་བྱེད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌།
༣ སེམས་ཅན་ལ་ཁམས་ཡོད་པར་བཤད་པའི་དགོས་པ་བསྟན་པའོ། །

༡༤༦
༡༤༦
༡༥༧
༣༥༠

537

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀའི་ས་བཅད།དང་པོ་(ཁམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་དོན་གསུམ་གྱི་མདོར་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས།
༡ སྤྱིའི་དོན་དང༌།
༢ ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །

༡༤༦
༡༤༦
༡༥༥

དང་པོ་(སྤྱིའི་དོན་)ལ་གསུམ།
༡ དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ངོས་བཟུང་བ་དང༌།
༢ དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་མདོས་ཇི་ལྟར་བསྟན་པའི་ཚུལ་དང༌། ༣ མདོ་སྡེ་གཞན་གྱི་དགོས་པ་བཤད་པའོ། །

༡༤༦
༡༤༦
༡༤༨
༡༥༢

གཉིས་པ་(ཡན་ལག་གི་དོན་)ལ་གཉིས།
༡ རྩ་བ་དང༌།
༢ འགྲེལ་པའོ། །

༡༥༥
༡༥༥
༡༥༧

གཉིས་པ་(སྒྲུབ་བྱེད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་བཞི།
༡ ཁམས་རང་བཞིན་གྱི་རྣམ་པར་དག་པ་རྣམ་བཞག་བཅུའི་སྒྲུབ་པ་དང༌། ༢ གློ་བུར་གྱི་དྲི་མས་སྒྲིབ་པ་དཔེ་དགུས་སྒྲུབ་པ་དང༌།
༣ ཁམས་རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དང༌།
༤ ཁམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ངོས་བཟུང་བའོ། །

༡༥༧
༡༥༧
༢༨༢
༣༣༤
༣༤༢

དང་པོ་(ཁམས་རང་བཞིན་གྱི་རྣམ་པར་དག་པ་རྣམ་བཞག་བཅུའི་སྒྲུབ་པ་)ལ་གསུམ། ༡ སྡོམ་གྱིས་མདོར་བསྟན་པ་དང༌།
༢ སོ་སོའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌།
༣ དོན་བསྡུ་བའོ། །

༡༥༧
༡༥༨
༡༦༠
༢༨༢

538

བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་དཔར་སྐྲུན་ལྷན་ཚོགས།དང་པོ་(སྡོམ་གྱིས་མདོར་བསྟན་པ་)ལ་གསུམ།
༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ རྩ་བ་དང༌།
༣ དོན་ཚན་སོ་སོར་བཅད་པའོ།

༡༥༨
༡༥༨
༡༥༨
༡༦༠

གཉིས་པ་(སོ་སོའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་བཞི། ༡ ངོ་བོ་དང་རྒྱུའི་དོན་བཤད་པ་དང༌།
༢ འབྲས་བུ་དང་ལས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་དང༌། ༣ ལྡན་པའི་དོན་བཤད་པ་དང༌།
༤ འཇུག་པའི་རབ་དབྱེ་བཤད་པའོ། །

༡༦༠
༡༦༠
༡༧༤
༢༡༠
༢༡༥

དང་པོ་(ངོ་བོ་དང་རྒྱུའི་དོན་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། ༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ མདོར་བསྟན་པ་དང༌།
༣ རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

༡༦༠
༡༦༠
༡༦༠
༡༦༡

གཉིས་པ་(མདོར་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས།
༡ ངོ་བོའི་དོན་དང༌།
༢ རྒྱུའི་དོན་ནོ། །

༡༦༠
༡༦༠
༡༦༡

539

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀའི་ས་བཅད།
དང་པོ་(ངོ་བོའི་དོན་)ལ་གཉིས།
༡ དཔེ་དང་།
༢ དོན་ནོ། །

༡༦༠
༡༦༠

༡༦༠

གསུམ་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ ངོ་བོའི་དོན་བཤད་པ་དང༌།
༢ རྒྱུའི་དོན་བཤད་པའོ། །

༡༦༡
༡༦༡
༡༦༣

དང་པོ་(ངོ་བོའི་དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ དྲི་བ་དང༌།
༢ ལན་ནོ། །

༡༦༡
༡༦༡
༡༦༡

གཉིས་པ་(ལན་)ལ་གཉིས།
༡ རྩ་བ་དང༌།
༢ འགྲེལ་པའོ། །

༡༦༡
༡༦༡
༡༦༢

གཉིས་པ་(རྒྱུའི་དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ དྲི་བ་དང་།
༢ ལན་ནོ། །

༡༦༣
༡༦༣
༡༦༣

གཉིས་པ་(ལན་)ལ་གཉིས།
༡ སྤྱིར་བཤད་པ་དང༌།
༢ སྒྲིབ་པའི་གཉེན་པོ་རྒྱུའི་རང་བཞིན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །

༡༦༣
༡༦༣
༡༧༣

540

བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་དཔར་སྐྲུན་ལྷན་ཚོགས།དང་པོ་(སྤྱིར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ རྩ་བ་དང༌།
༢ འགྲེལ་པའོ། །

༡༦༣
༡༦༣
༡༦༤

དང་པོ་(རྩ་བ་)ལ་གཉིས།
༡ སྒྲིབ་བཅས་ཀྱི་གང་ཟག་སྒྲིབ་པ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་དང༌། ༢ གཉེན་པོའི་རྒྱུའི་རང་བཞིན་བཤད་པའོ། །

༡༦༣
༡༦༤
༡༦༤

གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ལ་གཉིས།
༡ མདོར་བསྟན་པ་དང༌།
༢ རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

༡༦༤
༡༦༤
༡༦༥

གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ སྒྲིབ་པ་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་བཤད་པ་དང༌།
༢ དེ་ལ་ཡོད་པའི་སྒྲིབ་པ་བཤད་པའོ། །

༡༦༥
༡༦༥
༡༧༡

དང་པོ་(སྒྲིབ་པ་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ༡ སོ་སོར་བཤད་པ་དང༌།
༢ དེ་ཐམས་ཅད་ཕུང་པོ་གསུམ་དུ་བསྡུ་བའོ། །

༡༦༥
༡༦༥
༡༧༡

དང་པོ་(སོ་སོར་བཤད་པ་)ལ་གསུམ།
༡ སྲིད་པའི་མཐར་ལྷུང་བ་དང༌།
༢ ཞི་བའི་མཐར་ལྷུང་བ་དང༌།
༣ སྲིད་ཞི་གཉིས་ཀའི་མཐར་ལྷུང་བའོ། །

༡༦༥
༡༦༥
༡༦༦
༡༧༠

541

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀའི་ས་བཅད།གཉིས་པ་(ཞི་བའི་མཐར་ལྷུང་བ་)ལ་གཉིས། ༡ སྤྱིར་བསྟན་པ་དང༌།
༢ སོ་སོར་བཤད་པའོ། །

༡༦༦
༡༦༦
༡༦༦

གཉིས་པ་(སོ་སོར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ ཐབས་མ་ཡིན་པ་ལ་ཞུགས་པ་དང༌།
༢ ཐབས་ལ་ཞུགས་པའོ། །

༡༦༦
༡༦༦
༡༧༠

གཉིས་པ་(དེ་ལ་ཡོད་པའི་སྒྲིབ་པ་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། ༡ བསྟན་པ་དང༌།
༢ བཤད་པ་དང༌།

༣ དོན་བསྡུ་བའོ། །

༡༧༡
༡༧༡
༡༧༢
༡༧༣

གཉིས་པ་(སྒྲིབ་པའི་གཉེན་པོ་རྒྱུའི་རང་བཞིན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ རྩ་བའོ། །

༡༧༣
༡༧༣
༡༧༣

གཉིས་པ་(འབྲས་བུ་དང་ལས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། ༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ མདོར་བསྟན་པ་དང༌།
༣ རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

༡༧༤
༡༧༤
༡༧༤
༡༧༥

542

བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་དཔར་སྐྲུན་ལྷན་ཚོགས།གཉིས་པ་(མདོར་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས།
༡ འབྲས་བུ་བསྟན་པ་དང༌།

༢ བྱེད་ལས་བསྟན་པའོ། །

༡༧༤
༡༧༤
༡༧༥

གསུམ་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ འབྲས་བུའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་།
༢ ལས་ཀྱི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

༡༧༥
༡༧༥
༡༩༥

དང་པོ་(འབྲས་བུའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ༡ དྲི་བ་དང༌།
༢ ལན་ནོ། །

༡༧༥
༡༧༥
༡༧༥

གཉིས་པ་(ལན་)ལ་གསུམ།
༡ གཉེན་པོ་བཞིས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུའི་མཚན་ཉིད་སྤྱིར་བཤད་པ་དང༌།
༢ འབྲས་བུ་བཞིའི་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་བཤད་པ་དང༌།
༣ བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་སྙིང་རྗེ་ཆོས་སྐུའི་རྩ་བར་བསྟན་པའོ། །

༡༧༥
༡༧༥
༡༨༩
༡༩༣

དང་པོ་(གཉེན་པོ་བཞིས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུའི་མཚན་ཉིད་སྤྱིར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ༡ རྩ་བ་དང་།
༢ འགྲེལ་པའོ། །

༡༧༥
༡༧༥
༡༧༦

543

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀའི་ས་བཅད།
གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ལ་གཉིས།
༡ མདོར་བསྟན་པ་དང་།
༢ རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

༡༧༦
༡༧༦
༡༧༦

གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གསུམ།
༡ ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་དེ་གཉེན་པོས་སྤངས་པའི་འབྲས་བུ་བཤད་པ་དང༌། ༢ རྒྱུ་འབྲས་སྦྱར་ཏེ་བཤད་པ་དང༌།
༣ གང་ཟག་གསུམ་གྱིས་ཆོས་སྐུ་ཐོབ་པའི་གེགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །

༡༧༦
༡༧༦
༡༨༠
༡༨༤

དང་པོ་(ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་དེ་གཉེན་པོས་སྤང་བའི་འབྲས་བུ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ༡ དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌།
༢ ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །

༡༧༦
༡༧༦
༡༧༨

དང་པོ་(དངོས་ཀྱི་དོན་)ལ་གསུམ།
༡ ཀུན་རྫོབ་པའི་སྡོད་ལུགས་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང༌། ༢ དོན་དམ་པའི་སྡོད་ལུགས་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང༌། ༣ དེ་སྤངས་པའི་འབྲས་བུའི་དབྱེ་བའོ། །

༡༧༦
༡༧༦
༡༧༧
༡༧༨

གཉིས་པ་(ལུང་དང་སྦྱར་བ་)ལ་གསུམ།
༡ རྟག་སོགས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་ལུང་དང་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ མི་རྟག་སོགས་བཞི་བདེན་པར་ཞེན་པ་ལུང་དང་སྦྱར་བ་དང༌། ༣ གཉེན་པོ་ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །

༡༧༨
༡༧༨
༡༧༨
༡༧༩

544

བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་དཔར་སྐྲུན་ལྷན་ཚོགས།གཉིས་པ་(རྒྱུ་འབྲས་སྦྱར་ཏེ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ༡ སོ་སོར་བཤད་པ་དང༌།
༢ བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །

༡༨༠
༡༨༠
༡༨༣

དང་པོ་(སོ་སོར་བཤད་པ་)ལ་གསུམ།
༡ མདོར་བསྟན་པ་དང༌།
༢ རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌།

༣ དོན་བསྡུ་བའོ། །

༡༨༠
༡༨༠
༡༨༠
༡༨༣

གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་བཞི།
༡ གཙང་བའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་མོས་པའི་རྒྱུ་དང་སྦྱར་ཏེ་བཤད་པ་དང༌།
༢ བདག་དམ་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཤེར་ཕྱིན་སྒོམ་པའི་འབྲས་བུར་བསྟན་པ་དང༌།
༣ བདེ་བ་དམ་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བསམ་གཏན་གྱི་ཕར་ཕྱིན་སྒོམ་པའི་འབྲས་བུར་བསྟན་པ་དང༌།
༤ རྟག་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྒོམ་པའི་འབྲས་བུར་བསྟན་པའོ། །

༡༨༠
༡༨༠

༡༨༡
༡༨༣

༡༨༣

གཉིས་པ་(བདག་དམ་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཤེར་ཕྱིན་སྒོམ་པའི་འབྲས་བུ་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས།
༡ དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌།
༢ བདག་དམ་པའི་དོན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །

༡༨༡
༡༨༡
༡༨༡

545

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀའི་ས་བཅད།གསུམ་པ་(གང་ཟག་གསུམ་གྱིས་ཆོས་སྐུ་ཐོབ་པའི་གེགས་བྱེད་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་)ལ་གསུམ།
༡ དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌།
༢ ལུང་དང་སྦྱར་བ་དང༌།

༣ དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་སྐུ་འབའ་ཞིག་ཕར་ཕྱིན་བཞི་ལྡན་དུ་བསྟན་པའོ། །

༡༨༤
༡༨༤
༡༨༩
༡༨༩

དང་པོ་(དངོས་ཀྱི་དོན་)ལ་གསུམ།
༡ ཆོས་སྐུ་ཐོབ་པའི་གེགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང༌།
༢ གེགས་ཀྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ་དང༌།
༣ གང་ཟག་གསུམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ལ་གེགས་བྱེད་པའི་ཚུལ་ལོ། །

༡༨༤
༡༨༤
༡༨༥
༡༨༦

གཉིས་པ་(གེགས་ཀྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ་)ལ་བཞི།
༡ རྐྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད་དང༌།
༢ རྒྱུའི་མཚན་ཉིད་དང༌།
༣ འབྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་དང༌།
༤ འཇིག་པའི་མཚན་ཉིད་དོ།

༡༨༥
༡༨༥
༡༨༥
༡༨༦
༡༨༦

གཉིས་པ་(འབྲས་བུ་བཞིའི་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ༡ རྩ་བ་དང༌།
༢ འགྲེལ་པའོ། །

༡༨༩
༡༨༩
༡༩༠

546

བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་དཔར་སྐྲུན་ལྷན་ཚོགས།གསུམ་པ་(བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཆོས་སྐུའི་རྩ་བར་བསྟན་པ་)ལ་གསུམ།
༡ སྔ་འགྲེལ་དང༌།
༢ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༣ རྩ་བས་བསྟན་པའོ། །

༡༩༣

༡༩༣
༡༩༤
༡༩༤

གཉིས་པ་(ལས་ཀྱི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་)ལ་གཉིས། ༡ དྲི་བ་དང༌།
༢ ལན་ནོ།

༡༩༥
༡༩༥
༡༩༥

གཉིས་པ་(ལན་)ལ་གཉིས།
༡ སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་དང༌།
༢ རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་སྒོ་ནས་དེ་བསྒྲུབ་པའོ། །

༡༩༥
༡༩༥
༡༩༧

དང་པོ་(སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་)ལ་གཉིས། ༡ རྩ་བ་དང༌།
༢ འགྲེལ་པའོ། །

༡༩༥
༡༩༦
༡༩༦

གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ལ་གཉིས།
༡ ཤེས་བྱེད་དགོད་པ་དང༌།
༢ ཚིག་དོན་བཤད་པའོ། །

༡༩༦
༡༩༦
༡༩༦

547

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀའི་ས་བཅད།གཉིས་པ་(རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་སྒོ་ནས་དེ་བསྒྲུབ་པ་)ལ་གཉིས། ༡ རྩ་བ་དང༌།
༢ འགྲེལ་པའོ། །

༡༩༧
༡༩༧
༡༩༧

གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ལ་གསུམ།
༡ རིགས་ཡོད་པ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་སྒོ་ནས་སྒྲུབ་པ་དང༌།
༢ དེའི་ཡང་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་དང༌།
༣ ཐར་པ་ཐོབ་མི་སྲིད་པའི་གང་ཟག་མདོ་ལས་བཤད་པ་དགོངས་པ་ཅན་དུ་སྒྲུབ་པའོ། །

༡༩༧
༡༩༧
༡༩༨
༡༩༩

གསུམ་པ་(ཐར་པ་ཐོབ་མི་སྲིད་པའི་གང་ཟག་མདོ་ལས་བཤད་པ་དགོངས་པ་ཅན་དུ་སྒྲུབ་པ་)ལ་གཉིས།
༡ ལུང་དང་སྦྱར་བ་དང༌།

༢ དགོངས་པ་ཅན་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །

༡༩༩
༡༩༩
༡༩༩

གཉིས་པ་(དགོངས་པ་ཅན་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་)ལ་གསུམ།
༡ དགོངས་ཏེ་གསུངས་པའི་དགོས་པ་དགོངས་གཞི་དང་བཅས་པ་དང༌། ༢ སྒྲས་ཟིན་གྱི་དོན་ལ་གནོད་བྱེད་བསྟན་པ་དང༌།
༣ གནོད་བྱེད་ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །

༡༩༩
༡༩༩
༢༠༠
༢༠༩

གསུམ་པ་(གནོད་བྱེད་ལུང་དང་སྦྱར་བ་)ལ་གཉིས། ༡ མཚསས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ ལུང་དགོད་པའོ། །

༢༠༩
༢༠༩
༢༡༠

548

བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་དཔར་སྐྲུན་ལྷན་ཚོགས།གསུམ་པ་(ལྡན་པའི་དོན་བཤད་པ་)ལ་གསུམ།
༡ མཚམས་སྦྱར་དང༌།
༢ མདོར་བསྟན་པ་དང༌།
༣ རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

༢༡༠
༢༡༠
༢༡༠
༢༡༡

གཉིས་པ་(མདོར་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས།
༡ རྒྱུའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་དང༌།
༢ འབྲས་བུའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའོ། །

༢༡༠
༢༡༠
༢༡༡

གསུམ་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ རྒྱུའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་དང༌།
༢ འབྲས་བུའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་བཤད་པའོ། །

༢༡༡
༢༡༡
༢༡༣

དང་པོ་(རྒྱུའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ༡ དྲི་བ་དང༌།
༢ ལན་ནོ། །

༢༡༡
༢༡༡
༢༡༡

གཉིས་པ་(ལན་)ལ་གཉིས།
༡ རྩ་བ་དང༌།
༢ འགྲེལ་པའོ། །

༢༡༡
༢༡༡
༢༡༢

གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ལ་གཉིས།
༡ བསྟན་པ་དང་།

༢ བཤད་པའོ། །

༢༡༢
༢༡༢
༢༡༢

549

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀའི་ས་བཅད།
གཉིས་པ་(བཤད་པ་)ལ་གསུམ།
༡ ཡོན་ཏན་གྱི་དབྱེ་བ་དང༌།
༢ སོ་སོར་བཤད་པ་དང༌།
༣ དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་སྦྱར་བའོ། །

༢༡༢
༢༡༢
༢༡༢
༢༡༢

གཉིས་པ་(འབྲས་བུའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ༡ དྲི་བ་དང༌།
༢ ལན་ནོ། །

༢༡༣
༢༡༣
༢༡༣

གཉིས་པ་(ལན་)ལ་གཉིས།
༡ རྩ་བ་དང༌།
༢ འགྲེལ་པའོ། །

༢༡༣
༢༡༣
༢༡༤

གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ལ་གཉིས།
༡ དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌།
༢ ལུང་དང་སྦྱར་བའོ།

༢༡༤
༢༡༤
༢༡༥

དང་པོ་(དངོས་ཀྱི་དོན་)ལ་གསུམ།
༡ མདོར་བསྟན་པ་དང༌།
༢ རྒྱས་པར་བཤད་པ།

༣ དོན་བསྡུ་བའོ། །

༢༡༤
༢༡༤
༢༡༤
༢༡༥

550

བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་དཔར་སྐྲུན་ལྷན་ཚོགས།གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ ཡོན་ཏན་གྱི་དབྱེ་བ་དང༌།
༢ དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་སྦྱར་བའོ། །

༢༡༤
༢༡༤
༢༡༤

བཞི་པ་(འཇུག་པའི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ༡ དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌།
༢ དེའི་ཡན་ལག་གོ།

༢༡༥
༢༡༥
༢༡༨

དང་པོ་(དངོས་ཀྱི་དོན་)ལ་གསུམ།
༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ བསྟན་པ་དང༌།

༣ བཤད་པའོ། །

༢༡༥
༢༡༥
༢༡༦
༢༡༦

གསུམ་པ་(བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ དྲི་བ་དང༌།
༢ ལན་ནོ། །

༢༡༦
༢༡༦
༢༡༦

གཉིས་པ་(ལན་)ལ་གཉིས།
༡ རྩ་བ་དང༌།
༢ འགྲེལ་པའོ། །

༢༡༦
༢༡༦
༢༡༧

གཉིས་པ་(དེའི་ཡན་ལག་གི་དོན་)ལ་གཉིས། ༡ སྤྱིའི་མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ སོ་སོའི་དོན་བཤད་པའོ། །

༢༡༨
༢༡༨
༢༡༨

551

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀའི་ས་བཅད།
གཉིས་པ་(སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ་)ལ་བཞི།
༡ ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པར་གནས་སྐབས་ཙམ་ཐ་དད་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང༌།
༢ རང་བཞིན་གཅིག་ཉིད་གནས་སྐབས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བས་དེ་ཉིད་སྒྲུབ་པ་དང༌།
༣ ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བས་སྒྲུབ་པ་དང༌།
༤ ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་དུས་ན་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་དབྱེར་མེད་དུ་ལྡན་པར་བསྒྲུབ་པའོ། །

༢༡༨
༢༡༨
༢༢༢
༢༢༤
༢༦༦

དང་པོ་(ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་ཐ་དད་ཙམ་མ་ཡིན་པར་གནས་སྐབས་ཙམ་ཐ་དད་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་)ལ་གསུམ།
༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ བསྟན་པ་དང༌།

༣ རྒྱས་པར་བཤད་པ་བའོ། །

༢༡༨
༢༡༨
༢༡༨
༢༢༠

གསུམ་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ དྲི་བ་དང༌།
༢ ལན་ནོ། །

༢༢༠
༢༢༠
༢༢༠

གཉིས་པ་(ལན་)ལ་གཉིས།
༡ རྩ་བ་དང༌།
༢ འགྲེལ་པའོ། །

༢༢༠
༢༢༠
༢༢༠

གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ལ་གཉིས།
༡ ཚིག་དོན་དང༌།
༢ ལུང་དང་སྦྱར་བའོ།

༢༢༠
༢༢༠
༢༢༡

552

བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་དཔར་སྐྲུན་ལྷན་ཚོགས།གཉིས་པ་(རང་བཞིན་གཅིག་ཉིད་གནས་སྐབས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བས་དེ་ཉིད་བསྒྲུབ་པ་)ལ་གསུམ།
༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ བསྟན་པ་དང༌།

༣ རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

༢༢༢
༢༢༢
༢༢༢
༢༢༣

གསུམ་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ དྲི་བ་དང༌།
༢ ལན་ནོ། །

༢༢༣
༢༢༣
༢༢༣

གཉིས་པ་(ལན་)ལ་གཉིས།
༡ རྩ་བ་དང༌།
༢ འགྲེལ་པའོ། །

༢༢༣
༢༢༣
༢༢༣

གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ལ་གཉིས།
༡ ཚིག་དོན་དང༌།
༢ ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །

༢༢༣
༢༢༣
༢༢༣

གསུམ་པ་(ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བས་སྒྲུབ་པ་)ལ་གཉིས། ༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ དོན་བཤད་པའོ། །

༢༢༤
༢༢༤
༢༢༥

གཉིས་པ་(དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ སྤྱིར་བསྟན་པ་དང༌།
༢ སོ་སོར་བཤད་པའོ། །

༢༢༥
༢༢༥
༢༢༦

553

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀའི་ས་བཅད།
དང་པོ་(སྤྱིར་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས།
༡ རྩ་བ་དང༌།
༢ དོན་ཚན་སོ་སོར་བཤད་པའོ། །

༢༢༥
༢༢༥
༢༢༦

གཉིས་པ་(སོ་སོར་བཤད་པ་)ལ་གསུམ།
༡ མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་ན་མི་འགྱུར་བ་བཤད་པ་དང༌།
༢ མ་དག་པ་དང་དག་པའི་གནས་སྐབས་ན་མི་འགྱུར་བ་བཤད་པ་དང༌། ༣ ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་གི་གནས་སྐབས་ན་མི་འགྱུར་བའི་དོན་བཤད་པའོ། །

༢༢༦
༢༢༦
༢༣༩
༢༦༡

དང་པོ་(མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་ན་མི་འགྱུར་བ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ༡ དྲི་བ་དང༌།
༢ ལན་ནོ། །

༢༢༦
༢༢༦
༢༢༦

གཉིས་པ་(ལན་)ལ་གཉིས།
༡ ཕུང་སོགས་སྐྱེད་བྱེད་ལས་ཉོན་སོགས་ཀྱིས་མི་འགྱུར་བ་དང༌།
༢ མེ་དང་ཆོས་མཚུངས་བའི་ཕུང་སོགས་འཇིག་བྱེད་རྒ་བ་སོགས་ཀྱིས་མི་འགྱུར་བའོ། །

༢༢༦
༢༢༦
༢༣༧

དང་པོ་(ཕུང་སོགས་སྐྱེད་བྱེད་ལས་ཉོན་སོགས་ཀྱིས་མི་འགྱུར་བ་)ལ་གཉིས།
༡ རྩ་བ་དང༌།
༢ འགྲེལ་པའོ། །

༢༢༦
༢༢༦
༢༣༥

554

བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་དཔར་སྐྲུན་ལྷན་ཚོགས།དང་པོ་(རྩ་བ་)ལ་གསུམ།
༡ མདོར་བསྟན་པ་དང༌།
༢ རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌།

༣ དོན་བསྡུ་བའོ། །

༢༢༦
༢༢༧
༢༢༨
༢༣༢

དང་པོ་(མདོར་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས།
༡ ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་མ་གོས་པ་དང༌། ༢ དེའི་སྐྱེ་འཇིག་གིས་མ་གོས་པའོ། །

༢༢༧
༢༢༧
༢༢༧

གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ འཇིག་པའི་ཆོས་ཀྱིས་མ་གོས་པ་དང༌།
༢ སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཀྱིས་མ་གོས་པའོ། །

༢༢༨
༢༢༨
༢༢༨

གཉིས་པ་(སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཀྱིས་མ་གོས་པ་)ལ་གསུམ། ༡ དཔེ་དང༌།
༢ དོན་དང༌།
༣ དཔེ་དོན་སོ་སོར་སྦྱར་བའོ། །

༢༢༨
༢༢༨
༢༢༨
༢༣༠

གསུམ་པ་(དཔེ་དོན་སོ་སོར་སྦྱར་བ་)ལ་གཉིས། ༡ དངོས་དང༌།
༢ དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་གྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པའོ།

༢༣༠
༢༣༠
༢༣༡

555

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀའི་ས་བཅད།
གཉིས་པ་(དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་གྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། ༡ ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་།
༢ ལས་ཉོན་གྱི་ཁྱད་པར་དང༌།
༣ དེ་དག་གི་རྟེན་གྱི་ཁྱད་པར་རོ། །

༢༣༡
༢༣༡
༢༣༡
༢༣༡

གསུམ་པ་(དོན་བསྡུ་བ་)ལ་གཉིས།
༡ ལས་ཉོན་གྱིས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་དང༌།
༢ སྐྱེ་འཇིག་གིས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་མཚམས་སྦྱར་བ་དང་བཅས་པའོ། །

༢༣༢
༢༣༢
༢༣༤

གཉིས་པ་(སྐྱེ་འཇིག་གིས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་མཚམས་སྦྱར་བ་དང་བཅས་པ་)ལ་གཉིས།
༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ རྩ་བའོ། །

༢༣༤
༢༣༤
༢༣༤

གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ལ་གསུམ།
༡ ཚིག་དོན་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ་དང༌།
༢ ལུང་དང་སྦྱར་བ་དང༌།

༣ བཤད་ཟིན་དྲན་པར་བྱེད་པའོ། །

༢༣༥
༢༣༥
༢༣༥
༢༣༧

དང་པོ་(ཚིག་དོན་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ་)ལ་གསུམ། ༡ སྐྱེ་བས་མ་གོས་པ་དང༌།
༢ འཇིག་པས་མ་གོས་པ་དང༌།
༣ དོན་བསྡུ་བའོ། །

༢༣༥
༢༣༥
༢༣༥
༢༣༥

556

བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་དཔར་སྐྲུན་ལྷན་ཚོགས།གཉིས་པ་(ལུང་དང་སྦྱར་བ་)ལ་གཉིས།
༡ ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་མ་གོས་པ་དང༌།
༢ སྐྱེ་འཇིག་གིས་མ་གོས་པའོ། །

༢༣༥
༢༣༥
༢༣༦

གཉིས་པ་(སྐྱེ་འཇིག་གིས་མ་གོས་པ་)ལ་གཉིས། ༡ རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌།

༢ དོན་བསྡུ་བའོ། །

༢༣༦
༢༣༦
༢༣༧

དང་པོ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གསུམ།
༡ དཔེ་དང༌།
༢ དོན་དང༌།
༣ དཔེ་དོན་སྦྱར་བའོ། །

༢༣༦
༢༣༦
༢༣༦
༢༣༧

གཉིས་པ་(མེ་དང་ཆོས་མཚུངས་པའི་ཕུང་སོགས་འཇིག་བྱེད་རྒ་བ་སོགས་ཀྱིས་མི་འགྱུར་བ་)ལ་གསུམ།
༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ རྩ་བ་དང༌།
༣ འགྲེལ་པའོ། །

༢༣༧
༢༣༨
༢༣༨
༢༣༨

གསུམ་པ་(འགྲེལ་པ་)ལ་གཉིས།
༡ དཔེ་གསུམ་དང་འདྲ་བའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། ༢ ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །

༢༣༨
༢༣༨
༢༣༩

557

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀའི་ས་བཅད།
གཉིས་པ་(མ་དག་པ་དང་དག་པའི་གནས་སྐབས་ན་མི་འགྱུར་བ་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། ༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ མདོར་བསྟན་པ་དང༌།
༣ རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

༢༣༩
༢༣༩
༢༤༠
༢༤༠

གསུམ་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ དྲི་བ་དང༌།
༢ ལན་ནོ།

༢༤༠
༢༤༠
༢༤༠

གཉིས་པ་(ལན་)ལ་གཉིས།
༡ སྐྱེ་བའི་ཁྱད་པར་ལ་བལྟོས་ནས་བཤད་པའི་མ་དག་པ་དང་དག་པའི་གནས་སྐབས་ན་འགྱུར་བ་མེད་པ་
དང༌།

༢ སངས་རྒྱས་དང་སོ་སྐྱེ་ལ་བལྟོས་ནས་བཤད་པའི་མ་དག་པ་དང་དག་པའི་གནས་སྐབས་ན་འགྱུར་བ་མེད་པའོ། །

༢༤༠
༢༤༠

༢༥༢

དང་པོ་(སྐྱེ་བའི་ཁྱད་པར་ལ་བལྟོས་ནས་བཤད་པའི་མ་དག་པ་དང་དག་པའི་གནས་སྐབས་ན་འགྱུར་བ་མེད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ དག་པའི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་དང༌།
༢ མ་དག་པའི་རང་བཞིན་དག་མ་དག་གི་རྒྱུས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པའོ། །

༢༤༠

༢༤༡
༢༤༣

དང་པོ་(དག་པའི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ རྩ་བ་དང༌།
༢ འགྲེལ་པའོ།

༢༤༡
༢༤༡
༢༤༢

558

བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་དཔར་སྐྲུན་ལྷན་ཚོགས།གཉིས་པ་(མ་དག་པའི་རང་བཞིན་དག་མ་དག་གི་རྒྱུས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ རྩ་བ་དང༌།
༢ དེ་དག་གི་དོན་བཤད་པའོ། །

༢༤༣
༢༤༣
༢༤༣

གཉིས་པ་(དེ་དག་གི་དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ ཚིག་དོན་མདོར་བསྟན་པ་དང༌།
༢ དེ་དག་གི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

༢༤༣
༢༤༣
༢༤༤

གཉིས་པ་(དེ་དག་གི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ སྙིང་རྗེ་དང་སྨོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌།
༢ ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་མི་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

༢༤༤
༢༤༤
༢༤༦

དང་པོ་(སྙིང་རྗེ་དང་སྨོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ ལུང་དང་སྦྱར་བ་དང༌།

༢ ལུང་གི་དོན་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །

༢༤༤
༢༤༤
༢༤༦

དང་པོ་(ལུང་དང་སྦྱར་བ་)ལ་གཉིས།
༡ འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱུ་ངོས་བཟུང་བ་དང༌།
༢ དེ་ཉོན་མོངས་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །

༢༤༤
༢༤༤
༢༤༤

གཉིས་པ་(དེ་ཉོན་མོངས་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པ་དགག་པ་)ལ་གསུམ། ༡ ཉོན་མོངས་པར་འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌།
༢ ཉོན་མོངས་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པ་དགག་པ་དང༌།
༣ ཁམས་གསུམ་དུ་སྐྱེ་བ་སོགས་བསྟན་པའི་དགོས་པའོ།

༢༤༤
༢༤༥
༢༤༥
༢༤༥

559

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀའི་ས་བཅད།
གསུམ་པ་(ཁམས་གསུམ་དུ་སྐྱེ་བ་སོགས་བསྟན་པའི་དགོས་པ་)ལ་གཉིས།
༡ དཔེ་དང༌།
༢ དོན་ནོ། །

༢༤༥
༢༤༥
༢༤༦

གཉིས་པ་(ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་མི་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །

༢༤༦
༢༤༦
༢༤༧

གཉིས་པ་(ལུང་དང་སྦྱར་བ་)ལ་གསུམ།
༡ ལུང་དྲང་བ་དང༌།

༢ ལུང་གི་དོན་བཤད་པ་དང༌།
༣ ཟག་པ་ཟད་པའི་ཤེས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །

༢༤༧
༢༤༧
༢༤༨
༢༤༩

དང་པོ་(ལུང་དྲང་བ་)ལ་གསུམ།
༡ དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བའི་ཚུལ་དང༌།
༢ དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་ཡང་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱུ་བརྗོད་པ་དང༌། ༣ དེ་ཉིད་བསྒྲུབ་པའོ། །

༢༤༧
༢༤༧
༢༤༧
༢༤༧

གསུམ་པ་(དེ་ཉིད་བསྒྲུབ་པ་)ལ་གསུམ།
༡ དཔེ་དང༌།
༢ དོན་དང༌།
༣ དག་མ་དག་གཉིས་ཀའི་རྒྱུའི་དོན་བསྡུ་བའོ། །

༢༤༧
༢༤༧
༢༤༨
༢༤༨

560

བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་དཔར་སྐྲུན་ལྷན་ཚོགས།གསུམ་པ་(དག་མ་དག་གཉིས་ཀའི་རྒྱུའི་དོན་བསྡུ་བ་)ལ་གཉིས། ༡ དག་པའི་དོན་བསྡུ་བ་དང༌།
༢ མ་དག་པའི་དོན་བསྡུ་བའོ། །

༢༤༨
༢༤༨
༢༤༨

གཉིས་པ་(ལུང་གི་དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ དངོས་དང༌།
༢ ལུང་དང་སྦྱར་བའོ།

༢༤༨
༢༤༨
༢༤༨

གསུམ་པ་(ཟག་པ་ཟད་པའི་ཤེས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ༡ སྤྱིར་བསྟན་པ་དང༌།
༢ ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །

༢༤༩
༢༤༩
༢༥༠

གཉིས་པ་(སངས་རྒྱས་དང་སོ་སྐྱེ་ལ་ལྟོས་ནས་བཤད་པའི་མ་དག་པ་དང་དག་པའི་གནས་སྐབས་ན་འགྱུར་བ་མེད་པ་)ལ་གསུམ།
༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ རྩ་བ་དང༌།
༣ འགྲེལ་པའོ། །

༢༥༢

༢༥༣
༢༥༣
༢༥༩

གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ལ་གཉིས།
༡ བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བཞིའི་དག་པ་དང་མ་དག་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་དང༌།
༢ སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དག་པ་དང་མ་དག་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པའོ། །

༢༥༣
༢༥༣
༢༥༨

561

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀའི་ས་བཅད།
དང་པོ་(བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བཞིའི་དག་པ་དང་མ་དག་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་)ལ་བཞི།
༡ དོན་དམ་པའི་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་དང༌།
༢ སྤྱོད་པ་ལ་ཞུགས་པ་དང༌།
༣ ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་དང༌།
༤ སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པའོ། །

༢༥༣
༢༥༣
༢༥༤
༢༥༥
༢༥༦

དང་པོ་(དོན་དམ་པའི་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་)ལ་གཉིས། ༡ རང་དོན་གྱི་ཡོན་ཏན་དང༌།
༢ གཞན་དོན་གྱི་ཡོན་ཏན་ནོ། །

༢༥༣
༢༥༣
༢༥༤

གཉིས་པ་(སྤྱོད་པ་ལ་ཞུགས་པ་)ལ་གཉིས།
༡ འཇིག་རྟེན་ན་གནས་ཀྱང་དེའི་དྲི་མས་མ་གོས་པ་དང༌།
༢ དཔེ་དོན་སྦྱར་ཏེ་བཤད་པའོ། །

༢༥༤
༢༥༤
༢༥༥

བཞི་པ་(སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ འཕྲིན་ལས་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱུ་དང༌།
༢ དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཕྲིན་ལས་འབད་མེད་དུ་འཇུག་པར་བསྟན་པའོ། །

༢༥༦
༢༥༦
༢༥༧

དང་པོ་(འཕྲིན་ལས་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱུ་)ལ་གཉིས།
༡ འཕྲིན་ལས་རྩོལ་བ་མི་མངའ་བར་འཇུག་པའི་རྒྱུ་དང༌།
༢ གདུལ་བྱ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་འཕྲིན་ལས་སྣ་ཚོགས་མཁྱེན་པའོ། །

༢༥༦
༢༥༦
༢༥༧

562

བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་དཔར་སྐྲུན་ལྷན་ཚོགས།གཉིས་པ་(སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དག་པ་དང་མ་དག་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ དག་པའི་ཁྱད་པར་དང༌།
༢ མ་དག་པའི་ཁྱད་པར་རོ། །

༢༥༨
༢༥༨
༢༥༩

གསུམ་པ་(འགྲེལ་པ་)ལ་གཉིས།
༡ སྤྱིར་བསྟན་པ་དང༌།
༢ སོ་སོར་བཤད་པའོ། །

༢༥༩
༢༥༩
༢༦༠

གསུམ་པ་(ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་གི་གནས་སྐབས་ན་མི་འགྱུར་བའི་དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ དོན་བཤད་པའོ། །

༢༦༡
༢༦༡
༢༦༡

གཉིས་པ་(དོན་བཤད་པ་)ལ་གསུམ།
༡ བསྟན་པ་དང༌།
༢ བཤད་པ་དང༌།

༣ བསྟན་བཤད་སྦྱར་བའོ། །

༢༦༡
༢༦༡
༢༦༢
༢༦༤

གཉིས་པ་(བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ དྲི་བ་དང༌།
༢ ལན་ནོ། །

༢༦༢
༢༦༢
༢༦༢

563

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀའི་ས་བཅད།
གཉིས་པ་(ལན་)ལ་གཉིས།
༡ རྩ་བ་དང༌།
༢ འགྲེལ་པའོ། །

༢༦༢
༢༦༢
༢༦༣

དང་པོ་(རྩ་བ་)ལ་གསུམ།
༡ ཤུགས་ལ་བསྟན་པའི་རྣམ་བཅད་ཀྱི་དོན་དང༌། ༢ ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དོན་དང༌།
༣ རྣམ་བཅད་ཀྱི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

༢༦༢
༢༦༢
༢༦༣
༢༦༣

གསུམ་པ་(བསྟན་བཤད་སྦྱར་བ་)ལ་གཉིས།
༡ རྟག་སོགས་བཞིའི་དོན་མདོ་ལས་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང༌།
༢ བསྟན་བཤད་སྦྱར་བའོ། །

༢༦༤
༢༦༤
༢༦༥

དང་པོ་(རྟག་སོགས་བཞིའི་དོན་མདོ་ལས་ཤེས་པར་བྱ་བ་)ལ་གཉིས། ༡ རྩ་བ་དང༌།
༢ འགྲེལ་པའོ། །

༢༦༤
༢༦༤
༢༦༥

གཉིས་པ་(བསྟན་བཤད་སྦྱར་བ་)ལ་གཉིས། ༡ རྩ་བ་དང༌།
༢ མདོ་དང་སྦྱར་བའོ། །

༢༦༥
༢༦༥
༢༦༦

564

བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་དཔར་སྐྲུན་ལྷན་ཚོགས།བཞི་པ་(ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་དུས་ན་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་དབྱེར་མེད་དུ་ལྡན་པར་བསྒྲུབ་པ་)ལ་གཉིས།
༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ དོན་བཤད་པའོ། །

༢༦༦

༢༦༦
༢༦༧

གཉིས་པ་(དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ མདོར་བསྟན་པ་དང༌།
༢ རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

༢༦༧
༢༦༧
༢༦༨

གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གསུམ།
༡ མཐར་ཐུག་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་དབྱེར་མེད་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་དང༌། ༢ དེས་གྲུབ་པའི་དོན་དང༌།
༣ ཡོན་ཏན་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་དཔེ་བཤད་པའོ། །

༢༦༨
༢༦༨
༢༧༠
༢༧༡

དང་པོ་(་མཐར་ཐུག་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་དབྱེར་མེད་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ དྲི་བ་དང༌།
༢ ལན་ནོ། །

༢༦༨
༢༦༨
༢༦༨

གཉིས་པ་(ལན་)ལ་གཉིས།
༡ མདོར་བསྟན་པ་དང༌།
༢ རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

༢༦༨
༢༦༨
༢༦༩

565

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀའི་ས་བཅད།
དང་པོ་(མདོར་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས།
༡ རྩ་བ་དང༌།
༢ འགྲེལ་པའོ། །

༢༦༨
༢༦༨
༢༦༩

གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ དྲི་བ་དང༌།
༢ ལན་ནོ། །

༢༦༩
༢༦༩
༢༦༩

གཉིས་པ་(ལན་)ལ་གཉིས།
༡ རྩ་བ་དང༌།
༢ འགྲེལ་པའོ། །

༢༦༩
༢༦༩
༢༦༩

གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ)ལ་གཉིས།
༡ ལུང་དང་སོ་སོར་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ བསྟན་བཤད་ཀྱི་ཚིག་སྦྱར་བའོ། །

༢༦༩
༢༦༩
༢༧༠

གཉིས་པ་(དེས་གྲུབ་པའི་དོན་)ལ་གཉིས།
༡ དྲི་བ་དང༌།
༢ ལན་ནོ། །

༢༧༠
༢༧༠
༢༧༠

གཉིས་པ་(ལན་)ལ་གཉིས།
༡ རྩ་བ་དང༌།
༢ འགྲེལ་པའོ། །

༢༧༠
༢༧༠
༢༧༠

566

བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་དཔར་སྐྲུན་ལྷན་ཚོགས།གསུམ་པ་(ཡོན་ཏན་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་དཔེ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ༡ ཡོན་ཏན་དབྱེ་བ་མེད་པའི་རང་བཞིན་བཤད་པ་དང༌།
༢ དབྱེ་བ་མེད་པའི་དཔེ་བཤད་པའོ། །

༢༧༡
༢༧༡
༢༧༩

དང་པོ་(ཡོན་ཏན་དབྱེ་བ་མེད་པའི་རང་བཞིན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ༡ དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌།
༢ ཡོན་ཏན་མ་ཚང་བ་མེད་པ་རི་མོ་མཁན་གྱི་དཔེས་བཤད་པའོ། །

༢༧༡
༢༧༡
༢༧༣

དང་པོ་(དངོས་ཀྱི་དོན་)ལ་གཉིས།
༡ རྩ་བ་དང༌།
༢ འགྲེལ་པའོ། །

༢༧༡
༢༧༡
༢༧༡

གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ལ་གཉིས།
༡ མཐར་ཐུག་པའི་རྣམ་གྲོལ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་བཤད་པ་དགོངས་པ་ཅན་ཏུ་བསྟན་པ་དང༌།
༢ ཡོན་ཏན་བཞི་དབྱེར་མེད་པའི་ཐར་པ་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་ཏུ་བསྟན་པའོ། །

༢༧༡
༢༧༡
༢༧༢

གཉིས་པ་(ཡོན་ཏན་མ་ཚང་བ་མེད་པ་རི་མོ་མཁན་གྱི་དཔེས་བཤད་པ་)ལ་གསུམ།
༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ རྩ་བ་དང༌།
༣ འགྲེལ་པའོ། །

༢༧༣
༢༧༣
༢༧༣
༢༧༦

གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ལ་གཉིས།
༡ དཔེ་དང༌།
༢ དོན་ནོ། །

༢༧༣
༢༧༣
༢༧༤

567

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀའི་ས་བཅད།
གསུམ་པ་(འགྲེལ་པ་)ལ་གསུམ།
༡ ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་དང༌། ༢ དེ་དག་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་དང༌།
༣ ཉན་རང་ལ་ཡོན་ཏན་དེ་དག་མེད་པར་བསྟན་པའོ། །

༢༧༦
༢༧༦
༢༧༧
༢༧༩

དང་པོ་(ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ༡ རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང༌།
༢ སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །

༢༧༦
༢༧༦
༢༧༧

གཉིས་པ་(དེ་དག་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་)ལ་གཉིས།
༡ དག་པ་ས་གསུམ་དུ་ཡོན་ཏན་ཇི་ལྟར་གྲུབ་པའི་ཚུལ་དང༌།
༢ དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐར་ཐུག་གི་ཡོན་ཏན་གྲུབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །

༢༧༧
༢༧༧
༢༧༩

དང་པོ་(དག་པ་ས་གསུམ་དུ་ཡོན་ཏན་ཇི་ལྟར་གྲུབ་པའི་ཚུལ་)ལ་གསུམ།
༡ ས་བརྒྱད་པར་ལམ་ཤེས་རང་གི་ངང་གིས་འབྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པ་དང༌།
༢ ས་དགུ་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ཆོས་མ་ལུས་པ་འཛིན་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པ་དང༌།
༣ ས་བཅུ་པར་གསང་བའི་གནས་ཕྲ་མོ་མ་ལུས་པར་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པའོ། །

༢༧༧
༢༧༧
༢༧༨

༢༧༩

གཉིས་པ་(ཡོན་ཏན་དབྱེ་བ་མེད་པའི་དཔེ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་བཤད་པ་དང༌།
༢ ཉན་རང་ལ་ཐེག་པ་དང་མྱང་འདས་མཐར་ཐུག་མེད་པར་གྲུབ་པའི་དོན་ནོ། །

༢༧༩
༢༧༩
༢༨༡

568

བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་དཔར་སྐྲུན་ལྷན་ཚོགས།དང་པོ་(དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ༡ རྩ་བ་དང་།
༢ འགྲེལ་པའོ། །

༢༧༩
༢༧༩
༢༨༠

གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ལ་གསུམ།
༡ ཆོས་མཐུན་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང༌།
༢ སོ་སོར་བཤད་པ་དང༌།
༣ བསྡུས་ཏེ་བཤད་པའོ། །

༢༨༠
༢༨༠
༢༨༠
༢༨༠

གཉིས་པ་(ཉན་རང་ལ་ཐེག་པ་དང་མྱང་འདས་མཐར་ཐུག་མེད་པར་གྲུབ་པའི་དོན་)ལ་གཉིས།
༡ རྩ་བ་དང༌།
༢ འགྲེལ་པའོ། །

༢༨༡
༢༨༡
༢༨༡

གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ལ་གཉིས།
༡ ཚིག་དོན་དང༌།
༢ ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །

༢༨༡
༢༨༡
༢༨༢

གསུམ་པ་(དོན་བསྡུ་བ་)ལ་གཉིས།
༡ རྩ་བ་དང༌།
༢ འགྲེལ་པའོ། །

༢༨༢
༢༨༢
༢༨༢

གཉིས་པ་(ཁམས་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མས་བསྒྲིབས་པ་དཔེ་དགུས་བསྒྲུབ་པ་)ལ་གཉིས། ༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ དོན་བཤད་པའོ། །

༢༨༢
༢༨༣
༢༨༣

569

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀའི་ས་བཅད།
གཉིས་པ་(དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ སྤྱིའི་དོན་དང༌།
༢ ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །

༢༨༣
༢༨༣
༢༨༧

དང་པོ་(སྤྱིའི་དོན་)ལ་གསུམ།
༡ དཔེ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་གྲངས་ངེས་པ་དང༌། ༢ དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་བཤད་པ་དང༌།
༣ དོགས་པ་བཅད་པའོ། །

༢༨༣
༢༨༣
༢༨༤
༢༨༦

གཉིས་པ་(ཡན་ལག་གི་དོན་)ལ་གཉིས།
༡ བསྒྲིབ་པ་དགུ་བསལ་ན་སྙིང་པོ་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་དཔེས་མཚོན་ཏེ་བསྟན་པ་དང༌།
༢ དཔེས་མཚོན་པར་བྱ་བའི་དོན་སོ་སོར་བཤད་པའོ། །

༢༨༧
༢༨༧
༣༠༦

དང་པོ་(བསྒྲིབ་པ་དགུ་བསལ་ན་སྙིང་པོ་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་དཔེས་མཚོན་ཏེ་བསྟན་པ་)ལ་གསུམ།
༡ མདོར་བསྟན་པ་དང༌།
༢ རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌།

༣ དོན་བསྡུ་བའོ། །

༢༨༧
༢༨༧
༢༨༨
༣༠༤

དང་པོ་(མདོར་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས།
༡ བསྒྲིབ་བྱ་སྒྲིབ་བྱེད་ལྡན་པའི་དཔེ་དང༌།
༢ བསྒྲིབ་བྱ་སྒྲིབ་བྱེད་སོ་སོའི་དཔེ་མདོར་བསྟན་པའོ།

༢༨༧
༢༨༧
༢༨༨

570

བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་དཔར་སྐྲུན་ལྷན་ཚོགས།དང་པོ་(བསྒྲིབ་བྱ་སྒྲིབ་བྱེད་ལྡན་པའི་དཔེ་)ལ་གཉིས། ༡ དྲི་བ་དང་།
༢ ལན་ནོ། །

༢༨༧
༢༨༧
༢༨༧

གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་བཞི།
༡ འདོད་ཆགས་བག་ལ་ཉལ་སོགས་དྲི་མ་བཞི་གློ་བུར་བར་དཔེས་བསྒྲུབ་པ་དང༌། ༢ མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་གློ་བུར་བར་དཔེས་བསྒྲུབ་པ་དང༌།
༣ མཐོང་སྤང་དང་སྒོམ་སྤང་གློ་བུར་བར་དཔེས་བསྒྲུབ་པ་དང༌།
༤ མ་དག་པ་དང་དག་པའི་ས་ལ་བསྟེན་པའི་དྲི་མ་གློ་བུར་བར་དཔེས་བསྒྲུབ་པའོ། །

༢༨༨
༢༨༨
༢༩༦
༢༩༧
༣༠༡

དང་པོ་(འདོད་ཆགས་བག་ལ་ཉལ་སོགས་དྲི་མ་བཞིན་གློ་བུར་བར་དཔེས་བསྒྲུབ་པ)ལ་གཉིས།
༡ དུག་གསུམ་གྱི་བག་ལ་ཉལ་གློ་བུར་བར་དཔེས་བསྒྲུབ་པ་དང༌།
༢ མངོན་གྱུར་གློ་བུར་བར་དཔེས་བསྒྲུབ་པའོ། །

༢༨༨
༢༨༩
༢༩༤

དང་པོ་(དུག་གསུམ་གྱི་བག་ལ་ཉལ་གློ་བུར་བར་དཔེས་བསྒྲུབ་པ)ལ་གསུམ། ༡ འདོད་ཆགས་བག་ལ་ཉལ་གློ་བུར་བར་དཔེས་བསྒྲུབ་པ་དང༌།
༢ ཞེ་སྡང་བག་ལ་ཉལ་གློ་བུར་བར་དཔེས་བསྒྲུབ་པ་དང༌།
༣ གཏི་མུག་བག་ལ་ཉལ་གློ་བུར་བར་དཔེས་བསྒྲུབ་པའོ། །

༢༨༩
༢༨༩
༢༩༠
༢༩༢

དང་པོ་(འདོད་ཆགས་བག་ལ་ཉལ་གློ་བུར་བར་དཔེས་བསྒྲུབ་པ)ལ་གཉིས། ༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ རྩ་བའོ། །

༢༨༩
༢༨༩
༢༨༩

571

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀའི་ས་བཅད།
གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ལ་གཉིས།
༡ མདོར་བསྟན་པ་དང༌།
༢ རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

༢༨༩
༢༨༩
༢༩༠

དང་པོ་(མདོར་བསྟན་པ)ལ་གསུམ།
༡ དཔེ་དང་།
༢ དོན་དང༌།
༣ ཁམས་ཀྱི་དྲི་མ་སྦྱོང་བྱེད་དོ། །

༢༨༩
༢༨༩
༢༨༩
༢༨༩

གཉིས་པ་(ཞེ་སྡང་བག་ལ་ཉལ་གློ་བུར་བར་དཔེས་བསྒྲུབ་པ་)ལ་གཉིས། ༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ རྩ་བའོ། །

༢༩༠
༢༩༠
༢༩༠

གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ལ་གཉིས།
༡ བསྟན་པ་དང༌།

༢ བཤད་པའོ། །

༢༩༠
༢༩༠
༢༩༡

དང་པོ་(བསྟན་པ་)ལ་གསུམ།
༡ དཔེ་དང་།
༢ དོན་དང༌།
༣ དྲི་མ་སྦྱོང་བྱེད་དོ། །

༢༩༠
༢༩༡
༢༩༡
༢༩༡

572

བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་དཔར་སྐྲུན་ལྷན་ཚོགས།གསུམ་པ་(གཏི་མུག་བག་ལ་ཉལ་གློ་བུར་བར་དཔེས་བསྒྲུབ་པ་)ལ་གཉིས། ༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ རྩ་བའོ། །

༢༩༢
༢༩༢
༢༩༢

གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ལ་གཉིས།
༡ བསྟན་པ་དང༌།

༢ བཤད་པའོ། །

༢༩༢
༢༩༢
༢༩༣

དང་པོ་(བསྟན་པ་)ལ་གསུམ།
༡ དཔེ་དང་།
༢ དོན་དང༌།
༣ སྒྲིབ་པ་དེ་སེལ་བྱེད་དོ། །

༢༩༢
༢༩༢
༢༩༣
༢༩༣

གཉིས་པ་(མངོན་གྱུར་གློ་བུར་བར་དཔེས་བསྒྲུབ་པ་)ལ་གཉིས། ༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ རྩ་བའོ། །

༢༩༤
༢༩༤
༢༩༤

གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ལ་གཉིས།
༡ བསྟན་པ་དང༌།

༢ བཤད་པའོ། །

༢༩༤
༢༩༤
༢༩༥

573

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀའི་ས་བཅད།
དང་པོ་(བསྟན་པ་)ལ་གསུམ།
༡ དཔེ་དང་།
༢ དོན་དང་།
༣ སྒྲིབ་པ་སེལ་བྱེད་དོ། །

༢༩༤
༢༩༤
༢༩༥
༢༩༥

གཉིས་པ་(མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་གློ་བུར་བར་དཔེས་བསྒྲུབ་པ་)ལ་གཉིས། ༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ རྩ་བའོ། །

༢༩༦
༢༩༦
༢༩༦

གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ལ་གཉིས།
༡ བསྟན་པ་དང༌།

༢ བཤད་པའོ། །

༢༩༦
༢༩༦
༢༩༧

དང་པོ་(བསྟན་པ་)ལ་གཉིས།
༡ དཔེ་དང༌།
༢ དོན་ནོ། །

༢༩༦
༢༩༦
༢༩༦

གསུམ་པ་(མཐོང་སྤང་དང་སྒོམ་སྤང་གློ་བུར་བར་དཔེས་བསྒྲུབ་པ་)ལ་གཉིས། ༡ མཐོང་སྤང་གློ་བུར་བར་དཔེས་བསྒྲུབ་པ་དང༌།
༢ སྒོམ་སྤང་གློ་བུར་བར་དཔེས་བསྒྲུབ་པའོ། །

༢༩༧
༢༩༧
༢༩༩

དང་པོ་(མཐོང་སྤང་གློ་བུར་བར་དཔེས་བསྒྲུབ་པ་)ལ་གཉིས། ༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ དོན་བཤད་པའོ། །

༢༩༧
༢༩༨
༢༩༨

574

བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་དཔར་སྐྲུན་ལྷན་ཚོགས།གཉིས་པ་(དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ བསྟན་པ་དང༌།

༢ བཤད་པའོ། །

༢༩༨
༢༩༨
༢༩༩

དང་པོ་(བསྟན་པ་)ལ་གཉིས།
༡ དཔེ་དང༌།
༢ དོན་ནོ། །

༢༩༨
༢༩༨
༢༩༨

གཉིས་པ་(སྒོམ་སྤང་གློ་བུར་བར་དཔེས་བསྒྲུབ་པ་)ལ་གཉིས། ༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ དོན་བཤད་པའོ། །

༢༩༩
༢༩༩
༢༩༩

གཉིས་པ་(དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ བསྟན་པ་དང༌།

༢ བཤད་པའོ། །

༢༩༩
༢༩༩
༣༠༠

དང་པོ་(བསྟན་པ་)ལ་གསུམ།
༡ དཔེ་དང་།
༢ དོན་དང༌།
༣ སྒྲིབ་པ་སེལ་བྱེད་དོ། །

༢༩༩
༢༩༩
༣༠༠
༣༠༠

བཞི་པ་(མ་དག་པ་དང་དག་པའི་ས་ལ་བསྟེན་པའི་དྲི་མ་གློ་བུར་བར་དཔེས་བསྒྲུབ་པ་)ལ་གཉིས།
༡ མ་དག་པའི་ས་ལ་བསྟེན་པའི་དྲི་མ་གློ་བུར་བར་དཔེས་བསྒྲུབ་པ་དང༌།
༢ དག་པའི་ས་ལ་བསྟེན་པའི་དྲི་མ་གློ་བུར་བར་དཔེས་བསྒྲུབ་པའོ། །

༣༠༡
༣༠༡
༣༠༢

575

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀའི་ས་བཅད།དང་པོ་(མ་དག་པའི་ས་ལ་བསྟེན་པའི་དྲི་མ་གློ་བུར་བར་དཔེས་བསྒྲུབ་པ་)ལ་གཉིས། ༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ དོན་བཤད་པའོ། །

༣༠༡
༣༠༡
༣༠༡

གཉིས་པ་(དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ བསྟན་པ་དང༌།

༢ བཤད་པའོ། །

༣༠༡
༣༠༡
༣༠༢

དང་པོ་(བསྟན་པ་)ལ་གཉིས།
༡ དཔེ་དང་།
༢ དོན་ནོ། །

༣༠༡
༣༠༡
༣༠༡

གཉིས་པ་(དག་པའི་ས་ལ་བསྟེན་པའི་དྲི་མ་གློ་བུར་བར་དཔེས་བསྒྲུབ་པ་)ལ་གཉིས། ༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ དོན་བཤད་པའོ། །

༣༠༢
༣༠༢
༣༠༣

གཉིས་པ་(དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ བསྟན་པ་དང༌།

༢ བཤད་པའོ། །

༣༠༣
༣༠༣
༣༠༤

དང་པོ་(བསྟན་པ་)ལ་གསུམ།
༡ དཔེ་དང༌།
༢ དོན་དང༌།
༣ སྒྲིབ་པ་སེལ་བྱེད་དོ། །

༣༠༣
༣༠༣
༣༠༣
༣༠༣

576

བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་དཔར་སྐྲུན་ལྷན་ཚོགས།གསུམ་པ་(དོན་བསྡུ་བ་)ལ་གསུམ།
༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ རྩ་བ་དང༌།
༣ འགྲེལ་པའོ། །

༣༠༤
༣༠༤
༣༠༤
༣༠༥

གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ལ་གསུམ།
༡ སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་དང༌།
༢ བསྒྲིབ་བྱའི་དཔེ་དང༌།
༣ སེམས་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ལ་དྲི་མ་གློ་བུར་བར་གྲུབ་པའི་དོན་ནོ། །

༣༠༤
༣༠༥
༣༠༥
༣༠༥

གཉིས་པ་(དཔེས་མཚོན་པར་བྱ་བའི་དོན་སོ་སོར་བཤད་པ་)ལ་བཞི། ༡ ཁམས་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང༌།
༢ གང་ཟག་གང་ལ་སྒྲིབ་པ་དང༌།
༣ ཁམས་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་བཤད་པ་དང༌།
༤ བསྒྲིབ་བྱ་ཁམས་ཀྱི་དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་བཤད་པའོ། །

༣༠༦
༣༠༦
༣༡༦
༣༡༧
༣༢༡

དང་པོ་(ཁམས་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་)ལ་གསུམ། ༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌།

༣ དོན་བསྡུ་བའོ། །

༣༠༦
༣༠༦
༣༠༦
༣༡༦

577

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀའི་ས་བཅད།
གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ རྩ་བ་དང༌།
༢ འགྲེལ་པའོ། །

༣༠༦
༣༠༦
༣༠༧

དང་པོ་(རྩ་བ་)ལ་གསུམ།
༡ སྒྲིབ་བྱེད་མཚན་ཉིད་དགུར་དབྱེ་བ་དང༌། ༢ དེ་དཔེས་བསྟན་པ་དང༌།
༣ གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པའོ། །

༣༠༦
༣༠༦
༣༠༧
༣༠༧

གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ལ་གཉིས།
༡ དྲི་མ་གློ་བུར་བར་ཡོད་པ་མདོར་བསྟན་པ་དང༌།
༢ སོ་སོའི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

༣༠༧
༣༠༧
༣༠༨

གཉིས་པ་(སོ་སོའི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ༡ མིང་གི་དབྱེ་བ་དང༌།
༢ སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དོ། །

༣༠༨
༣༠༨
༣༠༨

གཉིས་པ་(སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་)ལ་བཞི།
༡ དུག་གསུམ་གྱི་བག་ལ་ཉལ་དང་མངོན་གྱུར་བཤད་པ་དང༌། ༢ མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་བཤད་པ་དང༌།
༣ མཐོང་སྤང་དང་སྒོམ་སྤང་བཤད་པ་དང༌།
༤ མ་དག་པ་དང་དག་པའི་ས་ལ་བསྟེན་པའི་དྲི་མ་བཤད་པའོ། །

༣༠༨
༣༠༨
༣༠༩
༣༡༡
༣༡༥

578

བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་དཔར་སྐྲུན་ལྷན་ཚོགས།གསུམ་པ་(མཐོང་སྤང་དང་སྒོམ་སྤང་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ༡ སྤྱིའི་དོན་དང་།
༢ ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །

༣༡༡
༣༡༡
༣༡༥

དང་པོ་(སྤྱིའི་དོན་)ལ་ལྔ།
༡ སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང༌།
༢ མཚན་གཞི་ངོས་བཟུང་བ་དང༌།
༣ མཐོང་སྤང་དང་སྒོམ་སྤང་གི་ཁྱད་པར་དང༌། ༤ ས་བོན་སྤོང་ཚུལ་གྱི་ཕྱོགས་ཙམ་བཤད་པ་དང༌། ༥ མཐོང་ལམ་ཤེས་བཟོད་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །

༣༡༡
༣༡༡
༣༡༢
༣༡༢
༣༡༢
༣༡༤

གསུམ་པ་(དོན་བསྡུ་བ་)ལ་གཉིས།
༡ རྩ་བ་དང༌།
༢ གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པར་བསྟན་པའོ། །

༣༡༦
༣༡༦
༣༡༦

གཉིས་པ་(གང་ཟག་གང་ལ་སྒྲིབ་པ་)ལ་གཉིས།
༡ རྩ་བ་དང༌།
༢ འགྲེལ་པའོ། །

༣༡༦
༣༡༧
༣༡༧

གསུམ་པ་(ཁམས་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ༡ སྤྱིའི་མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ རྩ་བའོ། །

༣༡༧
༣༡༧

༣༡༨

579

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀའི་ས་བཅད།
གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ལ་གཉིས།
༡ རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌།

༢ དོན་བསྡུ་བའོ། །

༣༡༨
༣༡༨
༣༢༠

བཞི་པ་(བསྒྲིབ་བྱ་ཁམས་ཀྱི་དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ༡ སྤྱིར་བསྟན་པ་དང༌།
༢ སོ་སོར་བཤད་པའོ། །

༣༢༡
༣༢༡
༣༢༡

དང་པོ་(སྤྱིར་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས།
༡ རྩ་བ་དང༌།
༢ འགྲེལ་པའོ། །

༣༢༡
༣༢༡
༣༢༡

གཉིས་པ་(སོ་སོར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ དཔེ་དོན་སྤྱིར་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ ཆོས་མཐུན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

༣༢༡
༣༢༡
༣༢༢

དང་པོ་(དཔེ་དོན་སྤྱིར་སྦྱར་བ་)ལ་གཉིས།
༡ དྲི་བ་དང༌།
༢ ལན་ནོ། །

༣༢༡
༣༢༡
༣༢༡

གཉིས་པ་(ལན་)ལ་གཉིས།
༡ རྩ་བ་དང༌།
༢ འགྲེལ་པའོ། །

༣༢༡
༣༢༡
༣༢༡

580

བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་དཔར་སྐྲུན་ལྷན་ཚོགས།གཉིས་པ་(ཆོས་མཐུན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། ༡ ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་ཆོས་མཐུན་བཤད་པ་དང༌།
༢ དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་མཐུན་བཤད་པ་དང༌།
༣ རིགས་ཀྱི་ཆོས་མཐུན་བཤད་པའོ། །

༣༢༢
༣༢༢
༣༢༤
༣༢༨

དང་པོ་(ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་ཆོས་མཐུན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ༡ དབྱེ་བ་དང༌།
༢ ཆོས་མཐུན་བཤད་པ་དངོས་སོ། །

༣༢༢
༣༢༢
༣༢༤

དང་པོ་(དབྱེ་བ་)ལ་གཉིས།
༡ དྲི་བ་དང༌།
༢ ལན་ནོ། །

༣༢༢
༣༢༢
༣༢༢

གཉིས་པ་(ལན་)ལ་གཉིས།
༡ རྩ་བ་དང༌།
༢ འགྲེལ་པའོ། །

༣༢༢
༣༢༢
༣༢༣

གཉིས་པ་(ཆོས་མཐུན་བཤད་པ་དངོས་)ལ་གཉིས། ༡ རྩ་བ་དང༌།
༢ འགྲེལ་པའོ། །

༣༢༤
༣༢༤
༣༢༥

གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ལ།
༡ དཔེ་གསུམ་གྱིས་བསྟན་པའི་ཚིག་དོན་བཤད་པ་དང༌། ༢ ཆོས་སྐུས་ཁྱབ་པ་ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །

༣༢༥
༣༢༥
༣༢༥

581

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀའི་ས་བཅད།
གཉིས་པ་(དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་མཐུན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ༡ རྩ་བ་དང༌།
༢ འགྲེལ་པའོ། །

༣༢༥
༣༢༥
༣༢༦

གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ལ་གཉིས།
༡ ཚིག་དོན་དང༌།
༢ ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །

༣༢༦
༣༢༦
༣༢༧

གཉིས་པ་(ལུང་དང་སྦྱར་བ་)ལ་གཉིས།
༡ མདོའི་ལུང་དང༌།
༢ བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུང་ངོ༌། །

༣༢༧
༣༢༧
༣༢༨

གསུམ་པ་(རིགས་ཀྱི་ཆོས་མཐུན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ༡ རྩ་བ་དང༌།
༢ འགྲེལ་པའོ། །

༣༢༨
༣༢༨
༣༣༠

དང་པོ་(རྩ་བ་)ལ་གཉིས།
༡ རིགས་ཀྱི་ངོ་བོའི་དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་དང༌།
༢ རིགས་ཀྱི་ནུས་པའི་དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་ནོ། །

༣༢༨
༣༢༨
༣༢༩

གཉིས་པ་(རིགས་ཀྱི་ནུས་པའི་དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་)ལ་གཉིས། ༡ ནུས་པའི་དབྱེ་བ་དང༌།
༢ དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་བཤད་པའོ། །

༣༢༩
༣༢༩
༣༣༠

582

བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་དཔར་སྐྲུན་ལྷན་ཚོགས།
གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ལ་གཉིས།
༡ སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཡོད་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྙིང་པོ་ཅན་དུ་བཤད་པ་དང༌། ༢ ཤེས་བྱེད་ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །

༣༣༠
༣༣༡
༣༣༡

གཉིས་པ་(ཤེས་བྱེད་ལུང་དང་སྦྱར་བ་)ལ་གསུམ།
༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ ལུང་དྲང་བ་དང༌།

༣ དེའི་དོན་མདོ་གཞན་ལ་བསྟེན་ནས་བཤད་པའོ། །

༣༣༡
༣༣༡
༣༣༡
༣༣༢

གསུམ་པ་(དེའི་དོན་མདོ་གཞན་ལ་བསྟེན་ནས་བཤད་པ་)ལ་ལྔ། ༡ ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཅན་དང༌།
༢ ཁམས་དང༌།

༣ ཆོས་ཀུན་གྱི་གནས་དང༌།
༤ འཁོར་བ་དང༌།
༥ མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་འཐད་པའི་དོན་བཤད་པའོ། །

༣༣༢
༣༣༢
༣༣༣
༣༣༣
༣༣༣
༣༣༣

དང་པོ་(ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཅན་)ལ་གཉིས། ༡ དྲི་བ་དང༌།
༢ ལན་ནོ། །

༣༣༢
༣༣༢
༣༣༢

583

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀའི་ས་བཅད།
གསུམ་པ་(ཁམས་རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཁམས་དད་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བར་བསྟན་པ་དང༌།
༢ གང་ཟག་བཞི་པོས་རྟོགས་ཚུལ་དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་རྟོགས་པར་བསྟན་པའོ། །

༣༣༤
༣༣༤

༣༣༦

དང་པོ་(ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཁམས་དད་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བར་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས།
༡ སྔ་འགྲེལ་དང༌།
༢ རྩ་བའོ། །

༣༣༤

༣༣༤
༣༣༦

དང་པོ་(སྔ་འགྲེལ་)ལ་གསུམ།
༡ སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཅན་དུ་བསྟན་པ་དང༌། ༢ ལུང་དང་སྦྱར་བ་དང༌།

༣ དོན་བཤད་པའོ། །

༣༣༤
༣༣༤
༣༣༥
༣༣༥

གཉིས་པ་(གང་ཟག་བཞི་པོས་རྟོགས་ཚུལ་དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་རྟོགས་པར་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས།
༡ རྩ་བ་དང༌།
༢ འགྲེལ་པའོ། །

༣༣༦
༣༣༦
༣༣༦

གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ལ་གཉིས།
༡ མདོར་བསྟན་པ་དང༌།
༢ རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

༣༣༦
༣༣༦
༣༣༨

584

བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་དཔར་སྐྲུན་ལྷན་ཚོགས།དང་པོ་(མདོར་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས།
༡ ཚིག་དོན་དང༌།
༢ ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །

༣༣༦
༣༣༧
༣༣༧

གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གསུམ།
༡ འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བར་ལྷུང་བས་མ་རྟོགས་པར་བསྟན་པ་དང༌། ༢ ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་མངོན་པར་དགའ་བས་མ་རྟོགས་པར་བསྟན་པ་དང༌།
༣ སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སེམས་གཡེངས་བས་མ་རྟོགས་པར་བསྟན་པའོ། །

༣༣༨
༣༣༨
༣༣༨
༣༤༡

གཉིས་པ་(ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་མངོན་པར་དགའ་བས་མ་རྟོགས་པར་བསྟན་པ་)ལ་གསུམ། ༡ ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞུགས་པའི་དོན་བཤད་པ་དང༌།
༢ དེས་ན་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་པ་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་བ་དང༌།
༣ དོན་དེ་ཉིད་བསྒྲུབ་པའོ། །

༣༣༨
༣༣༩
༣༤༠
༣༤༠

གསུམ་པ་(དོན་དེ་ཉིད་བསྒྲུབ་པ་)ལ་གཉིས། ༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ ལུང་དྲང་བའོ། །

༣༤༠
༣༤༠
༣༤༠

གཉིས་པ་(ལུང་དྲང་བ་)ལ་གཉིས།
༡ དཔེ་དང་།
༢ དོན་ནོ། །

༣༤༠
༣༤༠
༣༤༡

585

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀའི་ས་བཅད།
གསུམ་པ་(སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སེམས་གཡེངས་བས་མ་རྟོགས་པར་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། ༡ སྤྱིར་བསྟན་པ་དང༌།
༢ སོ་སོར་བཤད་པའོ།

༣༤༡
༣༤༡
༣༤༡

བཞི་པ་(ཁམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ངོས་བཟུང་བ་)ལ་གཉིས། ༡ དྲི་བ་དང༌།
༢ ལན་ནོ། །

༣༤༢
༣༤༢
༣༤༢

གཉིས་པ་(ལན་)ལ་གཉིས།
༡ རྩ་བ་དང༌།
༢ སྟོང་པ་ཉིད་ངོས་བཟུང་ནས་སེམས་རྣམ་པར་གཡེངས་བའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་བཤད་པའོ། །

༣༤༢
༣༤༢
༣༤༦

དང་པོ་(རྩ་བ་)ལ་གཉིས།
༡ དོན་དངོས་དང༌།
༢ སྒྲུབ་བྱེད་དགོད་པའོ། །

༣༤༢
༣༤༣
༣༤༤

དང་པོ་(དོན་དངོས་)ལ་གསུམ།
༡ གཞི་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་དང༌།
༢ དེ་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་དང༌།
༣ ལྟ་བ་གོམས་པའི་འབྲས་བུའོ། །

༣༤༣
༣༤༣
༣༤༤
༣༤༤

586

བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་དཔར་སྐྲུན་ལྷན་ཚོགས།གཉིས་པ་(སྟོང་པ་ཉིད་ངོས་བཟུང་ནས་སེམས་རྣམ་པར་གཡེངས་བའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་བཤད་པ་)ལ་
གསུམ།

༡ གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་དང༌།
༢ དེ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སེམས་གཡེངས་བ་དང༌ཕྱིན་ཅི་ལོགས་ལ་མངོན་པར་དགའ་བའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་
བསྟན་པ་དང༌།

༣ ས་བཅུ་ལ་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་བསྟན་པའོ། །

༣༤༦

༣༤༦
༣༤༧

༣༤༩

དང་པོ་(གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་)ལ་གསུམ།
༡ དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌།
༢ ལུང་དང་སྦྱར་བ་དང༌།

༣ དོན་བསྡུ་བའོ། །

༣༤༦
༣༤༦
༣༤༧
༣༤༧

གཉིས་པ་(ལུང་དང་སྦྱར་བ་)ལ་གཉིས།
༡ ཤེས་བྱེད་ཀྱི་དོན་ལུང་དང་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ ལམ་བདེན་གྱི་རྟོགས་ཚུལ་ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །

༣༤༧
༣༤༧
༣༤༧

གཉིས་པ་(དེ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སེམས་གཡེངས་བ་དང་ཕྱི་ཅི་ལོག་ལ་མངོན་པར་དགའ་བའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས།
༡ སྟོང་པ་ཉིད་ལ་གཡེངས་བ་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་དང༌། ༢ དེ་དག་གི་འཐད་པའོ། །

༣༤༧

༣༤༨
༣༤༨

587

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀའི་ས་བཅད།
དང་པོ་(སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སེམས་གཡེངས་བ་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་)ལ་གཉིས། ༡ དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌།
༢ ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །

༣༤༨
༣༤༨
༣༤༨

གཉིས་པ་(དེ་དག་གི་འཐད་པ་)ལ་གསུམ།
༡ དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་སྙིང་པོར་བསྟན་པས་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བར་ལྷུང་བའི་
ཡུལ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་དང་།
༢ འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྙིང་པོར་བསྟན་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་དགའ་བའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་
པ་དང་།

༣ ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྙིང་པོར་བསྟན་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སེམས་གཡེངས་བའི་ཡུལ་མ་ཡིན་
པར་བསྟན་བའོ། །

༣༤༨
༣༤༨

༣༤༨

༣༤༩

གསུམ་པ་(ས་བཅུ་ལ་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས།
༡ དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌།
༢ ལུང་དང་སྦྱར་བའོ།

༣༤༩
༣༤༩
༣༥༠

གསུམ་པ་(སེམས་ཅན་ལ་ཁམས་ཡོད་པར་བཤད་པའི་དགོས་པ་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། ༡ རྩོད་པའི་སྐབས་ཉེ་བར་དགོད་པ་དང༌།
༢ དགོས་པ་མེད་པའི་རྩོད་སྤོང་དང་བཅས་པར་བསྡུས་ནས་བསྟན་པའོ། །

༣༥༠
༣༥༠
༣༦༠

དང་པོ་(རྩོད་པའི་སྐབས་ཉེ་བར་དགོད་པ་)ལ་གསུམ།
༡ རྩོད་པ་དང་བསྡུས་དོན་གྱི་མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ རྩོད་ལན་མདོར་བསྟན་པ་དང༌།
༣ རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

༣༥༡
༣༥༡
༣༥༡
༣༦༠

588

བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་དཔར་སྐྲུན་ལྷན་ཚོགས།དང་པོ་(རྩོད་པ་དང་བསྡུས་དོན་གྱི་མཚམས་སྦྱར་བ་)ལ་གཉིས། ༡ རྩོད་པ་དང༌།
༢ བསྡུས་དོན་ནོ། །

༣༥༡
༣༥༡
༣༥༡

གཉིས་པ་(རྩོད་ལན་མདོར་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། ༡ སྤྱིའི་དོན་དང༌།
༢ ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །

༣༥༡
༣༥༡
༣༥༨

དང་པོ་(སྤྱིའི་དོན་)ལ་གསུམ།
༡ མི་འཐད་པའི་ཕྱོགས་སུན་དབྱུང་བ་དང༌། ༢ འཐད་པའི་ཕྱོགས་ལེགས་པར་བཞག་པ་དང༌། ༣ དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །

༣༥༡
༣༥༡
༣༥༧
༣༥༧

དང་པོ་(མ་འཐད་པའི་ཕྱོགས་སུན་དབྱུང་བ་)ལ་གསུམ། ༡ ཁམས་རྟག་དངོས་གསུངས་པའི་དགོས་པ་སྟོན་པའི་གཞུང་དུ་འཆད་པ་རྣར་མི་འོང་བའི་ཚིག་ཡིན་པ་
དང༌།

༢ དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་མདོ་དྲང་དོན་དུ་གསུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་སྟོན་པར་འཆད་པ་འབྲེལ་
བ་མེད་པ་དང༌།
༣ འཁོར་ལོ་བར་པ་དྲང་དོན་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་སུ་འཆད་པ་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པའོ། །

༣༥༡
༣༥༢

༣༥༣

༣༥༦

གཉིས་པ་(ཡན་ལག་གི་དོན་)ལ་གཉིས།
༡ རྩོད་པ་དང༌།
༢ ལན་ནོ། །

༣༥༨
༣༥༨
༣༥༩

589

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀའི་ས་བཅད།གཉིས་པ་(དགོས་པ་མེད་པའི་རྩོད་སྤོང་དང་བཅས་པར་བསྡུས་ནས་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས།
༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ རྩ་བའོ། །

༣༦༠
༣༦༠
༣༦༠

གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ལ་གཉིས།
༡ སྔ་ཕྱི་མི་འགལ་བའི་དོན་བཤད་པ་དང༌།
༢ ཁམས་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་དགོས་པ་བཤད་པའོ། །

༣༦༠
༣༦༠
༣༦༣

གཉིས་པ་(ཁམས་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་དགོས་པ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ༡ མདོར་བསྟན་པ་དང༌།
༢ རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

༣༦༣
༣༦༣
༣༦༣

གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ སོ་སོར་བཤད་པ་དང༌།
༢ ཉེས་པ་ལྔ་དང་བྲལ་བའི་ཕན་ཡོན་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །

༣༦༣
༣༦༣
༣༦༦

དང་པོ་(སོ་སོར་བཤད་པ་)ལ་བཞི།
༡ བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་གེགས་དང༌།
༢ སྤྱོད་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་གེགས་དང༌།
༣ སྤྱོད་པའི་ཁྱད་པར་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པའི་གེགས་དང༌། ༤ སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་བྱམས་སྙིང་རྗེ་སྐྱེ་བའི་གེགས་སོ། །

༣༦༣
༣༦༣
༣༦༤
༣༦༤
༣༦༥

590

བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་དཔར་སྐྲུན་ལྷན་ཚོགས།གསུམ་པ་(སྤྱོད་པའི་ཁྱད་པར་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པའི་གེགས་)ལ་གཉིས། ༡ དེ་ལྟར་མ་རྟོགས་ན་ཉེས་པས་ཟིན་པར་འགྱུར་བ་དང༌།
༢ རྟོགས་པའི་ཐབས་སོ། །

༣༦༤
༣༦༤
༣༦༤

བཞི་པ་(སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་བྱམས་སྙིང་རྗེ་སྐྱེ་བའི་གེགས་)ལ་གཉིས། ༡ ལྡོག་པ་དང༌།
༢ རྗེས་འགྲོའོ། །

༣༦༥
༣༦༥
༣༦༥

གཉིས་པ་(བྱང་ཆུབ་སོགས་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། ༡ དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་བྱང་ཆུབ་བཤད་པ་དང༌། ༢ དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་དང༌།
༣ ཡོན་ཏན་ལ་བརྟེན་པའི་འཕྲིན་ལས་བཤད་པའོ། །

༣༦༨
༣༦༨
༤༢༠
༤༤༣

བྱང་ཆུབ་སྐབས་ཀྱི་ས་བཅད།
དང་པོ་(དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་བྱང་ཆུབ་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། ༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ དོན་བཤད་པ་དང༌།
༣ ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པའོ། །

༣༦༨
༣༦༨
༣༦༨
༤༡༨

གཉིས་པ་(དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ མདོར་བསྟན་པ་དང༌།
༢ རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

༣༦༨
༣༦༨
༣༧༡

591

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀའི་ས་བཅད།
དང་པོ་(མདོར་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས།
༡ དོན་བརྒྱད་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང༌།
༢ དེ་ཉིད་སྡོམ་དུ་བསྡུ་བའོ། །

༣༦༨
༣༦༨
༣༧༡

དང་པོ་(དོན་བརྒྱད་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་)ལ་གཉིས། ༡ དྲི་བ་དང༌།
༢ ལན་ནོ། །

༣༦༨
༣༦༨
༣༦༨

གཉིས་པ་(ལན་)ལ་གཉིས།
༡ རྩ་བ་དང༌།
༢ འགྲེལ་པའོ། །

༣༦༨
༣༦༩
༣༧༠

གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ལ་གཉིས།
༡ མིང་གི་དབྱེ་བ་དང༌།
༢ དོན་སོ་སོར་བཤད་པའོ། །

༣༧༠
༣༧༠
༣༧༠

གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་ལྔ།
༡ ངོ་བོ་དང་རྒྱུའི་དོན་བཤད་པ་དང༌།
༢ འབྲས་བུའི་དོན་བཤད་པ་དང༌།
༣ ལས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་དང༌།
༤ ལྡན་པའི་དོན་བཤད་པ་དང༌།
༥ འཇུག་པའི་རབ་དབྱེ་བཤད་པའོ། །

༣༧༡
༣༧༡
༣༧༥
༣༨༠
༣༨༦
༣༩༠

592

བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་དཔར་སྐྲུན་ལྷན་ཚོགས།དང་པོ་(ངོ་བོ་དང་རྒྱུའི་དོན་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། ༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ བསྟན་པ་དང༌།

༣ བཤད་པའོ། །

༣༧༡
༣༧༡
༣༧༡
༣༧༣

གཉིས་པ་(བསྟན་པ་)ལ་གཉིས།
༡ བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ངོ་བོ་དང༌།
༢ དེ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུའོ། །

༣༧༡
༣༧༡
༣༧༢

དང་པོ་(བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ངོ་བོ་)ལ་གཉིས།
༡ རང་བཞིན་རྣམ་དག་བཤད་པ་དང༌།
༢ གློ་བུར་རྣམ་དག་བཤད་པའོ། །

༣༧༡
༣༧༢
༣༧༢

གཉིས་པ་(གློ་བུར་རྣམ་དག་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། ༡ ཡེ་ཤེས་དང༌།
༢ སྤང་བ་དང༌།

༣ དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །

༣༧༢
༣༧༢
༣༧༢
༣༧༢

གསུམ་པ་(བཤད་པ་)ལ་གསུམ།
༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ རྩ་བ་དང༌།
༣ འགྲེལ་པའོ། །

༣༧༣
༣༧༣
༣༧༣

༣༧༥

593

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀའི་ས་བཅད།
གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ལ་གཉིས།
༡ ངོ་བོའི་དོན་དང༌།
༢ དེ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུའོ། །

༣༧༣
༣༧༣
༣༧༤

དང་པོ་(ངོ་བོའི་དོན་)ལ་གཉིས།
༡ སྤྱིར་བསྟན་པ་དང༌།
༢ སོ་སོར་བཤད་པའོ། །

༣༧༣
༣༧༣
༣༧༣

གཉིས་པ་(སོ་སོར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང༌།
༢ སྤང་བྱ་ངོས་བཟུང་བའོ། །

༣༧༣
༣༧༤
༣༧༤

གཉིས་པ་(འབྲས་བུའི་དོན་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། ༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ བསྟན་པ་དང༌།

༣ བཤད་པའོ། །

༣༧༥
༣༧༥
༣༧༥
༣༧༧

གཉིས་པ་(བསྟན་པ་)ལ་གཉིས།
༡ གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་གོམས་པའི་འབྲས་བུ་ཉོན་སྒྲིབ་དང་བྲལ་བ་
བཤད་པ་དང༌།

༢ རྗེས་ཐོབ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་གོམས་པའི་འབྲས་བུ་ཁྱད་པར་གསུམ་དང་ལྡན་ཞིང་ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པའོ། །

༣༧༥
༣༧༥

༣༧༦

594

བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་དཔར་སྐྲུན་ལྷན་ཚོགས།གསུམ་པ་(བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ རྩ་བའོ། །

༣༧༧
༣༧༧
༣༧༧

གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ལ་གསུམ།
༡ ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་ནུས་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང༌། ༢ མཉམ་བཞག་གི་འབྲས་བུའི་དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུནབཤད་པ་དང༌། ༣ རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་འབྲས་བུའི་དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་བཤད་པའོ། །

༣༧༧
༣༧༧
༣༧༨
༣༧༩

གསུམ་པ་(ལས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ ལས་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་དོན་གཉིས་ཕུན་ཚོགས་བཤད་པ་དང༌། ༢ ལས་ཀྱི་ངོ་བོ་བཤད་པའོ། །

༣༨༠
༣༨༠
༣༨༠

གཉིས་པ་(ལས་ཀྱི་ངོ་བོ་བཤད་པ་)ལ་གསུམ།
༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ བསྟན་པ་དང༌།

༣ བཤད་པའོ། །

༣༨༠
༣༨༠
༣༨༠
༣༨༢

གཉིས་པ་(བསྟན་པ་)ལ་གཉིས།
༡ རང་དོན་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་བཤད་པ་དང༌།
༢ གཞན་དོན་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་བཤད་པའོ། །

༣༨༠
༣༨༠
༣༨༡

595

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀའི་ས་བཅད།
གསུམ་པ་(བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ རྩ་བའོ། །

༣༨༢
༣༨༣
༣༨༣

གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ལ་གསུམ།
༡ ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་ནུས་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། ༢ ཆོས་ཀྱི་སྐུ་བཤད་པ་དང༌།
༣ གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་བཤད་པའོ། །

༣༨༣
༣༨༣
༣༨༣
༣༨༥

གཉིས་པ་(ཆོས་ཀྱི་སྐུ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ༡ སྤྱིར་བསྟན་པ་དང༌།
༢ སོ་སོར་བཤད་པའོ། །

༣༨༣
༣༨༣
༣༨༣

གཉིས་པ་(སོ་སོར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ སྤངས་པ་དང་རྟོགས་པ་བཤད་པ་དང༌།
༢ དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པའོ། །

༣༨༣
༣༨༤
༣༨༤

གསུམ་པ་(གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ༡ བསྟན་པ་དང༌།

༢ དེ་སྒྲུབ་པའོ། །

༣༨༥
༣༨༥
༣༨༥

གཉིས་པ་(དེ་སྒྲུབ་པ་)ལ་གཉིས།
༡ དཔེ་དང༌།
༢ དོན་ནོ། །

༣༨༥
༣༨༥
༣༨༥

596

བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་དཔར་སྐྲུན་ལྷན་ཚོགས།བཞི་པ་(ལྡན་པའི་དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ ཀུན་རྫོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཁོ་ན་དང་ལྡན་པ་དགག་པ་དང༌།
༢ དོན་དམ་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པར་སྒྲུབ་པའོ། །

༣༨༦
༣༨༦
༣༨༦

གཉིས་པ་(དོན་དམ་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པར་སྒྲུབ་པ་)ལ་གསུམ། ༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ བསྟན་པ་དང༌།

༣ བཤད་པའོ། །

༣༨༦
༣༨༦
༣༨༦
༣༨༧

གསུམ་པ་(བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ རྩ་བའོ། །

༣༨༧
༣༨༧
༣༨༧

གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ལ་གཉིས།
༡ ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་ངོས་བཟུང་བ་དང༌།
༢ ཡོན་ཏན་ཉིད་བཤད་པའོ། །

༣༨༧
༣༨༧
༣༨༧

གཉིས་པ་(ཡོན་ཏན་ཉིད་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ༡ སྤངས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཡོན་ཏན་དང༌། ༢ རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །

༣༨༧
༣༨༧
༣༩༠

597

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀའི་ས་བཅད།
དང་པོ་(སྤངས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཡོན་ཏན་)ལ་ལྔ། ༡ ཟབ་པའི་ཁྱད་པར་དང༌།
༢ རྟག་པའི་ཁྱད་པར་དང༌།
༣ བདེ་བའི་ཁྱད་པར་དང༌།
༤ ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང༌།
༥ སྤངས་པའི་ཁྱད་པར་རོ། །

༣༨༧
༣༨༧
༣༨༩
༣༨༩
༣༨༩
༣༨༩

དང་པོ་(ཟབ་པའི་ཁྱད་པར་)ལ་གཉིས།
༡ དུས་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་སངས་རྒྱས་འབའ་ཞིག་གི་ཁྱད་པར་དུ་བསྟན་པ་དང༌།
༢ གཞན་གྱིས་དེ་ལྟར་རྟོགས་མི་ནུས་པའོ། །

༣༨༧
༣༨༧

༣༨༨

ལྔ་པ་(འཇུག་པའི་རབ་དབྱེ་)ལ་གཉིས།
༡ སྤྱིའི་མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ དོན་སོ་སོར་བཤད་པའོ། །

༣༩༠
༣༩༠
༣༩༡

གཉིས་པ་(དོན་སོ་སོར་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། ༡ སྐུ་གསུམ་གྱི་འཇུག་པའི་རབ་དབྱེ་དང༌། ༢ བརྟག་པའི་ཁྱད་པར་དང༌།
༣ བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པར་ཁྱད་པར་རོ། །

༣༩༡
༣༩༡
༤༡༢
༤༡༥

598

བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་དཔར་སྐྲུན་ལྷན་ཚོགས།དང་པོ་(སྐུ་གསུམ་གྱི་འཇུག་པའི་རབ་དབྱེ་)ལ་གཉིས། ༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ དོན་བཤད་པའོ། །

༣༩༡
༣༩༡
༣༩༡

གཉིས་པ་(དོན་བཤད་པ་)ལ་གསུམ།
༡ མདོར་བསྟན་པ་དང༌།
༢ རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌།

༣ དོན་བསྡུ་བའོ། །

༣༩༡
༣༩༡
༣༩༩
༤༡༡

དང་པོ་(མདོར་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས།
༡ སྤྱིའི་དོན་དང༌།
༢ ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །

༣༩༡
༣༩༡
༣༩༦

དང་པོ་(སྤྱིའི་དོན་)ལ་གསུམ།
༡ འབྲས་བུ་འགྲུབ་པའི་དུས་མཚམས་དང༌། ༢ སྐུ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་དང༌།
༣ དེ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བའོ། །

༣༩༡
༣༩༡
༣༩༢
༣༩༤

གཉིས་པ་(ཡན་ལག་གི་དོན་)ལ་གསུམ།
༡ ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང༌།
༢ ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་དང༌།
༣ སྤྲུལ་པའི་སྐུའོ། །

༣༩༦
༣༩༦
༣༩༨
༣༩༨

599

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀའི་ས་བཅད།དང་པོ་(ཆོས་ཀྱི་སྐུ་)ལ་གཉིས།
༡ མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་དུ་བསྟན་པ་དང༌།
༢ ཡོན་ཏན་ལྔ་ལྡན་དུ་བསྟན་པའོ། །

༣༩༧
༣༩༧
༣༩༧

གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ རྩ་བའོ། །

༣༩༩
༣༩༩
༣༩༩

གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ལ་གཉིས།
༡ སྤྱིའི་དབྱེ་བ་དང༌།
༢ སོ་སོའི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

༣༩༩
༣༩༩
༤༠༠

དང་པོ་(སྤྱིའི་དབྱེ་བ་)ལ་གསུམ།
༡ དབྱེ་གཞི་བཤད་པ་དང༌།
༢ འབྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌།
༣ དབྱེ་བའི་དོན་ནོ། །

༣༩༩
༣༩༩
༤༠༠
༤༠༠

གཉིས་པ་(སོ་སོའི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། ༡ ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་དང༌།
༢ ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་དང༌།
༣ སྤྲུལ་པའི་སྐུའོ། །

༤༠༠
༤༠༠
༤༠༢
༤༠༤

600

བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་དཔར་སྐྲུན་ལྷན་ཚོགས།དང་པོ་(ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་)ལ་གསུམ།
༡ མཚན་ཉིད་དང༌ཡོན་ཏན་གྱི་གྲངས་དང༌། ༢ དེ་དག་སོ་སོར་བཤད་པ་དང༌།
༣ ཡོན་ཏན་ལྔར་འབྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །

༤༠༠
༤༠༠
༤༠༡
༤༠༢

གཉིས་པ་(དེ་དག་སོ་སོར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ༡ མཚན་ཉིད་ལྔ་བཤད་པ་དང༌།
༢ ཡོན་ཏན་ལྔ་བཤད་པའོ། །

༤༠༡
༤༠༡
༤༠༡

གཉིས་པ་(ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་)ལ་གཉིས། ༡ སོ་སོར་བཤད་པ་དང༌།
༢ བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །

༤༠༢
༤༠༢
༤༠༤

དང་པོ་(སོ་སོར་བཤད་པ་)ལ་གསུམ།
༡ སྐུ་མཚན་དཔེས་སྤྲས་པ་དང་གསུང་ཆོས་སྟོན་པའི་རིགས་འདྲ་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་དང༌། ༢ མཛད་པ་རྒྱུན་མི་འཆད་ཅིང་དེ་གསུམ་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཇུག་པ་དང༌།
༣ སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་ཡང་སྣང་བ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའོ། །

༤༠༢
༤༠༢
༤༠༣
༤༠༣

གཉིས་པ་(བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས།
༡ དངོས་དང་།
༢ སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་བ་དཔེས་སྒྲུབ་པའོ། །

༤༠༤
༤༠༤
༤༠༤

601

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀའི་ས་བཅད།གསུམ་པ་(སྤྲུལ་པའི་སྐུ་)ལ་གསུམ།
༡ མཆོག་གི་སྤྲུལ་པའི་སྐུའི་རང་བཞིན་དང༌།
༢ མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་དོན་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་དང༌། ༣ གདུལ་བྱ་བཀྲི་བའི་རིམ་པ་བསྟན་པའོ། །

༤༠༤
༤༠༥
༤༠༥
༤༠༦

གཉིས་པ་(བརྟག་པའི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ དོན་བཤད་པའོ། །

༤༡༢
༤༡༢
༤༡༢

གཉིས་པ་(དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ བསྟན་པ་དང༌།

༢ བཤད་པའོ། །

༤༡༢
༤༡༢
༤༡༣

དང་པོ་(བསྟན་པ་)ལ་གཉིས།
༡ གཟུགས་སྐུ་བརྟག་པའི་རྒྱུ་མཚན་བདུན་དང༌། ༢ ཆོས་སྐུ་བརྟག་པའི་རྒྱུ་མཚན་གསུམ་མོ། །

༤༡༢
༤༡༢
༤༡༣

གཉིས་པ་(བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ རྩ་བའོ། །

༤༡༣
༤༡༣
༤༡༣

གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ལ་གཉིས།
༡ སོ་སོར་བཤད་པ་དང༌།
༢ དོན་བསྡུ་བའོ། །

༤༡༣
༤༡༣
༤༡༥

602

བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་དཔར་སྐྲུན་ལྷན་ཚོགས།དང་པོ་(སོ་སོར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ གཟུགས་སྐུ་བརྟག་པའི་རྒྱུ་མཚན་བདུན་དང༌།
༢ ཆོས་སྐུ་བརྟག་པའི་རྒྱུ་མཚན་གསུམ་མོ། །

༤༡༣
༤༡༣
༤༡༥

དང་པོ་(གཟུགས་སྐུ་བརྟག་པའི་རྒྱུ་མཚན་བདུན་)ལ་གཉིས། ༡ འཇིག་རྟེན་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་རྒྱུ་དང༌།
༢ མི་འདོར་བའི་རྒྱུའོ། །

༤༡༣
༤༡༣
༤༡༤

གསུམ་པ་(བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། ༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ བསྟན་པ་དང༌།

༣ བཤད་པའོ། །

༤༡༥
༤༡༥
༤༡༥
༤༡༧

གསུམ་པ་(བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ རྩ་བའོ། །

༤༡༧
༤༡༧
༤༡༧

གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ལ་གསུམ།
༡ བསམ་གྱི་མི་ཁྱབ་པའི་དོན་སོ་སོར་བཤད་པ་དང༌། ༢ དེ་སྐུ་གཉིས་ལ་བསྡུས་ཏེ་སྦྱར་བ་དང་།
༣ དོན་བསྡུ་བའོ། །

༤༡༧
༤༡༧
༤༡༧
༤༡༨

ཡོན་ཏན་སྐབས་ཀྱི་ས་བཅད།

603

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀའི་ས་བཅད།
གཉིས་པ་(བྱང་ཆུབ་ལ་རྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་)ལ་གསུམ། ༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ དོན་བཤད་པ་དང༌།
༣ ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པའོ། །

༤༢༠
༤༢༠
༤༢༠
༤༤༢

དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་ལ་)གཉིས།
༡ བཤད་ཟིན་གྱི་མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ འཆད་འགྱུར་གྱི་མཚམས་སྦྱར་བའོ། །

༤༢༠
༤༢༠
༤༢༠

གཉིས་པ་(དོན་བཤད་པ་)ལ་གསུམ།
༡ མདོར་བསྟན་པ་དང༌།
༢ དཔེའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། ༣ དཔེས་བསྟན་པའི་དོན་བསྡུ་བའོ། །

༤༢༠
༤༢༠
༤༢༡
༤༣༦

དང་པོ་(མདོར་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས།
༡ རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་མདོར་བསྟན་པ་དང༌།
༢ བརྟེན་པའི་སྒོ་ནས་མདོར་བསྟན་པའོ། །

༤༢༠
༤༢༠
༤༢༡

གཉིས་པ་(དཔེའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ དོན་བཤད་པའོ། །

༤༢༡
༤༢༢
༤༢༢

604

བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་དཔར་སྐྲུན་ལྷན་ཚོགས།གཉིས་པ་(དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ དངོས་དང༌།
༢ ཤེས་བྱེད་ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །

༤༢༢
༤༢༢
༤༣༦

དང་པོ་(དངོས་)ལ་གཉིས།
༡ སྡོམ་གྱི་སྒོ་ནས་སྤྱིར་བཤད་པ་དང༌།
༢ སོ་སོའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

༤༢༢
༤༢༢
༤༢༢

གཉིས་པ་(སོ་སོའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། ༡ བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་དང༌།
༢ རྣམ་སྨིན་གྱི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་དང༌།
༣ གྲངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དོན་བསྡུ་བའོ། །

༤༢༢
༤༢༣
༤༣༡
༤༣༦

དང་པོ་(བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་)ལ་གསུམ།
༡ སྟོབས་བཅུ་བཤད་པ་དང༌།
༢ མི་འཇིགས་པ་བཞི་བཤད་པ་དང༌།
༣ སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་བཤད་པའོ། །

༤༢༣
༤༢༣
༤༢༥

དང་པོ་(སྟོབས་བཅུ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ རྩ་བའོ། །

༤༢༣
༤༢༣
༤༢༣

605

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀའི་ས་བཅད།
གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ལ་གཉིས།
༡ དབྱེ་བ་དང༌།
༢ དཔེ་དང་ཆོས་མཐུན་བཤད་པའོ། །

༤༢༣
༤༢༣
༤༢༤

གཉིས་པ་(མི་འཇིགས་པ་བཞི་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། ༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ དོན་དངོས་དང༌།
༣ དཔེ་དོན་སྦྱར་བའོ། །

༤༢༥
༤༢༥
༤༢༥
༤༢༧

གསུམ་པ་(སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ དོན་བཤད་པའོ། །

༤༢༨
༤༢༨
༤༢༨

གཉིས་པ་(དོན་བཤད་པ་)ལ་གསུམ།
༡ བསྟན་པ་དང༌།
༢ བཤད་པ་དང༌།

༣ དཔེ་དང་སྦྱར་བའོ།

༤༢༨
༤༢༨
༤༢༩
༤༣༠

དང་པོ་(བསྟན་པ་)ལ་གཉིས།
༡ ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་དང༌།
༢ སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་ཁྱད་ཆོས་སུ་བསྟན་པའོ། །

༤༢༨
༤༢༨
༤༢༩

606

བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་དཔར་སྐྲུན་ལྷན་ཚོགས།གཉིས་པ་(རྣམ་སྨིན་གྱི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ དོན་བཤད་པའོ། །

༤༣༡
༤༣༡
༤༣༡

གཉིས་པ་(དོན་བཤད་པ་)ལ་གསུམ།
༡ རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌།

༢ དོན་བསྡུ་བ་དང༌།
༣ དཔེ་དོན་སྦྱར་བའོ། །

༤༣༡
༤༣༡
༤༣༥
༤༣༥

གཉིས་པ་(ཤེས་བྱེད་ལུང་དང་སྦྱར་བ་)ལ་གསུམ། ༡ བཤད་ཟིན་གྱི་མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ རྩ་བ་དང༌།
༣ འགྲེལ་པའོ། །

༤༣༦
༤༣༦
༤༣༦
༤༣༦

གསུམ་པ་(དཔེ་བསྟན་པའི་དོན་བསྡུ་བ་)ལ་གཉིས། ༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ རྩ་བའོ། །

༤༣༧
༤༣༧
༤༣༧

གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ལ་གཉིས།
༡ མདོར་བསྟན་པ་དང༌།
༢ ཆོས་མཐུན་སོ་སོར་བཤད་པའོ། །

༤༣༧
༤༣༧
༤༣༧

607

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀའི་ས་བཅད།
གཉིས་པ་(ཆོས་མཐུན་སོ་སོར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་མཐུན་བཤད་པ་དང༌།
༢ རྣམ་སྨིན་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་མཐུན་བཤད་པའོ། །

༤༣༧
༤༣༧
༤༤༠

དང་པོ་(བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་མཐུན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ༡ རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌།

༢ དོན་བསྡུ་བའོ། །

༤༣༧
༤༣༧
༤༤༠

དང་པོ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གསུམ།
༡ སྟོབས་ཀྱི་ཆོས་མཐུན་དང༌།
༢ མི་འཇིགས་པའི་ཆོས་མཐུན་དང༌།
༣ མ་འདྲེས་པའི་ཆོས་མཐུན་ནོ། །

༤༣༧
༤༣༧
༤༣༨
༤༣༩

དང་པོ་(སྟོབས་ཀྱི་ཆོས་མཐུན་)ལ་གཉིས།
༡ སྟོབས་ཀྱི་ནུས་པའི་ཁྱད་པར་དང༌།
༢ མི་ཕྱེད་པའི་དོན་བཤད་པའོ། །

༤༣༧
༤༣༧
༤༣༨

གཉིས་པ་(མི་ཕྱེད་པའི་དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ བསྟན་པ་དང༌།

༢ བཤད་པའོ། །

༤༣༨
༤༣༨
༤༣༨

གཉིས་པ་(མི་འཇིགས་པའི་ཆོས་མཐུན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ༡ བསྟན་པ་དང༌།

༢ བཤད་པའོ། །

༤༣༨
༤༣༩
༤༣༩

608

བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་དཔར་སྐྲུན་ལྷན་ཚོགས།གཉིས་པ་(རྣམ་སྨིན་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་མཐུན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ༡ ཡོན་ཏན་རྟེན་དང་བཅས་པ་དང༌།
༢ དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་བཤད་པའོ། །

༤༤༠
༤༤༡
༤༤༡

འཕྲིན་ལས་སྐབས་ཀྱི་ས་བཅད།

གསུམ་པ་(ཡོན་ཏན་ལ་བརྟེན་པའི་འཕྲིན་ལས་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། ༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ དོན་བཤད་པ་དང༌།
༣ ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པའོ། །

༤༤༣
༤༤༣
༤༤༣
༤༩༨

དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ལ་གཉིས།
༡ བཤད་ཟིན་གྱི་མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ འཆད་འགྱུར་གྱི་མཚམས་སྦྱར་རོ། །

༤༤༣
༤༤༣
༤༤༣

གཉིས་པ་(དོན་བཤད་པ་)ལ་གསུམ།
༡ མདོར་བསྟན་པ་དང༌།
༢ རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌།

༣ འཕྲིན་ལས་ཚུལ་དེ་ལྟར་འཇུག་པ་དཔེས་བསྒྲུབ་པའོ། །

༤༤༣
༤༤༣
༤༤༦
༤༥༠

དང་པོ་(མདོར་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས།
༡ ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་བསྟན་པ་དང༌། ༢ རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་དོན་བསྟན་པའོ། །

༤༤༣
༤༤༣
༤༤༤

609

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀའི་ས་བཅད།
གཉིས་པ་(རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་དོན་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། ༡ བསྡུས་དོན་དང༌།
༢ ཚིག་དོན་ནོ། །

༤༤༤
༤༤༤
༤༤༥

དང་པོ་(བསྡུས་དོན་)ལ་གཉིས།
༡ རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌།

༢ སྐབས་དོན་བསྡུ་བའོ། །

༤༤༤
༤༤༤
༤༤༥

དང་པོ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གསུམ།
༡ དཔེ་དྲུག་དང༌།
༢ དོན་དྲུག་དང༌།
༣ དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་དྲུག་གོ །

༤༤༤
༤༤༤
༤༤༤
༤༤༤

གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ དོན་བཤད་པའོ། །

༤༤༦
༤༤༦
༤༤༦

གཉིས་པ་(དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ འཕྲིན་ལས་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཤད་པ་དང༌།
༢ རྒྱུན་མི་འཆད་པ་བཤད་པའོ། །

༤༤༦
༤༤༦
༤༤༧

དང་པོ་(འཕྲིན་ལས་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ༡ སྤྱིར་བཤད་པ་དང༌།
༢ སོ་སོར་བཤད་པའོ། །

༤༤༦
༤༤༦
༤༤༧

610

བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་དཔར་སྐྲུན་ལྷན་ཚོགས།གཉིས་པ་(རྒྱུན་མི་འཆད་པ་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། ༡ བསྟན་པ་དང༌།
༢ བཤད་པ་དང་།

༣ སྤྱིའི་དོན་བསྡུ་བའོ། །

༤༤༧
༤༤༧
༤༤༧
༤༤༩

གཉིས་པ་(བཤད་པ་)ལ་གསུམ།
༡ དོན་དྲུག་ངོས་བཟུང་བ་དང༌།
༢ དཔེ་དོན་དྲུག་དགོད་པ་དང༌།
༣ དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་བཤད་པའོ། །

༤༤༧
༤༤༧
༤༤༨
༤༤༨

གསུམ་པ་(འཕྲིན་ལས་ཚུལ་དེ་ལྟར་འཇུག་པ་དཔེས་བསྒྲུབ་པ་)ལ་གཉིས། ༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ དོན་བཤད་པའོ། །

༤༥༠
༤༥༠
༤༥༠

གཉིས་པ་(དོན་བཤད་པ་)ལ་གསུམ།
༡ མདོར་བསྟན་པ་དང་།
༢ རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌།

༣ དཔེའི་གོ་རིམ་བཤད་པའོ། །

༤༥༠
༤༥༠
༤༥༡
༤༥༡

དང་པོ་(མདོར་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས།
༡ རྩ་བ་དང༌།
༢ རྒྱས་པར་བཤད་པ་འོག་མ་ལ་ཁ་འཕངས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །

༤༥༠
༤༥༡
༤༥༡

611

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀའི་ས་བཅད།
གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གསུམ།
༡ དཔེ་དོན་རྒྱས་པར་དབྱེ་བ་དང༌།
༢ དཔེ་རྣམས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་དོན་གྱིས་དཔེའི་དགོས་པ་བཤད་པ་དང༌། ༣ དཔེ་མཚོན་པར་བྱ་བའི་དོན་བསྡུས་ཏེ་བཤད་པའོ། །

༤༥༡
༤༥༡
༤༨༨
༤༨༩

དང་པོ་(དཔེ་དོན་རྒྱས་པར་དབྱེ་བ་)ལ་བཞི།
༡ སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་གསུམ་དཔེ་མཚོན་ཏེ་བསྟན་པ་དང༌། ༢ འཕྲིན་ལས་གསུམ་དཔེས་མཚོན་ཏེ་བསྟན་པ་དང༌།
༣ གསང་བའི་གནས་གསུམ་དཔེས་མཚོན་ཏེ་བསྟན་པ་དང༌། ༤ དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་དཔེས་མཚོན་ཏེ་བསྟན་པའོ། །

༤༥༡
༤༥༢
༤༧༦
༤༨༣
༤༨༧

དང་པོ་(སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་གསུམ་དཔེས་མཚོན་ཏེ་བསྟན་པ་)ལ་གསུམ། ༡ སྐུ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གཟུགས་ཀྱི་དཔེས་བསྟན་པ་དང༌།
༢ གསུང་ལྷའི་རྔའི་དཔེས་བསྟན་པ་དང༌།
༣ ཐུགས་སྤྲིན་གྱི་དཔེས་བསྟན་པའོ། །

༤༥༢
༤༥༢
༤༦༠
༤༦༨

དང་པོ་(སྐུ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གཟུགས་ཀྱི་དཔེས་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། ༡ རྣམ་རྟོག་མེད་པ་དཔེས་བསྟན་པ་དང༌།
༢ ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྐྱེ་འགག་མེད་པ་དཔེས་བསྟན་པའོ། །

༤༥༢
༤༥༢
༤༥༧

དང་པོ་(རྣམ་རྟོག་མེད་པ་དཔེས་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། ༡ དཔེ་དང་།
༢ དོན་ནོ། །

༤༥༢
༤༥༢
༤༥༤

612

བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་དཔར་སྐྲུན་ལྷན་ཚོགས།
དང་པོ་(དཔེ་)ལ་བཞི།
༡ ས་གཞི་དག་པ་ལ་གཟུགས་སྣང་བའི་ཚུལ་དང༌།
༢ སྣང་བ་དེའི་རྐྱེན་གྱིས་མི་རྣམས་དགེ་བ་ལ་འཇུག་པ་དང༌། ༣ གནས་ཚོད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མི་ཤེས་ཀྱང་ལྷར་སྐྱེ་བ་དང༌།
༤ སྣང་བ་དེ་རྟོག་པ་མེད་ཀྱང་ཕན་པའི་རྒྱུ་བྱེད་པ་མི་འགལ་བའོ། །

༤༥༢
༤༥༢
༤༥༣
༤༥༣
༤༥༤

གཉིས་པ་(དོན་)ལ་བཞི།
༡ སེམས་དག་པའི་དབང་གིས་རྒྱལ་བའི་སྐུ་སྣང་བ་དང༌། ༢ སྣང་བ་དེས་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་བྱ་བ་དང༌། ༣ སྣང་བ་དེ་རྟོག་པ་མེད་ཀྱང་དོན་བྱེད་པ་མི་འགལ་བ་དང༌། ༤ གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་སྣང་བ་དེའི་གནས་ཚོད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ཤེས་ཀྱང་འབྲས་བུ་ཆེན་པོར་འགྱུར་
བའོ། །

༤༥༤
༤༥༤
༤༥༥
༤༥༥
༤༥༦

བཞི་པ་(གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་སྣང་བ་དེའི་གནས་ཚོད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ཤེས་ཀྱང་འབྲས་བུ་ཆེན་པོར་འགྱུར་བ་)ལ་གཉིས།
༡ རྒྱུའི་ཁྱད་པར་དང༌།
༢ འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་རོ། །

༤༥༦

༤༥༦
༤༥༧

གཉིས་པ་(ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྐྱེ་འགག་མེད་པ་དཔེས་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། ༡ བསྟན་པ་དང༌།

༢ བཤད་པའོ། །

༤༥༧
༤༥༧
༤༥༩

613

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀའི་ས་བཅད།
དང་པོ་(བསྟན་པ་)ལ་གཉིས།
༡ དཔེ་དང༌།
༢ དོན་ནོ། །

༤༥༧
༤༥༧
༤༥༩

དང་པོ་(དཔེ་)ལ་གཉིས།
༡ སྣང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་ཀྱང་སྐྱེ་འགག་དང་ལྡན་པ་ལྟར་སྣང་བ་དང༌། ༢ སྣང་བ་དེ་ཉིད་འདོད་པའི་འབྲས་བུའི་རྒྱུར་བསྟན་པའོ། །

༤༥༧
༤༥༨
༤༥༨

གཉིས་པ་(བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ སྐྱེ་བར་སྣང་བའི་དཔེ་དོན་དང༌།
༢ འགག་པར་སྣང་བའི་དཔེ་དོན་ནོ། །

༤༥༩
༤༥༩
༤༥༩

གཉིས་པ་(གསུང་ལྷའི་རྔའི་དཔེས་བསྟན་པ་)ལ་གསུམ།
༡ གདུལ་བྱ་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ཁྱད་པར་དང༌།
༢ སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གི་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཆོས་དང༌། ༣ སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གདུལ་བྱས་རེས་འགའ་མ་ཐོས་པ་གདུལ་བྱའི་ཉེས་པ་ཡིན་གྱི་གསུང་གི་སྐྱོན་མ་
ཡིན་པའོ། །

༤༦༠
༤༦༠
༤༦༣
༤༦༧

དང་པོ་(གདུལ་བྱ་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ཁྱད་པར་)ལ་གཉིས། ༡ བག་ཡོད་པའི་གནས་ལ་སྦྱོར་བ་དང༌།
༢ ཉེ་བར་འཚེ་བ་ལས་སྐྱོབ་པའོ། །

༤༦༠
༤༦༠
༤༦༢

614

བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་དཔར་སྐྲུན་ལྷན་ཚོགས།དང་པོ་(བག་ཡོད་པའི་གནས་ལ་སྦྱོར་བ་)ལ་གཉིས། ༡ མདོར་བསྟན་པ་དང༌།
༢ རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

༤༦༠
༤༦༠
༤༦༡

དང་པོ་(མདོར་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས།
༡ དཔེ་དང༌།
༢ དོན་ནོ།

༤༦༠
༤༦༠
༤༦༡

གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ སྒྲའི་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་གྱི་དཔེ་དོན་དང༌།
༢ འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་གྱི་དཔེ་དོན་ནོ། །

༤༦༡
༤༦༡
༤༦༢

གཉིས་པ་(ཉེས་པར་འཚེ་བ་ལས་སྐྱོབ་པ་)ལ་གཉིས།
༡ དཔེ་དང༌།
༢ དོན་ནོ།

༤༦༢
༤༦༢
༤༦༢

གཉིས་པ་(སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གི་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཆོས་)ལ་གསུམ།
༡ ལྷའི་སིལ་སྙན་གཞན་དཔེར་མི་རུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌།
༢ ལྷའི་རྔ་དཔེར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌།
༣ སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབྱངས་སིལ་སྙན་གཞན་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །

༤༦༣
༤༦༣
༤༦༤
༤༦༤

དང་པོ་(ལྷའི་སིལ་སྙན་གཞན་དཔེར་མི་རུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་)ལ་གཉིས།
༡ དྲི་བ་དང༌།
༢ ལན་ནོ། །

༤༦༣
༤༦༣
༤༦༣

615

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀའི་ས་བཅད།གསུམ་པ་(སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབྱངས་སིལ་སྙན་གཞན་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་)ལ་གཉིས།
༡ མདོར་བསྟན་པ་དང༌།
༢ རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

༤༦༤
༤༦༤
༤༦༥

དང་པོ་(མདོར་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས།
༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ རྩ་བའོ། །

༤༦༤
༤༦༤
༤༦༤

གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གསུམ།
༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ རྩ་བ་དང༌།
༣ འགྲེལ་པའོ། །

༤༦༥
༤༦༥
༤༦༥
༤༦༦

གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ལ་གཉིས།
༡ རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌།

༢ དོན་བསྡུ་བའོ། །

༤༦༥
༤༦༥
༤༦༦

གསུམ་པ་(སངས་རྒྱས་ཀྱི་གདུལ་བྱས་རེས་འགའ་མ་ཐོས་པ་གདུལ་བྱའི་ཉེས་པ་ཡིན་གྱི་གསུང་གི་སྐྱོན་མ་ཡིན་པ་)ལ་གཉིས།
༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ རྩ་བའོ། །

༤༦༧

༤༦༧
༤༦༧

616

བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་དཔར་སྐྲུན་ལྷན་ཚོགས།གསུམ་པ་(ཐུགས་སྤྲིན་གྱི་དཔེས་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ དོན་བཤད་པའོ། །

༤༦༨
༤༦༨
༤༦༨

གཉིས་པ་(དོན་བཤད་པ་)ལ་བཞི།
༡ གདུལ་བྱ་ཡོངས་སུ་སྨིན་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་བ་སྤྲིན་གྱི་དཔེས་བཤད་པ་དང༌། ༢ སྣོད་མི་འདྲ་བའི་དབྱེ་བས་རོ་ཐ་དད་པར་འགྱུར་བ་སྤྲིན་གྱི་དཔེས་བཤད་པ་དང༌། ༣ ཕན་གནོད་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པར་འཇུག་པ་སྤྲིན་གྱི་དཔེས་བཤད་པ་དང༌། ༤ སྡུག་བསྔལ་གྱི་མེ་ཞི་བར་བྱེད་པར་སྤྲིན་གྱི་དཔེས་བཤད་པའོ། །

༤༦༨
༤༦༨
༤༧༠
༤༧༡
༤༧༣

དང་པོ་(གདུལ་བྱ་ཡོངས་སུ་སྨིན་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་བ་སྤྲིན་གྱི་དཔེས་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ༡ བསྟན་པ་དང༌།

༢ བཤད་པའོ། །

༤༦༨
༤༦༨
༤༦༩

དང་པོ་(བསྟན་པ་)ལ་གཉིས།
༡ དཔེ་དང༌།
༢ དོན་ནོ།

༤༦༨
༤༦༨
༤༦༨

གཉིས་པ་(བཤད་པ་)ལ་གསུམ།
༡ དཔེ་དང༌།
༢ དོན་དང༌།
༣ དོན་དེ་ཉིད་བཤད་པའོ། །

༤༦༩
༤༦༩
༤༦༩
༤༦༩

617

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀའི་ས་བཅད།
གཉིས་པ་(སྣོད་མི་འདྲ་བའི་དབྱེ་བས་རོ་ཐ་དད་པར་འགྱུར་བ་སྤྲིན་གྱི་དཔེས་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ དོན་བཤད་པའོ། །

༤༧༠
༤༧༠
༤༧༠

གཉིས་པ་(དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ དཔེ་དང༌།
༢ དོན་ནོ།

༤༧༠
༤༧༠
༤༧༠

གསུམ་པ་(ཕན་གནོད་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པར་འཇུག་པ་སྤྲིན་གྱི་དཔེས་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ རྩ་བའོ། །

༤༧༡
༤༧༡
༤༧༡

གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ལ་གཉིས།
༡ སྣོད་ཀྱི་དབྱེ་བ་དཔེ་དང་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ ཆོས་མཐུན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

༤༧༡
༤༧༡
༤༧༡

གཉིས་པ་(ཆོས་མཐུན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ ལྡང་འདོད་དཔེ་དང་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ ཕན་གནོད་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་མེད་པ་དཔེ་དང་སྦྱར་བའོ། །

༤༧༡
༤༧༡
༤༧༢

བཞི་པ་(སྡུག་བསྔལ་གྱི་མེ་ཞི་བར་བྱེད་པ་སྤྲིན་གྱི་དཔེས་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ དོན་བཤད་པའོ། །

༤༧༣
༤༧༣
༤༧༣

618

བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་དཔར་སྐྲུན་ལྷན་ཚོགས།གཉིས་པ་(དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ སྙིང་རྗེའི་དམིགས་པ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཁྱད་པར་དང༌།
༢ དེ་ཞི་བའི་ཐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རོ། །

༤༧༣
༤༧༣
༤༧༤

དང་པོ་(སྙིང་རྗེའི་དམིགས་པ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཁྱད་པར་)ལ་གཉིས། ༡ གང་དུ་འཁོར་བའི་རྟེན་དང༌།
༢ དེར་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་སོ། །

༤༧༣
༤༧༣
༤༧༣

གཉིས་པ་(དེ་ཞི་བའི་ཐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་)ལ་གསུམ།
༡ དམ་པའི་ཆོས་སྟོན་པར་མཛད་པ་དང༌།
༢ དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་དང༌།
༣ ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་གོམས་པར་བྱ་བར་བསྟན་པའོ། །

༤༧༤
༤༧༤
༤༧༤
༤༧༥

གཉིས་པ་(འཕྲིན་ལས་གསུམ་དཔེས་མཚོན་ཏེ་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས།
༡ ཚངས་པའི་སྤྲུལ་པས་སྐུ་དང་གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་མཚོན་ཏེ་བསྟན་པ་དང༌།
༢ ཉི་མའི་དཔེས་ཐུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་མཚོན་ཏེ་བསྟན་པའོ། །

༤༧༦
༤༧༦
༤༧༩

དང་པོ་(ཚངས་པའི་སྤྲུལ་པས་སྐུ་དང་གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་མཚོན་ཏེ་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས།
༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ དོན་བཤད་པའོ། །

༤༧༦
༤༧༦
༤༧༦

གཉིས་པ་(དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ སྐུ་དང་གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་འབད་པ་མེད་པར་འཇུག་པའི་དཔེ་དོན་དང༌། ༢ གདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་གི་བསམ་པའི་ངོར་རེ་ཞིག་ནུབ་པར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་ལོ། །

༤༧༦
༤༧༦
༤༧༨

619

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀའི་ས་བཅད།དང་པོ་(སྐུ་དང་གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་འབད་པ་མེད་པར་འཇུག་པའི་དཔེ་དོན་)ལ་གསུམ།
༡ གདུལ་བྱ་རྒྱུད་དག་པ་ལ་འཕྲིན་ལས་འཇུག་པའི་དཔེ་དོན་དང༌།
༢ དེ་ལས་ཞན་པ་ལ་སྦྱོར་བའི་དཔེ་དོན་དང༌།
༣ འཕྲིན་ལས་འཇུག་པའི་རྒྱུའོ། །

༤༧༦
༤༧༦
༤༧༧
༤༧༧

དང་པོ་(གདུལ་བྱ་རྒྱུད་དག་པ་ལ་འཕྲིན་ལས་འཇུག་པའི་དཔེ་དོན་)ལ་གཉིས། ༡ དཔེ་དང༌།
༢ དོན་ནོ།

༤༧༦
༤༧༦
༤༧༦

གཉིས་པ་(དེ་ལས་ཞན་པ་ལ་སྦྱོར་བའི་དཔེ་དོན་)ལ་གཉིས། ༡ དཔེ་དང༌།
༢ དོན་ནོ།

༤༧༧
༤༧༧
༤༧༧

གཉིས་པ་(གདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་གི་བསམ་པའི་ངོར་རེ་ཞིག་ནུབ་པར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་)ལ་གཉིས།
༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ དོན་བཤད་པའོ། །

༤༧༨
༤༧༨
༤༧༨

གཉིས་པ་(ཉི་མའི་དཔེས་ཐུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་མཚོན་ཏེ་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། ༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ དོན་བཤད་པའོ།

༤༧༩
༤༧༩
༤༧༩

གཉིས་པ་(དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ བསྟན་པ་དང༌།

༢ བཤད་པའོ། །

༤༧༩
༤༧༩
༤༧༩

620

བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་དཔར་སྐྲུན་ལྷན་ཚོགས།གཉིས་པ་(བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ ཉི་མ་དང་དཔེ་དོན་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ ཉི་མ་ལས་ཆེས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའོ། །

༤༧༩
༤༧༩
༤༨༢

དང་པོ་(ཉི་མ་དང་དཔེ་དོན་སྦྱར་བ་)ལ་གསུམ།
༡ རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པར་འཇུག་པའི་དཔེ་དོན་དང༌། ༢ མུན་པ་སེལ་བའི་འོད་འགྱེད་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་དང༌།
༣ སྣོད་ལ་རིམ་གྱིས་འབབ་པའི་དཔེ་དོན་ནོ། །

༤༧༩
༤༧༩
༤༨༠
༤༨༡

དང་པོ་(རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པར་འཇུག་པའི་དཔེ་དོན་)ལ་གཉིས། ༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ རྩ་བའོ། །

༤༧༩
༤༨༠
༤༨༠

གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ལ་གཉིས།
༡ དཔེ་དང༌།
༢ དོན་ནོ།

༤༨༠
༤༨༠
༤༨༠

གཉིས་པ་(མུན་པ་སེལ་བའི་འོད་འགྱེད་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ༡ དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌།
༢ སྣོད་ཀྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའོ། །

༤༨༠
༤༨༠
༤༨༡

གསུམ་པ་(སྣོད་ལ་རིམ་གྱིས་འབབ་པའི་དཔེ་དོན་)ལ་གཉིས། ༡ མཚམས་སྦྱར་དང༌།
༢ རྩ་བའོ། །

༤༨༡
༤༨༡
༤༨༡

621

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀའི་ས་བཅད།
གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ལ་གཉིས།
༡ མདོར་བསྟན་དང༌།
༢ རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

༤༨༡
༤༨༡
༤༨༡

གཉིས་པ་(ཉི་མ་ལས་ཆེས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་)ལ་གཉིས།
༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ རྩ་བའོ། །

༤༨༢
༤༨༢
༤༨༢

གསུམ་པ་(གསང་བའི་གནས་གསུམ་དཔེས་མཚོན་ཏེ་བསྟན་པ་)ལ་གསུམ། ༡ ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུའི་དཔེ་བཤད་པ་དང༌།
༢ གསུང་གི་གསང་བ་སྒྲ་བརྙན་གྱི་དཔེས་བཤད་པ་དང༌།
༣ སྐུའི་གསང་བ་ནམ་མཁའི་དཔེས་བཤད་པའོ། །

༤༨༣
༤༨༣
༤༨༥
༤༨༦

དང་པོ་(ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུའི་དཔེས་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ དོན་བཤད་པའོ། །

༤༨༣
༤༨༤
༤༨༤

གཉིས་པ་(དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ རྣམ་རྟོག་མེད་པར་དོན་ཐམས་ཅད་བསྒྲུབ་པ་དང༌།
༢ འབྱུང་བ་རྙེད་པར་དཀའ་བ་དཔེས་བཤད་པའོ། །

༤༨༤
༤༨༤
༤༨༥

དང་པོ་(རྣམ་རྟོག་མེད་པར་དོན་ཐམས་ཅད་བསྒྲུབ་པ་)ལ་གཉིས། ༡ བསྟན་པ་དང༌།

༢ བཤད་པའོ། །

༤༨༤
༤༨༤
༤༨༤

622

བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་དཔར་སྐྲུན་ལྷན་ཚོགས།དང་པོ་(བསྟན་པ་)ལ་གཉིས།
༡ དཔེ་དང༌།
༢ དོན་ནོ།

༤༨༤
༤༨༤
༤༨༤

གཉིས་པ་(འབྱུང་བ་རྙེད་པར་དཀའ་བ་དཔེས་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ རྩ་བའོ། །

༤༨༥
༤༨༥
༤༨༥

གཉིས་པ་(གསུང་གི་གསང་བ་སྒྲ་བརྙན་གྱི་དཔེས་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ རྩ་བའོ། །

༤༨༥
༤༨༦
༤༨༦

གསུམ་པ་(སྐུའི་གསང་བ་ནམ་མཁའི་དཔེས་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ རྩ་བའོ། །

༤༨༦
༤༨༦
༤༨༦

བཞི་པ་(དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་དཔེས་མཚོན་ཏེ་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས།
༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ རྩ་བའོ། །

༤༨༧
༤༨༧
༤༨༧

གཉིས་པ་(དཔེ་རྣམས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་དོན་གྱིས་དཔེའི་དགོས་པ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ དོན་བཤད་པའོ། །

༤༨༨
༤༨༨
༤༨༨

623

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀའི་ས་བཅད།
གཉིས་པ་(དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌།
༢ དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དོ། །

༤༨༨
༤༨༨
༤༨༨

གཉིས་པ་(དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་)ལ་གཉིས།
༡ བསྟན་པ་དང༌།

༢ བཤད་པའོ། །

༤༨༨
༤༨༨
༤༨༩

གསུམ་པ་(དཔེས་མཚོན་པར་བྱ་བའི་དོན་བསྡུས་ཏེ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ༡ དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌།
༢ དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་བཤད་པའོ། །

༤༨༩
༤༨༩
༤༩༤

དང་པོ་(དངོས་ཀྱི་དོན་)ལ་གསུམ།
༡ དངོས་བསྟན་གྱི་དོན་མདོར་བསྟན་པ་དང༌། ༢ ཤུགས་བསྟན་གྱི་དོན་བཤད་པ་དང༌།
༣ དངོས་བསྟན་གྱི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

༤༨༩
༤༨༩
༤༩༠
༤༩༢

དང་པོ་(དངོས་བསྟན་གྱི་དོན་མདོར་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། ༡ བསྟན་པ་དང༌།

༢ བཤད་པའོ། །

༤༨༩
༤༨༩
༤༩༠

624

བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་དཔར་སྐྲུན་ལྷན་ཚོགས།གཉིས་པ་(ཤུགས་བསྟན་གྱི་དོན་བཤད་པ་)ལ་གསུམ།
༡ བསྟན་པ་དང༌།
༢ བཤད་པ་དང༌།

༣ སྟོན་པ་སྐྱེ་འཆི་དང་བྲལ་ཞིང་འཕྲིན་ལས་འབད་མེད་དུ་འཇུག་པར་གྲུབ་པའོ། །

༤༩༠
༤༩༠
༤༩༡
༤༩༡

གསུམ་པ་(དངོས་བསྟན་གྱི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ རྩ་བའོ།

༤༩༢
༤༩༢
༤༩༢

གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ལ་གཉིས།
༡ སྤྱིར་བསྟན་པ་དང༌།
༢ དེ་ཉིད་བཤད་པའོ། །

༤༩༢
༤༩༢
༤༩༢

གཉིས་པ་(དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ༡ དྲི་བ་དང༌།
༢ ལན་ནོ། །

༤༩༤
༤༩༤
༤༩༤

གཉིས་པ་(ལན་)ལ་གཉིས།
༡ སྐྱེ་འགག་མེད་པའི་ཆོས་མཐུན་བཤད་པ་དང༌། ༢ རྣམ་རྟོག་མེད་པའི་ཆོས་མཐུན་བཤད་པའོ། །

༤༩༤
༤༩༤
༤༩༥

625

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀའི་ས་བཅད།
གསུམ་པ་(དཔེའི་གོ་རིམ་བཤད་པ་)ལ་གསུམ།
༡ མདོར་བསྟན་པ་དང༌།
༢ རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌།

༣ གནས་གྱུར་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་རྟེན་དུ་སྒྲུབ་པའོ། །

༤༩༥
༤༩༥
༤༩༦
༤༩༨

ཕན་ཡོན་སྐབས་ཀྱི་ས་བཅད།

གཉིས་པ་(རྟོགས་པར་བྱ་བའི་དོན་རྣམ་པ་བདུན་ལ་མོས་པའི་ཕན་ཡོན་བཤད་པ་)ལ། ༡ ལེའུའི་དོན་བཤད་པ་དང༌།
༢ ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པའོ། །

༥༠༠
༥༠༠
༥༢༡

དང་པོ་(ལེའུའི་དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌།
༢ བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་བསྟན་པའོ། །

༥༠༠
༥༠༠
༥༡༠

དང་པོ་(དངོས་ཀྱི་དོན་)ལ་གསུམ།
༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ མདོར་བསྟན་པ་དང༌།
༣ རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

༥༠༠
༥༠༠
༥༠༠
༥༠༥

626

བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་དཔར་སྐྲུན་ལྷན་ཚོགས།གཉིས་པ་(མདོར་བསྟན་པ་)ལ་གསུམ།
༡ གནས་བཞི་ལ་མོས་པའི་ཕན་ཡོན་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང༌། ༢ སོ་སོར་བཤད་པ་དང༌།
༣ གཞི་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་དགེ་བ་ལས་གནས་བཞི་ལ་མོས་པ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དོ། །

༥༠༠
༥༠༠
༥༠༢
༥༠༤

དང་པོ་(གནས་བཞི་ལ་མོས་པའི་ཕན་ཡོན་སྤྱིར་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས།
༡ གནས་བཞི་མ་ལུས་པ་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་བསྟན་པ་དང༌། ༢ དེ་ལ་མོས་པའི་ཕན་ཡོན་ནོ། །

༥༠༠
༥༠༠
༥༠༡

གཉིས་པ་(སོ་སོར་བཤད་པ་)ལ་གསུམ།
༡ སྦྱིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་དང༌།
༢ ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་དང༌། ༣ བསྒོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་གཞན་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའོ། །

༥༠༢
༥༠༢
༥༠༣
༥༠༣

གསུམ་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ རྩ་བའོ།

༥༠༥
༥༠༥
༥༠༥

གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ལ་གསུམ།
༡ གནས་བཞི་ཐོས་ཤིང་མོས་པའི་བསྔགས་པ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང༌། ༢ བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་དང༌།
༣ ཐོས་ནས་མོས་པ་མཆོག་ཏུ་གྲུབ་པའོ། །

༥༠༥
༥༠༥
༥༠༦
༥༠༩

627

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀའི་ས་བཅད།
དང་པོ་(གནས་བཞི་ཐོས་ཤིང་མོས་པའི་བསྔགས་པ་སྤྱིར་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། ༡ མོས་པའི་ཡུལ་ངོས་བཟུང་བ་དང༌།
༢ དེ་ལ་མོས་པས་མཐར་ཐུག་པའི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའོ། །

༥༠༥
༥༠༥
༥༠༦

གཉིས་པ་(བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་)ལ་གསུམ།
༡ བསམ་པ་ཕུན་ཚོགས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱུར་བསྔགས་པ་དང༌།
༢ སྦྱོར་བ་ཕུན་ཚོགས་ཕར་ཕྱིན་གྱི་རྒྱུར་བསྔགས་པ་དང༌། ༣ ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བའོ། །

༥༠༦
༥༠༦
༥༠༨
༥༠༨

གསུམ་པ་(ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་)ལ་གཉིས།
༡ དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌།
༢ ཕར་ཕྱིན་དང་པོ་ལྔ་གཞི་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་དགེ་བར་མ་འདུས་པའི་སྐྱོན་མེད་པའོ། །

༥༠༨
༥༠༨
༥༠༩

གསུམ་པ་(ཐོས་ནས་མོས་པ་མཆོག་ཏུ་གྲུབ་པ་)ལ་གཉིས།
༡ སྒྲིབ་གཉིས་ངོས་བཟུང་བ་དང༌།
༢ དེའི་གཉེན་པོ་འདྲེན་པའི་རྩ་བ་ཡིན་པས་རྒྱུའི་མཆོག་ཏུ་གྲུབ་པའོ། །

༥༠༩
༥༠༩
༥༡༠

གཉིས་པ་(བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས།
༡ རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌།

༢ དོན་བསྡུ་བའོ། །

༥༡༠
༥༡༠
༥༡༩

628

བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་དཔར་སྐྲུན་ལྷན་ཚོགས།དང་པོ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གསུམ།
༡ དམ་པའི་ཆོས་བརྗོད་པའི་ཚུལ་དང༌།
༢ དམ་པའི་ཆོས་སྤོང་བའི་སྒྲིབ་པ་ལ་བག་ཡོད་པ་བྱ་བར་གདམས་པ་དང༌། ༣ བརྩམས་པའི་དགེ་བ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྔོ་བའོ། །

༥༡༡
༥༡༡
༥༡༤
༥༡༩

དང་པོ་(དམ་པའི་ཆོས་བརྗོད་པའི་ཚུལ་)ལ་གསུམ།
༡ གང་ལ་བརྟེན་ནས་དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་མཛད་པ་དང༌། ༢ རང་བཞིན་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་བཤད་པ་དང༌།
༣ རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་གུས་པར་གདམས་པའོ། །

༥༡༡
༥༡༡
༥༡༢
༥༡༣

དང་པོ་(གང་ལ་བརྟེན་ནས་དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་མཛད་པ་)ལ་གཉིས། ༡ གང་ལ་བརྟེན་ནས་མཛད་པ་དང༌།
༢ དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་མཛད་པའོ། །

༥༡༡
༥༡༡
༥༡༡

གཉིས་པ་(རང་བཞིན་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།
༡ འཆད་བྱེད་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་བཤད་པ་དང༌།
༢ བཤད་བྱ་གསུང་རབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བའོ། །

༥༡༢
༥༡༢
༥༡༢

གཉིས་པ་(དམ་པའི་ཆོ་སྤོང་བའི་སྒྲིབ་པ་ལ་བག་ཡོད་པ་བྱ་བར་གདམས་པ་)ལ་གསུམ། ༡ དམ་པའི་ཆོས་མི་སྤོང་བའི་ཐབས་ལ་འབད་པར་གདམས་པ་དང་།
༢ དམ་པའི་ཆོས་སྤོང་བའི་རྒྱུ་སྤང་བར་བྱ་བར་གདམས་པ་དང༌།
༣ ཆོས་སྤངས་པའི་ཉེས་དམིགས་བཤད་པའོ། །

༥༡༤
༥༡༤
༥༡༦
༥༡༧

629

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀའི་ས་བཅད།
དང་པོ་(དམ་པའི་ཆོས་མི་སྤོང་བའི་ཐབས་ལ་འབད་པར་གདམས་པ་)ལ་གཉིས། ༡ ཆོས་ལ་དབང་མི་ཟ་བར་གུས་པར་བྱ་བ་དང༌།
༢ ཆགས་སྡང་གི་ཕྱོགས་སུ་མ་ལྷུང་བར་གདམས་པའོ། །

༥༡༤
༥༡༤
༥༡༥

དང་པོ་(ཆོས་ལ་དབང་མི་ཟ་བར་གུས་པར་བྱ་བ་)ལ་གཉིས།
༡ དབང་ཟ་བར་མི་རིགས་པ་དང༌།
༢ དབང་ཟོས་པའི་ཉེས་དམིགས་སོ། །

༥༡༤
༥༡༤
༥༡༥

གཉིས་པ་(ཆགས་སྡང་གི་ཕྱོགས་སུ་མ་ལྷུང་བར་གདམས་པ་)ལ་གཉིས། ༡ ཕྱོགས་སུ་ལྷུང་བའི་ཉེས་དམིགས་དང༌།
༢ དེ་འགོག་པའི་ཐབས་སོ། །

༥༡༥
༥༡༥
༥༡༦

གསུམ་པ་(ཆོས་སྤངས་པའི་ཉེས་དམིགས་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ༡ དམ་པའི་ཆོས་སྤོང་བས་ངན་སོང་དུ་འགྲོ་བ་དང༌།
༢ འཁོར་བ་ལས་མི་ཐར་པའོ། །

༥༡༧
༥༡༧
༥༡༨

གཉིས་པ་(དོན་བསྡུ་བ་)ལ་གཉིས།
༡ མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌།
༢ རྩ་བའོ། །

༥༡༩
༥༡༩
༥༢༩

བཞི་པ་(མཇུག་གི་དོན་)ལ་གསུམ།
༡ འགྲེལ་པ་མཛད་པའི་བསྔོ་བ་དང༌།
༢ བསྟན་བཅོས་གང་གིས་མཛད་པ་དང༌། ༣ གང་གིས་བསྒྱུར་བའི་ཚུལ་ལོ། །

༥༢༡
༥༢༡
༥༢༢
༥༢༢

བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་དཔར་སྐྲུན་ལྷན་ཚོགས།

630

དཔར་བྱང་སྨོན་ཚིག

༈ རྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ། །
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དལ་འབབ་ཀླུང༌། ། ཚིག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི། །

དྲི་མ་ཡོངས་འཁྲུད་ལེགས་བཤད་བདུད་རྩི་འདི། །

དཔར་དུ་བསྐྲུན་པའི་རྣམ་དཀར་ཕུང་པོའི་མཐུས། །
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ། །
གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྔའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ། །
ངེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག །

ཅེས་པ་འདི་ཡང་དེང་དུས་ཡིད་སྲུབས་ཀྱིས་རྒྱུད་བརླམས་པའི་ཀླ་ཀློའི་སྡིག་

སྤྱོད་མི་བཟད་པས་གངས་ལྗོངས་ཆོས་ལྡན་གྱི་ཞིང་དུ་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་
ཉིན་མོའི་སྣང་བ་ལྟར་གསལ་བ་དེ་ནི་མིང་གི་ལྷག་མ་ཙམ་དུ་ཉམས་ཉེས་པར་བྱས། ཕྱོགས་དང་ཕྱོགས་ན་རྡུལ་ཕྲན་གྱི་མཚོན་ཆ་སོགས་གདུག་པའི་གནོད་འཚེ་གྱ་
གྱུའི་སྦྱོར་བ་ནི་ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་དར་བ་སོགས་སྒོ་ཀུན་ནས་ལྔ་བདོའི་རྒུད་ཚོགས་མཚོ་ལྟར་བརྡོལ་བ་འདི་དག་ལྷག་མེད་དུ་ཞི་ཞིང་། བྱང་ཕྱོགས་བོད་ཁ་བ་ཅན་དུ་བསྟན་པའི་མེ་རོ་སླར་ཡང་སྔར་བཞིན་གསོས་ཏེ་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ལྗོངས་འདིར་

དཔར་བྱང་སྨོན་ཚ

631

ཡང་ཐུབ་པའི་བཞེད་དགོངས་དྲི་མ་མེད་པ་དར་རྒྱས་སུ་སྤེལ་སླད་དང། འཛམ་གླིང་

ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་རྣམ་འདྲེན་ཤཱཀྱ་སེངྒེའི་རིང་ལུགས་སྒོ་ཀུན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འཕྲལ་ཡུན་ལེགས་ཚོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། ནང་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དཔར་དུ་སྐྲུན་དང་བསྐྲུན་འགྱུར་
གང་ལའང་སྦྱར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྔོའི་སྨོན་ཚིག་ཏུ་ཤཱཀྱའི་དགེ་སྦྱོང་ཆོས་སྨྲ་བ་ངག་དབང་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྦྱར་བའོ། །༈ ། །སྤྱི་ལོ་༢༠༡༣་ལོར་སེ་ར་

བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་གླིང་གི་དགེ་འདུན་ཐུན་མོང་གིས་དཔར་གཞི་གསར་དུ་
བསྐྲུན་པ་དགེའོ། ། སརྦཾ་མངྒ་ལཾ། །

བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་དཔར་སྐྲུན་ལྷན་ཚོགས།

632

ཞུ་བསྒྲིགས་སྐོར་གྱི་གསལ་བཤད།

༄༅། །འདི་ལ་བཞི་ཡོད་པ་ལས་དང་པོ་དཔེ་བསྡུར་བ་དང་ཞུ་དག་བྱས་ཚུལ་ནི། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཕྱག་དཔེ་འདིར་ཞུ་དག་སྐབས་རང་ཅག་སྔར་སྤྱི་ལོར་༢༠༠༤དཔར་དུ་བསྐྲུན་པའི་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གི་དཔར་མ་དེ་ཉིད་མ་དཔེར་བཅོལ་བའི་སྟེང་དཔེ་བསྡུར་བྱས་སའི་དཔར་མ་གཞན་གསུམ་ཡོད་པ་དང། དེ་གསུམ་པོ་རེ་རེ་ལ་གཞུང་དངོས་གཞིའི་སྐབས་ཀྱི་ཞབས་མཆན་དུ་བཏགས་པའི་རྟགས་རེ་རེར་ཡོད་དེ།

༡༽ཤེས་རིག་ཞེས་པ་ནི། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༧་བོད་གཞུང་ཤེས་རིག་པར་ཁང་གིས་དེབ་གྲངས་༣༠༠་དཔེ་གཟུགས་སུ་བསྐྲུན་པའི་རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་འབུམ་ག་པར་བཞུགས་པའི་
ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀ་ལ་ཟེར་བ་དང་།

༢༽སྐུ་འབུམ་ཞེས་པ་ནི། སྐུ་འབུམ་བྱམས་པ་གླིང་པར་ཁང་གིས་དཔེ་གཟུགས་སུ་བསྐྲུན་པའི་རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་འབུམ་ག་པར་བཞུགས་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་
ཊཱིཀ་ལ་ཟེར་བ་དང།

༣༽ བློ་གླིང་ཞེས་པ་ནི། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༧འབྲས་བློ་གླིང་ཤེས་ཡོན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་དེབ་གཟུགས་སུ་བསྐྲུན་པའི་བླ་བཟང་དགོངས་རྒྱན་དེབ་བཅུ་གསུམ་པར་བཞུགས་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀ་ལ་ཟེར་བས་སོ།
སྔར་སྒོ་མང་གི་དཔར་མར་རྩ་བ་ལ་དཔེ་བསྡུར་བྱས་སྐབས་བོད་ཡིག་གི་བསྟན་འགྱུར་ཤིང་

ཞུ་བསྒྲིགས་སྐོར་གྱི་གསལ

633

པར་དུ་འཁོད་པའི་དཔེ་གཞི་བཞི་པོ་ནང་ཕན་ཚུན་གྱི་ཁྱད་པར་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པའི་བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ་ཞེས་གྲགས་པའི་བསྟན་འགྱུར་གྱི་དེབ་ཕྲེང་ལ་བརྟེན་ནས་ཞུ་དག་ལ་
འཇུགསྐབས་རེར་མ་དཔེ་རྣམས་ལ་ཚིག་ཟིན་མི་འདྲ་བ་ཐོན་སྐབས་ཕྱོགས་གཉིས་ཀའི་གང་བྱས་
ཀྱང་གོ་བ་ལེན་རྒྱུ་ཡོད་རིགས་གསུང་འབུམ་ལ་བཞུགས་པའི་དཔར་མ་རྣམ་གཉིས་ལ་གཞིར་བཞག་སྟེ་དཔར་མ་གཞན་དུ་ཡོད་པའི་ཚིག་རྣམས་སྐབས་འབབ་ཤོག་ངོས་ལ་ཞབས་མཆན་འཇོག་ནས་བཀོད་པ་ཡིན།
གཉིས་པ་ཞུ་དག་སྐབས་སུ་བྱུང་བའི་དོགས་པ་དགོད་པ་ནི། གཞུང་དངོས་གཞིའི་ཞབས་མཆན་དུ་བཤད་པ་ལྟར། སྒོ་མང་གི་དཔར་མ་ལ་ཞུ་དག་བྱས་སྐབས་དོགས་པ་དུ་མ་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ།

༡༽ཤོག་གྲངས་༧༤་དང་༢༡༡་དང་༣༨༤གསུམ་ཀའི་སྐབས་སུ་གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཞེས་པའི་ཚིག་ཡོད་ཀྱང་གཞུང་བསྒྲིགས་ན་གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཞེས་ལྟ་བུར་
དགོངས་པ་དང།

༢༽ཤོག་གྲངས་༢༡༦གཉིས་པ་ལ་དྲི་བ། ཞེས་པའི་ཚིག་ཡོད་ཀྱང་གཞུང་བསྒྲིགས་ན་གསུམ་པ་ལ་དྲི་བ་ཅེས་ལྟ་བུར་དགོངས་པ་དང།

༣༽ཤོག་གྲངས་༣༦༥གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཞེས་པའི་ཚིག་ཡོད་ཀྱང་ གཞུང་བསྒྲིགས་ན་བཞི་པ་ལ་གཉིས་ཞེས་ལྟ་བུར་དགོངས་པ་དང།

༤༽ཤོག་གྲངས་༣༧༣གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཞེས་པའི་ཚིག་ཡོད་ཀྱང་ གཞུང་བསྒྲིགས་ན་གསུམ་པ་ལ་གསུམ་ཞེས་ལྟ་བུར་དགོངས་སྙམ། གཞན་ཡང་། ཆད་པར་སྣང་

བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་དཔར་སྐྲུན་ལྷན་ཚོགས།

634

བའི་ས་བཅད་རྣམས་ནི།

༡༽ཤོག་གྲངས་༨༨སྐབས་སུ་སྔར་ཤོག་གྲངས་༧༧འཆད་པར་འགྱུར་བར་གསུངས་པའི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་བཤད་པ་ཞེས་པའི་ས་བཅད་ཀྱི་ཚིག་འབྱུང་དགོས་པར་སྣང་བ་ཡང་བསྡུར་སའི་དཔེ་རྣམས་ལ་རྙེད་རྒྱུ་མེད་པ་དང།

༢༽ཤོག་གྲངས་༣༦༠སྐབས་སུ་སྔར་ཤོག་གྲངས་༣༥༡འཆད་པར་འགྱུར་བར་གསུངས་པའི་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཞེས་པའི་ས་བཅད་ཀྱི་ཚིག་འབྱུང་དགོས་པར་སྣང་ཡང་བསྡུར་སའི་
དཔེ་རྣམས་ལ་རྙེད་རྒྱུ་མེད་པ་དང།

༣༽ཤོག་གྲངས་༤༣༦སྐབས་སུ་སྔར་ཤོག་གྲངས་༤༢༣འཆད་པར་འགྱུར་བར་གསུངས་པའི་གྲངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དོན་བསྡུ་བ་ཞེས་པའི་ས་བཅད་ཀྱི་ཚིག་འབྱུང་དགོས་པར་སྣང་ཡང་བསྡུར་སའི་དཔེ་རྣམས་ལ་རྙེད་རྒྱུ་མེད་པ་དང།

༤༽ཤོག་གྲངས་༥༢༡སྐབས་སུ་སྔར་ཤོག་གྲངས་༨འཆད་པར་འགྱུར་བར་གསུངས་པའི་བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡན་ལག་ཞེས་པའི་ས་བཅད་ཀྱི་ཚིག་འབྱུང་དགོས་པར་སྣང་ཡང་
བསྡུར་སའི་དཔེ་རྣམས་ལའང་རྙེད་རྒྱུ་མེད་པས་ཕྱག་དཔེ་འདིར་བསྒྲིགས་པའི་ས་བཅད་མཆན་རྟགས་རྒྱུ་སོགས་ཆ་ཚང་སྒོ་མང་དཔར་མའི་ས་བཅད་བསྒྲིགས་ཚུལ་དང་མཐུན་
པར་བཀོད་དེ་དཔར་མ་དེའི་དཀར་ཆག་གི་ཚུལ་དུ་བཀོད་པའི་ས་བཅད་ཅུང་ཟད་འགྲིགས་
མིན་འབྱེད་པའི་རྣམ་དཔྱོད་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་དཔྱད་པར་འཚལ་ལོ། །
གསུམ་པ་རྩ་འགྲེལ་སྦྱར་ཚུལ་ནི། སྒོ་མང་དཔར་མའི་ཞུ་བསྒྲིགས་གསལ་བཤད་ལས་བཤད་པ་ལྟར་ཤོག་གྲངས་༡༥༥དྲངས་པའི་རྩ་བ། སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་སེམས་ཅན་ཚོགས་ཞུགས་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་འདི་དཔེ་ཕལ་ཆེར་ནང་མི་འདུག་ལ། དར་ཊཱིཀ་ལའང་

ཞུ་བསྒྲིགས་སྐོར་གྱི་གསལ

635

དམིགས་བསལ་གྱི་ཚིག་འགྲེལ་གསལ་པོ་མེད་ནའང། དོན་ལ་གོང་དེ་མ་ཐག་གི། རྫོགས་སངས་རྒྱས་ནི་འཕྲོ་ཕྱིར་དང། ཞེས་སོགས་དང་ཁྱད་པར་ཆེར་མི་འདུག་པས་ལྷན་དུ་དྲངས་ཡོད་པས་
བརྟག་པར་བྱ།

བཞི་པ་མཇུག་བསྡུ་བ་ནི། འདིར་སྒོ་མང་དཔར་མའི་ཞུ་བསྒྲིགས་གསལ་བཤད་ནང་བཞིན་བྱས་ནའང། བསྟན་བཅོས་འདིར་ཐོས་བསམ་སློབ་གཉེར་བྱེད་མཁན་ཚོར་སྟབས་བདེ་ཡོང་སླད་རྒྱུད་བླ་མ་ཆ་ཚང་དར་ཊཱིཀའི་རྩ་བའི་ཚིག་འགྲེལ་གྱི་ཐད་ཀར་རྩ་འགྲེལ་སྦྱར་བའི་ཚུལ་དུ་དྲང་ཡོད་ལ། དར་ཊཱིཀའི་ས་བཅད་ཆ་ཚང་བསྒྲིགས་ཡོད། ཡི་གེ་ཆད་ལྷག་གིས་མཚོན་པའི་ཡིག་ནོར་གང་འཚམ་ཞིག་བསྐྱར་བཅོས་བྱས་ཡོད་ནའང་། སྤྱིར་ན་བདག་ཅག་ཞུ་དག་གི་ཉམས་མྱོང་ཞན་པའི་ཁར་འདི་སྐབས་ཀྱི་ལས་ཀ་གང་ཡོད་སློབ་གཉེར་གྱི་ཞར་ལ་བགྱིས་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་སྟབས་ཡིག་ནོར་དང་ཤེས་ཡོན་ཅན་རྣམས་ཀྱི་བློ་ངོར་མི་འཚམ་པའི་མི་འགྲིག་པ་གང་ཞིག་ཡོད་ན་ལག་གཉིས་ཐལ་མོ་སྦྱར་ཏེ་དགོངས་འགལ་མེད་པར་ཞུ་རྒྱུ་བཅས།
སེ་ར་བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་གླིང་གི་དགེ་འདུན་ཐུང་མོང་ནས།

བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་དཔར་སྐྲུན་ལྷན་ཚོགས།

636

ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ།

༄༅། །འདི་གཙོ་བོར་གདན་ས་ཁག་ལ་སློབ་གཉེར་གནང་བཞིན་པའི་མཁས་པའི་
འདུས་ཚོགས་ལ་དམིགས་ཏེ་བརྗོད་བྱ་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་ལེགས་པར་བསྟན་པའི་གླེགས་བམ་འདི་ཉིད་དཔར་དུ་བསྐྲུན་པའི་དགེ་རྩ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱིར་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པ་དང་དེ་འཛིན་ཀུན་གྱི་གཙུག་ནོར་ ༸གོང་ས་མཆོག་ལ་སོགས་པའི་རིས་མེད་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་རྣམས་སྐུ་ཚེ་བརྟན་ཅིང་ཐུགས་བཞེད་ལྷུན་གྱིས་འགྲུབ་པ་དང་། གཞན་ཡང་ཕྱག་དཔེ་བསྒྲིགས་རོགས་དང་རྒྱབ་ཤ་བཟོས་པའི་འགན་ཁུར་བ་ཨ་རི་བ་བྲ་ཏི་རྒྱལ་བསྟན་ལེགས་ལྡན་དང། ཞུ་དག་པ་ཏྲེ་ཧོར་བསྟན་འཛིན་རབ་རྒྱས་དང་ཨ་རི་བ་ཏྲེ་ཧོར་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་དང། ས་བཅད་ཞུ་དག་པ་ཏྲེ་ཧོར་ལྷ་རམས་དགེ་བཤེས་ཚེ་རིང་རྡོ་རྗེ་དང། རང་འབྲི་སྟངས་ཧ་ཅང་ཞན་པས་དེ་ལ་ཞུ་དག་པ་བྲ་ཏི་བླ་སྤྲུལ་བསྟན་འཛིན་འགྱུར་མེད་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་དང་། འདིར་དངོས་སུ་མ་སྨོས་པའི་ཤག་ཚང་གཅིག་པའི་སློབ་གཉེར་བ་དང་། ཕྱག་རོགས་གཞན་གང་ཞིག་གནང་བ་རྣམས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཞལ་འདེབས་གནང་མཁན་སྦྱིན་བདག་རྣམས་ནི། ཤན་ཊི་ཡ་ཇེ་ནིག་(Shanti Yajnik) ཝེན་ཊི་ཁུག་(Wendy Cook) ནི་ཁེ་རི་རྦུ་ཤེ་(Nick Ribush) དགེ་སློང་བསྟན་འཛིན་རྣམ་སྦྱོང་(Ven. Tenzin Namjong)དགེ་ཚུལ་རྒྱལ་བསྟན་ལེགས་ལྡན་(Ven. Gyalten Lekden) ཡུ་ཡིང་ལིམ་(Yu Ying Lim)ཀརྨ་ལེགས་དྲི་སིང་ག་པོར་གྲོགས་དང་བཅས་པ་ (Hwee Li Tan and friends from Singapore) དགེ་ཚུལ་མ་བློ་བཟང་དབྱངས་ཅན་ (Ven. Lobsang Yangchen) མེ་ལི་ས་མོལ་ཊིན་(Melissa Mouldin) མི་ཤེལ་ཤེ་མལ་ཝོལ་ (Michele་Schmalvogl) རྗེ་སོན་ཟར་རོ་སེ་(Jason Psarros)དང་ཨ་རིར་བདེ་ཆེན་གླིང་གི་ནང་ཆོས་དཔར་སྐྲུན་ལྷན་ཚོགས་(Dechen-Ling Press) བཅས་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་དང་རྣམ་དཀར་ཆོས་མཐུན་གྱི་བྱ་བ་ཅི་མཆིས་འབད་

ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ

637

མེད་དུ་འགྲུབ་པ་དང། ལས་དོན་ལམ་ལྷོང་ངང་མི་ཚེའི་སྙིང་པོ་ལོན་པའི་སྨོན་འདུན་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། སེ་ར་བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་གླིང་དགེ་ཚུལ་བྱམས་པ་མཁས་གྲུབ་གཙོས་པའི་དགེ་འདུན་ཐུང་མོང་ནས། བོད་རྒྱལ་ལོ་༢༡༤༠ སྤྱི་ལོ་༢༠༡༣ཟླ་༡༢ཚེས་༡༣ཉིན་ལ། །